Axel S. Ottesen.

BETÆNKNING

OM

EN FÆLLESNORDISK AKTIESELSKABS-LOVGIVNING

AFGIVET AF
DET AF HANDELSMINISTERIET
DEN 6. NOVEMBER 1964
NEDSATTE UDVALG

DET JURIDISKE
LABORATORIUM
VED
KØBENHAVNS UNIVERSITET
ex. 2

BETÆNKNING NR. 540

1969

SCHULTZ BOGTRYKKERI . KØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

I. Forord og indledning 5

II. Udkast til lov om aktieselskaber 16

III. Bemærkninger til lovudkastet

Kapitel 1. Indledende bestemmelser 51
— 2. Aktieselskabers stiftelse 57
— 3. Indbetaling af aktiekapital 66
— 4. Aktier, aktiebreve og aktiebog 69
— 5. Forhøjelse af aktiekapitalen 79
— 6. Konvertible og udbyttegivende gældsbreve 89
— 7. Nedsættelse af aktiekapitalen 92
— 8. Egne aktier 97
— 9. Selskabets ledelse 98
— 10. Generalforsamling 108
— 11. Bevision og granskning 120
— 12. Årsregnskab og koncernregnskab 127
13. Udbytteuddeling, reservefonds m. v. 155
— 14. Aktieselskabers opløsning 159
— 15. Fusion 165
— 16. Erstatning m. v. 173
— 17. Filialer af udenlandske aktieselskaber 179
— 18. Aktieselskabers navn 180
— 19. Anmeldelse og registrering m. m. 181
— 20. Straffebestemmelser m. m. 185
— 21. Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v. 186
— 22. Særlige bestemmelser 190

IV. Sammenstilling af de danske, norske, finske og svenske paralleltekster til en fællesnordisk aktieselskabslov 191

Aktielovkommissionens betænkning (362-1964) om revision af aktieselskabslovgivningen er optrykt og vedlagt betænkningen som et særskilt bilag.

Anvendte forkortelser.

AL (1917)	Lov nr. 468 af 29. september 1917 om aktieselskaber.
AL (1930)	Lov nr. 123 af 15. april 1930 om aktieselskaber, jfr. lovbekendtgørelse nr. 313 af 28. august 1952 med senere ændringer.
Aktielovudkastet 1941	Forslag af 20. december 1941 til lov om aktieselskaber med tilhørende bemærkninger.
Augdahl	Per Augdahl: Aksjeselskapet efter norsk rett, 3. udg.
Belgisk AL	Lovbekendtgørelse af 30. november 1935 om les sociétés commerciales.
Comp. Act	Den engelske Companies Act, 1948 og 1967.
Finsk AL	Lag om aktiebolag af 2. maj 1895 med senere ændringer.
F. F. og F. T.	Folketingets forhandlinger og Folketingstidende.
Fransk AL	Lov af 24. juli 1966 om aktieselskaber og sociétés à responsabilité limitée.
G.m.b.H.	Gesellschaft mit beschränkter Haftung, lov 20. april 1892.
Gomard	Bernhard Gomard: Aktieselskabsret 1966.
Hollandsk AL	Wetboek van Koophandel af 2. juli 1928, 3. afsnit om de naamlooze vennootschap.
Ital. AL	Codice Civile 1942, 5. bog, afsnit V.
Kommissionens foreløbige udkast	Foreløbigt udkast af 31. maj 1961 til forslag til lov om aktieselskaber.
Kommissionens udkast 1964	Betænkning 362-1964 afgivet august 1964.
Krenchel	H. B. Krenchel: Håndbog i dansk aktieret, 2. udgave ved Estrid Jacobsen.
K.U.I. (1901)	Udkast af 1901 til lov om aktieselskaber m. m. med tilhørende motiver.
K.U.II (1910)	Udkast af 1910 til love om aktieselskaber, kommanditaktieselskaber samt andelsforeninger med tilhørende motiver.
Marthinussen	Hans Fr. Marthinussen: Aksjeloven (1960).
Norsk AL	Lov om aksjeselskaper af 6. juli 1957.
Norsk kommissionsbetænkning 1952	Innstilling af 11. februar 1952 fra aksjelovkomiteen av 1947.
Regeringslovforslaget 1956	Forslag til lov om ændringer i aktieselskabsloven fremsat den 25. oktober 1956 af handelsministeren.
Schw. AL eller OR.	Schweizerisches Obligationenrecht (OR) af 18. december 1936, 3. afsnit, art. 620 ff.
Sindballe III	Kristian Sindballe: Dansk Selskabsret III (1932).
Sindballe-Klerk	Kristian Sindballe: Dansk Selskabsret I og III, udgivet v. Niels Klerk 1949.
Stenbeck/Wijnbladh-/Nial	Aktiebolagslagen jämte dithörande författningar med förklaringar (1961).
Svensk AL	Lag om aktiebolag af 14. september 1944.
Svensk betænkning 1941	Lagberedningens förslag af 1941 till lag om aktiebolag m. m.
Svensk betænkning 1958	Håkan Nials förslag till förenklingar av aktiebolagslagen (S.O.U. 1958:27).
Tysk AL eller AG	Aktiengesetz af 6. september 1965.
Ussing/Dybdal	Henry Ussing og C. C. Dybdals kommentar til gældsbrevslovene 1938.

Forord.

I indledningen til aktielovkommissionens betænkning (362-1964) anføres det, at man sideløbende med arbejdet på en ny dansk aktieselskabslov siden 1961 har deltaget i de på initiativ af Nordisk Råd indledte forhandlinger om gennemførelse af en større ensartethed i de nordiske aktieselskabslove.

Efter en forberedende drøftelse i Oslo i marts 1961 har der forinden afgivelsen af aktielovkommissionens betænkning i 1964 været afholdt møder i København i december 1961, i Helsingfors i marts 1962, i Stockholm i marts 1963, i Oslo i november 1963 og i København i juni 1964. Drøftelserne var i første omgang begrænset til en undersøgelse af mulighederne for at gennemføre ensartede regler på visse områder, således vedrørende spørgsmålet om selskabsledelsens legitimation udadtil og om en udvidet adgang for nordiske statsborgere til at være stiftere, direktører og bestyrelsesmedlemmer i aktieselskaber hiemmehørende i de andre nordiske lande. Efter forslag fra de delegerede på mødet i Helsingfors i marts 1962 er samarbejdet med tilslutning fra samtlige nordiske regeringer senere blevet udvidet til at omfatte udarbejdelse af så vidt muligt ensartede nordiske love om aktieselskaber. Fra dansk side blev der dog samtidig taget forbehold om. at dette videregående nordiske samarbejde ikke burde hindre gennemførelsen af en nv dansk aktieselskabslov på grundlag af aktielovkommissionens udkast.

Efter at betænkningen (362-1964) var afleveret, anrrodede handelsministeriet i skrivelse af 6. november 1964 et snævrere udvalg blandt aktielovkommissionens medlemmer om at videreføre det nordiske samarbejde om aktieselskabslovgivningen. Dette udvalg (i det følgende kaldet aktielovudvalget eller udvalget) har bestået af:

Professor, dr. jur. O. A. Borum, formand,
overregistrator Axel Roelsen.
højesteretssagfører Niels Klerk og
ekspeditionssekretær Carl Steinø.

Sidstnævnte har tillige sammen med kontorchef i aktieselskabs-registeret Viggo Larsen fungeret som sekretær.

Efter at statsaut. revisor Carl Duun, der havde bistået aktielovkommissionen ved behandlingen af spørgsmål vedrørende årsregnskabet og revision, havde bedt sig fritaget for at deltage i det fortsatte nordiske arbejde, har siden marts 1966 statsaut. revisor Ejnar Fryd i tilsvarende omfang bistået delegationen, ligesom han har deltaget i flere af de senere afholdte nordiske møder. Det i forbindelse med bemærkningerne til kapitel 12 (årsregnskabet) meddelte eksempel på regnskabsopstilling efter den gældende lov af 1930 og efter reglerne i nærværende udkast af 1969 er udarbejdet af statsautoriseret revisor Fryd.

Ved det fortsatte nordiske samarbejde har de øvrige nordiske lande været repræsenteret af følgende:

Finland:

Professor Curt Olsson, formand,
lagstiftningsrådet Penntti Kurkela,
advokaten Arne Waselius,
CGR-revisor, ekon. mag. Svante Kihlman, sagkvndig,
iur. lic. C. G. af Schultén, sekretær,
jur. lic. Erkki Havansi, sekretær.

Island:

Højesteretsdommer, senere ambassadør Arni Tryggvason (indtil 1967).
Ved mødet i København juni 1964 af højesteretsdommer Thordur Eyjolfsson.
T møderne i København i 1964 og november 1966 deltog tillige statsaut. revisor Svavar Pålsson. Ved det afsluttende møde i Stockholm 1969 deltog højesteretssagfører Hjørtur Torfason.

Norge:

Lagdommer H. F. Marthinussen, formand,
statsaut. revisor Olav Ryste, regnskabssagkyndig,
byråsjef Jan Skåre, sekretær.

Sverige:

Professor Håkan Nial, formand, (utredningsman),

docent, aukt. revisor Per V. A. Hanner, sagkyndig,
hovrättsrådet Arne Loheman, sekretær, med jur. kand. Carl Hemström (indtil 1967) og
hovrättsassessor Göran Zetterquist (fra og med 1967) som assisterende sekretær.

Der har, efter at den danske betænkning var afgivet, været afholdt møder i Helsingfors i februar 1965, i Bergen i juni-juli 1965, i Stockholm i marts 1966, i København i november 1966. Dette møde var forberedt ved et møde i Visby i september 1966 mellem finske og svenske delegerede med dansk og norsk observatør. Derefter har der i februar 1967 været afholdt møde i Oslo, i Helsingfors i juni 1967, i Stockholm i september 1967 (efterfulgt af en drøftelse i Stockholm i november 1967 mellem den svenske delegation og en enkelt dansk repræsentant). Forud for mødet i Stockholm i 1967 meddelte ambassadør Tryggvason, at han ikke så sig i stand til fortsat at deltage i de nordiske møder om aktieselskabslovgivningen.

På grundlag af de på dette tidspunkt af hvert land udarbejdede foreløbige paralleltekster blev der dernæst holdt et møde i København i dagene den 1.-9. marts 1968. Her enedes man om efter norsk indbydelse at afholde et yderligere møde i Bergen i dagene den 11.-16. november 1968 på grundlag af reviderede paralleltekster. Efter et sekretærmøde i København i januar 1969 er der derefter afholdt et afsluttende møde i Stockholm den 22.-25. april 1969. I dette møde deltog højesteretssagfører Hjørtur Torfason, Reykjavik, som observatør.

Forud for mødet i København i marts 1968 havde man efter den opfordring, der lå i handelsministeriets ovennævnte skrivelse af november 1964, sendt de største af erhvervsorganisationerne: Industrirådet, Grosserer-Societetets Komité, Provinshandelskammeret, Danmarks Rederiforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Butikshandelens Fællesråd og Danske Bankers Fællesrepræsentation en anmodning om at ville lade sig repræsentere ved et møde den 23. februar 1968. Mødets formål var - forud for det berammede nordiske møde i marts - at orientere erhvervsorganisationerne om hovedpunkter i udkastet. Som grundlag for drøftelsen havde man tilstillet organisationerne et i 25 punkter udformet notat, hvori man kort havde redegjort for de hovedpunkter, på hvilke det danske udkast af januar 1968 afviger fra udkastet 1964 (betænkning 362-1964), samt - i visse tilfælde - fra det af handelsministeriet i 1966 på grundlag af kommissionsbetænkningen udarbejdede, men ikke fremsatte lovforslag, hvis indhold var organisationerne bekendt.

Ved mødet den 23. februar 1968 blev der fremført adskillig kritik af de i notatet omhandlede 25 punkter. Man ønskede fra organisationernes side at få lejlighed til en dyberegående overvejelse af problemerne på grundlag af selve det danske udkast, der havde dannet grundlaget for det ovennævnte notat. Man ønskede også skriftligt at kunne give udtryk for erhvervsorganisationernes syn på det foreliggende.

Uanset betænkelighederne ved at indhente organisationernes udtalelse om udkastet, forinden dette var yderligere gennemgået og kunne fremtræde på sædvanlig måde ledsaget af forklarende bemærkninger (motiver) og af paralleltekster indeholdende de andre nordiske landes udkast, udsendte udvalget den 27. maj 1968 efter aftale med handelsministeriet det efter det nordiske møde reviderede udkast til erhvervsorganisationerne med anmodning om svar inden udgangen af august 1968. I udvalgets skrivelse af 27. maj 1968 nævnte man, at man allerede på en række punkter havde taget hensyn til den af organisationerne mundtligt fremførte kritik.

Medens Arbejderbevægelsens Erhvervsråd under henvisning til, at udvalgets betænkning senere ville blive forelagt erhvervsrådet til udtalelse, ikke ønskede at fremføre bemærkninger til det foreløbige lovudkast, fremsatte Butikshandelens Fællesråd, Danmarks Rederiforening, Grosserer-Societetets Komité, Håndværksrådet, Industrirådet og Provinshandelskammeret i en fællesskrivelse af 16. september 1968 en række kritiske kommentarer til udkastet. Fra Danske Bankers Fællesrepræsentation modtog man henvendelse om enkelte punkter i udkastet.

Efter modtagelsen af disse henvendelser har udvalget påny - forud for de senere afholdte nordiske møder - gennemgået udkastet og foretaget forskellige rettelser i dette. De store spørgsmål, der rejses i fællesskrivelsen af 16. september 1968, herunder hvorvidt aktielovgivningen egner sig til en fælles-

nordisk løsning, hvorvidt alle aktieselskabers regnskaber bør offentliggøres, hvorvidt alle aktier bør have stemmeret, hvorvidt det - som hidtil - bør tillades selskaberne indenfor 10 pct. af aktiekapitalen at erhverve egne aktier, hvorvidt revisor bør afgive en revisionsberetning til generalforsamlingen og have lejlighed til at udtale sig på denne, har man ikke anset det for rigtigt eller hensigtsmæssigt at optage en polemisk debat om. Det er udvalgets opfattelse, at det er overfor regeringen (handelsministeriet) og folketinget, at disse synspunkter må fremføres, forinden ny lovgivning gennemføres på dette for erhvervslivet vigtige område. Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt der - indtil videre - kan være grund til at undtage visse »familie-aktieselskaber« fra pligten til at lade deres årsregnskab være offentligt tilgængeligt, har udvalget fremsat nogle bemærkninger til reglen i udkastets § 108.

Da aktielovkommissionens betænkning (362-1964) har været grundlaget for udvalgets overvejelser, og udvalgets lovudkast på mange punkter må læses på baggrund af kommissionsudkastet fra 1964, har man i bemærkningerne til lovudkastet henvist til de tilsvarende bestemmelser i betænkningen af 1964 og gjort rede for forskellighederne mellem kommissionsudkastet og udvalgets udkast. Hvor disse er sammenfaldende, har man i bemærkningerne til udvalgets udkast nøjedes med at henvise til bemærkningerne i betænkningen af 1964, som derfor er foranlediget optrykt og vedlagt betænkningen som et særskilt bilag.

København i september 1969.

O. A. Borum. Formand. **Niels Klerk.** **Axel Roelsen.** **C. Steinø.**

Viggo Larsen. C. *Steinø.*

Indledning.

Formålet med det i 1961 påbegyndte og siden 1964 fortsatte nordiske samarbejde har været at tilvejebringe så vidt muligt ensartede nordiske aktieselskabslove. Man har lige fra det tidspunkt, da man i marts 1962 besluttede at udstrække samarbejdet til at omfatte hele aktieselskabsloven, været klar over, at fuldstændig overensstemmelse ikke ville kunne nås. Traditionen og retsudviklingen har på en række punkter været så forskellig, at et forsøg på ensretning ville møde en modstand, der ville bringe hele det forsøg til at strande, som her er gjort på at nærme lovgivningerne mest muligt til hinanden på de områder, hvor det for retssamkvemmet er af betydning at have ensartede omend ikke ligelydende bestemmelser. Dette gælder i eminent grad reglerne om årsregnskabet og revisionen. Det er da også på disse punkter - ligesom aneående ledelsens legitimation udadtil - lykkedes at nå frem til resultater, der kun frembyder enkelte og små afvigelser. Dette har selvfølgelig kun kunnet ske ved, at de varierende standpunkter, der til dels har været traditionelt bestemt, har bøjet sig mod hinanden i erkendelsen af, at den afvigelse fra den hidtil gældende eller ønskede regel, som den på nordisk basis udformede regel medfører, ikke er større end, at det hjemlige erhvervsliv uden altfor store gener kan indrette sig herefter, navnlig når de nye regler er forbundet med rimelige overgangsregler.

Et så omfattende lovgivningsarbejde, som det her foreliggende – der vist nok er det kvantitativt mest omfattende fellesnordiske lovgivningsarbejde, der har været forsøgt - har naturligvis krævet mange overvejelser og resignation fra alle sider. Dets værdi ligger ikke alene i den større nordiske retsenhed, der derved opnås, men det vil også være af betvdning, når og hvis der senere måtte opstå spørgsmål om udformning af en europæisk aktieselskabslovgivning, at de nordiske stater har gjort disse spørgsmål til genstand for dybtgående overvejelser og også lovgivningsmæssigt har gennemført regler, der i deres grundtræk er overensstemmende, og som derfor under forhandlingerne om en mere omfattende europæisk ordning kan danne basis for en fælles optræden fra de nordiske landes side.[1])

Ved siden af disse almindelige betragtninger om betydningen og værdien af det nordiske samarbejde på aktieselskabslovgivningens område er det imidlertid af væsentlig betydning at fremhæve, at det her foreliggende udkast på adskillige punkter betyder et fremskridt i forhold til kommissionens tidligere forslag af 1964 (362-1964).

På flere punkter, hvor man i 1964 var gået mere forsigtigt til værks, har man nu i samarbejde med de andre nordiske lande ment at kunne forsvare at gå ind for en mere konsekvent ordning. Dette gælder således reglerne i kap. 12 om de fordringer, der må stilles til *selskabernes årsregnskab og koncernregnskab,* hvis man skal få et fyldestgørende kendskab til selskabets årsresultat og status. (Regnskabsreglerne vil der blive gjort nærmere rede for i indledningsbemærkningerne til kap. 12.). Endvidere de udførlige regler i kap. 11 om revision, hvorefter der skal afgives en *egentlig revisionsberetning* til generalforsamlingen, hvor revisor altid har ret til at være til stede.

Minoritetsbeskvttelsen er udbygget ved, at der er givet aktionærer, der repræsenterer 1/10 af hele aktiekapitalen, ret til at forlange *ekstraordinær generalforsamling,* en *medrevisor* (§ 82, stk. 2) og til at få en *ekstraordinær granskning* af selskabets forhold efter § 95, hvis skifteretten finder begæringen herom tilstrækkeligt begrundet. Foruden ved *generalklausulen* i § 80 er den enkelte aktionærs beskyttelse mod chikanøs eller hensynsløs behandling varetaget ved bestemmelsen i § 119 om, at selskabet under ganske særlig

[1]) Jfr. *Allan Philip:* Fællesmarkedet og selskabsretten i Juristen 1968 s. 49-75, *Bernhard Gomard:* Retssammenlignende selskabsret sammesteds s. 25-37 og Europæisk selskabsret i Revision og Regnskabsvæsen 1968 s. 239-248 og s. 289-298, samt *Isi Foighel:* Fællesmarkedsrettens forhold til national ret og folkeretten sammesteds s. 127-136.

graverende omstændigheder kan kræves opløst ved dom, når dette kræves af aktionærer, der repræsenterer 1/10 af aktiekapitalen. De her nævnte minoritetsrettigheder er uafhængige af, hvorvidt de pågældende aktionærer har stemmeret på generalforsamlingen. Minoritetsbeskyttelsens effektivitet er styrket ved reglen i udkastets § 66, hvorefter der altid kan mødes på generalforsamlingen ved en frit valgt fuldmægtig, f. eks. en advokat, eller sammen med denne som rådgiver.

På enkelte punkter er man nok for at nå frem til så vidt muligt ensartede nordiske aktieselskabslove gået med til regler, som der har været enighed om at ønske i de andre nordiske lande, uanset om man fra dansk side har næret en vis betænkelighed derved og i og for sig havde foretrukket at blive stående ved den i 1964 foreslåede danske ordning. Ganske det samme gælder imidlertid de andre nordiske landes udkast. Man har opgivet særønsker og på adskillige punkter fulgt de synspunkter, hvorpå udkastet af 1964 bvgger. En sådan gensidig hensyntagen til tradition og ønsker fra de andre nordiske landes side har altid været en forudsætning for, at det fra alle sider som værdifuldt erkendte nordiske lovsam arbejde har kunnet gennemføres. T de fleste af de tilfælde, hvor det danske udvalg har ment at måtte bøje sig for de synspunkter, som er fremherskende i vore nordiske nabolande, har forholdet været det, at man fra udvalgets side har næret tvivl om, hvorledes en regel bedst burde udformes, og i hvert fald har ment, at den i overensstemmelse med de andre nordiske landes synspunkter foreslåede regel ikke ville være nogen hindring for dansk erhvervsliv, udover at man måtte vænne sig til en ny regel.

De i udkastet 1964 foreslåede regler til en simplificering af den formelle fremgangsmåde ved *stiftelsen af aktieselskaber* er blevet akcepteret af de andre nordiske lande, og de forskelligheder, der forefindes mellem dette udkast og udkastet 1964, er i alt væsentliet af formel karakter.

Det er fastholdt, at nve aktieselskaber skal have en aktiekapital på mindst 30.000 kr. Der skal fremdeles være mindst 3 stiftere, men man har opgivet kravet i udkastet 1964 § 10 om, at antallet af aktionærer ikke må være under 3. De nordiske udkast anerkender *énmandsselskabet*, det vil sige, at en person uden personligt ansvar kan drive erhvervsvirksomhed i aktieselskabsform. En nærmere begrundelse herfor er givet nedenfor s. 53-54, hvor man også har nævnt spørgsmålet om de ændringer i konkursloven, der er en naturlig følge af, at man nu akcepterer énmandsselskabet. I denne sammenhæng kan også nævnes, at man fra dansk side - omend ikke uden betænkelighed - er gået med til, at et aktieselskabs bestyrelse kan bestå af mindre end 3 medlemmer. Ifølge § 49, stk. 1, kan *bestyrelsen i mindre selskaber*, det vil sige i selskaber med en aktiekapital på under 400.000 kr., *bestå af et eller to medlemmer*. Tanken om et aktieselskab med én aktionær, der også udgør dettes bestyrelse, afviger stærkt fra mere traditionelle synspunkter. Den akcepteres dog i mange lande, også uden for Norden. Begrundelsen herfor er vel den, at der i virkeligheden intet eller dog kun meget lidt vindes i retning af sikkerhed for kreditorerne ved et krav om en 3-mands bestyrelse, fordi erfaringen viser, at et selskab, hvis aktier ejes af én eller to personer, altid vil være i stand til at indsætte en 3-mands bestyrelse, bestående af nære slægtninge eller andre personer, der står i afhængighedsforhold til ham (dem), og som kun har den funktion rent formelt at underskrive selskabets årsregnskab, men som i virkeligheden ikke har nogen indflydelse på selskabets ledelse. Kontrollen med, at selskabet ledes på forsvarlig måde, må også i dette tilfælde findes i reglerne om, at selskabet er underkastet en uvildig revision efter udkastets kap. 11.

Den i udkastet 1964 § 40 indeholdte, meget komplicerede regel, der er rettet imod misbrug af *»tomme selskaber«*, er opgivet, Fra de andre nordiske landes side. hvor fænomenet er velkendt, har man ikke villet være med til nogen lovgivning herom. Man har navnlig ment, at det måtte blive skattelovgivningens sag at bekæmpe de misbrug, der finder sted, ved at køberne af det tomme selskab skaffer sig skattemæssige fordele. Da udvalget har kunnet slutte sig hertil, har man afstået fra i aktieselskabsloven at forsøge optaget en særregel om tomme selskaber, der - hvordan den end formuleres - må forudses at være lidet effektiv og vanskelig praktikakel, jfr. nærmere nedenfor s. 93–94.

Bestemmelserne i udkastets kap. 5 og 7

om *aktiekapitalens forhøjelse og nedsættelse* afviger i realiteten ikke væsentlig fra de tilsvarende regler i udkastet 1964. De andre nordiske lande kender ikke regler, der direkte svarer til bestemmelserne i udkastet 1964 § 19, stk. 2, hvorefter bestyrelsen ved vedtægtsbestemmelse (derunder også vedtægtsændring) kan bemyndiges til at forhøje aktiekapitalen og til at fastsætte vilkårene herfor. Ved § 37 i nærværende udkast er adgangen for generalforsamlingen til at meddele bestyrelsen bemyndigelse til at forhøje aktiekapitalen fastholdt. Det norske udkast har optaget en tilsvarende bestemmelse, men med den begrænsning, at bemyndigelsen højst kan gives for 5 år ad gangen og har hertil føjet den yderligere bestemmelse, at bemyndigelse ikke kan gives til at forhøje aktiekapitalen med mere end, hvad der svarer til halvdelen af selskabets hidtidige aktiekapital. Det svensk-finske udkast frembyder den forskellighed, at bestyrelsen - i overensstemmelse med den nugældende svenske lovs § 63 - kan beslutte at forhøje aktiekapitalen under forudsætning af generalforsamlingens efterfølgende godkendelse. Ved siden heraf har det svensk-finske udkast i § 38 kun villet åbne mulighed for, at generalforsamlingen ved en forhåndsbemyndigelse kan give bestyrelsen mandat til at forhøje aktiekapitalen med indtil halvdelen af den hidtidige aktiekapital, for så vidt dette kan ske uden ændring af vedtægterne, det vil sige indenfor det i vedtægterne fastsatte maksimum for aktiekapitalens størrelse.

For at lette selskabernes finansiering ved optagelsen af lån i former, der afviger fra de sædvanlige obligationslån (partialobligationer), og som enten giver indehaveren ret til på et senere tidspunkt at ombytte sin fordring med aktier i selskabet eller til at oppebære en rente, hvis størrelse helt eller delvis afhænger af aktiernes udbytte eller årets overskud, har man i §§ 41-43 optaget bestemmelser om *konvertible og udbytte givende gældsbreve.* Disse låneformer kendes allerede nu i begrænset omfang, men man har anset det for en fordel, at aktieselskabsloven udtrykkeligt anerkender dem og giver de nærmere regler om deres anvendelse.

Vedrørende reglerne i kap. 7 om nedsættelse af aktiekapitalen indeholder § 45 - til kreditorernes beskyttelse - en bestemmelse om, at hvis aktiekapitalen nedsættes for at dække regnskabsmæssigt underskud, må der i et tidsrum af 3 år ikke udbetales højere udbytte end 6 pct. årlig, med mindre aktiekapitalen på ny er bragt op på sin tidligere størrelse.

Det særlige afsnit (kap. 8) i 1964-udkastet om *aktionærlån* modsvares i det nordiske udkast af bestemmelserne i § 115, hvorefter pengelån til aktionærer, bestyrelsesmedlemmer og direktører i selskabet eller dets moderselskab kun må ydes i det omfang, hvor selskabets egenkapital overstiger aktiekapitalen og kun mod betryggende sikkerhed. Til selskabets revisor må der overhovedet ikke ydes lån (§ 85, stk. 3). Aktionærlån, hvormed sidestilles sikkerhedsstillelse for de pågældende personer, skal ifølge § 103, stk. 2, opføres som en særlig post i status.

I denne forbindelse kan nævnes, at § 115, stk. 4, i en lidt anden formulering gentager det i udkastet 1964 §§ 47 og 48, indeholdte generelle forbud mod, at et selskab yder *lån til finansiering* af erhvervelse af aktier i selskabet eller dets moderselskab, samt mod, at selskabet stiller sikkerhed i forbindelse med sådan erhvervelse.

En udtrykkelig bestemmelse om, i hvilket omfang der af generalforsamlingen og bestyrelsen kan ydes *gaver* til almennyttige og dermed ligestillede formål, er optaget i § 114. Bestemmelserne herom stemmer sikkert i det væsentlige med, hvad der hidtil uden lovbestemmelse har været antaget om tilladeligheden af sådanne gaver.

Udkastets kap. 13 (§§ 109-115) indeholder iøvrigt bestemmelser om, hvad der som *udbytte* kan udbetales til aktionærerne, og om *henlæggelser til den lovpligtige reservefond.*

Der er i § 110, stk. 2, optaget en udtrykkelig regel om udbytteuddeling i koncernforhold. Reglerne i § 111 om henlæggelse af årets nettooverskud til den lovpligtige reservefond er uforandrede. Det er derudover foreskrevet i stk. 2, at beløb, der er indbetalt som *overkurs* på tegnede aktier, skal indgå i den lovpligtige reserve, for så vidt disse beløb ikke anvendes til dækning af omkostninger ved selskabets stiftelse eller ved forhøjelse af aktiekapitalen. Dette gælder efter udkastet, selv om fonden udgør 25 pct. af aktiekapitalen. Det bestemmes iøvrigt, at vedtægterne kan foreskrive pligt til henlæggelse ud over lovens minimum af 25 pct. af

aktiekapitalen. Til gengæld er det i stk. 3 bestemt, at fonden ikke blot som hidtil kan bruges til dækning af underskud, som ikke kan dækkes af andre reserver, men at det beløb, hvormed fonden overstiger de 25 pct. kan anvendes til forhøjelse af aktiekapitalen eller - efter udstedt proklama til selskabets kreditorer - til andre formål, derunder også udbetaling til aktionærerne. I § 112 gentages - i en lidt anden form - den i udkast 1964 § 84, stk. 2, indeholdte regel om, at generalforsamlingen ikke må beslutte at uddele højere udbytte end foreslået eller tiltrådt af bestyrelsen.

Reglerne i kap. 14 om *aktieselskabers opløsning* er i alt væsentlig en gentagelse af kap. 13 i udkast 1964, idet dog anerkendelse af énmandsselskabet har medført, at bestemmelsen i dettes § 87, stk. 2, om retsstillingen, når antallet af aktionærer går ned under tre, er faldet bort.

Den stigende koncentration af erhvervsvirksomhederne har forøget betydningen af reglerne om *aktieselskabers fusion.* Reglerne herom i §§ 134-138 er i alt væsentligt overensstemmende med de tilsvarende bestemmelser i udkast 1964 §§ 115-118. Ny er bestemmelsen i § 139, stk. 1, der angår fusion af et helejet datterselskab og dets moderselskab. Beslutning herom kan træffes af selskabernes bestyrelse dog under iagttagelse af hensynet til kreditorernes interesse. Vigtig er bestemmelsen i § 139, stk. 2. Den angår det tilfælde, at moderselskabet er i besiddelse af den overvejende majoritet af datterselskabets aktier, men visse småposter stadig er på andre hænder. Man har ment, at hvis moderselskabet ejer mere end 9/10 af aktierne i datterselskabet (og har en tilsvarende andel af stemmerne), bør moderselskabet kunne indløse minoritetsgruppens aktier og minoritetsaktionærerne på den anden side kunne forlange at blive indløst. Begrundelsen for denne regel, hvis anvendelse er uafhængig af, at nogen (aktuel) fusionssituation foreligger, er, at moderselskabet kan have en betydelig interesse i at kunne gennemføre en fuldstændig koncentration af selskaberne, og at en minoritetsandel på under 1/10 af aktiekapitalen ikke giver de rettigheder og den beskyttelse, som loven i almindelighed knytter til besiddelsen af en minoritetspost. Hvad enten det er moderselskabet eller minoritetsgruppen, der forlanger indløsning, er det foreskrevet, at indløsningskursen skal svare til aktiernes værdi og i mangel af mindelig overenskomst skal fastsættes af skønsmænd, der udmeldes af retten.

Spørgsmålet om optagelse i loven af bestemmelser, der muliggør *fusion tværs over de nordiske grænser,* f. eks. mellem et dansk og et svensk aktieselskab, er blevet rejst på et tidspunkt, hvor det nordiske samarbejde på aktieselskabsrettens område var ved dets afslutning. Det er udvalgets opfattelse, at dette spørgsmål bør tages op i forbindelse med de mange drøftelser, der i de kommende år må antages at ville foregå om de internordiske forbindelser på næringslivets område og udviklingen af et nordisk marked. En overførelse af et selskab og dets virksomhed fra et land til et andet rejser - selv om dette er et andet nordisk land - foruden det aktieretligt betonede spørgsmål, hvorvidt en minoritetsgruppe bør kunne tvinges til at finde sig i, at deres rettigheder overføres til et overtagende selskab i et andet land, mange andre spørgsmål af beskæftigelsesmæssig, næringsretlig, skatteretlig og anden art, der efter udvalgets opfattelse må tages op i en anden og større sammenhæng.

Reglerne om det *erstatningsansvar,* som stiftere, bestyrelsesmedlemmer, direktører, revisorer og aktionærer kan pådrage sig, er nærmere udformet i udkastets kap. 16. Her skal kun nævnes det vigtige spøresmål, hvorvidt erstatningssøgsmål udelukkes ved, at der af generalforsamlingen er meddelt ledelsen *decharge,* det vil sige ansvarsfrihed for de dispositioner, som påstås at begrunde erstatningsansvaret. § 144, stk. 2, bestemmer herom, at erstatningssag kan anlægges uanset meddelt decharge, når der angående det forhold, hvorpå søgsmålet bygger, ikke er givet i alt væsentligt rigtige og fuldstændige oplysninger. Endvidere bestemmer stk. 3. at hvis aktionærer, der repræsenterer mindst 1/10 af aktiekapitalen, har modsat sig decharge, kan spørgsmålet om de ansvarliges erstatningspligt overfor selskabet indbringes for retten af enhver aktionær. Sagen kan efter § 145, stk. 1, dog ikke anlægges senere end 6 måneder efter den generalforsamlingsbeslutning, hvorved decharge blev meddelt.

Statistiske oplysninger om danske selskaber (jfr. betænkning 362-1964 s. 13-14). Ved ikrafttrædelsen af AL 1930 pr. 1. ja-

nuar 1931 udgjorde antallet af aktiselskaber ifølge Statistisk Årbog ca. 7.200 med en samlet aktiekapital på ca. 2,1 milliard kr. Antallet af aktieselskaber er pr. 1. januar 1968 ca. 16.800 og den samlede aktiekapital ca. 11,8 milliard kr.

Efter styrelsesgruppen er aktieselskaberne og deres aktiekapital pr. 1. januar 1968 fordelt således:

selskaber med aktiekapital	antal	aktiekapital 1.000 kr.
under 25.000 kr.	3505	43.769
25-100.000 -	4204	210.922
100-250.000 -	3967	568.297
250-500.000 -	1821	593.292
1/2- 1 mill. -	1379	836.772
1- 2 - -	911	1.092.290
2-5 - -	592	1.636.511
5-10 - -	211	1.343.975
10-20 - -	100	1.286.882
20 mill. kr. og derover	75	4.175.817

De fire første grupper - selskaber med en aktiekapital på op til 500.000 kr. - tæller således tilsammen ca. 13.500 eller ca. 80 pct. af samtlige aktieselskaber. Af den samlede aktiekapital i samtlige selskaber - ca. 11,8 milliard kr. - repræsenterer de nævnte fire grupper dog kun ca. 1.4 milliard kr. eller ca. 12 pct. Til sammenligning har de ca. 390 helt store selskaber i de tre sidste grupper — med en aktiekapital på 5 mill. kr. og derover - en samlet aktiekapital på ca. 6.8 milliard kr. eller godt halvdelen af samtlige selskabers aktiekapital.

Af Statistiske Efterretninger nr. 50 af 30. august 1968 — hvorfra ovennævnte opgørelse stammer - fremgår endvidere af oplysningerne om den erhvervsmæssige fordeling af aktieselskaberne, at industrien tæller ca. 5.200 aktieselskaber med en aktiekapital på ialt ca. 4,5 milliard kr., mens handel og omsætning tæller ca. 8.700 aktieselskaber med en aktiekapital på ca. 5,4 milliard kr.

Disse erhvervsgrupper repræsenterer således godt 80 pct. af samtlige aktieselskaber både efter antal og aktiekapital.

Til nærmere belysning af aktieselskabets samfundsøkonomiske betydning henvises i øvrigt til de af Danmarks Statistik periodisk udeivne opgørelser over bevægelsen i aktieselskabernes antal og aktiekapital - senest Statistiske Efterretninger nr. 50 af 30. august 1968 - og over aktieselskabsregnskaber - senest Statistiske Efterretninger nr. 48 af 11. august 1969 - samt til det af Det statistiske Departement i november 1963 udsendte tabelværk om erhvervstællingen 1958, Statistisk tabelværk 1963, VII: Virksomhedernes størrelsesfordeling, personel, ejerforhold m. v.

Udenlandsk aktieselskabslovgivning.

Til den i betænkning 362-1964 s. 14–25 indeholdte korte oversigt over udenlandsk aktieselskabslovgivning skal gøres følgende supplerende bemærkninger.

Som omtalt i betænkningen var der allerede i 1964 bestræbelser i gang i Vesttyskland og Frankrig for at gennemføre helt nye aktieselskabslove. Dette er nu sket ved love af 1965 og 1966. I England forelå den såkaldte Jenkins rapport, der bl. a. gik ind for, at også de selskaber, der hidtil havde været undtaget, skulle offentliggøre deres regnskaber. Dette er nu gennemført ved Companies Act 1967. Hovedindholdet af denne nyere udenlandske lovgivning er fremstillet i en afhandling: Europæisk selskabsret af *Bernhard Gomard* i Revision og Regnskabsvæsen 1968 s. 239-48 og 289-98. Om den franske lov kan endvidere henvises til en afhandling af *Bo G. Sandström* i Tidsskrift for Rettsvitenskap 1968 s. 103-113.

Organisationen af selskabets ledelse er efter den *vesttyske lov* af 1965 omtrent som hidtil, idet dog den dominerende stilling, som loven af 1937 tillagde formanden for direktionen (Vorstand), er af svækket ved bestemmelsen i § 77, hvorefter der ikke kan tillægges et medlem af Vorstand beføjelse til at afgøre meningsforskelligheder. Herved betones et som mere demokratisk opfattet kollegialprincip. Generalforsamlingen er tillagt stærkere indflydelse på overskudsdispositionen og henlæggelsen til reserver. Et hovedformål har været at medvirke til spredningen af aktiebesiddelsen. Aktiernes mindstestørrelse var tidligere 100 DM, nu 50 DM. Loven beskvtter i højere grad end tidligere den lille aktionær og har udvidet minoritetsrettighederne. Medens disse tidligere kun kunne gøres gældende af aktionærer, der repræsenterede en vis procentdel af aktiekapitalen (10 pct. eller 5 pct.), har man nu - for at udvide minoritetsbeskyttelsen i de meget

store selskaber - givet samme ret til aktionærer, der repræsenterer et vist nominelt beløb af aktiekapitalen, uanset den iøvrigt gældende procentsats.

Granskning (Sonderpriifung), vedrørende selskabets stiftelse eller forvaltning kan ifølge § 142 begæres af aktionærer, der repræsenterer 10 pet. af aktiekapitalen eller i hvert fald 2 mill. DM. Erstatningskrav kan ifølge § 147 rejses af en minoritet af samme størrelse.

Den særlige granskning af, hvorvidt årsregnskabet indeholder en undervurdering af aktiverne, kan ifølge § 258 kræves af aktionærer, der repræsenterer 5 pct. af aktiekapitalen eller i hvert fald 1 mill. DM. Ekstraordinær generalforsamling kan ifølge § 122 forlanges indkaldt af en minoritet af samme størrelse.

Som et led i bestræbelserne for at gøre de i selskabet ansatte direkte interesseret i virksomheden, er der efter reglerne i § § 202-04 en adgang til ved en forhøjelse af aktiekapitalen at tilgodese »die Arbeitnehmer«. Efter § 204, stk. 3, *kan* disse aktier overlades de ansatte uden indskud, idet indbetalingen tages af det til disposition værende frie årsoverskud.

Som hidtil kan præferenceaktier være uden stemmeret, så længe de får det tilsagte udbytte (§§ 139-40). Flerstemmeretsaktier kan kun udstedes med tilladelse af landsregeringerne (§ 12). Egne aktier kan som hidtil - indenfor en grænse på 10 pct. af aktiekapitalen - erhverves af selskabet, når erhvervelsen er nødvendig for at afværge betydelig skade for selskabet (§ 71).

Loven indeholder specificerede og skærpede regnskabsregler (§§ 148-61). De er ikke kun rettet mod en overvurdering af aktiver, men også mod en undervurdering, der går ud over den i § 155, stk. 3, tilladte forsigtige vurdering af omsætningsaktiverne. Den vilkårlige dannelse af hemmelige reserver er ikke tilladt, se § 256, stk. 5. Loven af 20. april 1892 om G. m. b. H.-selskaberne, der stiller ringere regnskabskrav, og som ikke fordrer, at regnskaberne skal offentliggøres, er foreløbig ikke ændret, jfr. betænkningen 362-1964 s. 60-61.

De udførlige regler, som den vesttyske lov 1965 indeholder i §§ 291-328 om verbundene Unternehmen, omfatter et vidt område af sammenslutninger og samarbejdsaftaler mellem aktieselskaber, både koncerner og kartelaftaler, hvorved der tillægges det ene selskab indflydelse på ledelsen af et andet selskab og/eller andel i dets udbytte. Så snart et selskab har erhvervet mere end fjerdedelen af aktierne i et andet selskab, skal der gives dette skriftlig meddelelse herom (§§ 20-22). Koncernopgørelsen, der ifølge § 329 kun omfatter de af koncernen omfattede indenlandske selskaber, skal forlægges generalforsamlingen og offentliggøres (§§ 337-38).

Fransk lovgivning om kommercielle selskaber er nu samlet i en lov nr. 66-537 af 24. juli 1966, der i 509 paragraffer giver regler ikke kun om aktieselskaber og sociétés å responsabilité limitée, men også om handelsinteressentskaber og kommanditselskaber. Loven suppleres af et omfattende dekret (forordning) nr. 67-236 af 23. marts 1967. Loven af 1966 er på en del punkter modificeret ved senere love, senest ved lov nr. 69-12 af 6. januar 1969.

Vedrørende aktieselskabers ledelse er der efter loven af 1966 mulighed for at vælge mellem to organisationsformer. Ledelsen kan som hidtil udøves af en bestyrelse (conseil d'administration) med en præsident i spidsen, jfr. betænkning 362-1964 s. 20. I stedet herfor kan man efter reglerne i art. 118-150 vælge en organisationsform med en direktion og et conseil de surveillance, der har lighedspunkter med det tyske Vorstand og Aufsichtsrat. De nye franske regler kan opfattes som et skridt hen imod det mål i retning af en ensartet europæisk aktieselskabsret, som opstilles i Fællesmarkedstraktaten § 54, 3. g, jfr. *Gomard* s. a. s. 296. Intet medlem af conseil de surveillance kan ifølge art. 133 være medlem af direktionen. Dette er i overensstemmelse med reglen i den tyske aktieselskabslovs § 105, hvorefter en person ikke samtidig kan være medlem af Vorstand og Aufsichtsrat.

Ifølge art. 174 skal hver aktie give stemmeret. Vedtægterne kan ifølge art. 177 begrænse det antal stemmer, hver aktionær kan have. (På den konstituerende generalforsamling kan den enkelte aktietegner ikke disponere over mere end 10 stemmer, art. 82.) Dobbel stemmeret kan ifølge art. 175 tillægges aktionærer, der i to år har haft deres aktier noteret i selskabets aktiebog. Retten hertil kan forbeholdes franske statsborgere og

borgere i fællesmarkedslandene. Reglerne om aktiebogens førelse er i henhold til art. 265 givet i dekret 1967 art. 204-05.

Ekstraordinær generalforsamling kan - foruden af bestyrelsen eller direktionen - indkaldes af revisorerne samt af en mandatar udpeget af retten efter begæring af aktionærer, der repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, jfr. art. 158 og dekret 1967 art. 122. De aktionærer, der i mindst en måned forud for indkaldelsen har haft deres aktier noteret, skal indkaldes ved brev. Brevet skal være rekommanderet, hvis aktionæren selv vil betale ekstraudgiften herved (dekret 1967 art. 125). Art. 160 giver aktionærer, der repræsenterer 5 pct. af aktiekapitalen ret til at forlange et bestemt emne taget op i generalforsamlingens dagsorden. Den angivne brøkdel kan reduceres ved dekret i de store selskaber. Dette er sket ved dekret 1967 art. 128. (4 pct. er nok ved selskaber med en kapital på 5 mill., 2,5 pct. når kapitalen er mellem 5 og 50 mill., 1 pct. hvis den er mellem 50 og 100 mill. og 0,5 pct. hvis kapitalen overstiger 100 mill. fres.). Medlemmer af selskabets bestyrelse eller conseil de surveillance kan afskediges og nye vælges, uden at dette punkt behøver at være på dagsordenen (art. 160, stk. 3, sidste punktum).

En vigtig minoritetsret er retten ifølge art. 225 for aktionærer, der repræsenterer 10 pct. af aktiekapitalen, til ved henvendelse til retten at få udpeget en eller flere revisorer i stedet for de af flertallet valgte. Samme minoritet kan ifølge art. 226 rette henvendelse til domstolen om at få udpeget en ekspert til at afgive rapport om nærmere angivne forvaltningsdispositioner. Bestemmelsen frembyder lighedspunkter med granskning efter nærværende udkast § 95 og tysk Sonderprüfung. Revisorerne skal ifølge dekret 1967 art. 192-193 indkaldes til generalforsamlingen, og de afgiver deres rapport til denne.

Om årsregnskabet findes i lovens art. 340-46 kun visse almindelige vurderingsprincipper, om nødvendigheden af afskrivningen selv om der ikke er noget overskud, om henlæggelse til et lovmæssigt reservefond på 10 pct. af aktiekapitalen. Ifølge dekretet af 23. marts 1967 art. 293-299 skal alle aktieselskabers regnskaber indleveres til handelsregistrene. Her ud over har de børsnoterede selskaber med en balance på over 10 mill. fres. pligt til at offentliggøre deres regnskaber (i Bulletin des annonces legales obligatoires). Der er givet nærmere regler om, hvad selskabernes årsregnskab skal indeholde under henvisning til skattelovgivningens regler i forordningen nr. 65-968 af 28. oktober 1965. Til kontrol med de børsnoterede aktieselskaber har forordning nr. 67-833 af 28. september 1967 indsat en særlig kommission for børshandel (Commission des operations de bourse), hvis forbillede er den amerikanske Securities and Exchange Commission; jfr. Französisches Gesellschaftsrecht, Ausländische Aktiengesetze IV bind, 2. udg. 1968 s. 16-17.

Om koncernforhold findes bestemmelser i art. 354-55. Et selskab anses som »filial« (datterselskab), når et andet selskab ejer mere end halvdelen af dets aktiekapitel. Ligger aktiebesiddelsen mellem 10 og 50 pct., taler man om »participation«. Der skal i begge tilfælde inden en måned ved rekommanderet brev gives meddelelse til det selskab, hvis aktier er erhvervet. Der skal redegøres for forholdet i moderselskabets årsberetning, og der skal i tilslutning til dettes balance gives oplysning om resultatet af det eller de andre selskabers virksomhed; nærmere regler findes i dekret 1967 art. 247-251.

Mindstekapitalen i et aktieselskab skal ifølge art. 71 være 500.000 frcs., dog at 100.000 frcs. er tilstrækkeligt, hvis selskabet ikke foretager offentlig henvendelse til det åbne kapitalmarked. Aktierne må ikke have en nominel størrelse af under 100 frcs., dekret 1967 art. 206.1 sociétés å responsabilité limitée er mindstekapitalen 20.000 frcs.

Art. 217 fastslår, at et aktieselskab ikke ved køb må erhverve egne aktier. Den eneste undtagelse er, når generalforsamlingen - uden at dette er motiveret af tab - har vedtaget at nedsætte aktiekapitalen. Der kan da erhverves et til nedsættelsen svarende antal aktier med det formål at annullere dem.

Companies Act 1967 indeholder en række ændringer og tilføjelser til hovedloven af 1948. Den vigtigste ændring er, at den gruppe af private selskaber (exempt private companies, der antoges at udgøre ca. 75 pct. af alle engelske aktieselskaber), der tidligere var fritaget for offentliggørelsen af deres regnskaber, nu er underkastet de for andre selskaber gældende regler om regnskabspligten og regnskabets offentliggørelse. På dette

væsentlige punkt, regnskabernes offentliggørelse, adskiller den engelske lov om private companies sig nu fra de i Tyskland om G. m. b. H. og i Frankrig om sociétés å responsabilité limitée gældende regler.

Herudover skærper loven af 1967 på adskillige punkter de krav, der fra det offentliges side stilles til selskabernes regnskaber. Omsætningen skal opgives; banker og selskaber med en omsætning, der ikke overstiger £ 50.000, er undtaget (Schedule 1 art. 14 med ændringer af Schedule 8 til loven af 1948). Bankgælden skal specielt opgives (art. 11). Der gives udførlige regler om opgivelse af det vederlag, som oppebæres af the directors (omfattende både bestyrelsesmedlemmer og direktører), samt de af selskabets funktionærer, der har en årlig indtægt fra selskabet på mere end £ 10.000. Årsberetningen skal give oplysning om bidrag til politiske eller velgørende formål, hvis de overstiger £ 50. Holding-selskaber skal (med visse snævert begrænsede undtagelser) i deres regnskab eller i en note til dette opgive datterselskabers navn og moderselskabets aktiebesiddelse (art. 3). Driver et selskab virksomhed af forskellig art, skal årsberetningen indeholde oplysning om omsætning og årsresultat af hver af disse virksomhedsgrene (art. 17).

Vedrørende minoritetens ret til at forlange indkaldt ekstraordinær generalforsamling bestemmer loven af 1948 art. 132, at begæring herom skal imødekommes, når den fremsættes af aktionærer, der repræsenterer 10 pel. af den stemmeberettigede aktiekapital, uden hensyn til, om nogle aktier har mere en én stemme. Undersøgelse af et selskabs forhold ved en af Board of Trade udnævnt inspektør kan ifølge art. 164-65 besluttes efter begæring af 200 aktionærer eller aktionærer, der repræsenterer $^{1}/_{10}$ af alle selskabets aktier, men kan også besluttes uden sådan begæring, når der er begrundet mistanke om misligheder eller undertrykkelse af en minoritet. Det offentliges tilsyn og kontrol med selskaberne gennem Board of Trade er genstand for supplerende bestemmelser i loven af 1967 art. 35-42. Den engelske lov stiller ikke minimumskrav til aktiekapitalens eller den enkelte akties størrelse.

II. Udkast til lov om aktieselskaber.

Kapitel 1.

Indledende bestemmelser.

§ 1. Denne lov finder anvendelse på alle erhvervsdrivende aktieselskaber med de begrænsninger, der følger af § 173 og af de for visse aktieselskaber ved eller i henhold til lov givne særlige regler.

Stk. 2. I aktieselskaber hæfter deltagerne ikke personligt for selskabets forpligtelser.

Stk. 3. Et aktieselskab skal have en i aktier fordelt aktiekapital. Aktiekapitalen skal være på mindst 30.000 kr. Aktiernes antal skal være mindst tre.

§ 2. Ejer et aktieselskab mere end halvdelen af aktiekapitalen i et andet aktieselskab eller en så stor del af aktierne, at de repræsenterer flertallet af stemmerne, anses det førstnævnte som moderselskab og det sidstnævnte som datterselskab. Ejer et moderselskab i forening med et eller flere datterselskaber eller et eller flere datterselskaber tilsammen så mange aktier i et andet selskab som nævnt i 1. punktum, anses sidstnævnte selskab ligeledes som datterselskab af moderselskabet.

Stk. 2. Har et aktieselskab i øvrigt på grund af aktiebesiddelse eller aftale en bestemmende indflydelse over et andet aktieselskab og en betydelig andel i dets driftsresultat, anses det førstnævnte selskab ligeledes som moderselskab og det sidstnævnte som datterselskab.

Stk. 3. Moder- og datterselskaber udgør i forening en koncern.

Kapitel 2.

Aktieselskabers stiftelse.

§ 3. Ved stiftelsen af et aktieselskab skal stifterne oprette og underskrive en stiftelsesoverenskomst. Denne skal indeholde udkast til vedtægter og bestemmelser om de i §§ 5 og 6 omhandlede forhold.

Stk. 2. Antallet af stiftere må ikke være under tre. Mindst to af stifterne skal være her i landet bosatte personer, medmindre handelsministeren undtager fra dette krav. Med her i landet bosatte personer ligestilles den danske stat, danske kommuner, her hjemmehørende ansvarlige interessentskaber, aktieselskaber, andre selskaber med begrænset ansvar og foreninger samt her hjemmehørende stiftelser og andre selvejende institutioner, der er undergivet offentligt tilsyn. Handelsministeren kan undtage fra kravet om, at stiftelser og andre selvejende institutioner skal være undergivet offentligt tilsyn.

Stk. 3. Den, der er umyndig eller ude af rådighed over sit bo, kan ikke være stifter.

§ 4. Vedtægterne skal indeholde bestemmelser om:

1. selskabets navn og eventuelle binavne,
2. den kommune her i landet, hvor selskabet skal have hjemsted (hovedkontor),
3. selskabets formål,
4. aktiekapitalens størrelse. I tiden indtil den konstituerende generalforsamling kan aktiekapitalen angives med det mindste beløb, der skal tegnes, og det største beløb, der kan tegnes,
5. aktiernes pålydende (det nominelle beløb) og aktionærernes stemmeret,
6. antallet eller mindste og højeste antal af bestyrelsesmedlemmer og eventuelle bestyrelsessuppleanter, og af revisorer, samt bestyrelsesmedlemmernes og revisors valgperiode,
7. indkaldelse til generalforsamlinger,
8. hvilke anliggender der skal behandles på ordinær generalforsamling,
9. hvilken periode selskabets regnskabsår skal omfatte,

10. hvorvidt aktierne skal lyde på navn eller kan lyde på ihændehaver,
11. hvorvidt selskabets aktier ikke skal være omsætningspapirer,
12. hvorvidt aktionærer skal være forpligtet til at lade selskabet eller andre indløse deres aktier helt eller delvis, og da efter hvilke regler,
13. hvorvidt der skal gælde indskrænkninger i aktiernes omsættelighed og da efter hvilke regler,
14. hvorvidt nogle aktier skal have særlige rettigheder.

§ 5. Stiftelsesoverenskomsten skal indeholde bestemmelser om:

a) tegningskursen for aktierne,
b) tidsfristerne for tegningen og indbetalingen af aktierne,
c) tiden, inden hvilken den konstituerende generalforsamling skal afholdes, samt på hvilken måde og med hvilket varsel indkaldelsen skal finde sted, medmindre generalforsamlingen ifølge § 9 afholdes uden indkaldelse.

§ 6. I stiftelsesoverenskomsten skal endvidere optages de bestemmelser, som måtte være truffet om:

a) at aktier skal kunne tegnes mod indbetaling i andre værdier end kontanter (apportindskud),
b) at selskabet skal overtage sådanne værdier på anden måde end mod vederlag i aktier,
c) at selskabet skal afholde omkostningerne ved stiftelsen, samt
d) at der skal tilkomme stiftere eller andre særlige rettigheder eller fordele i selskabet.

Stk. 2. I stiftelsesoverenskomsten skal redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for vurderingen af formueværdier, som skal overtages (vurderingsgrundlaget), samt for bedømmelsen af de i henhold til stk. 1 trufne bestemmelser i øvrigt. Redegørelsen skal særlig angive:

a) de af bestemmelserne omfattede personers navn og bopæl,
b) det fastsatte vederlag for overtagelse af formueværdier — hvilket vederlag ikke må overstige det beløb, hvormed de pågældende aktiver må antages at kunne optages i selskabets status — hvorvidt og da i hvilket omfang vederlaget erlægges i aktier, samt i hovedtræk de vilkår, som i øvrigt er aftalt for overtagelsen,
c) størstebeløbet af de med stiftelsen forbundne omkostninger. Disse omkostninger med tillæg af garantiprovision eller andet vederlag til stiftere eller andre, må —• bortset fra offentlige afgifter — ikke uden overregistrators tilladelse overstige fem pct. af den tegnede aktiekapital.

Stk. 3. Når selskabet i forbindelse med stiftelsen skal overtage en bestående virksomhed, skal der, når stiftelsesoverenskomsten underskrives, fremlægges resultatopgørelse og status for virksomheden for de to sidst afsluttede regnskabsår eller den kortere tid, virksomheden måtte være drevet, samt resultatopgørelse og status for den forløbne del af det løbende regnskabsår forud for overtagelsen. Endvidere skal der vedhæftes stiftelsesoverenskomsten en åbningsstatus for selskabet forsynet med tilfredsstillende attestation for, at virksomhedens økonomiske stilling ikke er forringet i tiden mellem overtagelsen og stiftelsen.

Stk. 4. Dokumenter, hvis hovedindhold ikke er gengivet i stiftelsesoverenskomsten, men hvortil der henvises i stiftelsesoverenskomsten, skal vedhæftes denne.

Stk. 5. Aftaler angående de i stiftelsesoverenskomsten omhandlede forhold, som ikke godkendes ved stiftelsesoverenskomsten, har ikke gyldighed over for selskabet.

§ 7. Tegning af aktier skal ske på stiftelsesoverenskomsten eller på tegningslister, som skal indeholde en genpart af stiftelsesoverenskomsten. De i § 6, stk. 3, omhandlede regnskaber skal i original eller bekræftet genpart fremlægges ved tegningen. Aktietegning uden iagttagelse af foranstående kan ikke påberåbes af selskabet, såfremt aktietegneren inden selskabets registrering har gjort indsigelse over for aktieselskabsregisteret.

Stk. 2. Er aktier tegnet under forbehold, er aktietegningen ugyldig. Såfremt der ikke inden selskabets registrering er gjort indsigelse over for aktieselskabs-registeret, er aktietegningen dog bindende og forbeholdet bortfaldet.

§ 8. Stifterne bestemmer, om aktietegningen kan akcepteres. Der kan ikke tildeles en stifter aktier for et mindre beløb, end han har overtaget ifølge stiftelsesoverenskomsten. I tilfælde af overtegning skal stifterne, inden indkaldelse til konstituerende generalforsamling finder sted, træffe beslutning om, hvor mange aktier der tilkommer hver enkelt aktietegner.

Stk. 2. Er en aktietegning ikke akcepteret, eller stifterne finder tegningen ugyldig, eller er der ved overtegning foretaget nedsættelse af det tegnede beløb, skal stifterne straks underrette den pågældende aktietegner derom.

§ 9. Beslutning om selskabets stiftelse træffes på den konstituerende generalforsamling.

Stk. 2. Hvis alle aktier tegnes på generalforsamlingen, og alle godkendte aktietegnere er enige heri, kan beslutning om selskabets stiftelse træffes uden forudgående indkaldelse. I modsat fald skal stifterne indkalde samtlige aktietegnere til en konstituerende generalforsamling. Med hensyn til denne generalforsamling finder lovens og vedtægternes forskrifter om generalforsamlinger tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Stifterne skal drage omsorg for, at de benyttede tegningslister og de i § 6, stk. 3, omhandlede regnskaber senest otte dage før generalforsamlingen fremlægges til eftersyn for aktietegnerne på et i indkaldelsen angivet sted.

Stk. 4. På generalforsamlingen fremlægges de i stk. 3 omhandlede dokumenter samt opgørelse over de i § 6, stk. 2, litra c, nævnte udgifter. Der skal endvidere gives oplysning om det aktiebeløb, der er akcepteret, aktiernes fordeling på de enkelte aktietegnere samt det beløb, der er indbetalt på aktierne. Disse oplysninger skal optages i forhandlingsprotokollen.

§ 10. Viser det sig på den konstituerende generalforsamling, at aktiekapitalen eller det eventuelt fastsatte mindstebeløb ikke er blevet fuldt tegnet og akcepteret af stifterne, er spørgsmålet om selskabets stiftelse og dermed aktietegnernes forpligtelser bortfaldet. Indbetalte beløb tilbagebetales, dog at omkostningerne ved stiftelsen kan fradrages, hvis dette er betinget ved tegningen.

Stk. 2. Opstår der på den konstituerende generalforsamling spørgsmål om ændring af vedtægterne eller stiftelsesoverenskomsten i øvrigt, må beslutning om selskabets stiftelse ikke træffes, før dette spørgsmål er afgjort. Såfremt der i indkaldelsen til den konstituerende generalforsamling er stillet forslag om ændring af vedtægterne, kan forslaget vedtages under iagttagelse af de regler, som gælder om vedtægtsændringer. Forslag om at stifte selskabet med en højere aktiekapital end angivet i stiftelsesoverenskomsten eller om vedtægtsændringer, der ikke er angivet i indkaldelsen, eller om ændring af stiftelsesoverenskomsten i øvrigt, kan alene ske med samtykke af samtlige stiftere og aktietegnere.

Stk. 3. Til beslutning om selskabets stiftelse kræves, at beslutningen tiltrædes af flertallet af de afgivne stemmer og mindst $^2/_3$ af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital. I modsat fald er spørgsmålet om selskabets stiftelse bortfaldet.

Stk. 4. Efter at der er truffet beslutning om selskabets stiftelse, foretages der valg af bestyrelse og revisor.

§ 11. Bestyrelsen skal anmelde selskabet til registrering senest 6 måneder efter datoen for stiftelsesoverenskomstens oprettelse.

Stk. 2. Selskabet kan ikke registreres, med mindre det samlede aktiebeløb, som er bindende tegnet og tildelt, svarer til den i vedtægterne angivne aktiekapital, og der på denne er indbetalt mindst halvdelen og i alt mindst 30.000 kr.

Stk. 3. Er anmeldelse om stiftelse af et aktieselskab ikke indgivet inden den i stk. 1 angivne frist, kan registrering ikke finde sted. I så fald bortfalder aktietegnernes forpligtelser, jfr. herved § 10, stk. 1. Det samme gælder, såfremt registrering af andre grunde nægtes.

§ **12.** Et selskab, der ikke er registreret, kan ikke som sådant erhverve rettigheder eller indgå forpligtelser. Det kan heller ikke være part i retssager, bortset fra søgsmål til indkrævning af tegnet aktiebeløb og andre søgsmål vedrørende aktietegningen.

Stk. 2. For en forpligtelse, der før registreringen indgås på selskabets vegne, hæfter de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen

overtager selskabet de forpligtelser, som følger af stiftelsesoverenskomsten, eller som er pådraget selskabet efter den konstituerende generalforsamling.

Stk. 3. Er der før selskabets registrering truffet en aftale, og var medkontrahenten vidende om, at selskabet ikke var registreret, kan medkontrahenten, med mindre andet er aftalt, hæve aftalen, såfremt anmeldelse til registrering ikke er foretaget inden udløbet af den i § 11, stk. 1, fastsatte frist, eller registrering nægtes. Var medkontrahenten uvidende om, at selskabet ikke var registreret, kan han hæve aftalen, så længe selskabet ikke er registreret.

Kapitel 3.

Indbetaling af aktiekapital.

§ 13. Det beløb, som skal betales for en aktie, må ikke være lavere end aktiens pålydende.

Stk. 2. En aktietegner kan ikke uden bestyrelsens samtykke bringe fordringer på selskabet i modregning mod sin forpligtelse ifølge aktietegningen. Samtykke må ikke gives, såfremt modregningen kan skade selskabet eller dets kreditorer.

Stk. 3. Selskabets fordringer på aktieindbetalinger kan ikke afhændes eller pantsættes.

Stk. 4. Overdrages en ikke fuldt indbetalt aktie, hæfter erhververen, når han har anmeldt sin erhvervelse, for restindbetalingen sammen med overdrageren.

§ 14. Foretager en aktionær ikke i rette tid en ham påhvilende indbetaling, er han, såfremt vedtægterne ikke bestemmer andet, pligtig at forrente det skyldige beløb med seks pct. årlig fra forfaldsdagen.

Stk. 2. Selskabet skal uden ugrundet ophold søge det skyldige beløb inddrevet eller med fire ugers varsel til aktionæren søge aktien afhændet for hans regning med forpligtelse for erhververen til at yde de manglende indbetalinger med påløbne renter. Er interimsbevis udleveret til aktionæren, kan selskabet efter udløbet af det nævnte varsel kræve det tilbageleveret ved umiddelbar fogedforretning i overensstemmelse med retsplejelovens § 609. Afhændelse skal ske ved et medlem af fondsbørsen.

Stk. 3. Viser det sig, at det skyldige beløb ikke kan inddrives, forholdes der efter reglerne i §§ 15 og 16.

§ 15. Aktier tegnet ved stiftelsen af et aktieselskab skal være fuldt indbetalt senest et år efter, at selskabet er registreret. Er der ikke rettidigt foretaget anmeldelse om, at aktiekapitalen er fuldt indbetalt, skal overregistrator forelægge selskabet en passende frist til forholdets berigtigelse i overensstemmelse med reglerne i § 14 og med tilkendegivelse om, at selskabet i modsat fald skal opløses, om fornødent ved skifterettens foranstaltning, jfr. § 117.

§ 16. Aktier tegnet ved kapitalforhøjelse skal være fuldt indbetalt senest et år efter, at forhøjelsen er registreret. Er der ikke rettidigt foretaget anmeldelse om, at de nytegnede aktier er fuldt indbetalt, skal overregistrator forelægge selskabet en passende frist til forholdets berigtigelse i overensstemmelse med reglerne i § 14. Er forholdet ikke berigtiget inden fristens udløb, og bestyrelsen ej heller har indgivet anmeldelse om kapitalnedsættelse under iagttagelse af § 46, foranlediger overregistrator registreret, at aktiekapitalen er nedsat med de ikke fuldt indbetalte aktiers pålydende, og at vedtægterne er ændret tilsvarende. Aktierne anses for annulleret, når nedsættelsen er registreret.

Kapitel 4.

Aktier, aktiebreve og aktiebog.

§ 17. Alle aktier har lige ret i selskabet. Vedtægterne kan dog bestemme, at der skal være forskellige aktieklasser. I så fald skal vedtægterne angive forskelligheder mellem aktieklasserne, størrelsen af disse, samt den fortegningsret til nye aktier, som tilkommer aktionærerne ved forhøjelse af aktiekapitalen.

§ 18. Aktierne er frit omsættelige, medmindre andet følger af lov eller vedtægter. I vedtægterne kan omsætteligheden kun begrænses for navneaktier og kun i overensstemmelse med forskrifterne i §§ 19-20 eller særlig lov.

§ 19. Det kan i vedtægterne bestemmes, at der ved aktieovergang skal tilkomme aktionærer eller andre forkøbsret. Vedtægterne skal da indeholde de nærmere regler herom, herunder navnlig:

a) den rækkefølge, hvori forkøbsretten tilkommer de berettigede,
b) den frist på højst to måneder regnet fra tilbudets anmeldelse til bestyrelsen, inden hvilken de berettigede skal gøre forkøbsretten gældende, samt
c) den frist på højst to måneder regnet fra tidspunktet for fastsættelsen af købesummen, inden for hvilken købesummen skal erlægges.

Stk. 2. Omfatter tilbudet flere aktier, kan forkøbsretten ikke udøves for en del af disse, medmindre vedtægterne giver ret hertil. Såfremt en vedtægtsbestemmelse om beregningsgrundlaget for købesummen måtte føre til en åbenbart urimelig pris for aktierne, kan bestemmelsen tilsidesættes ved dom, og der forholdes da efter reglerne neden for i stk. 4.

Stk. o. Det påhviler bestyrelsen ufortøvet at give de forkøbsberettigede skriftlig meddelelse om en stedfunden anmeldelse.

Stk. 4. Hvis vedtægterne ikke indeholder bestemmelser om beregningsgrundlaget for købesummen, og der ikke kan opnås enighed om dens størrelse, skal købesummen af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted fastsættes til aktiernes værdi. Den af skønsmændene trufne afgørelse kan af begge parter indbringes for retten. Sag herom må være anlagt inden tre måneder efter modtagelse af skønsmændenes erklæring.

§ 20. Det kan i vedtægterne bestemmes, at overdragelse af aktier kun kan ske med samtykke af selskabet.

Stk. 2. Bestyrelsen træffer bestemmelse herom, med mindre afgørelsen er henlagt til generalforsamlingen. I vedtægterne kan der optages bestemmelser om betingelserne for meddelelse af samtykke. Afgørelsen skal træffes snarest muligt og senest to måneder efter anmodningens modtagelse. Den, som har anmodet om samtykke, skal ufortøvet underrettes om afgørelsen.

§ 21. Aktiebreve kan lyde på navn eller ihændehaver. Hvis der gælder indskrænkninger i aktiernes omsættelighed, eller aktionærerne er forpligtede til at lade deres aktier indløse, kan aktiebrevene dog ikke udstedes til ihændehaver, ligesom de ikke med virkning i forhold til selskabet kan overdrages til ihændehaver.

Stk. 2. Aktiebreve skal udstedes inden et år efter, at aktietegningen er registreret, og må ikke udleveres, før registrering er sket, og aktien er fuldt indbetalt. Navneaktier må kun udleveres til aktionærer, der er noteret i aktiebogen.

Stk. 3. Aktiebreve skal angive selskabets navn, hjemsted og registreringsnummer, aktiens løbenummer og aktiens pålydende beløb. Aktiebrevet skal endvidere angive, om aktien skal lyde på navn eller kan lyde på ihændehaver, samt aktiebrevets udstedelsesdag eller -måned. Aktiebreve skal underskrives af bestyrelsens medlemmer. Underskrifterne kan dog gengives ad mekanisk vej.

Stk. 4. Såfremt der efter vedtægterne kan udstedes aktier af forskellige klasser, skal aktiebrevet angive, til hvilken klasse det hører.

Stk. 5. Aktiebrevet, der kan være forsynet med udbyttekuponer, skal endvidere angive de bestemmelser, vedtægterne måtte indeholde om:

a) at aktierne skal noteres som betingelse for stemmeret,
b) at der til nogle aktier er knyttet særlige rettigheder,
c) at aktionærer skal være forpligtet til at lade deres aktier indløse,
d) at aktierne ikke skal være omsætningspapirer,
e) at der skal gælde indskrænkninger i aktiernes omsættelighed, samt
f) at aktierne skal kunne mortificeres uden dom.

Stk. 6. Aktiebreve skal indeholde et forbehold om, at der efter deres udstedelse kan være truffet bestemmelser vedrørende de i stk. 3-5 nævnte forhold, som ændrer aktionærens retsstilling. Foretages sådanne ændringer, skal bestyrelsen så vidt muligt drage omsorg for, at aktiebrevene får påtegning herom eller ombyttes med nye aktiebreve.

§ 22. Et aktiebrev kan omfatte flere aktier. Et sådant aktiebrev skal angive

aktiebrevets løbenummer, de af aktiebrevet omfattede aktiers løbenumre samt disses pålydende. I øvrigt finder bestemmelserne i § 21 tilsvarende anvendelse.

§ 23. For aktier, som ikke er fuldt indbetalt, kan der udstedes interimsbeviser, som skal lyde på navn og indeholde forbehold om, at aktiebrev kun udleveres mod tilbagelevering af beviset. Senere indbetalinger skal på begæring afskrives på beviset. Interimsbeviser kan underskrives af en af bestyrelsen dertil befuldmægtiget. I øvrigt finder reglerne i §§ 21-22 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. De i § 31 omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser skal ligesom udbyttekuponer angive selskabets navn, løbenummeret på den eller de aktier, hvortil de hører, samt aktieklasse. Bestemmelserne om underskrift af interimsbeviser finder tilsvarende anvendelse på tegningsretsbeviser og delbeviser.

§ 24. Overdrages et aktiebrev til eje eller pant, finder bestemmelserne i lov om gældsbreve § 14, stk. 1 og 2, tilsvarende anvendelse. Dette gælder dog ikke, hvis der i henhold til en bestemmelse i selskabets vedtægter er taget utvetydigt og iøjnefaldende forbehold i aktiebrevet, f. eks. lydende på, at det ikke er et omsætningspapir. Et til ihændehaveren udstedt aktiebrev vedbliver, selv om det forsynes med selskabets påtegning om, at ejerens navn er noteret, at være et ihændehaverpapir, dersom navnet ikke er påført aktiebrevet.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på interimsbeviser og på de i § 31 omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser. På de til et aktiebrev hørende udbyttekuponer finder bestemmelserne i lov om gældsbreve §§ 24 og 25 anvendelse.

Stk. 3. Mortifikation af aktiebreve uden dom kan kun ske, såfremt selskabets vedtægter og aktiebreve indeholder bestemmelse herom. Mortifikationsindkaldelse skal indrykkes i Statstidende i det første nummer i et fjerdingår med følgende varsel:

a) mindst fire uger ved mortifikation af aktiebreve, der ikke er omsætningspapirer,
b) mindst seks måneder ved mortifikation af andre aktiebreve, og mortifikationen indtræder da tidligst seks måneder efter, at meddelelse om indkaldelsen er indført i den trækningsliste for obligationer, som af handelsministeren er anerkendt til optagelse af mortifikationsindkaldelser.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 3 finder tilsvarende anvendelse på interimsbeviser, de i § 31 omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser, samt på udbyttekuponer og taloner. Kuponark kan mortificeres uden dom sammen med et aktiebrev, hvortil de hører, såfremt vedtægterne ikke bestemmer andet.

§ 25. Bestyrelsen skal føre en fortegnelse over samtlige selskabets aktier (aktiebog). Den skal oprettes umiddelbart efter selskabets stiftelse. Aktierne skal indføres i nummerfølge, for navneaktiers vedkommende tillige med oplysning om aktionærernes navne.

Stk. 2. Såfremt et aktiebrev omfatter flere aktier, skal aktiebogen tillige indeholde oplysning om aktiebrevets løbenummer, de af aktiebrevet omfattede aktiers løbenumre samt disses pålydende.

Stk. 3. Har en navneaktie skiftet ejer, og der ikke efter vedtægterne er noget til hinder for erhvervelsen, skal den nye aktionærs navn noteres, såfremt han fremsætter begæring herom og dokumenterer sin adkomst. Notering i aktiebogen skal dateres.

Stk. 4. Om stedfunden notering skal selskabet give aktiebrevet påtegning eller, når vedtægterne bestemmer dette, mod deponering af aktiebrevet udstede bevis for, at notering er sket.

§ 26. Som aktiebog kan anvendes et betryggende løsblads- eller kortsystem. Førelsen af aktiebogen kan ske ved databehandling eller på anden dermed ligestillet måde.

Stk. 2. Aktiebogen skal være tilgængelig for enhver aktionær på selskabets kontor.

§ 27. Erhververen af en navneaktie kan ikke udøve de rettigheder, som tilkommer en aktionær, med mindre han er noteret i aktiebogen eller har anmeldt og dokumenteret sin erhvervelse. Dette gælder dog ikke retten til udbytte og andre udbetalinger og retten til nye aktier ved kapitalforhøjelse.

§ 28. Ejes en aktie af flere i forening, kan de til aktien knyttede rettigheder over for selskabet kun udøves gennem en fælles befuldmægtiget.

Kapitel 5.

Forhøjelse af aktiekapitalen.

§ 29. Beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen ved tegning af nye aktier eller ved overførsel af selskabets egne midler til aktiekapital (fondsemission) træffes af generalforsamlingen, jfr. dog § 37. Sådan beslutning kan ikke træffes, før selskabet er registreret.

Stk. 2. Forslag om kapitalforhøjelse skal fremlægges til eftersyn for aktionærerne og tilsendes disse efter de herom i § 73, stk. 4, indeholdte regler, samt fremlægges på generalforsamlingen. Såfremt årsregnskabet for sidste regnskabsår ikke skal behandles på samme generalforsamling, skal også følgende dokumenter fremlægges:

a) afskrift af det seneste årsregnskab med påtegning om generalforsamlingens beslutning vedrørende det foreliggende regnskabsmæssige overskud eller tab samt afskrift af revisionsberetningen for det år, årsregnskabet vedrører,
b) en af bestyrelsen afgiven beretning, hvori der gives oplysning om begivenheder af væsentlig betydning for selskabets stilling, som er indtruffet efter årsberetningens afgivelse, samt
c) en af revisor afgiven udtalelse om bestyrelsens beretning.

Stk. 3. Indkaldelse til generalforsamlingen skal indeholde oplysning om den fortegningsret, som tillægges aktionærer eller andre, jfr. § 30, samt oplysning om, hvordan de tegningsberettigede skal forholde sig, hvis de vil benytte deres fortegningsret. Såfremt der gøres afvigelse fra aktionærernes fortegningsret, skal grunden hertil oplyses.

§ 30. Ved forhøjelse af aktiekapitalen har aktionærerne ret til forholdsmæssig tegning af de nye aktier.

Stk. 2. Er der flere aktieklasser, finder vedtægternes regler om klassernes indbyrdes fortegningsret anvendelse, jfr. § 17.

Stk. 3. Generalforsamlingen kan med den i § 78 foreskrevne stemmeflerhed træffe beslutning om afvigelse fra reglerne i stk. 1. Generalforsamlingen kan ikke uden samtykke af de aktionærer, hvis fortegningsret formindskes, beslutte større afvigelser fra aktionærernes fortegningsret end angivet i indkaldelsen.

§ 31. En aktionær er berettiget til for hver aktie at få udstedt et tegningsretsbevis, som skal angive, hvor mange beviser der kræves ved tegning af en ny aktie af en angiven størrelse. Forhøjes aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier, er aktionæren berettiget til at få udstedt bevis for sin andel i udvidelsen (delbevis).

Stk. 2. Aktiebrevet skal forsynes med påtegning om, at tegningsrets- eller delbevis er udstedt. Sker nytegning uden anvendelse af tegningsretsbevis, skal aktiebrevet forevises og forsynes med påtegning om benyttelsen. Udstedes fondsaktier uden benyttelse af delbevis, skal aktiebrevet forevises og forsynes med påtegning om benyttelsen.

§ 32. Beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen ved tegning af nye aktier skal angive:

a) det mindste beløb og det højeste beløb, hvormed aktiekapitalen skal kunne forhøjes,
b) den aktieklasse, hvortil de nye aktier skal høre, dersom der er eller skal være forskellige aktieklasser,
c) den fortegningsret, der tilkommer aktionærer eller andre, samt hvorvidt der skal gælde indskrænkninger i de nye aktionærers fortegningsret ved fremtidige forhøjelser,
d) tegningsfristen samt den frist på mindst otte dage, regnet fra tidspunktet for tegningslistens fremlæggelse, inden hvilken aktionærerne skal gøre brug af fortegningsretten,
e) fristen for aktiernes indbetaling samt i de tilfælde, hvor fordelingen ikke er overladt til bestyrelsen, de regler, efter hvilke fordeling ved overtegning skal ske af de aktier, som ikke er tegnet på grundlag af fortegningsret,
f) aktiernes nominelle størrelse og tegningskursen,
g) hvorvidt de nye aktier skal lyde på, at de ikke er omsætningspapirer,
h) hvorvidt de nye aktier skal lyde på navn eller kan lyde på ihændehaver,
i) størstebeløbet af de med kapitalforhøjelsen forbundne omkostninger. Disse omkostninger med tillæg af garantiprovision eller andet vederlag til bestyrelsesmedlemmer, direktører eller andre, må — bortset fra offentlige afgifter — ikke

uden overregistrators tilladelse overstige fem pct. af den nytegnede kapital.

Stk. 2. Skal der gælde indskrænkninger i de nye aktiers omsættelighed, eller skal de nye aktionærer være forpligtet til at lade deres aktier indløse, skal beslutningen indeholde oplysning herom.

Stk. 3. De nye aktier giver ret til udbytte og andre rettigheder i selskabet fra tidspunktet for kapitalforhøjelsens registrering, med mindre generalforsamlingsbeslutningen bestemmer andet. Aktionærrettighederne indtræder dog senest et år efter registreringen.

§ 33. Såfremt nye aktier skal kunne indbetales i andre værdier end kontanter eller ved konvertering af gæld, skal bestemmelserne herom angives i generalforsamlingsbeslutningen. Keglerne i § 6 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Eevisor skal afgive udtalelse om de i stk. 1 omhandlede forhold, derunder særlig om en eventuel konverterings forsvarlighed. Udtalelsen og de eventuelt oprettede dokumenter skal mindst otte dage før generalforsamlingen være fremlagt til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor samt fremlægges på generalforsamlingen.

§ 34. Tegning af nye aktier skal ske på tegningslister, der underskrives af bestyrelsen, eller på genparter deraf. Tegningslisten skal indeholde generalforsamlingens beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen. Ved tegningen skal vedtægterne og de i § 29, stk. 2, omhandlede dokumenter fremlægges. Omfattes aktietegningen af bestemmelsen i § 33, stk. 1, skal endvidere de i § 33, stk. 2, omhandlede dokumenter fremlægges ved tegningen.

Stk. 2. Tegning af nye aktier kan dog ske i generalforsamlingsprotokollen, hvis samtlige aktionærer og de efter generalforsamlingsbeslutningen tegningsberettigede er til stede på generalforsamlingen, og alle aktier tegnes på denne måde.

Stk. 3. Hvis der i selskabets regnskabsresultat for noget af de sidste to år indgår indtægter, der hidrører fra hensættelser i tidligere år, og som ikke fremgår af regnskaberne, skal dette oplyses i tegningslisten.

§ 35. Er tegning ikke sket efter reglerne i § 34, stk. 1 og 2, eller hvis tegning er sket under forbehold, finder bestemmelserne i § 7 tilsvarende anvendelse.

§ 36. Er det fastsatte mindstebeløb for kapitalforhøjelsen ikke tegnet inden den i tegningslisten fastsatte frist, er beslutningen om kapitalforhøjelsen og dermed aktietegnernes forpligtelser bortfaldet, jfr. herved § 10, stk. 1.

Stk. 2. Er det fastsatte mindstebeløb rettidigt tegnet, og mindst en fjerdedel deraf indbetalt, skal der foretages anmeldelse til aktieselskabs-registeret om det aktiebeløb, der er tegnet og akcepteret af bestyrelsen og ikke annulleret i henhold til § 16, samt om det beløb, der er indbetalt på aktierne. Er anmeldelse ikke indgivet inden et år efter beslutningen eller nægtes registrering, finder reglerne i stk. 1 tilsvarende anvendelse.

§ 37. Ved bestemmelse i vedtægterne kan bestyrelsen bemyndiges til at forhøje aktiekapitalen ved tegning af nye aktier.

Stk. 2. Vedtægterne skal angive det mindstebeløb og det højestebeløb, hvormed bestyrelsen skal kunne forhøje aktiekapitalen, samt i øvrigt indeholde bestemmelse om de i § 32, stk. 1, litra b, c, g og h samt stk. 2 og 3 omhandlede forhold. Såfremt forhøjelsen helt eller delvis skal kunne ske på anden måde end ved kontant indbetaling, skal dette angives i vedtægterne.

§ 38. Ændring af vedtægterne som følge af kapitalforhøjelse i henhold til § 37 kan foretages af bestyrelsen, for så vidt der ikke i forbindelse med beslutningen om forhøjelse af aktiekapitalen foretages andre vedtægtsændringer.

Stk. 2. De aktionærer, der har fortegningsret, skal straks efter bestyrelsens beslutning om kapitalforhøjelsen underrettes herom efter de for indkaldelse af generalforsamling gældende regler med oplysning om, hvorledes de skal forholde sig, hvis de vil benytte deres fortegningsret.

Stk. 3. Tegningslisten skal indeholde oplysning om de i § 37, stk. 2, omhandlede forhold samt om de af bestyrelsen trufne bestemmelser vedrørende fristen for tegningen, indbetalingen, aktiernes nominelle størrelse og tegningskursen, jfr. § 32, stk. I,

litra d-f. Ved tegningen finder i øvrigt bestemmelserne i § 31 og §§ 33-36 tilsvarende anvendelse.

§ 39. Forhøjelse af aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier kan ske ved overførsel til denne af sådanne beløb, som efter § 110 kan udbetales som udbytte, eller af beløb fremkommet ved opskrivning af aktiver i henhold til § 100, stk. 4, eller ved overførsel fra den lovpligtige reservefond i henhold til §111, stk. 3.

Stk. 2. Beslutningen skal angive det beløb, hvormed aktiekapitalen skal forhøjes. Bestemmelserne i § 32, stk. 1, litra b, og litra g og h, samt stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Kapitalforhøjelsen kan ikke gennemføres, før beslutningen er registreret.

§ 40. Er der forløbet fem år efter registreringen af en fondsemission, og har en dertil berettiget ikke fremsat begæring om udlevering af sine aktier, kan bestyrelsen ved bekendtgørelse i Statstidende opfordre den pågældende til inden seks måneder at afhente aktierne. Når fristen er udløbet, uden at henvendelse er sket, kan bestyrelsen for aktionærens regning afhænde aktierne gennem et medlem af fondsbørsen. I salgsprovenuet kan selskabet fradrage omkostningerne ved bekendtgørelsen og afhændelsen. Er salgsprovenuet ikke afhentet inden fem år efter afhændelsen, tilfalder beløbet selskabet.

Kapitel 6.

Konvertible og udbyttegivende gældsbreve.

§ 41. Generalforsamlingen kan træffe beslutning om optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbreve, der giver långiveren ret til at konvertere sin fordring til aktier i selskabet. Sådant lån kan ikke optages med et større beløb end halvdelen af aktiekapitalen på det tidspunkt, beslutningen træffes.

Stk. 2. I generalforsamlingens beslutning skal fastsættes de nærmere lånevilkår og regler for ombytningen. Endvidere skal generalforsamlingens beslutning indeholde bestemmelse om långiverens retsstilling i tilfælde af kapitalforhøjelse, kapitalnedsættelse, udstedelse af nye konvertible gældsbreve eller opløsning, herunder fusion, forinden konvertering finder sted. Med hensyn til beslutningen om optagelse af lånet og fortegningsretten finder bestemmelserne i §§ 29—31 samt 32, stk. 1, litra a-f, og stk. 2 og 3 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Samtidig med den i stk. 1 omhandlede beslutning skal generalforsamlingen i vedtægterne optage en bemyndigelse for bestyrelsen til at forhøje aktiekapitalen med det beløb, som ombytningen forudsætter. Bemyndigelsen skal indeholde bestemmelse om de i § 32, stk. 1, litra b, g og h, samt stk. 2 og 3 omhandlede forhold.

Stk. 4. Hvis det beløb, der er indbetalt for et gældsbrev, er mindre end det pålydende beløb af den eller de aktier, hvormed gældsbrevet ifølge lånevilkårene skal kunne ombyttes, må ombytningen kun gennemføres, såfremt forskellen dækkes ved indbetaling eller af selskabets frie egenkapital.

§ 42. Beslutning i henhold til § 41, stk. 1, skal inden otte dage anmeldes til aktieselskabs-registeret. Anmeldelsen skal indeholde oplysning om det beløb, som aktiekapitalen ved ombytning kan forhøjes med, samt om den tid, inden hvilken ombytning kan ske.

Stk. 2. Efter udløbet af hvert regnskabsår skal det anmeldes til aktieselskabs-registeret, hvor mange aktier der i årets løb er udstedt efter reglerne i § 41. Bestemmelserne i § 32, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Bestyrelsen kan foretage de ændringer i selskabets vedtægter, som er en følge af kapitalforhøjelsen.

§ 43. Generalforsamlingen eller bestyrelsen efter dennes bemyndigelse kan træffe beslutning om optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbreve med ret til rente, hvis størrelse helt eller delvis er afhængig af det udbytte, selskabets aktier afkaster, eller af årets overskud. Beslutningen er kun gyldig, såfremt den tiltrædes af aktionærer med to tredjedele af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital, eller, hvis der findes forskellige aktieklasser, af aktionærer med to tredjedele af de på generalforsamlingen repræsenterede aktier af hver klasse.

Kapitel 7.

Nedsættelse af aktiekapitalen.

§ 44. Bortset fra kapitalnedsættelse efter reglerne i §§ 16 og 47 kan beslutning om nedsættelse af aktiekapitalen kun træffes af generalforsamlingen. Sådan beslutning kan ikke træffes, før selskabet er registreret.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 29, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på beslutninger om kapitalnedsættelse. Beslutningen skal angive det beløb, hvormed aktiekapitalen nedsættes (nedsættelsesbeløbet), samt oplyse, til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:

a) dækning af underskud,
b) udbetaling til aktionærerne,
c) afskrivning på aktionærernes indbetalingspligt,
d) henlæggelse til en særlig fond, der kun kan anvendes efter beslutning af generalforsamlingen.

Stk. S. Generalforsamlingen kan kun træffe beslutning om anvendelse af nedsættelsesbeløbet til de i stk. 2, litra b-d, angivne formål, såfremt bestyrelsen stiller eller godkender forslag herom, og der skal efter nedsættelsen være fuld dækning for aktiekapitalen og den hertil svarende lovpligtige reservefond.

Stk. 4. Skal udbetaling af selskabets midler ske med et højere beløb end nedsættelsesbeløbet, skal dette oplyses i beslutningen såvel som i proklamaet i henhold til § 46 med angivelse af det overskydende beløb.

Stk. 5. Beslutningen om kapitalnedsættelsen skal anmeldes efter reglerne i kapitel 19. Indgives anmeldelsen ikke rettidigt, mister beslutningen sin gyldighed.

§ 45. Anvendes nedsættelsesbeløbet til dækning af underskud, skal det samtidig anmeldes, at kapitalnedsættelsen er gennemført. I et tidsrum af tre år regnet fra registreringen må der da ikke træffes beslutning om udbetaling af et højere samlet udbytte end seks pct. årlig, med mindre aktiekapitalen igen er forhøjet med et beløb, der modsvarer nedsættelsesbeløbet.

§ 46. Såfremt nedsættelsesbeløbet helt eller delvis skal anvendes til de i § 44, stk. 2, litra b, c og d nævnte formål, skal der, med mindre aktiekapitalen samtidig forhøjes med et tilsvarende beløb, ved en tre gange med otte dages mellemrum i Statstidende indrykket bekendtgørelse med et varsel af mindst tre måneder regnet fra den første indrykning rettes opfordring til selskabets kreditorer om at anmelde deres krav. Så længe anmeldte, forfaldne krav ikke er fyldestgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav, må kapitalnedsættelsen ikke gennemføres. Overregistrator afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Stk. 2. Er anmeldelse om gennemførelse af aktiekapitalens nedsættelse ikke indgivet inden et år efter beslutningens registrering, mister denne sin gyldighed, og den i henhold til § 44, stk. 5, skete anmeldelse slettes af aktieselskabs-registeret.

§ 47. Nedsættelse af aktiekapitalen ved indløsning af aktier efter bestemte regler (amortisation) kan finde sted uden proklama i henhold til § 46, når bestemmelse herom med angivelse af de nærmere regler for indløsningen er truffet i de ved selskabets stiftelse fastsatte vedtægter eller, for så vidt angår de ved en forhøjelse af aktiekapitalen udstedte aktier, i generalforsamlingens beslutning om forhøjelse eller dens bemyndigelse til bestyrelsen. Bestyrelsen kan vedtage de af nedsættelsen nødvendiggjorte vedtægtsændringer.

Stk. 2. Gennemførelse af en kapitalnedsættelse efter stk. 1 må kun finde sted, såfremt der efter nedsættelsen er fuld dækning for aktiekapitalen og den dertil svarende lovpligtige reservefond.

Kapitel 8.

Egne aktier.

§ 48. Et aktieselskab må ikke mod vederlag erhverve egne aktier til eje eller pant. Et datterselskab må ikke erhverve aktier i moderselskabet til eje eller pant. Aftale i strid med disse bestemmelser er ugyldig. Ugyldigheden kan dog ikke gøres gældende mod en overdrager, som ikke havde eller burde have kundskab om, at aftalen var ugyldig.

Stk. 2. Bestemmelserne i 1. stk. er ikke til hinder for, at aktier erhverves ved over-

tagelse af bestående erhvervsvirksomhed gennem fusion eller på anden måde, ved retsforfølgning til dækning af selskabets fordring eller til opfyldelse af en selskabet påhvilende indløsningspligt efter §§ 136 og 172. Aktier, som er erhvervet på denne måde, skal afhændes, så snart det kan ske uden tab for selskabet og, såfremt aktien er erhvervet ved overtagelse af bestående virksomhed, senest inden to år. Såfremt afhændelse ikke kan ske, skal aktierne annulleres i forbindelse med en tilsvarende nedsættelse af aktiekapitalen.

Stk. 3. Den bankerne efter bankloven tilkommende adgang til at erhverve og belåne egne aktier berøres ikke af denne lov.

Kapitel 9.

Selskabets ledelse.

§ 49. Et aktieselskab skal have en bestyrelse bestående af mindst tre medlemmer. I selskaber med en aktiekapital på under 400.000 kr. kan bestyrelsen dog bestå af et eller to medlemmer, men i så fald skal der vælges mindst en suppleant.

Stk. 2. Bestyrelsen vælges af generalforsamlingen, jfr. dog § 59, stk. 3. Vedtægterne kan tillægge offentlige myndigheder eller andre ret til at udpege et eller flere medlemmer af bestyrelsen. Flertallet af bestyrelsens medlemmer skal dog vælges af generalforsamlingen.

Stk. 3. Et bestyrelsesmedlems hverv gælder for den tid, der er fastsat i vedtægterne. Valgperioden skal ophøre ved afslutningen af en ordinær generalforsamling, senest fire år efter valget.

Stk. 4. Lovens bestemmelser om bestyrelsesmedlemmer finder tilsvarende anvendelse på suppleanter for disse.

§ 50. Et bestyrelsesmedlem kan til enhver tid udtræde af bestyrelsen. Meddelelse herom skal gives selskabets bestyrelse, og såfremt medlemmet ikke er valgt af generalforsamlingen, tillige den som har udpeget ham. Et bestyrelsesmedlem kan til enhver tid afsættes af den, som har valgt eller udpeget ham.

Stk. 2. Ophører et bestyrelsesmedlems hverv før udløbet af valgperioden, eller opfylder han ikke længere betingelserne i § 52 for at være bestyrelsesmedlem, og er der ingen suppleant til at indtræde i hans sted, påhviler det de øvrige bestyrelsesmedlemmer at foranledige valg af et nyt medlem for det afgåede medlems resterende valgperiode. Hører valget under generalforsamlingen, kan valg af nyt bestyrelsesmedlem dog udskydes til næste ordinære generalforsamling, hvor bestyrelsesvalg skal finde sted, såfremt bestyrelsen er beslutningsdygtig med de tilbageværende medlemmer og suppleanter.

§ 51. I selskaber med en aktiekapital på 400.000 kr. eller derover, skal bestyrelsen ansætte en direktion bestående af et eller flere medlemmer. I mindre selskaber kan bestyrelsen ansætte en direktion.

Stk. 2. I selskaber med en aktiekapital på 400.000 kr. eller derover, skal flertallet af bestyrelsens medlemmer bestå af personer, der ikke er direktører i selskabet.

§ 52. Bestyrelsesmedlemmer og direktører skal være myndige personer.

Stk. 2. Direktører og mindst halvdelen af bestyrelsens medlemmer skal have bopæl her i landet, medmindre handelsministeren undtager fra dette krav.

Stk. 3. I rederiaktieselskaber kan et enkeltmandsfirma eller et ansvarligt interessentskab dog være direktør forudsat, at indehaverne opfylder betingelserne i stk. 1 og 2 for at være direktør.

§ 53. De enkelte medlemmer af selskabets bestyrelse og direktion skal ved deres indtræden i bestyrelsen eller direktionen give bestyrelsen meddelelse om deres beholdning af aktier i selskabet og i selskaber inden for samme koncern og senere give meddelelse om deres køb og salg af sådanne aktier. Meddelelserne skal indføres i en særlig protokol.

Stk. 2. Bestyrelsesmedlemmer og direktører må ikke udføre eller deltage i spekulationsforretninger vedrørende aktier i selskabet eller i selskaber inden for samme koncern.

§ 54. Bestyrelsen forestår ledelsen af selskabets anliggender og skal sørge for en forsvarlig organisation af selskabets virksom-

hed. Findes der en direktion, forestås ledelsen af bestyrelsen og direktionen.

Stk. 2. Direktionen varetager den daglige ledelse af selskabet og skal derved følge de retningslinier og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den daglige ledelse omfatter ikke dispositioner, der efter selskabets forhold er af usædvanlig art eller størrelse. Sådanne dispositioner kan direktionen kun foretage efter særlig bemyndigelse fra bestyrelsen, medmindre bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for selskabets virksomhed. Bestyrelsen skal i så fald snarest muligt underrettes om den trufne disposition.

Stk. 3. Bestyrelsen skal påse, at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres på en efter selskabets forhold tilfredsstillende måde. Er der ansat en direktion, skal denne sørge for, at selskabets bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde.

Stk. 4. Prokura kan kun meddeles af bestyrelsen.

§ 55. Bestyrelsen i et moderselskab er pligtig at underrette bestyrelsen for et datterselskab, så snart et koncernforhold er etableret. Et datterselskabs bestyrelse skal give moderselskabet de oplysninger, som er nødvendige for vurderingen af koncernens stilling og resultatet af koncernens virksomhed.

§ 56. Bestyrelsen vælger selv sin formand, medmindre andet er bestemt i vedtægterne. Ved stemmelighed afgøres valg ved lodtrækning. En direktør må ikke vælges til formand.

Stk. 2. Formanden træffer bestemmelse om indkaldelse af bestyrelsens møder. Møde skal i øvrigt afholdes på forlangende af et medlem af bestyrelsen eller af en direktør. En direktør har, selv om han ikke er medlem af bestyrelsen, ret til at være til stede og udtale sig ved bestyrelsens møder, medmindre bestyrelsen i de enkelte tilfælde træffer anden bestemmelse.

Stk. 3. Over forhandlingerne i bestyrelsen skal der føres en protokol, der underskrives af samtlige tilstedeværende medlemmer. Et bestyrelsesmedlem og en direktør, der ikke er enig i bestyrelsens beslutning, har ret til at forlange sin mening indført i protokollen.

§ 57. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når flertallet af samtlige medlemmer er til stede, for så vidt der ikke efter vedtægterne stilles større krav. Beslutning må dog ikke tages, uden at så vidt muligt samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft adgang til at deltage i sagens behandling. Har et medlem af bestyrelsen på grund af sygdom, bortrejse el. lign. mere varigt forfald, og er der valgt en suppleant, skal der gives denne adgang til deltagelse i bestyrelsens møder, så længe forfaldet varer.

Stk. 2. De i bestyrelsen behandlede anliggender afgøres, for så vidt der ikke efter vedtægterne kræves særligt stemmeflertal, ved simpelt stemmeflertal. Det kan i vedtægterne bestemmes, at formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

§ 58. Et bestyrelsesmedlem eller en direktør må ikke deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem selskabet og ham selv eller om søgsmål mod ham selv, eller om aftale mellem selskabet og tredjemand eller søgsmål mod tredjemand, hvis han deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod selskabets.

§ 59. Vedtægterne kan bestemme, at der foruden bestyrelsen skal være et repræsentantskab. Dette vælges af generalforsamlingen. Vedtægterne kan bestemme, at et eller flere medlemmer skal udpeges på anden måde, men flertallet af repræsentantskabets medlemmer skal dog vælges af generalforsamlingen.

Stk. 2. Repræsentantskabet skal bestå af mindst fem medlemmer. Direktører og bestyrelsesmedlemmer må ikke være medlem af repræsentantskabet. Vedtægterne skal indeholde nærmere bestemmelse om repræsentantskabets sammensætning og medlemmernes funktionstid.

Stk. 3. Repræsentantskabet skal føre tilsyn med bestyrelsens og direktionens forvaltning af selskabets anliggender. Vedtægterne kan bestemme, at bestyrelsen så vidt muligt på forhånd skal gøre repræsentantskabet bekendt med visse nærmere angivne foranstaltninger, der ikke omfattes af den

daglige ledelse. Vedtægterne kan endvidere bestemme, at valg af bestyrelse og fastsættelse af bestyrelsesmedlemmernes vederlag foretages af repræsentantskabet. Andre beføjelser kan ikke tillægges repræsentantskabet.

Stk. 4. De i §§ 50, 52-53, 56-58, 62, 64. 103. stk. 2, 115, 140 og 143-146 indeholdte regler om bestyrelsen og bestyrelsesmedlemmer finder tilsvarende anvendelse på repræsentantskabet og dets medlemmer.

§ 60. Bestyrelsen repræsenterer selskabet udadtil og tegner dets firma.

Stk. 2. Medlemmer af bestyrelsen, direktører og andre kan af bestyrelsen bemyndiges til at tegne selskabets firma, for så vidt ikke andet er bestemt i vedtægterne. Bestemmelserne i § 52 og § 58 finder tilsvarende anvendelse på sådanne tegningsberettigede, som ikke er medlem af bestyrelsen eller direktionen.

Stk. 3. Tegningsretten kan begrænses således, at den kun kan udøves af flere i forening. Anden begrænsning i tegningsretten kan ikke registreres.

Stk. 4. Bestyrelsen kan til enhver tid tilbagekalde en bemyndigelse til at tegne selskabets firma.

§ 61. Selv om en direktør ifølge den registrerede tegningsregel kun kan tegne selskabet i forening med andre, kan han dog altid binde selskabet ved retshandler, der falder inden for hans område efter reglerne i § 54.

§ 62. Bestyrelsen, direktionen eller andre, der har bemyndigelse til at tegne selskabet, må ikke disponere på en. sådan måde, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe visse aktionærer eller andre en utilbørlig fordel på andre aktionærers eller selskabets bekostning.

Stk. 2. Bestyrelsen, direktionen eller andre, der er bemyndiget til at repræsentere selskabet, må ikke efterkomme generalforsamlingsbeslutninger eller beslutninger af andre selskabsorganer, for så vidt beslutningen måtte være ugyldig som stridende mod denne lov eller selskabets vedtægter.

§ 63. Har den, der efter reglerne i §§ 60-61 handler på selskabets vegne, overskredet sin beføjelse, er retshandlen ikke bindende for selskabet, såfremt medkontrahenten indså eller burde indse, at en sådan overskridelse forelå.

§ 64. Bestyrelsesmedlemmer og direktører kan lønnes såvel med fast vederlag som med andel i årets nettofortjeneste (tantieme), men ikke med andel i bruttoindtægten eller i bruttofortjenesten af driften. For bestyrelsesmedlemmernes vedkommende skal reglerne for tantiemens fastsættelse fremgå af vedtægterne.

Stk. 2. De samlede tantiemebeløb må ikke overstige det beløb, der er til rådighed, efter at underskud fra tidligere år er dækket og de i denne lov påbudte henlæggelser har fundet sted.

Stk. 3. Går et aktieselskab konkurs, eller er et aktieselskab under likvidation efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber, skal bestyrelsesmedlemmer og direktører, selv om de har været i god tro, tilbagebetale, hvad de i de sidste fem år før konkursdekretet eller beslutningen om likvidation har oppebåret som tantieme, forudsat at selskabet var insolvent, da tantiemen blev fastsat.

Kapitel 10.

Generalforsamling.

§ 65. Aktionærernes ret til at træffe beslutning i selskabet udøves på generalforsamlingen.

Stk. 2. Enhver aktionær har ret til at møde på generalforsamlingen og tage ordet dér. Vedtægterne kan bestemme, at en aktionær, for at kunne møde på generalforsamlingen, skal have anmeldt sin deltagelse hos selskabet en vis tid, dog højst tre dage før generalforsamlingen.

§ 66. Aktionæren, har ret til at møde på generalforsamlingen ved fuldmægtig og kan møde sammen med en rådgiver.

Stk. 2. Fuldmægtigen skal fremlægge skriftlig og dateret fuldmagt. Denne kan ikke gives for længere tid end fem år.

§ 67. Enhver aktie skal give stemmeret. Vedtægterne kan bestemme, at visse aktiers stemmeværdi forøges, dog ikke ud over ti

gange stemmeværdien af nogen anden aktie eller aktiebeløb af samme størrelse.

Stk. 2. Vedtægterne kan endvidere bestemme, at en aktionær, der har erhvervet aktier ved overdragelse, ikke skal kunne udøve stemmeret for de pågældende aktier før udløbet af en vis tid, dog højst tre måneder efter, at han er noteret i aktiebogen eller har anmeldt og dokumenteret sin erhvervelse.

Stk. 3. For egne aktier samt for et datterselskabs aktier i moderselskabet kan stemmeret ikke udøves. Sådanne aktier medregnes ikke, når der til en beslutnings gyldighed eller udøvelse af en beføjelse kræves samtykke af samtlige aktionærer eller en vis stemmeflerhed enten af de på generalforsamlingen repræsenterede aktier eller af selskabets hele aktiekapital.

Stk. 4. En aktionær må ikke selv, ved fuldmægtig eller som fuldmægtig for andre, deltage i afstemning på generalforsamlingen om søgsmål mod ham selv eller om hans eget ansvar over for selskabet og heller ikke om søgsmål mod andre eller andres ansvar, hvis han deri har en betydeligere interesse, der kan være stridende mod selskabets.

§ 68. Generalforsamling skal afholdes på selskabets hjemsted, medmindre vedtægterne bestemmer, at den skal eller kan afholdes på andet angivet sted. Er det under særlige omstændigheder nødvendigt, kan generalforsamling afholdes andetsteds.

§ 69. Inden seks måneder efter udløbet af hvert regnskabsår skal der afholdes ordinær generalforsamling. På denne skal fremlægges årsregnskab og revisionsberetning.

Stk. 2. På generalforsamlingen skal afgørelse træffes

a) om godkendelse af resultatopgørelse og status (balance),
b) om hvorledes der skal forholdes med årets fortjeneste eller tab,
c) om andre spørgsmål, som efter selskabets vedtægter er henlagt til generalforsamlingen.

§ 70. Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når bestyrelsen eller repræsentantskabet finder det hensigtsmæssigt. Ekstraordinær generalforsamling skal indkaldes inden fjorten dage, når det til behandling af et bestemt angivet emne skriftligt forlanges af aktionærer, der ejer en tiendedel af aktiekapitalen eller den mindre brøkdel, som vedtægterne måtte bestemme.

§ 71. Enhver aktionær har ret til at få et bestemt emne behandlet på generalforsamlingen, såfremt han skriftligt fremsætter krav herom over for bestyrelsen i så god tid, at punktet kan optages på dagsordenen for generalforsamlingen.

§ 72. Indkaldelse til generalforsamlinger foretages af bestyrelsen.

Stk. 2. Har selskabet ingen bestyrelse, eller undlader bestyrelsen at indkalde en generalforsamling, som skal afholdes efter loven, vedtægterne eller en generalforsamlingsbeslutning, indkaldes denne på forlangende af et bestyrelsesmedlem, en direktør, revisor eller aktionær af overregistrator. En af overregistrator indkaldt generalforsamling ledes af ham selv eller af en af ham dertil befuldmægtiget, og bestyrelsen er pligtig at udlevere ham selskabets aktiebog, generalforsamlingsprotokol og revisionsprotokol. Udgifterne ved generalforsamlingen udredes forlods af overregistrator, men afholdes endeligt af selskabet.

§ 73. Indkaldelse til generalforsamlinger skal foretages tidligst fire uger og, medmindre vedtægterne foreskriver en længere frist, senest otte dage før generalforsamlingen. Vedtages det at udskyde generalforsamlingen til en dag, som falder mere end fire uger senere, skal der finde indkaldelse sted til den fortsatte generalforsamling. Er en generalforsamlingsbeslutnings gyldighed i vedtægterne gjort betinget af vedtagelse på to generalforsamlinger, kan indkaldelse til den anden generalforsamling ikke foretages, før den første er afholdt, og det skal i indkaldelsen angives, hvilken beslutning den første generalforsamling har truffet.

Stk. 2. Indkaldelsen skal ske i overensstemmelse med vedtægternes bestemmelser. Indkaldelse skal dog ske skriftligt til alle i aktiebogen noterede aktionærer, som har fremsat begæring herom. Kan selskabets aktier lyde på ihændehaveren, skal indkaldelsen ske offentligt.

Stk. 3. I indkaldelsen skal angives, hvilke anliggender der skal behandles på generalforsamlingen. Såfremt forslag til vedtægtsændringer skal behandles på generalforsamlingen, skal forslagets væsentligste indhold angives i indkaldelsen.

Stk. 4. Senest otte dage før generalforsamlingen skal dagsordenen og de fuldstændige forslag, samt for den ordinære generalforsamlings vedkommende tillige årsregnskab og revisionsberetning, fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor og samtidig tilstilles enhver noteret aktionær, som har fremsat begæring herom.

§ 74. Sager, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, uden at være sat på dagsordenen, kan ikke afgøres uden enstemmig vedtagelse af samtlige aktionærer. Dog kan den ordinære generalforsamling altid afgøre sager, som efter vedtægterne skal behandles på en sådan generalforsamling, ligesom det kan besluttes at indkalde en ekstraordinær generalforsamling til behandling af et bestemt emne.

§ 75. Generalforsamlingen ledes af en dirigent, der, medmindre vedtægterne bestemmer andet, vælges af generalforsamlingen blandt aktionærerne eller uden for disses kreds.

Stk. 2. Over forhandlingerne på generalforsamlingen skal der føres en protokol, der underskrives af dirigenten.

Stk. 3. Senest fjorten dage efter generalforsamlingens afholdelse skal generalforsamlingsprotokollen eller en bekræftet udskrift af denne være tilgængelig for aktionærerne på selskabets kontor. Protokollen skal opbevares på betryggende måde.

§ 76. Bestyrelsen og direktionen skal, når det forlanges af en aktionær, og det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for selskabet, meddele til rådighed stående oplysninger på generalforsamlingen om alle forhold, som er af betydning for bedømmelsen af selskabets regnskab og dets stilling i øvrigt eller for aktionærernes stillingtagen til spørgsmål, hvorom beslutning skal træffes på generalforsamlingen. Oplysningspligten gælder også selskabets forhold til koncernselskaber.

Stk. 2. Hvis besvarelsen kræver oplysninger, som ikke er tilgængelige på generalforsamlingen, skal oplysningerne inden fjorten dage derefter skriftlig holdes tilgængelig hos selskabet for aktionærerne, ligesom de skal tilstilles de aktionærer, der har fremsat begæring herom.

§ 77. På generalforsamlingen afgøres alle anliggender ved simpelt stemmeflertal, hvis ikke denne lov eller vedtægterne bestemmer andet. Står stemmerne lige, skal valg afgøres ved lodtrækning, medmindre vedtægterne bestemmer andet.

§ 78. Beslutning om ændring af vedtægterne i andre tilfælde end dem, som er nævnt i §§ 16, 38, 42 og 47, træffes på generalforsamlingen. Beslutningen er kun gyldig, såfremt den tiltrædes af mindst to tredjedele såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital. Beslutningen skal i øvrigt opfylde de yderligere forskrifter, som vedtægterne måtte indeholde, samt de særlige regler i § 79.

§ 79. Beslutning om vedtægtsændringer, hvorved

a) aktionærernes ret til udbytte eller til udlodning af selskabets midler i øvrigt formindskes til fordel for andre end aktionærerne,
b) aktionærernes forpligtelser over for selskabet forøges,
c) aktiernes omsættelighed begrænses i overensstemmelse med § 19 eller § 20, eller aktionærerne forpligtes til at lade deres aktier indløse uden for tilfælde af selskabets opløsning,

er kun gyldig, såfremt den tiltrædes af samtlige aktionærer.

Stk. 2. Beslutning om vedtægtsændring, hvorved aktionærernes ret til udbytte eller til udlodning af selskabets midler i øvrigt formindskes uden at falde ind under første stykke litra a), er kun gyldig, såfremt beslutningen tiltrædes af mere end ni tiendedele af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital.

Stk. 3. Beslutning om vedtægtsændringer, hvorved retsforholdet mellem aktionærer

forrykkes, er kun gyldig, såfremt beslutningen tiltrædes af de aktionærer, hvis retsstilling forringes. Findes der flere aktieklasser i selskabet, kan en vedtægtsændring, der medfører en forskydning af retsforholdet mellem disse, dog gennemføres, når den tiltrædes af aktionærer, der ejer mere end ni tiendedele af den på generalforsamlingen repræsenterede del af den aktieklasse, hvis retsstilling forringes, og mere end halvdelen af denne aktieklasse.

§ 80. Generalforsamlingen må ikke træffe beslutning, som åbenbart er egnet til at skaffe visse aktionærer eller andre en utilbørlig fordel på andre aktionærers eller selskabets bekostning.

§ 81. Søgsmål i anledning af en generalforsamlingsbeslutning, som ikke er blevet til på lovlig måde eller er stridende mod denne lov eller selskabets vedtægter, kan anlægges af en aktionær eller et medlem af bestyrelsen eller af en direktør.

Stk. 2. Sag skal være anlagt inden tre måneder efter beslutningen. Ellers anses beslutningen for gyldig.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 2 finder ikke anvendelse,

a) når beslutningen ikke lovlig kunne tages selv med samtlige aktionærers samtykke,
b) når der ifølge denne lov eller selskabets vedtægter kræves samtykke til beslutningen af alle eller visse aktionærer, og sådant samtykke ikke er givet,
c) når indkaldelse til generalforsamlingen ikke er sket, eller de for selskabet gældende regler for indkaldelse væsentlig er tilsidesat,
d) når den aktionær, der har rejst sagen efter udløbet af den i stk. 2 angivne tid, men dog inden to år efter beslutningen, har haft rimelig grund til forsinkelsen, og retten på grund heraf og under hensyntagen til omstændighederne i øvrigt finder, at en anvendelse af bestemmelserne i stk. 2 ville føre til åbenbar ubillighed.

Stk. 4. Finder retten, at generalforsamlingsbeslutningen omfattes af bestemmelsen i stk. 1, skal den ved dom kendes ugyldig eller ændres. En ændring af generalforsamlingsbeslutningen kan dog kun ske, såfremt der nedlægges påstand derpå, og retten er i stand til at fastslå, hvilket indhold beslutningen rettelig skulle have haft. Rettens afgørelse har også gyldighed for de aktionærer, der ikke har anlagt sagen.

Kapitel 11.

Revision og granskning.

§ 82. Generalforsamlingen vælger en eller flere revisorer i overensstemmelse med vedtægterne. Generalforsamlingen kan vælge suppleanter for disse. Vedtægterne kan tillægge offentlige myndigheder eller andre ret til at udpege yderligere en eller flere revisorer.

Stk. 2. Når aktionærer, der repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, på en generalforsamling, hvor valg af revisor er på dagsordenen, stemmer derfor, skal bestyrelsen opfordre overregistrator til at udnævne en revisor til sammen med den eller de øvrige revisorer at deltage i revisionen for tiden til og med næste ordinære generalforsamling. Undlader bestyrelsen at rette henvendelse til overregistrator, kan opfordringen fremsættes af enhver aktionær. Overregistrator fastsætter vederlaget til den udpegede revisor.

§ 83. Revisor skal være myndig. Mindst en af revisorerne skal have bopæl her i landet.

Stk. 2. Revisor skal have den indsigt og erfaring med hensyn til regnskabsvæsen og økonomiske forhold, som under hensyn til arten og omfanget af selskabets virksomhed er nødvendig for hvervets udførelse.

Stk. 3. Vælges et revisionsselsskab til revisor, skal den, hvem revisionen overdrages, opfylde de i §§ 83-85 foreskrevne betingelser.

Stk. 4. Skal der i medfør af loven eller selskabets vedtægter vælges flere revisorer, kan de valgte revisorers personale eller medinteressenter ikke vælges som medrevisorer. Vælges et revisionsselskab til revisor, kan ingen i revisionsselskabet ansat person vælges som medrevisor.

Stk. 5. Til revisor i et datterselskab bør så vidt muligt vælges mindst en af moderselskabets revisorer.

§ 84. I selskaber med en aktiekapital på 400.000 kr. eller derover skal mindst en af de på generalforsamlingen valgte revisorer være statsautoriseret. I selskaber, hvis aktier eller obligationer er genstand for offentlig kursnotering, skal der vælges to revisorer, hvoraf den ene skal være statsautoriseret.

Stk. 2. 1 andre selskaber kan aktionærer, der ejer en tiendedel af aktiekapitalen, kræve, at der vælges en statsautoriseret revisor.

§ 85. Til revisor må ikke vælges:

a) medlemmer af selskabets eller dets datterselskabers bestyrelse eller repræsentantskab,
b) personer, der er ansat i selskabet, eller som i øvrigt står i afhængighedsforhold til selskabet eller til dets bestyrelsesmedlemmer eller direktører eller de funktionærer, som har til opgave at sørge for eller kontrollere bogføringen eller forvaltningen af de likvide midler,
c) personer, der er knyttet til medlemmer af selskabets bestyrelse eller direktion eller til de i litra b nævnte funktionærer ved ægteskab, ved adoptiv- eller plejeforhold eller ved slægt- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nært som søskende.

Stk. 2. Til revisor i et datterselskab må ikke vælges nogen, som ikke kan vælges til revisor i moderselskabet.

Stk. 3. Revisor må ikke have lån i selskabet eller i selskaber inden for samme koncern.

§ 86. Revisors hverv gælder for den tid, der er fastsat i vedtægterne. Revisors hverv skal ophøre ved afslutningen af den ordinære generalforsamling, der afholdes efter udløbet af det sidste regnskabsår, for hvilket han er valgt, eller, såfremt revisor er valgt for ubestemt tid, når en anden revisor er valgt i hans sted.

Stk. 2. En revisor kan til enhver tid fratræde sit hverv og afsættes ved beslutning af den myndighed, der har valgt ham.

Stk. 3. Ophører en revisors hverv før udløbet af valgperioden, eller opfylder han ikke længere betingelserne for at være revisor, og er der ingen suppleant til at indtræde i hans sted, påhviler det bestyrelsen snarest at foranledige valg af ny revisor.

§ 87. Bliver revisor ikke valgt eller foretages valget i strid med bestemmelserne i § 83, stk. 1, § 84, stk. 1, eller § 85, stk. I og 2, eller i strid med de i vedtægterne herom fastsatte regler, skal overregistrator udnævne revisor, når anmodning herom fremsættes af et bestyrelsesmedlem, en direktør eller en aktionær.

Stk. 2. Har generalforsamlingen ikke efterkommet et krav om valg af en statsautoriseret revisor i henhold til § 84, stk. 2, skal overregistrator udnævne denne revisor, når begæring herom fremsættes af en aktionær. Begæringen skal fremsættes senest en måned efter generalforsamlingens afholdelse.

Stk. 3. Udnævnelse af revisor i henhold til stk. 1 og 2 gælder for tiden, indtil ny revisor er valgt i henhold til vedtægterne.

§ 88. Revisor skal, i den udstrækning god revisionsskik kræver det, revidere årsregnskabet og herunder foretage en kritisk gennemgang af selskabets regnskabsmateriale og dets forhold i øvrigt.

Stk. 2. Er selskabet et moderselskab, skal revisor tillige revidere koncernregnskabet og koncernselskabernes indbyrdes regnskabsmæssige forhold.

Stk. 3. Revisor skal efterkomme de krav vedrørende revisionen, som måtte blive stillet af generalforsamlingen, for så vidt de ikke strider mod lov eller mod selskabets vedtægter eller god revisionsskik.

§ 89. Bestyrelse og direktion skal give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, denne finder nødvendige, og skal ligeledes sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som han anser for nødvendig for udførelsen af sit hverv. Et datterselskabs bestyrelse og direktion har tilsvarende forpligtelser over for moderselskabets revisor.

§ 90. Efter at revisionen er afsluttet, skal revisor under henvisning til den af ham afgivne revisionsberetning ved påtegning på regnskabet bekræfte, at han har revideret dette. Såfremt status eller resultatopgørel-

sen efter revisors opfattelse ikke bør godkendes, skal han tillige bemærke dette.

§ 91. Revisor skal afgive en revisionsberetning til generalforsamlingen. Beretningen skal være bestyrelsen i hænde senest to uger før den ordinære generalforsamling.

Stk. 2. Revisionsberetningen skal indeholde erklæring om, hvorvidt årsregnskabet og det eventuelle koncernregnskab er opgjort i overensstemmelse med forskrifterne i loven og vedtægterne, tilligemed en redegørelse for resultatet af revisionen i øvrigt.

Stk. 3. For så vidt årsregnskabet ikke indeholder de oplysninger om resultatet af selskabets drift og økonomiske stilling i øvrigt, som skal oplyses, eller hvis revisor i et moderselskab savner fornødne oplysninger om et datterselskabs forhold, skal revisor gøre bemærkning herom, og såfremt det er muligt, give de nødvendige supplerende oplysninger i sin beretning. Såfremt revisor ved sin revision har fundet, at der foreligger forhold, som kan medføre ansvar for bestyrelsesmedlemmer eller direktører, skal han gøre anmærkning herom i beretningen. Revisor kan i øvrigt i beretningen meddele oplysninger, som han anser det for rigtigt at lade komme til aktionærernes kundskab.

§ 92. Revisor skal til brug for bestyrelsen føre en revisionsprotokol, hvori han skal anføre, hvilke revisionsarbejder der er udført, og hvilke mangler vedrørende selskabets bogholderi og regnskabsvæsen, der måtte være forefundet. Efter hver protokoltilførsel skal protokollen fremlægges på det førstkommende bestyrelsesmøde, hvor de tilstedeværende bestyrelsesmedlemmer med deres underskrift skal bekræfte, at de er gjort bekendt med indholdet.

§ 93. Revisor har ret til at være til stede på generalforsamlingen.

§ 94. Revisor og hans medarbejdere er ikke berettiget til at afgive oplysninger om selskabets forhold til enkelte aktionærer eller til uvedkommende. En revisor, der fratræder sit hverv, er dog berettiget til at meddele den revisor, der træder i stedet for ham, grunden til sin fratræden.

§ 95. En aktionær kan på den ordinære generalforsamling eller på en generalforsamling, hvor emnet er sat på dagsordenen, fremsætte forslag om en ekstraordinær granskning af selskabets stiftelse eller af nærmere angivne forhold vedrørende selskabets forvaltning eller af visse regnskaber. Opnår forslaget tilslutning fra aktionærer, som repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, kan en aktionær senest en måned efter generalforsamlingens afholdelse anmode skifteretten på selskabets hjemsted om at udnævne granskningsmænd. Begæringen skal tages til følge, såfremt skifteretten finder den tilstrækkeligt begrundet. Skifteretten skal give selskabet og i givet fald den, hvis forhold begæringen omfatter, adgang til at udtale sig, før den træffer sin afgørelse. Antallet af granskningsmænd fastsættes af skifteretten.

Stk. 2. Reglerne i §§ 83, stk. 1, 85, 89, 93 og 94 finder tilsvarende anvendelse på granskningsmænd.

Stk. 3. Granskningsmændene, der skal afgive en skriftlig beretning til generalforsamlingen, er berettiget til af selskabet at erholde et vederlag, der fastsættes af skifteretten.

Stk. 4. Senest otte dage før generalforsamlingen skal granskningsmændenes beretning fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor.

Stk. 5. Skifterettens afgørelser i henhold til foranstående bestemmelser er genstand for kære.

Kapitel 12.

Årsregnskab og koncernregnskab.

§ 96. Der skal for hvert regnskabsår udarbejdes årsregnskab samt i moderselskaber tillige et koncernregnskab. Årsregnskabet omfatter status (balance), resultatopgørelse og årsberetning.

Stk. 2. Årsregnskabet og koncernregnskabet skal underskrives af bestyrelsen og direktionen. Mener et bestyrelsesmedlem eller en direktør, at status eller resultatopgørelsen ikke bør godkendes, eller har han andre indvendinger mod årsregnskabet, som han ønsker at gøre aktionærerne bekendt med, skal det fremgå af påtegningen på regnskabet, og en redegørelse herfor gives i årsberetningen.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 96-108 finder kun anvendelse på banker i det omfang, det er fastsat i bankloven eller i de i medfør af samme givne forskrifter.

§ 97. Regnskabsåret skal omfatte tolv måneder. Dog kan et selskabs første regnskabsperiode, og ved omlægning af regnskabsperioden, en senere periode, omfatte et kortere eller længere tidsrum, dog højst atten måneder.

Stk. 2. Selskaber, der hører til samme koncern, skal have samme regnskabsår, medmindre særlige forhold tilsiger andet.

§ 98. Årsregnskabet skal opgøres således, som god regnskabsskik tilsiger såvel med hensyn til vurderingen af posterne i status som vedrørende regnskabets specifikation, opstilling og posternes benævnelse. Ved anvendelsen af bestemmelserne i §§ 102, 104 og 105 ligestilles andele i andre selskaber med aktier, der ejes af selskabet.

§ 99. Aktiver, der ikke er bestemt til vedvarende eje eller brug for selskabet (omsætningsaktiver), må ikke optages til en højere værdi end anskaffelsesprisen eller dagsprisen, hvis denne er lavere. Omsætningsaktiver kan dog ansættes højere end anskaffelsesprisen, såfremt det under særlige omstændigheder kan anses for foreneligt med god regnskabsskik.

§ 100. Aktiver, der er bestemt til vedvarende eje eller brug for selskabet (anlægsaktiver), må ikke optages til en højere værdi end anskaffelsesprisen. Til anskaffelsesprisen kan medregnes beløb, som er anvendt til forbedringer og er afholdt i regnskabsåret eller overført fra tidligere regnskabsår. Anlægsaktiver må i øvrigt ikke — bortset fra reglerne i stk. 4 og 5 — optages til en højere værdi end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående regnskabsår.

Stk. 2. Anlægsaktiver, der undergår værdiforringelse på grund af alder, slid eller andre tilsvarende forhold, skal årligt afskrives med mindst et hertil svarende beløb, medmindre det pågældende aktiv allerede er tilstrækkeligt afskrevet. Afskrivning skal foretages, selv om resultatopgørelsen viser eller derved kommer til at udvise underskud.

Stk. 3. Er værdien af anlægsaktiver lavere end den værdi, hvortil de kan opføres efter bestemmelserne i stk. 1 og 2, og dette skyldes årsager, som ikke kan antages at være forbigående, skal de pågældende aktiver nedskrives i den udstrækning, det må anses for nødvendigt efter god regnskabsskik.

Stk. 4. Uanset foranstående bestemmelser kan anlægsaktiver, hvis værdi er væsentlig højere end det beløb, hvortil de er optaget i status for det foregående regnskabsår, når værdiforøgelsen må antages at være af varig karakter, dog optages til højst denne værdi. Fast ejendom må dog ikke opskrives over ejendomsværdien ifølge den senest foretagne offentlige vurdering. Det ved opskrivningen indvundne beløb må kun anvendes til

a) nødvendig nedskrivning på andre til vedvarende brug bestemte aktiver,
b) forhøjelse af aktiekapitalen,
c) dækning af underskud, eller
d) henlæggelse til en opskrivningsfond, der kun må benyttes i de under a-c nævnte øjemed.

Stk. 5. En fordring, som er anlægsaktiv, kan optages til den værdi, som den beregnes at have, selv om den som usikker eller værdiløs er optaget til et lavere beløb i den nærmest foregående status.

§ 101. Egne aktier skal med angivelse af deres pålydende optages som aktiver uden værdi. Er aktierne lovligt erhvervet inden for de sidste to regnskabsår, kan de dog optages i status til højst anskaffelsessummen.

Stk. 2. Ved vurderingen af et moderselskabs aktier i et datterselskab skal der ses bort fra værdien af de aktier, som datterselskabet måtte eje i moderselskabet.

Stk. 3. Har selskabet overtaget en bestående virksomhed for en købesum, der overstiger værdien af de overtagne aktiver, kan det overskydende beløb — i det omfang det repræsenterer et vederlag for virksomhedens afståelse (good-will) — opføres som et anlægsaktiv. Det pågældende aktiv skal årligt afskrives med et rimeligt beløb, dog mindst ti pct. årligt.

Stk. 4. Afholdte omkostninger til teknisk, kommerciel eller lignende bistand, herunder forsknings- og udviklingsarbejde, kan i det omfang, de repræsenterer en væsentlig og varig værdi for selskabet, optages som et

anlægsaktiv. Den årlige afskrivning skal andrage et rimeligt beløb, dog mindst tyve pct., medmindre afskrivning med en mindre andel under særlige omstændigheder må anses for forenelig med god regnskabsskik.

Stk. 5. Provision og direkte omkostninger ved optagelse af langfristede lån og kurstab på sådanne lån skal, såfremt de ikke straks afskrives, årligt afskrives med et rimeligt beløb inden lånets forfaldsdag.

Stk. 6. Omkostninger ved selskabets stiftelse eller ved forhøjelse af aktiekapitalen må ikke opføres som aktiv.

Stk. 7. Værdipapirer, der er genstand for offentlig kursnotering, må ikke opføres til en kurs, der er højere end den ved regnskabsårets slutning senest noterede køberkurs.

Stk. 8. Ved vurderingen af igangværende arbejder for fremmed regning kan der efter et forsigtigt skøn indregnes en andel af den påregnede fortjeneste.

§ 102. Status (balancen) skal indeholde en opgørelse over selskabets aktiver, gæld og egenkapital ved regnskabsårets udgang.

Stk. 2. Følgende poster skal fremgå særskilt af status, idet yderligere specifikation af status dog skal foretages, hvor dette tilsiges af forholdene. Opstillingen kan fraviges, såfremt det er stemmende med god regnskabsskik.

A. Aktiver.

I. Omsætningsaktiver:
1. Kassebeholdning, banktilgodehavender og lign.,
2. Aktier i andre selskaber,
3. Obligationer og andre værdipapirer,
4. Veksler,
5. Andre fordringer,
6. Igangværende arbejder for fremmed regning,
7. Varebeholdninger,
8. Forudbetaling til leverandører.

II. Anlægsaktiver:
1. Aktier i datterselskaber,
2. Aktier i andre selskaber,
3. Obligationer og andre værdipapirer,
4. Andre fordringer,
5. Forudbetaling til leverandører,
6. Patent- og lign. rettigheder,
7. Good-will,
8. Organisationsomkostninger m. v.,
9. Maskiner, inventar og lign. driftsmidler,
10. Skibe og luftfartøjer,
11. Fast ejendom.

III:
1. Aktionærforskrivninger,
2. Egne aktier.

B. Gæld og egenkapital.

I. Kortfristet gæld:
1. Vekselgæld.
2. Skatter, der er eller kan forventes pålignet selskabet for tiden før statusdagen,
3. Forudbetaling fra kunder,
4. Bankgæld og lign. gæld,
5. Anden gæld.

II. Udbytte til aktionærerne:
1. Ikke hævet udbytte fra tidligere år,
2. Udbytte for regnskabsåret.

III. Langfristet gæld:
1. Prioritetsgæld,
2. Anden gæld, for hvilken selskabet har stillet sikkerhed,
3. Konvertible gældsbreve,
4. Udbyttegivende gældsbreve,
5. Anden gæld.

IV. Investeringsfonds og andre tilsvarende henlæggelser, hver for sig.

V. Egenkapital:
a. Bunden egenkapital,
   1. Aktiekapital,
   2. Lovpligtig reservefond,
   3. Opskrivningsfond.
b. Fri egenkapital,
   1. Frie reserver, hver for sig,
   2. Overførsel til næste år.
   Underskud for regnskabsåret og tidligere år optages som fradragsposter.

Status skal - eventuelt indenfor linjen - endvidere indeholde oplysning om:

C. Pantsætninger.
1. Omfanget af pantsætninger i fast ejendom,
2. Andre pantsætninger, hver for sig, med angivelse af pantets bogførte værdi.

D. Garantiforpligtelser.
1. Diskonterede veksler,
2. Ikke særligt dækkede kautions- og andre garantiforpligtelser.

§ **103.** Hvis der i fordrings- eller gældsposterne i henhold til § 102, stk. 2, indgår tilgodehavender hos eller gæld til datterselskaber eller tilgodehavender hos eller gæld til moderselskaber, skal summen af disse tilgodehavender eller gældsposter angives særskilt. Dette kan ske inden for linjen. På tilsvarende måde angives pantsætninger samt ikke særligt dækkede kautions- eller andre garantiforpligtelser for datterselskaber eller moderselskaber.

Stk. 2. Har selskabet i øvrigt lånt penge til aktionærer i selskabet eller dets moderselskab, til medlemmer af selskabets bestyrelse eller direktion eller til bestyrelsesmedlemmer eller direktører i dets moderselskab, skal fordringernes samlede beløb opføres som en særlig post i status. Har selskabet stillet pant, kaution eller påtaget sig andre garantiforpligtelser for de i 1. punktum nævnte personer, skal dette oplyses særskilt i regnskabet.

Stk. 3. Har selskabet stillet pant for tredjemands gæld, uden at der er givet oplysning herom efter reglerne i stk. 1 og 2, skal det samlede beløb heraf særskilt angives.

§ **104.** Resultatopgørelsen skal opgøres således, at den giver en efter selskabets forhold tilfredsstillende redegørelse for, hvorledes regnskabsårets overskud eller tab er fremkommet.

Stk. 2. Indtægter og omkostninger skal fordeles i poster i det omfang, det efter selskabets forhold må anses for påkrævet.

Stk. 3. Blandt indtægterne skal særskilt angives:

1. Udbytte af aktier i datterselskaber,
2. Udbytte af andre aktier,
3. Renteindtægter,
4. Fortjeneste ved afhændelse af anlægsaktiver, såfremt den indgår i resultatopgørelsen,
5. Andre ekstraordinære indtægter.

Stk. 4. Blandt omkostningerne skal særskilt angives:

1. Renteomkostninger,
2. Afskrivninger og nedskrivninger på anlægsaktiver,
3. Tab ved afhændelse af anlægsaktiver, såfremt det indgår i resultatopgørelsen,
4. Andre ekstraordinære omkostninger,
5. Det beregnede beløb af skatter, som kan forventes pålignet årets indkomst, samt eventuelle efterreguleringer vedrørende tidligere år,
6. Henlæggelser til investeringsfonds.

Stk. 5. De i stk. 3 og 4 anførte fortjenester og tab ved afhændelse af anlægsaktiver og de i stk. 4. punkt 2, nævnte afskrivninger og nedskrivninger skal fordeles på de poster i status, som de knytter sig til. De i stk. 3 og 4 anførte andre ekstraordinære indtægter og omkostninger skal specificeres efter deres karakter.

§ **105.** Til status og resultatopgørelsen skal gives følgende særlige oplysninger, der kan optages som noter til de regnskabsposter, hvortil de hører.

1. Aktier i andre selskaber skal, medmindre dette efter bestyrelsens skøn findes at kunne være til skade for selskabet, specificeres med angivelse for hvert enkelt selskab af dets navn, aktiernes pålydende værdi og den værdi, hvortil de er optaget i status. Sådan specifikation kan dog undlades, såfremt såvel den pålydende værdi som statusværdien af selskabets aktier i et selskab, som ikke er et datterselskab, udgør mindre end 50.000 kr. eller det lavere beløb, som svarer til fem pct. af det aktieejende selskabs egenkapital.
2. For skibe, luftfartøjer og fast ejendom skal for hver gruppe for sig oplyses anskaffelsesomkostningerne ifølge status for det sidste regnskabsår — herunder eventuel tidligere foretagen opskrivning — det nettobeløb, hvormed anskaffelsesomkostningerne er forøget eller formindsket i løbet af regnskabsåret, foretagne opskrivninger, samt det sammenlagte beløb af de indtil regnskabsårets udgang foretagne af- og nedskrivninger.
3. Såfremt selskabets gæld ifølge pensionsforpligtelser ikke er optaget med det fulde beløb i status, skal gælden oplyses.
4. Såfremt selskabet har optaget lån mod udstedelse af konvertible gældsbreve, skal for hvert sådant lån oplyses det beløb, som udestår, ombytningskursen og den fastsatte frist for ombytning til aktier. Er der optaget lån som omhandlet

i § 43, skal for hvert lån angives det udestående lånebeløb samt den aftalte forrentning.

5. Består aktiekapitalen af flere aktieklasser, skal disse specificeres.
6. De i forhold til status for sidste regnskabsår stedfundne ændringer i egenkapitalens størrelse og fordeling skal specificeres.
7. For faste ejendomme skal oplyses ejendomsværdien ifølge den senest foretagne offentlige vurdering.
8. Om omsætningsaktiver er optaget over anskaffelsesværdien og da med hvilket beløb.
9. Hvorledes der i tilfælde af opskrivning af anlægsaktiver er forholdt med anvendelse af beløbet.
10. Om der i resultatopgørelsen eller status er foretaget sådanne ændringer, og da hvilke, i regnskabsposternes opstilling, som væsentligt påvirker muligheden for en sammenligning mellem regnskabsårene.
11. Om der vedrørende omsætningsaktivers vurdering, afskrivninger på anlægsaktiver eller i andre henseender er foretaget sådanne ændringer i forhold til status eller resultatopgørelsen for sidste regnskabsår, som i væsentlig grad har påvirket årsresultatet eller i øvrigt er af større betydning.
12. Om der ved vurderingen af igangværende arbejder for fremmed regning er indregnet en andel af den påregnede fortjeneste, og i så fald en redegørelse for vurderingen.
13. Om der ved vurderingen af selskabets aktiver er opstået en skatteforpligtelse, som ikke fremgår af årsregnskabet.
14. Det samlede beløb af de i regnskabsåret betalte skatter.

§ 106. I årsberetningen skal der — i det omfang, det kan ske uden skade for selskabet — gives oplysning om forhold, som ikke skal fremgå af status og resultatopgørelse, men som er af vigtighed ved bedømmelsen af selskabets økonomiske stilling og resultatet af virksomheden i det forløbne år. Dette gælder også om forhold, som er indtrådt efter udgangen af regnskabsåret. Er et aktieselskab deltager i et ansvarligt selskab, skal dette oplyses i årsberetningen, og for så vidt det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for selskabet, skal det ansvarlige selskabs seneste årsregnskab vedhæftes årsberetningen.

Stk. 2. Såfremt selskabets bruttoomsætning ikke fremgår af resultatopgørelsen eller af en note til denne, skal bruttoomsætningen oplyses i årsberetningen, for så vidt det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for selskabet.

Stk. 3. Årsberetningen skal indeholde oplysning om det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret og det samlede beløb til lønninger og vederlag til bestyrelse, repræsentantskab, direktion og andre i selskabet ansatte personer. Tantieme til bestyrelsen skal særskilt oplyses.

Stk. 4. Bestyrelsen skal i årsberetningen stille forslag til beslutning vedrørende anvendelse af selskabets overskud eller dækning af tab.

Stk. 5. I årsberetningen for et moderselskab skal der gives oplysning om koncernens årsresultat samt om den samlede frie egenkapital eller det samlede tab i koncernen.

§ 107. Det i et moderselskab udarbejdede koncernregnskab skal opgøres pr. samme dato som moderselskabets årsregnskab. Koncernregnskabet udarbejdes som en koncernbalance. Såfremt koncernens sammensætning eller andre særlige forhold tilsiger dette, kan i stedet for en koncernbalance udarbejdes en koncernredegørelse.

Stk. 2. Koncernbalancen skal indeholde et sammendrag af moder- og datterselskabernes status opgjort i overensstemmelse med god regnskabsskik og under iagttagelse af de tilsvarende regler i §§ 102-103. Koncernbalancen skal angive koncernens årsresultat samt dens samlede frie egenkapital eller i givet fald det samlede tab. Ved beregningen skal der ske fradrag af interne fortjenester og foretaget udbytteudbetaling mellem koncernselskaberne.

Stk. 3. Koncernredegørelsen skal oplyse det samlede beløb af moderselskabets tilgodehavender hos og gæld til hvert enkelt datterselskab og hvert enkelt datterselskabs tilgodehavender hos og gæld til andre datterselskaber og moderselskabet. I redegørelsen skal tillige oplyses moderselskabets årsresultat samt dets frie egenkapital eller tab. Tilsvarende oplysninger skal gives for

hvert af datterselskaberne, for så vidt angår den på moderselskabet faldende andel heraf, i det omfang dette ikke er taget i betragtning i moderselskabets status ved værdiansættelsen af aktierne i det pågældende datterselskab. Endvidere skal der gives oplysning om koncernens årsresultat samt om den samlede frie egenkapital eller det samlede tab inden for koncernen. Ved beregningen af de nævnte beløb skal der ske fradrag af interne fortjenester og af foretaget udbytteudbetaling mellem koncernselskaberne.

Stk. 4. Som intern fortjeneste anses den på moderselskabet faldende andel af fortjenesten ved overdragelse af aktiver mellem moder- og datterselskaber, så længe overdragelse ikke har fundet sted til en uden for koncernen stående køber, eller det pågældende aktiv er tilsvarende nedskrevet eller er forbrugt hos det koncernselskab, som har erhvervet aktivet.

§ 108. Senest en måned efter årsregnskabets godkendelse, dog senest syv måneder efter regnskabsårets udgang, skal til aktieselskabs-registeret indsendes en af generalforsamlingens dirigent bekræftet afskrift af årsregnskabet og revisionsberetningen med oplysning om, hvornår regnskabet er godkendt. Såfremt den i årsberetningen foreslåede fordeling af det beløb, der er til disposition efter årsregnskabet, ændres på generalforsamlingen, skal der tillige indsendes en bekræftet udskrift af generalforsamlingsprotokollen, udvisende fordelingen af beløbet.

Kapitel 13.

Udbytteuddeling, reservefonds m. v.

§ 109. Uddeling af selskabets midler til aktionærerne må — bortset fra udlodning i forbindelse med nedsættelse af aktiekapitalen eller den lovpligtige reservefond eller i forbindelse med selskabets opløsning — kun finde sted som udbytte på grundlag af det senest godkendte årsregnskab.

§ 110. Som udbytte kan kun uddeles årets overskud i henhold til det godkendte regnskab for sidste regnskabsår, overført overskud fra tidligere år og frie reserver efter fradrag dels af udækket underskud dels af beløb, der i henhold til lov eller selskabets vedtægter skal henlægges til den lovpligtige reservefond eller andre formål. Udgør den lovpligtige reservefond ikke en tiendedel af aktiekapitalen, må udbyttet højst fastsættes til seks pct. af den indbetalte aktiekapital, jfr. endvidere § 45.

Stk. 2. I et moderselskab må der, selv om udbytteuddeling ellers er tilladt, ikke udbetales så stort udbytte, at uddelingen under hensyn til koncernens stilling i øvrigt må anses for stridende mod god forretningsskik.

§ 111. Af den del af årets overskud, der ikke medgår til dækning af muligt underskud fra tidligere år, skal mindst ti pct. overføres til den lovpligtige reservefond, indtil denne udgør ti pct. af aktiekapitalen. Henlæggelse skal derefter ske med mindst fem pct., indtil fonden udgør en fjerdedel af aktiekapitalen. Vedtægterne kan foreskrive pligt til større henlæggelse.

Stk. 2. Til den lovpligtige reservefond skal endvidere henlægges beløb, som selskabet ved aktietegning modtager for aktierne udover disses pålydende med fradrag af omkostninger ved selskabets stiftelse eller aktiekapitalens forhøjelse, samt beløb, som selskabet har modtaget ved salg af aktier i henhold til § 40.

Stk. 3. Den lovpligtige reservefond kan bruges til dækning af underskud, som ikke kan dækkes af andre reserver. For så vidt den lovpligtige reservefond overstiger en fjerdedel af aktiekapitalen, kan det overskydende beløb anvendes til forhøjelse af aktiekapitalen, eller — under iagttagelse af forskrifternei § 46 — til andre formål.

§ 112. Beslutning om fordelingen af det overskudsbeløb, der er til disposition efter årsregnskabet, træffes af generalforsamlingen. Generalforsamlingen må ikke beslutte uddeling af højere udbytte end foreslået eller tiltrådt af bestyrelsen.

§ 113. Er udbetaling til aktionærerne sket i strid med bestemmelserne i denne lov, skal disse tilbagebetale, hvad de har oppebåret tillige med seks pct. i årlig rente. Dette gælder dog ikke udbetaling af udbytte, såfremt vedkommende aktionær hverken indså eller burde have indset, at udbetalingen var ulovlig.

Stk. 2. Viser beløbet sig at være uerholdeligt, er de, som har medvirket til beslutningen om udbetalingen eller gennemførelsen af denne eller til opstillingen eller godkendelsen af den urigtige regnskabsopgørelse, ansvarlige efter reglerne i §§ 140-143 om skadeserstatning.

§ **114.** Generalforsamlingen kan beslutte, at der af selskabets midler ydes gaver til almennyttige eller dermed ligestillede formål, for så vidt det under hensyn til hensigten med gaven, selskabets økonomiske stilling samt omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt. Bestyrelsen kan til de i 1. punktum nævnte formål anvende beløb, som i forhold til selskabets økonomiske stilling er af ringe betydning.

§ **115.** Ydelse af lån til eller sikkerhedsstillelse for aktionærer, bestyrelsesmedlemmer eller direktører i selskabet eller dets moderselskab må kun finde sted mod betryggende sikkerhed og alene i det omfang, hvori selskabets egenkapital overstiger aktiekapitalen. Selskabets sikkerhedsstillelse for de nævnte personer er dog bindende, medmindre medkontrahenten havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med foranstående.

Stk. 2. I bestyrelsens protokol skal der gøres bemærkning om ethvert i henhold til stk. 1 ydet lån og enhver sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 gælder ikke lån til et moderselskab og sikkerhedsstillelse for et moderselskabs forpligtelser. Ej heller finder bestemmelserne anvendelse på banker.

Stk. 4. Et selskab må ikke yde lån til finansiering af erhvervelse af aktier i selskabet eller dets moderselskab. Ej heller må selskabet stille sikkerhed i forbindelse med sådan erhvervelse.

Kapitel 14.

Aktieselskabers opløsning.

Almindelige bestemmelser.

§ **116.** Såfremt ikke andet er fastsat i lovgivningen, træffes beslutning om opløsning af et aktieselskab af generalforsamlingen og gennemføres ved likvidation.

Stk. 2. Generalforsamlingens beslutning træffes i tilfælde, hvor opløsning er påbudt i lovgivningen eller selskabets vedtægter, overensstemmende med reglerne i § 77. I andre tilfælde finder § 78 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Beslutningen, der skal anmeldes inden otte dage, skal angive, om likvidationen skal foretages efter reglerne i §§ 125-127 om likvidation af solvente aktieselskaber eller efter reglerne i §§ 128-131 om likvidation af insolvente aktieselskaber.

Stk. 4. Et aktieselskab, der er under likvidation eller under opløsning i henhold til § 117, skal bibeholde sit navn med tilføjelsen „i likvidation".

§ **117.** Bliver opløsning ikke vedtaget i tilfælde, hvor dette er påbudt i lovgivningen eller selskabets vedtægter, eller bliver likvidator ikke valgt, opløses selskabet på overregistrators begæring af skifteretten på selskabets hjemsted. Det samme gælder, hvor selskabets opløsning er besluttet af retten i henhold til § 119.

Stk. 2. Skifteretten udnævner en eller flere likvidatorer. For opløsningen gælder i øvrigt de i nærværende kapitel indeholdte bestemmelser om likvidation med de fornødne lempelser.

§ **118.** Et aktieselskab skal opløses, om fornødent efter reglerne i § 117, hvis det ikke har vedtægtsmæssig ledelse, og mangelen ikke afhjælpes inden udløbet af en af overregistrator fastsat frist. Det samme gælder, hvis en af overregistrator i medfør af § 15 fastsat frist for anmeldelse om aktiekapitalens indbetaling overskrides.

Stk. 2. Har et selskab ikke tre år i træk indsendt årsregnskab til aktieselskabs-registeret, finder reglerne i § 117 tilsvarende anvendelse.

§ **119.** Har aktionærer ved forsætlig medvirken til en generalforsamlingsbeslutning i strid med § 80 eller på anden måde ved misbrug af deres indflydelse i selskabet, medvirket til overtrædelse af denne lov eller selskabets vedtægter, kan retten, hvis der som følge af misbrugets langvarighed eller andre grunde foreligger særlig anledning hertil, efter påstand af aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, bestemme, at selskabet skal opløses.

§ **120.** Likvidation af et aktieselskab foretages af en eller flere likvidatorer, der træder i bestyrelsens og direktionens sted. De i denne lov om bestyrelsen givne bestemmelser finder med de fornødne lempelser anvendelse på likvidatorerne.

Stk. 2. Likvidator kan til enhver tid afsættes af den myndighed, der har udnævnt ham.

Stk. 3. I øvrigt finder lovens regler om regnskabsaflæggelse, revision, generalforsamlinger og om regnskabers indsendelse til aktieselskabs-registeret tilsvarende anvendelse i selskaber under likvidation med de afvigelser, der følger af nedenstående bestemmelser.

§ **121.** Likvidatorerne skal udarbejde en resultatopgørelse for tiden fra udløbet af det sidste år, for hvilket regnskab er aflagt, til likvidationens indtræden og en status på sidstnævnte tidspunkt. Regnskabet skal i revideret stand snarest muligt fremlægges til eftersyn for aktionærerne og kreditorerne på selskabets kontor og indsendes til aktieselskabs-registeret.

§ **122.** Likvidatorerne skal snarest ved en i tre på hinanden følgende hverdage i Statstidende indrykket bekendtgørelse med et varsel af mindst tre måneder regnet fra den første indrykning opfordre selskabets kreditorer til at anmelde deres krav. Det skal i bekendtgørelsen angives, om likvidationen foretages efter reglerne om likvidation af solvente aktieselskaber eller efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber. Meddelelse om bekendtgørelsens indrykning skal samtidig sendes til alle kendte kreditorer.

Stk. 2. Kan en fordring ikke anerkendes som anmeldt, skal der gives kreditor underretning herom ved anbefalet brev med tilkendegivelse om, at han, såfremt han ønsker at anfægte afgørelsen, må indbringe spørgsmålet for retten inden tre måneder fra brevets afsendelse at regne.

Stk. 3. Fordringer, der anmeldes, efter at boet er optaget til slutning, dækkes ved eventuel efterudlodning til kreditorerne eller, i solvente boer, ved midler, der endnu ikke er udloddet til aktionærerne.

§ **123.** Såfremt der efter selskabets udslettelse af aktieselskabs-registeret fremkommer yderligere midler, eller der i øvrigt måtte være anledning dertil, kan likvidationen efter skifterettens bestemmelse genoptages. Dette sker ved de tidligere likvidatorer eller, hvis disse ikke kan genoptage likvidationen, ved skifteretten. Genoptagelse af likvidationen og dens afslutning skal anmeldes inden otte dage.

§ **124.** Viser det sig under likvidationen, at de forhold, der har ført til selskabets likvidation, ikke længere foreligger, skal likvidatorerne indkalde en generalforsamling, der under iagttagelse af forskrifterne i § 78 kan vedtage, at likvidationen skal hæves, og at selskabet på ny skal træde i virksomhed. Vedtages dette, skal der vælges en bestyrelse og revisor. Aktiekapitalen skal nedskrives til det beløb, der er i behold. Er den beholdne aktiekapital mindre end 30.000 kr., skal den bringes op til mindst dette beløb.

Stk. 2. Anmeldelse om likvidationens ophævelse og om selskabets genoptagelse af virksomheden skal ske inden otte dage. Anmeldelsen skal være ledsaget af dokumentation for, at betingelserne i stk. 1 er opfyldt.

Likvidation af solvente aktieselskaber.

§ **125.** Til at foretage likvidationen vælger generalforsamlingen en eller flere likvidatorer.

Stk. 2. Aktionærer, der ejer en fjerdedel af aktiekapitalen, har ret til på generalforsamlingen at vælge en likvidator til sammen med de af generalforsamlingen valgte at foretage likvidationen.

Stk. 3. Generalforsamlingen kan beslutte, at skifteretten skal udnævne likvidatorer. Skifteretten fastsætter det vederlag, det likviderende selskab skal yde de af retten udnævnte likvidatorer.

§ **126.** Udlodning til aktionærerne kan først foretages, når den frist, der er fastsat i den i § 122, stk. 1, omhandlede bekendtgørelse er udløbet og gælden betalt. Bobehandlingen må ikke afsluttes, før mulige tvistigheder i henhold til § 122, stk. 2, er afgjort.

Stk. 2. Inden otte dage efter, at det endelige likvidationssregnskab er godkendt af ge-

neralforsamlingen, skal likvidatorerne anmelde selskabet til udslettelse af aktieselskabs-registeret. Som bilag til denne anmeldelse skal følge likvidationsregnskabet.

§ **127.** Såfremt likvidatorerne finder, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal de indkalde generalforsamlingen til beslutning om, at likvidationen skal foregå efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber.

Stk. 2. Vedtager generalforsamlingen forslaget, vælger den en midlertidig likvidator, hvorefter reglerne i § 128 finder tilsvarende anvendelse. Den af generalforsamlingen trufne beslutning skal anmeldes inden otte dage.

Likvidation af insolvente aktieselskaber.

§ **128.** Samtidig med beslutningen om likvidation vælges en midlertidig likvidator.

Stk. 2. Inden otte dage bekendtgør den midlertidige likvidator med højst fjorten dages varsel i Statstidende afholdelsen af et af skifteretten berammet likvidationsmøde. Særskilt indkaldelse sendes samtidig til alle kendte kreditorer, selskabets bestyrelse, direktion og revisor.

Stk. 3. På mødet, hvor skifteretten fører forsædet, fremlægges en fortegnelse over de kendte kreditorer og disses tilgodehavender.

Stk. 4. Efter at den midlertidige likvidator har redegjort for selskabets stilling, og de mødende har haft lejlighed til at ytre sig, foretager de mødende kreditorer med simpelt flertal indstilling til skifteretten angående udnævnelse af likvidator. Skifteretten udnævner en eller flere likvidatorer uden at være bundet af afstemningens resultat.

Stk. 5. På mødet kan der vælges et kreditorudvalg på højst tre medlemmer. Udnævnes flere likvidatorer, er beslutningen om nedsættelse af kreditorudvalg dog kun gyldig, hvis den godkendes af skifteretten. Likvidatorerne skal holde kreditorudvalget underrettet om likvidationens forløb og forelægge udvalget spørgsmål af væsentlig betydning til erklæring, forinden afgørelse træffes.

Stk. 6. Såfremt en af de mødende kreditorer fremsætter ønske derom, træffes der bestemmelse om sikkerhedsstillelse for likvidator, jfr. konkurslovens § 70, stk. 2.

Stk. 7. Den af generalforsamlingen før likvidationen valgte revisor fortsætter sin virksomhed, medmindre der på et likvidationsmøde med simpelt flertal af de mødende kreditorer vælges ny revisor.

§ **129.** De i konkursloven kap. 1-5 og §§ 62-63 indeholdte regler finder med de fornødne lempelser anvendelse ved likvidation af insolvente aktieselskaber, dog at afkræftelsessøgsmål skal anlægges inden seks måneder efter likvidationens indtræden.

Stk. 2. Beslutning om selskabets likvidation som insolvent sidestilles ved anvendelse af konkurslovens regler med indgivelse af konkursbegæring. Med indgivelse af konkursbegæring sidestilles endvidere beslutning om selskabets likvidation som solvent, hvis selskabet inden tre måneder efter denne beslutning overgår til likvidation som insolvent. Træder selskabet i likvidation i fortsættelse af konkursbegæring, anses likvidationen som begyndt fra begæringens indgivelse til skifteretten.

Stk. S. De i boet anmeldte fordringer indføres i en gældbog, hvori tillige skal angives resultatet af fordringernes prøvelse og de foretagne udlodninger.

Stk. 4. En liste over de anmeldte fordringer med likvidators bemærkninger dertil fremlægges til eftersyn i mindst fjorten dage på likvidators eller selskabets kontor, hvorom bekendtgørelse skal ske i Statstidende. Rejser en kreditor, et bestyrelsesmedlem eller en direktør eller selskabets revisor indsigelse mod nogen af de fordringer, der er opført som berettiget til fyldestgørelse, indkalder likvidator med fjorten dages varsel ved bekendtgørelse i Statstidende til møde til prøvelse af de bestridte fordringer. Særskilt indkaldelse sendes til den, hvis fordring bestrides, og til den, der har rejst indsigelse mod fordringen. Efter at de mødende har haft lejlighed til at ytre sig om fordringens rigtighed, træffer likvidator sin afgørelse. Såfremt likvidator herefter ikke kan anerkende fordringen, finder reglerne i § 122, stk. 2, anvendelse.

§ **130.** Udlodning til kreditorerne kan først foretages efter udløbet af den frist, der er fastsat i den i § 122, stk. 1, nævnte bekendtgørelse.

Stk. 2. Forinden endelig udlodning til kreditorerne kan finde sted, skal likvidationsregnskabet og udkast til den endelige

opgørelse fremlægges til eftersyn for aktionærer og kreditorer på likvidators eller selskabets kontor i fjorten dage, og bekendtgørelse om fremlæggelsen indrykkes i Statstidende. Tvistigheder angående regnskabet og udlodningen skal indbringes for skifteretten inden en måned efter udløbet af den foran angivne frist af fjorten dage.

Stk. 3. Efter udløbet af den i stk. 1 nævnte frist og efter, at mulige tvistigheder i henhold til stk. 2 eller § 122, stk. 2, er afgjort og udlodningen gennemført, forelægges det endelige likvidationsregnskab snarest på en med kortest muligt varsel indkaldt afsluttende generalforsamling til efterretning for aktionærerne.

Stk. 4. Inden otte dage efter generalforsamlingen skal likvidatorerne anmelde selskabet til udslettelse af aktieselskabs-registeret. Som bilag til anmeldelsen skal følge det endelige likvidationsregnskab.

§ **131.** Tvistigheder angående likvidationen indbringes for skifteretten og behandles efter reglerne i retsplejelovens kap. 59.

Stk. 2. Bortsalg ved auktion af selskabets pantsatte aktiver sker efter reglerne om tvangsauktion. Bestemmelserne i retsplejelovens §§ 680 og 681 finder tilsvarende anvendelse, således at den i § 680 fastsatte frist for afgivelse af en panthavers erklæring regnes fra den i denne lovs § 128, stk. 2, omhandlede bekendtgørelse i Statstidende.

Stk. 3. Inden tre måneder efter udløbet af selskabets regnskabsår skal likvidatorerne indsende det reviderede årsregnskab til aktieselskabs-registeret.

Stk. 4. Vederlag til likvidatorer og til kreditorudvalg skal godkendes af skifteretten.

Stk. 5. Viser det sig under en likvidation, at selskabets midler ikke kan dække omkostningerne, sluttes likvidationen straks, og likvidatorerne skal inden otte dage anmelde, at selskabet er opløst. Med anmeldelsen skal følge bevis for, at betingelserne for likvidationens slutning har været til stede.

Konkursbegæring mod et aktieselskab.

§ **132.** Indgives konkursbegæring mod et aktieselskab, og finder skifteretten, jfr. konkursloven § 48, at betingelserne for konkurs foreligger, skal nedenstående regler iagttages.

Stk. 2. Er selskabet Ikke under likvidation, udpeger skifteretten en midlertidig likvidator. Denne indkalder til likvidationsmøde, idet reglerne i § 128, stk. 2 og 3, finder anvendelse. Efter at han har redegjort for selskabets stilling, og de mødende har haft lejlighed til at ytre sig, træffer de mødende kreditorer bestemmelse om, hvorvidt konkursbegæringen skal fastholdes, eller selskabet skal likvideres efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber. Likvidation anses for vedtaget, medmindre et flertal af de i afstemningen deltagende bestemt efter vægt stemmer for konkurs. Træffes beslutning om likvidation, finder reglerne i § 128, stk. 4 og 5, anvendelse. Anmeldelse skal ske inden otte dage.

Stk. 3. Er selskabet under likvidation, finder reglerne i stk. 2 tilsvarende anvendelse dog at likvidationsmøde indkaldes af likvidator.

Stk. 4. Bortfalder konkursbegæringen efter stk. 2, afvises ny konkursbegæring, medmindre det over for skifteretten godtgøres, at forskrifterne om likvidationsbehandling væsentligt er tilsidesat.

Stk. 5. Det har sit forblivende ved bestemmelsen i banklovens § 16, stk. 3.

§ **133.** På selskabets vegne kan konkursbegæring kun fremsættes af bestyrelsen eller, hvis selskabet er under likvidation, af likvidator. Reglerne i § 132 finder herved tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Kommer et aktieselskab under konkurs, skal skifteretten gøre anmeldelse om konkursens begyndelse og slutning. Som bilag til anmeldelsen om konkursens slutning skal følge det afsluttende boregnskab.

Stk. 3. Kommer et likviderende selskab under konkurs er fordring på vederlag til likvidatorer, kreditorudvalg og revisorer ligestillet med de i konkurslovens § 31, litra b omhandlede fordringer.

Kapitel 15.

Fusion.

§ **134.** Beslutning om opløsning af et aktieselskab uden likvidation ved overdragelse som helhed af selskabets aktiver og gæld til et andet aktieselskab kan — bortset

fra de i § 139 omhandlede fusioner — kun træffes af generalforsamlingen. Beslutningen træffes under iagttagelse af forskrifterne i § 78 samt de yderligere forskrifter, som vedtægterne måtte indeholde om opløsning eller fusion. På generalforsamlingen skal der under iagttagelse af bestemmelsen i § 73, stk. 4, forelægges udkast til overenskomst mellem de to selskaber. Endvidere skal der forelægges en revideret, fælles regnskabsopstilling udvisende samtlige aktiver og passiver i hvert af selskaberne, de reguleringer, som overtagelsen antages at ville medføre, samt udkast til en åbningsstatus for det overtagende selskab efter overtagelsen.

Stk. 2. Forskrifterne i stk. 1, 1-3 punktum finder tilsvarende anvendelse, såfremt generalforsamlingen beslutter at overdrage et aktieselskabs hele formue til den danske stat eller en dansk kommune Endvidere finder bestemmelsen i § 136 tilsvarende anvendelse. Overdragelsen kan gennemføres uden iagttagelse af forskrifterne i § 138. Bestyrelsen skal anmelde beslutningen inden otte dage og kan samtidig anmelde, at selskabet er opløst. Med anmeldelsen skal følge den i stk. 1 nævnte overenskomst i original eller bekræftet genpart.

§ **135.** Besluttes det at sammensmelte to eller flere aktieselskaber til et nyt selskab, finder bestemmelserne i § 134, stk. 1, samt bestemmelserne i §§ 136-138 tilsvarende anvendelse. Såfremt valg af bestyrelse og revisor ikke foretages efter, at generalforsamlingerne har vedtaget sammenslutningen og godkendt vedtægterne og åbningsstatus for det nye selskab, skal der inden otte dage derefter afholdes generalforsamling i det nye selskab til valg af bestyrelse og revisor. De af sammenslutningen følgende anmeldelser skal indgives inden otte dage.

§ **136.** Aktionærer i det eller de overtagne selskaber, der på generalforsamlingen har modsat sig overdragelsen eller en sammensmeltning, har krav på indløsning af deres aktier, såfremt kravet fremsættes skriftligt inden en måned efter generalforsamlingen. Er der før afstemningen afæsket aktionærerne en udtalelse om, hvem der ønsker at benytte denne ret, er indløsningsretten dog betinget af, at de pågældende på generalforsamlingen har tilkendegivet dette. Selskabet skal da afkøbe dem deres aktier til en pris, der svarer til aktiernes værdi, og som i mangel af mindelig overenskomst fastsættes af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted. Den af skønsmændene trufne afgørelse kan af begge parter indbringes for retten. Sag herom må være anlagt inden tre måneder efter skønsmændenes erklæring.

§ **137.** Det overtagne selskabs bestyrelse skal anmelde beslutningen inden otte dage. Med anmeldelsen skal følge de i § 134, stk. 1, nævnte bilag i original eller af bestyrelsen bekræftet genpart.

§ **138.** Bestyrelsen for det overtagne selskab skal ved en i tre på hinanden følgende hverdage i Statstidende indrykket bekendtgørelse med en frist af mindst tre måneder regnet fra den første indrykning opfordre selskabets kreditorer til at anmelde deres krav. Selskabets aktiver skal forvaltes særskilt, indtil fristen er udløbet, og de anmeldte kreditorer er fyldestgjort. Særskilt forvaltning kan dog undlades, når samtlige kreditorer samtykker heri, eller der stilles dem betryggende sikkerhed. Overregistrator afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Stk. 2. Såfremt det overtagende selskab, medens det har det overtagne selskabs aktiver under særskilt forvaltning, går konkurs eller træder i likvidation efter reglerne om insolvente aktieselskaber, tjener det overtagne selskabs aktiver til fortrinsvis dækning af dette selskabs kreditorer og af de tidligere aktionærers krav på vederlag ifølge overenskomsten.

Stk. 3. Når betingelserne for ophør af den særskilte forvaltning af det overtagne selskabs aktiver er opfyldt, og aktionærerne i det overtagne selskab er fyldestgjort, skal der inden otte dage indgives anmeldelse om selskabets udslettelse af aktieselskabs-registeret. Anmeldelsen skal underskrives af bestyrelserne for såvel det overtagne som det overtagende selskab.

Stk. 4. Skal aktionærerne i det eller de overtagne selskaber helt eller delvis vederlægges med aktier i det overtagende selskab, kommer reglerne i § 34 ikke til anvendelse

på den derved nødvendiggjorte forhøjelse af dettes aktiekapital.

§ **139.** Ejer et moderselskab samtlige aktier i et datterselskab, kan selskabernes bestyrelse træffe beslutning om moderselskabets overtagelse af datterselskabets formue som helhed. Bestemmelserne i § 137 og § 138, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Ejer et moderselskab mere end ni tiendedele af aktierne i et datterselskab, og har det en tilsvarende del af stemmerne, kan selskabernes bestyrelse træffe bestemmelse om moderselskabets indløsning af de resterende aktier i datterselskabet. I mangel af mindelig overenskomst med minoritetsaktionærerne om indløsningskursen fastsættes denne af skønsmænd, jfr. § 136, 3-5 punktum.

Stk. 3. I det i stk. 2 omhandlede tilfælde har minoritetsaktionærerne ret til at forlange deres aktier i datterselskabet indløst af moderselskabet. Bestemmelsen i stk. 2, 2. punktum, finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 16.

Erstatning m. v.

§ **140.** Har stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører under udførelsen af deres hverv, herunder ved værdiansættelsen af de ved selskabets stiftelse eller ved en kapitalforhøjelse overtagne formueværdier, forsætligt eller uagtsomt tilføjet selskabet tab, er de pligtige at erstatte dette.

Stk. 2. Efter samme regler er de i stk. 1 nævnte personer erstatningspligtige for tab, som de ved overtrædelse af denne lov eller vedtægterne har tilføjet aktionærer, selskabets kreditorer eller tredjemand.

§ **141.** Med hensyn til erstatningspligt for revisorer og granskningsmænd finder § 140 tilsvarende anvendelse.

§ **142.** En aktionær er pligtig at erstatte tab, som han ved forsætligt eller groft uagtsomt at overtræde denne lov eller selskabets vedtægter har tilføjet selskabet, andre aktionærer eller tredjemand. Hvis retten af hensyn til faren for fortsat misbrug og forholdene i øvrigt finder, at der er særlig grund hertil, kan sagsøgte desuden tilpligtes at indløse en skadelidende aktionærs aktier til en pris, som fastsættes under hensyn til selskabets økonomiske stilling og til, hvad der efter omstændighederne i øvrigt findes rimeligt.

§ **143.** Erstatning efter reglerne i §§ 140-142 kan nedsættes, når dette findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 2. Er flere samtidig erstatningspligtige, hæfter de solidarisk for erstatningen. Den, hvis erstatningsansvar er lempet efter reglerne i stk. 1, er dog kun ansvarlig med det nedsatte beløb. Har en af dem betalt erstatningen, kan han afkræve hver enkelt af de medansvarlige dennes del under hensyn til størrelsen af den skyld, der måtte påhvile hver enkelt, samt omstændighederne i øvrigt.

§ **144.** Beslutning om, at selskabet skal anlægge søgsmål mod stiftere, bestyrelsesmedlemmer, direktører, revisorer, granskningsmænd eller aktionærer efter reglerne i §§ 140-142 træffes af generalforsamlingen.

Stk. 2. Søgsmål kan anlægges, selv om generalforsamlingen tidligere har besluttet ansvarsfrihed eller afstået fra at anlægge søgsmål, såfremt der angående denne beslutning eller det forhold, hvorpå søgsmålet bygger, ikke er givet i alt væsentligt rigtige og fuldstændige oplysninger til generalforsamlingen, inden beslutningen blev truffet.

Stk. 3. Har aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, modsat sig en beslutning om ansvarsfrihed eller om afkald på retssag, kan der af enhver aktionær anlægges søgsmål med påstand om, at den eller de ansvarlige tilpligtes at betale selskabet erstatning for det tab, det har lidt. Aktionærer, som herefter anlægger sag, er ansvarlige for sagsomkostningerne, dog med ret til at få disse godtgjort af selskabet i det omfang, omkostningerne dækkes af det beløb, der gennem retssagen kommer selskabet til gode.

Stk. 4. Går selskabet konkurs i henhold til konkursbegæring, som er indgivet inden to år efter afholdelsen af den generalforsamling, som har bevilget ansvarsfrihed eller givet afkald på anlæggelse af søgsmål, kan

konkursboet dog anlægge erstatningssag uden hensyn til denne generalforsamlingsbeslutning. Det samme gælder, hvis selskabet inden de nævnte to år kommer under likvidation efter reglerne i §§ 128-131 om likvidation af insolvente aktieselskaber.

§ **145.** Søgsmål i henhold til § 144, stk. 3, kan ikke anlægges senere end seks måneder efter, at den dér omhandlede generalforsamlingsbeslutning blev truffet, eller, hvis granskning er iværksat efter reglerne i § 95, efter at granskningen er afsluttet.

Stk. 2. Søgsmål i henhold til § 144, stk. 4, kan ikke anlægges senere end tre måneder efter, at selskabet er erklæret konkurs, eller trådt i likvidation efter reglerne i §§ 128-131.

§ **146.** Erstatningssøgsmål mod stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører kan anlægges ved retten på det sted, hvor selskabet har sit hjemsted, i København ved Sø- og Handelsretten.

Kapitel 17.

Filialer af udenlandske aktieselskaber.

§ **147.** Et udenlandsk aktieselskab, der er lovligt bestående i hjemlandet, kan drive virksomhed gennem en herværende filial, såfremt dette er hjemlet i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af handelsministeren, eller såfremt ministeren giver tilladelse hertil.

§ **148.** Filialen skal i sit navn optage selskabets navn med tilføjelse af ordet filial og med tydelig angivelse af selskabets nationalitet.

§ **149.** Filialen skal ledes af en eller flere filialbestyrere.

Stk. 2. Filialbestyrere skal være myndige og skal have bopæl her i landet. I øvrigt finder lovens bestemmelser om direktører med de fornødne afvigelser tilsvarende anvendelse på filialbestyrere.

Stk. 3. Filialen tegnes af filialbestyrerne, hver for sig eller flere i forening. Filialbestyreren kan meddele prokura.

§ **150.** Selskabet skal i alle af virksomheden her i landet opstående retsforhold være underkastet dansk ret og danske domstoles afgørelse.

§ **151.** Oprettelse af filialer skal anmeldes til aktieselskabs-registeret. Anmeldelsen skal underskrives af filialbestyrerne.

Stk. 2. Med anmeldelsen skal følge:

a. officiel bevidnelse om, at selskabet er lovligt bestående i sit hjemland,
b. en af selskabet afgiven erklæring om, at det forpligter sig til i alle af virksomheden her i landet opstående retsforhold at underkaste sig dansk ret og danske domstoles afgørelse,
c. fuldmagt for filialbestyrerne, i original eller behørig bekræftet genpart,
d. et eksemplar af selskabets vedtægter,
e. bevis for, at filialbestyrerne opfylder de i § 149 foreskrevne betingelser.

Stk. 3. På overregistrators begæring skal der indsendes en autoriseret oversættelse af de i stk. 2 under litra c og d omhandlede bilag.

Stk. 4. Filialen må ikke begynde virksomheden, forinden registrering er sket.

Stk. 5. Keglerne i §§ 108, 155, stk. 2, og 156 finder tilsvarende anvendelse. Samtidig med det udenlandske selskabs årsregnskab skal der indsendes en af filialbestyrerne underskreven årsberetning for filialvirksomheden.

Stk. 6. Kommer selskabet under konkurs, eller træder det i likvidation, skal filialbestyrerne inden otte dage anmelde dette til aktieselskabs-registeret.

§ **152.** Filialen slettes af aktieselskabsregisteret:

a. når selskabet gør anmeldelse om, at det ønsker filialen slettet,
b. på begæring af en fordringshaver, der godtgør, at han ikke af selskabets her i landet værende midler har kunnet opnå fyldestgørelse for sit fra selskabets herværende virksomhed hidrørende krav,
c. når der ikke er nogen filialbestyrer, og denne mangel ikke afhjælpes inden en af overregistrator fastsat frist.

Stk. 2. Efter at filialen er slettet af registeret, må selskabet ikke fortsætte sin virksomhed her i landet, medmindre der oprettes og registreres en ny filial. I det i stk. 1, litra b,

nævnte tilfælde kan ny filial ikke oprettes, før vedkommende fordringshaver er fyldestgjort eller samtykker i oprettelsen.

Kapitel 18.

Aktieselskabers navn.

§ 153. Aktieselskaber er pligtige og eneberettigede til i deres navn at benytte ordet „aktieselskab" eller deraf dannede forkortelser. Handelsministeren kan dog tillade, at aktieselskaber, hvis kapitalgrundlag er af særegen karakter, i stedet for ordet „aktieselskab" benytter en anden betegnelse, der angiver selskabets karakter af selskab med begrænset ansvar.

Stk. 2. Aktieselskabers navne skal tydeligt adskille sig fra hinanden. I navnet må ikke optages slægtsnavn, firma, særegent navn på fast ejendom, varemærke, forretningskendetegn og lignende, der ikke tilkommer selskabet, eller noget som kan forveksles hermed.

Stk. 3. Et aktieselskabs navn må ikke være egnet til at vildlede. Det må ikke indeholde angivelse af foretagender, der ikke står i forbindelse med selskabets formål. Angiver navnet en bestemt virksomhed, må det ikke bibeholdes uforandret, når virksomhedens art væsentligt forandres.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på aktieselskabers binavne. Ved benyttelse af binavnet skal selskabets hovednavn tilføjes binavnet i parentes.

Stk. 5. Filialer skal i deres navn angive deres karakter af filialer.

Kapitel 19.

Anmeldelse og registrering m. m.

§ 154. Aktieselskabs-registeret har sæde i København og forestås af overregistrator.

Stk. 2. Alle anmeldelser til aktieselskabsregisteret skal ske ved benyttelse af de dertil af overregistrator foreskrevne blanketter.

§ 155. Anmeldelse om stiftelse af et aktieselskab skal angive:

a) de i henhold til § 4, punkt 1-3, 5 og 9-14, trufne vedtægtsbestemmelser,

b) den tegnede aktiekapitals størrelse, hvor stor en del deraf der er indbetalt, på hvilken måde indbetalingen er sket, og hvornår det mulige restbeløb skal indbetales,

c) fulde navn, stilling og bopæl for selskabets stiftere, bestyrelsesmedlemmer, direktører, andre tegningsberettigede, prokurister, revisorer og eventuelle suppleanter for bestyrelsesmedlemmer og revisorer.

Stk. 2. Anmeldelsen skal underskrives af alle bestyrelsesmedlemmer, hvis underskrifter skal bekræftes af en notar, en advokat eller to vitterlighedsvidner.

Stk. 3. Med anmeldelsen skal følge:

a) stiftelsesoverenskomsten, de i § 6, stk. 3, 1. punktum, omhandlede regnskaber og andre i anledning af stiftelsen oprettede dokumenter, i original eller af bestyTelsen bekræftet genpart,

b) bekræftet udskrift af den på den konstituerende generalforsamling førte forhandlingsprotokol,

c) bevis for, at stifterne opfylder de i § 3, bestyrelsesmedlemmer (og suppleanter for disse) og direktører de i § 52 og revisorer (og suppleanter for disse) de i § 83 nævnte betingelser.

Stk. 4. Hvis selskabet er stiftet alene med det formål at være deltager med hele sin kapital i et ansvarligt selskab, skal med anmeldelsen yderligere følge den herom trufne aftale, i original eller af bestyrelsen bekræftet genpart.

Stk. 5. De med anmeldelsen indsendte bilag tilbagesendes selskabet med undtagelse af stiftelsesoverenskomsten og de i stk. 3, litra b og c samt stk. 4 nævnte bilag.

Stk. 6. Overregistrator kan i øvrigt forlange de oplysninger, som er nødvendige for, at der kan tages stilling til, om loven og selskabets vedtægter er overholdt.

§ 156. Sker der ændring i selskabets vedtægter eller noget andet forhold, hvorom anmeldelse er sket, skal anmeldelse herom, for så vidt ikke andet er bestemt i denne lov, foretages inden en måned. Anmeldelsen skal være ledsaget af bevis for ændringens lov-

lige vedtagelse. Keglerne i § 155, stk. 2 og 6, finder tilsvarende anvendelse. Forandring af bopæl behøver ikke at anmeldes, medmindre den pågældende tager bopæl i udlandet.

§ **157.** Dersom anmeldelsen eller den anmeldte ordning ikke fyldestgør lovens forskrifter eller ikke stemmer med aktieselskabets vedtægter, eller dersom den beslutning, i henhold til hvilken den anmeldte ordning er truffet, ikke er blevet til på den måde, som loven eller vedtægterne foreskriver, skal registrering nægtes.

Stk. 2. Finder overregistrator, at en fejl eller mangel kan afhjælpes ved beslutning på generalforsamling eller bestyrelsesvedtagelse, fastsættes der en frist til forholdets berigtigelse. Sker berigtigelse ikke inden den fastsatte frist, nægtes registrering.

Stk. 3. Anmelderen skal have skriftlig meddelelse om nægtelsen og om grundene til denne. Han kan inden en måned indbringe nægtelsen for handelsministeren. Sag til omstødelse af nægtelsen eller af handelsministerens afgørelse skal anlægges inden seks måneder.

Stk. 4. Mener nogen — bortset fra tilfælde der omfattes af § 81 — at en stedfunden registrering er ham til skade, hører spørgsmålet om registreringens udslettelse under domstolenes afgørelse. Sag herom skal anlægges mod selskabet senest seks måneder efter registreringens bekendtgørelse i Statstidende. Retten tilstiller overregistrator udskrift af dommen. Om sagens udfald skal der uden betaling optages bemærkning i registeret og ske bekendtgørelse i Statstidende og registreringstidende.

§ **158.** Angående de stedfundne registreringer skal der straks indrykkes bekendtgørelse i Statstidende, ligesom registreringen skal offentliggøres i en registreringstidende, der forsynes med årsregister.

Stk. 2. Det, som er blevet registreret og bekendtgjort i Statstidende, anses for at være kommet til tredjemands kundskab, medmindre han ikke har haft mulighed for at få kendskab til bekendtgørelsen.

Stk. 3. Så længe sådan bekendtgørelse ikke har fundet sted, kan forhold, der skal anmeldes, ikke gøres gældende imod tredjemand, medmindre det bevises, at han har haft kundskab derom.

Stk. 4. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om registerets førelse, om registreringstidendes udgivelse samt om afgifterne for registrering, for gennemsyn og afskrifter af registerfoliet, anmeldelser og regnskaber m. v.

§ **159.** Sag mod et aktieselskab indbringes for retten på det sted, hvor selskabet har sit hjemsted eller, for udenlandske aktieselskabers vedkommende, hvor den pågældende filials kontor findes. Kontoret kan i sådanne sager med hensyn til forkyndelse og varsel betragtes som bopæl.

Stk. 2. Hvor beføjelser i forbindelse med opløsning af aktieselskaber er henlagt til skifteretten, udøves de af skifteretten på selskabets hjemsted, i København af Sø- og Handelsrettens skifteretsafdeling.

Kapitel 20.

Straffebestemmelser m. m.

§ **160.** Er strengere straf ikke forskyldt efter borgerlig straffelov, straffes overtrædelse af lovens forskrifter om indsendelse af anmeldelser, meddelelser, årsregnskaber m. v. til aktieselskabs-registeret med bøde.

Stk. 2. Undlader et aktieselskabs bestyrelse, direktion eller likvidator, eller bestyreren af et udenlandsk aktieselskabs filial, i rette tid at efterkomme de pligter, der ifølge loven påhviler dem i forhold til aktieselskabs-registeret, kan handelsministeren som tvangsmiddel pålægge de pågældende daglige eller ugentlige bøder.

§ **161.** Overtrædelse af §§ 13, stk. 1, 25, 48, 53, 75, stk. 2 og 3, 94, 96, stk. 1, jfr. §§ 97-107, 115, 116, stk. 4, 148, 151, stk. 4, 152, stk. 2, 1. punktum og 153 straffes med bøde.

Stk. 2. Hvor et aktieselskab eller lign. optræder som stifter eller revisor, kan der pålægges det pågældende selskab som sådant bødeansvar for overtrædelse af lovens bestemmelser.

§ **162.** Straffesager, der alene angår overtrædelse af denne lov, og sager der rejses i

medfør af §§ 140-142, behandles i København af Sø- og Handelsretten.

Kapitel 21.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ **163.** Loven træder i kraft den 1. januar (1971).

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 123 af 15. april 1930 om aktieselskaber med senere ændringer. Endvidere ophæves lov nr. 36 af 15. februar 1895 om danske aktieselskaber med sæde i udlandet.

§ **164.** De ved lovens ikrafttræden registrerede aktieselskaber, som ikke er under likvidation eller konkursbehandling, skal inden to år efter lovens ikrafttræden bringe deres vedtægter i overensstemmelse med lovens krav, jfr. dog §§ 166 og 169. De behøver dog ikke at bringe deres aktiekapital op på det i § 1 omhandlede mindstebeløb af 30.000 kr.

Stk. 2. Vedtægtsændringer, som overregistrator finder nødvendige for at bringe vedtægterne i overensstemmelse med forskrifterne i denne lov, og som ikke på selskabets generalforsamling har opnået det til deres gennemførelse vedtægtsmæssigt fornødne stemmetal, skal anses som gyldigt vedtagne af generalforsamlingen, såfremt der på denne ikke er afgivet så stort et antal stemmer imod ændringerne, som efter vedtægterne udkræves til beslutning om selskabets opløsning.

Stk. 3. Er selskabets vedtægter ikke bragt i overensstemmelse med loven inden den i stk. 1 angivne frist, og foretager selskabet ikke de fornødne ændringer efter krav fra overregistrator, foranlediger overregistrator selskabet opløst, om fornødent efter reglerne i §117.

§ **165.** Aktieselskaber, der ikke er registreret, men anmeldt før lovens ikrafttræden skal inden registreringen bringe deres vedtægter i overensstemmelse med lovens krav, jfr. dog §§ 166 og 169, men kan uanset bestemmelserne i §§ 1 og 11 registreres med en aktiekapital på 10.000 kr. Indbetalingerne på hver aktie skal udgøre mindst ti pct. og tilsammen mindst 5.000 kr.

§ **166.** Uanset bestemmelsen i § 18, 2. punktum, bevarer de ved lovens ikrafttræden gældende vedtægtsbestemmelser deres gyldighed. Bestemmelserne i § 19, stk. 2., 2. pkt., jfr. stk. 4, om tilsidesættelse af en vedtægtsbestemmelse om beregningsgrundlaget for købesummen finder dog anvendelse, hvor forkøbsretten gøres gældende efter lovens ikrafttræden.

§ **167.** Bestemmelserne i § 48, stk. 2, om afvikling af de af et aktieselskab erhvervede egne aktier eller aktier i et moderselskab finder ikke anvendelse med hensyn til aktier, der er erhvervet før denne lovs ikrafttræden. For egne aktier erhvervet før lovens ikrafttræden gælder § 39, jfr. § 42, stk. 6 i aktieselskabsloven af 15. april 1930.

§ **168.** Den i medfør af § 4, punkt 6, jfr. § 49, stk. 3, fastsatte valgperiode for bestyrelsesmedlemmer, kommer første gang til anvendelse, når valg — herunder genvalg — af bestyrelsesmedlemmer finder sted efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Direktører, der ved lovens ikrafttræden er medlem af bestyrelsen, kan uanset bestemmelsen i § 51, stk. 2, bevare dette hverv. Det samme gælder, uanset § 56, stk. 1, sidste punktum, hvervet som formand for bestyrelsen.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i §52, stk. 1, kan de ved lovens ikrafttræden i henhold til § 49, sidste stykke, i lov om aktieselskaber af 15. april 1930 som direktører ansatte enkeltmandsfirmaer, selskaber m. v. fortsætte som direktører i de pågældende selskaber.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i § 83, stk. 1, og § 84, stk. 1, kan de ved lovens ikrafttræden lovligt valgte revisorer bevare deres hverv.

Stk. 5. Den i § 155, stk. 1, litra c, foreskrevne anmeldelse af revisorer skal for de ved lovens ikrafttræden valgte revisorer være foretaget senest en måned efter afholdelsen af den første generalforsamling efter lovens ikrafttræden.

§ **169.** Bestemmelsen i § 67, stk. 1, hvorefter enhver aktie skal give stemmeret, finder ikke anvendelse på aktier, der er tegnet inden lovens ikrafttræden, og til hvilke

der på dette tidspunkt ikke er knyttet stemmeret.

Stk. 2. Aktier, der er tegnet før lovens ikrafttræden, og hvis stemmeværdi overstiger ti gange stemmeværdien af nogen anden aktie eller noget andet aktiebeløb af samme størrelse, bevarer deres stemmeværdi uanset reglen i § 67, stk. 1.

§ **170.** Bestemmelserne i §§ 96-108 om årsregnskab og koncernregnskab kommer første gang til anvendelse for det regnskabsår der begynder efter den 31. december (1971), reglerne om udarbejdelse af koncernregnskab dog først for det derefter følgende regnskabsår. For tidligere regnskabsår skal de hidtil gældende regler om regnskabsaflæggelse og om regnskabernes offentlighed iagttages.

Stk. 2. Uanset foranstående bestemmelser kan aktieselskaber, for så vidt angår skatternes postering på årsregnskabet, udskyde anvendelsen af reglerne herom i §§ 102 og 104, men de pågældende selskaber skal da i det første regnskabsår, der begynder efter lovens ikrafttræden, og i hvert af de følgende år af det regnskabsmæssige overskud henlægge tyve pct. til en skattekonto. Når det ved udarbejdelsen af et årsregnskab viser sig, at den påbudte henlæggelse for det pågældende regnskabsår vil bringe skattekontoen op på et beløb svarende til de i regnskabsåret betalte samt de endnu ikke betalte skatter af indkomsten i tidligere år, skal skatterne posteres i regnskabet i overensstemmelse med de nye regler. Dette skal ske senest i det fjerde regnskabsår, på hvilket denne lovs regler om regnskabsaflæggelse i øvrigt finder anvendelse. Skal disse henlæggelser dække skatter af mere end ét års indkomst, skal overgangen ske senest i det ottende regnskabsår, på hvilket denne lovs regler om regnskabsaflæggelse finder anvendelse. Ved opgørelsen af det regnskabsmæssige overskud, som danner grundlag for fastsættelse af tantieme, jfr. § 64, stk. 1, kan der ses bort fra den nævnte henlæggelse til skattekontoen.

Stk. 3. Indtil et selskab har gennemført overgangen til at postere skatterne i overensstemmelse med denne lov, skal forskellen mellem det i § 102, stk. 2, B.I.2., omhandlede beløb og det på skattekontoen hensatte beløb opføres som en note i regnskabet.

Stk. 4. I det regnskabsår, hvori et selskab overgår til at postere skatterne i overensstemmelse med denne lov, kan der ved opgørelsen af det regnskabsmæssige overskud, som danner grundlag for fastsættelse af tantieme, jfr. § 64, stk. 1, ses bort fra de i det pågældende regnskabsår betalte eller endnu ikke betalte skatter af indkomsten i tidligere år.

Stk. 5. De ovennævnte skatter af tidligere års indkomst skal helt eller delvis kunne dækkes ved overførsel fra selskabets reserver, i det omfang disse ikke efter loven eller selskabets vedtægter er bundet til andet formål. På tilsvarende måde skal opskrivningsbeløb i henhold til § 100, stk. 4, kunne anvendes.

§ **171.** Bestemmelserne i §§ 116-123 og §§ 125-131 kommer ikke til anvendelse på aktieselskaber, i hvilke der ved lovens ikrafttræden allerede var udnævnt likvidatorer. Reglerne i §§ 132-133 finder ikke anvendelse på selskaber, der ved lovens ikrafttræden er under konkursbehandling. Likvidations- eller konkursbehandlingen skal i de pågældende selskaber foretages under iagttagelse af reglerne i §§ 61-72 i lov om aktieselskaber af 15. april 1930.

§ **172.** Uanset reglerne i § 79, stk. 1, litra c, kan bestemmelser om, at selskabets samtykke kræves til overdragelse af aktier, hvortil der er knyttet eller ved notering kan knyttes stemmeret, vedtages på en generalforsamling med den stemmeflerhed, der er nødvendig til ændring af vedtægterne, dog mindst fire femtedele af den stemmeberettigede aktiekapital. Hvis forslaget ikke vedtages med en sådan stemmeflerhed, men dog opnår fire femtedele af de afgivne stemmer, kan det vedtages på en ny generalforsamling med fire femtedele af de afgivne stemmer.

Stk. 2. Uanset reglerne i § 79, stk. 3, kan bestemmelser om, at ingen aktionær for egne eller andres aktier kan udøve stemmeret for mere end en nærmere fastsat del af den stemmeberettigede aktiekapital, vedtages på den i stk. 1 angivne måde.

Stk. 3. Indkaldelse til generalforsamlingerne skal foretages i overensstemmelse med reglerne i selskabets vedtægter og i § 73. Indkaldelserne skal dog indeholde den fulde

ordlyd af forslaget til vedtægtsændringer og skal sendes til enhver noteret aktionær. Er stemmeret betinget af aktiernes notering, skal den første generalforsamling indkaldes med et varsel, der er mindst to uger længere end noteringsfristen.

Stk. 4. Aktionærer, som på generalforsamlingen har modsat sig de i stk. 1 nævnte vedtægtsændringer, kan kræve, at selskabet indløser deres aktier, såfremt krav herom fremsættes skriftligt inden fire uger efter generalforsamlingens afholdelse. Er der før afstemningen afæsket aktionærerne en udtalelse om, hvem der ønsker at benytte denne ret, er indløsningsretten dog betinget af, at de pågældende på generalforsamlingen har tilkendegivet dette. Selskabet skal da afkøbe dem deres aktier til en pris, der svarer til aktiernes værdi, og som i mangel af mindelig overenskomst fastsættes af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted. Den af skønsmændene trufne afgørelse kan af begge parter indbringes for retten. Sag hercm må være anlagt inden tre måneder efter skønsmændenes erklæring.

Stk. 5. De vedtagne ændringer skal anmeldes til aktieselskabs-registeret inden otte dage.

Stk. 6. Bestemmelsen i § 20, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på meddelelse af samtykke til overdragelse af aktier i henhold til en i medfør af stk. 1 foretaget vedtægtsændring.

Stk. 7. Handelsministeren kan fastsætte, at vedtægtsændringer efter stk. 1 og 2 ikke kan foretages efter en bestemt dato.

Kapitel 22.

Særlige bestemmelser.

§ 173. Loven finder ikke anvendelse på selskaber, som gennem medlemmernes deltagelse i virksomheden som aftagere, leverandører eller på anden lignende måde har til formål at virke til fremme af medlemmernes fælles interesse, såfremt udbyttet — bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital — alene anvendes til fordeling blandt medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen, og såfremt formuen ved selskabets opløsning — efter tilbagebetaling af den indskudte kapital — fordeles på samme måde.

Stk. 2. Loven omfatter heller ikke selskaber, hvis udbytte — bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital — alene anvendes til velgørende eller almennyttige formål, og hvis formue ved selskabets opløsning — efter tilbagebetaling af kapitalen — udelukkende anvendes til velgørende eller almennyttige formål.

Stk. 3. De i aktieselskabs-registeret optagne selskaber med begrænset ansvar, der som følge af reglerne i stk. 1 og 2 ikke omfattes af denne lov, slettes efter nærmere af handelsministeren fastsatte regler.

§ 174. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som landsdelenes særlige forhold tilsiger.

III. Bemærkninger til udkast til lov om aktieselskaber.

Kapitel 1.

Indledende bestemmelser.

Til § 1.

(AL § 1, udkast 1964 § 1 og bemærkningerne hertil s. 52-63)

Den i udkast 1964 § 1 givne angivelse af, hvilke selskaber der falder ind under lovens herredømme, har også gyldighed for nærværende udkast, omend formuleringen og den systematiske opbygning er en anden, der bedre svarer til den, som er den sædvanlige i de andre nordiske lande. Et aktieselskab kan også efter nærværende udkast bestemmes som et erhvervsdrivende selskab, i hvilket ingen af deltagerne (aktionærerne) hæfter personligt for selskabets forpligtelser, men hvor hæftelsen er begrænset til den af deltagerne indskudte aktiekapital og selskabets øvrige formue. Angående de begrænsninger, der skal gælde med hensyn til lovens anvendelsesområde, henviser stk. 1 til bestemmelserne i § 173, idet den samtidig - ligesom udkast 1964 § 1, stk. 4, - tager forbehold om, at loven ikke medfører nogen forandring af de for visse aktieselskaber ved eller i henhold til lov givne særlige regler. Der sigtes herved i første række til banker, børsnoterede selskaber og koncessionerede virksomheder.

Aktiekapitalens størrelse skal ifølge stk. 3 på samme måde som efter § 9 i 1964 udkastet være mindst 30.000 kr. Angående begrundelsen herfor henvises til bemærkningerne s. 80-81 til udkast 1964 og den senere forringelse af pengeværdien. En regel som 1964 udkastets § 37, jfr. AL § 35, hvorefter aktiekapitalen ikke kan nedsættes under det angivne minimum, er overflødig, idet det i udkastets § 1, stk. 3, udtrykkeligt siges, at et aktieselskab (stedse) skal have en aktiekapital på 30.000 kr., jfr. iøvrigt bemærkningerne til § 44. Når aktiernes antal ifølge § 1, stk. 3, sidste pkt., skal være mindst tre, er det en reminiscens fra det tidligere - nu opgivne - krav om, at der skal være mindst tre aktionærer. Man har ment, at et aktieselskabs normale karakter af et samvirke - uden personligt ansvar - mellem flere personer, bør udelukke, at der kan udstedes en enkelt aktie. Det kan også anføres, at det ikke ville være muligt uden opdeling af den ene aktie at optage yderligere to aktionærer i et enmandsselskab.

De i udkastet 1964 § 1, stk. 2-3, indeholdte angivelser af de selskaber, på hvilke aktieselskabsloven ikke finder anvendelse, er - med det formål at indledningsparagraffen kan fremtræde overensstemmende i de nordiske lovudkast — som nævnt flyttet til udkastets § 173. Det vil imidlertid være mest hensigtsmæssigt, at bemærkningerne til de bestemmelser i udkastet, der angår omfanget af dens anvendelsesområde, fremsættes under ét.

I realiteten er bestemmelserne i udkastets § 1 overensstemmende med § 1 i udkastet af 1964 og dermed aktieselskabsloven 1930 § 1. Loven finder - som hidtil - ikke anvendelse på andelsselskaber (forbrugs- og produktionsforeninger og lignende), selv om de efter deres selskabsretlige struktur falder ind under det begreb »aktieselskab«, som loven ellers opererer med. Loven omfatter ifølge § 173, stk. 2, heller ikke selskaber med velgørende eller almennyttige formål.

Der kan derfor i det hele henvises til bemærkningerne s. 52-54 til udkast 1964. Der er kun grund til at henlede opmærksomheden på, at udvalget har anset det for rigtigst ved afgrænsningen af de andelsselskaber, på hvilke loven ikke finder anvendelse, at holde sig til det kriterium, der ligger i, at virksomheden alene er begrænset til medlemmernes kreds, og udbyttet fordeles til medlemmerne i forhold til deres andel i selskabets omsætning. Man har derfor udeladt den i 1964 udkastets § 1, stk. 2, sidste punktum, optagne regel: »Dette gælder, selv om tillige ikkemedlemmer deltager i omsætningen, såfremt disses andel heri er af begrænset omfang, og de ikke har krav på andel i udbyttet og i formuen ved selskabets opløsning, og ikke har stemmeret på generalforsamlinger.« Formå-

let med denne tilføjelse var, som det fremgår af kommissionsbetænkningen 362-1964 s. 54, at bringe loven i overensstemmelse med de forudsætninger, som man udgik fra ved gennemførelsen af aktieselskabsloven 1930, jfr. udtalelserne af daværende handelsminister Hauge i Folketingets forhandlinger 1929-30 sp. 6292, der bekræftede, at den hidtidige praksis med hensyn til afgrænsningen af på den ene side aktieselskaber og på den anden side andelsselskaber ville blive bibeholdt.

Da det imidlertid er blevet anset for tvivlsomt, om den i 1964 foreslåede tilføjelse vil skabe den fornødne klarhed angående praksis stilling, og den opstillede betingelse for selskabernes anmeldelsesfrihed - at ikkemedlemmernes andel i omsætningen er af begrænset omfang - vil kunne skabe fortolkningstvivl, har man anset det for rettest at lade bestemmelsen udgå. Dette er ensbetydende med, at den af handelsministeriet siden 1917 fulgte praksis vil kunne videreføres. I forhold til den gældende aktieselskabslov er der kun grund til at gøre opmærksom på, at udkastets § 173, stk. 1 og 2, - ligesom udkast 1964 § 1, stk. 2 og 3, - har optaget en udtrykkelig regel om, at der ved afgørelsen af, om et andelsselskab (eller et selskab med velgørende eller almennyttigt formål) skal anses som et aktieselskab, bortses fra eventuel normal forrentning af den indskudte kapital. Denne regel er i overensstemmelse med den praksis, som er fulgt, idet man har tilladt, at der af overskuddet i andelsselskaber og andre kooperative selskaber forlods anvendes et beløb til en vis lav forrentning af indskudskapitalen, uden at de af den grund er forlangt optaget i aktieselskabs-registeret.

I § 173, stk. 3, finder man den til § 135 i udkastet 1964 svarende bestemmelse om, at de indregistrerede selskaber med begrænset ansvar, der som følge af reglerne i stk. 1 og 2, ikke omfattes af aktieselskabsloven, slettes efter nærmere af handelsministeren fastsatte regler, således at det undgås at selskaberne først skal opløses.

Medens der i udkast 1964 i § 1, stk. 5, ex tuto var optaget en udtrykkelig bestemmelse om, at lovens regler også gælder for et aktieselskab, der alene stiftes med det formål at være deltager med hele sin aktiekapital i et ansvarligt selskab, har man nu anset det for overflødigt at opretholde de i aktieselskabsloven indeholdte særlige bestemmelser om kommanditaktieselskaber. Der vil fortsat være adgang til at stifte sådanne og andre selskaber med en eller flere ansvarlige interessenter. Det heri deltagende aktieselskab vil fuldt ud være undergivet aktieselskabslovens regler; jfr. herved § 155, stk. 4, hvorefter aftalen mellem aktieselskabet og det ansvarlige selskab skal følge med anmeldelsen til aktieselskabs-registret, og § 106, stk. 1, hvorefter der i aktieselskabets årsberetning skal gives oplysning om forholdet, og det ansvarlige selskabs seneste årsregnskab skal vedhæftes årsberetningen, for så vidt det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for aktieselskabet.

Som det fremgår af fremstillingen side 55-58 i betænkning 362-1964, er der efter dansk ret adgang til at stifte selskaber med begrænset ansvar, som hverken er aktieselskaber eller andelsselskaber. Denne retstilstand opretholdes i nærværende udkast. Under de nordiske aktielovforhandlinger har man drøftet spørgsmålet om en særlig lovgivning for de omhandlede mellemformer af selskaber med begrænset ansvar, og sideløbende med aktielovudvalgenes arbejde er der mellem de nordiske lande etableret samarbejde med henblik på overvejelse af en harmonisering af reglerne om andre selskabsformer end aktieselskaber, f. eks. ansvarlige selskaber, kommanditselskaber og kooperative selskaber. Det vil muligt også være påkrævet at inddrage spørgsmålet om de selvejende institutioners retsforhold under disse overvejelser. Det har for Danmarks vedkommende hidtil været det mest almindelige, at disse institutioner har haft deres grundlag i testamentariske bestemmelser. Men der har navnlig i de senere år her i landet været tendens til at påbegynde virksomhed uden personlig ansvar i form af en selvejende institution, og der findes adskillige eksempler på, at denne institutionsform er benyttet med det direkte formål at undgå, at virksomheden falder ind under aktieselskabslovens område. Det er ligeledes sket, at man har omdannet aktieselskaber til selvejende institutioner (fonds).

Angående spørgsmålet om en eventuel udfærdigelse af en særlig lov vedrørende de såkaldte *»små aktieselskaber«* kan i det hele henvises til bemærkningerne side 60-62 i be-

tænkningen 362-1964. Spørgsmålet herom har været gjort til genstand for overvejelse under de nordiske aktielovforhandlinger, og man er herunder kommet til det resultat, at der for tiden ikke er tilstrækkelig anledning til at tage spørgsmålet op om en generel særlovgivning angående disse selskaber. Ligesom i AL 1930 og i udkast 1964 tages der også i nærværende udkast i visse henseender hensyn til selskabets størrelse, se således § 51 om nødvendigheden af en direktion og forbudet mod, at flertallet af bestyrelsens medlemmer er direktører i selskabet, og § 84 om nødvendigheden af en statsautoriseret revisor.

Enmandsaktieselskaber. Da man under de nordiske aktielovforhandlinger er kommet til et andet standpunkt end det, som betænkningen 362- 1964 er udtryk for, har udvalget anset det for mest hensigtsmæssigt, at der her gives en samlet fremstilling af spørgsmålet.

Aktieselskabsloven 1930 kræver en flerhed af deltagere i et aktieselskab. Dst gælder ved stiftelsen, jfr. lovens § 4, hvorefter antallet af stiftere skal være mindst tre, der hver skal tegne mindst én aktie. Det gælder endvidere under selskabets fortsatte eksistens, jfr. lovens § 9, stk. 2, hvorefter antallet af aktionærer ikke må være under tre. Hvis antallet af aktionærer alligevel går ned under tre, skal selskabet efter § 59 opløses, og fortsættes driften desuagtet i mere end tre måneder, hæfter de tilbageværende aktionærer personligt og solidarisk for de forpligtelser, der derefter indgås på selskabets vegne, med mindre andet måtte være aftalt med vedkommende fordringshaver. Kravet om et mindsteantal på tre aktionærer fraviges dog, hvor samtlige aktier i et selskab ejes af den danske stat, en dansk kommune, et dansk aktieselskab eller kommanditaktieselskab, idet staten, kommuner og aktieselskaber i sig selv repræsenterer den personflerhed, der er aktieselskabets forudsætning.

Lovens almindelige krav om en flerhed af deltagere har en naturlig baggrund i aktieselskabsformens oprindelige formål: at samle den nødvendige kapital fra en videre kreds til igangsættelse af større erhvervsvirksomheder. Derimod vil man i dag næppe lægge vægt på den i ældre teori undertiden anførte betragtning, at aktieselskabet begrebsmæssigt kræver en flerhed af deltagere for overhovedet at kunne betragtes som et selskab.

Den svenske AL af 1944 anerkender enmandsaktieselskabet. Den fordrer ganske vist, at der skal være mindst tre stiftere, og at de hver skal tegne mindst en aktie, se § 4, jfr. 16. Men den svenske lov tillader, at antallet af aktionærer går ned under tre, uden at dette medfører nogen opløsningspligt for selskabet eller personligt ansvar for den eller de (to) tilbageværende aktionærer. I erkendelse af, at enmandsselskabet i særlig grad frembyder mulighed for misbrug til skade for kreditorerne, gennemførte man samtidig særregler til beskyttelse af disse i enmandsselskaber, herunder navnlig:

1. En forlængelse af den svenske konkurslovs afkræftelsesfrister i forholdet mellem selskabets konkursbo og eneaktionæren eller hans nære pårørende.
2. En skærpelse i forhold til eneaktionæren af den svenske konkurslovs regler om krav på forfalden løn samt om tilbagebetaling af udbetalt løn.
3. En erstatningsregel i aktieselskabslovens § 210, der gør det muligt at gennemføre et særligt erstatningsansvar for eneaktionæren, der ved udnyttelse af sin indflydelse på bestyrelse, direktion eller likvidator har formået disse til at skaffe ham åbenbare fordele til skade for kreditorer eller anden tredjemand.

Aktielovkommissionen var, som det fremgår af betænkningen 1964, s. 58-60, stærkt inde på at legalisere enmandsselskabet, idet man anførte følgende betragtninger:

»Under hensyn til, at adskillige aktieselskaber også her i landet i realiteten er enmandsselskaber, har kommissionen indgående overvejet spørgsmålet om, hvorvidt man - ligesom i Sverige og Tyskland - burde legalisere enmandsaktieselskaber, således at aktieselskaber, der lovligt er stiftet med en flerhed af aktionærer, senere kan bestå med en enkelt person som ejer af hele aktiekapitalen. Efter forholdets natur er der i og for sig intet til hinder for, at et aktieselskab kan vedblive at bestå med et underminimalt antal aktionærer. For tredjemand, der kontraherer med selskabet, er det afgørende for hans kreditgivning aktiekapitalens størrelse og selskabets øvrige formue. Derimod er det for ham uden egentlig interesse, hvor mange aktionærer der er i selskabet. I øvrigt kan det

meget vel tænkes, at aktionærerne selv kan være i uvidenhed om, at deres antal er blevet underminimalt. Endelig indrømmes det overalt, at kravet om et vist minimum af deltagere er opfyldt, selv om alle de øvrige aktionærer er strømænd eller på anden måde afhængige af hovedaktionæren.« Man erkendte videre, at der også i Danmark findes mange, især mindre selskaber, hvor det kun er pro forma, at der er tre aktionærer. Når aktielovkommissionen veg tilbage for at følge det svenske eksempel, var begrundelsen herfor nok nærmest en traditionel betænkelighed ved at gøre det lettere for en enkelt person at unddrage sig det personlige ansvar ved at udskille en del af sin formue til et begrænset forretningsformål, hvilket kan tænkes at blive til skade for hans almindelige kreditorer. Man anførte også forskellige betragtninger af mere praktisk karakter. Faren for, at eneaktionæren vil kunne overføre aktiver fra selskabet til sig selv eller til andre foretagender, som han er interesseret i, eller afslutte ufordelagtige kontrakter til skade for selskabet eller lade sig selv (eller sin familie) udbetale uforholdsmæssigt store lønninger eller tantiemebeløb.

Vedrørende disse sidste betænkeligheder må det imidlertid erkendes, at faren for misbrug i den retning effektivt modvirkes, dels ved straffelovens bedrageribestemmelser og aktieselskabslovens egne straffe- og erstatningsbestemmelser, og dels, når konkurslovens regler skærpes i relation til eneaktionæren, hvis selskab er gået konkurs, på lignende måde som det er sket ved ændringerne af den svenske konkurslov, jfr. nu også den ved lov nr. 332 af 18. juni 1969 foretagne ændring i den danske konkurslov, hvorefter skifteretten kan nægte fortrinsret for lønkrav m. m. for personer, der i kraft af deres eller deres nærmeste aktiebesiddelse .... kunne udøve en væsentlig indflydelse på virksomheden.

Ved den indgående drøftelse, som spørgsmålet har været genstand for under de nordiske aktielovforhandlinger, er man enstemmigt kommet til det resultat, at enmandsselskabet bør anerkendes. De betragtninger, som man har lagt vægt på, kan gengives således: Kravet om tre aktionærer udelukker ikke, at den, som vil stifte et aktieselskab, kan gøre det sammen med sin ægtefælle eller sine børn eller nære slægtninge eller personer, der står i et afhængighedsforhold til ham,f. eks. hans kontorist. På samme måde kan han ved senere overtagelse af et aktieselskab overlade en enkelt aktie til to af sine pårørende. Der stilles heller ikke noget krav til størrelsen af den aktie, som hovedaktionæren skal overlade sine to medaktionærer. Det kan være en aktie på 100 kr. i et selskab med en aktiekapital på f. eks. 100.000 kr. Aktieselskabslovens krav om, at der skal være tre aktionærer er således ved at være en tom formalitet, og den opfattes som sådan af de personer, som deltager i selskaber, der i virkeligheden er enmandsselskaber.

Det er også vanskeligt at fastholde det ofte fremførte argument mod anerkendelsen af enmandsselskabet, at der ikke er noget legitimt behov for sådanne selskaber, idet den »hederlige og forsiktige enkeltmann klarer sig uten noen slik ansvarsbegrensning«, således Innstilling 1952 s. 30 fra den norske Aksjelovkomite af 1947. Det lader sig heller ikke fastholde - som det oftere er blevet hævdet - at det kun er, når flere personer sammen driver en virksomhed, at der på grund af den særlige og forøgede risiko, den enkelte deltager derved pådrager sig, er et legitimt behov for at begrænse ansvaret til et bestemt indskudt beløb. Der vil ofte være forbundet en betydelig økonomisk risiko med realisation af et forretningsprojekt, som kan udvikle sig til en erhvervsvirksomhed af samfundsøkonomisk betydning, men som også kan gå galt. Det er rigtigt nok, at den, der vil begynde en sådan virksomhed, kan begrænse sin risiko ved at alliere sig med andre. Men der er ingen realitet i påstanden om, at ansvaret kun kan begrænses til indskuddet, hvis der er flere deltagere, når der, som ovenfor nævnt, ikke stilles noget som helst krav til de to andre aktionærers reelle deltagelse i virksomheden eller størrelsen af deres indskud i denne. Den naturlige og rimelige løsning må derfor være, at loven også formelt anerkender eksistensen af enmandsaktieselskabet. Risikoen for selskabets kreditorer er ikke større end ved forretningsforbindelse med et selskab med en hovedaktionær, der har overladt en aktie til f. eks. en kontordame og en broder, der intet har at gøre med virksomheden. Anerkendelsen af enmandsselskabet giver en klarere erkendelse af, at man ikke har andet kreditgrundlag end aktiekapitalen (og selskabets øvrige

formue). Kreditorernes og de ansattes interesser må beskyttes gennem lovens regler om aktieselskabers regnskab og revision, der naturligvis også gælder for enmandsselskabet, i forbindelse med de ovenfor nævnte påkrævede skærpelser af konkurslovens regler.

Til § 2.

(Udkast 1964 § 82 og bemærkningerne hertil s. 173-174 og s. 184)

Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om det systematisk rigtige i, at definitionen af koncernbegrebet gives i lovens § 2 umiddelbart efter definitionen af selve aktieselskabets begreb i § 1, der er bestemmende for lovens anvendelsesområde. For så vidt angår det danske udkast, gælder dette, som ovenfor bemærket, kun ved en sarnmenholden af § 1 med § 173.

Bestemmelsen i udkastets § 2 er i realiteten i alt væsentligt overensstemmende med § 82 i udkastet af 1964. De enkelte forskelligheder vil blive påpeget nedenfor. Udvalget har anset det for hensigtsmæssigt, at der her gives en samlet fremstilling af begrundelsen for, at det er påkrævet i en ny aktieselskabslov at optage regler om koncernforhold, og for den udformning af koncernbegrebet, som de nordiske udkast er udtryk for.

Loven af 1930 bygger såvel vedrørende regnskabsreglerne som i øvrigt på den forudsætning, at et økonomisk foretagende ved benyttelse af aktieselskabsformen driver sin virksomhed inden for rammerne af et enkelt aktieselskab. Det har imidlertid vist sig, at de almindelige aktieselskabsregler er ufuldkomne, når en økonomisk virksomhed bygges op over en flerhed af indbyrdes forbundne aktieselskaber - koncernselskaber - oftest i den form, at et aktieselskab, moderselskabet, gennem aktiebesiddelse behersker et eller flere andre selskaber, datterselskaber, som eventuelt igen behersker egne datterselskaber. I særlig grad gælder det, at de almindelige regler om regnskabsaflæggelse ikke formår at give en tilfredsstillende redegørelse for koncernens økonomiske stilling. Vurderingen af moderselskabets interesser i datterselskabet bliver alene en kursbedømmelse af moderselskabets aktier i datterselskabet og ikke nogen direkte vurdering af dettes aktiver og passiver. Den omstændighed, at moderselskabet og datterselskabet er selvstændige retssubjekter, medfører endvidere, at der kan opstå kreditforhold mellem moderselskabet og datterselskaberne og mellem de sidstnævnte indbyrdes, hvilket - uden at det særskilt fremgår af moderselskabets regnskab - kan have en væsentlig indvirkning på moderselskabets økonomiske stilling.

Det er nødvendigt i en aktieselskabslov at optage regler om koncernforhold og om elimination af internfortjeneste for dermed udtrykkelig at afskære en koncern fra ved overdragelse fra et af koncernens selskaber til et andet af disse at skabe interne fiktive gevinster, som i virkeligheden ikke er indtjent. Det er klart, at dette er i strid med den almindelige grundsætning, at en urealiseret fortjeneste ikke må tages til indtægt og derfor ikke kan være grundlag for udbetaling af udbytte eller tantieme. Uanset at en tilsidesættelse af denne grundsætning ikke er forenelig med det i aktieselskabsloven 1930 § 42 udtalte princip, hvorefter årsregnskabet skal opgøres under omhyggelig hensyntagen til tilstedeværende værdier og forpligtelser . . . ., således som ordentlig og forsigtig forretningsbrug tilsiger, er det af væsentlig betydning for at fremme en mere oplysende og rigtigere regnskabsaflæggelse i koncernforhold, at det udtrykkelig fastslås i loven, at den ovennævnte almindelige grundsætning ikke kan gøres illusorisk ved, at et foretagende organiserer sig som en koncern og foretager salg mellem koncernselskaberne indbyrdes.

Med det formål at bekæmpe sådanne misbrug stilles der i udkastet forslag om, dels at der i årsregnskabet for koncernselskaber skal gives oplysning om hovedposterne i deres indbyrdes forhold, se udkastets § 102, stk. 2. II. 1, jfr. § 103, stk. 1, samt § 104, stk. 3. 1, dels at der i tilslutning til moderselskabets årsregnskab skal udarbejdes et særligt koncernregnskab, der skal indeholde et sammendrag af moder- og datterselskabernes status og angive koncernens samlede frie egenkapital eller det samlede tab efter fradrag af interne fortjenester og foretaget udbytteudbetaling mellem koncernselskaberne. (Om den noget enklere koncernredegørelse, der i visse tilfælde kan afgives, henvises til bemærkninger til § 107).

Hensigten med at forlange en koncernopgørelse er først og fremmest at tvinge selskabets ledelse til at gøre sig foretagendets virkelige økonomiske stilling klar. Ud fra

den betragtning, at oplysning herom i det hele er af betydning for bedømmelsen af moderselskabets årsregnskab og det forsvarlige i at udbetale udbytte, havde aktielovkommissionen i sit foreløbige udkast af 1961 optaget bestemmelser, hvorefter koncernopgørelsen skulle forelægges generalforsamlingen på samme måde som det ordinære årsregnskab og ligeledes skulle indsendes til aktieselskabs-registeret. Da en koncernopgørelse imidlertid ikke sjældent vil indeholde oplysninger, som koncernen kan have et naturligt krav på ikke at oplyse over for konkurrerende virksomheder, afstod kommissionen efter fornyet overvejelse på grundlag af de fra erhvervsside fremførte betænkeligheder i det endelige udkast 1964 fra at gøre koncernopgørelsen tilgængelig for andre end ledelsen samt selskabets revisor, der skal påse, at koncernopgørelsen er rigtigt opstillet i overensstemmelse med lovens forskrifter.

Nærværende udkasts koncernregler hviler på samme opfattelse, hvorom der har været enighed under de nordiske forhandlinger. Den foreslåede ordning svarer til den, der i dag er gældende i Sverige. Efter den svenske lov 1944 § 104, jfr. § 98, skal koncernregnskabet, der kan underskrives af den administrerende direktør alene, i modsætning til årsregnskabet og årsberetningen ikke forelægges generalforsamlingen og er ikke offentligt tilgængelig, medmindre selskabets bestyrelse beslutter, at koncernregnskabet skal forelægges generalforsamlingen. Det er i dag det almindelige i hvert fald i større svenske selskaber, og særlig i børsnoterede selskaber, at koncernregnskabet fremtræder som en del af selskabets offentligt tilgængelige regnskab og underskrives ikke alene af den administrerende direktør, men tillige af hele bestyrelsen.

Koncernregnskabet skal ifølge udkastets § 88, stk. 2, revideres af selskabets revisorer, der i deres revisionsberetning til generalforsamlingen skal afgive erklæring om, at koncernregnskabet er opgjort i overensstemmelse med forskrifterne i loven og selskabets vedtægter, jfr. udkastets § 91, stk. 2.

Der er grund til i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt koncernregnskabet skal forelægges generalforsamlingen, at henlede opmærksomheden på bestemmelsen i udkastets § 106, stk. 5, hvorefter der altid i den offentligt tilgængelige årsberetning for et moderselskab skal gives oplysning om hovedtallene, nemlig om koncernens årsresultat og om den samlede frie egenkapital (eller det samlede tab) i koncernen.

Som ovenfor bemærket, er de nordiske udkasts bestemmelser i § 2 om lovens koncernbegreb i det store og hele i overensstemmelse med definitionen af koncernforhold i § 82 i udkast 1964. Der har været enighed om, at samme koncernbegreb skal gælde i alle de tilfælde, hvor koncernregler skal anvendes. (Udkast 1964 opererede med et noget snævrere koncernbegreb ved anvendelsen i koncernforhold af reglerne om forbud mod erhvervelse af et selskabs egne aktier og reglerne om lån til aktionærer m. fl., se bemærkning s. 184 til udkast 1964 § 82).

Hovedbestemmelsen findes i § 2, stk. 1. Det typiske koncernforhold foreligger, hvor et aktieselskab A ejer mere end halvdelen af aktiekapitalen i et andet aktieselskab, datterselskabet B. Har aktierne i B forskellig stemmeværdi, foreligger der også en koncern i lovens forstand, når A ejer en så stor del af aktierne i B, at de repræsenterer flertallet af stemmerne. Et koncernforhold foreligger ifølge sidste punktum i stk. 1 også, når et moderselskab A i forening med et eller flere datterselskaber, eller et eller flere datterselskaber (f. eks. B, C og D) tilsammen ejer så mange aktier i et andet selskab (E), at de tilsammen repræsenterer flertallet af stemmerne i dette selskab.

Et koncernforhold kan, som det fremgår af § 2, stk. 2, imidlertid også foreligge, uden at et aktieselskab ejer aktiemajoriteten i et andet selskab. Et selskab kan på grundlag af en aktiebesiddelse på under halvdelen (en såkaldt »praktisk majoritet«), beherske et andet selskab, når det viser sig, at der på generalforsamlingerne kun møder et fåtal af aktionærerne. Også andre forhold end aktiebesiddelse kan - enten alene eller i forbindelse med aktiebesiddelse - danne grundlag for den bestemmende indflydelse. Disse tilfælde omhandles i § 2, stk. 2. Som grundlag for den bestemmende indflydelse, som det ene aktieselskab - uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde - kan udøve over et andet aktieselskab, nævner reglen i stk. 2: aktiebesiddelse eller aftale. Opregningen af disse tilfælde er mere specificeret i udkast 1964 § 82, stk. 3, hvor der - foruden aktiebesiddelse og aftaler - tillige nævnes stemmeretsregler og andre vedtægtsbestemmelser. Nogen væsentlig realitetsforskel ligger der næppe heri, idet

sådanne stemmeretsregler og vedtægtsbestemmelser normalt må antages at have deres grundlag i aftaler mellem selskaberne eller mellem disses aktionærer. For at opnå den fornødne klare afgrænsning har der været enighed om at udelade den bestemmelse i den nugældende svenske lov § 221, der som grundlag for et koncernforhold - foruden aktiebesiddelse og aftale - også nævner »eller af anden årsag«, et udtryk, der på grund af sin vaghed, kan give anledning til fortolkningsvanskeligheder og misforståelser.

Et koncernforhold foreligger imidlertid ikke i de i stk. 2 omhandlede tilfælde, medmindre moderselskabet tillige har en betydelig andel i datterselskabets driftsresultat. Hvad der skal anses som en betydelig andel i driftsresultatet, må afgøres konkret. Der vil f. eks. være at tage hensyn til, om de aktier, som sikrer selskabet A en bestemmende indflydelse på ledelsen af selskabet B, med hensyn til udbytte står tilbage for de øvrige aktier i B, således at der kun tilfalder A en forsvindende del af udbyttet i B. Dette vil kunne betyde, at et koncernforhold ikke foreligger. Omvendt kan betingelsen »en betydelig andel i dets driftsresultat« tænkes opfyldt på anden måde end gennem det direkte udbytte, der tilflyder A, f. eks. ved en aftale, som sikrer A forretningsmæssige fordele, men samtidig formindsker B's driftsresultat.

Reglen i § 2, stk. 2, er anvendelig ikke blot, hvor den bestemmende indflydelse foreligger direkte, men også hvor der foreligger et indirekte datterselskabsforhold, f. eks. hvor et eller flere datterselskaber, eller moderselskabet og et eller flere datterselskaber, ejer aktier i et andet selskab i et sådant omfang, at aktiebesiddelsen - hvis aktierne ejedes direkte af moderselskabet - ville konstituere et moder-datter selskabsforhold.

Udkastets koncernregler omfatter kun forholdet mellem aktieselskaber, jfr. betænkning 362-1964 s. 176. Også udenlandske datterselskaber går ind under reglerne. At et datterselskab er et udenlandsk selskab kan eventuelt begrunde, at der i stedet for en koncernbalance udarbejdes en koncernredegørelse, jfr. udkastets § 107, stk. 1. Ligeledes vil der kunne tages hensyn hertil ved anvendelsen af reglerne **i** § 97, stk. 2, hvorefter koncernselskaber skal have samme regnskabsår, medmindre særlige forhold tilsiger andet, og i § 83, stk. 5, hvorefter der til revisor i et datterselskab så vidt muligt bør vælges mindst en af moderselskabets revisorer.

Kapitel 2.

Aktieselskabers stiftelse.

§§3-12.

I. *Almindelige bemærkninger.*

(Udkast 1964 §§ 3-18 og almindelige bemærkninger hertil s. 63-67).

Om målsætningen for bestemmelserne i stiftelsesafsnittet siges det side 63-64 i bemærkningerne til udkast 1964, at den blanding af normativ- og publicitetsforskrifter, som i AL 1930 er givet til beskyttelse for selskabets aktietegnere og medkontrahenter, ikke omfatter den umulige opgave: at forhindre enhver stiftelse af aktieselskaber på bedragerisk eller uhæderligt grundlag eller at beskytte forretningsmæssigt ukyndige eller ufornuftige personer imod tab ved investering i aktieselskaber. Målet er det mere begrænsede så vidt muligt at sikre aktietegnere og medkontrahenter adgang til oplysning om alle sådanne forhold, som erfaringsmæssigt kan være af betydning for en fornuftig forretningsmæssig bedømmelse af selskabets stiftelsesgrundlag og fremtidsudsigter og dermed for de pågældendes beslutning om at ville investere **i** eller kontrahere med selskabet.

Betydningen af denne målsætning akcentueres — som også fremhævet i bemærkningerne til udkast 1964 - som følge af aktieselskabets voksende betydning som en hensigtsmæssig og i praksis stærkt benyttet organisationsform for både store og små erhvervsvirksomheder. Fra oprindelig at være et instrument til indtjening af privatøkonomisk gevinst har aktieselskabet udviklet sig til også at være en samfundsøkonomisk magtfaktor af største betydning. Det er derfor ikke alene selskabets aktietegnere og medkontrahenter, der har en beskyttelsesværdig interesse i, at aktieselskaber stiftes og drives på økonomisk sund basis. Det samme gælder de store grupper af samfundsborgere, der er ansat som arbejdere og funktionærer i selskaberne. Deres og deres familiers velfærd er afhængig af virksomhedens trivsel i lige så høj grad som de kredse af personer, der har investeret kapital i selskaberne. Hertil kommer samfundets direkte interesse **i.** at de

store selskaber, der har en afgørende indflydelse på den for samfundets trivsel nødvendige produktion og forsyning, har en forsvarlig basis.

Under de nordiske drøftelser af stiftelsesafsnittet har der fra alle sider været tilslutning til disse hovedsynspunkter, og i konsekvens heraf har der været enighed om nødvendigheden af visse *skærpelser* af de gældende loves beskyttelsesregler, - særlig de forskrifter som tilsigter at sikre aktiekapitalens effektive indbetaling og stiftelsesgrundlagets forsvarlighed.

Med enkelte afvigelser er det foreliggende udkast her i realiteten på linie med udkastet af 1964:

Udkastets § 1, stk. 3, jfr. § 11, stk. 2, fastholder det i 1964 udkastet (§§ 9 og 16) stillede forslag om forhøjelse af *aktiekapitalens* mindstebeløb og om forhøjelse af mindstebeløbet for indbetalingen på aktiekapitalen, således at aktieselskaber også efter det foreliggende udkast ikke kan stiftes med en mindre aktiekapital end 30.000 kr. indbetalt ved anmeldelsen.

Endvidere gentager udkastets § 6, stk. 3, de i 1964 udkastet (§ 5 litra g) stillede krav om *regnskabsmæssige oplysninger* i tilfælde, hvor selskabet i forbindelse med stiftelsen skal overtage en bestående virksomhed.

Også det reelle indhold af 1964 udkastets § 5, stk. 2, er medtaget i det nordiske udkast. Ganske vist har der ikke kunnet opnås nordisk tilslutning til det danske forslag om indførelse af pligt til optagelse af en egentlig *vurderingsf or retning* i tilfælde, hvor selskabet i forbindelse med stiftelsen skal overtage en bestående virksomhed eller bestemte formueværdier, men ved forskrifterne i udkastets § 6, stk. 1-2, er det sikret, at stiftelsesoverenskomstens tekst i sådanne tilfælde skal indeholde fyldestgørende oplysninger om vurderingsgrundlaget.

Udkastets § 155, stk. 6, har fastholdt bestemmelsen i 1964 udkastets § 15, stk. 7, hvorefter *overregistrator* får udtrykkelig hjemmel til at afkræve anmelderne alle de oplysninger, som er nødvendige, for at der kan tages stilling til, om loven og selskabets vedtægter er overholdt.

1964 udkastets forslag (§§ 4, 56 og 61) om at genindføre *v andelsbetingelser* for stiftere, ledelse og revisorer er ikke gentaget i det foreliggende udkast, idet forslaget stødte på modstand hos danske strafferetskyndige, og det også blev mødt med betænkelighed fra nordisk side.

Som nærmere beskrevet i bemærkningerne side 64-67 i udkast 1964 har man - sideløbende med de nævnte ændringer i skærpende retning - i 1964 udkastet forsøgt at *forenkle* forskrifterne om den *formelle fremgangsmåde* ved stiftelsen, bl. a. ved at gøre vedtægterne til en integrerende del af stiftelsesoverenskomsten og ved at rationalisere anmeldelses- og registreringsproceduren. Disse forslag er i det hele bibeholdt i det foreliggende udkast, som derfor forlader den i AL 1930, § 5, anvendte sondring mellem simultanstiftelse og successivstiftelse og stiller samme krav til stiftelsesoverenskomstens indhold i begge disse situationer. At udkastet indeholder visse i forhold til 1964 udkastet nye bestemmelser, vil fremgå af bemærkningerne nedenfor til de enkelte paragraffer, - navnlig §§ 7-8 om aktietegningen, §§ 9-10 om den konstituerende generalforsamling og § 12 om forpligtelser, der før registreringen indgås på selskabets vegne.

I udkastets § 1, stk. 3, fastholdes bestemmelsen om, at aktiernes antal skal være mindst 3. Derimod er kravet i 1964 udkastets § 10 om 3 aktionærer som det normale mindsteantal udeladt i nærværende udkast, jfr. også § 118, hvorefter underminimalt aktionærantal ikke medtages blandt de forhold, som skal medføre tvungen likvidation af selskabet. Som nærmere motiveret foran s. 53-54 indebærer dette, at enmandsaktieselskabet anerkendes.

De i 1964 udkastets §§ 15 og 18 indeholdte anmeldelsesbestemmelser er i det foreliggende udkast placeret i kapitel 19 om anmeldelse og registrering m. m. som henholdsvis § 155 og § 156.

II. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 3.

(AL §§ 3-4, udkast 1964 §§ 3-4 og bemærkningerne hertil s. 65 og s. 67–71).

Stk. 1. Bestemmelsen, hvorefter stifterne skal oprette og underskrive en stiftelsesoverenskomst af det i §§ 5 og 6 omhandlede indhold, er indsat i udkastet til erstatning for bestemmelsen i 1964 udkastets § 3. Dennes oversigtsmæssige opregning af, hvad der kræves til stiftelse af et aktieselskab, anså

man i de øvrige nordiske lande for overflødig som en katalogbestemmelse uden anden værdi end den rent pædagogiske.

Stk. 2-3. Bestemmelserne i stk. 2-3 svarer til 1964 udkastets § 4, og ligesom i dette foreskrives det her, *at* antallet af stiftere ikke må være under 3, - hvilket er indispensabelt -, *at* mindst 2 af stifterne skal være her i landet bosatte personer, - hvorfra undtagelse kan gøres ved tilladelse af handelsministeren, - *at* den danske stat, danske kommuner og nærmere angivne kategorier af her hjemmehørende »juridiske personer« kan være stiftere på lige fod med fysiske personer, samt *at* den, der er umyndig eller ude af rådighed over sit bo, er afskåret fra at være stifter.

Om de bag disse bestemmelser liggende betragtninger og om deres forståelse kan derfor i det hele henvises til bemærkningerne s. 67-70 i betænkningen af 1964, hvor der ligeledes er redegjort for begrundelsen for, at man har opgivet den gældende aktielovs krav om, at hver af stifterne skal tegne aktier i selskabet.

Kun på et enkelt punkt af betydning afviger nærværende udkasts § 3 fra den tilsvarende bestemmelse i 1964 udkastet: Man har som foran nævnt opgivet det vandelskrav for stiftere m. fl. som aktielovkommissionen eenstemmigt stillede forslag om og nærmere begrundede i 1964 betænkningen s. 70-71. Grunden hertil er ikke, at de danske deltagere i det nordiske aktielovs am arbejde er uenige i aktielovkommissionens forslag, men alene at forslaget ved fremlæggelsen i sin tid mødte afgørende modstand fra danske strafferetskyndige som stridende mod moderne kriminologis resocialiseringstanker. Hertil kommer, at det under de nordiske forhandlinger har vist sig, at kriminologerne i de andre nordiske lande indtager samme holdning som de danske, og at de nordiske deltagere i aktielovsamarbejdet derfor heller ikke i deres lovudkast vil fremsætte forslag om vandelsbetingelser svarende til det danske 1964 udkast.

Såvel efter AL som efter 1964 udkastet skulle stiftelsesoverenskomsten underskrives af mindst 3 personer. Denne bestemmelse er ikke medtaget i udkastets § 3. Det er altså efter udkastet ikke udelukket, at 3 stiftere alle repræsenteres af samme person ved underskrivelsen af stiftelsesoverenskomsten.

Til § 4.

(AL § 8, udkast 1964 § 8 og bemærkningerne hertil s. 78-80).

Som nævnt foran under de almindelige bemærkninger til kapitel 2 skal vedtægterne også efter nærværende udkast indgå i stiftelsesoverenskomsten som en integrerende del af denne, og da bestemmelserne i vedtægterne derfor i de fleste tilfælde, nemlig hvor selskabet ikke skal overtage formueværdier i forbindelse med stiftelsen, vil udgøre den væsentligste del af stiftelsesoverenskomstens indhold, har man fundet det systematisk rigtigst - ligesom i de øvrige nordiske lovudkast - at placere udkastets bestemmelser om vedtægternes indhold foran bestemmelserne om stiftelsesoverenskomstens indhold iøvrigt.

Bestemmelserne i § 4 svarer således til 1964 udkastets § 8 og indholdsmæssigt afviger det også kun på enkelte punkter fra udkastet af 1964. Derimod er litreringen indenfor § 4 forskellig fra 1964 udkastets § 8. Dette skyldes, at man i de øvrige nordiske lande har anset det for en lovteknisk forbedring at forkorte opregningen i § 4 ved konsekvent at udelade alle sådanne krav til indholdet af vedtægterne, hvorom der andetsteds i lovudkastet er givet tvingende forskrifter. Man har herved opnået at kunne begrænse lovens krav til vedtægternes indhold til de i punkt 1-9 omhandlede forhold. - Fra dansk side har man imidlertid ment, at en sådan lovteknisk forenkling opnås på bekostning af bestemmelsens praktiske brugsværdi, idet læseren herefter ikke kan orientere sig om lovens krav til vedtægternes indhold alene ved at læse denne ene paragraf, men må søge oplysningerne herom på en række forskellige steder i loven.

I overensstemmelse med udkastet af 1964 (og AL 1930) har man derfor i det danske udkast bibeholdt den lidt længere opregning af forhold, hvorom vedtægterne skal indeholde bestemmelser, men af hensyn til det ønskelige i direkte at kunne sammenligne de nordiske lovtekster, har man indvilget i at placere de danske særregler (punkt 10-14) efter de fællesnordiske (punkt 1-9).

Sammenlignes nærværende udkast med udkastet af 1964, svarer

punkt	1-3	til	1964	udkastets	litra a
punkt	4	til	1964	udkastets	litra b
punkt	5	til	1964	udkastets	litra cogl

punkt 6	til 1964	udkastets	litra m og q
punkt 7	til 1964	udkastets	litra j
punkt 9	til 1964	udkastets	litra p
punkt 10	til 1964	udkastets	litra i
punkt 11	til 1964	udkastets	litra g
punkt 12	til 1964	udkastets	litra f
punkt 13	til 1964	udkastets	litra h
punkt 14	til 1964	udkastets	litra e

For så vidt angår disse bestemmelser kan derfor i det hele henvises til bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 78-80.

Bestemmelsen i 1964 udkastets § 8, litra n, om ansættelse af direktion, jfr. udkastets § 51, har man ment at kunne undvære. Hvad angår bestemmelserne i 1964 udkastets litra d (aktiekapitalens indbetaling), litra k (generalforsamlingsvedtagelser) og litra o (tegningsregler), der ligeledes er udeladt i nærværende udkast, bemærkes, at man på disse punkter har fundet det rigtigt at følge de andre landes lovteknik. Der er her tale om forhold, hvorom udkastet foreslår indført nye tvingende retsregler (henholdsvis i §§ 13-16, §§ 77-78 og §§ 60-63), som må antages normalt at ville overflødiggøre særlige vedtægtsbestemmelser, og om forhold, som det vil være naturligt for en læser af loven at søge orientering om i de pågældende afsnit af loven. Om disse nye lovbestemmelser henvises til bemærkningerne til de pågældende bestemmelser nedenfor henholdsvis s. 66-69, s. 116-117 og s. 107-108.

Bestemmelsen i udkastets § 4, punkt 8, er ny. Herefter skal vedtægterne indeholde oplysning om, hvilke anliggender der skal behandles på den ordinære generalforsamling. Der må således tages stilling **til,** hvilke spørgsmål der - udover hvad der i henhold til § 69, stk. 2, litra a og b, er henlagt til den ordinære generalforsamling - ønskes behandlet på denne.

løvrigt bemærkes, at opregningen i udkastets § 4 ligeså lidt som de tilsvarende bestemmelser i 1964 udkastet og AL 1930 er udtømmende, idet der heri alene gives forskrifter om vedtægternes lovpligtige mindsteindhold. På en række punkter overlader lovteksten til vedtægterne at træffe bestemmelse om nærmere angivne forhold, jfr. f. eks. § 59 om oprettelse af et repræsentantskab, og i forbindelse med deklaratoriske bestemmelser henviser udkastet i visse tilfælde selskaberne til eventuelt at optage afvigende bestemmelser **i** vedtægterne, såfremt dette findes hensigtsmæssigt under hensyn til forholdene i de enkelte selskaber. Opregningen i udkastets § 4 vil således ikke kunne benyttes som det eneste grundlag for affattelsen af vedtægterne. Som hidtil må koncipisten være bekendt med hele loven så vel som med de faktiske forhold indenfor den virksomhed, selskabet skal drive.

Til §§ 5-6.

(AL § 5, udkast 1964 § 5 og bemærkningerne hertil s. 71-75).

Som nævnt s. 58 under de almindelige bemærkninger foreslås det i udkastets § 3 ligesom i udkast 1964 § 5, at stifternes udkast til vedtægter gøres til en integrerende del af stiftelsesoverenskomsten. Formålet med denne ændring i forhold til AL 1930 er, *dels* at forenkle stiftelsen ved at undgå unødvendig gentagelse af oplysninger om samme forhold i stiftelsesoverenskomst og vedtægter, *dels* at sikre, at aktietegnerne - når stiftelsesoverenskomsten benyttes som tegningsliste - får de fulde oplysninger om det selskabsretlige grundlag for virksomheden, uanset om stiftelsen har form af simultanstiftelse, hvor hele aktiekapitalen tegnes på een gang, eller successivstiftelse, hvor dette ikke er tilfældet.

Medens begge udkast således forlader sondringen simultanstiftelse/successivstiftelse som grundlag for en differentiering af lovens krav til stiftelsesoverenskomstens indhold, adskiller det foreliggende udkast sig fra 1964 udkastet ved at indføre en ny og formentlig mere rationel sondring som grundlag i så henseende:

I de helt enkle tilfælde, hvor selskabet stiftes på rent kontant basis, og hvor stiftelsen heller ikke iøvrigt kompliceres af bestemmelser af den art, som omhandles i udkastets § 6, stk. 1, vil det efter *udkastets § 5* være tilstrækkeligt, at stiftelsesoverenskomsten foruden udkast til vedtægter indeholder bestemmelser om aktiekapitalens tegning og indbetaling (litra a-b), og om indkaldelsen til den konstituerende generalforsamling (litra c).

Medens udkastets § 5 hermed angiver det minimum af oplysninger, som enhver stiftelsesoverenskomst skal indeholde, foreskriver *udkastets § 6,* at stiftelsesoverenskomsten i givet fald yderligere skal indeholde oplysnin-

ger om en række forhold, som erfaringsmæssigt kan give særlig anledning til misbrug i forbindelse med aktieselskabers stiftelse. Ifølge § 6, *stk. 1,* gælder dette alle bestemmelser, som måtte være truffet om:

a) at aktier skal kunne tegnes mod indbetaling i andre værdier end kontanter (apportindskud),
b) at selskabet skal overtage sådanne værdier på anden måde end mod vederlag i aktier,
c) at selskabet skal afholde omkostningerne ved stiftelsen, samt
d) at der skal tilkomme stiftere eller andre særlige rettigheder eller fordele i selskabet.

Efter ordlyden af § 6, stk. 1, skal de pågældende bestemmelser optages i selve stiftelsesoverenskomstens tekst, men såfremt bestemmelserne indeholdes i et særskilt dokument, der vedhæftes stiftelsesoverenskomsten, vil det dog være tilstrækkeligt, at der i stiftelsesoverenskomsten henvises til dette, jfr. forudsætningsvis § 6, stk. 4, hvorefter alle dokumenter, hvortil der henvises i stiftelsesoverenskomsten, skal vedhæftes denne.

1 samtlige de under stk. 1, litra a-d, omhandiede situationer skal der endvidere i stiftelsesoverenskomsten redegøres for de nærmere omstændigheder, der er af betydning for bedømmelsen af de trufne bestemmelser, - herunder grundlaget for stifternes vurdering af overtagne formueværdier -, jfr. *§ 6, stk.* 2, og redegørelsen skal særlig angive de af bestemmelserne omfattede personers navn og bopæl, jfr. stk. 2, *litra a.*

Som nævnt s. 58 under de almindelige bemærkninger afviger det foreliggende udkast fra 1964 udkastet (§ 5, stk. 2) ved ikke at forlange disse forhold optaget i en egentlig vurderingsforretning. Da stiftelsesoverenskomsten efter udkastets § 6, stk. 1-2, skal indeholde lige så fyldestgørende oplysninger om vurderingsgrundlaget, som vurderingsforretningen ellers ville have givet, er der imidlertid ikke herved sket nogen svækkelse af lovens oplysningskrav.

1 de af udkastets § 6, stk. 1, litra a-b, omfattede tilfælde skal stiftelsesoverenskomsten ifølge *stk. 2 litra b* yderligere indeholde oplysninger om de nærmere vilkår for overtagelsen af de pågældende formueværdier, og i tilfælde, hvor selskabet i forbindelse med stiftelsen skal overtage en bestående virksomhed, skal stiftelsesoverenskomsten ifølge § 6, *stk. 3,* tillige være ledsaget af virksomhedens 2 sidste årsregnskaber og vedhæftet en åbningsstatus for selskabet.

Disse bestemmelser svarer indholdsmæssigt helt til bestemmelserne i 1964 udkastets § 5 litra f og g, jfr. bemærkningerne hertil i betænkningen s. 72-74.

Som noget nyt i forhold til udkast 1964 bestemmer *§ 6, stk. 2, litra b,* udtrykkeligt, at vederlaget for overtagne formueværdier ikke må overstige det beløb, hvormed de pågældende aktiver må antages at kunne optages i selskabets status, jfr. herved udkastets §§ 99-101. Endvidere er det en skærpelse i forhold til udkast 1964, når udkastets § 6 i *stk. 1, litra d,* sammenholdt med stk. 2, litra a-c, foreskriver udførlig redegørelse optaget i stiftelsesoverenskomsten ikke alene for bestemmelser, der tillægger stiftere eller andre garantiprovision eller andet vederlag i anledning af stiftelsen, jfr. 1964 udkastets § 5 litra e, men også for bestemmelser, der iøvrigt tillægger stiftere eller andre særlige rettigheder eller fordele i selskabet.

Derimod er bestemmelsen i *§ 6, stk. 2, litra c,* om stiftelsesomkostningerne en gentagelse af bestemmelserne i 1964 udkastets § 5, litra e, og § 6. Endvidere er bestemmelsen i § 6, stk. 5, om ugyldigheden af aftaler, der ikke godkendes ved stiftelsesoverenskomsten, overført uændret fra 1964 udkastets § 5, stk. 3.

Til §§ 7-8.

(AL § 10, § 11, stk. 3 og § 29, stk. 3-4, udkast 1964 § 11 og § 31, stk. 3-4, og bemærkningerne hertil s. 81-82 og s. 112).

Bestemmelserne i udkastets §§ 7-8 om aktietegning i forbindelse med aktieselskabers stiftelse er væsentligt mere detaillerede end de tilsvarende forskrifter i udkast 1964, og de afviger også indholdsmæssigt i flere henseender fra dette.

1964 udkastets § 11 forudsætter, at stifternes aktietegning finder sted ved deres underskrift på stiftelsesoverenskomsten og foreskriver derfor kun brug af egentlig tegningsliste for så vidt angår den del af aktiekapitalen, stifterne ikke selv tegner. Denne ordning forlader nærværende udkast, idet *§ 7, stk. 1,* generelt bestemmer, at tegning af

aktier skal ske enten på stiftelsesoverenskomsten (originaleksemplaret), hvilket kan være praktisk, når kredsen af aktietegnere ikke er for stor, eller på tegningslister, der indeholder en genpart af denne. Medens 1964 udkastet forlanger tegningslisten underskrevet af samtlige stiftere, stiller det foreliggende udkast ingen krav i så henseende. Efter udkastets § 6, stk. 3, skal åbningsstatus gøres til en integrerende del af stiftelsesoverenskomsten; de øvrige i bestemmelsen omhandlede regnskaber for en overtagen virksomhed skal alene forelægges ved stiftelsesoverenskomstens oprettelse. For også at give aktietegnere udenfor stifternes kreds adgang til de fulde regnskabsmæssige oplysninger, bestemmes det derfor i § 7, stk. 1, at disse regnskaber også skal fremlægges ved tegningen i original eller bekræftet genpart. - Efter 1964 udkastet var det ulovbestemt, hvilken betydning der skulle tillægges aktietegning uden iagttagelse af lovens bestemmelser om aktietegning. Herom foreslår udkastets § 7, stk. 1, in fine, den nye bestemmelse, at sådan mangelfuld aktietegning kun kan påberåbes af selskabet, såfremt aktietegneren ikke inden selskabets registrering gør indsigelse overfor aktieselskabs-registeret. Bestemmelsen bygger på den betragtning, at ikke enhver nok så ringe tilsidesættelse af tegningsforskrifterne bør medføre aktietegningens ugyldighed, og at der tages rimeligt hensyn såvel til aktietegneren som til selskabet og dettes øvrige deltagere ved den foreslåede begrænsning af aktietegnerens ret til at gøre indsigelse.

Ud fra tilsvarende betragtninger er de til udkast 1964 § 31, stk. 3-4, svarende bestemmelser om aktietegning under forbehold i nærværende udkasts *§ 7, stk. 2,* affattet således, at aktietegningen vel principielt er ugyldig, men at forbeholdet dog bortfalder, og aktietegningen bliver bindende, såfremt aktietegneren ikke inden selskabets registrering har gjort indsigelse overfor aktieselskabs-registeret.

Udkastets § 8 indfører en række bestemmelser om stifternes opgaver og beføjelser i forbindelse med aktietegningen. Disse bestemmelser bygger på den opfattelse, at fremlæggelsen af en tegningsliste alene er en opfordring til at gøre tilbud om aktietegning, og at aktietegneren derfor ikke bliver aktionær i selskabet alene ved at skrive sig på tegningslisten, men først når stifterne akcepterer hans tegningstilbud.

I overensstemmelse hermed siges det i § 8, *stk. 1, 1. pkt.,* at stifterne bestemmer, om aktietegningen kan akcepteres. Da denne almindelige ret til at bestemme de tegnede aktiers fordeling kan tænkes misbrugt derved, at stifterne lokker udenforstående til at tegne ved på skrømt selv at tegne for et større aktiebeløb, end de faktisk ønsker eller har økonomisk mulighed for at indskyde, bestemmes det i § 8, *stk. 1, 2. pkt.,* at hvis det af stiftelsesoverenskomsten fremgår, at stifterne har tegnet eller skal tegne aktier, må ingen stifter tildeles aktier for et mindre beløb, end han har overtaget ifølge stiftelsesoverenskomsten. Efter begrundelsen for denne bestemmelse er det en selvfølge, at samtlige øvrige aktietegnere kan vedtage, at bestemmelsen skal fraviges. - Om aktietegningens forløb skal der ifølge udkastets § 9, stk. 4, aflægges udførlig beretning på den konstituerende generalforsamling. Stifternes »tildeling« af aktier må derfor finde sted inden generalforsamlingen. I overensstemmelse hermed bestemmes det i udkastets § 8, *stk. 1,3. pkt.,* at i tilfælde af overtegning skal stifterne, inden indkaldelse til konstituerende generalforsamling finder sted, træffe beslutning om, hvor mange aktier der tilkommer hver enkelt aktietegner.

Ligesom udkast 1964 § 11, stk. 3, pålægger nærværende udkasts *§ 8, stk. 2,* stifterne straks at underrette aktietegneren i tilfælde, hvor en aktietegning ikke er akcepteret, eller stifterne finder tegningen ugyldig f. eks. på grund af forbehold, eller såfremt der ved overtegning er foretaget nedsættelse af det tegnede beløb.

Til §§ 9-10.

(AL § 13, udkast 1964 § 14 og bemærkningerne hertil s. 83-86).

Ligesom udkast 1964 gør det foreliggende udkast det til et nødvendigt led i stiftelsesproceduren, at der afholdes en konstituerende generalforsamling, på hvilken der træffes beslutning om selskabets stiftelse, godkendes vedtægter og foretages valg af bestyrelse og revisor m. v. Udformningen af bestemmelserne herom er mere detailleret end i udkastet af 1964, og af hensyn til overskueligheden er bestemmelserne derfor opdelt i to paragraffer. I disse paragraffer er

der optaget flere i forhold til 1964 udkastet nye bestemmelser, og indholdsmæssigt er bestemmelserne også i nogen grad afvigende fra de tilsvarende bestemmelser i 1964 udkastet:

I § 9, stk. 1, bestemmes det indledningsvis, at beslutning om selskabets stiftelse træffes på den konstituerende generalforsamling. Så vidt er bestemmelsen enslydende med udkast 1964 § 14, stk. 3, men i modsætning til denne tages der her ikke stilling til spørgsmålet om, med hvilken majoritet beslutningen skal træffes, idet dette spørgsmål afgøres i udkastets § 10, stk. 3, jfr. bemærkningerne nedenfor.

§ 9, stk. 2, 1. pkt. er i forhold til 1964 udkastet en ny bestemmelse, hvorefter beslutning om selskabets stiftelse kan træffes straks, såfremt alle aktier tegnes på generalforsamlingen, og alle godkendte aktietegnere er enige heri. Konstituerende generalforsamling kan under de angivne forudsætninger afholdes i umiddelbar tilslutning til stiftermødet uden særskilt indkaldelse i overensstemmelse med forskrifterne i stk. 2, 2. pkt., og uden 8 dages forudgående fremlæggelse til eftersyn af de i § 1, stk. 3, omhandlede dokumenter. De øvrige bestemmelser i §§ 9-10 om generalforsamlingens afholdelse skal derimod iagttages. Bestemmelsen er således en lovfæstelse af den i praksis meget benyttede fremgangsmåde i selskaber, der kun har en begrænset aktionærkreds.

Udenfor de i § 9, stk. 2, 1. pkt., omhandlede tilfælde skal den konstituerende generalforsamling i henhold til udkastets *§ 9, stk. 2, 2. pkt.,* afholdes efter forudgående indkaldelse til samtlige aktietegnere. Denne bestemmelse afviger fra 1964 udkastets § 14, stk. 1, og AL § 13, stk. 1, ved at udelade kravet om, at den konstituerende generalforsamling skal afholdes inden 4 måneder efter stiftelsesoverenskomstens dato. Som anført i bemærkningerne i betænkningens side 83-84 har fristreglen i det væsentlige karakter af en ordensforskrift, til hvis overskridelse loven ikke knytter sanktioner. Man har derfor fundet det mere rationelt i stedet at foreskrive, at stiftelsesoverenskomsten skal indeholde bestemmelse om tiden, inden hvilken den konstituerende generalforsamling skal afholdes, jfr. udkastets § 5 litra c.

§ 9, stk. 2, 3. pkt., indeholder den nye bestemmelse, at lovens almindelige forskrifter om generalforsamlinger finder tilsvarende anvendelse på den konstituerende generalforsamling. Ved denne bestemmelse, der iøvrigt forudsætter, at de regler om generalforsamlinger, som indeholdes i vedtægtsforslaget, skal finde anvendelse på den konstituerende generalforsamling, gøres de almindelige bestemmelser i udkastets kapitel 10 som hovedregel anvendelige på den konstituerende generalforsamling i det omfang de — i betragtning af den konstituerende generalforsamlings særlige karakter og formål - overhovedet kan finde anvendelse. De undtagelser herfra, som følger af lovens bestemmelser, er givet med forskrifterne i §§ 9-10. Nogen ændring af hidtidig selskabsretlig praksis vil bestemmelsen ikke medføre, idet det også hidtil har været den almindelige opfattelse i teori og praksis, at lovens bestemmelser om generalforsamlinger måtte finde anvendelse som supplement til de særlige bestemmelser om den konstituerende generalforsamling.

I overensstemmelse hermed har man også - udfra analogien af AL § 56, stk. 1, - anset det for en pligt for stifterne at drage omsorg for, at de dokumenter og forslag, som i henhold til lovens § 13, stk. 2, skal behandles på den konstituerende generalforsamling, senest 8 dage før generalforsamlingen fremlægges til eftersyn for aktietegnerne. En tilsvarende analogi kunne vel have været draget fra bestemmelserne i udkastets § 73, stk. 4, der svarer til AL § 56, stk. 1, men for at afskære enhver tvivl om dette vigtige spørgsmål, har man fundet det rigtigst at indføre en ny positiv bestemmelse herom. I udkastets *§ 9, stk. 3,* præciseres det derfor, at stifterne skal drage omsorg for, at de benyttede tegningslister og de i § 6, stk. 3, omhandlede regnskaber senest 8 dage før generalforsamlingen fremlægges til eftersyn for aktietegnerne på det i indkaldelsen angivne sted.

Bortset fra bestemmelsen i sidste punktum er bestemmelserne i udkastets *§ 9, stk. 4,* af samme indhold som 1964 udkastets § 14, stk. 2, jfr. bemærkningerne hertil i betænkningen s. 84. På den konstituerende generalforsamling skal herefter - foruden de i § 9, stk. 3, omhandlede bilag - fremlægges en opgørelse over de i § 6, stk. 2, litra c, omhandlede stiftelsesomkostninger og vederlagsbeløb, ligesom stifterne nærmere skal redegøre for aktietegningens forløb og aktieka-

pitalens indbetaling. Oplysningerne om kapitalforholdene anses det for så vigtigt at sikre til brug i tilfælde af senere tvivl eller retstvist heroin, at man i stk. 4, sidste pkt., har forlangt disse oplysninger optaget i forhandlingsprotokollen.

Ligesom 1964 udkastet (§ 14, stk. 3, jfr. bemærkningerne i betænkningens s. 84-85) tillægger nærværende udkast problemerne i forbindelse med *beslutningen om at stifte* eller ikke stifte *selskabet* væsentlig større betydning end AL 1930. Det betragtes som det egentlige hovedspørgsmål på den konstituerende generalforsamling. *Udkastets § 10* behandler det derfor detailleret i følgende 3 regler:

I *stk.* 1 bestemmes det, at spørgsmålet om selskabets stiftelse og dermed aktietegnernes forpligtelser er bortfaldet, såfremt det på den konstituerende generalforsamling viser sig, at aktiekapitalen respektive det fastsatte mindstebeløb ikke er blevet fuldt tegnet og akcepteret af stifterne. — Denne bestemmelse svarer indholdsmæssigt ganske til 1964 udkastets § 12, stk. 1, ligesom den gentager dennes bestemmelse om, at omkostningerne ved stiftelsen kan fradrages ved tilbagebetalingen af aktietegnernes indskud, såfremt dette er betinget ved tegningen, jfr. herom bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 82.

Ifølge *§10, stk. 2,1. pkt.,* må beslutningen om selskabets stiftelse ikke træffes - det vil sige, at spørgsmålet herom ikke må sættes under afstemning - før eventuelle forslag om ændringer af vedtægterne eller stiftelsesoverenskomsten iøvrigt er afgjort. - Denne regel er ny i forhold til udkast 1964 og har til formål at sikre minoritetsaktionærerne imod overrumpling fra en majoritets side.

Endelig bestemmer *§ 10, stk. 3,* at spørgsmålet om selskabets stiftelse er bortfaldet, såfremt beslutningen om at stifte selskabet ikke opnår fornøden tilslutning på generalforsamlingen. I denne henseende stillede udkast 1964 (§ 14, stk. 3) alene krav om simpelt flertal af de afgivne stemmer, jfr. bemærkningerne herom i betænkningen s. 85. Dette krav er bibeholdt i nærværende udkast, men herudover fordres til gyldig beslutning om at stifte selskabet, at beslutningen tiltrædes af mindst $^2/_3$ af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital. Et sådant supplerende krav har man anset det for rimeligt at stille for at beskytte aktionærer med stemmemæssigt reducerede aktier, jfr. herved at udkastets § 67 fortsat vil tillade udstedelse af aktier med indtil 10 gange så stor stemmeværdi som andre aktier i selskabet.

Den tendens til øget minoritetsbeskyttelse, som er kommet til udtryk i de foran omtalte bestemmelser om den konstituerende generalforsamlings beslutning i stiftelsesspørgsmålet, gør sig ligeledes gældende i udkastets bestemmelser om *vedtagelse af forslag om ændringer af vedtægterne eller stiftelsesoverenskomsten iøvrigt.*

Herom bestemmes det *i § 10, stk. 2,2. pkt.,* at såfremt der i indkaldelsen til den konstituerende generalforsamling er stillet forslag om ændring af vedtægterne, kan forslaget vedtages under iagttagelse af de regler, som gælder om vedtægtsændringer. - Denne bestemmelse er enslydende med § 14, stk. 5, i udkast 1964 (jfr. bemærkningerne hertil s. 86), dog at der nu udtrykkeligt stilles krav om, at forslaget skal være fremsat i indkaldelsen.

Stilles der på den konstituerende generalforsamling forslag om vedtægtsændringer, som ikke er angivet i indkaldelsen, skal vedtagelse efter udkastets *§ 10, stk. 2, 3. pkt.,* kun kunne ske med samtykke af samtlige stiftere og aktietegnere. - Som foran nævnt, vil man komme til samme resultat på grundlag af udkast 1964. Derimod er det en skærpelse i forhold til 1964 udkastet, når nærværende udkast i § 10, stk. 2, 3. pkt., stiller krav om samtykke af samtlige stiftere og aktietegnere som betingelse for lovlig vedtagelse af ethvert forslag om at stifte selskabet med en højere aktiekapital end angivet i stiftelsesoverenskomsten (uanset om det har været med i indkaldelsen eller ej).

Når det i udkastets § 10, stk. 2 i f., bestemmes, at *ændringer af stiftelsesoverenskomsten iøvrigt* alene kan ske med samtykke af samtlige stiftere og aktietegnere, så er dette trods afvigende formulering helt overensstemmende med den tilsvarende bestemmelse i 1964 udkastet § 14, stk. 4, jfr. bemærkningerne hertil i betænkningen s. 85-86.

Ligeledes er der indholdsmæssig overensstemmelse mellem udkastets *§ 10, stk. 4,* og 1964 udkastets § 14, stk. 6, vedrørende valg af bestyrelse og revisor på den konstituerende generalforsamling.

Til § 11.

(AL § 14, udkast 1964 § 15, stk. 1, og § 16, jfr. bemærkningerne hertil s. 87 og s. 90).

Sammenlignet med 1964 udkastets § 15 indeholder udkastets § 11 kun en del af de der samlede forskrifter vedrørende selskabets anmeldelse til registrering, idet man i det foreliggende udkast har overført samtlige de i 1964 udkastets § 15, stk. 2-7, indeholdte regler til § 155 i kapitel 19 om anmeldelse og registrering m. m.

Udkastets § 11 indeholder herefter alene bestemmelser om tidligste og seneste tidspunkt for anmeldelse om stiftelse af et aktieselskab samt om følgerne af, at anmeldelsen ikke indgives rettidigt.

Medens AL § 14, stk. 1, foreskriver en anmeldelsesfrist på 6 måneder regnet fra stiftelsesoverenskomstens dato, foresloges det i udkast 1964 § 15, stk. 1, at nedsætte fristen til 5 måneder. Om begrundelsen herfor henvises til betænkningen s. 87. I de andre nordiske lande er der imidlertid gammel tradition for en væsentlig længere anmeldelsesfrist, og for at opnå en fælles regel om fristens længde har man derfor fra dansk side akcepteret den i udkastets *§11, stk. 1,* foreslåede frist på 6 måneder regnet fra stiftelsesoverenskomstens dato. Man er således vendt tilbage til anmeldelsesfristen i den gældende aktieselskabslov, og da den i AL § 14, stk. I, stk. 1, indeholdte dispensationshjemmel erfaringsmæssigt benyttes meget sjældent, har man undladt i udkastet at gentage 1964 udkastets tilsvarende regel.

Overensstemmende med 1964 udkastets § 16 (jfr. bemærkningerne hertil s. 90) bestemmer udkastets *§ 11, stk.* 2, at selskabet tidligst kan registreres, når der på den anmeldte aktiekapital er indbetalt mindst halvdelen og ialt mindst 30.000 kr. Herudover giver § 11, stk. 2, den nye men selvfølgelige regel, at selskabet ikke kan registreres, med mindre det samlede beløb af bindende tegnede aktier svarer til den i vedtægterne fastsatte aktiekapital. Bestemmelsen er indsat på nordisk foranledning som et korrelat til udkastets § 10, stk. 1, om bortfald af spørgsmålet om selskabets stiftelse og dermed aktietegnernes forpligtelser.

Bestemmelsen i udkastets *§ 11, stk. 3,* er, bortset fra at dispensationsmuligheden er bortfaldet, jfr. foran ad § 11, stk. 1, indholdsmæssigt overensstemmende med 1964 udkastets § 15, stk. 1, 2. pkt., hvorom henvises til bemærkningerne s. 87.

Til § 12.

(AL § 17, udkast 1964 § 17 og bemærkningerne hertil s. 90-94.

Til beskyttelse for selskabets aktietegnere og kreditorer fastholder udkastet ligesom den gældende AL og udkast 1964 den også i fremmed ret knæsatte grundregel, at selskabets registrering er en nødvendig betingelse for selskabets rets- og handleevne. De nordiske forhandlinger herom har derfor - ligesom aktielovkommissionens drøftelser af 1964 udkastets § 17, jfr. bemærkningerne s. 90-94 - ialt væsentligt taget sigte på fornøden klargørelse af lovens bestemmelser om de modifikationer af hovedreglen, som alle erkender, at der er praktisk behov for.

Hovedreglen indeholdes i udkastets *§12, stk.* 1. Bestemmelsen i *1. pkt.,* hvorefter det ikke-registrerede aktieselskab hverken har retsevne eller handleevne, er enslydende med 1964 udkastets § 17, stk. 1, og med AL § 17, stk. 1, 1. pkt. Endvidere er bestemmelsen i 2. *pkt.* om selskabets begrænsede partsevne overensstemmende med AL § 17, stk. 1, 2. pkt. Denne bestemmelse, der er udeladt som overflødig i udkast 1964, er genoptaget i det foreliggende udkast for at opnå størst mulig lighed mellem de nordiske lovtekster, idet man i de øvrige nordiske lande finder det nødvendigt med en udtrykkelig regel herom.

Om disse bestemmelser kan i det hele henvises til 1964 betænkningen s. 91-93.

Medens lovteksten i udkastets § 12, stk. 1, 2. pkt., direkte angiver de undtagelser, der skal gælde fra bestemmelsen om det uregistrerede aktieselskabs manglende søgsmålskompetence, indeholder den ingen tilsvarende præcisering af de modifikationer, der skal gælde med hensyn til bestemmelsen i § 12, stk. 1, 1. pkt., om selskabets manglende rets- og handleevne. Disse modifikationer fremgår kun forudsætningsvis af bestemmelserne i § 12, stk. 2-3, der således anvender samme lovteknik som aktieselskabsloven og udkast 1964.

I udkastets *§ 12, stk. 2, 1. pkt.,* bestemmes det, at for en forpligtelse, der før registreringen indgås på selskabets vegne, hæfter

de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. - Bestemmelsen er enslydende med § 17, stk. 2, 1. pkt., i udkast 1964, bortset fra, at man under de nordiske drøftelser er enedes om at lade sætningen »med mindre andet må anses for aftalt med vedkommende fordringhaver« udgå som overflødig.

Reglen i udkastets *§ 12, stk. 2,2. pkt.*, om den personlige hæftelses bortfald ved selskabets registrering er overensstemmende med 1964 udkastets § 17, stk. 2, 2. pkt, for så vidt som også den udelader de i den gældende aktieselskabslov stillede betingelser med hensyn til selskabets efterfølgende anerkendelse af forpligtelsen og med hensyn til fordringshaverens sikkerhed, jfr. herom 1964 betænkningen s. 93-94. Derimod afviger bestemmelsen fra 1964 udkastet (og AL) derved, at selskabet efter det foreliggende udkast kun overtager sådanne forpligtelser, som følger af stiftelsesoverenskomsten, eller som er pådraget selskabet efter den konstituerende generalforsamling. Denne ændring af reglen er foretaget, fordi man under de nordiske forhandlinger har været enige om, at det ville være mindre rimeligt overfor aktietegnerne, om selskabet ved registreringen automatisk skulle indtræde i andre forpligtelser end sådanne, der har været fremhævet **i** stiftelsesoverenskomsten (og dermed tegningslisten) som et vilkår for stiftelsen, eller som er pådraget selskabet af den bestyrelse, aktietegnerne selv har valgt på den konstituerende generalforsamling.

Bestemmelserne i udkastets *§ 12, stk. 3,* om medkontrahentens ret til at hæve en før selskabets registrering indgået aftale er nye såvel **i** forhold til 1964 udkastet som til den gældende aktieselskabslov. Med den gældende svenske aktieselskabslovs § 29 som forbillede har man her søgt at fastlægge medkontrahentens retsstilling således, at der tages ligeligt hensyn på den ene side til selskabets interesse i at kunne fastholde en aftale, som efter omstændighederne kan være afgørende for selskabets eksistens, og på den anden side til medkontrahentens interesse i at kunne frigøre sig for en aftale, som viser sig at være indgået med en aftaledeltager uden retssubjektivitet.

Var medkontrahenten ved aftalens indgåelse bekendt med, at selskabet ikke var registreret, må hensynet til selskabets interesse **i** aftalens fastholdelse veje tungest. I *§ 12, stk. 3, 1. pkt.*, bestemmes det derfor, at i denne situation kan medkontrahenten, med mindre andet er aftalt, kun hæve aftalen, når det har vist sig, at selskabet ikke kommer til eksistens, idet anmeldelse til registrering ikke er foretaget inden udløbet af den i udkastets § 11 fastsatte frist, eller registrering af andre grunde nægtes.

Var medkontrahenten ved aftalens indgåelse uvidende om, at selskabet ikke var registreret, må hensynet til medkontrahentens interesse veje tungest, og for denne situation bestemmer udkastets *§ 12, stk. 3, 2. pkt.*, derfor, at medkontrahenten kan hæve aftalen, lige indtil selskabet er blevet registreret. - Efter dette tidspunkt vil medkontrahenten være kommet netop i den situation, som han forudsatte ved aftalens indgåelse - nemlig at han handlede med et registreret selskab -, og det ville derfor give ham en ubegrundet fordel med mulighed for spekulation på selskabets bekostning, om han ikke herefter var bundet af aftalen.

Kapitel 3.

Indbetaling af aktiekapital.

§§ 13-16.

(AL §§ 29-34, udkast 1964 §§ 31-36 og bemærkningerne hertil s. 112-115).

/. Almindelige bemærkninger.

Bestemmelserne i kapitlet om indbetaling af aktiekapitalen er indholdsmæssigt overensstemmende med de tilsvarende bestemmeler i 1964 udkastet, bortset fra bestemmelsen i § 13, stk. 4, og i et vist omfang §§ 15-16, hvorom henvises til bemærkningerne nedenfor. Ligesom 1964 udkastet omhandler det foreliggende udkast indbetaling af aktiekapitalen så vel ved aktieselskabers stiftelse som ved kapitalforhøjelse, men systematisk afviger dette kapitel fra 1964 udkastet, idet det er opdelt således, at § 13 indeholder de almindelige regler om indbetalingspligtens indhold, § 14 de fælles regler om virkningerne af misligholdt indbetalingspligt, og § § 15-16 de særlige regler, der skal finde anvendelse i tilfælde af manglende restindbetaling på aktier tegnet henholdsvis ved stiftelsen eller ved kapitalforhøjelsen.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 13.

(AL § 29, stk. 1-2, § 31, § 32, stk. 2, og § 33, udkast 1964 § 31, stk. 1-2, § 33, § 34 og § 35 og bemærkningerne hertil s. 112–115).

Stk. 1. Det følger af almindelige retsregler, at den, der har tegnet en aktie, hæfter for dens fulde indbetaling. Medens 1964 udkastet desuagtet foreslog bestemmelsen herom i AL § 29, stk. 1 bibeholdt, har man i det foreliggende udkast anset det for mere konsekvent at udelade bestemmelsen som overflødig, jfr. iøvrigt udkastets § 13, stk. 4, der indfører den nye regel, at sælgeren af en ikke fuldt indbetalt aktie hæfter for restindbetalingen sammen med erhververen.

Bestemmelsen i udkastets *§ 13, stk. 1,* svarer til det i 1964 udkastets § 31, stk. 2, og Al § 29, stk. 2, indeholdte forbud mod udstedelse af aktier til underkurs. Da underkurs ikke er et entydigt begreb, har man søgt at klargøre reglernes mening ved af formulere forbudet således, at det beløb, aktietegneren skal indbetale for en aktie, ikke må være lavere end aktiens pålydende. Efter denne formulering vil det være klart, at der ikke er tale om underkurs i lovens forstand i de hyppigt forekommende tilfælde, hvor en kapitalforhøjelse udbydes på den måde, at der gives selskabets gamle aktionærer fortegningsret til en favørkurs af f. eks. 105, medens andre aktietegnere må betale den højere kurs, som svarer til aktiernes noterede kurs eller indre værdi.

Stk. 2. Som anført i bemærkningerne s. 113 til 1964 udkastets § 33 har der i teorien været tvivl om, hvorvidt Al § 31, der efter sin ordlyd kun udelukker aktietegnerens *ensidige* modregning, må antages også at være til hinder for modregning *efter aftale* mellem selskabet og aktietegneren. I aktielovkommissionens betænkning gives der udtryk for den opfattelse, at det må være uden betænkeligheder at tillade modregning efter aftale, forudsat at selskabet er solvent, men 1964 udkastet drager dog kun konsekvensen heraf ved i § 21, stk. 4, og § 24, stk. 1, at lovfæste adgangen til modregning ved aftale i tilfælde af kapitalforhøjelse ved konvertering af gæld som det formentlig praktisk vigtigste tilfælde af sådan modregning.

I det foreliggende udkast har man udtrykkelig fastslået, at aktietegneren (§ 13, stk. 2, *1. pkt.)* ikke uden bestyrelsens samtykke kan bringe fordringer på selskabet i modregning mod sine forpligtelser ifølge aktietegningen. Samtidig med at forbyde den ensidige modregning tillader udkastet modregning efter aftale med selskabet også udenfor tilfælde af kapitalforhøjelse ved konvertering. Efter § 13, stk. 2, *2. pkt.,* er det dog i alle tilfælde en betingelse for modregningen, at denne ikke kan skade selskabet eller dets kreditorer. Dette vil formentlig indebære, ikke alene at selskabet skal være solvent, men også at aktietegnerens fordring på selskabet skal være forfalden til betaling.

Stk. 3. Bestemmelsen om, at selskabets fordringer på aktieindbetalinger ikke kan afhændes eller pantsættes, er enslydende med 1964 udkastets § 34, 3. pkt. Det følger af almindelige retsgrundsætninger, at selskabets kreditorer heller ikke kan gøre udlæg i sådanne fordringer.

Stk. 4. Efter 1964 udkastet såvel som efter den gældende aktieselskabslov er det principielle udgangspunkt for bestemmelserne om overdragelse af aktier, der ikke er fuldt indbetalt, at overdrageren bør frigøres for hæftelsen for restindbetalingen samtidig med, at erhververen overtager forpligtelsen. Med dette udgangspunkt måtte bestemmelserne blive ret komplicerede, idet de måtte udformes således, at de så vidt muligt sikrer på den ene side, at erhververen er i stand til at erlægge de fremtidige indbetalinger, og på den anden side, at den hertil nødvendige regel om bestyrelsens samtykke ikke misbruges til chikane overfor de pågældende aktionærer.

I begge henseender har man under de nordiske drøftelser fra de øvrige landes side fundet sådanne regler lidet betryggende, og i modsætning til udkastet af 1964 bygger det foreliggende udkast iøvrigt på den principielle opfattelse, at hensynet til sikringen af aktiekapitalens effektive indbetaling helt må afskære fra delegation af forpligtelserne ifølge aktietegning. Udkastets § 13, stk. 4, indeholder derfor den enkle regel, at erhververen af en aktie, der ikke er fuldt indbetalt, hæfter for restindbetalingen sammen med overdrageren. Endvidere bestemmer stk. 4, at hæftelsen indtræder, når erhververen overfor selskabet har anmeldt sin erhvervelse. Denne bestemmelse må ses i sammenhæng med udkastets § 27 sammenholdt med

§ 25, stk. 1, hvorefter sådan anmeldelse er en betingelse for, at erhververen kan udøve de rettigheder - bortset fra de direkte økonomiske - som tilkommer en aktionær.

Til § 14.

(AL § 34, udkast 1964 § 36 og bemærkningerne hertil s. 114-115).

Stk. 1. Bestemmelsen om, at aktionæren i tilfælde af forsinkelse med indbetaling på tegnede aktier skal forrente det skyldige beløb med seks pct. p. a., er overført uændret fra 1964 udkastets § 36 og AL § 34.

Stk. 2. Bestemmelserne om, hvad selskabet skal foretage sig til inddrivelse af beløb, der skyldes ifølge aktietegning, er enslydende med de tilsvarende bestemmelser i 1964 udkastets § 36, stk. 2, hvorom henvises til bemærkningerne i betænkningen s. 114. I det foreliggende udkast har man dog udeladt 1964 udkastets § 36, stk. 2, sidste punktum, om indholdet af erstatningsaktier for afhændede aktier, idet aktiebrevet efter udkastets § 21, stk. 2, ikke må udleveres, før aktien er fuldt indbetalt.

Stk. 3 giver ikke anledning til selvstændige bemærkninger, idet bestemmelsen alene henviser til forskrifterne i §§ 15-16 for det tilfælde, at selskabets forsøg på inddrivelse efter stk. 1-2 viser sig at være uden resultat.

Til §§15-16.

(AL §§ 30 og 34, udkast 1964 §§ 32 og 36 og bemærkningerne hertil s. 112 og s. 114-115).

Medens forrentnings- og inddrivelsesforskrifterne i § 14, stk. 1-2, angår aktietegnerens misligholdelse af indbetalingspligten såvel før som efter registreringen af selskabet, respektive kapitalforhøjelsen, indeholder § § 15-16 alene regler om den restindbetaling, som skal finde sted efter registreringen til aktiernes fulde indbetaling.

Reglerne i 1. punktum i udkastets §§ 15-16 svarer til 1964 udkastets § 32 og foreskriver ligesom denne, at restindbetaling på tegnede aktier skal ske inden et år. Efter 1964 udkastet regnes et-års-fristen fra aktietegningens registrering. Udgangspunktet for fristen er således for aktier, tegnet ved selskabets stiftelse, datoen for selskabets registrering, og for aktier, tegnet ved kapitalforhøjelse, datoen for forhøjelsens registrering. På dette punkt er der således indholdsmæssigt fuld overenstemmelse mellem 1964 udkastet og det foreliggende udkast, som i § 15 omhandler den førstnævnte og i § 16 den sidstnævnte tegningssituation.

Derimod afviger udkastet fra 1964 udkastet ved ikke at give nogen til dettes § 32, stk. 2, jfr. AL § 30, stk. 1, 2. led, svarende hjemmel til at dispensere fra indbetalingsfristen. Begrundelsen herfor er, dels at der efter erfaringerne på grundlag af den gældende aktieselskabslov ikke synes at være noget særlig stærkt praktisk behov for en dispensationsadgang, dels at man har villet skærpe de lovbestemmelser, der sigter på en sikring af aktiekapitalens effektive indbetaling.

En sådan skærpelse tilsigtes yderligere ved udkastets nye bestemmelser om følgerne af, at et-års-fristen overskrides:

Ifølge udkastets *§15* skal overregistrator, hvis der ikke rettidigt indgives anmeldelse om fuld indbetaling af aktiekapitalen i et nystiftet aktieselskab, forelægge selskabet en passende frist til forholdets berigtigelse i overensstemmelse med reglerne i § 14, og med tilkendegivelse om, at selskabet i modsat fald skal opløses, om fornødent ved skifterettens foranstaltning, jfr. §§ 117 og 118. - Ligesom efter 1964 udkastets § 36 gives der her selskabet adgang til selv at søge restindbetalingen indkasseret efter reglerne i udkastets § 14, men i modsætning til 1964 udkastet vil det foreliggende udkast ikke tillade, at en forgæves inkasso blot resulterer i en nedsættelse af aktiekapitalen med et beløb svarende til de nødlidende aktiers pålydende. Når udkastet i denne situation forlanger selskabet opløst, er det ud fra den betragtning, at den manglende restindbetaling er en så alvorlig mangel ved det nye selskabs tilblivelse, at selskabet ikke bør kunne fortsætte. Bestemmelsen er således en parallel til udkastets § 10, stk. 1, hvorefter spørgsmålet om selskabets stiftelse er bortfaldet, såfremt det på den konstituerende generalforsamling viser sig, at den i stiftelsesoverenskomsten fastsatte aktiekapital, respektive mindstebeløbet, ikke er blevet fuldt tegnet og akcepteret af stifterne.

Udkastets *§ 16* indeholder reglerne om manglende anmeldelse af restindbetaling på aktier tegnet ved kapitalforhøjelse. Også efter disse bestemmelser skal overregistrator

forelægge selskabet en passende frist til forholdets berigtigelse i overensstemmelse med udkastets § 14. Men da der her ikke er tale om restindbetaling på den ved selskabets stiftelse tegnede aktiekapital, og den manglende indbetaling således ikke har relation til betingelserne for selskabets lovlige tilblivelse, er der i denne situation ikke samme teoretiske grundlag som i stiftelsessituationen for at foreskrive opløsning af selskabet som sanktion i tilfælde af, at forholdet ikke berigtiges inden den af overregistrator forelagte frist. En sådan sanktion ville iøvrigt forekomme urimelig streng i de tilfælde, hvor kapitalforhøjelsen andrager et beskedent beløb i forhold til den oprindeligt tegnede, fuldt indbetalte, aktiekapital, eller hvor den finder sted lang tid efter selskabets stiftelse.

Efter udkastets § 16, jfr. § 14, er følgen af den manglende restindbetaling derfor - ligesom efter 1964 udkastets § 36 - alene, at selskabet bliver pligtigt at nedsætte aktiekapitalen med et beløb svarende til de pågældende aktiers pålydende. For at effektivisere denne sanktion, gives der dog i udkastets § 16 den nye bestemmelse, at hvis selskabet ikke selv har berigtiget forholdet inden fristens udløb, skal overregistrator ex officio lade registrere, at aktiekapitalen er nedsat med de pågældende aktiers beløb, og at vedtægterne er ændret tilsvarende, hvorefter aktierne anses for annullerede.

Kapitel 4.

Aktier, aktiebreve og aktiebog.

§§17-28

(AL §§ 23-28, udkast 1964 §§ 25-30 og bemærkningerne hertil s. 102-112).

1. Almindelige bemærkninger.

Af de i dette kapitel indeholdte bestemmelser svarer udkastets *§§ 21-26* indholdsmæssigt til 1964 udkastets §§ 25-30. Herom kan derfor henvises til de almindelige bemærkninger i 1964 betænkningen s. 102-104. Om forekommende afvigelser i udkastets lovtekst henvises til bemærkningerne nedenfor til de enkelte paragraffer, herunder navnlig § 21, stk. 2, § 22, § 23 og § 25.

Bestemmelserne i udkastets *§§ 17-20* og *27–28,* der ikke har noget modsvar i 1964 udkastet, er inspireret af det nordiske lovsamarbejde. § 17 fastslår den principielle hovedregel, at alle aktier skal have lige ret i selskabet, og foreskriver, under hvilke betingelser der kan gøres afvigelser fra hovedregl'en. På tilsvarende måde lovfæster §§ 18-20 hovedreglen om aktiernes frie omsættelighed, ligesom de præciserer, hvilke afvigelser herfra der kan foreskrives i vedtægterne. Endelig indfører § 27 en bestemmelse om notering af navneaktier som betingelse for udøvelse af aktionærens forvaltningsmæssige rettigheder i selskabet, og § 28 en bestemmelse om, at samejere af en aktie overfor selskabet kun kan optræde ved en fælles fuldmægtig.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 17

Hverken den gældende aktieselskabslov eller 1964 udkastet indeholder nogen udtrykkelig bestemmelse svarende til udkastets § 17. Denne bestemmelse fastslår den hovedregel, at alle aktier har lige ret i selskabet, og bestemmer, at hvis dette ikke skal være tilfældet, må der skabes vedtægtmæssig hjemmel herfor ved etablering af forskellige aktieklasser. Vedtægterne skal da angive forskellighederne mellem aktieklasserne, størrelsen af disse, samt den fortegningsret til nye aktier, som tilkommer aktionærerne ved forhøjelse af aktiekapitalen.

Bortset fra kravet om præcisering af aktieklassernes fortegningsret i tilfælde af kapitalforhøjelse må disse nye bestemmelser dog anses for en simpel lovfæstelse af retstilstanden efter den gældende aktieselskabslov, herunder af den aftalefrihed, som AL § 8, litra d, klart forudsætter. Efter AL § 8, litra d, kræves angivet i vedtægterne, »hvorvidt nogle aktier skal have særlige rettigheder og da hvilke«, og disse krav kan formentlig kun anses for opfyldt, såfremt vedtægterne angiver både forskellighederne mellem aktieklasserne og størrelsen af disse.

Da 1964 udkastets § 8, litra e, indeholder en til AL § 8, litra d, svarende bestemmelse, gælder foranstående bemærkninger også om forholdet mellem 1964 udkastet og det foreliggende udkast.

Det er således alene ved bestemmelsen om fortegningsretten, at udkastets § 17 indfører en retsregel, som er ny i forhold til aktieselskabsloven og udkastet af 1964. Denne be-

stemmelse, der må ses i sammenhæng med udkastets § 30, stk. 2, er et led i bestræbelserne på at effektivisere de i 1964 udkastets § 20, stk. 1, jfr. § 19, stk. 3, litra g, foreslåede bestemmelser om aktionærernes fortegningsret.

Til § 18.

Udkastet af 1964 indeholder ligeså lidt som AL 1930 nogen udtrykkelig lovbestemmelse om aktiers omsættelighed svarende til det foreliggende udkasts § 18. Det har imidlertid altid været antaget i dansk ret, at en aktie er frit omsættelig, med mindre andet følger af lov eller vedtægter, og bestemmelsen herom i udkastets § 18 er derfor alene at anse for en lovfæstelse af gældende ret.

Vedtægtsbestemte begrænsninger i aktiernes omsættelighed er en meget almindelig foreteelse i danske aktieselskaber. Derimod kan der kun påvises ganske få eksempler på lovbestemte omsættelighedsbegrænsninger:

Tfølge AL § 33 kan aktier, der ikke er fuldt indbetalt, kun overdrages med bestyrelsens godkendelse. En hertil svarende bestemmelse er ikke optaget i udkastet, jfr. bemærkningerne foran s. 67 til udkastets § 13, stk. 4.

Fra lovgivningen udenfor aktieselskabsloven kan nævnes følgende bestemmelser, der begrænser aktiernes omsættelighed i selskaber, som driver nærmere angivne arter af virksomhed:

Banklovens § 8 (bekendtgørelse nr. 169 af 15. juni 1956), hvorefter bestyrelsen skal bestå af mindst 3 aktieejere. Lov nr. 109 af 15. marts 1939 om *hvalfangst,* hvorefter mindst halvdelen af aktiekapitalen skal tilhøre personer, der har dansk statsborgerret, eller som har været bosat her i riget de sidste 5 år. Lov nr. 139 af 7. maj 1937 om kontrol med tilvirkning af *krigsmateriel* m.v. § 1, hvorefter der ikke må være anbragt udenlandsk kapital i selskabet. *Beværterlovens* § 3, lovbekendtgørelse nr. 24 af 21. januar 1964, hvorefter aktierne ikke må ejes af nogen fremstiller eller forhandler af drikkevarer, og aktieoverdragelse kun må ske med bestyrelsens samtykke. Lov nr. 155 af 27. maj 1964 om *film og biografer* § 5, hvorefter der ikke i selskabets biografteater eller -bygning må være anbragt kapital, der ditekte eller indirekte hidrører fra producenter eller udlejere af film.

Medens der således kun i meget begrænset omfang består legale begrænsninger i aktiernes frie omsættelighed, vil der efter udkastet fortsat være mulighed for at etablere omsættelighedsbegrænsninger i henhold til vedtægtsbestemmelse. En fuldstændig aftalefrihed, som den, der her i landet hidtil har bestået på dette område, viste det sig imidlertid under de nordiske aktielovsforhandlinger, at de øvrige landes delegerede var meget betænkelige ved. Hvad enten omsættelighedsbegrænsningen tager karakter af et forbud mod aktieovergang uden samtykke fra bestyrelsen eller et af selskabets andre organer eller af en forkøbsret eller en selvstændig køberet for de øvrige aktionærer eller andre, indebærer den ubegrænsede frihed til at affatte sådanne vedtægtsbestemmelser efter opfattelsen i de øvrige nordiske lande så store muligheder for misbrug, at det er påkrævet som et led i beskyttelsen af aktionærminoriteterne at foretage en legal regulering af disse forhold.

Ud fra disse betragtninger er der i udkastets § 18 optaget en bestemmelse om, at vedtægterne kun kan begrænse omsættelighed for navneaktier - hvilket er i overensstemmelse med den gældende AL § 25 — og kun i overensstemmelse med de nye forskrifter i udkastets § § 19-20 eller særlig lov.

Til §19.

Bestemmelserne i udkastets § 19 regulerer den i danske aktieselskaber hyppigt forekommende form for omsættelighedsbegrænsning, hvorved der vedtægtsmæssigt tillægges aktionærer eller andre forkøbsret i tilfælde af aktieovergang.

De tilsvarende bestemmelser i de øvrige nordiske landes lovforslag er i overensstemmelse med den der bestående tradition udformet som regler om »lösen«, hvorefter aktionærer eller andre er berettiget til at »lösa« aktier, som overgår til en ny ejer. Efter disse regler kan aktionæren frit sælge sin aktie, men den berettigede kan forlange at overtage aktien fra køberen, der således er undergivet en slags indløsningspligt. Efter det danske udkast opretholdes gældende rets frie adgang til at udforme vedtægternes indløselighedsregler efter hvert enkelts selskabs behov, jfr. udkastets § 4, pkt. 12.

Ligesom efter den gældende AL står det efter udkastet selskaberne frit for at bestemme, i hvilke tilfælde af aktieovergang

(salg, gave, familie- eller arveretlig erhvervelse, retsforfølgning o. s. v.) forkøbsretten skal blive aktuel, og hvilke kredse af personer (»aktionærer eller andre«) der skal være forkøbsberettigede. Det er alene de nærmere regler om forkøbsrettens indhold og udnyttelse, udkastets § 19 vil regulere:

Ifølge § 19, *stk. 1,* skal vedtægterne indeholde de nærmere regler om forkøbsretten. Herefter må vedtægterne i hvert fald angive, i hvilke tilfælde af aktieovergang forkøbsretten bliver aktuel, og hvem den tilkommer. Herudover kræver stk. 1 angivet, i hvilken rækkefølge forkøbsretten tilkommer de berettigede, samt de - maksimalt begrænsede - frister, der skal gælde for de forkøbsberettigedes akcept af tilbud og erlæggelse af købesummen.

Udkastet forudsætter i overensstemmelse med selskabsretlig sædvane, at selskabets bestyrelse fungerer som mellemled mellem aktiesælger og aktiekøber, og ved § 19, *stk. 3,* pålægges det ex tuto bestyrelsen ufortøvet at lade indkomne tilbud gå videre til de forkøbsberettigede.

I praksis har der ofte været rejst spørgsmål om, hvorvidt en forkøbsberettiget har ret til at forlange sig tiltransporteret en vilkårlig del af en tilbudt aktiepost. Dette spørgsmål foreslås i udkastets § 19, *stk. 2, 1. pkt.,* løst således, at en sådan ret til partiel udnyttelse af forkøbsretten kun haves, såfremt vedtægterne udtrykkeligt bestemmer det.

Spørgsmålet om fastsættelsen af købesummen er ligeledes et forhold, som erfaringsmæssigt ofte giver anledning til tvistigheder mellem de interesserede parter. I § 19, *stk. 2, 2. pkt., og stk. 4* har man derfor foreslået en løsning heraf, dels for tilfælde, hvor vedtægterne indeholder en bestemmelse om beregningsgrundlaget for købesummen, dels for tilfælde, hvor problemet henstår uløst i vedtægterne.

For så vidt angår den førstnævnte situation bestemmer § 19, *stk. 2, 2. pkt.,* at såfremt vedtægternes regler om beregningsgrundlaget for købesummen måtte føre til en åbenbart urimelig pris for aktierne, kan bestemmelsen tilsidesættes ved dom, og prisen fastsættes da efter reglerne i udkastets stk. 4. - Bestemmelsen i stk. 2 forudsætter klart, at vedtægternes bestemmelser om købesummens fastsættelse normalt skal være bindende for de interesserede parter, idet bestemmelsen efter sin ordlyd kun åbner mulighed for, at en køber eller sælger kan få vedtægtsbestemmelserne tilsidesat i de undtagelsestilfælde, hvor vedtægternes beregningsregler fører til en åbenbart urimelig pris.

Bestemmelsen i udkastets § 19, stk. 2, angiver intet om, hvad der skal forstås ved en »åbenbart urimelig pris«. Dette overlades til rettens afgørelse efter en almindelig bedømmelse af sagens omstændigheder. At købesummen efter en dom, der tilsidesætter vedtægtsbestemmelsen, skal fastsættes efter reglerne i § 19, stk. 4, er ikke ensbetydende med, at enhver nogenlunde betragtelig afvigelse fra den der omhandlede værdi gør den vedtægtsbestemte pris åbenbart urimelig. Selv en væsentlig afvigelse kan tænkes at have sin rimelige begrundelse i parternes forudsætninger for eller hensigter med den i vedtægterne fikserede pris eller beregningsmåde. F. eks. vil aktiekursen ofte være sat lavt for at muliggøre det for køberen at videreføre en af parterne i fællesskab dreven virksomhed i forbindelse med generationsskifte eller med opløsning af et forretningsmæssigt samarbejde, som man af praktiske grunde har etableret i aktieselskabsform, men som i realiteten har haft karakter af et interessentskab. I tilfælde af denne art kan det ikke gøre den vedtægtsbestemte kurs åbenbart urimelig for sælgeren, at aktiernes værdi er steget væsentligt i tiden efter bestemmelsens indførelse, men i tilfælde, hvor der ikke kan påvises nogen særlig motivering for en vedtægtsbestemmelse, der konkret fører til en fra værdien stærkt afvigende køberkurs, vil det være naturligt, at afvigelsen indgår blandt de momenter, retten tillægger betydning, når den på grundlag af parternes procedure og samtlige under sagen oplyste omstændigheder iøvrigt skal afgøre, om vedtægternes regler om købesummen skal tilsidesættes.

Hvis vedtægterne ikke indeholder bestemmelser om overdragelseskursen eller om beregningsgrundlaget for denne, og parterne er uenige herom, skal købesummen efter udkastets § 19, *stk. 4,* fastsættes af retlig udmeldte skønsmænd, hvis afgørelse hver af parterne kan indbringe for retten. Såvel for skønsmændene som for retten gælder det, at afgørelsen skal fastsætte købesummen til aktiernes værdi. Bestemmelserne i udkastets §

19, stk. 4, er indholdsmæssigt overensstemmende med de i 1964 udkastets § 72, stk. 2, indeholdte bestemmelser om indløsning af aktier i tilfælde, hvor der imod minoritetens stemmer vedtages bestemmelser, der medfører forskydning mellem aktieklasser. Om forståelsen af udkastets § 19, stk. 4, herunder navnlig af udtrykket »aktiernes værdi« kan derfor i det hele henvises til bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 162.

De før lovens ikrafttræden bestående vedtægtsbestemmelser om omsættelighedsbegrænsninger bevarer deres gyldighed, jfr. § 166, stk. 1. Derimod er bestemmelsen i udkastets § 19, stk. 2, 2. pkt., under visse forudsætninger anvendelig også på vedtægtsbestemmelser fra før lovens ikrafttræden, jfr. § 166, 2. punktum.

Til § 20.

Udover den i udkastets § 19 indeholdte regel om forkøbsret til aktier, der ønskes solgt eller på anden måde skifter ejer, er den i § 20 omhandlede samtykkeregel som tidligere nævnt den eneste form for indskrænkning i aktiernes omsættelighed, som udkastet vil tillade optaget i vedtægterne.

Efter *§ 20, stk. 1,* kan det i vedtægterne bestemmes, at overdragelse af aktier kun kan ske med samtykke af selskabet. En sådan omsættelighedsbegrænsning er hyppigt forekommende i danske aktieselskabers vedtægter enten som en separat bestemmelse eller som supplement til vedtægtsbestemmelser om forkøbsret til eller indløsningspligt for aktier. Ingen af disse anvendelsesmåder vil være udelukket efter udkastet, men en vis begrænsning af den i dag bestående frihed til at træffe sådanne bestemmelser vil dog følge af, at udkastets § 20 kun tillader vedtægtsbestemmelser om samtykke til frivillig overdragelse inter vivos, hvorved man udelukker muligheden for at træffe bestemmelse om samtykke til aktieovergang ved arv og ved retsforfølgning. I denne henseende er udkastets § 20 således snævrere end § 19, der tillader forkøbsretsbestemmelser for ethvert tilfælde af aktieovergang.

Indeholder vedtægterne en bestemmelse om, at aktieoverdragelse kræver »samtykke af selskabet«, er det efter udkastets § *20, stk. 2, 1. pkt.,* bestyrelsen, der træffer afgørelsen. Såfremt man ønsker spørgsmålet forelagt generalforsamlingen til afgørelse, må dette udtrykkeligt fremhæves i vedtægterne. Modsætningsvis følger det af stk. 2, 1. pkt., at vedtægterne ikke kan give andre selskabsorganer (f. eks. direktionen eller repræsentantskabet) endsige nogen trediemand (private eller offentlige myndigheder) bemyndigelse til at træffe afgørelsen.

I vedtægterne kan der ifølge udkastets *§ 20, stk. 2, 2. pkt.,* optages bestemmelser om betingelserne for meddelelse af samtykke. Sådanne bestemmelser forekommer også i dag i nogle selskabers vedtægter, f. eks. at samtykke kun må gives til aktieerhververe, der opfylder visse faglige kvalifikationer, eller som ikke driver en med selskabet konkurrerende virksomhed, eller som har et bestemt politisk tilhørsforhold. Udkastet gør dog ikke en sådan bestemmelse obligatorisk, og hvis vedtægterne ikke indeholder bestemmelser om betingelserne for meddelelse af samtykke, vil spørgsmålet herom i hvert enkelt tilfælde være overladt bestyrelsen respektive generalforsamlingen til skønsmæssig afgørelse under hensyntagen til selskabets og dermed samtlige aktionærers tarv.

Såvel aktiesælgeren som hans køber vil naturligt være interesseret i, at afgørelsen af samtykkespørgsmålet ikke holdes svævende i længere tid end højst nødvendigt. Til beskyttelse af denne rimelige interesse og for at forhindre ufornøden eller helt chikanøs forhaling af afgørelsen, bestemmes det i udkasets *§ 20, stk. 2, 3–4 pkt., at* afgørelsen skal træffes snarest muligt og senest 2 måneder efter anmodningens modtagelse, og *at* den pågældende derefter ufortøvet skal have underretning om afgørelsen. Bestemmelsen forlanger ikke, at selskabet begrunder en afgørelse, hvorved samtykke nægtes.

Til §21.

(AL §§ 23-25, 1964 udkastets §§ 25-27 og bemærkningerne hertil s. 104-107).

I udkastets § 21 er med enkelte undtagelser, jfr. § 22 og § 23, samlet alle de bestemmelser om aktiebrevets indhold m. v., der i 1964 udkastet indeholdes i §§ 25-27. Om forekommende afvigelser fra 1964 udkastet henvises til nedenstående bemærkninger til paragraffens enkelte stykker.

Udkastets *§21, stk. 1,* er indholdsmæssigt overensstemmende med 1964 udkastets § 27. Det nye 1. pkt., hvorefter aktiebrevet

kan lyde på navn eller ihændehaver, indebærer alene en redaktionel afvigelse. Det fastslår den hovedregel, som det følgende punktum forudsætter, når det heri forbydes at udstede eller tranportere aktier til ihændehaveren, såfremt der gælder indskrænkninger i aktiernes omsættelighed, eller aktionærerne er forpligtede til at lade deres aktier indløse. I modsætning til 1964 udkastet indeholder udkastets § 21, stk. 1, ikke nogen tilsvarende forbudsregel for så vidt angår aktier, der ikke er fuldt indbetalt. Dette skyldes, at aktier ifølge udkastets § 21, stk. 2, ikke må udleveres til aktieejeren, før de er fuldt indbetalt, jfr. herved udkastets § 23, stk. 1, hvorefter der vel kan gives aktionæren et interimsbevis, før aktierne er fuldt indbetalt, men dette da skal lyde på navn.

I udkastets *§ 21, stk. 2,* er *1. pkt.* enslydende med 1964 udkastets § 25, dog at aktiebrevets udlevering som foran nævnt efter det foreliggende udkast yderligere er gjort betinget af, at aktien er fuldt indbetalt. Denne nye betingelse er begrundet i samme hensyn, som har ført til skærpelse af udkastets bestemmelser om restindbetaling på tegnede aktier, jfr. §§ 15 og 16, og bemærkningerne hertil s. 68-69. I udkastets § 21, stk. 2, *2. pkt.,* er optaget den nye bestemmelse, at navneaktier kun må udleveres til aktionærer, der er noteret i aktiebogen. Denne bestemmelse må ses i sammenhæng med udkastets § 27, hvorefter noteringen er gjort til en betingelse for, at erhververen af en navneaktie kan udøve de rettigheder, som tilkommer en aktionær, bortset fra retten til udbytte og andre direkte økonomiske rettigheder. Notering er således nødvendig, for at aktionæren kan stemme på generalforsamlingen eller iøvrigt udøve en aktionærs såkaldte forvaltningsmæssige rettigheder i selskabet.

Udkastets *§ 21, stk. 3,* indeholder dels bestemmelserne om det obligatoriske mindsteindhold af oplysninger i aktiebrevet, dels lovens krav til underskrift af aktiebreve. I førstnævnte henseende er bestemmelserne i 1. og 2. pkt. helt enslydende med 1964 udkastets § 26, stk. 1, litra a-d, bortset fra, *at* litreringen er opgivet som ufornøden her, og *at* der ikke kræves oplysning om aktiebeløbets indbetaling, idet aktier ifølge § 21, stk. 2, som nævnt fremtidig skal være fuldt indbetalt, før de udleveres. Underskriftsreglerne er identiske med 1964 udkastets § 26, stk. 3.

Som en bestanddel af aktiebrevets obligatoriske indhold foreskriver udkastets *§ 21, stk. 6,* enslydende med 1964 udkastets § 26, stk. 2, at aktiebrevet skal indeholde et forbehold om, at der efter udstedelsen kan være truffet bestemmelser, som ændrer aktionærens retsstilling med hensyn til de forhold, hvorom det indeholder oplysninger.

Reglerne om, hvilke oplysninger herudover aktiebrevet eventuelt skal indeholde, findes i udkastets *§ 21, stk. 4-5.* Heraf er bestemmelserne i stk. 5, litra a-f, enslydende med 1964 udkastets § 26, stk. 1 litra e-j. Stk. 4 er derimod en ny regel, hvorefter aktiebrevet skal angive, til hvilken klasse det hører, såfremt vedtægterne åbner mulighed for opdeling af aktiekapitalen i forskellige klasser. I praksis vil denne bestemmelse dog kun være en lovfæstelse af almindelig selskabsretlig praksis.

Til §22.

(AL § 23, stk. 2, 1964 udkastets § 25 og bemærkningerne hertil s. 104).

Efter AL § 23, stk. 2, kan et aktiebrev omfatte flere aktier. Denne bestemmelse er udeladt i 1964 udkastet, som i bemærkningerne s. 104 til udkastets § 25 navnlig begrunder udeladelsen med, *at* et aktiebrev, der omfatter flere selvstændige aktier, i sig selv må anses for en uklar konstruktion, *at* der ikke kan antages at være praktisk behov for et sådant dokument, når loven - i modsætning til f. eks. den norske aktieselskabslov - ikke stiller krav om, at alle aktier skal være lige store, og *at* aktiebreve af denne art må volde praktiske vanskeligheder i tilfælde af transport af en eller flere af de af aktiebrevet omfattede aktier.

I det foreliggende udkast er bestemmelsen genoptaget som et 1. punktum i § 22, således at § 22 i forening med bestemmelserne i udkastets § 21, stk. 5, vedrørende udbyttekuponer, og § 25, stk. 2, vedrørende aktiebogen, skulle gøre det muligt for selskaber, der måtte ønske det, at overgå til det såkaldte »aktiecertifikat«-system ved indførelse af de herpå sigtende vedtægtsbestemmelser.

Baggrunden herfor er, at det under de nordiske aktielovforhandlinger har vist sig, at der i alle de nordiske lande er en voksende interesse for certifikatsystemet som et led i bestræbelserne på at lette de større selskaber og ikke mindst bankerne arbejdsbyr-

den ved udbytteudbetaling og aktieemissioner. Ved at åbne mulighed for, at en aktionær kan få alle sine aktier i et selskab samlet i ét aktiebrev, og ved at lade aktionærens legitimation til at hæve udbytte og anden udlodning og til at deltage i aktieemisssioner være knyttet til hans indførelse i aktiebogen i stedet for til besiddelse af udbyttekuponer, tegningsretsbeviser og lignende, sætter man selskaber og banker i stand til at afvikle disse ekspeditioner under udnyttelse af det moderne kontormaskinel, - elektronisk databehandling m.v. - som nu står til rådighed for erhvervslivet.

I *Sverige* har spørgsmålet om certifikatsystemet været gjort til genstand for undersøgelse i fondsbørskomiteen, og bl. a. på grundlag af dennes arbejde - nu offentliggjort som betænkning SOU 1968:59 - nåede de svenske og finske deltagere i det nordiske aktielovsamarbejde til det resultat, at reglerne om certifikatsystemet må udformes ret detailleret. Hovedindholdet skulle omfatte følgende bestemmelser, der muligvis for en del tænkes optaget i særlovgivningen:

1) Selskaber, hvis aktier noteres på børsen, skal anvende bestemmelserne om aktiecertifikater. Andre selskaber kan gå over til dette system. I så fald skal bestemmelser herom indføres i vedtægterne.
2) Aktiebrevet skal angive løbenummeret på brevet.
3) Aktiebogen skal udgøre et i alfabetisk orden oprettet personregister, som angiver hver enkelt aktieejers samlede antal aktier.
4) Selskabet skal udbetale dividende til den, som er indført som ejer i aktiebogen. Ved bestemmelsen af ejerspørgsmålet skal man gå ud fra en bestemt afstemningsdag. Ved beslutning om udbytteuddeling skal afstemningsdagen altid fastsættes, og den må ikke indtræffe tidligere end højst 2 uger før den besluttede betalingsdag. En tilsvarende regel skal gælde ved forhøjelse af aktiekapitalen. Aktieejere, som er indført i aktiebogen på afstemningsdagen, skal have tilsendt de fornødne tegningsdokumenter.
5) Ved pantsætning af aktier kan panthaveren henvende sig til selskabet og fremvise et skriftligt pantsætningsdokument indeholdende pantsætterens tilladelse til, at panthaveren kan hæve dividende og deltage i enmissioner i pantsætningsperioden. Selskabet skal da registrere panthaveren i denne hans egenskab og tilstille ham dividende og emissionsbeviser, som om han var ejer af aktierne. Aktiebrevet er imidlertid også i dette tilfælde et omsætningspapir, hvorfor den godtroende erhverver kan blive ejer af aktien til trods for pantsætningen.

Efter dette system er certifikatet altså et aktiebrev, på hvilket lovens regler uden videre er anvendelige, hvis ikke andet er bestemt. Reglerne om legitimation og godtroserhvervelse vedrørende omsætningspapirer bliver da anvendelige også på certifikater. Som modsvar hertil vil den, som mister sin aktie til en godtroende omsætningserhverver, få et erstatningskrav imod bestyrelsen, såfremt denne ikke har været tilstrækkelig agtpågivende ved indførelsen i aktiebogen. Dette følger af almindelige erstatningsregler.

I *Norge* har man allerede ved lov taget stilling til spørgsmålet om, på hvilken måde man vil ordne certifikatsystemet, idet justitsministeriet efter anmodning fra erhvervslivets hovedorganisationer i Ot. prp. nr. 10 af 7. januar 1966 har fremsat lovforslag om herpå sigtende ændringer af den gældende aktielovs §§ 42, 43 og 108, og de foreslåede ændringer er gennemført ved lov af 11. marts 1966. Denne stillingtagen er dog kun foreløbig, for så vidt som det af propositionen fremgår, at justitsministeriet forbeholder sig senere at fremsætte forslag om yderligere ændringer, såfremt man i det nordiske aktielovsamarbejde når frem til en løsning, der gør dette hensigtsmæssigt.

Den i den norske aktieselskabslov indførte nye ordning giver selskaberne valgfrihed mellem det hidtil bestående aktiebrevsystem og certifikatsystemet. Lovændringerne går i hovedtræk ud på, *at* et aktiebrev ikke længere skal indeholde numrene på de aktier, det omfatter, *at* aktiebogen herefter må føres efter aktionærernes navne, og *at* kvittering for udbytte m.v. foruden modtagerens navn og adresse alene skal give oplysning om det antal aktier, som udbetalingen angår.

Fra *dansk* side har man under de nordiske aktielovforhandlinger været stærkt i tvivl om. hvorvidt der her i landet overhovedet er praktisk behov for særlige lovbestemmelse om aktiecertifikater. Allerede efter den gældende AL kan der udstedes aktiebreve, som omfatter flere aktier, og et aktieselskab kan

iøvrigt efter behov udstede aktier af forskellige, derunder også store, størrelser. Loven foreskriver ikke brug af udbyttekuponer, og den indeholder ingen bestemmelser, som kan afskære et selskab, hvis aktier lyder på navn, fra vedtægtsmæssigt at knytte udbytteudbetaling m.v. til et i forbindelse med aktiebogen ført personregister over aktionærerne. I praksis har man da også set et enkelt dansk selskab gøre brug af et vedtægtsbestemt certifikatsystem allerede på det foreliggende lovgrundlag. For en dansk aktieselskabslov vil en lovfæstelse af certifikatsystemet møde den vanskelighed, at der her i landet - i modsætning til de øvrige nordiske lande - er fri og i praksis stærkt benyttet adgang til at udstede og transportere aktier til ihændehaver. Denne adgang vil det foreliggende lovudkast opretholde, og certifikatsystemet er selvsagt ikke anvendeligt i selskaber med ihændehaveraktier, idet dette system er baseret på, at selskabet har nøje kendskab til aktionærernes identitet.

Den danske delegations tvivl overfor spørgsmålet om en lovfæstelse af certifikatsystemet er tidligere blevet underbygget af udtalelser fra en del danske erhvervsorganisationer, herunder fondsbørsen, der - formentlig ud fra overvejelser som de foran anførte - kun viste ringe interesse for spørgsmålet. Denne indstilling er efterhånden - bl.a. under drøftelserne i det af handelsministeriet nedsatte fondsbørsudvalg - vendt i mere positiv retning.

I det endelige udkast har man derfor foreslået at anerkende et certifikatsystem uden dog på nuværende stade at komplicere lovreglerne i højere grad end strengt nødvendigt. *I § 22* har man gentaget AL's bestemmelse om, at et aktiebrev kan omfatte flere aktier, og hertil alene tilføjet *at* et sådant aktiebrev skal angive aktiebrevets løbenummer, de af aktiebrevet omfattede aktiers løbenumre og disses pålydende, samt *at* bestemmelserne i § 21 om aktiebrevets udstedelse og indhold iøvrigt finder tilsvarende anvendelse på aktiecertifikater. I overensstemmelse hermed bestemmes det i udkastets *§ 25, stk. 2,* at aktiebogen i givet fald skal indeholde oplysning om aktiebrevets løbenummer, de af aktiebrevet omfattede aktiers løbenumre samt disses pålydende. Endelig har man i udkastets § 21, stk. 5, præciseret, at udstedelse af udbyttekuponer er en frivillig sag.

Den certifikatordning, der herved åbnes mulighed for som alternativ til den traditionelle aktiebrevs - og kuponordning, svarer i alt væsentligt til den nye norske ordning. Den afviger dog fra den norske derved, at såvel aktiebrev som aktiebog skal angive løbenumrene både på aktiecertifikatet og på de af dette omfattede aktier, hvis pålydende ligeledes skal angives. Denne afvigelse har man fundet påkrævet under hensyn til, at de bevis- og kontrolhensyn, der ligger bag en ordensforskrift som lovens nummereringskrav, får særlig vægt, når en dansk lov i modsætning til den norske vil tillade aktier af forskellig størrelse og aktier lydende på ihændehaver. I modsætning til det norske certifikatsystem forudsætter det danske udkast således, at der foruden den traditionelle aktiebog føres en på grundlag af aktiebogen optagen alfabetisk ordnet personfortegnelse over de aktionærer, som skal have udbytte m.v. tilsendt af selskabet.

Som foran nævnt, er certifikatsystemet kun praktikabelt i selskaber, hvis aktier lyder på navn. Selskaber med *ihændehaveraktier* vil dog eventuelt kunne etablere en lignende ordning ved i vedtægterne at optage bestemmelser om deponering af aktiebrevene og udstedelse af bevis for, at notering er sket på denne måde, jfr. bestemmelsen i udkastets *§ 25, stk. 4,* Om denne bestemmelse, der er overført fra 1964 udkastets § 30, stk. 4, henvises iøvrigt til bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 111-112.

Til § 23.

(AL § 24, stk. 5, 1964 udkastets § 26, stk. 5, og bemærkningerne hertil s. 106-107).

Stk. 1. Bestemmelserne i *§ 23, stk. 1,* omhandler interimsbeviset, der skal tjene aktietegneren som legitimation i perioden, indtil aktiebrev kan udstedes. Efter udkastets § 21, stk. 2, må aktiebrev tidligst udleveres, når aktietegningen er registreret, og aktien er fuldt indbetalt. Følgelig bestemmes det i § 23, stk. 1, *1. pkt.*, at der for aktier, som ikke er fuldt indbetalt, kan udstedes interimsbeviser, som skal lyde på navn og indeholde forbehold om, at aktiebrev kun udleveres mod tilbagelevering af beviset. At interimsbeviser for ikke fuldt indbetalte aktier skal lyde på navn, er i overensstemmelse med den hidtil gældende regel. Bestemmelsen er ikke til hinder for en midlertidig udstedelse af inte-

rimsbeviser for aktier, der er fuldt indbetalt ved tegningen, men hvor denne endnu ikke er registreret.

Ifølge AL § 32 og 1964 udkastets § 34 skal aktietegneren udstede forskrivning for det skyldige restbeløb på en ikke fuldt indbetalt aktie. Dette særlige dokument foreslås afskaffet i det foreliggende udkast. Efter dette skal interimsbeviset tillige tjene som forskrivning, idet § 23, stk. 1, *2. pkt.*, bestemmer, at senere indbetalinger på begæring skal afskrives på beviset.

Bestemmelsen i udkastets § 23, stk. 1, *3. pkt.*, hvorefter interimsbeviser kan underskrives af en af bestyrelsen dertil befuldmægtiget, er enslydende med 1964 udkastets § 26, stk. 5, sidste led, jfr. bemærkningerne hertil i betænkningen s. 106.

Med de modifikationer, som følger af paragraffens særlige regler om interimsbeviser, skal de i udkastets §§ 21-22 om aktiebreve givne regler iøvrigt finde tilsvarende anvendelse på interimsbeviser, jfr. § 23, stk. I, *4. pkt.* Lige så lidt som den tilsvarende bestemmelse i 1964 udkastets § 26, stk. 5, (betænkningens s. 107) indeholder det foreliggende udkasts § 23, stk. 1, dog nogen udtømmende angivelse af, hvilke regler om aktier der finder tilsvarende anvendelse på interimsbeviser. I udkastets § 24, stk. 2, gøres således negotiabilitetsreglerne i paragraffens 1. stk. tilsvarende anvendelige på interimsbeviser. Endvidere gør udkastets § 24, stk. 4, mortifikationsreglerne i paragraffens 3. stk. tilsvarende anvendelige, og ifølge udkastets § 14, stk. 2, gælder reglerne om manglende indbetaling på aktier direkte for interimsbeviser. Men også uden sådanne udtrykkelige bestemmelser må de om aktier gældende regler finde tilsvarende anvendelse på interimsbeviset i det omfang, dette er en følge af dokumentets karakter af et midlertidigt aktiebrev. Dette gælder f. eks. reglerne i udkastets § 13, stk. 4, om overdragelse af en ikke fuldt indbetalt aktie, § 25 om aktiers notering i aktiebogen, § 27 om virkningerne af manglende notering m.v., og § 48 om egne aktier.

Stk. 2. Tegningsretsbeviset, der ikke omtales hverken i den gældende aktieselskabslov eller i 1964 udkastet, er et i selskabsretlig praksis så hyppigt anvendt dokument til sikring af aktionærernes fortegningsret ved kapitalforhøjelser, at man har fundet det rimeligt i det foreliggende udkast at indføre enkelte regler om dets indhold og brug. Om tegningsretsbevisets anvendelse i forbindelse med kapitalforhøjelse ved tegning er bestemmelser optaget i udkastets § 31, hvorom henvises til bemærkningerne nedenfor. Reglerne om dokumentets mindsteindhold og underskrift er givet i udkastets § 23, stk. 2, hvorefter tegningsretsbeviset skal angive selskabets navn, løbenummer på den eller de aktier, hvortil det hører, samt aktieklasse. Ligesom interimsbeviset kan tegningsretsbeviset underskrives af en af bestyrelsen dertil befuldmægtiget.

Efter svensk forbillede foreslås der i udkastets § 31 yderligere indført regler om anvendelse af såkaldte delbeviser i forbindelse med forhøjelse af aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier. Om indhold og underskrift af dette dokument - som formentlig er hidtil ukendt i dansk selskabsretlig praksis - gælder i henhold til udkastets § 23, stk. 2, samme regler som for tegningsretsbeviset.

Også for udbyttekuponer opstiller § 23, stk. 2, samme indholdskrav, men for kuponer gælder der ingen underskriftskrav.

Såvel tegningsretsbeviset som delbeviset er negotiabelt efter samme regler som for aktier, jfr. den nye udtrykkelige bestemmelse herom i udkastets § 24, stk. 2. Om udbyttekuponer gælder som hidtil, at de er negotiable som ihændehaverpapirer, jfr. udkastets § 24, stk. 2.

Til § 24.

(AL § 26, 1964 udkastetes § 28 og bemærkningerne hertil s. 102-104 og 107 samt AL § 27, 1964 udkastets § 29 og bemærkningerne hertil s. 107-110).

Stk. 1-2. Negotiabilitetsreglerne i udkastets § 24, stk. 1-2, er enslydende med 1964 udkastets § 28 bortset fra, at stk. 2 udtrykkelig gør de for aktier gældende bestemmelser tilsvarende anvendelige på interimsbeviser, tegningsretsbeviser og delbeviser, jfr. bemærkningerne herom foran til § 23.

Om de virkninger, negotiabiliteten antages at have for aktieretlige dokumenters vedkommende, henvises til udredningen i 1964 betænkningen s. 102-104.

Stk. 3-4. Bortset fra et par redaktionelle ændringer er mortifikationsreglerne i udkastets § 24, stk. 3-4, enslydende med 1964 udkastets § 29, hvorom henvises til bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 107-110.

Til § 25.

(AL § 28, 1964 udkastets § 30 og bemærkningerne hertil s. 110-112).

Bestemmelserne om aktiebogen i udkastets § 25 svarer til 1964 udkastets § 30, men adskiller sig både redaktionelt og indholdsmæssigt fra denne, idet alene § 25, stk. 4, er enslydende med den tilsvarende bestemmelse i 1964 udkastets § 30, stk. 4.

Stk. 1-3. Medens 1964 udkastets § 30, stk. 1, nøjedes med en almindelig holdt forskrift om, at »I aktieselskaber skal der føres en aktiebog«, præciserer § 25, stk. 1-3, *at* det er bestyrelsen, der har ansvaret for førelsen af aktiebogen, *at* den skal indeholde en fortegnelse over samtlige selskabets aktier (altså også ihændehaveraktier), *at* aktierne skal indføres i nummerfortegnelse, at aktiebogen tillige skal indeholde oplysning om aktiebrevets nummer i tilfælde, hvor aktiebrevet omfatter flere aktier, *at* aktiebogen skal opretttes umiddelbart efter selskabets stiftelse, og *at* notering af anmeldte ændringer i aktionærforholdene skal dateres.

Den nye bestemmelse i stk. 2 om notering af aktiebreve, der omfatter flere aktier, jfr. § 22, er et led i de bestemmelser, der skal muliggøre indførelse af et certifikatsystem. Vil man i et selskab indføre dette system, må der oprettes en alfabetisk ordnet personfortegnelse over de aktionærer, der skal have udbytte m. v. tilsendt af selskabet. Om indførelse af et certifikatsystem nødvendiggør ændring af selskabets vedtægter, vil bero på disses indhold.

Udkastets § 25, stk. 1 og 3, indebærer en ny ordning af reglerne om aktionærernes ret og pligt til at lade deres aktier notere i aktiebogen:

Efter 1964 udkastets § 30, stk. 2-3, og AL § 28, stk. 2-3, er enhver aktionær *berettiget* til at forlange sine aktier noteret på sit navn, og enhver, hvis aktier ifølge vedtægterne skal lyde på navn, *pligtig* at lade sig notere i aktiebogen.

I det foreliggende udkasts § 25, stk. 1 in fine, foreslås det alene at gøre notering på navn pligtmæssig *ved aktiers udstedelse,* men til gengæld at lade pligten omfatte alle aktier, som faktisk udstedes til en navngiven aktionær. Noteringspligten gælder således ikke alene i tilfælde, hvor aktierne ifølge vedtægterne skal lyde på navn, men også i tilfælde, hvor de efter vedtægterne kan lyde på navn eller ihændehaver, og aktietegneren har valgt dst første alternativ, at få aktierne udstedt på sit navn. - Ved *transport af aktier* skal der efter udkastet ikke gælde nogen noteringspligt, men efter § 25, stk. 3, har erhververen af en navneaktie ret til at forlange sig noteret, såfremt han dokumenterer sin adkomst, og der ikke efter bestemmelserne i §§ 19-20 er noget til hinder for erhvervelsen.

Såfremt ejeren af en ihændehaveraktie ønsker aktien noteret på sit navn i aktiebogen, nå han først gøre aktien til en navneaktie ved at give aktiebrevet påtegning om transport på sit navn. Dette er overensstemmende med 1964 udkastet og den gældende aktieselskabslov. Ligesom disse giver udkastets § 24, stk. 1, 3. pkt., yderligere ejeren af en ihændehaveraktie mulighed for at få den noteret på »hemmeligt navn«, det vil sige at aktieejerens navn vel noteres i aktiebogen, men ikke på aktiebrevet, der alene forsynes med selskabets påtegning om, at ejerens navn er noteret.

Udkastets nye ordning af noteringsreg-1erne må antages i sig selv at være mere rationel end den hidtil gældende, men omlægningen er iøvrigt begrundet i disse bestemmelsers sammenhæng med udkastets indførelse af nye regler, der dels anerkender certifikatsystemet og dels præciserer, hvilke retsvirkninger notering i aktiebogen skal have, jfr. udkastets § 27 og bemærkningerne hertil.

Stk. 4. Som indledningsvis nævnt, er denne bestemmelse enslydende med 1964 udkastets § 30, stk. 4, jfr. bemærkningerne hertil i 1964 betænkningen s. 111-112.

Til § 26.

I *stk. 1,* 1. pkt. bestemmes det enslydende med 1964 udkastets § 30, stk. 1, at et betryggende løsblads- eller kortsystem kan anvendes som aktiebog. Med det formål at lette selskaberne muligheden for at bruge certifikatsystemet, er der i stk. 1 tilføjet et nyt 2. punktum, hvorefter aktiebogen også tillades ført ved databehandling eller på anden dermed ligestillet måde.

Stk. 2. Spørgsmålet om, hvorvidt og da i hvilket omfang aktiebogen bør være tilgængelig for andre end selskabets bestyrelse, er udførligt behandlet i 1964 betænkningens s. 110. Det fremgår heraf bl. a., *at* regeringsforslaget af 1956 foreslog aktiebogen gjort tilgængelig for enhver, *at* aktielovkommissio-

nen i sit foreløbige lovudkast af 1961 tænkte sig spørgsmålet løst ved en bestemmelse om, at enhver aktionær skulle have adgang til en af bestyrelsen på grundlag af aktiebogen affattet aktionærfortegnelse, *at* forslaget herom stødte på lige så kraftig modstand hos erhvervsorganisationerne, som regeringsforslaget havde gjort, og *at* aktielovkommissionen herefter fandt det rigtigst at udelade disse bestemmelser i sit endelige udkast, idet man ikke mente at kunne se bort fra den fare for misbrug, som sådanne bestemmelser efter erhvervsrepræsentanternes opfattelse ville indbyde til.

Under de nordiske aktielovforhandlinger har disse problemer været til forhandling gentagne gange. Fra dansk side har man herunder redegjort for forløbet af aktielovkommissionens bestræbelser på en løsning. Fra alle de andre landes side har man henvist til, at aktiebogen i det øvrige Norden er tilgængelig i mere eller mindre vid udstrækning allerede i henhold til gældende lov: I Sverige er aktiebogen tilgængelig for enhver, i Norge for enhver aktionær, og i Finland for enhver aktionær såvel som for offentlige myndigheder. Endvidere oplystes det, at de erhvervsdrivende i de øvrige nordiske lande ikke har besværet sig over ulemper som følge af, at der er adgang til aktiebogen. Man var derfor enige om i disse landes lovudkast at bibeholde de hidtil gældende bestemmelser om aktiebogens tilgængelighed.

Efter det således oplyste om erfaringerne i de øvrige nordiske lande må det antages, at de danske erhvervsrepræsentanters frygt for misbrug af aktiebogens oplysninger er mere teoretisk end praktisk begrundet. Når aktiebogen alene er tilgængelig for den af en - måske lille - aktionærmajoritet valgte bestyrelse, kunne man vel snarere frygte, at denne monopolstilling lejlighedsvis ville blive misbrugt til skade for minoritetsaktionærerne. Det forekommer derhos helt naturligt, at enhver aktionær gennem aktiebogen kan gøre sig bekendt med, hvem der iøvrigt er noteret som aktionærer i selskabet, idet viden herom kan være af betydning for udøvelsen af legale eller vedtægtsbestemte minoritets- eller andre aktionærbeføjelser. I det danske lovudkasts § 26, stk. 2 har man derfor optaget den nye bestemmelse, at aktiebogen skal være tilgængelig for enhver aktionær på selskabets kontor.

Til §§ 27-28.

I tilslutning til bestemmelserne i udkastets § 25, stk. 1-3, om aktionærernes ret og pligt til at lade deres aktier notere i aktiebogen, jfr. bemærkningerne foran s. 77, foreslås der i *udkastets § 27-28* indført nye regler om den til noteringen knyttede legitimationsvirkning.

Efter *udkastets §27* skal erhververen af en navneaktie ikke kunne udøve de rettigheder, som tilkommer en aktionær - bortset fra retten til udbytte og andre direkte økonomiske rettigheder - forinden han er noteret i aktiebogen eller dog har anmeldt sig som berettiget til notering.

En tilsvarende bestemmelse findes ikke i 1964 udkastet, som vil overlade legitimationsspørgsmålet til afgørelse efter almindelige retsgrundsætninger. Ifølge bemærkningerne side 111 til 1964 udkastets § 30, stk. 3, har man blot udeladt den i AL § 28, stk. 2, indeholdte bestemmelse om, at »i forhold til selskabet betragtes kun den som aktionær, der er indført som sådan i aktiebogen«, og begrundet udeladelsen med, *at* der heri ikke er givet en regel af materielretlig karakter, og *at* den som legitimationsregel betragtet er misvisende, idet den slet ikke gælder for ihændehaveraktier og kun i begrænset omfang for navneaktier.

Det foreliggende udkasts legitimationsregel bygger på den gængse sondring mellem aktionærens forvaltningsmæssige rettigheder og hans direkte økonomiske rettigheder overfor selskabet. Reglen indebærer efter sin ordlyd, at legitimationen er knyttet til aktiebogsnoteringen for så vidt angår udøvelsen af de til en navneaktie hørende forvaltningsmæssige rettigheder, herunder navnlig retten til at stemme på generalforsamlingen. Derimod er aktiebogsnotering ikke nødvendig for at legitimere navneaktionæren til udøvelse af sine direkte økonomiske rettigheder eller ihændehaveraktionæren i nogen af de nævnte henseender.

Udenfor de tilfælde, som efter ordlyden omfattes af udkastets § 27, vil aktionærens legitimation som hovedregel være knyttet til besiddelsen af aktiebrevet. Hvis selskabet med hjemmel i vedtægterne har udstedt udbyttekuponer, jfr. udkastets § 21, stk. 5, eller hvis der i henhold til udkastets § 31 er udstedt tegningsretsbeviser eller delbeviser i forbindelse med en kapitalforhøjelse, vil ak-

tionærens legitimation til at hæve udbytte respektive deltage i kapitalforhøjelse dog være knyttet til disse dokumenter.

Med dette indhold er udkastets § 27 i det hele en lovfæstelse af den hidtidige retstilstand, jfr. 1964 betænkningen s. 104.

Som et supplement til legitimationsregien i § 27 er der efter norsk forbillede i *§ 28* indført en ny, i praktiske hensyn begrundet regel, hvorefter samejere af en aktie kun kan optræde overfor selskabet ved en fælles befuldmægtiget.

Kapitel 5.

Forhøjelse af aktiekapitalen.

(AL §§ 19-22, udkast 1964 §§ 19-24 og bemærkningerne hertil s. 94-101).

/. *Almindelige bemærkninger.*

Med udgangspunkt i samme betragtninger, som ligger til grund for den i udkastet foreslåede skærpelse af de bestemmelser, der tilsigter i nystiftede aktieselskaber at sikre aktiekapitalens effektive indbetaling og fyldestgørende oplysninger om stiftelsesgrundlaget, har man fundet det påkrævet at foreslå en vis udbygning og skærpelse af bestemmelserne om forhøjelse af aktiekapitalen i bestående aktieselskaber.

Systematisk er kapitlets indhold opdelt således, at udkastets *§ 29* indledningsvis fastslår, på hvilke to måder aktiekapitalen kan forhøjes, nemlig henholdsvis ved aktietegning og ved udstedelse af fondsaktier (friaktier), at *§§ 29-33* iøvrigt omhandler generalforsamlingens beslutning om forhøjelsen, at der i *§§ 34-36* gives forskrifter om aktietegningen, at § *37-38* indeholder hjemmelen for kapitalforhøjelse i henhold til vedtægtsmæssig bemyndigelse til bestyrelsen, samt at *§§ 39–40* omhandler forhøjelse af aktiekapitalen med fondsaktier.

Bestemmelserne er i videst muligt omfang paralleliseret med stiftelsesreglerne - også for så vidt som disse afviger fra 1964 udkastet. Ligesom i stiftelsesafsnittet har man således i nærværende kapitel forladt 1964 udkastets forslag i § 21, stk. 2, om pligt til optagelse af en egentlig vurderingsforretning i tilfalde, hvor selskabet i forbindelse med kapitalforhøjelsen skal overtage en bestående virksomhed eller bestemte formueværdier, jfr. bemærkningerne nedenfor til udkastets § 29, stk. 2. Endvidere er den særlige bestemmelse i 1964 udkastets § 21, stk. 2, jfr. § 7, om bestyrelsens ansvar for uforsvarlig værdiansættelse udeladt her, men gentaget i § 140, der omhandler det erstatningsansvar, som bl. a. bestyrelsens medlemmer kan pådrage sig under udførelsen af deres hverv.

Herudover afviger det foreliggende udkast fra 1964 udkastet ved en række nye bestemmelser, hvoraf fremhæves:

§ 29, stk. 1, 2. pkt., hvorefter beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen ikke må træffes , før selskabet er registreret.

§ 29, stk. 3, hvorefter der i indkaldelsen til generalforsamlingen skal gives aktionærerne nærmere orientering om deres fortegningsret,

§§ 30–31, der giver en mere detailleret regulering af fortegningsretten og dens udnyttelse,

§32, stk. 3, der begrænser generalforsamlingens hidtil frie adgang til at udskyde tidspunktet for de nye aktionærers udøvelse af aktionærrettighederne,

§33, der fastslår, at nye aktier kun kan indbetales i kontanter, såfremt generalforsamlingen ikke udtrykkelig har besluttet, at de skal kunne indbetales i andre værdier eller ved konvertering af gæld,

§ 34, stk. 2, der åbner mulighed for i visse tilfælde at lade generalforsamlingsprotokollatet tjene som tegningsliste,

§ 35 om aktietegningens ugyldighed, såfremt tegningen ikke er sket efter reglerne i § 34, eller den er sket under forbehold,

§§ 37-38, der indeholder mere udførlige regler om kapitalforhøjelse efter bestyrelsens beslutning i henhold til vedtægtsmæssig bemyndigelse, og

§§ 39-40, der giver udførligere regler om kapitalforhøjelse ved udstedelse af fondsaktier og en ny bestemmelse om forældelse af aktionærernes ret til ikke afhentede fondsaktier.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

(AL § 19, udkast 1964 § 19 og bemærkningerne hertil s. 95-97.)

***Til** § 29.*

Stk. 1. I udkastets § 29, stk. *1,1. pkt.*, præciseres det som indledning til kapitlet, at forhøjelse af aktiekapitalen kan ske på to forskellige måder: Ved tegning af nye aktier,

som aktietegneren skal præstere indbetaling for, eller ved udstedelse af fondsaktier, som tildeles de hidtidige aktionærer uden formel tegning, og uden at der tilgår selskabet nye indskud udefra, idet forhøjelsen af selskabets aktiekapital sker ved overførsel af selskabets egne midler til aktiekapital efter reglerne i § 39.

Betegnelsen »fondsaktier« er optaget efter svensk forbillede, idet denne betegnelse antages at give et mere dækkende udtryk for karakteren af sådanne aktier end betegnelsen »friaktier«, der hidtil har været almindeligt brugt i Danmark, jfr. også 1964 udkastets § 19, stk. 5. Betegnelsen »gratisaktier«, der er den i norsk ret hidtil benyttede betegnelse, erstattes i det norske udkast ligeledes af »fondsaktier«.

Begge disse sidste betegnelser kan bibringe den urigtige opfattelse, at der ved aktieudstedelsen sker en udlodning af selskabets midler til aktionærerne. I realiteten sker der tværtimod en binding af selskabets frie midler, idet de til aktiekapital overførte midler herefter ikke kan udbetales aktionærerne uden iagttagelse af de for kapitalnedsættelse eller selskabets opløsning givne kautelbestemmelser, herunder proklama til selskabets kreditorer, jfr. udkastets § 46, respektive § 122.

Bortset fra præciseringen af de nævnte to muligheder for kapitalforhøjelse er stk. 1,1. pkt., helt overensstemmende med 1964 udkastets § 19, stk. 1-2, idet beslutningen om forhøjelse af aktiekapitalen herefter er et generalforsamlingsanliggende, såfremt der ikke i vedtægterne er givet bestyrelsen udvidelsesbemyndigelse som omhandlet i udkastets § 37.

Derimod er det en ny regel, når det i stk. 1,2. *pkt.*, bestemmes, at beslutning om kapitalforhøjelse ikke må træffes, før selskabet er registreret. Bestemmelsen har sit forbillede i den gældende norske aktieselskabslovs § 23, stk. 1, og har til formål at forhindre mulig uklarhed om størrelsen af den effektive kapital, hvormed selskabet stiftes. Den er således en videreførelse af den linie, som er anlagt i 1964 udkastets § 12, stk. 2, der begrænser adgangen til fortsat aktietegning til perioden indtil den generalforsamling, hvor første årsregnskab aflægges (jfr. bemærkningerne hertil i 1964 betænkningen s. 82-83) - en linie, som er videreført i nærværende udkasts §§ 7-8, hvorefter fortsat aktietegning afskæres fra og med den dag, konstituerende generalforsamling afholdes.

Forbudsreglen i § 29, stk. 1, 2. pkt., må sammenholdes med bestemmelsen i udkastets § 10, stk. 2 in fine, hvorefter den konstituerende generalforsamling kan træffe beslutning om at stifte selskabet med en højere aktiekapital end angivet i stiftelsesoverenskomsten. Nogen modstrid mellem disse bestemmelser foreligger ikke. En forhøjelse af aktiekapitalen på den konstituerende generalforsamling har karakter af en ændring af stiftelsesoverenskomsten og dermed en ændring af det kapitalgrundlag, hvorpå selskabet stiftes og anmeldes, jfr. udkastets § 155, stk. 1, litra b, hvorimod en kapitalforhøjelse efter udkastets § 29 ff er en anmeldelsespligtig ændring i de for selskabet registrerede kapitalforhold og vedtægter, jfr. udkastets § 156.

Reglen i stk. 1, 2. pkt., overflødiggør en bestemmelse svarende til AL § 20, stk. 3, hvorefter en genpart af stiftelsesoverenskomsten skal indgå som led i tegningslisten, såfremt beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen er truffet, før selskabet er optaget i aktieselskabsregisteret.

Stk. 2. § 29, stk.2, *1. pkt.*, er ny, for så vidt som der hverken i aktieselskabsloven eller i 1964 udkastet findes nogen tilsvarende bestemmelse specielt vedrørende forslag om kapitalforhøjelse, men indholdsmæssigt svarer bestemmelsen dog helt til den generelle regel om fremlæggelse og tilsendelse af generalforsamlingsforslag i AL § 56, stk. 1, og 1964 udkastets § 66, stk. 1.

Derimod er bestemmelserne i § 29, stk. 2, litra a-c, materielt nye regler, der skal sikre, at der forelægges generalforsamlingen og aktietegnerne, jfr. § 34 stk. 1, sådanne regnskabsmæssige oplysninger om selskabets økonomiske stilling, som må antages normalt at være af betydning for de gamle aktionærer ved beslutningen om en forhøjelse af aktiekapitalen. Endvidere sikrer kravet i § 34, stk. 1, om, at de pågældende regnskaber m.v. også skal fremlægges sammen med eventuelle tegningslister, at disse oplysninger er tilgængelig for alle aktietegnere (tidligere aktionærer såvel som nye) som grundlag for deres aktietegning.

Stk. 3. Som nævnt under de almindelige bemærkninger foran s. 79 afviger bestem-

melserne i dette kapitel fra 1964 udkastet bl. a. ved at give en mere detailleret regulering af aktionærernes fortegningsret og dens udnyttelse. Bestemmelserne herom indeholdes dels i § 29, stk. 3, der stiller en række særlige krav til generalforsamlingsinkaldelsens indhold, dels i §§ 30–31, der omhandler henholdsvis generalforsamlingens beslutning vedrørende fortegningsretten og de emissionsdokumenter, som kan anvendes ved tegningen af nye aktier.

Til § 30.

(1964 udkastets § 20 og bemærkningerne hertil s. 97-98.)

Om aktionærernes fortegningsret ved forhøjelse af aktiekapitalen indeholder den *gældende aktieselskabslov* alene den regel (§ 19 litra b), at generalforsamlingen i sin beslutning om kapitalforhøjelse skal træffe bestemmelse om, hvorvidt de ældre aktionærer skal have en fortrinsret til tegning af de nye aktier og da hvilken.

I *1964 udkastets* § 20 har man erstattet AL § 19, litra b, med en bestemmelse, hvorefter de ældre aktionærer har forholdsmæssig fortegningsret, for så vidt ikke andet er fastsat i vedtægterne eller ved generalforsamlingsbeslutningen. Til denne deklaratoriske hovedregel er knyttet en majoritetsregel, der direkte udtaler, at generalforsamlingens beslutning om at fratage *visse* aktionærer deres fortegningsret kun kan vedtages med samtykke af alle de pågældende aktionærer, og som modsætningsvis indebærer, at generalforsamlingen med vedtægtsændringsmajoritet kan fratage *samtlige* ældre aktionærer fortegningsretten. I tilslutning hertil bestemmes det i 1964 udkastets § 20, stk. 2, *at* bestyrelsen skal, fastsætte den frist, inden hvilken fortegningsretten skal være gjort gældende, og *at* fristen ikke må være kortere end 8 dage fra tegningslistens fremlæggelse.

Disse bestemmelser, hvorom henvises til bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 97-98, hviler på den betragtning, at fortegningsretten vel ikke har karakter af en umistelig »individualret«, men dog er et naturligt og betydningsfuldt led i det system af rettigheder og beføjelser, der efter ligeretsgrundsætningen normalt må tilkomme enhver aktionær. Fortegningsretten har navnlig betydning ved at sikre, at aktionæren får mulighed for at bibeholde sin forholdsmæssige indflydelse i selskabet og forholdsmæssig andel i selskabets årlige driftsoverskud og i likvidationsprovenuet ved selskabets opløsning. Endvidere sikrer den aktionærens legitime interesse i på lige fod med de øvrige aktionærer at få del i de emissioner, der lejlighedsvis finder sted til en lavere tegningskurs end svarende til aktiernes virkelige værdi på tidspunktet for kapitalforhøjelsens gennemførelse.

Ud fra tilsvarende betragtninger har man også under de nordiske aktielovforhandlinger ment det påkrævet at give regler, der udtrykkelig fastslår aktionærernes fortegningsret og beskytter minoritetsaktionærerne imod vilkårlighed fra majoritetens side.

I det *foreliggende udkast* har man i § 32, stk. 1 litra c, genoptaget den gældende aktieselskabslovs bestemmelser om, at generalforsamlingsbeslutningen bl. a. skal angive den fortegningsret, der tilkommer aktionærer eller andre, men lovens hovedregel om fortegningsretten findes i udkastets *§ 30, stk. 1,* hvorefter aktionærerne har ret til forholdsmæssig tegning af de nye aktier. Ligesom 1964 udkastets tilsvarende bestemmelse er denne regel deklaratorisk, jfr. udkastets *§ 30, stk. 3,* hvorefter generalforsamlingen kan beslutte at gøre afvigelse herfra. Efter stk. 3 er en sådan generalforsamlingsbeslutnings lovlighed gjort betinget af, at beslutningen opfylder visse majoritetskrav: For det første skal beslutningen være vedtaget med den i udkastets § 78 foreskrevne stemmeflerhed. Dernæst kræves der - såfremt generalforsamlingen måtte beslutte større afvigelse fra aktionærernes fortegningsret end angivet i indkaldelsen, jfr. § 29, stk. 3, - samtykke af alle aktionærer, hvis fortegningsret formindskes.

Disse regler må antages stort set at føre til samme praktiske resultater som 1964 udkastets § 20. En generalforsamlingsbeslutning, der udelukker eller ligeligt begrænser *samtlige* aktionærers fortegningsret, kan vedtages med normal vedtægtsændringsmajoritet, således som den er bestemt i udkastets § 78, 2. pkt., og selskabets vedtægter. Fratager eller begrænser beslutningen alene fortegningsretten for *visse* aktionærer, kræves der tiltrædelse af alle de pågældende aktionærer, jfr. § 78, 3. pkt., sammenholdt med § 79, stk. 3.

En udvidelse af aktionærernes beskyttelse indeholdes i den foran nævnte til indkaldelsen knyttede samtykkebestemmelse i § 30, stk. 3, 2. pkt., der har til formål at udelukke overrumpling af minoritetsaktionærerne på generalforsamlingen.

I modsætning til 1964 udkastet - jfr. bemærkningerne s. 97, spalte 2 - er der i udkastet optaget udtrykkelige bestemmelser om aktionærernes fortegningsret i tilfælde, hvor aktiekapitalen er opdelt i *forskellige aktieklasser*. Ifølge udkastets § 17, skal vedtægterne foruden forskellighederne mellem aktieklasserne bl. a. angive, hvilken fortegningsret der tilkommer aktionærerne ved forhøjelse af aktiekapitalen. I sammenhæng hermed bestemmer udkastets *§ 30, stk. 2,* at hvis der er flere aktieklasser, finder vedtægternes regler om klassernes indbyrdes fortegningsret anvendelse.

Ligesom bestemmelsen i § 30, stk. 1, er denne bestemmelse deklaratorisk i den forstand, at den ikke er til hinder for, at generalforsamlingen for det enkelte tilfælde af kapitalforhøjelse træffer beslutning om afvigelse fra den vedtægtsbestemte fortegningsret. Nogen særlig hjemmel hertil - svarende til bestemmelsen i stk. 3 - har det ikke været nødvendigt at optage i lovteksten, idet en vedtægtsbestemmelse om fortegningsret på samme måde som enhver anden vedtægtsbestemmelse vil kunne tilsidesættes eller helt ophæves af generalforsamlingen, såfremt beslutningen herom opnår fornødent stemmeflertal. Generalforsamlingen vil herefter med normal vedtægtsændringsmajoritet i overensstemmelse med udkastets § 78, kunne beslutte at fratage eller ligeligt begrænse samtlige bestående aktieklassers fortegningsret til fordel for en udenforstående aktietegner. Derimod kræves der kvalificeret majoritet i overensstemmelse med udkastets § 79, stk. 3, såfremt beslutningen indebærer en forskydning af aktieklassernes vedtægtsbestemte indbyrdes fortegningsret, f. eks. derved, at der alene tillægges en af de bestående aktieklasser fortegningsret. - Går generalforsamlingsbeslutningen ud på forhøjelse af aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier, vil det derhos følge af den også i § 30, stk. 1, forudsatte ligeretsgrundsætning, jfr. § 17, at samtlige hidtidige aktionærer har lige ret til andel i de udstedte *fondsaktier* i forhold til deres hidtidige aktiebesiddelse uden hensyn til eventuelt afvigende vedtægtsbestemmelser om aktieklassernes forskellige fortegningsret.

Bestemmelserne i § 30, stk. 1 og stk. 2, kan selvsagt ikke finde anvendelse i tilfælde, hvor kapitalforhøjelsen ifølge generalforsamlingsbesiutningen skal finde sted ved *konvertering* af gæld til aktiekapital, eller hvor de nye aktier ifølge beslutningen skal indbetales ved overdragelse til selskabet fra aktionærer eller andre af en bestående virksomhed eller ved indskud af bestemte formueværdier. Formålet med kapitalforhøjelsen er her ikke at skaffe selskabet nye kontante midler, men en udvidelse af selskabets virksomhed ved overtagelse af en anden virksomhed eller en sanering af selskabet ved, at en eller flere fordringshavere opgiver deres fordring på selskabet imod at få stilling som aktionær i dette. Generalforsamlingens vedtagelse af kapitalforhøjelsen med den i § 78 for vedtægtsændringer krævede majoritet vil derfor - også uden en formel beslutning efter § 30, stk. 3 - involvere en fravigelse af de gamle aktionærers fortrinsret.

I 1964 betænkningen s. 97-98 er anført, at hovedreglen om de gamle aktionærers fortegningsret ikke er til hinder for, at generalforsamlingen med normal vedtægtsændringsmajoritet vedtager en beslutning om kapitalforhøjelse, hvorefter der gøres indskrænkninger i de *nye* aktionærers fortegningsret ved *fremtidige* forhøjelser af aktiekapitalen. - Dette gælder også efter det foreliggende udkast, jfr. § 32, stk. 1 litra c.

Sammesteds i 1964 betænkningen er det fremhævet, at kommissionen har afstået fra at foreslå indført regler svarende til den norske aktielovs § 23, stk. 4, dels om en subsidiær fortegningsret for de gamle aktionærer til aktier, som ikke tegnes af de primært fortrinsberettigede, dels om kompensation til de ældre aktionærer, der ikke har haft mulighed for at udnytte deres fortegningsret. - Også i disse henseender er det foreliggende udkast på linie med 1964 udkastet.

Til §31.

Stk. 1. Som nævnt foran s. 76 i forbindelse med udkastets § 23, stk. 2, er tegningsretsbeviset et i selskabsretlig praksis så hyppigt anvendt dokument, at man har fundet det rimeligt i det foreliggende udkast at indføre enkelte regler derom, ligesom man efter svensk forbillede foreslår indført tilsvarende

regler om det såkaldte delbevis, alt med det formål at sikre aktionærerne muligheden for at gøre brug af deres fortegningsret ved kapitalforhøjelsen, respektive deres ret til andel i fondsaktieudstedelser, eller i hvert fald den økonomiske værdi af disse rettigheder. (Tegningsrets- og delbeviser betegnes i de andre nordiske udkast som emissionsbeviser).

Udkastets § 31 indfører ikke nogen ubetinget pligt for selskaberne til at udstede tegningsretsbeviser (delbeviser) i ethvert tilfælde af kapitalforhøjelse (fondsaktieudstedelse). Den tillægger derimod enhver aktionær ret til for hver aktie at få udstedt et tegningsretsbevis, som skal angive, hvor mange sådanne beviser der kræves ved tegning af en ny aktie af en angiven størrelse, og i tilfælde af kapitalforhøjelse ved udstedelse af fondsaktier et delbevis, som angiver hans andel i udvidelsen.

Tegningsretsbevisets praktiske anvendelighed vil formentlig som hidtil være størst i de store, offentlige selskaber, men også i de mindre selskaber vil det opfylde et praktisk behov i tilfælde, hvor den til en aktie knyttede fortegningsret på grund af de givne størrelsesforhold ikke giver mulighed for tegning af en eller flere nye aktier, eller hvor aktionæren ikke ønsker at gøre brug af sin ret til at tegne nye aktier. Da aktionæren kan sælge tegningsretsbeviset, sikrer man ham herved den økonomiske værdi af fortegningsretten i de hyppigt forekommennde tilfælde, hvor kapitalforhøjelsen kan tegnes til en lavere kurs (favørkurs) af aktionærer end af udenforstående.

Stk. 2. Såfremt tegningsrets- eller delbevis er udstedt, skal aktiebrevet ifølge § 31, stk. 2, 1. pkt., bære påtegning herom. I modsat fald skal aktiebrevet ifølge § 31, stk. 2, 2.-3. pkt., forsynes med påtegning om stedfunden benyttelse af aktionærens fortegningsret, respektive retten til andel i fondsemission. Er aktiebrevet - undtagelsesvis - forsynet med en kupon, mod hvis aflevering nytegning eller fondsemission sker, bliver der ikke spørgsmål om påtegning på aktiebrevet.

Til § 32.

(AL § 19, udkast 1964 § 19 og bemærkningerne hertil s. 95-97.)

Hovedbestemmelserne om, hvad beslutningen om en kapitalforhøjelse skal indeholde, er optaget i udkastets § 32, der svarer til 1964 udkastets § 19, men afviger fra denne ikke alene i sin opbygning, men også til en vis grad indholdsmæssigt.

Stk. 1 og 2. I modsætning til 1964 udkastets § 19 angiver ingressen til bestemmelsen ikke, hvilke selskabsorganer der er kompetente til at træffe beslutning om en kapitalforhøjelse. Bestemmelserne herom er overført til udkastets § 29, stk. 1, jfr. § 37. Endvidere begrænses bestemmelserne i § 32 udtrykkelig til alene at gælde kapitalforhøjelse ved tegning af nye aktier, idet de tilsvarende bestemmelser om kapitalforhøjelse ved udstedelse af fondsaktier er samlet i §§ 39-40.

Medens opregningen i 1964 udkastets § 19, stk. 3, litra a-g, kræver, at beslutningen om kapitalforhøjelse skal angive, *hvorvidt* der for de nye aktier skal gælde bestemmelser om de i litreringen angivne forhold *og da hvilke*, har man i nærværende udkast principielt forladt denne systematik. I stedet har man i § 32, stk. 1, litra a-i, opregnet de oplysninger vedrørende de nye aktier, som skal være det obligatoriske mindsteindhold af enhver beslutning om kapitalforhøjelse, og i stk. 2 anført de yderligere oplysninger, beslutningen eventuelt skal indeholde: *For så vidt* der for de nye aktier skal gælde omsættelighedsbegrænsninger eller indløsningspligt, skal generalfors amlingsbeslutningen indeholde oplysning herom. I modsætning til de øvrige nordiske lovudkast gøres der dog i det danske udkast visse afvigelser fra denne nye systematik, jfr. litra c, g og h, hvor ønsket om bibeholdelse af danske særregler har ført til, at man bliver stående ved den hidtidige »hvorvidt «-regel.

Sammenlignes bestemmelserne i det foreliggende udkasts § 32, stk. 1, litra a-i, med de tilsvarende bestemmelser i 1964 udkastets § 19, stk. 3, litra a-g, vil det ses, at

litra a er en gentagelse af det i 1964 udkastet udenfor litreringen stillede krav om oplysning om størrelsen af kapitalforhøjelsen, der kan angives med et fast beløb, eller med en beløbsramme, der fastsætter forhøjelsens største- og mindstebeløb,

litra b indholdsmæssigt svarer til 1964 udkastets litra a, idet enhver afvigelse fra aktiernes ligeret i selskabet ifølge udkastets § 17 nødvendiggør en klassedeling af aktiekapitalen med angivelse af forskellighederne mellem aktieklasserne; dette gælder også afvigelser med hensyn til aktionærernes forteg-

ningsret, herunder de nye aktiers fortegningsret ved fremtidige kapitalforhøjelser, med mindre afvigelsen er af rent transitorisk karakter,

litra c om fortegningsretten er enslydende med 1964 udkastets litra g for så vidt angår bestemmelsen om de nye aktionærers fortegningsret ved fremtidige kapitalforhøjelser; derimod afviger litra c fra 1964 udkastet ved ligesom AL § 19, litra b, også at kræve angivet i generalforsamlingsbeslutningen, hvilken fortegningsret der skal tilkomme de gamle aktionærer eller andre i forbindelse med den foreslåede aktuelle kapitalforhøjelse,

litra d, e og f gør bestemmelserne om tegnings- og indbetalingsfristerne, om aktiernes fordeling i tilfælde af overtegning og om aktiernes størrelse og tegningskursen til et generalforsamlingsanliggende, hvorimod beslutningen herom såvel efter AL § 20, stk. 1, litra e, f og g, som efter 1964 udkastets § 21, stk. 1, litra e, f og g, kan træffes af bestyrelsen ved udfærdigelsen af tegningslisten,

litra g er en gentagelse af negotiabilitetsklausulen i 1964 udkastets § 19, stk. 3, litra c,

litra h (om aktierne skal lyde på navn eller ihændehaver) er enslydende med 1964 udkastets § 19, stk. 3, litra e, og AL § 19, litra f,

litra i lader spørgsmålet om størstebeløbet af de med kapitalforhøjelsen forbundne omkostninger indgå i generalforsamlingsbeslutningen, medens det efter AL § 20, litra c, og 1964 udkastets § 21, stk. 1, litra b, er et anliggende, hvorom bestyrelsen træffer bestemmelse i tegningslisten.

Når litreringen i udkastets § 32, stk. 1, ikke omfatter de i 1964 udkastets § 19, stk. 3, litra b og d, omhandlede spørgsmål vedrørende de nye aktiers omsættelighed og indløselighed, skyldes det som foran nævnt, at bestemmelserne herom er samlet i det foreliggende udkasts § 32, stk. 2. Blandt udkastets litra har man heller ikke som i 1964 udkastets § 19, stk. 3, litra f, medtaget nogen særskilt forskrift om angivelse af den til de nye aktier knyttede stemmeret. En sådan forskrift er blevet overflødig som følge af bestemmelsen i udkastets § 32, stk. 1, litra b, jfr. § 17, hvorefter de nye aktier har samme stemmeret som de gamle, såfremt der ikke ved generalforsamlingsbeslutningen etableres en ny aktieklasse med særlig stemmeret. På disse punkter er der således alene tale om formelle uoverensstemmelser mellem 1964 udkastet og det foreliggende udkast.

Anderledes ligger det med de i udkastets § 32, stk. 1, litra d, e, f og i, omhandlede bestemmelser, der medfører en begrænsning af bestyrelsens hidtidige kompetence. Motiveringen herfor er, at de i disse litra omhandlede forhold i princippet må antages at være lige så betydningsfulde for aktionærerne som de øvrige i paragraffen nævnte, og at det derfor bør være aktionærerne, som på generalforsamlingen træffer beslutning om dem alle. Lovteknisk er det iøvrigt en fordel, at kravene til indholdet af generalforsamlingsbeslutningen og tegningslisten er sammenfaldende, idet man herefter kan undvære den hidtidige opremsning af forhold, hvorom der skal gives oplysning i tegningslisten, ligesom der kan åbnes mulighed for at lade generalforsamlingsprotokollatet tjene direkte som tegningsliste, jfr. udkastets § 34, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Under de nordiske forhandlinger har man gentagne gange drøftet spørgsmålet om, fra hvilket tidspunkt en kapitalforhøjelse skal anses for gennemført i den forstand, at aktietegneren kan udøve sine rettigheder som aktionær i selskabet. Det viste sig herunder, at traditionel retsopfattelse ville føre til afvigende resultater i de forskellige lande, og da man derhos fra alle sider var enige om nødvendigheden af en bestemmelse, der sætter en passende grænse for generalforsamlingens ret til at udskyde tidspunktet for aktionærrettighedernes indtræden, enedes man om i alle fire landes lovudkast at optage en fravigelig regel, hvorefter de nye aktier giver ret til udbytte og andre rettigheder i selskabet fra tidspunktet for kapitalforhøjelsens registrering. Generalforsamlingsbeslutningen kan gøre afvigelse herfra både ved at udskyde og ved at fremrykke dette tidspunkt - f. eks. er bestemmelsen ikke til hinder for at tillægge de nye aktionærer andel i udbyttet for det forløbne regnskabsår - men reglen i stk. 3, sidste punktum, begrænser udtrykkelig generalforsamlingens ret til at udskyde tidspunktet, idet aktionærrettighederne skal indtræde senest et år efter kapitalforhøjelsens registrering.

Til § 33.

Stk. 1. De her optagne regler er et vigtigt supplement til hovedbestemmelserne i udkastets § 32 om indholdet af en general-

forsamlingsbeslutning om forhøjelse af aktiekapitalen. Med det formål at sikre aktionærerne imod risikoen for vilkårlighed fra bestyrelsens side bestemmes det i § 33, stk. 1, at nye aktier altid skal indbetales i kontanter, med mindre generalforsamlingsbeslutningen udtrykkelig angiver, at indbetalingen, skal kunne ske i andre værdier end penge (apportindskud) eller ved konvertering af gæld til aktiekapital. Ved således at gøre spørgsmålet om indbetalingsmåden til et generalforsamlingsanliggende indebærer bestemmelsen en skærpelse i forhold til 1964 udkastet, jfr. bemærkningerne side 95 spalte 2, hvorefter spørgsmålet er overladt til bestyrelsens afgørelse. Denne omlægning af kompetencefordelingen mellem bestyrelse og generalforsamling er en videreførelse af linien i udkastets § 32, jfr. bemærkningerne foran s. 84 vedrørende udkastets § 32, stk. 1, litra d, e f og i, om generalforsamlingsbeslutningens øvrige indhold. Efter udkastets § 39, stk. 1, kræver det ligeledes udtrykkelig generalforsamlingsbeslutning at forhøje aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier.

Går generalfors am lingsbeslutningen ud på, at de nye aktier skal kunne indbetales i andre værdier end kontanter, eller at de skal kunne indbetales ved konvertering af gæld, skal ifølge § 33, stk. 1, sidste punktum, de i udkastets § 6 indeholdte regler finde tilsvarende anvendelse. Generalforsamlingsbeslutningen skal da blandt andet indeholde en redegørelse for de nærmere omstændigheder, der er af betydning for vurderingen af formueværdier, der skal overtages og for vurderingen af de trufne bestemmelser iøvrigt, ligesom beslutningen skal give oplysning om en overtagen virksomheds regnskabsmæssige stilling i overensstemmelse med § 6, stk. 3.

Stk. 2. For at give aktionærerne det bedst mulige grundlag for at tage stilling til forslag om en kapitalforhøjelse, der ikke skal indbetales i kontanter, bestemmes det i § 33, stk. 2, at selskabets revisor skal afgive en udtalelse om de i § 33, stk. 1, omhandlede forhold, og at han, såfremt forhøjelsen sker ved konvertering af gæld, særlig skal erklære sig om konverteringens forsvarlighed. - Den sidstnævnte forskrift er en dansk særregel, der har sit forbillede i 1964 udkastets § 21, stk. 4, hvorefter bestyrelsen i tegningslisten skal redegøre for selskabets økonomiske stilling og for konverteringens forsvarlighed, jfr. bemærkningerne hertil i 1964 betænkningen s. 100. Derimod er det en ny regel, når det foreliggende udkast yderligere bestemmer, at revisor skal udtale sig om apportforhøjelsen. En sådan regel har man i alle de nordiske landes delegationer fundet hensigtsmæssig som et led i bestræbelserne på at skabe øget minoritetsbeskyttelse.

Da revisors udtalelse kun kan virke efter sin hensigt, såfremt aktionærerne får lejlighed til at gøre sig bekendt med den og at overveje problemstillingen en passende tid forud for generalforsamlingen, bestemmes det i § 33, stk. 2, sidste punktum, at udtalelsen og de eventuelt oprettede dokumenter i forbindelse med kapitalforhøjelsen ikke alene skal fremlægges på generalforsamlingen, men tillige fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor i mindst 8 dage før generalforsamlingen.

Til § 34.

(AL § 20, 1964 udkastets § 21 og bemærkningerne hertil s. 98-101.)

Reglerne om tegning af nye aktier ved kapitalforhøjelse indeholdes i udkastets §§ 34-36.

Efter *§ 34, stk. 1, 1. pkt.*, er det - ligesom efter AL § 20 og 1964 udkastets § 21 - hovedreglen, at tegning af nye aktier skal ske på tegningslister, der udfærdiges og underskrives af bestyrelsen og indeholder nærmere angivne oplysninger. Med den norske aktieselskabslovs § 24 som forbillede foreslås der i *§ 34, stk. 2,* indført den i praktiske hensyn begrundede undtagelse herfra, at generalforsamlingsprotokollen kan benyttes som tegningsliste, hvis samtlige aktionærer og tegningsberettigede er til stede på generalforsamlingen, og alle aktier tegnes på denne måde (simultantegning).

Ligesom 1964 udkastets § 21 afskærer disse bestemmelser den i hidtidig praksis godkendte undladelse af at benytte tegningsliste i tilfælde af kapitalforhøjelse ved konvertering af gæld, jfr. herved også udkastets § 34, stk. 1, 3. punktum, og bemærkningerne hertil nedenfor. Kapitalforhøjelse ved udstedelse af fondsaktier vil da være det eneste tilfælde, hvor kapitalforhøjelse sker uden brug af tegningsliste.

Om tegningslistens indhold bestemmes det i § 34, *stk. 1, 2. pkt.*, at tegningslisten skal indeholde generalforsamlingens beslutning

om forhøjelsen af aktiekapitalen, jfr. herom udkastets § 32 og bemærkningerne foran s. 83-84. Som en dansk særregel, der er overført fra 1964 udkastets § 21, stk. 3, bestemmes det i udkastets *§ 34, stk. 3,* at det endvidere skal fremgå af tegningslisten, hvis selskabets regnskabsresultat for noget af de sidste 2 år er forbedret ved hjælp af hemmelige reserver, det vil sige midler, der hidrører fra henlæggelser i tidligere år, og som ikke fremgår af regnskabet, jfr. bemærkningerne herom i 1964 betænkningen s. 99-100.

I denne forbindelse må opmærksomheden henledes på bestemmelsen i udkastets § 105, litra 11, der foreskriver, at der til regnskabet skal gives oplysninger bl.a. om, hvorvidt der vedrørende omsætningsaktivers vurdering, afskrivning på anlægsaktier eller i andre henseender er foretaget ændringer i forhold til status eller resultatopgørelse, som i væsentlig grad har påvirket årsresultatet. Denne bestemmelse vil nødvendiggøre tilvejebringelse af oplysninger, der kunne siges at overflødiggøre den nævnte regel i udkastets § 34, stk. 3, men det danske udvalg har ønsket at præcisere dette vigtige spørgsmål i en selvstændig regel.

Til yderligere orientering for aktietegnerne skal efter udkastets *§ 34, stk. 1, 3. pkt.,* selskabets vedtægter fremlægges ved tegningen tillige med de i § 29, stk. 2, omhandlede regnskaber m.v., og såfremt de nye aktier skal kunne indbetales i andre værdier end kontanter eller ved konvertering af gæld, skal der endvidere forelægges revisorerklæring og eventuelt oprettede overdragelses- og andre dokumenter som omhandlet i § 33, stk. 2.

Bestemmelserne i § 34 vil herefter sikre, at aktietegnerne får oplysninger i samme omfang som aktionærerne på generalforsamlingen.

Til § 35.

Efter 1964 udkastet såvel som efter aktieselskabsloven er det ulovbestemt, hvilken betydning der skal tillægges aktietegning uden iagttagelse af lovens tegningsforskrifter. Herom og om betydningen af aktietegning under forbehold er der i nærværende udkasts § 7 givet nye regler for så vidt angår aktietegning i forbindelse med selskabets stiftelse, jfr. bemærkningerne foran s. 62. Disse regler gør udkastets § 35 tilsvarende anvendelige i tilfælde af mangelfuld eller forbeholden aktietegning ved kapitalforhøjelse i et bestående aktieselskab. Da § 35 udtrykkelig henviser til tegningsforskrifterne i § 34, stk. 1-2, vil bestemmelserne i § 7 ikke kunne anvendes analogt på aktietegning, hvorved oplysningskravet i § 34, stk. 3, om forbrug af hemmelige reserver er tilsidesat. Sanktionen overfor eventuel tilsidesættelse af § 34, stk. 3, er da alene, at bestyrelsen if alder straf f e- og civilretligt ansvar.

Til § 36.

(AL § 22, stk. 3, 1964 udkastets § 22 og § 24, stk. 3, og bemærkningerne hertil s. 101.)

Stk. 1. Parallelt med de regler, der i udkastets § 10, stk. 1, foreslås om følgerne af, at aktietegning ved stiftelsen af et aktieselskab mislykkes, bestemmes det i § 36, stk. 1, at hvis det fastsatte mindstebeløb for kapitalforhøjelsen ikke er tegnet inden den i tegningslisten fastsatte frist, bortfalder aktietegnernes forpligtelser. Paragraffens henvisning til § 10, stk. 1, indebærer, at tegningens stranding også i tilfælde af kapitalforhøjelse giver aktietegnerne ret til tilbagebetaling af indbetalte beløb, eventuelt med fradrag af omkostningerne ved forhøjelsen.

Bestemmelsen er ny i forhold til aktieselskabsloven, men den svarer indholdsmæssigt helt til 1964 udkastets § 22, jfr. bemærkningerne hertil s. 101.

Stk. 2 omhandler den situation, at det fastsatte mindstebeløb er rettidigt tegnet, og bestemmer parallelt med stiftelsesreglerne i udkastets § 11, hvornår bestyrelsen tidligst kan og senest skal indgive anmeldelse om en besluttet forhøjelse af aktiekapitalen. Anmeldelse kan tidligst indgives, når mindst 25 pct. af det tegnede beløb er indbetalt, og efter den almindelige anmeldelsesbestemmelse i udkastets § 156 skal anmeldelse indgives til aktieselskabs-registeret senest en måned derefter. Det seneste tidspunkt for anmeldelsens indgivelse er fastsat til et år, efter at *beslutningen* om kapitalforhøjelsen er fattet. Såfremt fristen overskrides, eller registrering af anmeldelsen af andre grunde nægtes, er virkningen heraf, at aktietegningen bortfalder, idet reglerne i stk. 1 da finder tilsvarende anvendelse.

Anmeldelsen skal angive, dels det tegnede beløb af nye aktier, dels det beløb, der er indbetalt på aktierne. Det præciseres i stk. 2, at det førstnævnte beløb er det aktiebeløb,

der er tegnet og akcepteret af bestyrelsen og ikke annulleret i henhold til § 16.

Bestemmelsen i stk. 2 må ses i sammenhæng med udkastets § 16, der indeholder reglerne om restindbetaling på ikke fuldt indbetalte aktier og om anmeldelsen heraf, jfr. bemærkningerne foran side 69. Fristen for anmeldelsen vedrørende restindbetalingen regnes som dér beskrevet fra tidspunktet for *registreringen* af kapitalforhøjelsen.

Til § 37.

(1964 udkast § 19, stk. 2-3, og bemærkningerne hertil s. 95-96.)

Efter § 19, stk. 1, såvel i den gældende aktieselskabslov som i 1964 udkastet er beslutningen om forhøjelse af aktiekapitalen et generalforsamlingsanliggende. Dette gælder også efter nærværende udkasts § 29, stk. 1, men ligesom i 1964 udkastets § 19, stk. 2, forslås der i det foreliggende udkasts *§37, stk. 1,* indført den nye regel, at bestyrelsen ved bestemmelse i vedtægterne kan bemyndiges til at forhøje aktiekapitalen, idet man herved vil lovfæste hidtidig selskabsretlig praksis, jfr. bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 95.

Om indholdet af vedtægternes bemyndigelsesbestemmelse gives forskrifterne i udkastets *§ 37, stk. 2:* Vedtægterne skal angive mindste- og størstebeløb for den af bemyndigelsen omfattede kapitalforhøjelse og derudover indeholde bestemmelser om samme forhold, som en generalforsamlingsbeslutning om kapitalforhøjelsen i henhold til udkastets § 32 skal indeholde. De i § 32, stk. 1, litra d, e og f, omhandlede bestemmelser om fristerne for tegning og indbetaling af de nye aktier, disses størrelse og tegningskursen skal dog ikke optages i vedtægterne; bestemmelse herom må træffes af bestyrelsen i tegningslisten, idet den rent praktisk først kan træffes, når emissionen skal finde sted.

Af samme grund må det også være bestyrelsen, der træffer bestemmelse om de nærmere vilkår for en kapitalforhøjelse, som skal finde sted ved konvertering af gæld eller ved indskud af bestående virksomhed eller bestemte formueværdier. En sådan indbetalingsmåde kan bestyrelsen dog kun beslutte, såfremt det udtrykkeligt er angivet i bestyrelsens vedtægtsbestemte bemyndigelse til at forhøje aktiekapitalen, jfr. § 37, stk. 2, 2. pkt.

Efter affattelsen af udkastets § 37, kan der ikke gives bestyrelsen vedtægtsmæssig bemyndigelse til at forhøje aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier. Det følger også af, at beslutningen herom - som angivet i udkastets § 39 - indebærer en disposition over selskabets frie midler ifølge det af generalforsamlingen godkendte årsregnskab, og at beslutningen om anvendelse af selskabets midler er et generalforsamlingsanliggende, som ikke kan delegeres til bestyrelsen, jfr. udkastets § 112.

Til § 38.

(1964 udkast § 19, stk. 4, og § 21 og bemærkningerne hertil henholdsvis s. 96 og 98 ff.)

Stk. 1. Har bestyrelsen i henhold til vedtægtsmæssig bemyndigelse gennemført en forhøjelse af aktiekapitalen, kan den efter udkastets § 38, stk. 1, også foretage sådanne redaktionelle ændringer af vedtægterne, som er en følge af kapitalforhøjelsen. Udkastets bestemmelse herom svarer til 1964 udkastets § 19, stk. 4, som dog indeholder en videregående ændringsbemyndigelse, idet den ikke er begrænset til tilfælde af kapitalforhøjelse i henhold til bestyrelsesbeslutning, jfr. bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 96.

Stk. 2. Udkastets § 38, stk. 2, er en ny bestemmelse, hvorefter bestyrelsen straks efter beslutningen om at forhøje aktiekapitalen i henhold til vedtægtsmæssig bemyndigelse skal underrette de fortegningsberettigede aktionærer og anvise dem, hvorledes de skal forholde sig, hvis de vil gøre brug af deres fortegningsret. Bestemmelsen er en parallel til den i udkastets § 29, stk. 3, indeholdte regel, der pålægger bestyrelsen at give tilsvarende oplysninger i indkaldelsen til generalforsamlingen i tilfælde, hvor beslutningen om kapitalforhøjelse skal træffes af denne, jfr. bemærkningerne foran s. 81.

Stk. 3. Som nævnt foran i forbindelse med udkastets § 32, stk. 1 og 2, og i forbindelse med udkastets § 34 skal indholdet af tegningslisten efter udkastet være identisk med indholdet af generalforsamlingsbeslutningen om forhøjelse af aktiekapitalen. Bestemmelserne i udkastets § 38, stk. 3, vil sikre, at aktietegnerne i tilfælde af kapitalforhøjelse i henhold til bestyrelsesbeslutning får oplysning i samme omfang gennem indholdet af den foreskrevne tegningsliste, og bestemmel-

serne gør iøvrigt reglerne i udkastets §§31 og 33-36 tilsvarende anvendelige på denne form for kapitalforhøjelse.

Til § 39.

(1964 udkastets § 19, stk. 5, og bemærkningerne hertil s. 96-97.)

Stk. 1. Udkastets bestemmelser om fondsaktier er optaget i § 39-40. Medens den gældende aktieselskabslov helt savner bestemmelser herom, er der i 1964 udkastets § 19, stk. 5, foreslået indført regler om friaktier, der stort set svarer til de i nærværende udkast § 39 indeholdte bestemmelser, jfr. 1964 betænkningen s. 96-97. De i udkastets § 40 foreslåede regler om ikke afhentede fondsaktier er derimod nye også i forhold til 1964 udkastet.

Om betegnelsen »fondsaktier« og karakteren af sådanne aktier sammenlignet med tegnede og indbetalte aktier henvises til bemærkningerne foran s. 80 i forbindelse med udkastets § 29. Endvidere henvises til bemærkningerne s. 83 om det ved udkastets § 31 indførte »delbevis«, som kan benyttes ved udstedelse af fondsaktier.

Indholdsmæssigt overensstemmende med den i 1964 udkastets § 19, stk. 5, indeholdte bestemmelse om friaktier, jfr. 1964 betænkningens s. 96, bestemmer udkastets *§ 39, stk. 1,* at forhøjelse af aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier kan ske ved overførsel til denne af sådanne beløb, som efter § 110 kan udbetales som udbytte, eller af beløb fremkommet ved opskrivning af aktiver i henhold til § 100, stk. 4. Nyt er det derimod, at udkastets § 39, jfr. § 111, stk. 3, herudover vil tillade, at den del af den lovpligtige reservefond, som overstiger de 25 pct. af aktiekapitalen, der er lovens maksimum for henlæggelsespligten, også kan besluttes overført til aktiekapital og dermed danne grundlag for fondsaktier. Nogen reel udvidelse af de hidtil bestående muligheder for fondsaktieudstedelse indebærer bestemmelsen dog ikke. Hvis et selskab til den lovmæssige reservefond har henlagt mere end de af loven krævede 25 pct. af aktiekapitalen, vil det overskydende reservefondsbeløb efter praksis på grundlag af den gældende aktieselskabslov kunne udskilles af den lovpligtige reservefond og derefter anvendes til friaktieudstedelse som et beløb, der står til fri disposition for generalforsamlingen.

Stk. 2. Beslutningen om forhøjelse af aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier træffes af generalforsamlingen, jfr. § 29, stk. 1, og som nævnt foran s. 87 i forbindelse med udkastets § 37 kan der ikke gives bestyrelsen bemyndigelse til at træffe beslutning herom.

Efter udkastets *§ 39, stk. 2,* skal beslutningen angive det bestemte beløb - ikke et rammebeløb som tilladt i § 32, stk. 1 litra a - hvormed aktiekapitalen skal forhøjes. Herudover skal generalforsamlingen tage stilling til samme forhold vedrørende de nye aktier, som ifølge § 32 skal iagttages i forbindelse med beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen ved tegning af nye aktier, bortset fra de i § 32, stk. 1 litra c-f, omhandlede, der alene kan finde anvendelse på tegnede og indbetalte aktier. En henvisning til bestemmelsen om fortegningsret (litra c) ville være overflødig, idet det følger af den i udkastets § 17, jfr. § 79, stk. 3, lovfæstede ligeretsgrundsætning, at alle aktionærer har ret til forholdsmæssig andel af fondsaktierne.

Stk. 3. Når det i udkastets *§ 39, stk. 3,* bestemmes, at kapitalforhøjelsen ikke kan gennemføres, før beslutningen er registreret, indføres der herved en ny regel, som betyder, at fondsaktierne ikke må udstedes, før anmeldelsen har passeret aktieselskabs-registeret. Bestemmelsen er en parallel til udkastets § 21, stk. 2, hvorefter aktiebreve for tegnede aktier ikke må udleveres, før registrering er sket, og aktien er fuldt indbetalt; men aktieselskabs-registerets prøvelse antages iøvrigt at have sin særlige betydning i tilfælde af kapitalforhøjelse med fondsaktier, fordi loven stiller specielle krav til det regnskabsmæssige grundlag for en fondsaktieudstedelse.

Til § 40.

Under de nordiske aktielovforhandlinger har man drøftet spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af regler om forældelse af fondsaktier, som ikke afhentes af den berettigede aktionær. Drøftelserne viste, at problemet var velkendt i praksis i alle fire lande, hvor ældre og navnlig større selskaber ofte har gjort den erfaring, at en ikke helt ubetydelig del af de udstedte fondsaktier af ukendte årsager aldrig afhentes. Da de berettigede aktionærer i denne situation ikke

er selskabet bekendt, og der ikke er hjemmel til at søge fondsaktierne mortificeret, må selskabet nu påtage sig at opbevare aktierne i ubegrænset tid.

Rent bortset fra den hermed forbundne ulejlighed kan forholdet volde selskabet og de øvrige aktionærer betydelig gene ved de komplikationer, der kan opstå, såfremt der på en generalforsamling skal behandles forslag - f. eks. om vedtægtsændringer eller om likvidation eller fusion - som kræver en vis større majoritet af hele aktiekapitalen.

For at give selskabet mulighed for at komme ud af sådanne vanskeligheder, foreslås det i udkastets *§ 40*, at selskabet efter 5 års forløb skal kunne indkalde aktionæren ved bekendtgørelse i Statstidende med seks måneders varsel. Forholder han sig herefter stadig passiv, kan selskabet afhænde fondsaktien for hans regning, og hvis aktionæren ikke har afhentet salgsprovenuet inden yderligere fem år, tilfalder beløbet selskabet.

Kapitel 6.

Konvertible og udbyttegivende gældsbreve.

I. *Almindelige bemærkninger.*

Erhvervslivets stigende investeringsbehov har for aktieselskabers vedkommende øget interessen for andre former for kapitaltilførsel end de klassiske ved aktietegning og långivning mod fast rente med eller uden sikkerhedsstillelse.

Visse af disse frembyder aktieretlige problemer, og udkastet indeholder derfor bestemmelser, der tilsigter at løse disse. Hertil kommer, at det må være ønskeligt, at nordiske virksomheder under en liberalisering af kapitalmarkederne kan tilbyde de typer af værdipapirer, for hvilke der er interesse hos det investerende publikum. Endelig har det i visse af de nordiske lande været tvivlsomt, om der efter gældende ret er hjemmel for udstedelsen af de pågældende dokumenter, og hvor langt deres gyldighed måtte række.

Udkastet behandler, dels konvertible gældsbreve, der efter § 41 dækker over optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbreve, som giver långiver ret til at konvertere sin fordring til aktier i selskabet, og dels udbyttegivende gældsbreve, der efter § 43 fremkommer, når lån optages mod obligationer eller andre gældsbreve med ret til rente, hvis størrelse helt eller delvis er afhængig af det udbytte, selskabets aktier afkaster eller af årets overskud.

Konvertible gældsbreve (convertible bonds, Wandelsschuldscheine), der i Danmark endnu kun undtagelsesvist er anvendt, har betydelig udbredelse på kontinentet og i England og U.S.A. Ofte findes varianter, hvor eksempelvis konverteringen sker til aktier i et andet selskab indenfor samme koncern, eller hvor gældsbrevsindehaveren har tegningsret ved fremtidig udvidelse af aktiekapitalen i selskabet, men uden at det oprindelige gældsbrev konverteres.

Fælles for disse former er, at långiveren ved lånets ydelse har den mere sikre stilling som kreditor i selskabet, der skal dækkes forud for aktionærernes krav ved selskabets ophør, ligesom han har et retligt krav på den aftalte rente, hvis udeblivelse endvidere normalt vil bringe hele gælden til at forfalde.

Herudover har långiveren, når betingelserne herfor er til stede, ret, men ikke pligt til at blive aktionær i selskabet, hvorved han vil kunne sikre sig mod forringelse af pengeværdien af hans gældsbrevsfordring enten gennem den stigning i selskabets aktiekurser, som måtte finde sted, eller gennem et eventuelt likvidationsoverskud.

Selskaberne vil derfor ofte kunne emittere disse lån til en lavere rente og nå videre kredse end det direkte aktiesøgende publikum. Normalt vil renteudgiften for selskabet være skattemæssigt fradragsberettiget, indtil konvertering finder sted, hvad der også kan være en tilskyndelse.

Ombytningen behøver ikke nødvendigvis at ske således, at der udleveres en aktie med samme pålydende som gældsbrevets hovedstol. Hvis aktiernes børskurs eller indre værdi overstiger pari, vil vilkårene ofte være, at der konverteres til et lavere nominelt aktiebeløb. Ombytningskursen vil også kunne sættes i relation til aktiekursen på det tidspunkt, da långiveren vælger at konvertere. Foruden at man herved kan beskytte de ældre aktionærer i selskabet mod, at deres andel i selskabets reserver kommer andre til gode uden rimeligt vederlag, opnår man tillige at nå ud ikke blot til den långiver, der ønsker en vis inflationssikring af sit tilgodehavende, men også til dem, der tror på en avance, når konverteringen finder sted.

Udbyttegivende gældsbreve (participating

debentures, Gewinnschuldverschreibungen) har i alt fald siden de i 1928 og 1929 af AB Kreuger og Toll emitterede lån af denne type tiltrukket sig opmærksomhed i vide kredse. Disse obligationers formulering bl.a. med hensyn til rente og tilbagebetaling var således, at forskellen mellem dem og 5 pct. kumulative stemmeløse præferenceaktier var vanskelig at se, selv om den eksisterede.

Anvendelsen af denne låneform vil til dels bero på, om lånevilkårene er sådanne, at selskabet kan opnå skattemæssig fradragsret for renteudgiften. Endvidere kan det tænkes at få betydning, hvordan lovgivningen stiller sig til sådanne spørgsmål som ihændehaveraktier, aktiebogens offentliggørelse, stemmeløse aktier, udlændinges adgang til at erhverve aktier etc.

Udkastets § 43 omfatter også det tilfælde, at der kun er tale om en enkelt långiver, der betinger sig andel af selskabets overskud. Hvis långiver er et aktieselskab, vil udkastets § 2, stk. 2, kunne bevirke, at der opstår et moderselskabsforhold.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 41.

Stk. 1. Bestemmelsen gør det klart, at konvertible gældsbreve kan udstedes, og at lånebetingelserne, såfremt lovens krav iøvrigt er opfyldt, er bindende for selskabet.

Beslutningen er henlagt til generalforsamlingen, dels under hensyn til betydningen af den pågældende disposition for selskabet, og dels for at skabe det retlige grundlag for den udvidelse af aktiekapitalen, der vil finde sted, når konvertering sker. Dette sidste kunne være opnået gennem en henvisning til § 37 om bemyndigelse for bestyrelsen til forhøjelse af aktiekapitalen. Man er dog veget tilbage for at gå denne vej, fordi lånets konsekvenser først vil vise sig i en måske fjernere fremtid, og det for de enkelte aktionærer kan være vanskeligt overskueligt fuldt ud at overse disse. Generalforsamlingsbeslutningen skal derfor i henhold til § 41, stk. 2, fastsætte de nærmere lånevilkår og reglerne for ombytningen. Heri ligger dog ikke, at generalforsamlingen er afskåret fra at fastsætte lånevilkårene således, at der angives en over- og undergrænse for lånets rentefod, emissionskursen og ombytningskursen, indenfor hvilke rammer bestyrelsen kan forhandle med långiverne. I de fleste tilfælde vil lånet nemlig blive overtaget eller garanteret af et bankkonsortium eller lign. Det vil her være i selskabets interesse, at bestyrelsen under forhandlingen med konsortiet er udstyret med et forhandlingsgrundlag og ikke arbejder med bundet mandat, der tilmed gennem den tvungne registrering af generalforsamlingsbeslutningen vil være offentligt tilgængelig. Dertil kommer, at den aftale, der kan opnås, vil være afhængig af aktiekurs og obligationsrente på den dag, lånet effektueres.

Generalforsamlingens beslutning skal træffes med den i § 78 omhandlede majoritet. Dette følger af, at beslutningen kræver vedtægtsændring som angivet i § 41, stk. 3. Som yderligere kautel er lånets maksimum i § 41, stk. 1, andet punktum, begrænset til halvdelen af aktiekapitalen på det tidspunkt, beslutningen træffes. Der tænkes her ikke blot på det enkelte lån, men på den samlede udestående lånemasse.

Stk. 2. Om forståelsen af reglen i stk. 2, første punktum, henvises til bemærkningerne foran til stk. 1.

Den følgende bestemmelse i stk. 2 tager sigte på at beskytte långiveren. Det er klart, at kapitalforhøjelse måske til fordelagtig tegningskurs for slet ikke at tale om udstedelse af fondsaktier på afgørende måde kan forrykke forholdet mellem aktionærerne og de endnu ikke konverterede obligationer til stor skade for de sidste, idet de derved mister andel i de reserver, de har regnet med at få. Tilsvarende indflydelse kan det få, hvis der udstedes nye konvertible gældsbreve. Kapitalnedsættelse kan ændre selskabets struktur og økonomiske stilling. Endelig vil selskabets opløsning, hvis den indebærer tilbagebetaling af lånet til pålydende værdi, fratage långiveren de med ombytningen forbundne fordele.

Enkelte fremmede retsforfatninger har søgt at beskytte långiverne ved tvingende lovregler. Udkastet følger derimod den linie, der er den normale, nemlig at lånevilkårene skal indeholde bestemmelser om de forskellige situationer uden at forlange anden løsning end den, parterne måtte enes om. Såfremt obligationerne skal børsnoteres, kan tilladelsen hertil formentlig betinges af rimelige vilkår. I andre tilfælde vil långiveren normalt have i deres magt at give lånet rimelige vilkår.

Sidste del af stk. 2 tilsigter i forbindelse med stk. 3 - på samme måde som ved traditionel udvidelse af aktiekapitalen - at gøre det klart for såvel de ældre aktionærer som de prospektive, hvilken retsstilling de nye aktier får, og hvorledes selskabets økonomiske stilling er, ligesom der derved gives de ældre aktionærer fortegningsret til de konvertible gældsbreve.

Stk. 3 giver endvidere det retlige grundlag for, at der til sin tid kan ske den udvidelse af aktiekapitalen, som er en betingelse for konverteringen.

Stk. 4 er en vigtig bestemmelse, der sikrer, at reglen i udkastets § 13, stk. 1, om forbud mod tegning af aktier til underkurs overholdes også ved udstedelsen af konvertible gældsbreve. Det er det indbetalte lånebeløb, der ikke må være mindre end det pålydende beløb af den aktie, der ombyttes **til.** Børskursen eller den indre værdi af de to værdipapirer er **i** relation til bestemmelsen uden betydning, jfr. tysk AL 1965 § 199 og § 192.

Slutbestemmelsen i stk. 4 tager navnlig sigte på tilfælde, hvor selskabet vil støtte ansatte til at erhverve aktier i selskabet, og har sit forbillede i tysk ret. Tilfælde af efterbetaling kan dog også forekomme, hvor størrelserne på obligationer og aktier ikke passer ved ombytningen, eller konverteringskursen reguleres ved efterbetaling.

Til § 42.

Stk. 1. Da det for bedømmelsen af selskabets forhold og værdien af de eksisterende aktier er af meget stor betydning at vide, om selskabet arbejder med konvertible gældsbreve, må det kræves, at registrering af forholdet finder sted så hurtigt som muligt. Bestemmelsen i 2. pkt. betyder ikke, at alene dette forhold, nemlig maksimumsbeløb for konverteringen og tidspunktet for denne, skal anmeldes, men eksempelvis også den i § 41, stk. 3, omhandlede vedtægtsændring.

Stk. 2. Ofte er långiverens ret til at konvertere ikke knyttet til en bestemt dato, men et tidsrum, der kan strække sig over år. Det vil derfor være upraktisk at forlange registreret hver enkelt aktieudstedelse. Pligten pålægges derfor kun ved hvert *regnskabsårs* udløb. Henvisningen til § 32, stk. 3, hvorefter de nye aktier først får ret til udbytte, stemmeret etc. fra registreringen, med mindre generalforsamlingen bestemmer andet, vil derfor normalt få den virkning, at konvertering, hvis det er muligt, først vil blive forlangt de sidste dage i regnskabsåret, hvis ikke selskabet råder bod herpå ved indholdet af generalforsamlingsbeslutningen eller ved at foranledige registrering hyppigere.

Stk. 3 har sin parallel i udkastets § 38, stk. 1, hvortil der henvises.

Ved udstedelsen af de i indledningen omtalte varianter af konvertible gældsbreve vil en række af bestemmelserne i §§ 41 og 42 finde analogisk anvendelse.

Til § 43.

Medens det efter gældende ret i vidt omfang vil høre under bestyrelsens kompetence at optage lån, hvis afkast står i forhold til aktieudbyttet i selskabet eller selskabets overskud, er beslutningen herom nu henlagt til generalforsamlingen, der dog i modsætning til, hvad der gælder efter § 41, kan træffe denne i form af en bemyndigelse til bestyrelsen.

Selv om beslutningen ikke indebærer nogen ændring af selskabets vedtægter, er der foreskrevet en vis kvalificeret majoritet til vedtagelsen, selv om betingelserne i normaltilfældet, hvor der kun er én aktieklasse, ikke er så strenge som i udkastets § 78 til vedtægtsændring. Årsagen er, at disse låneforhold, som påvist i indledningen, i realiteten kan være af samme betydning som en forhøjelse af aktiekapitalen. Låneoptagelsen kan også komme betænkelig nær de vedtægtsændringer, der beskærer aktionærernes ret til udbytte til fordel for andre, og som derfor nu er særskilt behandlet i udkastets § 79.

Udkastet har ikke villet gå så langt som for eksempel tysk ret *og* give aktionærerne fortrinsret til tegning af lånet. I påkommende tilfælde må aktionærerne skaffe sig dette gennem generalforsamlingsbeslutningen. Også i denne retning har kravet om kvalificeret majoritet sin mission.

Ordene helt eller delvis betyder, at man ikke kommer uden om bestemmelsen gennem at tilsikre långiveren en vis minimumsrente, hvad der hyppigt er tilfældet.

Kapitel 7.

Nedsættelse af **aktiekapitalen.**

§§ 44-47.

(AL §§ 35-38, udkast 1964 §§ 37–41 og bemærkningerne hertil s. 115-124.)

/. *Almindelige bemærkninger.*

Bestemmelserne i kapitel 7 er ialt væsentligt overensstemmende med de i 1964 udkastets kapitel 6 indeholdte regler om nedsættelse af aktiekapitalen. De enkelte ændringer eller nye regler, udkastet foreslår indført, har alle til formål at skabe øget klarhed over aktieselskabets kapitalforhold og større sikkerhed imod kapitalens tilbagebetaling til aktionærerne til skade for selskabet og dets fordringshavere.

Når bortses fra bestemmelserne i 1964 udkastets § 40 om de såkaldte tomme aktieselskaber, jfr. nærmere nedenfor, har man således i udkastet medtaget alle de regler om nedsættelse af aktiekapitalen, der i 1964 udkastet fremtræder som nye regler eller som ændringer af bestående regler i AL 1930, se oversigten i udkastet s. 115:

Forbudet i 1964 udkastets § 37 mod at nedsætte aktiekapitalen under lovens minimum er nu indeholdt i udkastets *§ 1, stk. 3,* hvorefter aktiekapitalen (stedse) skal være på mindst 30.000 kr.

Fristen for anmeldelse af beslutningen om en kapitalnedsættelse, der i 1964 udkastets §§38, stk. 1, og 41, stk. 1, foresloges nedsat fra 1 måned til 8 dage, foreslåes dog i udkastets *§ 44, stk. 5, jfr. § 156,* på ny fastsat til 1 måned, idet man samtidig knytter den nye sanktion dertil, at beslutningen mister sin gyldighed i tilfælde af annmeldelsesfristens overskridelse.

Proklamareglerne i 1964 udkastets § 38, stk. 3, herunder fristnedsættelsen fra 6 til 3 måneder, gentages uændrede i udkastets *§ 46, stk. 1.*

Bestemmelsen i 1964 udkastets § 38, stk. 2, gentages i udkastets *§ 45,* hvorefter (proklamafri) kapitalnedsættelse til dækning af underskud skal anmeldes gennemført samtidig med anmeldelsen om beslutningen.

Bestemmelsen i 1964 udkastets § 38, stk. 3, genfindes i udkastets *§ 46, stk. 1,* hvorefter proklama er ufornødent, når kapitalnedsættelsen modsvares af en samtidig gennemført kapitalforhøjelse af tilsvarende størrelse.

Ligesom 1964 udkastets § 38, stk. 3, og § 39, stk. 2, bestemmer udkastets *§ 44, stk. 3 in fine,* og *§ 47, stk. 2,* at der i alle tilfælde, hvor kapitalnedsættelsen medfører udbetaling til aktionærerne eller bortfald af deres indbetalingspligt, efter nedsættelsen skal være fuld dækning for den resterende aktiekapital og den hertil svarende lovpligtige reservefond.

Endelig gentager udkastets *§ 46, stk. 2,* den i 1964 udkastets § 38, stk. 3, in fine, givne udrensningsbestemmelse, hvorefter overregistrator kan slette en registreret beslutning om kapitalnedsættelse som ugyldig, hvis anmeldelse om nedsættelsens gennemførelse ikke er indgivet inden 1 år efter beslutningens registrering.

Af de nye bestemmelser, udkastet indeholder udover de fra 1964 udkastet overførte, er foran allerede nævnt bestemmelsen i udkastets *§ 44, stk. 5,* hvorefter overskridelse af fristen for anmeldelse af en beslutning om kapitalnedsættelse medfører, at beslutningen mister sin gyldighed. Herudover kan nævnes, at udkastets

§ 44, stk. 1, sidste punktum, afskærer aktieselskabet fra at træffe beslutning om nedsættelse af aktiekapitalen, før selskabet er registreret,

§ 44, stk. 2, indfører pligt til i generalforsamlingsbeslutningen at oplyse, til hvilket af fire alternativt angivne formål nedsættelsesbeløbet skal anvendes,

§ 44, stk. 3, bestemmer, at generalforsamlingen kun kan beslutte at anvende nedsættelsesbeløbet til andet formål end dækning af underskud, såfremt bestyrelsen stiller eller godkender forslaget herom,

§ 44, stk. 4, tager sigte på den situation, at det beløb, der udbetales aktionærerne i forbindelse med nedsættelsen, overstiger det beløb, hvormed aktiekapitalen nedsættes - typisk at de til annullation erhvervede aktier er opkøbt til overkurs, - og foreskriver, at et sådant overkursbeløb skal oplyses såvel i generalforsamlingsbeslutningen som i proklamaet,

§ 45, 2. pkt., indfører begrænsning i selskabets ret til at give udbytte i en periode på tre år, efter at aktiekapitalen er nedsat til dækning af underskud, idet der i dette tidsrum ikke må udbetales et højere samlet udbytte end 6 pct. p. a., medmindre aktiekapitalen igen er forhøjet med et beløb, der modsvarer nedsættelsesbeløbet, og

§ 47, stk. 1, der iøvrigt er enslydende med 1964 udkastets § 39, stk. 1, udtrykkelig angiver, at kapitalnedsættelse ved amortisation af aktier kan finde sted uden udstedelse af proklama.

Om disse nye regler i udkastet henvises til bemærkningerne nedenfor til de enkelte paragraffer.

Hvad angår den i udkastet udeladte bestemmelse om *tomme aktieselskaber* bemærkes følgende. Under de nordiske forhandlinger har man fra dansk side argumenteret for optagelse i den nordiske lovtekst af bestemmelsen i 1964 udkastets § 40, hvorefter selskabet får pligt til enten at rekonstruere eller at likvidere, såfremt 9/10 af aktiekapitalen er tabt, og aktiemajoriteten overgår til nye ejere. Til støtte herfor har man redegjort for den danske regels tilblivelseshistorie og rækkevidde, jfr. nærmere 1964-betænkningen s. 115-119.

Fra de andre nordiske landes side var der imidlertid ingen interesse for en sådan regel. Man var enige om, at hensynet til den fra dansk side fremhævede fare for omgåelse af lovens regler om stiftelse af aktieselskaber ikke i sig selv kan begrunde en sådan lovbestemmelse.[1])

Den *finske* delegation anførte endvidere, *at* opnåelse af skattemæssige fordele ved køb af tomme aktieselskaber er udelukket i Finland, hvor man ikke tillader åben udligning af tab, og *at* myndighederne iøvrigt i den gældende aktieselskabslovs § 39 har et middel til at forhindre opståen af tomme aktieselskaber, idet et aktieselskab herefter er pligtigt at erklære sig konkurs, når aktiekapitalen er tabt.

Fra *svensk* side oplystes det, at man der ikke har haft noget problem om misbrug af tomme aktieselskaber. Efter den gældende svenske aktieselskabslovs § 142 skal et aktieselskab rekonstrueres eller likvideres, når det har tabt 2/3 af aktiekapitalen, og denne bestemmelse udelukker, at der kan opstå tomme aktieselskaber. Overfor de danske erhvervsorganisationers kritik af en regel som den svenske § 142 - jfr. redegørelsen vedrørende regeringsforslaget af 1956 i 1964 betænkningens s. 116-117 - anførte man, at reglen aldrig har vakt opposition i Sverige, hvor man tværtimod opfatter det som en helt naturlig *og* sund regel, at et aktieselskab, der har tabt så væsentlig en del af sin aktiekapital ikke skal kunne fortsætte sin virksomhed og optage en ny gæld. Fra svensk side måtte man derfor fastholde reglen, som dog i det nordiske udkasts § 117 har fået en lidt ændret formulering, jfr. bemærkningerne nedenfor s. 160.

I *Norge* havde man ganske vist haft problemer med misbrug af tomme aktieselskaber, men der havde de taget form af et rent skatteretligt problem. Som det nærmere vil fremgå af fremstillingen i Norsk Tidsskrift for Lov og Ret 1964 s. 217-223 bestod misbruget typisk deri, at hovedaktionærerne i et overskudsgivende aktieselskab ved køb af aktierne i et tomt selskab med et underskud af en passende størrelse og efterfølgende fusion af selskaberne skaffede sig et uberettiget fradrag i den skattepligtige indkomst for det overskudsgivende selskab. Da det er lykkedes at stoppe disse misbrug gennem en i 1957 gennemført ændring af skattelovgivningen, var man heller ikke i Norge interesseret

[1]) Den samme hovedbetragtning ligger bag den af *Gomard* i Juristen 1969 s. 28-40 rejste kritik imod aktieselskabs-registerets hidtidige praksis overfor tomme aktieselskaber, idet kritikken - jfr. navnlig s. 33 - bl. a. retter sig imod, at »aktieselskabs-registeret ved afgørelsen af, om registrering skal tillades eller nægtes – bortset fra gebyrspørgsmålet - ikke direkte kan tage i betragtning nogen af de retlige relationer, hvor nægtelse af at godkende udnyttelsen af et tomt aktieselskab som fortsættelse af en tidligere virksomhed, beskatning, hæftelse overfor kreditorer, udnyttelse af tilladelser og dispensationer etc. har betydning. Registerets eneste reaktion er at afvise ændringsanmeldelser om nyt navn, formål og bestyrelse, dersom selskabet efter de indsendte regnskaber synes at være tomt, og anmelderne på forespørgsel oplyser nylig at have købt alle eller hovedparten af aktierne. Hensigtsmæssige regler om identitet mellem den nuværende og tidligere virksomhed f. eks. ved afgørelsen af, om selskabet stadig kan udnytte en offentlig bevilling, ved anvendelsen af Ligningslovens § 15 eller om personligt ansvar overfor kreditorerne kan imidlertid ikke bygges alene på disse kriterier. Manifesterer udnyttelsen af et tomt selskab sig ikke i indgivelse af ændringsanmeldelser til registeret, bør ikke dermed være givet, at selskabet har ret til overførsel af underskud efter Ligningslovens § 15, og for spørgsmål om gældsansvar er forholdene ved den enkelte gældsstiftelse afgørende. Det vil ofte være ret tilfældigt, om selskabet behøver anmelde ændringer. Er f. eks. formålet angivet ganske bredt i vedtægterne, kan en reelt ny virksomhed optages uden at finde udtryk i en ny formålsbestemmelse.«

i nogen selskabsretlig særregel mod tomme aktieselskaber.[2])

Herefter måtte man fra dansk side opgive tanken om at få 1964 udkastets § 40 optaget i det nordiske lovudkast, og da man som anført nedenfor s. 160 ikke har ment i det danske udkast at kunne optage en regel svarende til den svensk-finske § 117, er det udvalgets opfattelse, at problemet om misbrug af tomme aktieselskaber med norsk ret som forbillede nu bør søges løst gennem skattelovgivningen og eventuel anden særlovgivning, hvor anledning dertil måtte findes.

II. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer*

Til § 44.

(Al § 37, stk. 1 og 2, 1964 udkastets § 38, stk. 1, og bemærkningerne hertil s. 119-120.)

Som nævnt foran s. 92 indeholder udkastet ingen til 1964 udkastets § 37 svarende udtrykkelig bestemmelse om, at aktiekapitalen ikke må nedsættes under 30.000 kr. En bestemmelse herom er overflødig, efter at man i definitionsbestemmelsen i udkastets *§ 1, stk. 3,* har optaget en indispensabel forskrift om, at aktiekapitalen (stedse) skal være på mindst 30.000 kr.

Overensstemmende med 1964 udkastets § 38, stk. 1, *og* aktieselskabslovens § 37, stk. 1, bestemmes det i udkastets *§ 44, stk. 1,* at beslutningen om nedsættelse af aktiekapitalen som hovedregel er et generalforsamlingsanliggende, idet beslutning herom kun kan træffes af bestyrelsen i tilfælde af annullation af ikke fuldt indbetalte aktier i henhold til § 16 og i tilfælde af amortisation af aktier efter reglerne i § 47. Da nedsættelse af aktiekapitalen involverer en ændring af vedtægterne, må generalforsamlingens beslutning herom opfylde de i udkastets § 78 indeholdte majoritetskrav.

Ny er bestemmelsen i *§ 44, stk. 1, 2. pkt.,* hvorefter der ikke kan træffes beslutning om nedsættelse af aktiekapitalen, før selskabet er registreret. Denne bestemmelse, der har til formål at forhindre mulig uklarhed om størrelsen af den effektive kapital, hvormed et aktieselskab stiftes, er et korrelat til bestemmelsen i udkastets § 29, stk. 1, 2. pkt., om forhøjelse af aktiekapitalen, jfr. bemærkningerne hertil foran s. 80.

I udkastets *§ 44, stk. 2,* er - delvis med den gældende svenske aktieselskabslovs § 66 som forbillede - optaget to nye bestemmelser:

Efter *1. pkt.* skal bestemmelserne i § 29, stk. 2, finde tilsvarende anvendelse på kapitalnedsættelse. Dette indebærer, at forslag om kapitalnedsættelse forud for generalforsamlingen skal fremlægges til eftersyn for aktionærerne og tilsendes disse efter reglerne i § 73, stk. 4, samt fremlægges på generalforsamlingen. En sådan udtrykkelig bestemmelse specielt vedrørende forhøjelse og nedsættelse af aktiekapitalen findes ikke i 1964 udkastet, men noget reelt nyt er der dog ikke heri, idet bestemmelsen indholdsmæssigt helt svarer til den generelle regel om fremlæggelse og tilsendelse af generalforsamlingsforslag i AL § 56, stk. 1, og 1964 udkastets § 66, stk. 1. - Indholdsmæssigt nyt er det derimod, at det ved henvisningen til § 29, stk. 2, tillige foreskrives, at der skal forelægges generalforsamlingen sådanne regnskabsmæssige oplysninger (årsregnskab og revisorerklæring), som må antages normalt at være af betydning for aktionærernes mulighed for at skønne over selskabets økonomiske stilling

[2]) Hjemmel til fradrag af underskud fandtes i § 53, stk. 1, i landsskatteloven af 18.8.1911:
»Ved inntektsansættelsen kan det kreves fradrag for underskudd som den skattepliktige har hatt i de 10 forutgående år. Underskudd i et tidligere år skal være fratrukket i sin helhet för det gis fradrag for underskudd i et senere år. Adgangen til å kreve fradrag for tidligere underskudd i næring faller bort når den skattepliktige nedlegger eller på annen måte opphører med næringen, derunder når han overdrar den til andre. Adgangen til å kreve fradrag faller også bort når den skattepliktiges bo kommer under konkursbehandling, når han åpner offentlig akkordforhandling eller oppnår underhåndsakkord med en eller flere av sine kreditorer.«

Misbruget stoppedes ved en sålydende tilføjelse til § 53. stk. 1:

»Et selskaps adgang til å kreve fradrag faller videre bort når det blir sammensluttet med et annet selskap og når alle aksjer i selskapet eller en del av aksjene selges under slike omstendigheter at mulig fortjeneste vil kunne skattlegges etter reglerne i § 54, annet ledd.«

§ 54, 2. stk., hvortil der henvises, lyder således:
»Når alle aktier (parter) i et selskap eller en del derav selges under sådanne omstændigheter, at det er sannsynlig, at der i virkeligheten tiisiktes salg av selskabets eiendeler eller den av selskapet drevne næring eller virksomhet - helt eller for en væsentlig del - skal ligningen skje efter det sannsynlige virkelige forhold og den ved avhendelsen vunne fortjeneste, forsåvidt den efter lovens bestemmelser for övrig skulde være skattbar, skatlegges under ett hos vedkommende selgere.«

og dermed over hensigtsmæssigheden af stillede forslag om kapitalnedsættelse.

Efter *§ 44, stk. 2,2. pkt.*, skal generalforsamlingens beslutning om en kapitalnedsættelse angive størrelsen af nedsættelsesbeløbet og derudover oplyse, til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:

a) dækning af underskud,
b) udbetaling til aktionærer,
c) afskrivning på aktionærers indbetalingspligt,
d) henlæggelse til en særlig fond, der kun kan anvendes efter beslutning af generalforsamlingen.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at visse dele af nedsættelsesbeløbet besluttes anvendt til visse af de angivne formål, andre dele til andre af formålene, men opregningen i litra a-d angiver iøvrigt udtømmende, til hvilke kategorier af formål nedsættelsesbeløbet vil kunne besluttes anvendt. Bestemmelsen vil således være til hinder for, at aktiekapitalen nedsættes f. eks. med det angivne formål straks at udbetale dividende til aktionærerne, at etablere eller forøge selskabets lovpligtige reservefond, eller at foretage udbetaling af selskabets midler til andre end aktionærer. De under litra a-c omhandlede formål svarer helt til de i 1964 udkastets § 38 og AL § 37 kendte formål med en kapitalnedsættelse. Ny er alene bestemmelsen under litra d, og da henlæggelse til den her omhandlede fond er ensbetydende med, at nedsættelsesbeløbet stilles til senere fri disposition for generalforsamlingen, må det antages, at den tilsyneladende restriktive bestemmelse i praksis vil give selskaberne større bevægelsesfrihed end vore hidtidige regler. Bestemmelsen i litra d vil give dem mulighed for at foregribe en forudset situation eller udvikling - f. eks. udfaldet af en retssag, der påfører selskabet tab, et forventet tilbageslag i de almindelige konjunkturer, en sandsynlig nedgang i selskabets indtjeningsevne eller en af andre grunde påregnet forringelse af selskabets økonomiske stilling iøvrigt, - ved på forhånd at bemyndige generalforsamlingen til senere med simpel majoritet at beslutte at anvende nedsættelsesbeløbet til formål, som generalforsamlingen ved fondens oprettelse kan angive så omfattende eller så begrænset, som forholdene måtte give anledning til i det enkelte tilfælde.

Da litra d-fondens midler bl.a. vil kunne anvendes til udbetaling som dividende til aktionærerne (udbyttereguleringsfond), skal der efter udkastets § 46 udstedes proklama, når generalforsamlingen beslutter at nedsætte aktiekapitalen med det formål at henlægge nedsættelsesbeløbet til en sådan fond. Af samme grund foreskriver den nye bestemmelse i udkastets *§ 44, stk. 3,* at generalforsamlingen kun kan træffe beslutning om sådan henlæggelse, såfremt bestyrelsen stiller eller godkender forslag herom, og der efter nedsættelsen er fuld dækning for aktiekapitalen og den hertil svarende lovpligtige reservefond. Bestemmelsen herom, der er en parallel til udbyttereglerne i udkastets § 112, 2. pkt., jfr. § 110 stk. 1, har man fundet det naturligt også at lade gælde for beslutning om kapitalnedsættelse til de under § 44, stk. 2 litra b og c, omhandlede formål, idet der her også sker udbetaling til aktionærerne eller bortfald af en indbetalingspligt, der kan sidestilles med udbetaling.

Bestemmelsen i udkastets *§ 44, stk. 4,* der ligeledes er en ny regel, har til formål at sikre selskabets aktionærer og fordringshavere fyldestgørende oplysninger om virkningerne af en foreslået, respektive vedtaget kapitalnedsættelse, såfremt der udbetales aktionærerne et større beløb end nedsættelsesbeløbet, hvilket navnlig sker i de ikke sjældent forekommende tilfælde, hvor selskabet skal betale mere end pari for de aktier, der købes til annullation i forbindelse med kapitalnedsættelsen. Såfremt købskursen svarer til aktiernes virkelige værdi, kan der selvsagt intet indvendes mod en overkurs - selv ikke i de tilfælde, hvor den for en udenforstående må forekomme påfaldende høj. Men dels kan den frie adgang til at lade selskabet betale overkurs give anledning til misbrug til skade både for minoritetsaktionærer og for kreditorer i selskabet, dels bør der tilkomme begge disse grupper af interesserede nøjagtige oplysninger om kursansættelsen, idet dette kan være af afgørende betydning for deres muligheder for at vurdere og reagere rigtigt på forslaget respektive beslutningen om en sådan kapitalnedsættelse. Aktieselskabs-registeret har derfor også allerede gennem nogen tid fulgt den praksis at henstille til selskaberne at oplyse overkursen i proklamaet i alle tilfælde, hvor det af anmeldelsen eller dens bilag fremgår, at aktierne opkøbes til overkurs.

Som nævnt foran s. 92 vedrørende udkastets *§ 44, stk. 5,* jfr. § 156, har man her opgivet den i 1964 udkastets § 38, stk. 1, og § 41, stk. 1, foreslåede forkortelse af fristen for anmeldelse af beslutningen om en kapitalnedsættelse til 8 dage. Når man i udkastet er vendt tilbage til den gældende aktieselskabslovs en-måneds-frist, skyldes det, at udkastet foreslår en alvorlig skærpelse af de til en fristoverskridelse knyttede sanktioner, og at man ikke har ment samtidig at kunne forkorte fristen. Under de nordiske forhandlinger var man enige om, at der til overskridelse af fristen for anmeldelse af beslutningen om en kapitalnedsættelse bør være knyttet ugyldighedsvirkning på samme måde, som der ifølge udkastets § 46, stk. 2, er knyttet ugyldighedsvirkning til overskridelse af et-års-fristen for anmeldelse af beslutningens gennemførelse, jfr. også AL § 37, stk. 4, og 1964 udkastets § 38, stk. 3, 5. pkt. En sådan sanktion fandtes bedre egnet til at tilskynde til hurtig anmeldelse af beslutningen end de tvangsbøder i henhold til AL § 85, som i dag er lovens eneste sanktion.

Til § 45.

(1964 udkastets § 38, stk. *2,* og bemærkningerne hertil s. 120.)

I udkastets *§ 45, 1. pkt.,* bestemmes det overensstemmende med 1964 udkastets § 38, stk. 2, at hvis nedsættelsesbeløbet i henhold til generalforsamlingens beslutning om nedsættelse af aktiekapitalen skal anvendes til dækning af underskud, skal nedsættelsens gennemførelse anmeldes til aktieselskabs-registeret samtidig med anmeldelsen af beslutningen. Herom kan derfor henvises til bemærkningerne i 1964 betænkningens s. 120.

Ny er derimod bestemmelsen i udkastets *§ 45, 2. pkt.* Som det vil fremgå af udredningen s. 123-124 vedrørende 1964 udkastets § 41, vil der i tilfælde af kapitalnedsættelse på grund af tab (rekonstruktionstilfældene) erfaringsmæssigt være en risiko for, at kapitalnedsættelsen gennemføres så dybtgående, at der herigennem skabes frie reserver, som kan danne grundlag for efterfølgennde udlodning til aktionærerne, og da proklamafri nedsættelse af aktiekapitalen kun skal kunne ske, for så vidt og i det omfang nedsættelsen sker til dækning af foreliggende regulært underskud, har man til betryggelse af fordringshavernes interesser optaget bestemmelsen i udkastets § 45, 2. pkt. Herefter må der i et tidsrum af 3 år regnet fra registreringen af en til dækning af underskud foretagen kapitalnedsættelse ikke træffes beslutning om udbetaling af et højere samlet udbytte end 6 pct. årlig, med mindre aktiekapitalen på ny er forhøjet med et beløb, der modsvarer nedsættelsesbeløbet.

Spærrereglen vedrørende udbyttets størrelse vil efter formuleringen (»... et højere *samlet* udbytte end 6 pct. årlig ...«) ikke være til hinder for, at der f. eks. udbetales 7 pct. udbytte til præferenceaktierne og 5 pct. til stamaktierne, når blot de udbetalte udbyttebeløb tilsammen ikke overstiger 6 pct. af hele aktiekapitalen.

Den i bestemmelsens slutning gjorte modifikation for tilfælde, hvor aktiekapitalen på ny er blevet forhøjet, er en parallel til bestemmelsen i udkastets § 46, stk. 1, hvorefter hovedreglen om proklamapligt brydes i tilfælde, hvor aktiekapitalen samtidig med nedsættelsen forhøjes med et tilsvarende beløb. Der er dog den forskel mellem disse to bestemmelser, at der i de tilfælde af kapitalnedsættelse, som omhandles i § 46, kan være tale om annullation af aktier opkøbt til overkurs, og i så fald må provenuet af den kapitalforhøjelse, der skal overflødiggøre udstedelse af proklama, være af samme størrelse, som det beløb, selskabet har betalt for aktierne. Denne situation kan ikke forekomme i rekonstruktionstilfældene, hvor aktierne afgives vederlagsfrit til annullation, og den efter § 45 nødvendige kapitalforhøjelse vil derfor altid være af samme størrelse, som de annullerede aktiers samlede pålydende.

Til § 46.

(AL § 37, stk. 3–4, 1964 udkastets § 38, stk. 3, og bemærkningerne hertil s. 120-121.)

Bestemmelserne i § 46, der omhandler de tilfælde af kapitalnedsættelse, som kun kan gennemføres efter proklama til selskabets kreditorer, er enslydende med 1964 udkastets § 38, stk. 3, bortset fra, at indledningen til paragraffens stk. 1 redaktionelt slutter sig til den i udkastets § 44, stk. 2, indførte nye litrering af de formål, en kapitalnedsættelse skal kunne have. Bestemmelsen i § 46 foreskriver således pligt til udstedelse af proklama i samme tilfælde som 1964 udkastets § 38 (det vil sige, hvor nedsættelsen medfører udbetaling til aktionærerne eller bortfald

af disses indbetalingspligt) og derudover i det ved § 44, stk. 2 litra d indførte nye tilfælde af kapitalnedsættelse (henlæggelse til en særlig fond, der står til disposition for generalforsamlingen), jfr. herom bemærkningerne foran s. 95.

Om proklamaets indhold giver bestemmelsen i udkastets § 44, stk. 4, den nye regel, at proklamaet skal give oplysning om eventuelt udbetalt overkurs for de til annullation opkøbte aktier. Der henvises endvidere til bemærkningerne foran vedrørende forholdet mellem reglerne i udkastets § 45 og § 46.

Til § 47.

(AL § 36, 1964 udkastets § 39 og bemærkningerne hertil s. 121-122.)

Bestemmelsen i udkastets § 47 om nedsættelse af aktiekapitalen ved amortisation af aktier er enslydende med 1964 udkastets § 39 bortset fra, at man i udkastet udtrykkelig har fremhævet, at denne form for kapitalnedsættelse kan ske uden udstedelse af proklama til selskabets kreditorer. Der kan derfor i det hele henvises til bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 121-122.

Kapitel 8.

Egne aktier.

§ 48.

(AL §§ 39-40, udkast 1964 §§ 42-44 og bemærkningerne hertil s. 124-128.)

/. Almindelige bemærkninger.

Under de nordiske forhandlinger har der været enighed om, at hovedreglen bør være, at et aktieselskab ikke mod vederlag må erhverve egne aktier til eje eller pant. Angående begrundelsen herfor kan ganske henvises til de almindelige bemærkninger s. 124–126 til reglerne i §§ 42–44 i udkast 1964.[1]) Undtagelserne er i realiteten de samme, som efter § 42 i udkast 1964, omend rækkefølgen og formuleringen afviger. Ny er reglen om, at en aftale er ugyldig, når den er i strid med forbudet mod køb af egne aktier eller modtagelse af disse som pant. Betydningen af denne regel og den følgende bestemmelse vil blive belyst ved bemærkningerne nedenfor ad § 48.

Medens de af .et aktieselskab erhvervede egne aktier efter udkast 1964 skulle afhændes inden et år, er fristen nu, for så vidt angår egne aktier, der er erhvervet ved overtagelse af en bestående virksomhed, sat til to år. Overgangsbestemmelsen i § 167 er den samme, som findes i udkast 1964 § 136, hvorefter bestemmelserne om afvikling ikke omfatter egne aktier, der er lovligt erhvervede i henhold til AL § 39, stk. 1. Udkastet berører - lige så lidt som udkast 1964 - den for banker og forsikringsselskaber bestående adgang til at erhverve egne aktier.

Vedrørende opbygningen af reglerne om egne aktier skal her endnu kun bemærkes, at reglen om et datterselskabs erhvervelse af aktier i moderselskabet, der i udkast 1964 fremtrådte som § 44, her er indføjet i § 48, stk. 1. Reglen i udkast 1964 § 43 om, at der ikke kan udøves stemmeret på egne aktier, findes her i kapitel 10 om generalforsamlingen som § 67, stk. 3. Bestemmelsen om den regnskabsmæssige postering af egne aktier findes i § 101, stk. 1 (svarende til udkast 1964 § 79, stk. 7).

//. Bemærkninger til § 48.

Forbudet mod, at et aktieselskab mod vederlag erhverver egne aktier eller modtager dem til pant, er det samme som i udkast 1964. Det må formentlig antages, at forbudet mod at modtage selskabets egne aktier som pant også udelukker selskabet fra at udøve tilbageholdsret over egne aktier til sikkerhed for et tilgodehavende. Reglen i andet punktum om, at et datterselskab ikke må erhverve aktier i moderselskabet til eje eller pant, afviger fra den tilsvarende bestemmelse i § 44 i udkast 1964 ved helt at henholde sig til definitionen af koncernforhold i udkastets § 2, mens § 44 i denne henseende - ligesom § 45, stk. 4, om aktionærlån - havde holdt de i § 2, stk. 2, omtalte koncernforhold, hvor moderselskabet ikke ejer halvdelen af aktiekapitalen (eller stemmerne) i datterselskabet, ude ved anvendelse af forbudsreglen mod, at et datterselskab ejer aktier i moderselskabet. Nogen større praktisk betydning har denne forskel dog næppe.

[1]) Den nye tyske aktieselskabslov af 1965 § 71 tillader som hidtil et aktieselskab at erhverve egne aktier - indenfor den absolutte grænse af 10 pct. - når det må anses for nødvendigt for at afværge betydelig skade for selskabet. Den østrigske AL 1965 § 65 indeholder samme regel.

Bestemmelsen i § 48, stk. 1, 2. pkt, er, som allerede bemærket, ny, for så vidt som den ikke findes optaget i udkast 1964. Men under de forhandlinger, som førtes i aktielovkommissionen, var spørgsmålet fremme, se betænkning 362-1964 s. 126-127, og en sådan regel blev anset for ønskelig af en del af kommissionens medlemmer. Da man nu fra de andre nordiske landes side har ønsket en regel, der klart udtaler, at en aftale i strid med forbudet mod erhvervelse af egne aktier er ugyldig, har det danske udvalg ment at kunne gå med til, at en sådan regel blev optaget i udkastet.

Det må betones, at aftalens ugyldighed er et yderligere værn mod forbudsreglens overtrædelse, ved siden af den straf og erstatningspligt, der rammer den eller dem, der har ansvaret herfor. Dens hovedformål er - ligesom hele forbudsreglen - at beskytte imod, at aktiekapitalen udhules ved, at selskabet anvender sine midler til opkøb af egne aktier. Den indeholder derfor en advarsel til dem, der sælger deres aktier til selskabet. De risikerer at måtte aflevere den af dem oppebårne købesum, hvis selskabet likviderer eller går konkurs, og aktierne bliver værdiløse. På den anden side ville det være en urimelighed, hvis den godtroende sælger kunne risikere handelens tilbagegang, efter at aktierne er blevet værdiløse. Det danske udkast har derfor i lighed med den norske aktieselskabslov 1957 § 38, stk. 3, optaget en udtrykkelig bestemmelse om, at aftalens ugyldighed ikke kan gøres gældende mod en overdrager, (hvormed må ligestilles en pantsætter), som ikke havde eller burde have kundskab om, at aftalen var forbudt. Det hjælper ikke overdrageren, at han var ukendt med, at erhvervelse af egne aktier (mod vederlag) er forbudt. Hans gode tro må have relation **til,** at han ikke vidste eller burde vide, at selskabet var hans medkontrahent. Dette vil navnlig kunne være tilfældet, hvor salget er sket gennem en bank, en fondsbørsvekselleror eller en mægler.

Undtagelserne i stk. 2 fra hovedreglen i stk. 1 er i realiteten de samme, som foreslået i § 42, stk. 2, i udkast 1964, med den forskel, at man har anset det for overflødigt som en særlig undtagelse at nævne det tilfælde, hvor egne aktier erhverves som led i en nedsættelse af aktiekapitalen i henhold til lovens regler i § 46 (nedsættelse af aktiekapitalen efter udstedt proklama) eller § 47 (amortisation i henhold til de ved stiftelsen fastsatte vedtægter, eller for så vidt angår de ved en senere forhøjelse af aktiekapitalen udstedte aktier, generalforsamlingens beslutning).

Vedrørende det sidst i stk. 2 nævnte undtagelsestilfælde, hvor egne aktier erhverves til opfyldelse af en selskabet påhvilende indløsningspligt, bemærkes, at grunden **til,** at man ikke her nævner §§ 79 og 80, der svarer til §§ 72 og 73 i udkast 1964, er, at der efter nærværende udkast ikke i disse tilfælde forekommer nogen indløsningspligt for selskabet, se nedenfor s. 117-118.

Henvisningen til § 136 angår fusion, se nedenfor s. 165. Henvisningen til § 172 angår den ved lovændringen af 22. juni 1962 indførte lempelse i adgangen til at foretage visse vedtægtsændringer, hvilken adgang man har ment bør have gyldighed indtil videre.

Vedrørende fristen for afhændelse af egne aktier, der er erhvervet ved overtagelse af en bestående virksomhed har der, som bemærket, været nordisk enighed om at forlænge fristen til to år.

Kapitel 9.

Selskabets ledelse.

§§ 49-64. X

(AL §§ 46-51, udkast 1964 §§ 50-59 og bemærkningerne hertil s. 133–140).

/. *Almindelige bemærkninger.*

Dansk aktieselskabsret har hidtil fastholdt, at et aktieselskabs bestyrelse skulle bestå af mindst tre medlemmer, og udkast 1964 giver udtryk for samme standpunkt. Såvel norsk som svensk ret anerkender derimod, at bestyrelsen i mindre aktieselskaber kan bestå af ét eller to medlemmer. Godkender man énmandsselskabet, idet man opgiver kravet om, at der skal være mindst tre aktionærer, jfr. foran s. 53, er der næppe noget reelt grundlag for at opretholde kravet om, at et selskabs bestyrelse ubetinget skal have tre medlemmer. Er der kun én aktionær, vil et krav om en bestyrelse på tre medlemmer aldeles overvejende kun betyde, at eneaktionæren indsætter nogle ham nærstående slægtninge, eller andre af ham afhængige personer, der ikke vil øve nogen indflydelse på selskabets ledelse. Det samme vil gælde,

hvis hele aktiekapitalen tilhører f. eks. to brødre. Hvis de ikke selv ønsker en uvildig tredjemand som en slags opmand, vil et legalt krav om, at der i bestyrelsen skal være tre, kun medføre indsættelse af en strømand uden indflydelse. Begrebsmæssige betragtninger om, at et »selskab« kræver en medvirken af flere personer, vil man i nutiden næppe tillægge nogen vægt. Der har dog under de nordiske forhandlinger været enighed om, at man - navnlig af hensyn til de i selskabet ansatte og til dets kreditorer - kun bør opgive det i og for sig naturlige krav om, at der i et selskab uden personligt ansvar skal være tre bestyrelsesmedlemmer, ved de såkaldte mindre selskaber. Grænsen er for dansk rets vedkommende i udkastets § 49 sat således, at det kun er i selskaber med en aktiekapital på under 400.000 kr., at bestyrelsen kan bestå af færre end tre medlemmer.

Med hensyn til ledelsens organisation, forholdet mellem bestyrelsens og direktionens andel i selskabets ledelse og dermed følgende ansvar, havde man i udkastet af 1964 søgt at nå frem til en ordning, der i højere grad end loven af 1930 svarede til den ordning, der er den normale i velordnede danske aktieselskaber. Man havde opgivet den i loven af 1930 §§ 47-48 indeholdte sondring mellem den overordnede ledelse af selskabet, der tilkommer bestyrelsen, og den daglige ledelse, der varetages af direktionen. Udkastet 1964 erkendte i §§ 51 og 53, at det i selskaber med en direktion var denne, der ledede selskabets drift, medens det var bestyrelsens opgave at fastsætte de almindelige retningslinier for selskabets ledelse og føre tilsyn med direktionen og selskabets ledelse i det hele. Fra de andre nordiske landes side har man nok erkendt, at det ikke er stemmende med de virkelige forhold, når loven principielt fastslår, at det er bestyrelsen, der forvalter selskabets anliggender, medens direktionen kun varetager den løbende forvaltning, eller som det siges i den norske lov »den daglige ledelse«. Men man har været betænkelig ved i loven udtrykkelig at udtale, at det ikke er bestyrelsen men direktionen, der leder selskabets drift. Resultatet af de mange drøftelser er blevet et kompromis, således som det fremgår af udkastets § 54. Det udtales først i stk. 1 - som en indrømmelse til de ovenfor nævnte danske synspunkter — at hvis selskabet har en direktion, forestås ledelsen af bestyrelsen *og* direktionen. Dette gælder følgelig hele ledelsen, hvorved direktionens indflydelse og ansvar generelt er betonet. Om direktionen bestemmes det i stk. 2, at den varetager den daglige ledelse af selskabet og skal følge de retningslinier og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Der gives derefter en negativ bestemmelse af begrebet »den daglige ledelse«. Den omfatter ikke dispositioner, der efter selskabets forhold er af usædvanlig art eller størrelse. Dette svarer ganske til bestemmelsen i udkastet 1964 § 53, stk. 1, 4. punktum: »Dispositioner, der efter selskabets forhold er af usædvanlig art eller størrelse, skal forelægges bestyrelsen«. Det nordiske udkast går imidlertid videre og giver regler om, under hvilke betingelser direktionen kan handle, hvis der undtagelsesvis ikke er tid og/eller lejlighed til at forelægge en mere usædvanlig disposition for bestyrelsen, se bemærkningerne til § 54, stk. 2. I realiteten vil den ændrede udformning af forholdet bestyrelse-direktion næppe medføre nogen ændring i forhold til udkastet 1964.

Angående bestyrelsens sammensætning indeholdt udkastet 1964 en regel, der sikrede en større minoritet adgang til en begrænset repræsentation i bestyrelsen, idet § 50, stk. 2, bestemte, at en gruppe af aktionærer, der ejer mere end en tredjedel af aktiekapitalen - når den ikke på anden måde er sikret repræsentation i bestyrelsen - har ret til på den ordinære generalforsamling at vælge et bestyrelsesmedlem udover det i vedtægterne fastsatte antal. Mod dette forslag blev der fra erhvervsorganisationernes side rejst kritik. Man fandt, at den foreslåede bestemmelse af konkurrencemæssige grunde kunne være farlig for selskaberne, idet konkurrenter derved ville få lettere adgang til at gøre sig bekendt med selskabernes interne forhold. Endvidere indvendte man, at det ikke var rimeligt at give aktionærer, der iøvrigt ikke har stemmeret, adgang til at deltage i valg af bestyrelsen, selv om det som her kun drejede sig om valg af en mindretalsrepræsentant. Forslaget, der blev drøftet på flere nordiske møder, vandt kun ringe tilslutning. Man var betænkelig ved at bryde det hidtil fulgte majoritetsprincip, hvorefter bestyrelsens sammensætning beror på, hvad et flertal af de stemmeberettigede aktionærer måtte ønske, og hvorefter

en minoritet kun kan blive repræsenteret i bestyrelsen, for så vidt vedtægterne indeholder en hertil sigtende bestemmelse, eller minoriteten når frem til en aftale med majoriteten om en repræsentation. Man var iøvrigt fra de nordiske delegeredes side af den opfattelse, at den udvidede minoritetsbeskyttelse, som der fra alle sider var enighed om burde tilstræbes, bedst kunne ydes ved en udbygning af reglerne om revision, *dels* ved at der tillægges revisor (revisorerne) udvidede beføjelser, *dels* ved at revisor afgiver en egentlig revisionsberetning til selskabets generalforsamling, der kan stille spørgsmål til revisor, og *endelig* ved at der tillægges en minoritetsgruppe, der repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen ret til at forlange, at der af overregistrator skal udnævnes en medrevisor med de samme beføjelser, som tilkommer den eller de af flertallet valgte revisorer, se § 82 og bemærkningerne hertil.

Det i de senere år meget diskuterede spørgsmål om en lovfæstelse af en pligt for selskaberne til i deres bestyrelse at optage repræsentanter for de i selskabet ansatte funktionærer og arbejdere, har også været fremme på de nordiske møder. Der har mellem de delegerede været enighed om, at det falder udenfor deres opgave at tage stilling til dette spørgsmål, hvis løsning - som det siges i betænkning 362-1964 side 135 - må afhænge af andet end rent retlige betragtninger. Om repræsentantskabet se ndf. s. 106.

Ved siden af bestyrelse og direktion findes der i en del aktieselskaber yderligere et *repræsentantskab* (forvaltningsråd). Dette selskabsorgan er ikke omtalt i aktieselskabsloven af 1930, men derimod i banklovens § 8, stk. 3, hvorefter der til varetagelse af bestemte i vedtægterne angivne opgaver kan findes et repræsentantskab. Uanset den manglende omtale i aktieselskabsloven har der ikke i dansk ret hersket tvivl om, at der i henhold til vedtægtsbestemmelse herom kan oprettes et repræsentantskab med visse nærmere angivne beføjelser, idet der dog ikke kan tillægges det besluttende myndighed på områder, hvor loven har henlagt afgørelsen til bestyrelsen eller generalforsamlingen. Da loven ikke indeholder udtrykkelig bestemmelse om, af hvem bestyrelsen vælges, har der ikke været noget til hinder for at henlægge valget til et repræsentantskab, i egenskab af et stående aktionærudvalg.

I aktielovskommissionens foreløbige udkast 1961 var repræsentantskab nævnt i § 51, stk. 1. Det udtales her, at »i selskaber med repræsentantskab« kan det i vedtægterne bestemmes, at bestyrelsen skal vælges af dette. Det endelige udkast af 1964 udelod denne bestemmelse, ikke for hermed at tage afstand herfra, men fordi man mente, at den kunne virke som en opfordring til indførelse af et repræsentantskab i selskaber, hvor man hidtil ikke havde haft det, og hvor der ikke var nogen saglig grund til at indføre et sådant yderligere led i selskabets organisation.

Under de nordiske drøftelser har man været stillet overfor den vanskelighed, at repræsentantskab er ukendt i Sverige og spiller en meget ubetydelig rolle i Danmark, (når bortses fra bankaktieselskaber), men er et betydningsfuldt - omend ikke nødvendigt - led i organisationen af selskaberne i Norge og Finland, se norsk lov §§ 63-66, der tillægger repræsentantskabet en ret vidtgående indflydelse på selskabets ledelse, og finsk lov § 42, der overlader det til vedtægterne at give de nærmere regler om »förvaltningsrådet«. Man er enedes om i alle fire nordiske forslag at optage bestemmelser om repræsentantskab, der ikke er noget nødvendigt led i aktieselskabets organisation, men hvis eksistens beror på selskabets vedtægter. Med hensyn til de beføjelser, der kan tillægges repræsentantskabet, afviger de norsk-finske udkast fra de tilsvarende dansk-svenske ved, at disse sidste i højere grad begrænser de funktioner, der kan tillægges repræsentantskabet. Det har fra dansk side været fastholdt, at der ikke bør kunne tillægges repræsentantskabet beføjelser, der ellers ifølge loven tilkommer bestyrelsen og generalforsamlingen, alene med den undtagelse, at der - som hidtil - kan tillægges repræsentantskabet, der selv som hovedregel vælges af generalforsamlingen, beføjelse til at vælge bestyrelsen og fastsætte bestyrelsens vederlag. Endvidere er det i § 59, stk. 3 udtrykkelig udtalt, at vedtægterne kan bestemme, at bestyrelsen så vidt muligt på forhånd skal gøre repræsentantskabet bekendt med visse nærmere angivne foranstaltninger, der ikke omfattes af den daglige ledelse. Det fremgår heraf, at spørgsmål vedrørende den daglige ledelse, jfr. udkastets § 54, stk. 2, overhovedet ikke vedtægtsmæssigt kan bindes til på forhånd at skulle forelægges for repræsen-

tantskabet; endvidere at der heller ikke vedrørende spørgsmål af mere ekstraordinær karakter, f. eks. køb eller salg af fast ejendom, skib eller omlægning af virksomhed, optagelse af nye produkter, forhøjelse af aktiekapitalen kan tillægges repræsentantskabet beslut-tende myndighed, og ej heller en vetoret. Der kan derimod tillægges repræsentantskabet en ret til »såvidt muligt« at blive »hørt«, før sådanne foranstaltninger sættes i værk. Det er klart, at en forstandig bestyrelse må tillægge repræsentantskabets standpunkt meget betydelig vægt. Udadtil er det som hidtil bestyrelsen, der binder selskabet og bærer ansvaret for de dispositioner, der foretages på dettes vegne. Det kan i vedtægterne bestemmes, at årsregnskabet forud for generalforsamlingen skal forelægges repræsentantskabet til drøftelse. Men det kan ikke - udenfor bankaktieselskaber - bestemmes, at repræsentantskabet skal prøve regnskabets rigtighed og underskrive årsregnskabet, se bankloven (lovbek. nr. 169 af 15. juni 1956) § 8, stk. 3, 3. og 4. pkt. Dette tilkommer alene bestyrelsen og direktionen, der bærer ansvaret for regnskabets rigtighed; se udkastets § 96, stk. 2.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 49.

(AL § 46, udkast 1964 § 50 og bemærkningerne hertil s. 140-41).

Som omtalt i de almindelige bemærkninger adskiller udkastets § 49 sig fra udkastet 1964 § 50 ved at anerkende, at bestyrelsen i selskaber med en aktiekapital på under 400.000 kr. kan bestå af et eller to medlemmer. Der er intet til hinder for, at bestyrelsen også i sådanne »mindre« selskaber kan bestå af tre eller flere medlemmer. Men nøjes man med et eller to medlemmer, skal der vælges (og anmeldes) mindst en suppleant. Begrundelsen herfor er, at det navnlig i et selskab med en énmandsbestyrelse er af betydning, såvel indadtil som udadtil, at der i tilfælde af dennes forfald er en person, der kan træde i hans sted og handle på selskabets vegne. Det beror iøvrigt på selskabets vedtægter, hvorvidt der i andre tilfælde skal vælges suppleanter for bestyrelsens medlemmer, se § 4, punkt 6.

Ligesom det foreløbige udkast 1961 § 51 lovfæster bestemmelserne i stykke 2 - efter forbillede i svensk og norsk lovgivning - reglerne om valg af bestyrelsen. Hovedreglen er, at bestyrelsen vælges af generalforsamlingen. Valget kan dog, som det fremgår af henvisningen til § 59, stk. 3, være henlagt til et repræsentantskab, der normalt har karakter af et fast, stående aktionærudvalg. Endvidere tages der standpunkt til det vigtige spørgsmål, i hvilket omfang valget vedtægtsmæssigt kan være unddraget generalforsamlingen eller det af denne valgte repræsentantskab. Det bestemmes i så henseende, at vedtægterne kan give offentlige myndigheder, f. eks. stat og kommune, eller af disse udpegede organer, ret til at udpege et eller flere medlemmer af bestyrelsen, men at flertallet af dennes medlemmer altid skal vælges af generalforsamlingen. Det er imidlertid ikke blot offentlige myndigheder, som kan tillægges ret til at udpege medlemmer af selskabets bestyrelse. Ved tilføjelsen af ordene »eller andre« er det tilkendegivet, at samme ret kan være tillagt også en privatperson, eller f. eks. et aktieselskab, et interessentskab eller en selvejende institution. Når en erhvervsdrivende sætter den af ham som personligt firma hidtil drevne virksomhed på aktier, sker det ikke sjældent, at han forbeholder sig, så længe han lever og uanset hans aktiebesiddelses størrelse, at besætte en (eller flere) pladser i bestyrelsen. I overensstemmelse med hidtidig praksis godkendes dette, men med samme begrænsning, som gælder for en offentlig myndigheds udpegen af bestyrelsesmedlem. Etableres der ved omdannelsen et selskab med kun et eller to bestyrelsesmedlemmer, bliver der ingen plads for et af den tidligere indehaver udpeget medlem, da flertallet skal bestå af generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer.

I overensstemmelse med norsk og svensk lov fastsættes der i stk. 3 en maksimal funktionsperiode af fire år for bestyrelsesmedlemmer. Valgperioden, der iøvrigt beror på vedtægternes bestemmelser, se § 4, pkt. 6, skal ophøre ved afslutningen af en ordinær generalforsamling for et angivet regnskabsår, og dette skal senest være det fjerde efter valget. Genvalg kan naturligvis finde sted, og vedtægterne afgør, om bestyrelsen skal afgå samlet eller efter en eller anden turnusordning eller lodtrækning.

Bestemmelsen i stk. 4, hvortil der intet tilsvarende findes i AL 1930 eller udkast

1964, der overhovedet ikke omtaler suppleanter, udtaler generelt, at reglerne om bestyrelsesmedlemmer finder tilsvarende anvendelse på disse. Dette gælder således om deres personlige egenskaber og om deres inhabilitet. Suppleanten kan således bl. a. ikke deltage i behandlingen af eller afstemningen om spørgsmål om aftaler mellem selskabet og ham selv, jfr. § 58.

Til § 50.

(Udkast 1964 § 50, stk. 3 og bemærkningerne hertil s. 141).

I første stykke, andet punktum gentages den i udkast 1964 § 50, stk. 3, indeholdte regel om, at et bestyrelsesmedlem til enhver tid kan afsættes ved beslutning af den, som har valgt eller udpeget ham, d. v. s. generalforsamlingen (repræsentantskabet) eller den udenforstående valgberettigede myndighed. Udeladt er tilføjelsen om, at de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer dog kun kan afsættes ved beslutning på en generalforsamling med en sådan stemmeflerhed, som ifølge vedtægterne kræves til ændring af disse. Dette betyder, at når et forslag om afsættelse af bestyrelsesmedlemmer er sat på dagsordenen for en med lovligt varsel indkaldt generalforsamling, kan det vedtages med simpel majoritet.

Hvis et bestyrelsesmedlem afsættes (eller udtræder) under mandattiden, må der finde en deling sted mellem ham og det nyvalgte medlem af det vederlag, som tilkommer et bestyrelsesmedlem. Hvorvidt iøvrigt et bestyrelsesmedlem, der afsættes i utide, kan rejse krav mod selskabet på det beløb, som han ville have fortjent, hvis hvervet var kommet til at løbe tiden ud, må - i mangel af mindelig overenskomst - afgøres af domstolene, der antagelig vil lægge vægt på både omfanget af den tilknytning, han har haft til selskabet, og hvorvidt denne har bevirket, at han har måttet opgive eller ikke har kunnet påtage sig andre lønnede hverv.

Indledningsvis henleder første stykke iøvrigt opmærksomheden på, at et bestyrelsesmedlem til enhver tid kan frasige sig hvervet. Han skal give meddelelse herom til bestyrelsen, der efter § 156 skal foretage den fornødne anmeldelse til aktieselskabs-registeret. Er den udtrædende ikke valgt af generalforsamlingen, skal han tillige give meddelelse til den, der har udpeget ham.

Stykke 2 tager standpunkt til, hvad der skal ske, hvis et bestyrelsesmedlems hverv ophører før udløbet af valgperioden, eller han umyndigerldæres eller mister sin bopæl her i landet i de tilfælde, hvor dette ifølge § 52, stk. 2, er en betingelse for, at han fortsat kan fungere. Findes der ingen suppleant, skal generalforsamlingen indkaldes for at foretage nyvalg for den resterende valgperiode. Valget kan dog udskydes til næste ordinære generalforsamling, hvis bestyrelsen er beslutningsdygtig med de tilbageværende medlemmer og suppleanter.

De i § 50, stk. 2, indeholdte regler er uforenelige med de bestemmelser, der findes i en del danske aktieselskabers vedtægter om, at bestyrelsen ved indtrædende vakance kan supplere sig med nye medlemmer med funktionstid indtil næste ordinære generalforsamling. Dette vil antagelig føre til, at danske selskaber i større omfang vil vælge én eller flere suppleanter for bestyrelsens medlemmer. Man kan ved valg af suppleanter udpege personer, som man senere ønsker at se som medlemmer af bestyrelsen, men nogen nødvendighed herfor foreligger ikke.

Fratræder et bestyrelsesmedlem, der ikke er valgt af generalforsamlingen, skal den, der har udpeget ham, opfordres til at foretage nyvalg. Det er ikke anset for nødvendigt, at udtrykke dette i lovteksten.

Til §51.

(AL § 48, stk. 1, udkast 1964 § 52 og § 54 og bemærkningerne hertil s. 134 og s. 141–42).

Grænsen for kravet om ansættelse af en direktion er forhøjet til 400.000 kr. Man har i modsætning til de andre nordiske lande, der kun anerkender, at én person kan have de en direktør ifølge loven tilkommende beføjelser, fastholdt den hidtil i dansk ret gældende regel, at direktionen kan bestå af et eller flere medlemmer. I konsekvens heraf har man ikke optaget nogen bestemmelse om, at der kan udnævnes en suppleant for den administrerende ene-direktør.

Det er udtrykkelig udtalt i stk. 1, at direktionen ansættes af bestyrelsen. Dette udelukker, at ansættelsen henlægges til noget andet selskabsorgan, derimod ikke en vedtægtsbestemmelse om, at et repræsentantskab skal have lejlighed til at udtale sig, forinden en direktør ansættes.

Bestemmelsen i stk. 2 om, at flertallet af bestyrelsens medlemmer ikke må være direktører i selskabet, en bestemmelse hvorom der er nordisk enighed, stemmer overens med den tilsvarende bestemmelse i udkast 1964 § 54 ved ikke at gælde i selskaber med en mindre aktiekapital. Bestemmelsen må sammenholdes med reglen i § 56, stk. 1, tredje pkt., hvorefter en direktør ikke må vælges til bestyrelsens formand. Ifølge overgangsbestemmelsen i § 168, stk. 2, kan en direktør, der ved lovens ikrafttræden er medlem af bestyrelsen eller dennes formand, bevare hvervet.

Til § 52.

(AL § 49, udkast 1964 § 56 og bemærkningerne hertil s. 142-43).

Angående de personlige betingelser for at være bestyrelsesmedlem og direktør er det fastholdt, at de skal være myndige. Derimod har man ment, at kravet om, at de ikke må være ude af rådighed over deres bo, kunne opgives her, mens det for stifteres vedkommende er fastholdt i § 3, stk. 3. Som begrundelse herfor er anført, at det er mere betænkeligt og anstødeligt at lade en fallent optræde som stifter af et nyt aktieselskab og underskrive en tegningsindbydelse end at lade ham fortsætte som bestyrelsesmedlem eller direktør i et bestående selskab, hvis generalforsamling altid har adgang til at foranledige ham afsat. Det i udkast 1964 § 56, stk. 1, indeholdte vandelskrav til bestyrelsesmedlemmer og direktører har mødt modstand såvel fra dansk som fra anden nordisk side og er derfor opgivet, jfr. bem. foran s. 58-59.

Vedrørende den tilknytning her i landet, som bestyrelsesmedlemmer og direktører i danske selskaber må have, betyder reglen i § 52, stk. 2, en yderligere forenkling. Nationalitetskravet i AL § 49 er bortfaldet. Direktører og mindst halvdelen af bestyrelsens medlemmer skal have bopæl her i landet. Handelsministeren kan dispensere herfra. Nogen særregel om bestyrelsens formand findes llclcc

Den i udkast 1964 § 56, stk. 1 i. f., jfr. bemærkningerne s. 143, optagne undtagelsesregel, hvorefter i rederiaktieselskaber et enkeltmandsfirma eller et ansvarligt interessentskab kan være direktør, er fastholdt i § 52, stk. 3, jfr. også overgangsbestemmelsen i § 168, stk. 3.

Til § 53.

(AL § 28, stk. 2, og § 50, stk. 3, udkast 1964 § 55 og bemærkningerne hertil s. 142).

Det er lykkedes at opnå nordisk enighed om optagelse i udkastene af bestemmelsen i stk. 1 om, at bestyrelse og direktion til en særlig protokol (købs- og salgsbogen) skal give oplysning om deres beholdning af aktier i selskabet og i selskaber indenfor samme koncern.

Derimod har man ikke i de andre nordiske lande villet optage en bestemmelse svarende til forbudet i AL § 50, stk. 3 jfr. udkast 1964 § 55, stk. 2, mod, at bestyrelsesmedlemmer og direktører udfører eller deltager i spekulationsforretninger vedrørende selskabets aktier. Denne regel er fastholdt i udkast 1964 § 53, stk. 2, uanset vanskelighederne omkring fortolkningen af, hvad der i det givne tilfælde skal forstås med spekulationsforretninger.

Til § 54.

(AL § 47 og § 48, stk. 2 og 3, udkast 1964 § 51 og § 53 og bemærkningerne hertil s. 138–39 og s. 141-42).

Som det vil fremgå af de almindelige bemærkninger til kap. 9 s. 99 har det været en vigtig, men vanskelig opgave under de nordiske forhandlinger at nå frem til en formulering af forholdet mellem bestyrelse og direktion, der dækker den i de nordiske lande - i hvert fald i formen - noget forskellige opfattelse. Det danske udkast af 1964 bygger på den opfattelse, som længe har været den fremherskende i dansk erhvervsliv, at det, når et aktieselskab har en direktion, er denne, der leder selskabets drift, mens bestyrelsens opgave dels er at fastsætte almindelige retningslinier for selskabets ledelse og dels at føre tilsyn med, at virksomheden ledes i overensstemmelse med disse og iøvrigt på forsvarlig måde. De delegerede fra de andre nordiske lande har erkendt, at dette - i hvert fald i de fleste tilfælde - er en rigtig og adækvat beskrivelse af det faktiske forhold mellem bestyrelse og direktion. Men man har været betænkelig ved at fravige den hidtil herskende teoretiske opfattelse, hvorefter det i alle tilfælde er bestyrelsen, der forvalter selskabets anliggender, idet kun den daglige ledelse eller den løbende forvaltning hører under direktionen.

Da man fra alle sider var enige om, at det

var af væsentlig betydning, hvis man skulle nå frem til i hovedtræk ensartede nordiske aktielove, at reglerne om selskabernes organer stemmer overens, er det lykkedes at finde en løsning, der tager nogenlunde ligeligt hensyn til de afvigende teoretiske opfattelser.

§ 54 fastslår først, at bestyrelsen forestår ledelsen af selskabets anliggender og skal sørge for en forsvarlig organisation af selskabets virksomhed. Dette gælder imidlertid kun fuldt ud, hvis der *ikke* findes en direktion. For i næste sætning siges det udtrykkelig, at hvis der findes en direktion, forestås ledelsen af bestyrelsen *og* direktionen. Direktionens andel i og ansvar for selskabets ledelse er hermed klart erkendt.

I stk. 2 siges det herefter, at det er direktionen, der varetager *den daglise ledelse af selskabet.* Udtrykket er det samme, som anvendes i vor gældende aktieselskabslovs § 48, stk. 1, men det får alligevel et andet indhold ved, at udkastet i modsætning til lovens § 47, stk. 1, har undgået sondringen mellem den daglige ledelse, som tilkommer direktionen, og »den overordnede ledelse«, som bestyrelsen har. Det er navnlig dette uklare begreb »den overordnede ledelse«, der har givet anledning til tvivl og fortolkningsvanskeligheder, og som har været egnet til at komplicere ansvarsfordelingen mellem bestyrelse og direktion.

Af den nærmere udformning af begrebet den daglige ledelse fremgår, at dette ret nøje svarer til, hvad der i det danske udkast 1964 § 53 forstås ved, at direktionen leder selskabets drift. Omfanget og den dermed følgende begrænsning er den samme. Dispositioner, der efter selskabets forhold er af usædvanlig art eller størrelse, skal forelægges bestyrelsen og kan normalt kun foretages efter bemyndigelse fra denne. Det nordiske udkast tilføjer herved, at forhåndsbemyndigelse kan undlades, når bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for selskabet, men bestyrelsen skal i så fald snarest muligt underrettes om den trufne disposition. Den i udkast 1964 i slutningen af § 53, stk. 1 optagne sætning, der er overført fra aktieselskabslovens § 48, stk 2 in fine, om, at hvis der opstår betalingsvanskeligheder for selskabet, eller det bliver insolvent, skal direktionen straks herom give meddelelse til bestyrelsen, er udeladt, fordi man har fundet, at direktionens pligt hertil umiddelbart følger af lovens regler om forholdet mellem bestyrelse og direktion.

Også bestemmelsen i udkast 1964 § 53, stk. 1, 2. pkt. om, at bestyrelsen, hvis direktionen består af flere medlemmer, bestemmer deres område inden for selskabets ledelse, er udeladt. Den var, som det siges i bemærkningerne s. 142, kun en lovfæstelse af gældende praksis. Begrundelsen for dens udeladelse er, at der her kun er tale om en intern instruktion, der ikke bekendtgøres overfor omverdenen, og som derfor ikke har betydning ved afgrænsningen af den legitimation til at handle på selskabets vegne, der tilkommer en direktør efter udkastets § 61.

Bestemmelserne om bestyrelsens og direktionens pligt med hensyn til bogføringen og formueforvaltningen er samlet i § 54, stk. 3. Findes ingen direktion påhviler hele pligten bestyrelsen. Er der en direktion, har denne det umiddelbare ansvar for, at bogføringen foregår på betryggende måde i overensstemmelse med lovgivningens og de i henhold til denne udfærdigede nærmere bestemmelser om bogføringspligtens omfang. Bogføringen omfatter hele selskabets bogholderi og regnskabsvæsen. Bestyrelsens pligt er at føre kontrol med, at alt vedrørende bogføringen foregår på betryggende måde. Det samme gælder formueforvaltningen. Bestyrelsens og direktionens pligt med hensyn til denne er ikke blot en pligt til at konstatere aktivernes tilstedeværelse, men omfatter efter lovens ord også deres forsvarlige anbringelse.

Ifølge bestemmelsen i § 54, stk. 4 kan prokura som hidtil kun meddeles af bestyrelsen. Prokuristens fuldmagt er, jfr. firmaloven af 1. marts 1889 § 25, mere begrænset end den, som tilkommer den, hvem egentlig tegningsret er tillagt i henhold til udkastets § 60. Reglerne i dettes § 62 må finde tilsvarende anvendelse for en prokurists vedkommende.

Til § 55.

Bestemmelsen angår koncernforhold. Bestyrelsen for et moderselskab, jfr. § 2, skal give meddelelse til et datterselskab, så snart et koncernforhold er etableret. Begrundelsen herfor er dels datterselskabets almindelige interesse i at blive gjort bekendt med, at moderselskabet nu har opnået en bestemmende indflydelse over datterselskabet, dels de særlige pligter, som koncernforholdet medfører

for dette, se § 48, stk. 1, § 103 og § 115, stk. 1.

I sidste punktum fastslås, at datterselskabets bestyrelse skal give moderselskabet de oplysninger, som er nødvendige for vurderingen af koncernens stilling og resultatet af dennes virksomhed, til brug ved udfærdigelsen af det i § 107 påbudte koncernregnskab.

Til § 56.

(AL § 47, stk. 3, udkast 1964 § 51 og bemærkningerne hertil s. 141)

Udkastets § 56 indeholder en del bestemmelser om valg af formand, indkaldelse af og deltagelse i møder og om førelse af bestyrelsesprotokol, som stemmer med sædvanlig praksis. Mens udkast 1964 § 51, stk. 2, kun gik ud fra, at det rent faktisk var det sædvanlige, at der vælges en formand for bestyrelsen, må § 56, stk. 1 nu forudsætte, at der skal vælges en formand for bestyrelsen. Findes kun ét bestyrelsesmedlem, må spørgsmålet om formand selvsagt falde bort. Er der kun to bestyrelsesmedlemmer eller to modstående grupper af lige antal, vil valg af formand undertiden kunne volde vanskelighed.

Bestyrelsens formand indtager i mange selskaber en særlig betydningsfuld stilling og rådspørges af direktionen også udenfor bestyrelsesmøderne. Dette har ikke fundet udtryk i loven, men beror enten på en stiltiende aftale eller en sædvane, der er godkendt af de andre medlemmer af bestyrelsen. Loven har ikke tillagt formanden særlige beføjelser udover, at det er ham, der træffer bestemmelse om indkaldelse af bestyrelsens møder, og bortset fra, at vedtægterne ifølge § 57, stk. 2, kan bestemme, at formandens stemme er afgørende ved stemmelighed.

Til § 57.

Udtrykkelige bestemmelser om, hvornår bestyrelsen er beslutningsdygtig, findes hverken i aktieselskabsloven 1930 eller i udkast 1964, men kan være optaget i den i lovens § 47, stk. 3, nævnte forretningsorden. Reglen om, at bestyrelsen er beslutningsdygtig, når flertallet af samtlige medlemmer er til stede, må forstås således, at det lovbestemte quorum ikke formindskes ved et medlems død eller udtræden.

Bestemmelsen om, at beslutning dog ikke må tages, uden at så vidt muligt samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft adgang til at deltage i sagens behandling, er en vigtig ordensforskrift. Betydningen af dens overholdelse har vist sig under den meget omtalte »Boss«-sag. En rent uagtsom undladelse af at give et bestyrelsesmedlem adgang til at deltage i en sags behandling vil derimod næppe kunne gøre den tagne beslutning ugyldig.

Bestemmelsen om, hvornår en suppleant for et bestyrelsesmedlem skal indkaldes, er ny. Det bestemmes, at der skal gives suppleanten adgang til at deltage i bestyrelsens møder, når et bestyrelsesmedlem på grund af sygdom, bortrejse el. lign. mere varigt har forfald. Heri ligger, at suppleanten ikke *skal* indkaldes, fordi et bestyrelsesmedlem af en mere tilfældig årsag er forhindret i at deltage i et eller nogle få bestyrelsesmøder. Derimod er der naturligvis intet til hinder for, at suppleanten, hvis dette ønskes, kan indkaldes i et hvert tilfælde, hvor et fast medlem er forhindret. Nærmere regler om, hvornår suppleant skal indkaldes, kan være indeholdt i selskabets vedtægter eller i en forretningsorden for bestyrelsen. Suppleanten har ganske samme stilling som det medlem, han træder i stedet for.

I stk. 2 udtales den med sædvanlig praksis stemmende regel, at afgørelse i bestyrelsen sker med simpelt flertal, med mindre vedtægterne kræver kvalificeret majoritet eller eenstemmighed. Vedtægterne kan bestemme, at formandens stemme skal være afgørende i tilfælde af stemmelighed. Indeholder vedtægterne ikke nogen bestemmelse herom, må resultatet, hvis stemmerne står lige, f. eks. om et fremsat forslag om køb af fast ejendom eller skib eller udvidelse af selskabets virksomhed, blive, at forslaget ikke er vedtaget.

Det har været overvejet at optage en bestemmelse om, at de, som stemmer for en beslutning, altid må udgøre mere end en tredjedel af samtlige bestyrelsesmedlemmer, (jfr. den norske AL § 56, stk. 5, sidste pkt.) Den danske tekst indeholder ikke nogen sådan bestemmelse, men der er naturligvis intet til hinder for, at vedtægterne optager en sådan regel.

Til § 58.

(AL § 50, stk. 1 og 2, udkast 1964 § 57 og bemærkningerne hertil s. 143).

Bestemmelserne er i realiteten overensstemmende med reglerne i aktieselskabslovens § 50, stk. 1 og 2, med den forskel som følger af, at udkastets § 58 ikke alene forby-

der et bestyrelsesmedlem og en direktør at deltage i afstemningen om spørgsmål om aftaler mellem selskabet og ham eller om søgsmål mod ham selv, men overhovedet forbyder, at han deltager i behandlingen, når han selv er interesseret i sagen på den angivne måde. Det samme gælder, når der er tale om aftale mellem selskabet og tredjemand eller om søgsmål mod tredjemand, når et bestyrelsesmedlem eller en direktør deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod selskabets.

Bestemmelsen i AL § 50, stk. 3, findes nu i udkastets § 53, stk. 2.

Til § 59.

Der kan om repræsentantskabet henvises til de almindelige bemærkninger ovf. s. 100. Efter udkastet er det aldrig nogen nødvendighed for et selskab at have et repræsentantskab. For et selskab med mange mindre aktionærer, der har nær tilknytning til selskabet, vil der kunne være særlig anledning til at have et repræsentantskab, der fungerer som et fast aktionærudvalg og kan give udtryk for aktionærernes ønsker og interesser. Hvis man ønsker en repræsentation for de i selskabet ansatte, er der også den mulighed, at man i vedtægterne vil kunne optage bestemmelser om, at selskabets funktionærer og arbejdere skal vælge medlemmer af repræsentantskabet. Bestemmelsen i § 59, stk. 1, sidste punktum åbner mulighed for en hertil sigtende vedtægtsbestemmelse.

Repræsentantskabet skal ifølge stk. 2 bestå af mindst fem medlemmer, men kan godt være større. Direktører og bestyrelsesmedlemmer kan ikke være medlemmer af repræsentantskabet. Det samme gælder suppleanter for medlemmer af bestyrelsen, se udkast § 49, stk. 4. Heller ikke selskabets revisor kan være medlem af repræsentantskabet, se udkast § 85, stk. 1 a. Det fremgår af henvisningen i stk. 4 til § 56, at repræsentantskabet selv vælger en formand.

Repræsentantskabets opgave er ifølge stk. 3 at føre tilsyn med bestyrelsens og direktionens forvaltning af selskabets anliggender. Som en naturlig konsekvens heraf er der tillagt repræsentantskabet en selvstændig beføjelse til at begære ekstraordinær generalforsamling indkaldt, jfr. herved § 70. Der er herved givet repræsentantskabet et retsmiddel, hvorved det har fået mulighed for at hævde sine synspunkter overfor en bestyrelse eller direktion, der ikke giver det de oplysninger angående forvaltningen af selskabets anliggender, som det mener at have krav på.

Det er klart, at bestyrelsen og direktionen i almindelighed må have adgang til repræsentantskabets møder for at give medlemmerne af dette de oplysninger, der er fornødne for, at de kan opfylde deres tilsynspligt. Men hvis repræsentantskabet finder, at der er noget galt, må det kunne afholde møde uden bestyrelsens og direktionens nærværelse.

Indholdet og omfanget af repræsentantskabets tilsynspligt er ikke nærmere udformet i loven, men vil bero på den vedtægtsbestemmelse, der har indført repræsentantskabet. Således som § 59, stk. 3, er formuleret, er det klart, at der ikke kan tillægges repræsentantskabet beføjelser, som loven har henlagt til generalforsamling, bestyrelse og direktion. Den eneste undtagelse herfra er, at der i vedtægterne kan tillægges repræsentantskabet beføjelse til at vælge bestyrelsen og fastsætte dens vederlag. Det udtales udtrykkelig i slutningen af stk. 3, at »andre beføjelser« ikke kan tillægges repræsentantskabet. Men vedtægterne, der må indeholde nærmere regler om, hvor ofte repræsentantskabet skal indkaldes, kan bestemme, at bestyrelsen så vidt muligt på forhånd skal gøre repræsentantskabet bekendt med visse nærmere angivne foranstaltninger, der ikke omfattes af den daglige ledelse. Der kan herved være givet repræsentantskabet en vidtgående adgang til at blive »hørt«, hvilket navnlig, hvor det er repræsentantskabet, der vælger bestyrelsen, vil kunne give det en væsentlig indflydelse på selskabets ledelse og målsætning.

I stk. 4 henvises der til de i en række paragraffer indeholdte regler om bestyrelsen og bestyrelsesmedlemmer, der, som det siges, med de fornødne lempelser finder anvendelse på repræsentantskabet og dets medlemmer. De skal opfylde de samme personlige betingelser og må ikke deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem selskabet og dem selv eller angående deres eget ansvar, hvorom der gælder tilsvarende regler som for bestyrelsesmedlemmer, se § 140 og §§ 143-45. Med hensyn til pengelån m. m. af selskabets midler stilles de på samme måde som bestyrelsesmedlemmer.

Til § 60.

(Udkast 1964 § 58 og bemærkningerne hertil side 143-44).

Reglen i stk. 1, der er overensstemmende med § 58, stk. 1, i udkast 1964, fastslår den almindelig anerkendte grundsætning, at det er bestyrelsen, der repræsenterer selskabet udadtil, og at den samlede bestyrelse altid kan tegne selskabet. En disposition, der er underskrevet af den samlede bestyrelse, binder selskabet.

Bestemmelserne i stk. 2 afviger på flere punkter fra de i udkast 1964, § 58, indeholdte regler. Efter disse var vedtægterne afgørende for, hvem af bestyrelsens eller direktionens medlemmer, der skulle tegne selskabets firma. Ifølge en supplerende regel i andet punktum af § 58, stk. 2, skulle den, der var anmeldt som direktør dog altid have egentlig signatur, enten alene eller i forening med medlemmer af bestyrelsen eller andre medlemmer af direktionen. Den, der var anmeldt som direktør, kunne derimod ikke gøres til prokurist.

Efter det her foreliggende udkast behøver vedtægterne ikke at indeholde noget om tegningsretten, idet bestyrelsen ifølge reglen i stk. 2 er bemyndiget til at meddele medlemmer af bestyrelsen, direktører, men også andre, ret til at tegne selskabets firma, *medmindre* der i vedtægterne er fastsat begrænsninger i så henseende. Er dette ikke tilfældet, kan der f. eks. gives en afdelings- eller salgschef tegningsret. Ifølge stk. 3 kan den af bestyrelsen meddelte tegningsret imidlertid begrænses således, at den kun kan udøves af flere i forening, f. eks. to medlemmer af bestyrelsen. Bestyrelsen kan også nøjes med i henhold til § 54, stk. 4, at meddele en direktør eller et bestyrelsesmedlem prokura (ene eller kollektiv prokura). Den ovenfor eksempelvis nævnte afdelings- eller salgschef vil herefter antagelig få prokura. I forhold til udkastet 1964 vil de nye regler næppe medføre anden forskel end, at de ikke udelukker, at bestyrelsen nøjes med at give en direktør tegningsret per procura.

Bestemmelsen i stk. 4 om, at bestyrelsen til enhver tid kan tilbagekalde en tidligere meddelt tegningsret, har altid været gældende.

I modsætning til AL § 8 n, hvorefter vedtægterne udtrykkelig skal angive, hvem der har ret til at tegne selskabet for så vidt angår afhændelse og pantsætning af fast ejendom, indeholder udkastet ingen særregel herom. Det afviger for så vidt også fra udkast 1964 § 8 o, der indeholdt en fakultativ adgang til i vedtægterne at optage en særregel om retten til at tegne med hensyn til køb, afhændelse og pantsætning af fast ejendom, registreret skib og luftfartøj, se motiverne s. 79-80. Det fremgår heraf, at der allerede tidligt under de nordiske forhandlinger blev stillet forslag om fuldstændig bortfald af denne særlige tegningsregel, som man fandt uheldig og upåkrævet. Da det er vigtigt, at tegningsreglerne bliver overensstemmende i de nordiske lande, og da der ikke er særlig vægtige grunde, der taler herimod, har udvalget sluttet sig til den i de andre nordiske lande herskende opfattelse.

Der er naturligvis intet til hinder for, at bestyrelsen som en ordensforskrift kan vedtage, at f. eks. køb, salg og pantsætning af fast ejendom kun kan ske ved underskrift af hele bestyrelsen eller et vist antal af dennes medlemmer, eventuelt i forbindelse med den administrerende direktør. Men det vil kun blive en intern forskrift, som ikke binder tredjemand, der ikke kender den. I forhold til registrerings- og tinglysningsmyndighederne er legitimationen klar. Den tilkommer også ved disse retshandler - foruden den samlede bestyrelse - den eller de personer, hvem bestyrelsen har tillagt tegningsret i henhold til § 60, stk. 2 og 3. Tinglysningsmyndigheden vil altid kunne lægge en udskrift af aktieselskabs-registeret til grund for undersøgelsen af legitimationsspørgsmålet.

Til §61.

(Udkast 1964 § 58, stk. 3, og bemærkningerne hertil s. 144).

Reglen i § 61 om den adgang, som en direktør har til i kraft af den ham tilkommende stillingsfuldmagt at binde selskabet, uanset om der af bestyrelsen kun er tillagt ham tegningsret i forbindelse med andre, svarer til bestemmelsen i udkast 1964 § 58, stk. 3. Stillingsfuldmagten kan kun påberåbes, for så vidt direktøren har handlet inden for sit område efter reglerne § 54, d. v. s. den daglige ledelse af selskabet efter den i denne paragraf givne bestemmelse heraf. Er der flere direktører, vil den fuldmagt, som stillingen medfører, bero på, hvad der er tredjemand bekendt angående hans stilling i

selskabet. Enedirektøren og den administrerende direktør vil som følge af deres stilling have en videre kompetence end f. eks. en teknisk eller kommerciel direktør, på samme måde som en salgschefs eller afdelingschefs kompetence beror på den stilling, som han faktisk indtager i selskabet.

Til § 62.

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at den ifølge § 80 for generalforsamlingen gældende regel, at der ikke må tages nogen beslutning, som åbenbart er egnet til at skaffe bestemte aktionærer eller andre utilbørlig fordel på andre aktionærers eller selskabets bekostning (den såkaldte generalklausul), også gælder for så vidt angår bestyrelsens og direktionens dispositioner på selskabets vegne. Det følger formentlig allerede af bestyrelsens og direktionens ansvar for forsvarlig ledelse af selskabets virksomhed, men der er nok grund til - for at udelukke modsætningsslutninger fra § 80 - udtrykkelig i loven at give udtryk herfor.

Efter reglen i stk. 2 kan bestyrelsen og direktionen ikke dække sig bag en beslutning af generalforsamlingen eller et andet selskabsorgan, når beslutningen er ugyldig, fordi den strider mod aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter.

Til § 63.

(Udkast 1964 § 58, stk. 4 og bemærkningerne hertil s. 144).

Bestemmelsen om, at selv om den, der har optrådt på selskabets vegne i henhold til reglerne i §§ 60-61 har overskredet sin beføjelse, er retshandlen bindende for selskabet, når medkontrahenten er i god tro, er en gentagelse af reglen i udkast 1964 § 58, stk. 4.

Til § 64.

(AL § 51, udkast 1964 § 59 og bemærkningerne hertil s. 144–45).

Bestemmelserne i § 64 om udbetaling og beregning af tantieme til bestyrelsesmedlemmer og direktører er en gentagelse af reglerne i udkast 1964 § 59.

Kapitel 10.

Generalforsamling.

§§65-81.

/. *Almindelige bemærkninger.*

(Udkast 1964 §§ 65-74 og alm. bemærkninger hertil s. 150-55).

Der har under de nordiske drøftelser fra alle sider været enighed om, at minoritetsbeskyttelsen er et centralt problem i en moderne aktieselskabslov. Det er vel således, at den, der indtræder som aktionær i et selskab, i henhold til dets vedtægter dermed har underkastet sig majoritetens afgørelser. Men forståelsen af, at loven bør give en minoritet - repræsenterende en vis brøkdel af aktiekapitalen - beskyttelse mod beslutninger og dispositioner fra majoritetens side, som går minoritetens eller den enkelte aktionærs rettigheder for nær, og som må karakteriseres som et misbrug af majoritetsprincippet, er i stadig stigning. Udkastet går på flere punkter længere end udkastet 1964 i retning af at foreslå ufravigelige regler om generalforsamlingens afholdelse, virkemåde og kompetence.

1. Den i udkast 1964 § 68, stk. 1, optagne regel om, at enhver aktie, der tegnes efter lovens ikrafttræden, skal have stemmeret på generalforsamlingen, er fastholdt i § 67, jfr. overgangsbestemmelsen i § 169. Tilsvarende regel er optaget i det finske og svenske udkast, mens man foreløbig fra norsk side har været betænkelig ved at gå videre end norsk lovs § 72, stk. 1, der optager en regel om stemmeret for hver aktie, men tilføjer, at disse regler kan fraviges i selskabets vedtægter. Er reglen om, at alle aktier giver samme ret, ikke fraveget i stiftelsesvilkårene, antages det i norsk ret, at en derpå sigtende vedtægtsændring kun kan finde sted med tilslutning af alle aktionærer.

Opmærksomheden har under de nordiske drøftelser særlig været rettet på at sikre aktionærens adgang til en effektiv udnyttelse af stemmeretten. I mange vedtægter er stemmerettens udøvelse betinget af, at aktien har været noteret i selskabets aktiebog en vis tid forud for generalforsamlingen. Ifølge aktieselskabsloven 1930, § 56, stk. 5, kan noteringsfristen ikke sættes længere end 6 måneder. Udkast 1964 § 68, stk. 2, har samme regel. Man har imidlertid ment, at hensynet

til at sikre bestyrelsen og selskabet mod overraskelse på generalforsamlingen, - frygten for spekulantangreb anføres ofte som begrundelse for kravet om fortidsnotering - ikke kan begrunde en så lang noteringsfrist. I udkastets § 67, stk. 2, er optaget en ufravigelig regel om, at stemmerettens udøvelse højst kan betinges af en noteringsfrist af tre måneder. Det fremgår udtrykkelig af reglen, at vedtægterne overhovedet kun kan foreskrive en noteringsfrist for tilfælde, hvor aktierne er erhvervet ved overdragelse, men f. eks. ikke ved arv eller udlæg.

Retten til på generalforsamlingen at møde ved fuldmægtig er betydningsfuld for den aktionær, der er forhindret ved sygdom eller fraværelse, eller som ikke anser sig for at være i stand til selv på effektiv måde at varetage sine interesser. I mange aktieselskabers vedtægter er adgangen til at møde ved fuldmægtig begrænset til personer, der selv er aktionærer. Dette vil efter omstændighederne kunne indskrænke en aktionærs ret til at give møde ved fuldmægtig meget stærkt, undertiden helt umuliggøre den, navnlig i mindre familieaktieselskaber, hvor ingen anden aktionær ønsker at gøre sig til talsmand for synspunkter, der afviger fra hans egne. Selv med den modifikation, der følger af, at en aktionærs legale repræsentant, f. eks. hans værge, overformynderiet, eller en skifteret eller et konkursbo, altid er blevet anset for berettiget til at give møde, uanset vedtægtsbestemmelser om, at fuldmægtigen skal være aktionær, må det erkendes, at sådanne vedtægtsbestemmelser har kunnet svække den indflydelse på generalforsamlingens forløb, som det naturligt må tilkomme aktionæren at udøve. Resultatet af drøftelserne er blevet en generel regel i § 66, stk. 1, der fastslår aktionærens ret til at møde ved en af ham frit valgt fuldmægtig, hvilken ret ikke kan indskrænkes ved vedtægtsbestemmelse, jfr. nærmere nedenfor ad § 66, der tillige fastslår aktionærens ret til på generalforsamlingen at møde sammen med en rådgiver.

2. For indkaldelse til generalforsamlingen har § 73 sat en dobbelt frist: tidligst fire uger og senest otte dage før generalforsamlingen. Vedtægterne kan forlænge den sidste frist, f. eks. sætte den til 14 dage, men reglerne er iøvrigt ufravigelige.

Udkastet har i § 73, stk. 2 og 3, fastholdt den i udkast 1964 optagne regel om, at indkaldelser til generalforsamling skal tilstilles alle i aktiebogen noterede aktionærer, som har fremsat begæring herom. Det samme gælder dagsordenen, årsregnskab og revisionsberetning. Det i udkast 1964, § 65, stk. 4, og § 66 benyttede udtryk, at indkaldelse og andet skriftligt materiale »bør« tilstilles disse aktionærer, er rettet til det mere klare »skal«. Selvom der således består en egentlig pligt for selskabet til at tilstille de nævnte aktionærer indkaldelser m. m., kan det ikke antages, at en undskyldelig undladelse eller misforståelse skulle have nogen indflydelse på en generalforsamlings lovlighed.

3. At enhver aktionær - uanset om han efter de hidtil gældende regler ikke har stemmeret - har ret til at møde på generalforsamlingen og tage ordet dér, er fastslået i § 65, stk. 2. Enhver aktionær har endvidere ifølge § 71 ret til at få et bestemt emne behandlet på generalforsamlingen, såfremt han skriftligt fremsætter krav herom til bestyrelsen. Efter AL § 56 og udkast 1964 § 67, stk. 1 var vedtægterne afgørende for, hvor tidligt en sådan begæring skulle fremsættes for at komme i betragtning. Man har fundet, at adskillige vedtægter går for langt i retning af at forlange denne begæring fremsat måneder forud for generalforsamlingen. § 71 bestemmer derfor, at begæringen skal tages til følge, når den fremsættes i så god tid, at emnet kan optages i indkaldelsen til generalforsamlingen, jfr. herved, at § 73, stk. 1, som ovf. nævnt, forbyder indkaldelse tidligere end fire uger før generalforsamlingen.

Bestyrelsens og direktionens pligt til på generalforsamlingen at besvare spørgsmål fra aktionærerne om forhold, som er af betydning for bedømmelsen af selskabets regnskab og dets stilling iøvrigt eller for aktionærernes stillingtagen til spørgsmål, hvorom beslutning skal træffes på generalforsamlingen, er fastholdt i § 76, stk. I, jfr. bemærkningerne til udkast 1964 s. 153. Besvarelsen af en aktionærs spørgsmål kan ikke undlades, blot fordi det på en eller anden måde kan være til ulempe for selskabet, men kun når det virkelig må antages at være til skade for dette. Det er udtrykkelig udtalt, at oplysningspligten også gælder selskabets forhold til koncernselskaber.

For yderligere at udbygge oplysningspligten, har man i stk. 2 givet en særlig regel for det ikke sjældent forekommende tilfælde, at

besvarelsen kræver oplysninger, som ikke er tilgængelige på generalforsamlingen. I dette tilfælde skal oplysningerne inden fjorten dage skriftlig holdes tilgængelige hos selskabet for aktionærerne, og skal specielt tilstilles de aktionærer, der har fremsat begæring herom.

Derimod har man såvel fra dansk som fra norsk og finsk side ikke ment at kunne akceptere en yderligere regel, som man har ønsket fra svensk side, og som bygger på den regel, der allerede nu findes i den svenske lov § 127, stk. 4. (Se herom bemærkningerne til udkast 1964 s. 153-54). Efter denne regel skal en oplysning, som bestyrelsen ikke mener kan gives på generalforsamlingen uden væsentlig skade for selskabet, på vedkommende aktionærs begæring meddeles selskabets revisorer, der så inden en måned skal afgive en skriftlig udtalelse om, hvorvidt den begærede oplysning efter deres formening ville have foranlediget nogen ændring af revisionsberetningen eller iøvrigt givet anledning til bemærkning. Revisorernes udtalelse skal holdes tilgængelig for aktionærerne og tilstilles spørgerne.

Mod en sådan regel kan rettes flere indvendinger. Den går for langt, når den forlanger, at spørgsmål skal besvares, uanset at dette ikke kan ske uden skade for selskabet. For revisorerne, der kender og bør kende selskabets forhold, vil oplysningen i almindelighed intet nyt indeholde. Når spørgsmål af denne art ikke straks kan afvises på generalforsamlingen, vil det skabe en usikker atmosfære om selskabet, der vil kunne være højst skadelig for selskabet og dets andre aktionærer. Hertil kommer det meget væsentlige moment, at minoritetsaktionærernes interesse er tilstrækkelig tilgodeset ved den adgang, som en minoritet, der repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, ifølge § 82, stk. 2, har til at forlange en af overregistrator udpeget uafhængig medrevisor, og til ifølge § 95 at kræve en tilbundsgående ekstraordinær granskning af selskabets forhold.

4. Medens dansk aktieselskabslov hidtil ikke har indeholdt generelle ufravigelige regler om den majoritet, der kræves til en vedtægtsændring, har udkastet optaget sådanne regler i §§ 78 og 79. Loven fordrer i udkastets udformning i intet tilfælde to generalforsamlinger til en gyldig vedtagelse af en vedtægtsændring, men sådant krav kan stadig stilles i selskabets vedtægter. Ofte forlanges det i vedtægterne, at der på generalforsamlingen skal være repræsenteret en vis del af aktiekapitalen, f. eks. halvdelen eller to tredjedele. Er dette ikke tilfældet, gives der sædvanlig adgang til afholdelse af en ny generalforsamling, hvor forslaget da kan vedtages med samme kvalificerede majoritet som på den første generalforsamling, men uden hensyn til størrelsen af den repræsenterede kapital. Angående sådanne vedtægtsbestemmelser, der fremtidigt kun vil være lovlige, hvis de for så vidt angår generalforsamling nr. 2 respekterer de i §§ 78 og 79 indeholdte mindstekrav til stemmeflerhed og repræsentation, indeholder udkastets § 73, stk. 1, 3. pkt., den regel, at indkaldelsen til den sidste (anden) generalforsamling ikke må foretages, før den første er afholdt, og at det i indkaldelsen skal angives, hvilken beslutning den første generalforsamling har truffet.

Også iøvrigt gælder det, at vedtægterne kan sætte fordringerne op til den kvalificerede majoritet, der kræves til vedtægtsændring. Man kan f. eks. forlange tilslutning af samtlige aktionærer i andre tilfælde end dem, som nævnes i § 79, stk. 1, og man kan - som hidtil - fordre vedtagelse på to generalforsamlinger.

Den generelle hovedregel findes i § 78. Enhver vedtægtsændring kræver herefter, at den tiltrædes af mindst to tredjedele, såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital. En vedtægtsbestemmelse om, at vedtægtsændring på en generalforsamling nr. 2 kan ske med mindre majoritet eller nærværelse end loven foreskriver, vil som foran nævnt ikke være gyldig. Mens en gennemgang af de i § 79 indeholdte særlige regler, hvor der stilles større krav til majoriteten, først vil ske i forbindelse med bemærkningerne til denne paragraf, skal her endnu kun omtales spørgsmålet om den til *jormålsændringer* fornødne majoritet. Som det anføres i bemærkningerne s. 161 til udkast 1964, § 71, er udviklingen stadig gået i retning af at lempe de ufravigelige krav til den majoritet, som formålsændring kræver. Vedtægterne kan naturligvis stadig stille krav, der går ud over, hvad loven fordrer. Ifølge AL § 57, stk. 2, kræver væsentlige ændringer i selskabets formål, at aktionærer, der ejer 9/10 af aktiekapitalen,

stemmer herfor. Aktielovkommissionens foreløbige udkast 1961, § 71, nøjedes med en majoritet på $^{2}/_{3}$ af aktiekapitalen, men det gjaldt alle formålsændringer, både dem, der måtte karakteriseres som væsentlige, og andre mindre betydningsfulde. Forslaget mødte modstand fra erhvervsorganisationernes (særlig industriens) side. Udkast 1964 § 71 vendte derfor tilbage til sondringen mellem væsentlige og ikke-væsentlige formålsændringer. For de førstes vedkommende fastholdtes kravet om en majoritet på $^{2}/_{3}$, medens uvæsentlige ændringer i eller tilføjelser til et selskabs formål skulle kunne vedtages med samme majoritet som i almindelighed kræves til vedtægtsændringer, medmindre vedtægterne måtte stille særlige krav.

Under de nordiske drøftelser har der fra alle sider været enighed om, at loven overhovedet ikke burde opstille nogen ufravigelig, særlig regel om den majoritet, der kræves til formålsændring, men nøjes med den majoritet, som kræves til enhver vedtægtsændring, naturligvis med det - allerede ovenfor nævnte - forbehold, at vedtægterne kan stille skærpede krav. Er dette ikke tilfældet, bør en minoritet ikke kunne modsætte sig en af majoriteten ønsket naturlig udvikling og dermed følgende udvidelse af selskabets virksomhed. Efter hovedreglen i udkastets § 78 vil enhver formålsændring derfor - med mindre vedtægterne indeholder afvigende regler - kunne ske, når beslutningen tiltrædes af mindst to tredjedele såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 65.

(AL § 56, udkast 1964 § 67, stk. 1, og bemærkningerne hertil s. 158).

Når stk. 1 udtaler, at aktionærernes ret til at træffe beslutning i selskabet udøves på generalforsamlingen, ligger heri, at aktionæren ikke - uden særlig aftale - har nogen ret til at udøve indflydelse på selskabets ledelse eller virksomhed på anden måde, f. eks. ved personlig henvendelse på dets kontor eller virksomhed til dets ledelse eller funktionærer.

I stk. 2 er det ligesom i loven 1930 præciseret, at aktionærens ret til at give møde på generalforsamlingen indbefatter ret til også at tage ordet dér. Retten hertil tilkommer aktionæren, selv om han er indehaver af en ældre aktie uden stemmeret. I sidste punktum er den i mange selskabers vedtægter indeholdte ordensforskrift, hvorefter adgangen til generalforsamlingen og dermed stemmeretten er betinget af, at aktionæren et vist antal dage før generalforsamlingen har løst adgangskort til denne, fikseret derhen, at fristen højst kan sættes til tre dage før generalforsamlingen. Om noteringsfristen se bemærkningerne til § 67, stk. 2.

Til § 66.

(Bemærkningerne til udkast 1964 s. 158).

Under de nordiske forhandlinger er betydningen af aktionærens ret til at blive hørt på selskabets generalforsamling, blevet stærkt fremhævet. Man har i denne forbindelse anført, at der må lægges megen vægt på at sikre, at den aktionær, der er forhindret eller ikke mener selv at være i stand til at varetage sine interesser på generalforsamlingen, får en ret til at møde ved en af ham selv frit valgt fuldmægtig.

Efter AL 1930 kan adgangen til at møde ved fuldmægtig på generalforsamlingen begrænses ved bestemmelser i selskabets vedtægter. Meget almindelig er en bestemmelse i vedtægterne om, at fuldmægtigen skal være en anden aktionær. En vedtægtsbestemmelse af dette indhold udelukker vel ikke værger, eksekutorer, bestyrere af offentlige stiftelser eller bestyrelsesmedlemmer eller direktører i andre aktieselskaber i at møde og stemme i de nævnte egenskaber uden selv at være aktionær, jfr. *Gomard* s. 154. Men en sådan bestemmelse vil navnlig i selskaber med få aktionærer kunne have den uheldige virkning, at den aktionær, der er forhindret i selv at møde, har vanskelighed ved at finde en anden aktionær, der er villig til at repræsentere hans synspunkter og afgive stemme i overensstemmelse hermed. Man har fra de nordiske udvalgs side ment, at det er af stor betydning for forholdet mellem et aktieselskabs ledelse og dets aktionærer, at der er adgang for aktionærerne til på generalforsamlingen at lade deres synspunkter fremføre på den måde, som de selv måtte foretrække.

Der er derfor i § 66, stk. 1, optaget en

ufravigelig regel om aktionærens ret til at møde ved en af ham frit valgt fuldmægtig, derunder også til at møde ved en advokat. Udvalget har overvejet en supplerende regel, hvorefter der i selskaber, hvor aktierne ikke er frit omsættelige, kun skulle være adgang til som fuldmægtig at møde ved ægtefælle og nære slægtninge og besvogrede. Man har imidlertid opgivet dette, da det navnlig i disse selskaber, der ofte vil have karakter af »familieselskaber«, vil kunne være af stor betydning for en effektiv minoritetsbeskyttelse, at der er adgang til for den mindre kyndige aktionær at lade sig repræsentere på generalforsamlingen ved en advokat eller anden sagkyndig.

Nordisk lovgivning har hidtil ikke taget standpunkt til, hvorvidt en aktionær er berettiget til at møde sammen med en rådgiver (svensk: biträde). Mest aktuelt er spørgsmålet, om en aktionær har adgang til at møde på generalforsamlingen sammen med sin advokat. Bestrides dette, må dirigenten eller generalforsamlingen træffe afgørelsen; jfr. Krenchel: Haandbog for Dirigenter 1951 s. 49. Tillades der advokaten adgang, vil dette betyde, at han kan tage ordet på generalforsamlingen. Nogen sædvane eller fast praksis lader sig ikke påvise. De nordiske udvalg har imidlertid erkendt, at der på den ene side er et behov for, at en aktionær, der ikke mener sig i stand til selv at fremføre sine synspunkter på generalforsamlingen, kan møde sammen med en advokat eller anden rådgiver, der på grund af sagkundskab bedre end han selv kan varetage hans interesser, og at der på den anden side ikke er særlige grunde, der taler for i sådanne tilfælde at tvinge aktionæren til selv at udeblive fra generalforsamlingen og lade sig repræsentere ved fuldmægtig. Bestemmelsen i udkastets § 66, stk. 1, lovfæster aktionærens ret til at give møde på generalforsamlingen med en rådgiver.

Efter stk. 2 skal fuldmægtigen fremlægge skriftlig og dateret fuldmagt. Den kan ikke gives for længere tid end fem år. Man har overvejet at stille krav om, at fuldmagten skal angive fuldmægtigens navn, men har opgivet dette, fordi der var enighed om, at man alligevel måtte akceptere, at aktionæren - som hidtil - kan give en blanko fuldmagt, når denne blot inden generalforsarnlingen udfyldes med fuldmægtigens navn.

Til § 67.

(AL § 56, stk. 5 og 6, udkast 1964 § 68, stk. 1-3 og bemærkningerne hertil s. 151-153 og s. 127, 143 og 158).

Reglen i stk. 1 om, at enhver aktie skal give stemmeret, men med adgang til i vedtægterne at tillægge visse aktier en forøget stemmeværdi, dog ikke ud over ti gange stemmeværdien af nogen anden aktie eller aktiebeløb af samme størrelse, svarer nøje til reglen i udkastet 1964 § 68, stk. 1. Som det fremgår af bemærkningerne s. 152 til denne bestemmelse, vil det også fremtidig være muligt at fastsætte et maksimum for antallet af de aktier, hvorpå en aktionær kan stemme, eller graduere stemmeretten således, at der tillægges indehaveren af et større antal aktier et forholdsvis mindre antal stemmer end den, der kun har få aktier.

Vedtægterne kan som hidtil gøre stemmerettens udøvelse betinget af, at aktien en vis tid forud for generalforsamlingen har været noteret i selskabets aktiebog. Men den tilladte noteringsfrist er, som bemærket ovenfor s. 108, i stk. 2 nedskåret fra seks til tre måneder, og det er præciseret, at kravet om notering kun gælder, hvor aktierne er erhvervet ved overdragelse i modsætning til f. eks. ved arv og udlæg. Noteringsfristen har kun betydning for retten til at stemme på generalforsamlingen, men ikke for aktionærens adgang til denne.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at der ikke kan stemmes på egne aktier og et datterselskabs aktier i moderselskabet, svarer til reglen i udkast 1964 § 43, jfr. § 44. Den tidligere regel om, at der i visse tilfælde »ses bort fra« sådanne aktier er formuleret på en måde, der mere direkte giver udtryk for reglens indhold.

Stk. 4 indeholder reglerne om, hvornår en aktionær er inhabil til at stemme på generalforsamlingen. Den er i overensstemmelse med loven 1930 § 56, stk. 6, men har for klarheds skyld udtrykkelig udtalt, at han ikke må stemme, når der er spørgsmål om hans eget ansvar i selskabet. Et bestyrelsesmedlem eller en direktør må således ikke afgive stemme f. eks. ved en afstemning om decharge, jfr. nedenfor ad § 69, stk. 2.

To af de bestemmelser, som findes i loven 1930 § 56, er ikke optaget i udkastet.

Dette gælder for det første reglen i § 56, stk. 7, jfr. udkast 1964 § 68, stk. 4. Herefter

kan en aktionærs stemmegivning ved dom kendes ugyldig, når den er bestemt ved hans deltagelse i spekulationsforretninger vedrørende selskabets aktier. Tilsvarende bestemmelse kendes ikke i de andre nordiske lande, og der har været enighed om, at den ikke indeholder noget værn af betydning mod spekulantoverfald på et selskab. Retstilfælde, hvor denne regel har været bragt i anvendelse, kendes ikke i dansk retspraksis.

Heller ikke bestemmelsen i AL § 56, stk. 4, jfr. udkast 1964 § 67, stk. 3, er optaget i udkastet. Herefter har en aktionær ret til at erholde oplysning om, hvorvidt selskabets direktører eller bestyrelsesmedlemmer tillige er medlemmer af andre selskabers bestyrelse, der enten konkurrerer med eller står i nærmere forretningsforbindelse med selskabet. Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om, at denne specielle oplysning ikke er af særlig interesse for aktionærerne, og at der ikke er tilstrækkelig grund til at optage en særregel ved siden af den almindelige regel i udkastets § 76 om bestyrelsens og direktionens pligt til på generalforsamlingen at besvare spørgsmål fra aktionærerne, der er af betydning for deres stillingtagen.

Til § 68.

(AL § 55, stk. 1, udkast 1964 § 65, stk. 3 og bemærkningerne hertil s. 156).

Generalforsamlingen skal normalt afholdes på selskabets hjemsted, der skal angives i vedtægterne, se § 4 nr. 2. Vedtægterne kan dog bestemme, at generalforsamlingen skal eller kan afholdes på et andet sted. Er hjemstedet i København, kan det f. eks. bestemmes, at generalforsamlingen skal afholdes hvert andet år i Herning, hvor selskabet har en del af sin virksomhed. Men bortset fra sådanne vedtægtsbestemmelser er hovedreglen formuleret således, at generalforsamlingen lovligt *kan* afholdes udenfor hjemstedet, når særlige forhold, f. eks. krig eller okkupation, tilsiger dette.

Til § 69.

(AL § 55, stk. 1, udkast 1964 § 65, stk. 1, og bemærkningerne hertil s. 155-56).

Reglen om, at der inden seks måneder efter udløbet af hvert regnskabsår skal afholdes ordinær generalforsamling, er i overensstemmelse med hidtidig praksis. Der skal fremlægges årsregnskab og revisionsberetning. Årsregnskabet omfatter ifølge § 96, stk. 1: status (balance), resultatopgørelse og årsberetning. Derimod er der ingen pligt til at forelægge koncernregnskabet på generalforsamlingen, jfr. ndf. s. 132, men årsberetningen for et moderselskab skal ifølge § 106, stk. 5, indeholde oplysning om koncernens årsresultat og frie egenkapital, respektive det samlede tab.

Stk. 2 indeholder en opregning af, hvad der skal træffes afgørelse om på den ordinære generalforsamling. I modsætning til det svenske udkast, nævnes ikke spørgsmålet om meddelelse af ansvarsfrihed for bestyrelsen og direktionen for den tid, årsregnskabet omfatter, jfr. den svenske lov § 126, 1. mom. Det er vel også i danske aktieselskaber sædvanligt, at generalforsamlingen opfordres til at meddele *»decharge«* for det aflagte regnskab, men nogen nødvendighed herfor foreligger ikke. Det er hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om regnskabets godkendelse og meddelelse af decharge holdes adskilt, idet generalforsamlingen kan tænkes at ville godkende regnskabet uden at meddele bestyrelsen og direktionen ansvarsfrihed.

Om betydningen af meddelt *decharge*, navnlig med hensyn til adgangen til at rejse erstatningssag mod bestyrelsen (og direktionen), se §§ 144-45 og bemærkningerne hertil.

I overensstemmelse med den svenske lovs § 126, 1. mom., stk. 2 har de øvrige nordiske udkast optaget en bestemmelse om, at en minoritet, der repræsenterer mindst en tiendedel af hele aktiekapitalen, kan forlange *den ordinære generalforsamling udsat* til et senere tidspunkt, mindst en og højst to måneder derefter.

Til støtte for reglen, der allerede fandtes i den svenske lov af 1910, har man anført, at det ganske vist ikke vides, at den anvendes i noget betragteligt omfang, men at dens tilstedeværelse kan virke præventivt ved at forhindre magtmisbrug fra majoritetens side. Fra det danske udvalgs side må man stadig nære overvejende betænkelighed ved at optage en sådan regel, som i høj grad kan befrygtes vil blive anvendt chikanøst af en minoritet, der ved trussel om udsættelse af generalforsamlingen, hvorved udbetaling af udbytte for tiden forhindres, kan tvinge sin

vilje igennem. Dette er så meget mere betænkeligt, som samtlige udkast i § 112 har optaget en regel, der forbyder generalforsamlingen at beslutte uddeling af højere udbytte end foreslået eller tiltrådt af bestyrelsen. En regel om adgang for en minoritet til at forlange den ordinære generalforsamling udsat vil kunne benyttes til at fremtvinge bestyrelsens tiltrædelse af et udbytte, som er højere end hvad man mener er forsvarligt og rimeligt efter det disponible overskuds størrelse.

Som det fremgår af § 106, stk. 1, skal der i årsberetningen gives særlig oplysning, hvis selskabets økonomiske stilling har ændret sig efter udgangen af regnskabsåret. Udsættes generalforsamlingen i to måneder, vil selskabets økonomiske stilling kunne være undergået betydelig forandring.

En afgørende indvending mod en regel, der giver en minoritet adgang til at forlange generalforsamlingen udsat, er endvidere - efter det danske udvalgs opfattelse - at der ikke er noget behov for den. Minoriteten er ved adgangen (for en tiendedel) til at forlange ekstraordinær generalforsamling efter § 70, medrevisor efter § 82, stk. 2, ekstraordinær granskning efter § 95, og selskabets opløsning efter § 119 i grove tilfælde, hvor generalklausulen i § 80 er overtrådt eller en (majoritets-)gruppe af aktionærer på anden måde ved misbrug af deres indflydelse i selskabet har medvirket til overtrædelse af aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter, udrustet med sådanne magtmidler, at der ikke herudover bør indføres en regel, som der er en nærliggende fare for vil blive misbrugt chikanøst.

Til § 70.

(AL § 55, stk. 3, udkast 1964 § 65, stk. 2 og bemærkningerne hertil s. 156).

Ekstraordinær generalforsamling kan altid indkaldes af bestyrelsen. Har selskabet repræsentantskab, er der også tillagt dette ret til at indkalde en ekstraordinær generalforsamling. Adgangen hertil vil navnlig have betydning, når repræsentantskabet ikke modtager ønskede oplysninger af bestyrelsen eller direktionen, eller mener, at generalforsamlingen nu bør gøres bekendt med forhold vedrørende selskabets stilling.

Derimod har man ikke fra dansk side ment, at der er tilstrækkelig grund til at tillægge selskabets revisor en selvstændig ret til at indkalde ekstraordinær generalforsamling. De nordiske udkast er enige om, at aktionærer, der ejer en tiendedel af aktiekapitalen - uanset aktiernes stemmeværdi - kan forlange, at der inden fjorten dage skal indkaldes ekstraordinær generalforsamling til behandling af et bestemt angivet emne. Begæringen skal fremsættes skriftligt.

Til reglen om, at aktionærer, der ejer en tiendedel af aktiekapitalen, kan fordre indkaldt ekstraordinær generalforsamling, er føjet bestemmelsen om, at vedtægterne kan tillægge en mindre brøkdel, f. eks. en tyvendedel af aktiekapitalen denne ret. Denne tilføjelse er i overensstemmelse med den gældende lovs § 55, stk. 3, og udkast 1964, § 65, stk. 2. Den er ikke udtryk for den opfattelse, at vedtægterne kun, hvor loven udtrykkelig siger dette, kan udvide mindretalsbeskyttelsen udover lovens rammer. Vedtægterne må f. eks. kunne tillægge en minoritet ret til forholdsmæssig repræsentation i bestyrelsen eller i selskabets repræsentantskab eller nedsætte den i § 82, stk. 2, og § 95, stk. 1, angivne brøk fra en tiendedel til en tyvendedel.

Til §71.

(AL § 56, stk. 3, udkast 1964 § 67, stk. 1, og bemærkningerne hertil s. 158).

Mens udkast 1964 blev stående ved den i aktieselskabsloven af 1930 indeholdte regel, hvorefter en aktionærs ret til at forlange et bestemt emne sat på dagsordenen for generalforsamlingen var underkastet vedtægternes regler om, hvor længe forud for den ordinære generalforsamlinng forslag herom skulle fremkomme for at komme i betragtning, har der, som ovenfor bemærket, i de nordiske udvalg været enighed om, at loven - for at sikre aktionærens adgang til effektivt at gøre brug af denne ret - burde fastsætte en kort frist, der ikke kan fraviges i vedtægterne.

Reglen, der gælder både ved ordinær og ekstraordinær generalforsamling, er ifølge § 71, at begæringen skal imødekommes, når den fremkommer i så god tid, at punktet kan medtages i den i indkaldelsen til generalforsamlingen angivne dagsorden. Reglen må sammenholdes med bestemmelsen i § 73, stk. 1, hvorefter indkaldelse til generalforsamlinger tidligst kan ske fire uger før generalforsamlingen.

Til § 72.

(AL § 55, stk. 3, udkast 1964 § 65, stk. 6, og bemærkningerne hertil s. 157).

Generalforsamlingen skal indkaldes af bestyrelsen. Har selskabet ingen bestyrelse eller undlader denne at indkalde generalforsamlingen i tilfælde, hvor dette skal ske, indkaldes generalforsamlingen af overregistrator på forlangende af et bestyrelsesmedlem, en direktør, revisor eller aktionær. Indholdet af bestemmelsen i § 72 er iøvrigt i overensstemmelse med de regler, der i aktieselskabsloven 1930 er givet om overregistrators indkaldelse af en forlangt ekstraordinær generalforsamling.

Til § 73.

CAL § 55 og § 56, stk. 1, udkast 1964 § 65 og bemærkningerne hertil s. 155-157).

Udkastets § 73 indeholder de formelle regler om generalforsamlingens indkaldelse, om dagsordenen og om fremlæggelse af dagsorden, forslag og årsregnskab til eftersyn før generalforsamlingen.

Indkaldelsen må ikke foretages før tidligst fire uger forud for generalforsamlingen og skal ske senest otte dage før denne. Den sidste frist kan vedtægterne forlænge, f. eks. til to uger.

Skal en vedtægtsændring ifølge vedtægterne vedtages på to generalforsamlinger, må den sidste ikke indkaldes, før den første er afholdt, og - hvad der er vigtigt - det skal i indkaldelsen angives, hvilken beslutning den første generalforsamling har truffet.

Udskydes generalforsamlingen - hvad der efter det her foreliggende udkast kræver en flertalsbeslutning, jfr. foran s. 114 - mere end fire uger, skal der finde fornyet indkaldelse sted.

Indkaldelsen skal ifølge stk. 2 ske i overensstemmelse med vedtægternes regler. Kan selskabets aktier lyde på ihændehaveren, skal indkaldelsen som hidtil ske offentligt. Det er endvidere foreskrevet som en ufravigelig regel, at alle i aktiebogen noterede aktionærer, der har fremsat begæring herom, skal have skriftlig indkaldelse. Uanset at udkastets bestemmelse herom - i modsætning til udkastet 1964 - fremtræder som obligatorisk, kan det ikke antages, at mindre og undskyldelige fejltagelser skulle bevirke generalforsamlingens ulovlighed. Spørgsmål herom afgøres i første række af dirigenten, der kan overlade dets afgørelse til generalforsamlingen, i sidste instans af domstolene.

Indkaldelsen vil sædvanligt angive dagsordenens punkter, men kan for den ordinære generalforsamlings vedkommende nøjes med at henvise til vedtægternes bestemmelse om, hvilke sager der skal afgøres på denne, jfr. herved § 74, 2. pkt. Ved forslag til vedtægtsændring skal dettes væsentlige indhold angives i indkaldelsen.

Senest otte dage før generalforsamlingen skal dagsordenen, de fuldstændige forslag og for den ordinære generalforsamlings vedkommende årsregnskab og revisionsberetning fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor og tilstilles de samme aktionærer, der skal have skriftlig indkaldelse.

Til § 74.

(AL § 56, stk. 2, udkast 1964 § 66, stk. 2 og bemærkningerne hertil s. 157-58).

Bestemmelsen er i overensstemmelse med udkast 1964 § 66, stk. 2, for så vidt som det bestemmes, at der ikke kan træffes afgørelse i en sag, der ikke er sat på dagsordenen, uden enstemmig vedtagelse af samtlige aktionærer. Udkastet udtaler sig ikke om, hvilken retsvirkning tilsidesættelse af reglerne i § 73 iøvrigt måtte have. Det må – som hidtil - tilkomme domstolene at afgøre, hvorvidt en begået fejl ved generalforsamlingens indkaldelse er så alvorlig, at den skal have ugyldighedsvirkning.

Det kan ikke antages, at enhver tilsidesættelse af forskrifterne i § 73 om indkaldelse af generalforsamlingen - uden hensyn til hvor undskyldelig og ringe denne er - bevirker beslutningens ugyldighed, jfr. herved § 81, stk. 3 c, der ved spørgsmålet om, hvorvidt fristen for søgsmål er overskredet, lægger vægt på, om reglerne om indkaldelse er *væsentligt* tilsidesat.

Til § 75.

(Udkast 1964 § 69 og bemærkningerne hertil s. 159-60).

Bestemmelserne i stk. 1 er i overensstemmelse med hidtidig praksis. Vedtægterne kan på forhånd have bestemt, hvem der skal være dirigent, f. eks. repræsentantskabets formand. Er dette tilfældet, åbnes generalforsamlingen af denne, mens det i normaltilfældet er bestyrelsens formand, der åbner ge-

neralforsamlingen. Dirigenten vælges af generalforsamlingen, medmindre vedtægterne bestemmer anderledes, f. eks. at dirigenten udpeges af bestyrelsen eller af en offentlig myndighed. Dirigenten behøver ikke at være aktionær. Hans første opgave, efter at have konstateret generalforsamlingens lovlighed, er at afgøre, hvem der er stemmeberettigede, og hvor mange stemmer hver enkelt af de mødende har. Hvis der ikke er tale om et selskab med ganske få aktionærer, hvis stemmetal er kendt på forhånd, må der af dirigenten opsættes en fortegnelse over de mødende aktionærer og fuldmægtige for aktionærer med angivelse af, hvor mange aktier og stemmer hver af dem har. Forlanger vedtægterne, at der skal løses adgangskort før generalforsamlingen, vil listen som regel være udfærdiget forud og godkendes af dirigenten på generalforsamlingenn.

Det må antages, at dirigentens afgørelse af, hvem der er stemmeberettiget, kan omgøres af generalforsamlingen, hvis beslutning af enhver aktionær kan indbringes for domstolene, se udkastets § 81.

Bestemmelserne i § 75, stk. 2 og 3 er i overensstemmelse med de tilsvarende regler i udkast 1964 § 69.

Til § 76.

(Udkast 1964 § 67, stk. 2, og bemærkningerne hertil s. 153-54 og s. 158).

Angående bestemmelserne i § 76, der angår bestyrelsens (og direktionens) pligt til på en aktionærs forespørgsel at meddele oplysning om forhold, der er af betydning for bedømmelsen af regnskabet og selskabets stilling iøvrigt, eller for aktionærens stillingtagen til spørgsmål, hvorom beslutning skal tages på generalforsamlingen, f. eks. køb eller salg af fast ejendom eller skib, aktiekapitalens forhøjelse eller selskabets sammenslutning med et andet selskab, kan i det hele henvises til de almindelige bemærkninger foran s. 109-110.

Når § 76 - i modsætning til udkast 1964 § 67, stk. 2. - ved udformningen af reglen om, at pligten til at besvare aktionærens spørgsmål kun gælder, når dette kan ske uden skade for selskabet, har tilføjet ordene *»efter bestyrelsens skøn«*, er dette ingen realitetsforandring. Også uden denne tilføjelse måtte det antages, at bestyrelsens afgørelse for så vidt må stå fast, som en aktionær ikke ved isoleret at indbringe dette spørgsmål for domstolene har mulighed for at fremtvinge de oplysninger, som bestyrelsen ikke finder det forsvarligt at give. Men under en retssag, hvorunder aktionæren i medfør af § 81 anfægter gyldigheden af den generalforsamlingsbeslutning, hvorved regnskabet godkendes eller anden disposition vedtages, vil domstolene have mulighed for at tage stilling til, hvorvidt bestyrelsens vægring ved at meddele de på generalforsamlingen begærede oplysninger har været berettiget, jfr. bemærkningerne s. 153 til udkast 1964.

Til § 77.

Bestemmelsen i § 77 giver udtryk for den almindelige hovedregel, at alle afgørelser på generalforsamlingen træffes ved simpel stemmeflerhed, medmindre loven eller vedtægterne bestemmer andet. Loven fordrer kvalificeret majoritet ved alle vedtægtsændringer, og vedtægterne kan også i andre tilfælde stille fordringer, der går ud over simpel majoritet. Andet punktum i § 77 indeholder den regel, som kan fraviges i vedtægterne, at hvis stemmerne står lige, afgøres valg ved lodtrækning.

De andre nordiske udkast indeholder den yderligere regel for tilfælde, at stemmerne står lige, at afgørelse da - medmindre vedtægterne bestemmer andet - træffes af dirigenten (stämmans ordförande). Udvalget har ikke ment, at man for dansk rets vedkommende kan opstille en præsumtion for, at afgørelsen da tilfalder dirigenten, der ikke behøver at være aktionær, og kan savne alle forudsætninger for at træffe en beslutning om f. eks. regnskabets godkendelse eller ikkegodkendelse eller med hensyn til en omdiskuteret forretningsmæssig disposition. Skal afgørelsen i sådanne ekstraordinære tilfælde træffes af dirigenten som mødeleder, må grundlaget herfor være en udtrykkelig bestemmelse herom i vedtægterne, eller eventuelt de to stridende aktionærgruppers enstemmige opfordring til dirigenten om at træffe afgørelsen.

Til § 78.

I den almindelige indledning foran s. 110—111 er der redegjort for hovedlinierne i de i S 78 indeholdte bestemmelser om den kva-

lificerede majoritet, der kræves til alle vedtægtsændringer. Fordringerne ifølge § 78 (mindst $^{2}/_{3}$ såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital) går næppe ud over, hvad der hidtil har været sædvanligt at kræve i vedtægterne, der ifølge AL § 8 j skal indeholde bestemmelser om den majoritet, der kræves til ændring af selskabets vedtægter og til beslutning om dets opløsning.

Ved de i § 79 omhandlede vedtægtsændringer er lovens krav strengere. Ifølge reglen i § 78, sidste punktum, kan vedtægterne opstille strengere betingelser, end hvad der kræves efter §§ 78-79, men vedtægterne kan ikke gå under lovens krav. Der kan formentlig ikke være noget til hinder for i vedtægterne at optage en bestemmelse om, at et forslag til vedtægtsændring, der ikke er stillet eller tiltrådt af bestyrelsen, kræver en højere kvalificeret majoritet end den, loven fordrer.

Til § 79.

(AL § 57, udkast 1964 §§ 70-72 og bemærkningerne hertil s. 160-63).

Hovedreglen i § 78 fraviges i de i § 79 omhandlede tilfælde, idet der enten kræves enstemmighed eller en forhøjet majoritet. Forringer vedtægtsændringen alene visse aktionærers retsstilling, kræves alene disses tiltrædelse. Man har søgt at gøre reglerne så enkle som muligt, og kun at sondre mellem to grupper af tilfælde.

Enstemmighed kræves ifølge § 79, stk. 1, litra b og c, i de samme tilfælde, hvor nugældende lovs § 57, stk. 1, kræver det, jfr. udkast 1964 § 70. Det kræves i disse tilfælde, at forslaget tiltrædes af samtlige aktionærer, uden hensyn til, om de repræsenterer stemmeløse aktier eller aktier med kun begrænset stemmeret. Aktionærens forpligtelse (indskudspligten) kan ikke forøges, med mindre han selv går med hertil. Aktiernes omsættelighed kan ikke begrænses uden enstemmig tilslutning hertil. (Om den modifikation heri, som indeholdes i den særlige lov nr. 225 af 22. juni 1962, se bemærkningerne til udkastets § 172). Aktionærerne kan ikke forpligtes til at lade deres aktier indløse uden for tilfælde af selskabets opløsning. Tiltrædelse af samtlige aktionærer kræves endvidere i et tredje tilfælde, nemlig efter bestemmelsen i stk. 1, litra a.

Bestemmelsen i *§ 79, stk. 1, litra a,* der må sammenholdes med bestemmelsen i paragraffens andet stykke, har søgt at løse et problem, som både efter AL og efter udkastet 1964 var henvist til løsning efter almindelige retsprincipper.

Ifølge reglen i stk. 1, litra a, kan en bestemmelse om, at selskabets overskud (eller en del af dette) fremtidig ikke skal tilfalde aktionærerne, men andre end aktionærerne, f. eks. de i selskabet ansatte funktionærer og arbejdere, ikke vedtages uden enstemmighed. Reglen i stk. 2 er formuleret negativt i forhold til stk. 1, litra a. Man har herved villet fremhæve forskellen mellem de to tilfælde, der giver begrundelsen for, at man i det sidstnævnte tilfælde ikke har ment at burde kræve enstemmighed, men alene mere end $^{9}/_{10}$ af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital.

Også i det i stk. 2 omhandlede tilfælde bevirker vedtægtsændringen, at aktionærens ret til udbytte (eller til udlodning af selskabets midler iøvrigt) formindskes, men dette sker ikke til fordel for andre end aktionærerne. Der sigtes herved navnlig til tilfælde, hvor aktionærernes ret til udbytte formindskes med det *formål at konsolidere selskabet.* Man vedtager f. eks., at aktionærerne ikke skal have et større udbytte end seks pct., mens resten af det disponible overskud skal henlægges til reserverne eller anvendes til en omlægning eller rationalisering af produktionen. Man kan dog også tænke sig en bestemmelse om, at henlæggelsen til den lovpligtige reservefond skal fortsætte udover den i § 111 fastsatte grænse af 25 pct. af aktiekapitalen.

Reglen i *stk. 3* svarer til den i udkast 1964 § 72 i stk. 1 optagne regel om, at bestemmelser, der medfører en forskydning i aktionærers ligeberettigelse *(lighedsgrundsætningen),* kun kan vedtages med samtykke af de aktionærer, i hvis rettigheder der gøres indgreb. Findes der flere *aktieklasser* (stamaktier og præferenceaktier) kan en vedtægtsændring, der medfører en forskydning af retsforholdet mellem dem, dog gennemføres med tilslutning af aktionærer, der ejer mere end 9/10 af den på generalforsamlingen repræsenterede del af den aktieklasse, hvis retsstilling forringes, og mere end halvdelen af denne aktieklasse.

Når en sådan majoritet foreligger, har

man ment, at der ikke var tilstrækkelig grund til at give de overstemte aktionærer i den klasse, i hvis rettigheder der gøres indgreb, ret til at forlange, at selskabet skal indløse deres aktier. Generalklausulen i § 80 må antages at yde mindretalsaktionærerne den beskyttelse, som de har krav på mod en forrykkelse, der f. eks. ved en rekonstruktion af selskabet går længere end nødvendigt.

Det kan ikke antages, at den i § 79 givne opregning af de ukrænkelige aktionærrettigheder er *udtømmende.* Bortset fra den beskyttelse, som generalklausulen i § 80 giver den enkelte aktionær mod beslutninger, der er egnet til at skaffe andre aktionærer utilbørlig fordel på hans bekostning, kan der stadig tænkes at forekomme tilfælde, hvor en beslutning kun kan træffes af samtlige aktionærer. Dette må således antages at gælde beslutninger, hvorved der gøres *begrænsninger i aktiernes hidtidige stemmeret,* jfr. herved bemærkningerne s. 160 til udkast 1964.

Det danske udkast indeholder ikke - lige så lidt som det norske udkast - nogen generel regel om, at vedtægtsændringer ikke må sættes i kraft, før anmeldelse herom er registreret, cfr. derimod det svenske og finske udkast § 78, stk. 2. Det er klart, at hvis der ved en vedtægtsændring tillægges selskabet et nyt navn, opnår dette først beskyttelse overfor kolliderende navne ved anmeldelse. Men der kan iøvrigt ikke opstilles nogen generel regel for dansk rets vedkommende. Sålænge anmeldelsen ikke er godkendt, løber selskabet den risiko, at det ved aktieselskabs-registerets undersøgelse findes, at vedtægtsændringen ikke er tilblevet i overensstemmelse med lovens og vedtægternes forskrifter. Det hele må da gøres om, og vedtægtsændringen savner gyldighed. Men er den vedtaget på behørig måde, vil der ikke være noget til hinder for at tillægge den gyldighed fra et tidligere tidspunkt end registreringen.

Til § 80.

(Udkast 1964 § 73 og bemærkningerne hertil s. 155 og s. 162-63).

Bestemmelsen i § 80 indeholder i en noget forskellig udformning den i udkast 1964 § 73 optagne »generalklausul«, der er rettet mod misbrug af stemmeretten fra majoritetens side, men som eventuelt også vil kunne ramme misbrug fra en minoritets side, særlig i tilfælde af rekonstruktion eller fusion. De objektive betingelser for reglens anvendelse er vistnok stort set de samme. Det forbydes generalforsamlingen at tage en beslutning, der åbenbart er egnet til at skaffe bestemte aktionærer eller andre (udenforstående) utilbørlig fordel på andre aktionærers eller selskabets bekostning. Ordene »eller selskabets bekostning« betegner en udvidelse, idet den gør reglen anvendelig, selv om beslutningen ikke direkte rammer andre aktionærer, men fordelen opnås på selskabets bekostning. Den væsentligste forskel ligger nok på det subjektive område. § 73 i udkast 1964 fordrede - efter det mønster som dansk domstolepraksis frembød angående misbrug af talmæssig overvægt - som betingelse for, at en generalforsamlingsbeslutning kunne erklæres ugyldig, at der konstateredes at foreligge »et misbrug« af stemmeretten, hvori ligger, at den eller de, der har gennemført beslutningen, har været klar over, at de derved krænkede andre aktionærers (eller selskabets) ret. Ved udeladelsen af ordet »misbrug« undgår man at være tvunget til at komme ind på de stemmendes forståelse eller ikke-forståelse af de egenskaber ved beslutningen, der bevirker, at den er ugyldig og kan sættes til side af domstolene. Nogen større forskel i reglens anvendelighed gør dette dog næppe. Den fornødne begrænsning ligger i kravet om, at beslutningens egnethed til at skaffe visse aktionærer (eller fremmede) en fordel skal være »åbenbar«, og i kravet om, at denne fordel skal kunne karakteriseres som *»utilbørlig«.* Dette udtryk er vel nok snarest stærkere end det i udkast 1964 anvendte ord »urimelig«.

I modsætning til udkast 1964 § 73, stk. 2, har man ikke i nærværende udkast optaget nogen bestemmelse om, at retten i stedet for at erklære beslutningen ugyldig, efter sagsøgerens påstand kan nøjes med at pålægge selskabet at udløse denne. Der har under de nordiske forhandlinger for det første været enighed om, at man - såvel af principielle grunde som af hensyn til de andre aktionærer og selskabets kreditorer - burde indskrænke de tilfælde mest muligt, hvor selskabet skal udløse en (utilfreds eller krænket) aktionær. Dernæst har den opfattelse været fremherskende, at den alvorlige krænkelse af aktionærrettigheder, som en tilsidesættelse af

forbudsreglen i § 80 er udtryk for, ikke bør tilsløres ved en dom, hvorved man nøjes med at lade selskabet udløse den krænkede aktionær.

Sanktionen overfor den forsætlige overtrædelse af generalklausulen i § 80 er skærpet ved optagelsen i udkastets § 119 af bestemmelsen om, at den i grove tilfælde efter påstand af aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, kan medføre selskabets opløsning ved dom.

Til §81.

(AL § 58, udkast 1964 § 74 og bemærkningerne hertil s. 163-64).

Hovedreglen i § 81, stk. 2, er den samme som efter udkast 1964 § 74. Sag, hvorved en generalforsamlingsbeslutning søges kendt ugyldig, skal anlægges inden tre måneder efter beslutningen. (Efter loven 1930, § 58, er fristen kun to måneder). Fra hovedreglen gælder en række undtagelser.

I første stykke angives, hvem der kan anlægge sagen. Den kan anlægges af enhver aktionær, uanset om han har stemmeret. Endvidere af et medlem af bestyrelsen eller af en direktør, jfr. herved § 62, stk. 2, der forbyder de nævnte personer at efterkomme generalforsamlingsbeslutninger, der er ugyldige, fordi de strider mod aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter.

De tilfælde, hvor tre månedersfristen ikke gælder, er angivet i stk. 3. Der nævnes her under a)-d) fire tilfælde. De første tre tilfælde afviger ikke fra, hvad der for tiden må antages at gælde i dansk ret eller fra det resultat, som udkast 1964, § 74, må antages at føre til. Tre måneders fristen gælder således ikke:

a) når beslutningen strider mod ufravigelig lov og derfor ikke gyldigt kunne vedtages selv med samtlige aktionærers samtykke,

b) når der efter loven eller selskabets vedtægter mangler fornødent samtykke til beslutningen,

c) når der ikke er sket indkaldelse til generalforsamling, eller de for selskabet gældende regler for indkaldelse væsentlig er tilsidesat. Ved tilføjelsen af ordet »væsentlig« er det tilkendegivet, at mindre grove formelle mangler vedrørende indkaldelsen ikke forlænger fristen for anfægtelse af generalforsamlingsbeslutningen. Dette vil naturligvis i særlig grad gælde, når det kan betragtes som sikkert, at generalforsamlingsbeslutningen ville være blevet den samme, hvis fejlen ikke var begået.

Den i stk. 3 under d) optagne undtagelse fra hovedreglen betegner derimod en nydannelse. Der gives her retten en beføjelse til at tillade, at anfægtelsessagen fremmes, når den *rejses inden to år efter beslutningen,* og den aktionær, der rejser den, har haft *rimelig grund til forsinkelsen,* og retten på grund heraf og under hensyn til omstændighederne iøvrigt finder, at en anvendelse af tre måneders fristen i stk. 2 ville føre til *åbenbar ubillighed.* Reglen må betegnes som en sikkerhedsventil, der kun er beregnet på at anvendes i sjældne undtagelsestilfælde, hvor en forældelse af adgangen til anfægtelse kunne opfattes som en rettens fornægtelse, jfr. ordene »åbenbar ubillighed«. Dette må fastholdes, hvis hovedreglen om forældelse i løbet af tre måneder af adgangen til anfægtelse skal nå sit mål, nemlig i løbet af kort tid at skaffe klarhed over, hvorvidt en generalforsamlingsbeslutning er gyldig eller ugyldig, hvilket både for ledelsen og selskabet kan være af største betydning.

Finder retten, at betingelserne for at tilsidesætte den anfægtede generalforsamlingsbeslutning er til stede, vil den ifølge *§ 81, stk. 4,* blive kendt ugyldig eller ændret. Det har været omtvistet, hvorvidt dommen i stedet for at erklære beslutningen ugyldig kan ændre dens indhold. Herom bestemmer andet punktum, at en ændring kun kan ske, såfremt der nedlægges påstand derpå (af en af sagens parter), og retten er i stand til at fastslå, hvilket indhold beslutningen rettelig skulle have haft. Det er ikke hermed meningen, at domstolene skulle indlade sig på i generalforsamlingens sted at vælge mellem flere forskellige muligheder vedrørende selskabets forvaltning. Som et eksempel på tilfælde, i hvilket en generalforsamlingsbeslutning kan ændres ved rettens dom, kan nævnes, at en generalforsamling har fastsat udbytte til 6 pct., mens loven kun tillader 4 pct. Det kan også tænkes at være klart, at generalforsamlingen ville have fattet en anden beslutning end den anfægtede, hvis stemmeafgivningen var gået til, som den burde. Optællingen har f. eks. været urigtig, eller man har ladet personer uden stemmeret afgive stemme, eller nægtet stemmeberettigede at

stemme ved generalforsamlingen. - Tvistes der om, hvorvidt A eller B er valgt til bestyrelsen, vil rettens opgørelse af afstemningens resultat kunne afgøre valget.

Ved vurderingen af reglerne i udkastets § 81 må disse sammenholdes med reglerne i §§ 144–45 om betingelserne for at anlægge *erstatningssag* mod bestyrelsesmedlemmer og direktører m. m., uanset at generalforsamlingen har meddelt ledelsen *decharge* for dens forvaltning af selskabets anliggender, se ndf. s. 178.

Kapital 11.

Revision og granskning.

§§ 82-95.

(AL §§ 52-54, udkast 1964 §§ 60-64 og bemærkningerne hertil s. 145.)

/. *Almindelige bemærkninger.*

Reglerne i udkast 1964 kapitel 10 om revision byggede på principperne i AL, og de ændringer, som kommissionen foreslog foretaget, må karakteriseres som en ajourføring af bestemmelserne på dette område i overensstemmelse med den stedfundne udvikling, der har gjort det muligt og rimeligt at stramme visse af de gældende forskrifter. Udkastet gav således mere udførlige retningslinier for revisionsarbejdets udførelse, ligesom det skærpede kravene til revisors habilitet, vandel og uafhængighed. Endvidere udvidedes området for tvungen benyttelse af statsautoriseret revision. Revisors karakter af et selvstændigt selskabsorgan ved siden af bestyrelse og direktion fremhævedes, og udkastet indførte i denne forbindelse et krav om, at revisorerne skulle anmeldes til aktieselskabs-registeret. Bestemmelse herom findes nu i udkastets § 155, jfr. § 156. Der henvises iøvrigt nærmere til betænkningen 362-1964 s. 145. Den i 1964 lagte linie er på disse områder fastholdt i det foreliggende udkast, men dette indeholder herudover ændrede og nye bestemmelser, hvoraf følgende skal fremhæves:

Udkastet opretholder i § 82, stk. 2, den i AL og udkast 1964 § 60, stk. 3, givne ret for en aktionærminoritet til at forlange en ekstra revisor udnævnt af det offentlige til at deltage i revisionen af regnskabet for tiden indtil den næste ordinære generalforsamling, den periode som i gældende lov og i 1964-udkastet er betegnet som det løbende år. Medens AL og udkast 1964 forlanger, at denne minoritet skal eje mindst en fjerdedel af aktiekapitalen, udvider det foreliggende udkast denne beskyttelse ved en nedsættelse af minoritetens andel i aktiekapitalen fra 25 pct. til 10 pct. Den foreslåede procentsats svarer iøvrigt til den i udkastet generelt gennemførte nedsættelse af kravet til størrelsen af den aktionærminoritet, der er tillagt mindretalsbeskyttelse, jfr. herved bemærkningerne foran i de indledende bemærkninger s. 8-9. I samme forbindelse må det nævnes, at der - som noget nyt - i § 95 tillægges en minoritet af samme størrelse ret til at forlange iværksat en såkaldt ekstraordinær granskning vedrørende visse nærmere angivne forhold. Denne granskning har dog et videre sigte end de af revisionen omfattede forhold, jfr. herved overskriften til kapitel 11, der ved både at nævne revision og granskning tilkendegiver, at denne særlige granskning ikke er begrænset til en rent revisionsmæssig undersøgelse. Der henvises iøvrigt nærmere til bemærkningerne nedenfor til § 95.

For at betone revisorernes selvstændige stilling i forhold til selskabets ledelse, dets bestyrelse og direktion, foreslår udkastet, at revisorerne efter revisionen af årsregnskabet skal afgive en egentlig revisionsberetning til generalforsamlingen, jfr. § 91 smh. med § 69, hvorefter denne revisionsberetning i henseende til publicitet omfattes af samme regler som årsregnskabet, det vil sige revisionsberetningen skal før den ordinære generalforsamling være fremlagt til eftersyn for aktionærerne sammen med årsregnskabet og skal på tilsvarende måde fremlægges på generalforsamlingen i forbindelse med årsregnskabet. Endvidere gælder for revisionsberetningen, at denne skal medfølge årsregnskabet ved indsendelse af dette til aktieselskabsregisteret, jfr. § 108. Det er ikke som efter lovens § 55, stk. 1, tilstrækkeligt, at årsregnskabet forsynes med en (kort) påtegning af revisorerne. Bestemmelsen om udarbejdelse af en revisionsberetning er for så vidt ikke noget nyt, men efter de hidtil gældende regler har denne beretning kun skullet tjene som oplysningsmateriale for selskabets ledelse, jfr. AL § 54, stk. 2, og udkast 1964 § 64, stk. 3, hvorefter beretningen skal indføres i revisionsprotokollen, der er det faste bindeled mellem revision og ledelse. Under

de nordiske drøftelser er det danske udvalg - på baggrund af de allerede gældende regler i Sverige og Norge og i flere andre europæiske aktieselskabslove - kommet til den opfattelse, at aktionærerne har et naturligt og rimeligt krav på, at revisionsanmærkninger, der kan være af betydning for deres stillingtagen til årsregnskabet, optages i en beretning fra selskabets revisorer.

Revisors stilling som aktionærernes tillidsmand betones også ved bestemmelsen i udkastets § 93, hvorefter revisor har ret til at være til stede på generalforsamlingen, jfr. også § 72, stk. 2, der tillægger revisor ret til at rette henvendelse til overregistrator om indkaldelse af generalforsamling, hvor bestyrelsen undlader dette.

Om de nordiske drøftelser om ensartede regler vedrørende revision m.v. må iøvrigt fremhæves, at de foreslåede regler - der stort set er ligelydende i samtlige de nordiske lovudkast - er resultatet af meget indgående og langvarige drøftelser, hvori også repræsentanter for revisorerne har deltaget. Der er herunder fra alle sider vist vilje til opgivelse af særregler på forskellige punkter, idet man har lagt stor vægt på, at der i forbindelse med de foreslåede fælles forskrifter om årsregnskabets indhold også gennemføres så vidt muligt enslydende revisionsbestemmelser, således at læseren af et revideret årsregnskab, hvad enten selskabet er hjemmehørende i det ene eller det andet nordiske land, kan gå ud fra, at revisors påtegning og revisionsberetning m.v. giver den samme garanti for regnskabets rigtighed. Betydningen heraf bliver ikke mindre på baggrund af udkastets mere indgående og specificerede forskrifter om årsregnskabets indhold.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 82.

(AL § 52, udkast 1964 § 60 og bemærkningerne hertil s. 145-147.)

Stk. 1. Reglerne om valg af revisorer er i overensstemmelse med AL og udkast 1964. Revisorerne vælges af generalforsamlingen, dog at vedtægterne kan foreskrive, at offentlige myndigheder, f. eks. en kommune eller andre, f. eks. en stifter, herudover kan vælge revisorer. De nærmere regler herom samt om antallet af revisorer skal fastsættes i vedtægterne, jfr. § 4, pkt. 6. Der kan samtidig vælges en eller flere revisorsuppleanter. Dette behøver ikke at have udtrykkelig hjemmel i vedtægterne, men disse kan indeholde nærmere bestemmelser herom, f. eks. om suppleanternes antal og kvalifikationer. Vedtægterne skal efter § 86, stk. 1, smh. med § 4, pkt. 6, fastsætte revisorernes valgperiode, hvis længde ikke er begrænset som foreslået for bestyrelsesmedlemmer (§ 49, stk. 3).

Bestemmelsen i gældende lov § 52, stk. 1, jfr. udkast 1964 § 60, stk. 1 om, at de valgte revisorer skal være regnskabskyndige, er erstattet af den mere udførlige regel i § 83, stk. 2.

Stk. 2. Udkastet opretholder og udvider - som anført foran - adgangen for en aktionærminoritet til at forlange en ekstra revisor udpeget af overregistrator. Denne adgang tilkommer aktionærer, der tilsammen repræsenterer 10 pct. af aktiekapitalen mod hidtil 25 pct. Under de overvejelser, der har fundet sted på nordisk basis, har der fra alle sider været tilslutning til den i nyere fremmede aktielove indeholdte tendens til en generel nedsættelse af kravene til størrelsen af den minoritet, der i givet fald kan benytte de i loven anviste midler til varetagelse af deres interesser over for aktionærmajoriteten. Når en minoritetsbeskyttelse er forbundet med et krav om, at minoriteten kun kan gøre sin indflydelse gældende, såfremt den i givet fald opnår tilslutning til en lovhjemlet aktion fra så mange aktionærer, at de i alt repræsenterer 25 pct. eller mere af aktiekapitalen, opnås den tilsigtede hensyntagen til minoritetsinteresserne ikke i adskillige tilfælde. Erfaringen viser, at mange aktionærer i større selskaber med en bredere aktionærkreds betragter deres aktiebesiddelse som en passiv kapitalinvestering og sjældent viser en aktiv interesse for selskabets forhold gennem fremmøde på generalforsamlinger. Det vil derfor også for så vidt angår udnyttelsen af minoritetsbeskyttelsesreglerne ofte være umuligt eller meget vanskeligt at samle tilslutning fra 25 pct. af aktiekapitalen, hvorfor procentsatsen som nævnt er foreslået nedsat til 10 pct.

Hvis bestyrelsen ikke videregiver minoritetens opfordring, kan enhver aktionær, uanset om han har deltaget i minoritetsaktionen, rette henvendelse til overregistrator for at få kravet opfyldt.

Til § 83.

(AL § 52, stk. 1 og 3, udkast 1964 § 61, stk. 1, 3 og 4 og bemærkningerne hertil s. 147-148.)

Kravene til revisors habilitet er - ligesom for bestyrelsesmedlemmer og direktører - begrænset til en bestemmelse om, at revisor skal være myndig, jfr. herved bemærkningerne til § 52 vedrørende selskabets ledelse. Bestemmelsen må iøvrigt for så vidt angår statsautoriserede revisorer sammenholdes med lov nr. 68 af 15. marts 1967 og de her stillede yderligere habilitetskrav. Bopælskravet forlanges ligesom efter den tilsvarende bestemmelse i udkast 1964 kun opfyldt af en af revisorerne. Ifølge overgangsbestemmelsen i § 168, stk. 4, kan de ved lovens ikrafttræden lovligt valgte revisorer bevare deres hverv uanset bestemmelserne i § 83, stk. 1. Denne overgangsregel har alene praktisk betydning, for så vidt angår kravet om, at mindst een af revisorerne skal have bopæl her i landet.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til den gældende lovs krav om, at de valgte revisorer skal være regnskabskyndige, men dette krav præciseres nærmere ved den foreslåede mere udførlige udformning, som tager hensyn til de varierende krav, der må stilles efter arten og omfanget af selskabets virksomhed. Reglen i stk. 3 om de krav, der må stilles, når et revisionsselskab vælges til revisor, svarer til udkast 1964 § 61, stk. 3. Hvis der efter loven eller selskabets vedtægter skal vælges flere revisorer, skal disse ifølge bestemmelsen i stk. 4 være uafhængige af hinanden. Vigtigst er reglen om, at hvis der skal være f. eks. to revisorer, kan de ikke begge tilhøre samme revisionsselskab. Tilsvarende bestemmelser findes i udkast 1964 § 61, stk. 4, jfr. også § 13, stk. 2, i loven om statsautoriserede revisorer af 15. marts 1967.

Bestemmelsen i stk. 5 om valget af revisor i et datterselskab, der er optaget efter forbillede i svensk AL § 107, 2. mom., fremhæver betydningen af, at et moderselskabs revisor har nær kontakt med revisorerne i datterselskaberne. En tvingende regel om en hel eller delvis identitet mellem de pågældende selskabers revisorer foreslås dog ikke gennemført og ville også vanskeligt kunne efterfølges, navnlig af datterselskaber i udlandet.

Om konsekvenserne af, at et revisorvalg foretages i strid rred § 83, stk. 1, giver udkastets § 87 særlige regler, hvortil henvises.

Til § 84.

(AL § 52, stk. 2, udkast 1964 § 60, stk. 2, og bemærkningerne hertil s. 146.)

Bestemmelsen i stk. 1 om, i hvilke tilfælde der skal vælges en statsautoriseret revisor, er i overensstemmelse med udkast 1964 § 60, stk. 2, bortset fra, at kapitalgrænsen i 1. pkt. er justeret ved en forhøjelse fra 300.000 kr. til 400.000 kr. Om reglernes nærmere indhold henvises til bemærkningerne i udkast 1964, s. 146, idet bemærkes, at den til udkast 1964 § 137, stk. 4, svarende overgangsbestemmelse er optaget i udkastets § 168, stk. 4.

For så vidt angår den foreslåede forskrift om valg af mindst een statsautoriseret revisor i større selskaber bemærkes, at det danske udvalg af praktiske grunde har ment at burde fastholde den hidtidige beregning af selskabets størrelse i denne relation på grundlag af aktiekapitalens størrelse. I de andre nordiske udkast til § 84, stk. 1, er denne beregningsmåde (med visse variationer) opgivet som en mindre rationel målestok for et selskabs virkelige størrelse. De svensk-finske udkast bygger i stedet, dels på størrelsen af selskabets bundne egenkapital, jfr. herved § 102, stk. 2, B. V. a, dels på størrelsen af selskabets samlede aktivmasse i de to sidste regnskabsår.

Reglerne i stk. 2 svarer til udkast 1964 § 60, stk. 2, 2. pkt., bortset fra den også på dette punkt foreslåede udvidelse af minoritetsbeskyttelsen, hvorefter krav om, at der skal vælges en statsautoriseret revisor i selskabet, efter udkastet tilkommer aktionærer, der ejer mindst 10 pct. af aktiekapitalen, jfr. foran s. 120-121.

Til § 85.

(AL § 52, stk. 1, udkast 1964 § 61, stk. 2, og bemærkningerne hertil s. 147.)

De habilitetskrav, der i § 85 stilles til revisor, skal sikre revisors uafhængighed i forhold til selskabet. Reglen i stk. 1 er i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i udkast 1964 § 61, stk. 2, bortset fra at reglen i udkastets litra a om forbud mod at vælge medlemmer af selskabets bestyrelse til revisorer er udvidet til at omfatte medlemmer af selskabets datterselskabers bestyrelse

og medlemmer af eventuelle repræsentantskaber i de nævnte selskaber. Reglerne svarer til de ifølge lov nr. 68 af 15. marts 1967, § 13, for statsautoriserede revisorer gældende forskrifter. Når der i revisorloven ikke er optaget en til udkastets litra a svarende bestemmelse, skyldes det formentlig, at denne regel er anset som selvfølgelig og gældende uden særlig nævnelse, for så vidt som den forbyder at vælge et medlem af selskabets bestyrelse eller direktion til revisor. Kun i banker har der hidtil været forbud mod at vælge et medlem af bestyrelsen eller repræsentantskabet til revisor, se banklovens § 14, stk. 1. Forbudet i litra a mod at vælge et medlem af et datterselskabs bestyrelse eller repræsentantskab til revisor i moderselskabet er begrundet i, at den fornødne uafhængighed ikke kan formodes at være til stede. Efter revisorlovens § 13, stk. 1, pkt. 3, må en statsautoriseret revisor iøvrigt ikke være revisor i et aktieselskab, hvori han eller hans nærmeste familie har en mere betydelig økonomisk interesse.

Bestemmelsen i stk. 2 er ny. Den forbyder til revisor i et datterselskab at vælge en person, som ikke kunne vælges til revisor i moderselskabet. Herved afskæres personer, der er ansatte i moderselskabets tjeneste, fra at være revisor i datterselskabet. Svensk lov § 107,, 2. rrorr., har hidtil tilladt, at een af mindst to revisorer i et datterselskab kunne være en tjenestemand i moderselskabet. Men de nordiske udkast har alle opgivet reglen for at sikre revisors fulde uafhængighed, hvilket måske ikke altid ville være tilfældet, når medlemmer af moderselskabets bestyrelse og/eller direktion er medlem af datterselskabets bestyrelse.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer til det i udkast 1964 § 45, stk. I, jfr. stk. 4, indeholdte forbud mod ydelse af lån til et selskabs revisorer. Af systematiske grunde er bestemmelsen optaget her, uanset at den ikke er nogen habilitetsregel, men en selvstændig regel, der indeholder forbud mod, at revisor har lån i selskabet eller i selskaber inden for samme koncern.

Såfremt en person vælges til revisor i strid med bestemmelserne i § 85, stk. 1 og 2, er der i § 87 givet hjemmel til, at en ny revisor i så fald efter derom fremsat anmodning udnævnes af overregistrator. Såfremt der i strid med § 85, stk. 3, måtte være valgt en revisor, der har lån i selskabet, finder reglen i § 87 ikke anvendelse. I så fald må den valgte revisor fratræde, eller lånet tilbagebetales.

Til § 86.

(AL § 52, stk. 1, udkast 1964 § 60, stk. 4, og bemærkningerne hertil s. 147.)

Bestemmelserne i stk. 1 og 2 giver ikke anledning til bemærkninger bortset fra, at stk. 1 som en fælles-nordisk regel giver mulighed for enten at fastsætte revisors valgperiode til et bestemt åremål, jfr. § 49, stk. 3, om bestyrelsesmedlemmer, eller at vælge revisor på ubestemt tid.

De udtrykkelige forskrifter i stk. 3 afskærer mulig tvivl om, i hvilke tilfælde generalforsamlingen nødvendigvis må indkaldes til valg af en ny revisor for den resterende valgperiode. Vedtægterne kan ikke overlade det til bestyrelsen midlertidigt at besætte det, f. eks. ved en revisors død, ledige revisorhverv.

Til § 87.

Denne paragraf giver i modsætning til udkast 1964 en særlig hjemmel for overregistrator til at udnævne revisor i tilfælde, hvor visse af lovens eller vedtægternes forskrifter er tilsidesat.

Efter stk. 1 og 2 skal revisor, når anmodning derom fremsættes, udnævnes af overregistrator i følgende tilfælde:

1) Såfremt ingen revisor er valgt, eller den valgte revisor er umyndig, eller såfremt ingen af revisorerne er bosat her i landet, eller såfremt der ikke er valgt statsautoriseret revisor, hvor dette skal ske efter § 84, stk. 1. - Har den valgte revisor ikke den i § 83, stk. 2, nævnte faglige indsigt, må derimod generalforsamlingen selv tage stilling til spørgsmålet om nyvalg.
2) Såfremt revisor er valgt i strid med habilitetsreglerne i § 85, stk. 1 og 2.
3) Såfremt selskabet har tilsidesat vedtægternes krav om valg af mere end een revisor - udover lovens forskrifter herom, jfr. § 84, stk. I, 2. pkt. - eller hvor vedtægterne måtte stille særlige personlige eller andre krav til revisor, der er videregående end lovens bestemmelser.

Overregistrators pligt efter § 87 til at udnævne en revisor må omfatte ikke blot de tilfælde, hvor lovens eller vedtægternes bestemmelser er tilsidesat ved valget af revisor, men må også kunne finde anvendelse, såfremt der på grund af senere indtrædende forhold foreligger en ikke-opfyldelse af de foran nævnte bestemmelser i § § 83-85. Den af overregistrator foretagne udnævnelse af revisor efter stk. 1 og 2 gælder for tiden indtil en ny revisor er valgt på normal måde af generalforsamlingen.

Den i § 87 forudsatte anmodning til overregistrator kan i de tilfælde, der omhandles i stk. 1, fremsættes af et bestyrelsesmedlem, en direktør eller en aktionær, medens anmodning i henhold til stk. 2 - der refererer sig til en tilsidesættelse af minoritetens krav om valg af en statsautoriseret revisor efter § 84, stk. 2, - kan fremsættes af en aktionær. Det kan ikke kræves, at denne aktionær tilhører den minoritet, som har fremsat begæringen på generalforsamlingen i henhold til § 84, stk. 2.

Den i § 87 hjemlede adgang til at få en offentligt udnævnt midlertidig revisor anviser en udvej til opnåelse af den nødvendige hurtige berigtigelse af forholdet, som i almindelighed ikke ville kunne nås ved et sagsanlæg mod selskabets ledelse.

Til § 88.

(Udkast 1964 § 63, stk. 1 og 2, og bemærkningerne hertil s. 148.)

De almindelige retningslinier for revisionens udførelse angives i stk. 1 gennem en generel henvisning til de krav, der følger af god revisionsskik, således som denne til enhver tid findes udtrykt i teori og praksis. Den i udkast 1964, § 63, stk. 2, angivne specifikation af visse væsentlige revisionsopgaver er udeladt, da de angivne krav kunne opfattes som udtømmende. Henvisningen til god revisionsskik vil iøvrigt - som fremhævet under de nordiske forhandlinger - muliggøre, at afgrænsningen af revisors opgaver kan indeholde visse - mere eller mindre reelle - forskelligheder, jfr. således bemærkningerne i udkast 1964 s. 149, hvorefter der for dansk rets vedkommende tages afstand fra den opfattelse, at revisors opgaver omfatter en vurdering af hensigtsmæssigheden af selskabsledelsens forretningsmæssige dispositioner (forvaltningsrevision).

Til bestemmelsen i stk. 2 om revisors pligter ved revisionen af et koncernregnskab kan henvises til reglen i udkast 1964 § 63, stk. 2, i slutningen, hvorefter revisor skal sikre sig, at en eventuel koncernopgørelse er opgjort i overensstemmelse med lovens regler herom, se nærmere nedenfor s. 132.

Ved bestemmelsen i stk. 3 har man fra dansk side - uanset de principielle betænkeligheder der måtte være, jfr. betænkning 362-1964, s. 148-149 - anerkendt, at der kan være et behov for, at generalforsamlingen i visse tilfælde kan give revisorerne instrukser med hensyn til deres arbejde, men de af generalforsamlingen stillede krav må ikke stride mod lov, selskabets vedtægter eller god revisionsskik.

Til § 89.

(AL § 54, stk. 1, udkast 1964 § 63, stk. 3 og 4 og bemærkningerne hertil s. 149.)

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til de tilsvarende bestemmelser i udkast 1964.

Til § 90.

(Udkast 1964 § 64, stk. 1, og bemærkningerne hertil s. 149-150.)

Revisor skal som hidtil ved en påtegning på årsregnskabet bekræfte, at han har revideret dette, det vil sige, at han har påset, hvad der påhviler ham efter reglerne i § 88, jfr. herved udkast 1964 § 64, stk. 1.

Derimod skal revisor ikke i selve påtegningen fremkomme med sine eventuelle særlige bemærkninger til regnskabet, idet sådanne bemærkninger skal optages i den af revisor afgivne revisionsberetning, der efter udkastets § 91 vil blive fremlagt på generalforsamlingen i forbindelse med behandlingen af årsregnskabet. I påtegningen skal der udtrykkeligt henvises til den samtidigt udarbejdede beretning, således at det står regnskabslæseren klart, at det er dér, man skal finde revisors vurdering af regnskabet.

I tilfælde, hvor revisor er af den opfattelse, at status eller resultatopgørelse ikke bør godkendes, har man dog fundet det rigtigst, at revisor - udover hvad han måtte finde anledning til at give udtryk for i revisionsberetningen - udtrykkelig skal bemærke dette i sin påtegning på selve regnskabet.

Reglerne i udkastets § 90 om revisors pligt til at lade sine anmærkninger til årsregnskabet fremgå af den udtalelse, hvormed aktionærerne gøres bekendt, er i realiteten overensstemmende med bestemmelsen i § 12, stk. 1, i loven om statsautoriserede revisorer, jfr. udkast 1964, § 64, stk. 1. Efter nævnte § 12 er en af revisor - uden forbehold - meddelt underskrift på et regnskab udtryk for, at regnskabet er revideret af ham, og at det er rigtigt opstillet på grundlag af bogføringen og opgjort under omhyggelig hensyntagen til bestående værdier, rettigheder og forpligtelser og i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen.

Til §§ 91-92.

(AL § 54, stk. 2, udkast 1964 § 64, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil s. 150.)

Udkastet opretholder i § 92 de hidtil gældende regler om revisionsprotokollen som det faste meddelelsesmiddel mellem revisor og bestyrelsen om det løbende revisionsarbejde. I modsætning til tidligere skal revisors beretning om revisionen af årsregnskabet derimod efter § 91 fremtidig afgives i en selvstændig revisionsberetning til generalforsamlingen, jfr. foran s. 120.

Om beretningens indhold gælder ifølge § 91, stk. 2, at revisor som hidtil skal afgive erklæring om, hvorvidt årsregnskabet - og det eventuelle koncernregnskab - er opgjort i overensstemmelse med forskrifterne i loven og vedtægterne, og at revisor tillige skal redegøre for resultatet af revisionen iøvrigt. Beretningens indhold og omfang må iøvrigt overlades til revisors skøn, men som almindelig rettesnor må det gælde, at revisor skal oplyse om forhold, som skønnes af betydning for aktionærernes bedømmelse af selskabets økonomiske stilling, eller som han iøvrigt mener, at aktionærerne bør underrettes om.

I overensstemmelse hermed præciserer § 91, stk. 3, revisors anmærkningspligt vedrørende manglende oplysninger i årsregnskabet og koncernbalancen. Hvis det er muligt for revisor, kan han i sin beretning give de nødvendige supplerende oplysninger. Der pålægges udtrykkeligt revisor en pligt til at gøre opmærksom på foreliggende forhold, der kan medføre straf- eller erstatningsansvar for bestyrelse eller direktion.

Til § 93.

Den lovfæstede ret for revisor til at være til stede på generalforsamlingen må antages at være i overensstemmelse med nutidens opfattelse. Det danske udvalg har ikke - som de øvrige nordiske udkast - ment det nødvendigt eller hensigtsmæssigt i loven at pålægge revisor en pligt til at være til stede på generalforsamlingen. I praksis vil revisor selvsagt give møde, når han anmodes herom.

Til § 94.

(AL § 54, stk. 3, udkast 1964 § 63, stk. 5, og bemærkningerne hertil s. 149.)

Tavshedspligten fastslås ved bestemmelsen i § 94, der nærmere præciserer, at revisor og hans medarbejdere ikke må afgive oplysninger om selskabets forhold, hverken til uvedkommende eller til enkelte aktionærer. I sidste punktum gentages den i § 17, stk. 2, i loven om statsautoriserede revisorer, jfr. udkast 1964, § 63, stk. 5, sidste punktum, indeholdte regel om, at den fratrædende revisor er berettiget til at meddele efterfølgeren grunden til fratrædelsen.

Når § 94 forbyder revisor at give oplysning om selskabets forhold til enkelte aktionærer, gælder dette enhver revisor, også den af overregistrator efter ønske af en minoritet i henhold til § 82, stk. 2, udnævnte medrevisor. Reglen i § 94 om revisors tavshedspligt finder ifølge § 95, stk. 2, tilsvarende anvendelse på granskningsmænd.

Forbudet mod, at revisor giver oplysninger til »enkelte aktionærer«, må forstås således, at aktionærernes orientering om selskabets forhold må finde sted på generalforsamlingen. Angående forholdet mellem reglerne i udkastets § 93 og § 94 bemærkes, at det er klart, at revisors ret til at være til stede på generalforsamlingen omfatter en ret til at tage ordet dér. Det er ligeledes klart, at revisor har ret til at udtale sig - derunder besvare spørgsmål - vedrørende årsregnskabet og de forhold, der efter loven, selskabets vedtægter eller generalforsamlingens pålæg har været genstand for hans revision. Men reglen i udkastets § 76, der sætter den grænse for bestyrelsens (og direktionens) pligt til på generalforsamlingen at besvare spørgsmål, der rejses af enkelte aktionærer, at den ønskede oplysning efter bestyrelsens skøn kan

gives uden skade for selskabet, må sætte en tilsvarende grænse for revisors ret og pligt til på generalforsamlingen at besvare enkelte aktionærers spørgsmål rettet til ham.

Til § 95.

Et vigtigt led i den ved udkastet skabte øgede beskyttelse for en minoritet er den for dansk rets vedkommende nye bestemmelse i § 95 om ekstraordinær granskning af et selskabs forhold. Den er forskellig fra og kan gå ud over den opgave, som tilkommer revisor efter de forudgående regler i kapitel 11. Reglen har direkte forbillede i den norske AL § 101, men tilsvarende ordninger er gældende også i anden europæisk lovgivning, jfr. således om »Sonderprüfung« den tyske AL 1965 § 142 ff. og den østrigske AL 1965 § 118 ff. Der kan også henvises til den adgang, der efter den engelske Companies Act 1948 § 164 ff. består for Board of Trade til efter anmodning af en minoritet, der repræsenterer mindst 10 pct. af aktiekapitalen, at udnævne en inspector med den opgave i nærmere angivet omfang at undersøge et selskabs forhold.

Forslag om ekstraordinær granskning kan ifølge § 95 altid fremsættes på den ordinære generalforsamling, hvor årsregnskabet fremlægges til godkendelse. Det kan også fremsættes på en ekstraordinær generalforsamling, men må da - for at undgå overrumpling - være sat på dagsordenen.

Vedtages et forslag om ekstraordinær granskning med sædvanlig simpel majoritet af de på generalforsamlingen afgivne stemmer, og er der enighed om granskningens opgaver og om granskningsmændenes udnævnelse, er sagen dermed i orden. Men er dette ikke tilfældet, er det i første række mindretalsreglen, som er afgørende for det videre forløb.

§ 95 bestemmer nemlig, at hvis forslaget ikke vedtages, men dog opnår tilslutning fra aktionærer, som repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, kan forslaget nyde fremme ved, at enhver aktionær senest en måned efter generalforsamlingen kan anmode skifteretten om at udnævne granskningsmænd. Ved beregningen af, om forslaget på generalforsamlingen har opnået den fornødne tilslutning, medregnes også aktier uden stemmeret eller med begrænset stemmeret. Det er alene andelen i aktiekapitalen, som det kommer an på.[1])

Begæringen fremsættes overfor skifteretten som judiciel myndighed, jfr. § 95, stk. 5, hvorefter skifterettens afgørelser er genstand for kære. Skifteretten skal foretage en prøvelse af begæringen. Men det udtales, at begæringen skal tages til følge, såfremt skifteretten finder den tilstrækkelig begrundet. Skifteretten skal give selskabets bestyrelse og i givet fald den, mod hvem undersøgelsen er rettet, adgang til at udtale sig. Det er skifteretten, der fastsætter temaet for undersøgelsen og antallet af granskningsmænd. Temaet for, hvad der kan være genstand for ekstraordinær granskning, er i stk. 1 angivet meget vidt. Der nævnes forhold i forbindelse med selskabets stiftelse eller nærmere angivne forhold vedrørende dets forvaltning eller visse regnskaber. De forhold, der kan foranledige ekstraordinær granskning, vil oftest være sådanne, som eventuelt kan medføre erstatnings- (eller straf-) ansvar for stiftere eller selskabets bestyrelse eller direktion, men således som § 95 er formuleret, er der ikke noget til hinder for, at den kan bringes i anvendelse til opklaring af f. eks. visse regnskabsmæssige eller forvaltningsmæssige dispositioner, selv om der ikke er grund til at antage, at der skulle kunne rejses noget erstatningsansvar.

Ifølge stk. 2 skal de af skifteretten udnævnte granskningsmænd opfylde de for revisorer gældende krav med hensyn til habilitet m.v., men behøver ikke nødvendigvis at være regnskabskyndige. Hvilke kvalifikationskrav, der bør stilles til de pågældende personer, må afhænge af omstændighederne, men loven åbner mulighed for f. eks. at vælge personer, der på grund af særlig branchekundskab eller af andre grunde nyder særlig tillid. Skifteretten er ikke bundet af eventulle forslag om udpegelsen af navngivne personer fra den pågældende minoritet.

Om granskningen skal der efter stk. 3 og 4 afgives skriftlig beretning til generalfor-

[1]) Det danske udvalg har her (og ved § 82, stk. 2) ikke ment at kunne akceptere, at den en minoritet på mindst en tiendedel af hele aktiekapitalen tillagte beføjelse, også tillægges en mindre minoritet, når den blot repræsenterer en trediedel af den kapital, som er repræsenteret på generalforsamlingen, eller en trediedel af de på generalforsamlingen repræsenterede stemmer.

samlingen. Efter at beretningen har været fremlagt til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor, kan generalforsamlingen tage stilling til, hvilke konsekvenser der bør drages af undersøgelsen.

Kapitel 12.

Årsregnskab og koncernregnskab.

§§ 96-108.

/. *Almindelige bemærkninger.*

(AL §§ 41–42, udkast 1964 §§ 75-85 og de almindelige bemærkninger hertil s. 164-176)

Grundlaget for det nordiske samarbejde vedrørende aktielovgivningen var for så vidt angår kravene til regnskabsaflæggelsen i aktieselskaber efter 1964 for Danmarks vedkommende i første række de af aktielovkommissionen i sin betænkning (362-1964) foreslåede nationale reformer. Efter kommissionens opfattelse måtte det anses for påkrævet, at der - i overensstemmelse med nyere udenlandsk aktieselskabslovgivning - ved en revision af den danske aktieselskabslov blev gennemført lovregler, der dels skærpede dels udvidede de minimumskrav, som stilles til de regnskabsmæssige oplysninger. De i 1964-udkastet fremsatte forslag var i øvrigt udformet under hensyntagen til den praksis, der allerede følges af en række velledede selskaber, idet man samtidig tilstræbte at undgå krav om unødvendige eller for selskaberne skadelige oplysninger, som kunne udnyttes af konkurrerende virksomheder.

Under det videregående forsøg på at tilvejebringe så vidt muligt ensartede nordiske aktieselskabslove har der i øvrigt fra dansk side været fuld tilslutning til det almindeligt anerkendte synspunkt, at lovgivningens regler om regnskabsaflæggelsen er et så centralt område, at det af hensyn til det økonomiske og handelspolitiske samkvem over landegrænserne er af betydning netop på dette felt at skabe den størst mulige ensartethed i retsreglerne - trods forskellig tradition og retsudvikling.

Under drøftelserne har man i denne forbindelse lagt vægt på de foreliggende muligheder for en videregående europæisk økonomisk integration og derfor taget hensyn, dels til retstilstanden i andre europæiske lande efter de senere års lovrevisioner, dels til de problemer, der er eller kan blive en følge af de europæiske markedsdannelser, jfr. herved Nordisk Råds rekommandation nr. 12/1961. 1 betragtning af de hidtil beskedne resultater i retning af en harmonisering af Fællesmarkedets selskabslovgivning har det dog også interesse, at en gennemførelse af ensartede nordiske aktieselskabslove vil skabe en vis mulighed for at påvirke harmoniseringen af aktieselskabslovgivningen inden for fællesmarkedet.

Om de nu foreliggende nordiske lovudkast om aflæggelse af årsregnskab og koncernregnskab kan det, som anført i indledningen foran s. 8, sammenfattende siges, at det er lykkedes at nå til enighed om regler, der i måske højere grad end forventet er ensartede, således at udkastene kun i begrænset omfang frembyder afvigelser.

Ved udformningen af de krav, der bør stilles til årsopgørelsen, har målsætningen været at foretage en tidssvarende tilnærmelse til de ideelle krav om regnskabets sandhed, klarhed og kontinuitet. Denne tilpasning har i udkastet resulteret i en fortsat skærpelse og en supplering af kravene til den i årsopgørelsen givne redegørelse for selskabets soliditet, rentabilitet og likviditet. Dette resultat bygger på den fortsatte tendens i retning af større åbenhed, der har udviklet sig i praksis. Den stadige forbedring og udbygning inden for bogførings- og regnskabsteknikken i det hele taget gør det muligt generelt at opstille mere specificerede regnskaber uden større gener for erhvervslivet.

Endvidere har de i de seneste år gennemførte nye udenlandske aktieselskabslove — den tyske aktieselskabslov af 1965, den engelske partielle lovrevision i 1967 og til dels den franske lov om »Sociétés Commerciales« af 1966 - på visse punkter yderligere skærpet de hidtil gældende regnskabsregler i retning af større åbenhed og offentlighed, jfr. oversigten foran s. 12—15. Der vil nedenfor blive redegjort nærmere for disse regler i det omfang, de har haft betydning for de nordiske overvejelser.

I forhold til aktielovkommissionens udkast af 1964 betyder det nu foreliggende udkast ikke noget brud på de deri fulgte principper vedrørende *regnskabsaflæggelsens materielle aspekter*, i første række reglerne om værdiansættelsen af aktiver og passiver i status. Derimod indeholder udkastet adskillige ændringer og nydannelser for så vidt

angår kravene til *den formelle udformning af årsopgørelsen* - herunder navnlig spørgsmål om specifikation, gruppering, placering og terminologi inden for årsopgørelsens forskellige bestanddele. Disse reformer må efter udvalgets mening i det store og hele betragtes som mere konsekvente ordninger end de i 1964-udkastet foreslåede - mere forsigtige - løsninger og i øvrigt som reformer, der på den nordiske baggrund må betragtes som acceptable kompromiser mellem de varierende standpunkter.

Som indledning til den følgende oversigt over hovedpunkterne i udkastet med de i forhold til 1964-udkastet foretagne ændringer henledes opmærksomheden på, at den systematiske opbygning af kap. 12 til en vis grad er ændret, og at der så vidt gørligt er brugt en fællesnordisk terminologi ved benævnelsen af regnskabsposter m. v.

Vedrørende den anvendte systematik bemærkes, at § 98 indeholder en programudtalelse om de for regnskabsaflæggelsen som helhed gældende hovedprincipper. (Udkast 1964 § 76). De følgende §§ 99-101 omhandler de nærmere forskrifter vedrørende de materielle krav til regnskabsaflæggelsen, for så vidt angår værdiansættelsen i status af de vigtigste aktiver og passiver (1964-udkastet § 79). Derefter følger i §§ 102-104 minimumskravene til den formelle udformning og opstilling af årsregnskabet (1964-udkastet § 77-78) suppleret af de i § 105 givne forskrifter om særlige oplysninger (noter) til visse poster i regnskabet. Dette notesystem er en systematisk nydannelse i alle nordiske love. Supplerende oplysninger af denne karakter har efter gældende lovgivning og traditionel praksis været optaget enten som egentlige regnskabsposter, eventuelt »inden for linien« eller i årsberetningen. Årsberetningen omhandles i § 106 (1964-udkastet § 80) og koncernopgørelsen i § 107 (udkast 1964 § 81) og endelig omhandler § 108 de for årsopgørelsen foreskrevne publicitetskrav (udkast 1964 § 85). Bestemmelser om overskudsfordeling, herunder henlæggelse til lovpligtige reserver - 1964-udkastet § 83-84 - er udskilt fra afsnittet om regnskabsaflæggelsen og optaget i et selvstændigt afsnit (kap. 13). Endelig henledes opmærksomheden på, at de til § 139 i udkast 1964 svarende særlige ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser vedrørende årsopgørelsen indeholdes i det foreliggende udkasts § 170.

Som illustration til de af udkastet følgende ændringer i regnskabsopstillingen i forhold til AL 1930 henvises til det i tilslutning til bemærkningerne til kapitel 12 (s. 145 ff.) optagne eksempel på en regnskabsaflæggelse, dels efter gældende lov, dels efter udkastet med udgangspunkt i samme regnskab.

Det almindelige hovedprincip for årsregnskab et s opgørelse, der er udtrykt i udkastet § 98, er med den fellesnordiske henvisning til iagttagelse af »god regnskabsskik« i realiteten en gentagelse af den almindelige regel i AL § 42, stk. 1, og 1964-udkastet § 76 om iagttagelse af ordentlig og forsigtig forretningsbrug. Medens denne programerklæring vel oprindelig især havde relation til de ved statusopgørelsen anvendte vurderingsprincipper, er det - i overensstemmelse med motiverne til 1964-udkastet, jfr. bemærkningerne s. 165 - fra dansk side i lovteksten præciseret, at reglen tager sigte ikke alene på vurderingen i status, men også den formelle udformning af årsregnskabet.

De i udkastet §§ 99-101 givne særlige regler om *værdiansættelsen af aktiver og passiver* ved opgørelsen af regnskabsposterne i status tilsigter i overensstemmelse med de tilsvarende regler i udkastet af 1964, § 79, at fremtvinge en forsigtig vurdering af selskabets økonomiske stilling gennem fastsættelse af visse grænser for, hvor højt henholdsvis hvor lavt de pågældende aktiver og passiver må vurderes, jfr. bemærkningerne i 1964-udkastet s. 168-171. Dette sigte er - som anført i disse bemærkninger - i overensstemmelse med de i udenlandsk lovgivning gældende retningslinier. Den i 1965 gennemførte reform af den vesttyske aktielovgivning har dog i vurderingsforskrifterne i lovens §§ 153-156 ikke blot som hidtil givet regler, der er rettet mod en overvurdering af aktiver, men - med det formål at forhindre en *vilkårlig* dannelse af hemmelige reserver - også mod en undervurdering af aktiver, der er videregående end de i loven anviste principper om forsigtig vurdering, jfr. lovens § 155, stk. 3 smh. m. § 256, stk. 5.

Reglerne i udkastets §§ 99–101 er bygget op på den inden for teori og praksis og nyere lovgivning sædvanligt foretagne sondring mellem omsætningsaktiver (§ 99) og anlægsaktiver (§ 100), en sondring og terminologi,

der også er benyttet ved den formelle regnskabsopstilling (§§ 102-105).

For så vidt angår vurderingsforskrifterne er den i udkastet § 99 foreskrevne regel om, at *omsætningsaktiver* skal optages efter »den laveste værdis princip«, svarende til 1964-udkastets § 79, stk. 4, der dog direkte kun omfattede varebeholdninger og lign. I det danske udkast angives - som hidtil - som målestok for den maksimale værdiansættelse »anskaffelsesprisen« og »dagsprisen«. I de øvrige udkast benyttes i stedet for »dagsprisen« begrebet »den virkelige værdi«, jfr. definitionen i de pågældende udkast § 99, sidste stk. Om den heri liggende - mere teoretiske - forskel henvises til de særlige bemærkninger nedenfor til § 99.

Reglerne i udkastet § 100 om *værdiansættelsen af anlægsaktiver,* er med enkelte afvigelser i overensstemmelse med bestemmelserne i udkast 1964. Den højeste værdiansættelse er efter stk. 1 som almindelig hovedregel anskaffelsesprisen med tillæg af omkostninger til forbedringer, men denne forskrift suppleres med en ny bestemmelse om, at anlægsværdier ikke må optages til en højere værdi end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående år. Ved værdiansættelsen skal iøvrigt tages hensyn - som hidtil - til kravet i stk. 2 om årlige afskrivninger i overensstemmelse med stedfunden værdiforringelse på grund af alder, slid eller andre tilsvarende forhold, men dette krav er i udkastet suppleret af den nye forskrift i stk. 3 om en videregående »nedskrivning,« hvor dette må anses for nødvendigt efter god regnskabsskik, d. v. s. hvor værdiforringelsen ikke kan anses som værende forbigående. Sidstnævnte bestemmelse, der har sit forbillede i gældende svensk AL § 100, 1. mom., stk. 2, og den nye tyske AL § 154, stk. 2, tager sigte på en varig værdiforringelse på grund af en for de pågældende aktiver indtruffen generel nedgang i prisniveauet eller som følge af nye opfindelser.

Bestemmelserne i stk. 4 om mulighederne for, uanset hovedreglerne i stk. 1 og 2, at foretage opskrivning af anlægsaktiver og om anvendelsen af det herved indvundne provenu, er stemmende med 1964-udkastet § 79, stk. 2, men suppleres af en ny bestemmelse om, at fast ejendom dog aldrig må opskrives over ejendomsværdien ifølge seneste offentlige ejendomsvurdering, jfr. gældende svensk AL § 100, 2. mom., in fine. I tilslutning til reglerne om opskrivning i stk. 4 er der - i alle de nordiske udkast - i stk. 5 givet en særlig adgang til opskrivning af de i den seneste status helt eller delvis nedskrevne fordringer, for så vidt de har karakter af anlægsaktiver, f. eks. langfristede varekreditter til politisk ustabile lande.

I § 101 er optaget *vurderingsregler for visse anlægsværdier* af særlig karakter, fortrinsvis immaterielle aktiver. I det omfang aktivering overhovedet bør kunne finde sted, bør de højst optages til en værdi svarende til de afholdte udgifter, og afskrivning skal i reglen finde sted over et kort åremål. Tilsvarende bestemmelser var i 1964-udkastet optaget i § 79, stk. 7 (egne aktier), stk. 10 (good-will), stk. 9 (stiftelsesomkostninger), stk. 5 (igangværende arbejder for fremmed regning) og stk. 6 (værdipapirer, der er genstand for offentlig kursnotering). I det foreliggende udkast er i § 101 tillige optaget nye regler om vurderingen af visse organisationsomkostninger (stk. 4) og om omkostninger og kurstab på langfristede lån (stk. 5). I øvrigt henvises nærmere til de særlige bemærkninger nedenfor til § 101.

Udkastets almindelige henvisning til iagttagelse af »god regnskabsskik« og de i vurderingsreglerne fastsatte forskrifter om den højeste værdi, hvortil de pågældende aktiver må optages i status, betyder, at man fortsat anser det for forsvarligt inden for visse rammer gennem en vurdering af omsætnings- og anlægsaktiver af konsolideringshensyn at oparbejde *hemmelige reserver.* De muligheder for at konstatere, om en undervurdering har fundet sted, og om den foretagne reservering går ud over, hvad hensynet til en passende konsolidering kræver, som 1964-udkastet indeholder, er dog fastholdt og yderligere forøgede i det foreliggende udkast, dels som følge af de videregående krav til specifikation af aktiver og passiver, dels gennem de supplerende oplysninger (noter) til årsregnskabet, som er foreskrevet i udkastet § 105. Vigtig er navnlig reglen under punkt 11 vedrørende oplysning om foretagne ændringer vedrørende omsætningsaktivers vurdering, vedrørende afskrivninger på anlægsværdier eller i andre henseender, alt under forudsætning af, at disse ændringer i væsentlig grad har påvirket årsresultatet eller i øvrigt er af større betydning. Udkastet er i

denne henseende videregående end de i 1964-udkastet § 80, stk. 3, mere forsigtigt udformede krav om visse oplysninger i årsberetningen om de ved vurderingen anvendte principper og om eventuelle ændringer i forhold til tidligere anvendte vurderingsprincipper. Den foretagne stramning af kravene tilsigter at efterkomme aktionærernes rimelige krav på oplysning gennem regnskabet om, at der ved værdiansættelsen af aktiver og passiver er foretaget dannelse og navnlig opløsning af hemmelige reserver, såfremt dette har haft væsentlig indflydelse på driftsresultatet. Spørgsmålet har især praktisk betydning for vurderingen af varebeholdninger og lign., hvor en usynlig op- og nedskrivning af lagerreserver foretaget af indkomstudjævnende grunde kan medføre en tilsløring af det reelle driftsresultat.

De i §§ 102-105 opstillede minimumskrav til *den formelle opstilling af årsregnskabet* er baseret på en ajourføring og supplering af de i 1964-udkastet indeholdte krav til specifikation, gruppering og placering af regnskabsposterne inden for årsopgørelsen.

Der er herved tilstræbt en så vidt gørlig ensartet nordisk terminologi. Begrebet status er bibeholdt med tilføjelse af det uden for Danmark almindeligt anvendte udtryk »balance« i parentes, medens ordet driftsregnskab er erstattet af udtrykket resultatopgørelse. Endvidere er betegnelsen passiver afløst af det mere dækkende udtryk: gæld og egenkapital.

For status (balancen) såvel som for resultatopgørelsen gælder - som omtalt foran - det almindelige krav i § 98 om hensyntagen til »god regnskabsskik« vedrørende regnskabets specifikation, opstilling og posternes benævnelse. Denne almindelige hovedregel suppleres for balancens vedkommende af de i § 102 stillede minimumskrav med hensyn til specifikation af selskabets aktiver (omsætnings- og anlægsaktiver m. v.), gæld og egenkapital (kortfristet og langfristet gæld, udbytte til aktionærerne og henlæggelser til investeringsfonds og lign.), og for så vidt angår egenkapitalen opdelt på bunden og fri egenkapital. Endvidere skal status - som efter 1964-udkastet § 79, stk. 11 - indeholde oplysning (eventuelt inden for linien) om omfanget af pantsætninger og garantiforpligtelser. Den i § 102 angivne opstilling af posterne er dog - som anført i stk. 2 - ikke udtryk for nogen skemapligt. Fravigelser kan foretages, hvor en anden opstilling også må anses for stemmende med god regnskabsskik. I tilslutning til kravene i § 102 stilles der i § 103 for visse regnskabsposter, der kun har praktisk betydning for et begrænset antal selskaber, særlige krav om en yderligere specifikation, omfattende de samlede beløb af fordringer og gældsposter tilligemed pante- og garantiforpligtelser mellem moder- og datterselskaber, det samlede beløb af lån til ledelse og aktionærer i selskabet og dets moderselskab, jfr. 1964-udkastet § 79, stk. 12, og det samlede beløb af eventuelle pantsætninger for trediemands gæld.

Om kravene i § 104 til opstillingen af *resultatopgørelsen* gælder, at der - bortset fra de angivne minimumskrav til specifikation - ikke stilles krav om anvendelse af en bestemt opstillingsmåde. I øvrigt kan der i det hele henvises til de almindelige motiver til 1964-udkastet s. 166-168.

I overensstemmelse med praksis i en række andre lande er der i udkastet § 105 foreslået bestemmelser om *supplerende oplysninger til status og resultatopgørelsen,* der kan optages som noter til regnskabet. Der opnås herved en større oplysningsmulighed til bedømmelse af regnskabet, hvortil kommer det mere praktiske, at sådanne oplysninger vanskeligt ville kunne indpasses i selve regnskabet uden at forringe overskueligheden af dette.

En del af de omhandlede oplysninger krævedes også efter 1964-udkastet - enten i selve regnskabsopstillingen eller i årsberetningen. Dette gælder således punkt 5 (udkast 1964 § 78, stk. 3, litra i), punkt 7 (udkast 1964 § 79, stk. 1), punkt 9 (udkast 1964 § 80, stk. 3), punkt 12 (udkast 1964 § 79, stk. 5) og punkt 14 (udkast 1964 § 79, stk. 14).

Blandt de øvrige noter fremhæves *punkt 1* om aktiebesiddelse i andre selskaber, der skal specificeres, medmindre det skønnes at kunne være til skade for selskabet, *punkt 2* om fast ejendom, skibe og luftfartøjer, hvorefter der skal gives oplysning om oprindelig anskaffelsessum og de senere foretagne opskrivninger og det sammenlagte beløb af de indtil regnskabsårets udgang foretagne af- og nedskrivninger, *punkterne 8, 10 og* 11 vedrørende vurderingen og posteringen af anlægs- og omsætningsaktiver og *punkt 13,* der kræver oplysning om den latente skatte-

byrde, der opstår i tilfælde, hvor der i skatteregnskabet er foretaget større afskrivninger end i det officielle regnskab.

Årsregnskabet skulle allerede efter 1964-udkastet være ledsaget af en skriftlig *årsberetning.* Dette er yderligere understreget i det foreliggende udkast, hvorefter årsberetningen nu formelt udgør en del af årsregnskabet. Om årsberetningens indhold gælder - i overensstemmelse med 1964-udkastet, s. 171, - ifølge udkastet § 106, at det skal give oplysning om forhold, som ikke skal fremgå af status eller resultatopgørelsen, men som er af vigtighed for bedømmelsen af selskabets økonomiske stilling og resultatet af dets virksomhed. Hensynet til selskabets berettigede interesser i at undlade medtagelsen af oplysninger om forretningshemmeligheder og lign. er dog nu understreget ved tilføjelsen om, at disse oplysninger kun skal gives i det omfang, det kan ske uden skade for selskabet. Dette hensyn er også taget i betragtning for så vidt angår det i det danske udkast fastholdte krav om vedlæggelse af årsregnskabet for det ansvarlige interessentskab, i hvilket selskabet måtte være interessent. Den samme modifikation gælder — som hidtil — det i § 106, stk. 2, stillede krav om oplysning om selskabets bruttoomsætning. § 106, stk. 3, stiller det nye krav, at der i årsberetningen skal gives oplysning, dels om det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret, dels om det samlede beløb, der er medgået til lønninger og vederlag til de i selskabet ansatte incl. selskabets ledelse, jfr. gældende svensk AL § 103, 1. mom, stk. 2. Endvidere har man i § 106, stk. 5 - omend med nogen betænkelighed - medtaget det i de øvrige nordiske udkast stillede krav om, at der i årsberetningen *for et moderselskab* skal gives oplysning om koncernens årsresultat i henhold til det udarbejdede koncernregnskab samt om den samlede frie egenkapital eller det samlede tab. Endelig har man i § 106, stk. 4, fulgt den i en række lande almindelige praksis, hvorefter de af bestyrelsen foreslåede dispositioner med hensyn til anvendelsen af årets overskud (eller dækning af tab) altid skal fremgå af årsberetningen.

I tilknytning til foranstående redegørelse for lovens krav til opgørelsen af årsregnskabet som helhed - status (balance), resultatopgørelse og årsberetning - henledes opmærksomheden samtidig på den garanti for regnskabsopgørelsens opfyldelse af disse minimumskrav, der ligger i den revisionsberetning, der efter udkastet § 91 skal afgives til generalforsamlingen.

Om motiveringen for den i udkastet *§107* forlangte udarbejdelse af et *koncernregnskab* i forbindelse med årsregnskabet for det pågældende moderselskab kan man i det hele henvise til de almindelige bemærkninger til 1964-udkastet s. 173 ff. Definitionen af begreberne moder- og datterselskaber er af systematiske grunde nu optaget i udkastet § 2, men i øvrigt uden væsentlige ændringer i forhold til udkast 1964, § 82, jfr. foran s. 56. Om regnskabsopstillingen anvendte 1964-udkastet § 81 begrebet koncernopgørelse, som skulle indeholde et sammendrag af moder- og datterselskabernes status og tillige en angivelse af det samlede overskud eller tab. I stedet anvendes nu begrebet *koncernregnskab,* som enten kan udarbejdes i form af en egentlig (konsolideret) *koncernbalance* (§ 107, stk. 2), svarende til den i 1964-udkastet omhandlede koncernopgørelse, *eller* - hvor særlige forhold gør dette mere hensigtsmæssigt (se nærmere s. 144 nedenfor) - *en koncernredegørelse* (§ 107, stk. 3), hvortil der ikke stilles helt de samme udførlige krav. I begge regnskabsformer skal der gives oplysning om koncernens årsresultat samt om den samlede frie egenkapital (eller tab) og i denne forbindelse foretages en eliminering af interne fortjenester og udbytteudbetalinger mellem koncernselskaberne. Ved beregningen af den interne fortjeneste, der - som en urealiseret avance - skal fradrages ved opgørelsen af koncernens samlede årsresultat, indtager udkastet § 107, stk. 4 - i modsætning til udkast 1964 §81 - det logisk mere rigtige standpunkt, at det kun er den på moderselskabet faldende andel af fortjenesten, der skal fradrages, hvilket er af praktisk betydning, hvor moderselskabet ikke ejer den fulde aktiekapital i datterselskabet. Endvidere indeholder bestemmelsen den skærpelse i forhold til 1964-udkastet, at internfortjenesten skal fradrages ved overdragelse af aktiver i det hele taget mellem moder- og datterselskaber og ikke alene ved overdragelse af omsætningsaktiver, hvor faren for misbrug efter erfaringerne her i landet er størst.

Anvendelsen af udkastets koncernregler er i øvrigt fortsat *begrænset til de koncern-*

forhold, hvor såvel moder- som datterselskaberne er aktieselskaber. I tilfælde, hvor et eller flere af datterselskaberne selv er moderselskaber, medfører reglerne, at et koncernregnskab skal udarbejdes også af sådanne datterselskaber.

Det må antages, at koncernregnskabsreglerne i princippet også må finde anvendelse på et dansk moderselskab, for så vidt angår de i udlandet beliggende datterselskaber.

Endelig skal fremhæves, at der - også på nordisk basis - har været enighed om ikke at stille noget lovkrav om, at koncernregnskabet skal være tilgængeligt for andre end de pågældende selskabers ledelse samt revisor, der efter udkastets § 88 skal revidere koncernregnskabet, jfr. bemærkningerne i 1964-udkastet s. 174, spalte 2.

Med hensyn til spørgsmålet om indsendelse af årsregnskab m. v. til aktieselskabsregisteret opretholder udkastet i § 108 med enkelte formelle ændringer reglerne i 1964-udkastet § 85, hvorved bemærkes, at årsregnskabet efter nærværende udkast også omfatter årsberetningen, jfr. § 96. Yderligere er indsendelseskravet udvidet til også at omfatte den revisionsberetning, der ifølge § 91 skal afgives til generalforsamlingen. De indsendte regnskaber m. v. gøres hermed offentlig tilgængelige, idet udkastet ikke - lige så lidt som 1964-udkastet - har bevaret den ifølge AL 1930 § 45, 2. punktum, bestående adgang til i visse selskaber at tage forbehold om, at de indsendte regnskaber gøres offentlig tilgængelige, jfr. herved de almindelige betragtninger i 1964-udkastet s. 171-173. Til de i betænkning 362-1964 s. 172 meddelte oplysninger om, i hvilket omfang der er gjort brug af den efter AL 1930 § 45, 2. punktum, bestående adgang til at tage forbehold mod offentliggørelse af et selskabs regnskab, kan tilføjes, at en af aktieselskabsregistreret pr. 1. januar 1968 foretagen opgørelse viser, at ca. 10.000 selskaber (af ialt ca. 16.760 registrerede selskaber) havde taget forbehold mod, at deres regnskaber gøres offentlig tilgængelige, jfr. nedenstående oversigt. For det danske udvalgs overvejelser har det under drøftelserne på nordisk plan i denne henseende ikke været uden betydning, at regnskaberne i Sverige har været offentlig tilgængelige siden 1910, og at dette reelt også er gældende i Finland i henhold til bestemmelserne i bogføringslovgivningen. Endvidere er offentlighed med hensyn til regnskaberne nu også fuldt ud gennemført ved den engelske Companies Act 1967, hvorefter den gruppe af private selskaber (exempt private companies), der tidligere var fritaget for offentliggørelsen af deres regnskaber, nu er underkastet de almindeligt gældende regler om regnskabspligten og regnskabernes offentliggørelse. Den samme tendens i retning af større åbenhed og offentlighed har også sat sit præg på de hidtil beskedne resultater af den igangværende harmonisering af lovgivningerne inden for fællesmarkedslandene. Det af Fællesmarkedets Råd den 9. marts 1968 udarbejdede direktiv om en koordinering af visse selskabsretlige regler in-

Aktiekapital	1. Samtlige aktieselskaber		2. Heraf med »hemmeligt« regnskab		3. 2. i pct. af 1. målt efter	
	Antal	Kapital 1.000 kr.	Antal	Kapital 1.000 kr.	Antal	Kapital
Under 25.000 kr.	3.505	43.769	2.179	26.919	62	62
25–100.000 kr.	4.204	210.922	2.430	120.821	58	57
100–250.000 kr.	3.967	568.297	2.259	317.390	57	56
250–500.000 kr.	1.821	593.292	999	330.536	55	56
1/2–1 mill. kr.	1.379	836.772	832	500.812	60	60
1–2 mill. kr.	911	1.092.290	668	781.893	73	72
2–5 mill. kr.	592	1.636.511	404	1.110.551	68	68
5–10 mill. kr.	211	1.343.975	139	851.381	66	63
10–20 mill. kr.	100	1.286.882	65	834.478	65	65
20 mill. kr. og derover	75	4.175.817	37	1.385.372	49	33
I alt	16.765	11.788.527	10.012	6.260.153	60	53

deholder bl. a. også regler om offentliggørelse af årsregnskaber, og kravet om offentlighed i så henseende gælder principielt også GmbH-selskaber og lign. For sidstnævnte selskaber indtræder denne pligt dog først på et senere tidspunkt, inden hvilket der skal være givet nærmere retningslinier for regnskabernes form og indhold.

På den anden side må udvalget fortsat slutte sig til det af aktielovkommissionen fremsatte principielle synspunkt (betænkning 362/1964 s. 172, spalte 1), at offentlighedens krav på orientering om aktieselskabernes økonomiske stilling gennem adgang til regnskaberne ikke helt har samme vægt, når der er tale om »familieaktieselskaber«, og når disse selskaber ikke henvender sig til offentligheden om aktietegning. Ud fra denne betragtning ville det ikke kunne anses som et afgørende brud på offentlighedsprincippet, om man, indtil der eventuelt måtte foreligge en særlig lovgivning om de såkaldte »små aktieselskaber« samt en tilsvarende lovgivning om andre virksomheder med begrænset ansvar, der ikke omfattes af aktieselskabsloven, gav sådanne rene familieaktieselskaber af denne lukkede karakter en adgang til at tage forbehold imod regnskabernes offentliggørelse.

Til de i kapitel 12 indeholdte regler om årsregnskabet og koncernregnskabet skal endelig bemærkes, at disse regler ifølge *overgangsbestemmelserne i udkastet § 170, stk. 1,* først vil komme til anvendelse for det regnskabsår, der påbegyndes et år efter lovens ikrafttræden i øvrigt, reglerne om koncernregnskab dog først for det derefter følgende regnskabsår. For det tilfælde, at loven træder i kraft den 1. januar 1971, og selskabets regnskabsår er kalenderåret, vil de nye regnskabsregler først være obligatoriske for regnskabet for 1972. Lovens regler om koncernregnskab vil på samme måde først være obligatoriske for regnskabet for 1973.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 96.

(AL § 41, udkast 1964 § 75 og bemærkningerne dertil s. 176-177).

Stk. 1. Bestemmelsen fastslår den ledelsen påhvilende pligt til regnskabsaflæggelse, omfattende først og fremmest udarbejdelse af årsregnskab, d. v. s. status (balance) og resultatopgørelse og årsberetning. Man har af lovtekniske grunde anset det for hensigtsmæssigt at nævne årsregnskabets bestanddele i den angivne rækkefølge: status, resultatopgørelse og årsberetning, men selskaberne er frit stillet med hensyn til anvendelsen af denne rækkefølge. I dansk praksis vil det sædvanlige nok blive: årsberetning, resultatopgørelse og status. Herudover skal der i moderselskaber tillige udarbejdes et koncernregnskab.

Om årsregnskabets indhold er nærmere regler fastsat i §§ 102 og 103 (status eller balancen), i § 104 (resultatopgørelsen) og i § 105 (supplerende oplysninger til status og resultatopgørelse) samt i § 106 (årsberetningen). Ssnest otte dage før den ordinære generalforsamling skal årsregnskabet tilligemed den af revisorerne afgivne revisionsberetning fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor og samtidig tilstilles enhver noteret aktionær, der har fremsat begæring herom, jfr. § 73, stk. 4. Årsregnskab og revisionsberetning skal herefter fremlægges på den ordinære generalforsamling, jfr. § 69, der træffer bestemmelse om godkendelse af status og resultatopgørelse samt om, hvorledes der skal forholdes med årets fortjeneste eller tab.

Stk. 2. foreskriver, at årsregnskabet (og det evt. koncernregnskab) skal underskrives af bestyrelsen og af direktionen, hvor en sådan findes. Dette gælder således også årsberetningen, cfr. 1964-udkastet § 75, stk. 2, i. f.

I normale tilfælde vil der under drøftelserne i bestyrelse og direktion blive opnået enighed om årsregnskabets indhold. I modsat fald må spørgsmålet om, i hvilken form regnskabet skal forelægges generalforsamlingen, afgøres efter majoritetens beslutning, jfr. § 57, stk. 2, og i tilslutning hertil har man i § 96, stk. 2, 2. punktum - med forbillede i gældende svensk og norsk ret - bestemt, at den, der har den opfattelse, at regnskabet ikke bør godkendes eller i øvrigt har indvendinger mod dette, som han ønsker at gøre aktionærerne bekendt med, kun bør underskrive med forbehold, og give en nærmere redegørelse i årsberetningen.

Den i de øvrige nordiske udkast som § 96, sidste stk., foreslåede frist for regnskabets aflevering til revisorerne er efter dansk tradition unødvendig og er derfor ikke medtaget i det danske udkast.

Stk. 3. Bestemmelsen forudsætter - ligesom 1964-udkastet - at der - i tilslutning til vedtagelsen af en ny aktieselskabslov - gennemføres en revision af bankloven, således at der i bankloven optages en fuldstændig opregning af de for banker gældende regler om regnskabsaflæggelsen, jfr. herved i øvrigt udkastets § 1, stk. 1.

For forsikringsaktieselskaber er der i lov om forsikringsvirksomhed nr. 147 af 13. maj 1959 givet selvstændige regler om regnskabsaflæggelse m. v., jfr. lovens §§ 62-79 og §§ 88-97, men da disse bestemmelser i vidt omfang er gentagelser af reglerne i AL 1930, må det til sin tid overvejes, i hvilket omfang en gennemførelse af de nye regnskabsregler for aktieselskaber bør medføre en revision af nævnte lov.

De i udkastet foreslåede regler vedrørende regnskabsaflæggelse m. v. vil fuldt ud være gældende for børsnoterede aktieselskaber i øvrigt, men suppleres af de yderligere forskrifter, der er fastsat i børslovgivningen, jfr. fondsbørsloven af 19. marts 1930 og bekendtgørelse om vedtægter for Københavns Fondsbørs af 25. april 1959 med senere ændringer. Da den revision af den gældende fondsbørsordning, der er under forberedelse i det af handelsministeriet i 1963 nedsatte fondsbørsudvalg, må forudsættes at indeholde forslag til ændringer også i relation til de børsnoterede selskabers regnskabsaflæggelse m. v., er dette udvalg løbende blevet orienteret om de af aktielovudvalget udarbejdede udkast på dette område.

Til § 97.

(Udkast 1964 § 76, stk. 3 og bemærkningerne hertil s. 177).

Stk. 1. Bestemmelsen er i overensstemmelse med § 3 i bogføringsbekendtgørelsen nr. 226 af 18. juni 1959. Om regnskabsperiodens begyndelses- og slutdato er nogen bestemt forskrift ikke optaget i noget af udkastene, jfr. herved den i svensk og norsk lov hidtil gældende deklaratoriske regel om benyttelse af kalenderåret. I stedet har man - i alle udkast - foreskrevet, at regnskabsperioden skal angives i vedtægterne, jfr. § 4, punkt 9.

Stk. 2. Kravet om, at selskaber, der hører til samme koncern, normalt skal have samme regnskabsår, er opretholdt, men fravigelse kan dog tillades, når særlige forhold tilsiger dette. Kravet om en formel dispensation fra overregistrator til fravigelse er således frafaldet. Derimod er kravet i § 107, stk. 1, om, at koncernregnskabet altid skal opgøres pr. samme dato som moderselskabets regnskab, ufravigeligt.

Til § 98.

(AL § 42, stk. 1, udkast 1964 § 76, stk. 1, og bemærkningerne hertil s. 177).

Denne almindelige regel om årsregnskabets opgørelse er i realiteten en gentagelse af den i AL § 42, stk. 1,1. pkt., og 1964-udkastet § 76, stk. 1, 1. pkt., indeholdte henvisning til iagttagelse af »ordentlig og forsigtig forretningsbrug«. Dette begreb dækkes nu af det fællesnordiske begreb »god regnskabsskik«. I forhold til den almindelige regel i § 98 har det i udkastet § 104, stk. 1, indeholdte almindelige krav til opgørelsen af resultatopgørelsen den særlige betydning, at det for resultatopgørelsens vedkommende understreges, at hensyn skal tages ikke blot til det ønskelige i en klar og oplysende opgørelse, men også til selskabets berettigede interesse i, at der ikke gives oplysninger, der kan skade selskabet i konkurrencemæssig henseende.

Det danske udkast har ikke — som de øvrige udkast - i § 98 optaget nogen definition af begreberne omsætnings- og anlægsaktiver. Der er dog ikke tale om nogen reel forskel, idet begreberne er anvendt i samme betydning i det danske udkast §§ 99 og 100. På den anden side kan optagelsen af en udtrykkelig definition dog måske skabe en illusion om en skarp sondring, der entydigt løser de mange og vanskelige problemer om de enkelte posters placering og vurdering. Den i de øvrige udkast optagne definition af begrebet »anskaffelsesprisen«, jfr. §§ 99-101, skønnes overflødig.

Den som sidste pkt. i § 98 optagne generelle bestemmelse med relation til bestemmelserne om postering af aktier m. v. i §§ 102, 104 og 105 muliggør en forenklet formulering af de pågældende regnskabsposter, jfr. f. eks. § 102, stk. 2.A.I.2, og A.II.l. og 2.

Til § 99.

(Udkast 1964 § 79 og bemærkningerne hertil s. 181-182).

Vurderingsreglerne i § 99 er i forhold til 1964-udkastet udvidet til at gælde omsæt-

nings akt iver i det hele taget, ikke blot varebeholdninger og lign., men også de øvrige i § 102, stk. 2.A.I., nævnte aktiver, for så vidt de ikke er bestemt til vedvarende eje eller brug. Om værdipapirer og igangværende arbejder for fremmed regning henvises dog til særlige regler i § 101, stk. 7 og 8. Omsætningsaktiver må efter § 99 ikke ansættes til en højere værdi end anskaffelsesprisen og ej heller højere end dagsprisen (den laveste værdis princip). Det er ved formuleringen præciseret, at vurderingen aldrig må sættes til en højere værdi end dagsprisen, medens anskaffelsesprisen under særlige omstændigheder kan overskrides, men dog stadig med dagsprisen som øverste grænse.

Ved anskaffelsesprisen forstås udgifterne ved aktivernes erhvervelse eller fremstilling (kostprisen) og ved dagsprisen genanskaffelses- eller markedsprisen. For varebeholdninger, herunder råvarer, halv- og helfabrikata, volder en nærmere præcisering af det anviste forsigtighedsprincip særlige problemer, navnlig for industriprodukter, og de afvigende regnskabsteoretiske opfattelser gør det betænkeligt at lovfæste alt for præcise bestemmelser. Den hidtil mest anvendte beregningsform har her i landet været den såkaldte kostprismetode, hvorefter varen ansættes til den »fulde kalkulationsværdi«, bestående af råvarer, arbejdsløn, variable og til en vis grad faste fabriksomkostninger, men der har i de senere år været en tendens i retning af at anvende markedsprisen som udgangspunkt og heri fratrække de til færdiggørelse af varen fornødne produktionsomkostninger, salgsomkostninger og avance.

Fra dansk side har man ikke anset det for hensigtsmæssigt at opgive begrebet dagspris til fordel for det i de øvrige nordiske udkast anvendte begreb »den virkelige værdi«, jfr. herved den heraf givne definition, hvoraf det fremgår, at der fra salgs- eller markedsværdien kun fradrages salgsomkostninger, men ikke gøres noget fradrag for avance, ligesom det er uklart, hvilke omstændigheder der kan tilsige, at en anden værdiansættelse er i overensstemmelse med god regnskabsskik.

Den reelle forskel mellem udkastene er dog næppe af større praktisk betydning, og det afgørende synes at være, at alle udkast angiver en højeste værdiansættelse for omsætningsaktiver, der aldrig må overstige dagsprisen (den virkelige værdi), medens anskaffelsesprisen kan fraviges opad, såfremt det under særlige omstændigheder måtte være i overensstemmelse med god regnskabsskik.

Til § 100.

(AL § 42, stk. 3, udkast 1964 § 79, stk. 1-3 og bemærkningerne dertil s. 181),

Anlægsaktiver er sådanne aktiver, der er bestemt til brug i selskabet i længere tid, jfr. § 102, stk. 2 A. II, og det er derfor ikke rimeligt at forlange, at deres værdi straks skal nedskrives til dags- eller markedsprisen. I stedet bør omkostningerne ved deres erhvervelse (anskaffelsesprisen) lægges til grund som udgangspunkt for værdiansættelsen for hele deres »levetid«. I overensstemmelse hermed foreskriver stk. 1, at anlægsaktiver højst må optages til den værdi, der svarer til anskaffelsesprisen, og stk. 2, at afskrivning skal ske årligt med mindst det beløb, der svarer til den værdiforringelse, der finder sted på grund af alder, slid og andre tilsvarende forhold, jfr. i det hele 1964-udkastet § 79, stk. 1 og 3, og samtidig er det anset for at være af en vis pædagogisk betydning her at fremhæve den i 1964-udkastets § 76, stk. 1, sidste punktum indeholdte almindelige regel om, at afskrivningerne skal foretages, selv om resultatopgørelsen viser eller derved kommer til at vise underskud. Såfremt det viser sig, at den bogførte værdi af et anlægsaktiv efter sådan normal afskrivning er højere end den virkelige værdi, og dette ikke skyldes rent forbigående årsager, er det - som noget nyt - i stk. 3 præciseret, at det pågældende aktiv da må afskrives yderligere (nedskrives) i den udstrækning, det må anses for nødvendigt efter god regnskabsskik, jfr. gældende svensk AL § 100, 1. mom., stk. 2 og norsk AL § 78, stk. 5.

Til anskaffelsesprisen kan - som hidtil - medregnes udgifter, som er anvendt til forbedringer, dog kun for beløb, der er afholdt i regnskabsåret, eller som er medtaget i status for det forudgående år som overført fra tidligere regnskabsår. I overensstemmelse hermed fastslår stk. 1, at anlægsaktiver i øvrigt ikke må optages til en højere værdi end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående regnskabsår. Der må således ikke ved værdiansættelsen indregnes omkostninger, der tidligere er afholdt over driften.

De nævnte vurderingsregler er i overensstemmelse med de øvrige nordiske udkast,

bortset fra, at det danske - og finske - udkast, for så vidt angår de normale årlige afskrivninger på grund af slid m. v., ikke - som det norske og det svenske udkast - henviser til benyttelse af nogen afskrivningsplan. Afskrivning efter en forud lagt plan kan indebære en vis tilbøjelighed til at fastholde en afskrivningsskala, hvor omstændighederne tilsiger en større smidighed.

Fra reglen om, at anlægsaktiver ikke må optages til en højere værdi end det beløb, hvormed de er optaget i status for det forudgående år - bortset fra de i regnskabsåret anvendte udgifter til forbedringer - gælder dog - som hidtil - den undtagelse efter udkastets § 100, stk. 4, at opskrivning kan finde sted, såfremt det pågældende anlægsaktiv må anses at have undergået en varig værdiforøgelse, der væsentligt overstiger den hidtil bogførte værdi. Forudsætningen herfor er dog stadig, at det ved opskrivningen indvundne beløb bindes i selskabet på en sådan måde, at opskrivningen ikke kan danne grundlag for udbetaling af udbytte. Endvidere har man for så vidt angår fast ejendom - i overensstemmelse med gældende svensk ret - foreslået, at disse ikke må opskrives over den senest foretagne offentlige ejendomsvurdering. For så vidt angår den tilladte anvendelse af det til opskrivningen svarende beløb, er reglerne i de nordiske udkast i øvrigt overensstemmende, bortset fra, at man i det danske udkast har bevaret den traditionelle adgang til også at kunne benytte opskrivningsbeløbet til dækning af underskud. Det må erkendes, at en sådan anvendelse - teoretisk - i visse tilfælde kan danne basis for en indirekte frigørelse af en ikke indvundet fortjeneste, men i praksis har reglen ikke givet anledning til påviselige misbrug af denne art. I udkastet er det i øvrigt ved affattelsen af stk. 4, litra a-d, præciseret, at nedskrivningen under litra a kun omfatter nødvendige nedskrivninger, og i litra d benyttes den fælles nordiske betegnelse »opskrivningsfond«. Anvendelsen af opskrivningsbeløb til de under a-c nævnte formål kræver ikke, at beløbet forud er henlagt til den under d nævnte opskrivningsfond.

Om anvendelsen af de ved opskrivning af anlægsværdier indvundne beløb skal der ifølge udkastets § 105, punkt 9, eventuelt i en note til den pågældende aktivpost, gives oplysning i regnskabet.

Til §101.

(AL § 42, stk. 2, 6 og 7, udkast 1964 § 79, stk. 5-7 og stk. 9-10 og bemærkningerne dertil s. 182).

Reglerne i § 101 omfatter - som omtalt foran under de almindelige bemærkninger s. 129 visse særlige aktiver, fortrinsvis anlægsaktiver af immateriel karakter, hvor de almindelige vurderingsregler i §§ 99 og 100 fraviges helt eller delvis.

Stk. 1 og 2. Egne aktier må efter udkastets § 48 kun erhverves i visse undtagelsestilfælde, jfr. bemærkningerne foran til § 48. I de tilfælde, hvor erhvervelse lovligt kan finde sted, har der været nordisk enighed om, at de pågældende aktier som hovedregel skal optages som aktiver uden værdi (med angivelse inden for linien af deres pålydende). Denne regel fraviges dog for så vidt angår egne aktier, der lovligt er erhvervet inden for de to sidste regnskabsår, jfr. herved afviklingsfristen i § 48, stk. 2, i hvilket fald de kan optages i status, dog højst til anskaffelsesprisen. For de af et moderselskab ejede aktier i et datterselskab gælder de for anlægsaktiver i § 100 foreskrevne vurderingsregler, men i det omfang, datterselskabet samtidig lovligt måtte eje aktier i moderselskabet, f. eks. i tilfælde, hvor aktierne er erhvervet før lovens ikrafttræden, skal der efter stk. 2 ved vurderingen bortses fra værdien af datterselskabets aktier i moderselskabet, d. v. s. at de betragtes som aktiver uden værdi.

Stk. 3. Bestemmelsen er med visse redaktionelle ændringer i definitionen af begrebet »good-will« i overensstemmelse med gældende ret og 1964-udkastet, bortset fra at den foreskrevne afskrivning - på fællesnordisk basis - er fastsat til mindst ti pct. årligt.

Stk. 4. Med forbillede i gældende norsk og svensk ret har man i stk. 4 tilladt en aktivering af visse tidligere afholdte »organisationsomkostninger m. v.«, for så vidt de repræsenterer en væsentlig og varig værdi for selskabet. Det pågældende aktiv skal årligt afskrives med mindst tyve pct., medmindre en mindre andel på grund af særlige omstændigheder er forenelig med god regnskabsskik. Omkostninger, som vedrører selve stiftelsen af selskabet, d. v. s. etableringen af den juridiske form for økonomisk virksomhed, som aktieselskabet indebærer, kan ikke aktiveres, og det samme gælder omkostninger i forbindelse med aktiekapital-

forhøjelse - se udtrykkeligt udkastet § 101, stk. 6. De omkostninger, som omfattes af stk. 4, er sådanne udgifter, som er forbundet med en opbygning eller udvidelse af selskabets tekniske og kommercielle organisation. For så vidt der er tale om organisationsomkostninger, der er afholdt før selskabets stiftelse, må det være en forudsætning, at de er optaget i stiftelsesoverenskomsten efter reglerne i udkastet § 6, stk. 2.

Stk. 5. Bestemmelsen vedrører vurderingen af visse langfristede gældsposter: obligationslån og lign. og lovfæster her den i regnskabsteori og -praksis anerkendte fremgangsmåde, hvorefter provision og andre ved optagelsen af lånet afholdte direkte omkostninger samt det ved udstedelse af sådanne obligationer til underkurs konstaterede kurstab kan optages som et aktiv, der skal afskrives med årlige beløb, beregnet således at posten er fuldt nedskrevet ved lånets forfaldstid, jfr. norsk AL § 80, punkt 6, og svensk AL § 100, 10. mom., stk. 1.

Stk. 6. Der henvises til bemærkningerne foran under stk. 4.

Stk. 7. Bestemmelsen opretholder - som en dansk særregel - den traditionelle adgang til at optage børsnoterede værdipapirer til den ved regnskabsårets slutning senest noterede køberkurs, jfr. banklovens § 13, stk. 2.

Reglen er for så vidt en fravigelse af de i udkastets § 100, stk. 4, foreskrevne vurderings- og opskrivningsprincipper, men har hidtil ikke givet anledning til misbrug eller kritik. Dette hænger sammen med, at man fra selskabernes side har haft forståelsen af det betænkelige i at tage en kursstigning, d. v. s. en ikke-realiseret gevinst til indtægt i resultatopgørelsen. I modsætning til 1964-udkastets § 79, stk. 6, sidste punktum, indeholder nærværende udkast ikke nogen regel om vurderingen af andre, ikke-børsnoterede værdipapirer.

Stk. 8. Bestemmelsen opretholder - ligeledes som en dansk særregel - den i udkast 1964 § 79, stk. 5, optagne særregel for vurdering af igangværende arbejder for fremmed regning, jfr. bemærkningerne til 1964-udkastet s. 182, spalte 1. Det er antydet under de nordiske forhandlinger, at en tilsvarende regel muligvis lader sig udlede af definitionen af »den virkelige værdi« i de andre nordiske landes udkast § 99, stk. 2, in fine.

I øvrigt henvises til udkastet § 105, punkt 12, der i visse tilfælde kræver supplerende oplysninger om den foretagne vurdering.

Til §102.

(Udkast 1964 § 78 og bemærkninger dertil s. 181 samt § 79, stk. 11).

Udkastet indeholder adskillige ændringer og nydannelser for så vidt angår kravene til den formelle udformning af årsregnskabet. Dette gælder i særlig grad reglerne i § 102 om opstillingen og indholdet af status (balancen). 1964-udkastet lagde vægt på kun at stille sådanne krav til specifikation m. v., som kunne og burde stilles til ethvert selskab uden hensyn til dets størrelse og karakter, og forudsatte, at der ad frivillighedens vej fandt en yderligere specifikation sted med det formål at give de interesserede parter, herunder potentielle aktionærer, en større mulighed for at bedømme selskabernes økonomiske stilling.

Udkastets § 102, der er udarbejdet på grundlag af et af de til de nordiske udvalg knyttede eksperter i teoretisk og praktisk erhvervsøkonomi udarbejdet forslag, går videre og følger i højere grad de retningslinier, der er fulgt i nyere udenlandsk lovgivning i retning af at lovfæste mere specificerede forskrifter, som allerede har præget udviklingen i praksis.

Efter udkastet skal statusposterne opstilles i fire hovedgrupper: A. Aktiver, B. Gæld og egenkapital, C. Pantsætninger og D. Garantiforpligtelser. Posterne under gruppe C. og D. skal - som det udtrykkes - »oplyses« i status, d. v. s. inden for linien. Det udtales udtrykkeligt, at yderligere specifikation skal foretages, hvor dette tilsiges af forholdene.

Inden for aktivposterne kræves en opdeling af undergrupperne: Omsætningsaktiver og anlægsaktiver, samt som en særlig undergruppe aktionærforskrivninger og egne aktier, jfr. § 101, stk. 1. De poster under omsætningsaktiver og anlægsaktiver, der skal posteres særskilt, svarer med enkelte undtagelser til de i 1964-udkastet § 78, stk. 2, anførte aktiver, og rækkefølgen af de enkelte aktivposter i hver gruppe er opstillet således, at der begyndes med de mest likvide aktiver og sluttes med de varigste investeringer.

Blandt de enkelte aktivposter skal enkelte bemærkninger gøres til følgende:

Under *omsætningsaktiver* (I):

Post 1 »banktilgodehavender og lign.« dækker bank-, sparekasse- og postgirobeholdning, jfr. 1964-udkastet.

Post 2 må ses i forbindelse med § 105, nr. 1, hvorefter aktier i andre selskaber tilligemed de tilsvarende poster under anlægsaktiver (II, 1 og 2) skal specificeres nærmere i en note til regnskabet.

Post 5 omfatter kortfristede fordringer (debitorer), jfr. under gruppe II: Andre (langfristede) fordringer. De enkelte fordringer i hver gruppe kan normalt slås sammen i en post, men tilgodehavender hos moder- og datterselskaber skal dog efter § 103, stk. 1, angives særskilt, eventuelt inden for linien.

Den under *post 6* krævede særskilte postering af igangværende arbejder for fremmed regning omfattes ikke efter dansk opfattelse af post 7: Varebeholdninger, men udgør de - ofte betydelige - anlæg, der hos skibsværfter, entreprenørvirksomheder m. v. (skibe, broer etc.) er under bygning. Posterne må i øvrigt ses i sammenhæng med den i § 105, punkt 12, krævede note-oplysning om vurderingen, såfremt der i posten er indregnet en andel af den påregnede fortjeneste efter § 101, stk. 8.

Under *anlægsaktiver* (II):

I *post 8* er som en særskilt post optaget de i § 101, stk. 4, omhandlede organisationsomkostninger m. v., jfr. bemærkningerne foran s. 136.

Post 11. Fast ejendom omfatter efter dansk ret også bygninger på fremmed grund samt ejerlejligheder, jfr. *W. E. von Eyben*, Formuerettigheder, 3. udg. 1968 s. 289 og 293. I de øvrige udkast er bygninger og fast ejendom iøvrigt opført under to poster. For så vidt angår posterne 10 og 11 henvises til de noteoplysninger, der kræves efter § 105, punkt 2 og 7.

Hovedgruppe B: *Gæld og egenkapital* er opdelt på flere undergrupper, der - svarende til systematikken under hovedgruppe A. Aktiver - begynder med den hurtigt forfaldende gæld og slutter med den varigste form for finansiering: egenkapitalen. Opstillingen i det danske udkast frembyder visse formelle afvigelser fra de øvrige nordiske udkast, der bygger på den i svensk AL anvendte metodik, hvorefter årets overskud (nettogevinst) opføres under egenkapitalen (ikke-fordelingsprincippet), medens årets overskud efter almindelig dansk praksis i status fordeles på de respektive poster som (kortfristet) gæld eller egenkapital i overensstemmelse med den af selskabets bestyrelse foreslåede fordeling af overskuddet (fordelingsprincippet). I overensstemmelse hermed er regnskabsårets udbytte optaget som post II. 2 og henlæggelser til reserverne includeret i posterne V. a. 2 og V. b. 1, ligesom overførsel til næste år figurerer som post V. b. 2.

Den svenske metode er logisk uangribelig, da generalforsamlingens beslutning om overskudsfordelingen ikke kan foregribes ved den udarbejdede status. Dette argument er dog af formel karakter. Anvendelsen af fordelingsprincippet betyder ikke noget indgreb i generalforsamlingens kompetence til at vedtage en ændret fordeling af overskuddet, f. eks. undlade at følge bestyrelsens forslag om henlæggelse til investeringsfond. Den af bestyrelsen foreslåede fordeling skal altid fremgå af årsregnskabet, jfr. udkastets § 106, stk. 4, hvorefter den foreslåede fordeling i alle tilfælde skal optages i årsberetningen. Endelig vil en forlods fordeling af overskuddet - der erfaringsmæssigt sjældent ændres på generalforsamlingen - give aktionærer og andre interesserede et bedre indblik i selskabets likviditet. I øvrigt viser de foretagne undersøgelser af nyere udenlandsk lovgivning og praksis ikke nogen fast tendens i den ene eller anden retning - i det omfang de anvendte regnskabsformer overhovedet kan sammenlignes.

Følgende enkeltposter under gæld og egenkapital giver i øvrigt anledning til supplerende bemærkninger:

Post I. 4 omfatter efter fast praksis bankgæld, der normalt er kortfristet.

Post I. 5 omfatter - medmindre yderligere specifikation foretages - også tantieme til bestyrelse og direktion, jfr. herved § 106, stk. 3, in fine, hvorefter tantieme til bestyrelsen fortsat skal oplyses særskilt i årsberetningen.

Under posterne III. 3 og 4 er i det danske udkast optaget de i kapitel 6 omhandlede konvertible og udbyttegivende gældsbreve, jfr. herved de i § 105, punkt 4, krævede noteoplysninger.

Det danske og det finske udkast forlanger

ikke, at selskaberne skal angive størrelsen af deres pensionsforpligtelser under posten B. III: Langfristet gæld. Et krav herom ville i mange tilfælde resultere i, at status kommer til at vise underbalance til trods for, at selskabet er et levedygtigt foretagende, som vil være i stand til at indfri sine pensionsforpligtelser, efterhånden som de forfalder. Et selskab har naturligvis altid ret til at opføre sine udækkede pensionsforpligtelser som en særlig post under langfristet gæld, men udkastets krav i så henseende går ikke udover, at gældens størrelse ifølge udkastets § 105, punkt 3, skal oplyses i en note til regnskabet.

Post IV omfatter foruden henlæggelser til investeringsfonds andre tilsvarende (ubeskattede) henlæggelser.

Post V. a. 1: Aktiekapitalen skal efter § 105, punkt 5, nærmere specificeres i noteform.

Som post V. a. 3 er som en særlig bunden reserve optaget den i § 100, stk. 4, litra d, omhandlede opskrivningsfond.

De under hovedgrupperne C og D krævede oplysninger om pantsætninger og garantiforpligtelser svarer til bestemmelserne i 1964-udkastet § 79, stk. 11, men er af systematiske grunde optaget i selve balancen i nærmere sammenhæng med de respektive statusposter under aktiver og gæld. Under garantiforpligtelser må også antages at indgå »factoring«, for så vidt selskabet har påtaget sig at garantere for betalingen af de af aftalen omfattede fordringer.

Til §103.

(Udkast 1964 § 78, stk. 2 e og stk. 3 f og § 79, stk. 12)

Stk. 1. Bestemmelserne svarer til reglerne i 1964-udkastet § 78, stk. 2 og 3, for så vidt angår postering — nu dog eventuelt inden for linien — af tilgodehavender og gæld mellem moder- og datterselskaber og var, for så vidt angår pantsætninger m. v., omfattet af 1964-udkastets § 79, stk. 11, der dog ikke på dette punkt krævede nogen specifikation.

Stk. 2. Bestemmelsen svarer til den i 1964-udkastets § 79, stk. 12, krævede særskilte postering af »aktionærlån m. v.«, men er indholdsmæssigt ændret i overensstemmelse med den i udkastets § 115 foretagne revision af de materielle regler om ydelse af lån til eller sikkerhedsstillelse for aktionærer m. v. Der henvises herved til bemærkningerne til § 115.

Stk. 3. Den omhandlede pantsætning for tredjemands gæld omfattes af de i § 102. C omhandlede pantsætninger, og den her krævede specifikation er et naturligt supplement til reglerne i § 103, stk. 1 og 2.

Til § 104.

(Udkast 1964 § 77 og bemærkningerne dertil s. 177-181).

Medens der - som omtalt foran s. 138 - ikke har kunnet opnås enighed mellem Danmark på den ene side og de øvrige nordiske lande på den anden om placeringen af overskudsfordelingen i status, er det derimod lykkedes at opnå enighed om det mere væsentlige spørgsmål om, hvad der forstås ved begrebet »regnskabsårets overskud« (nettooverskud). Denne enighed - der er muliggjort ikke mindst ved indrømmelser fra dansk side - har præget udformningen af lovteksten på flere områder, jfr. således kapitel 13 om udbytteuddeling, reservefonds m. v. og i særdeleshed reglerne i § 104 om affattelsen af resultatopgørelsen.

Når § 104, stk. 1, bestemmer, at resultatopgørelsen skal opgøres således, at den giver en »redegørelse for, hvorledes regnskabsårets overskud eller tab er fremkommet«, betyder dette, at opgørelsen af indtægter og omkostninger skal være så vidt udtømmende, at differencen (overskuddet) uden yderligere fradrag ville kunne overføres til selskabets egenkapital, jfr. posterne under § 102, stk. 2. B. V. Dette medfører bl. a., at visse udgiftsposter, som i praksis hidtil i et vist omfang har været optaget under overskudsfordelingen, f. eks. henlæggelser til investeringsfonds, sociale fonds, overførsel til pensionskasse samt tantieme, efter udkastet er at anse som omkostninger, og bør optages som sådanne i resultatopgørelsen. Når sådanne udgifter hidtil er optaget under overskudsfordelingen, er dette motiveret med, at der er tale om »overskudsbetingede« omkostninger, der på denne måde naturligt lægges frem til bedømmelse for generalforsamlingen. Men det må betones, at en postering af de nævnte overskudsbetingede omkostninger i resultatopgørelsen ikke afskærer generalforsamlingen fra at forlange regnskabet ændret, for så vidt den ikke kan godkende de foreslåede henlæggelser m. v. En medtagelse

af samtlige omkostninger i resultatopgørelsen har endvidere den fordel, at den medfører en mere enkel beregning af den del af overskudet, der efter loven og vedtægterne skal henlægges til de respektive reservefonds, jfr. § 111, og forenkler - i moderselskaber - udarbejdelsen af koncernregnskabet, jfr. § 107.

I øvrigt giver bestemmelserne i § 104 anledning til følgende kommentarer:

Stk. 1. Det danske udkast stiller fortsat ikke noget krav om, at bruttoomsætningen skal posteres i resultatopgørelsen - i eller uden for linien, men tillader - svarende til 1964-udkastets § 80, stk. 2 - at denne oplysning gives enten i en note til regnskabet eller i årsberetningen. Om brutto- eller nettopostering henvises til bemærkningerne i betænkning 362-1964 s. 167.

Stk. 2. I overensstemmelse med det foran anførte ligger der ikke i den her foreskrevne specifikation af posterne noget krav om en bruttoopgørelse med udgangspunkt i omsætningen. Der vil - efter samtlige udkast - fortsat være adgang til at opgøre driftsresultatet med et nettobeløb efter forlods fradrag af de samlede driftsomkostninger (fremstillings-, salgs- og administrationsomkostninger, afskrivninger på omsætningsaktiver m. v.). En vis tilnærmelse til bruttoopgørelsesmetoden er dog foretaget, for så vidt som udkastets § 106, stk. 3, kræver, at der *i årsberetningen* skal gives oplysning om det samlede beløb til lønninger og vederlag.

Stk. 3 og 4. Den her forlangte særskilte postering af visse indtægter og omkostninger, der ikke er udtømmende, pålægger ikke selskaberne at benytte et bestemt skema baseret på den angivne rækkefølge. Derimod vil det selvsagt være i strid med loven at foretage en modregning mellem indtægts- og udgiftsposter af samme karakter, og f. eks. for renteindtægter og -omkostninger kun postere saldobeløbet. Alle ekstraordinære indtægter og udgifter af ikke uvæsentlig størrelse, som ikke har forbindelse med driften, skal fremgå af resultatopgørelsen og - ifølge stk. 5 - specificeres efter deres karakter. Ved salg af anlægsaktiver kan det imidlertid i visse tilfælde - i 1964-udkastet nævnes s. 178 et rederis salg af et af dets skibe - være vanskeligt at opgøre fortjenesten eller tabet, og der åbnes derfor i sådanne tilfælde mulighed for at postere på anden måde, f. eks. således at hele salgssummen benyttes til nedskrivning på værdien af de tilbageværende skibe, jfr. ordene i § 104, stk. 3, post 4 »såfremt den indgår i resultatopgørelsen«. Der kan også i andre tilfælde være anledning til at overføre visse ekstraordinære indtægter direkte til egenkapitalen. Beløb, der hidrører fra opskrivning af anlægsaktiver, er i sig selv ikke nogen realiseret indtægt og skal derfor ikke optages i resultatopgørelsen, cfr. 1964-udkastets § 77, stk. 2, litra e. Heller ikke overførsler fra reserver eller andre henlæggelser repræsenterer nogen indtægt i regnskabsåret, der hører hjemme i resultatopgørelsen.

Under omkostninger i stk. 4 er som post 6 i det danske udkast optaget henlæggelser til investeringsfonds. I de øvrige udkast omfattes sådanne henlæggelser af posten: Andre ekstraordinære omkostninger, men da disse efter sidste stykke skal specificeres efter deres karakter, er der ikke tale om nogen reel forskel mellem udkastene på dette punkt. Fra dansk side har man blot ønsket at præcisere, at henlæggelser til investeringsfonds ikke - som efter hidtil almindelig fulgt praksis - skal posteres under overskudsfordelingen, jfr. bemærkningerne foran s. 139. Det samme gælder - som dér nævnt - tantieme, men man har ikke anset det for nødvendigt i § 104 specielt at fremhæve dette, idet spørgsmålet i praksis kun har voldt tvivl med hensyn til tantieme til direktion og bestyrelse, der skal beregnes som en andel i nettooverskuddet, jfr. udkastets § 64, stk. 1. Generalforsamlingens traditionelle krav på specielt at kontrollere omfanget af bestyrelsens tantiemer er dog fortsat opretholdt ved bestemmelsen i § 106, stk. 3 in fine.

Vedrørende posteringen af selskabsskatterne, jfr. udkastets § 104, stk. 4, post 5, sammenholdt med § 102, stk. 2. B. I. 2, og § 105, punkt 14, kan i det hele henvises til bemærkningerne til 1964-udkastet s. 178 ff., herunder også vedrørende de til 1964-udkastets § 139, stk. 2-5, svarende overgangsbestemmelser i det foreliggende udkasts § 170, stk. 2-5.

Til § 105.

Om de i § 105 omhandlede supplerende note-oplysninger til diverse poster i status og resultatopgørelsen henvises til de almindelige bemærkninger foran s. 130.

Punkt 1 forlanger med gældende norsk og svensk lov som direkte forbillede en nærmere specifikation vedrørende selskabets beholdning af aktier i andre selskaber, jfr. § 102, stk. 2. A.I.2, og A II 1 og 2. Specifikationskravet gælder dog - bortset fra det svenske udkast - med det forbehold, at disse oplysninger helt eller delvis kan udelades, såfremt de efter bestyrelsens skøn vil kunne være til skade for selskabet. Det svenske udkast gør en udeladelse af de nævnte oplysninger betinget af en egentlig dispensation. Endvidere ses der i alle udkast bort fra specifikation vedrørende aktieposter under et nærmere angivet beløb (dog ikke for aktier i datterselskaber).

Punkt 2. Disse bestemmelser - der er en nydannelse i alle nordiske udkast - er udformet på grundlag af et af udvalgenes regnskabs- og revisionseksperter fremsat forslag. Formålet hermed er at give en bedre baggrund for bedømmelsen af i regnskabsåret foretagne afskrivninger på de vigtigste fysiske anlægsaktiver af depreciabel karakter og samtidig give en vis mulighed for en bedømmelse af hemmelige reserver i forbindelse med disse aktiver. Den gældende svenske AL forlanger i dag den begrænsede vejledning, der kan være i oplysningen om det beløb, hvortil disse aktiver er brandforsikret. De øvrige nordiske lande har ingen bestemmelser herom. Brandforsikringsvurderingen kan, som det nærmere er udviklet i betænkning 362-1964 s. 170, ikke anses egnet som en vejledende målestok for selskabets værdier.

I de norske, finske og svenske udkast omfatter det i punkt 2 stillede krav i princippet alle anlægsaktiver af den foran nævnte karakter, d. v. s. maskiner, inventar og lignende samt bygninger, og - med udgangspunkt i den i § 100 foreskrevne værdiansættelse efter anskaffelsesprisen - går de supplerende oplysningskrav i første række ud på, at der for hver af de omhandlede grupper, skal gives oplysning, dels om anskaffelsesprisen, dels om de sammenlagte beløb for de inden regnskabsårets udgang foretagne af- og nedskrivninger. Såfremt opskrivning måtte være foretaget siden anskaffelsen, skal endvidere gives oplysning om det resterende endnu ikke afskrevne opskrivningsbeløb.

I anden række stilles der krav om oplysninger - for hver gruppe - om den i regnskabsåret ved køb og salg stedfundne kvantitative forøgelse eller formindskelse af de enkelte aktivgrupper med anskaffelsesprisen som grundlag.

Fra dansk side har man ikke anset det for praktisk muligt eller påkrævet at stille det danske erhvervsliv over for et krav om en bruttoopgørelse af anskaffelsespriser og totalafskrivninger for maskiner og inventar. Både skattemæssigt og regnskabsmæssigt er der nu i en årrække benyttet en saldoafskrivningsmetode for disse aktiver - og en tilbagevenden på dette punkt til en opgørelse på grundlag af de oprindelige anskaffelsespriser ville føles som et tilbageskridt og skønnes ikke at have større praktisk nytte som vejledning for den ikke specielt regnskabskyndige aktionær eller kreditor. Med denne begrundelse er reglen i det danske udkast § 105, nr. 2, begrænset til kun at omfatte skibe, luftfartøjer og fast ejendom, hvor man med rimelighed kan forlange oplysning om anskaffelsesomkostningerne.

Punkterne 3-5 er omtalt i forbindelse med de respektive regnskabsposter i status, jfr. § 102, stk. 2. B. III og V.

Punkt 6 har en vis sammenhæng med reglerne i § 102 vedrørende placeringen af overskudsfordelingen i status. Bestemmelsen er et nødvendigt supplement til - hvad ovenfor er kaldt - den svenske metode (ikke-fordelingsprincippet), hvorefter overført overskud og årets overskud posteres under egenkapitalen, men uden at den ordinære generalforsamlings senere beslutning om anvendelsen af disse beløb herved anticiperes. Den i punkt 6 krævede oplysning om de siden sidste regnskabsår stedfundne ændringer i egenkapitalens størrelse og fordeling - der delvis svarer til gældende svensk AL § 101, 6. mom. - giver oplysning om den af sidste års generalforsamling faktisk gennemførte overskudsfordeling. Udkastets punkt 6 går dog nu - konsekvent - ind for et almindeligt krav om specifikation af alle foretagne ændringer i egenkapitalens sammensætning, herunder også af sådanne overførsler til egenkapitalen, der i visse tilfælde ikke kræves vist i resultatopgørelsen, f. eks. fortjenester ved salg af visse anlægsaktiver, jfr. § 104, stk. 3, post 4, og stk. 4, post 3, og bemærkningerne hertil s. 140. Reglen er akcepteret i alle nordiske udkast, også i det danske, hvor den har selvstændig interesse i sel-

skaber, der benytter den svenske posteringsmetode med hensyn til overskudsplacering, men tillige som en for aktionærer og andre nyttig påvisning af tilknytningen mellem de to regnskabsårs statusopgørelser.

Punkt 7 om oplysning af ejendomsværdien for fast ejendom svarer til 1964-udkastets § 79, stk. 1, in fine.

Punkt 8 svarer til de i 1964-udkastets § 79, stk. 4, forlangte oplysninger til årsberetningen.

Punkt 9 har relation til adgangen til opskrivning af anlægsaktiver efter § 100, stk. 4, og stemmer overens med § 80, stk. 3, i 1964-udkastet.

Punkt 10 giver ikke anledning til bemærkninger. Reglen omfattes af kravet om iagttagelse af »god regnskabsskik«, jfr. § 98.

Punkt 11 er nærmere omtalt foran s. 129 under bemærkningerne til §§ 99 og 100.

Punkt 12 er ligeledes omtalt s. 137 i forbindelse med § 101, stk. 8.

Punkt 13. Bestemmelsen er en dansk særregel og er begrundet i den af skattelovgivningen i 1957 gennemførte nyordning, hvorefter de skattemæssige afskrivninger på varelagre og lignende ikke - som hidtil - behøver at svare til de i det officielle regnskab foretagne afskrivninger. Ordningen vil derfor, hvor et selskab f. eks. har foretaget større afskrivninger i skatteregnskabet end i det officielle regnskab på varebeholdninger, varer i ordre, driftsmidler og lignende, betyde, at selskabet har udsat en del af skattebyrden til betaling i senere år. På denne baggrund har udvalget - i overensstemmelse med de af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer afgivne responsa - foreslået, at det fremhæves i loven, at god regnskabsskik må indebære et krav om, at det i en note til årsregnskabet oplyses, om der ved vurderingen af aktiver er opstået et sådant skjult skattetilsvar.

Punkt 14 stemmer overens med § 79, stk. 14, i 1964-udkastet.

Til § 106.

(Udkast 1964 § 80 og bemærkningerne hertil s. 183, jfr. s. 170).

Der henvises til § 96, stk. 1, hvorefter den skriftlige årsberetning anses som en del af årsregnskabet og derfor med hensyn til publicitet er undergivet samme regler.

Stk. 1 er med enkelte formelle ændringer overensstemmende med § 80, stk. 1, i 1964-udkastet. Den indføjede passus, hvorefter der ikke i årsberetningen skal gives oplysninger, der kan skade selskabet, er kun en fremhævelse af en naturlig grænse, der allerede måtte følge af normal god (og forsigtig) regnskabsskik.

I stk. 1, sidste punktum, har man fra dansk side af hensyn til de erfaringsmæssigt foreliggende muligheder for misbrug anset det for nødvendigt at opretholde kravet om, at årsberetningen i selskaber, der er deltagere i et interessentskab, skal være bilagt et eksemplar af interessentskabets seneste årsregnskab. Dog har man efter drøftelser med erhvervsorganisationerne erkendt, at en fremlæggelse og offentliggørelse af interessentskabets regnskab (eller i hvert fald af resultatopgørelsen) i enkelte tilfælde vil kunne skade de pågældende virksomheder. Et dertil sigtende forbehold er derfor nu indføjet i bestemmelsen.

Stk. 2. Bestemmelsen om, at bruttoomsætningen, hvis den ikke fremgår af resultatopgørelsen eller af en note til denne, skal oplyses i årsberetningen, er i overensstemmelse med 1964-udkastet § 80, stk. 2. Oplysningen skal normalt gives, men kan undlades, såfremt det efter bestyrelsens skøn vil være til skade for selskabet at oplyse bruttoomsætningen, f. eks. i et selskab, der udelukkende producerer en mærkevare i bestemte størrelsesenheder.

Stk. 3. Bestemmelsen er omtalt foran s. 140, spalte 1, i forbindelse med opgørelsen af resultatopgørelsen. For så vidt angår oplysning om udbetalte lønninger m.v. kan beløbet efter formuleringen opgives som en samlet sum for selskabets ledelse, funktionærer og arbejdere, cfr. derimod den tilsvarende forskrift i de øvrige udkast.

Stk. 4. I overensstemmelse med den ensartede systematiske opbygning og inddeling af årsregnskabet i videre forstand er der også opnået enighed om, at bestyrelsens forslag med hensyn til anvendelsen af overskuddet eller dækning af tab bør fremgå direkte af årsberetningen og ikke kun indirekte af status og resultatopgørelse.

Stk. 5. Bestemmelsen forlanger - efter det svenske mere begrænsede forbillede i SAL §

103, 2. mom. - at der i årsberetningen for et moderselskab på enkelte afgørende punkter skal gives generalforsamlingen oplysninger om det økonomiske resultat af koncernens virksomhed på grundlag af det udarbejdede koncernregnskab. I det danske udkast er kravet begrænset til oplysning dels om koncernens årsresultat (nettooverskud eller tab i det pågældende regnskabsår), dels om den samlede frie egenkapital (eller samlede tab) i koncernen, der i overensstemmelse med § 102, stk. 2.B.V.b omfatter regnskabsårets resterende nettooverskud med tillæg af den del af tidligere indtjent overskud, der på det foregående års regnskab figurerer dels som frie reserver, dels som overførsel til næste år. Gennem disse taloplysninger får generalforsamlingen et begrænset indblik i den hidtil foreliggende større eller mindre økonomiske fremgang. Fra dansk side er man - med nogen betænkelighed — gået ind for at give generalforsamlingen ovennævnte oplysninger og dermed for den heraf følgende delvise publicering af koncernregnskabet. Længere har man ikke ment at burde gå i retning af at give generalforsamlingen og dermed en videre kreds oplysninger på grundlag af koncernregnskabet, og det danske udkast har ikke fundst det nødvendigt eller af afgørende interesse at medtage den i de øvrige udkast forlangte oplysning om, i hvilket omfang den samlede frie egenkapital i koncernen vil blive overført til den bundne egenkapital.

Til § 107.

(Udkast 1964 § 81 og bemærkningerne dertil s. 183).

Stk. 1. Der henvises indledningsvis til de almindelige bemærkninger foran s. 131-32. Som dér anført er udkastets regler om koncerner systematisk opdelt, således at kapitel 12 om årsregnskabsaflæggelse m. v. kun omfatter de i § 107 givne forskrifter om udarbejdelse af koncernregnskaber, medens definitionen af koncernselskaber - 1964-udkastet § 82 - er anbragt i kapitel 1 i tilknytning til reglerne om lovens område. Endvidere er det allerede omtalt, at der - som et led i den tilstræbte ensartede terminologi - som betegnelse for det regnskab, som et moderselskab skal udarbejde for koncernen, benyttes udtrykket koncernregnskab. Dette regnskab skal i princippet opstilles som en egentlig koncernbalance, men medens denne form var den eneste mulige efter 1964-udkastets § 81, er det foreliggende udkast modificeret, for så vidt som det under særlige omstændigheder vil være tilladt at opstille regnskabet i form af en mere summarisk koncernredegørelse. Denne alternative, mindre komplicerede koncernredegørelse er i almindelighed anerkendt som en subsidiær mulighed i flere udenlandske love (dog ikke i den tyske aktielov af 1965). Blandt de særlige forhold, der kan motivere, at kravet om udarbejdelse af en koncernbalance opgives til fordel for koncernredegørelser eller lignende, kan navnlig fremhæves, at de enkelte koncernselskaber efter karakteren af deres virksomhed er så inkommensurable, at en koncernbalance ville give et misvisende billede af koncernens økonomiske stilling. Endvidere vil en koncern, der også omfatter udenlandske datterselskaber - hvis regnskabsår måske ikke kan tilpasses den af moderselskabet benyttede regnskabsperiode - eller hvis regnskabsaflæggelse i form og indhold afviger væsentligt fra de af moderselskabet fulgte regler - kun vanskeligt kunne opgøre en brugbar koncernbalance.

Stk. 2 og 3. Fælles for begge alternative regnskaber er kravet om, at de skal udvise årets nettooverskud eller tab for koncernen som helhed. Posteringen af årets nettooverskud skal i begge tilfælde suppleres med en opgørelse af tidligere opsamlede overskud (henh. balanceret tab), således at man opnår det egentlige formål med opgørelsen af koncernregnskabet i en beregning af det samlede (frie) beløb, der er disponibelt til uddeling, jfr. den tilsvarende postering i de enkelte koncernselskaber efter § 102, stk. 2, af den frie egenkapital.

Koncernbalancen skal herudover efter stk. 2 indeholde et fuldstændigt sammendrag af moder- og datterselskabernes status, jfr. bemærkningerne til 1964-udkastet s. 174-175. Angående koncernbalancens indhold og form henvises til god regnskabsskik og reglerne i §§ 102-103. Heraf følger bl. a., at der i koncernbalancen skal tages hensyn til koncernens pantsætninger og garantiforpligtelser. Reglerne i § 105 er det ikke anset for påkrævet at forlange iagttaget ved koncernbalancens udformning. *Koncernredegøreisen* kræver derimod ikke et udtømmende sammendrag af de respektive statusposter, men alene et resumé af de poster,

som er afgørende for opgørelsen af koncernens årsresultat og fri egenkapital i øvrigt, jfr. herved kravet til de oplysninger, der ifølge § 106, stk. 5, skal gives i moderselskabets årsberetning. I overensstemmelse hermed kan man i koncernredegørelsen nøjes med en postering af moder- og datterselskabernes samlede tilgodehavender hos og gæld til hinanden. For datterselskabernes vedkommende skal endvidere i koncernredegørelsen kun medtages den del af årets overskud og frie egenkapital i øvrigt, som udgør den på moderselskabet faldende del, svarende til dets andel i datterselskabets aktiekapital. Det er efter stk. 3 endvidere ikke udelukket, at overskud eller tab hos datterselskaber tages i betragtning ved vurderingen i moderselskabets status af kursen på dets aktier i datterselskaberne. Også ved denne fremgangsmåde opnås til en vis grad ved en koncernredegørelse det samme resultat, som ved en egentlig koncernbalance opnås ved at se bort fra moderselskabets aktiebesiddelse i datterselskaber og i stedet optage datterselskabernes reelle aktiver og gæld.

Ved opgørelsen af det samlede årsresultat for hele koncernen skal der i alle tilfælde ske fradrag af interne fortjenester ved overdragelse af aktiver inden for koncernen. Der henvises herom nærmere til bemærkningerne til 1964-udkastet s. 175 og redegørelsen foran s. 131-32 for de foretagne ændringer i forhold til 1964-udkastet. Endelig bemærkes, at der efter stk. 2 og 3 ved opgørelsen af koncernens reelle overskud m. v. skal ske fradrag af koncernselskabers udbytte på deres aktier i de andre koncernselskaber, dog selvfølgelig forudsat, at udbyttet er udbetalt på datoen for koncernregnskabets opgørelse. *Stk. 4.* Definitionen af begrebet »interne fortjenester« er i overensstemmelse med bestemmelsen i 1964-udkastets § 81, stk. 2, bortset fra, at man som et bidrag til en ensartet retningslinie har godtaget, at også den beregnede fortjeneste ved intern overdragelse af anlægsaktiver anses som intern, urealiseret fortjeneste, og endvidere bortset fra, at man i overensstemmelse med de øvrige udkast og lovgivningen i andre lande har bøjet sig for den logiske, men i øvrigt i praksis næppe betydningsfulde regel, at der i koncerner, hvor moderselskabet ikke måtte eje hele aktiekapitalen i et datterselskab, kun skal fradrages en forholdsmæssig andel af den interne fortjeneste. I stk. 4 in fine præciseres udtrykkelig, at den opnåede interne fortjeneste anses for en realiseret fortjeneste, når det pågældende aktiv overdrages til en udenfor stående køber, eller når aktivet er forbrugt eller tilsvarende nedskrevet hos det pågældende koncernselskab.

De særlige bestemmelser i 1964-udkastets § 81, stk. 3, er overflødiggjort af de i § 105, punkt 1, omhandlede krav om mere omfattende specifikationer vedrørende aktiebesiddelse og § 81, stk. 4, er nu optaget i § 55, 2. punktum.

Til § 108.

(AL § 45, vidkast 1964 §85 og bemærkningerne hertil s. 171-173).

Reglerne om indsendelse af årsregnskabet (omfattende status og resultatopgørelse samt årsberetning) til aktieselskabs-registeret, er med visse formelle ændringer og forenklinger i overensstemmelse med § 85 i 1964-udkastet, men indsendelsen skal nu også omfatte den til generalforsamlingen afgivne revisionsberetning.

Udkastet indeholder ikke nogen til AL § 45, 2. punktum, svarende bestemmelse vedrørende en begrænsning i den offentlige adgang til at se de indsendte årsregnskaber. Det forudsættes i § 158, at enhver har adgang til at gøre sig bekendt med bl. a. de af selskaberne indsendte regnskaber.

Eksempel på regnskabsopstilling efter gældende lov af 1930 og lovudkast af 1969

(udarbejdet af statsautoriseret revisor Ejnar Fryd.)

Indledende bemærkninger.

Lovudkastet stiller en række nye krav til regnskabsaflæggelse, navnlig i kapitel 12 om årsregnskab og koncernregnskab og i kapitel 13 om udbytteuddeling, reservefonds m. v.

Til nærmere belysning af disse krav skal gives følgende eksempel på en regnskabsopstilling, dels efter gældende lov, dels efter lovudkastet med udgangspunkt i samme regnskab, som er delvis konstrueret efter et eksisterende selskabs årsregnskab.

Ved udfærdigelsen er hovedvægten lagt på at få belyst nogle af de vigtigere nye bestemmelser, således for:

Resultatopgørelsen.

Omsætning.
Opdeling af udbytte og renteindtægter.
Placering af tantieme og henlæggelse til investeringsfond som omkostninger, der fragår før overskudsfordelingen.
Skattehenlæggelse og dens placering.
Noteparagraffens (§ 105) nr. 11 om omsætningsaktivers vurdering og dennes indflydelse på årsresultatet.

Status.

Opdeling af posterne i hoved- og undergrupper.
Opdeling af værdipapirer i grupper efter deres art.
Tilbageholdelse af oplysning om navnet på et potentielt datterselskab (§ 105, nr. 1).
Latent skattegæld for udskudte skatter.
Behandling af betalte skatter.
Fravigelse af lovudkastets opstillingsform.

Noter

i henhold til udkastets § 105.

Derimod er det ikke forsøgt at opstille, hvad man kunne kalde et »idealregnskab«, der skulle indeholde alle relevante oplysninger, som en læser kan forvente at blive gjort bekendt med, uden at det er til skade for selskabet bl. a. i konkurrencemæssig henseende.

Det her opstillede regnskabseksempel nærmer sig derfor lovudkastets minimumskrav, medens et »idealregnskab« af den omtalte karakter ifølge sagens natur må gå ud over sådanne krav.

I det følgende er givet en række *kommentarer* med henvisende numre til *regnskabseksemplet,* som følger umiddelbart efter, forsynet med et antal *noter.*

Det bemærkes, at eksemplet ikke omfatter noget koncernregnskab (hverken koncernbalance eller koncernredegørelse) bl. a. som følge af, at et sådant kun er til intern brug, bortset fra oplysningerne i årsberetningen, jfr. § 106, stk. 5.

Endvidere skal vedrørende regnskabets overskrifter generelt bemærkes, at lovudkastet har afløst begreberne driftsregnskab og tabs- og vindingskonto med det mere dækkende og hensigtsmæssige udtryk: Resultatopgørelse.

Med hensyn til ordet status, har dette endnu så stærkt fodfæste i dansk regnskabsmæssig sprogbrug, at det næppe uden videre kan afløses af det internationale udtryk: Balance. Derfor er begge udtryk angivet i lovteksten, men i nærværende eksempel er valgt ordet balance, som må forventes at vinde indpas i den kommende tid.

Kommentarer til regnskabsudformningen.

1. Bruttoomsætningen er vist, idet bestyrelsen har skønnet, at det kan ske uden skade for selskabet, jfr. § 106, stk. 2, som dog kun kræver oplysning i årsberetningen.

2. Selskabet har ved udgangen af året *primært* vurderet lageret efter samme principper som det foregående år, og den herved fremkomne bruttoværdi skønnes forsvarligt opgjort. I forrige års status er

bruttoværdien gjort til genstand for en *sekundær* vurdering i form af en skattemæssig nedskrivning på 7 mio. kr., som ved indeværende års udgang er forhøjet til 7,5 mio. kr. - Der er således - uden at det ses af regnskabet - sket en belastning af driften på ½ mio. kr., se også nedenfor i punkt 11. Denne ændring i vurderingen af et omsætningsaktiv må anses at have påvirket årsresultatet i væsentlig grad, og lovudkastet stiller derfor krav ifølge § 105, nr. 11 om en note, som dog ikke skal angive noget beløb, hvorfor det må antages, at den anførte notes tekst er tilstrækkelig til at opfylde lovudkastets krav.

3. Særskilt angivelse ifølge § 104, stk. 3, nr. 1-3.

4. Særskilt angivelse ifølge § 104, stk. 4, nr. 1.

5. Særskilt angivelse ifølge § 104, stk. 4, nr. 6.

6. Særskilt angivelse ifølge § 104, stk. 4, nr. 5.

7. Det »nye« nettooverskud fremkommer således i forhold til det »gamle«, som androg 1.200
hvortil lægges betalte skatter, der afholdes over reserverne 700
1.900

medens der fragår:

Henlæggelse til investeringsfond	400	
Tantieme til bestyrelsen . (idet begge disse poster anses for omkostninger og ikke overskudsdisposition)	60	
Beregnet skat	410	870
		1.030

8. Det må antages, at den i lovudkastet indførte adskillelse inden for egenkapitalen mellem bunden og fri egenkapital samt det indførte nye begreb: Frie reserver, vil medføre en større tilbøjelighed til at gå bort fra begrebet: Overførsel til næste år. Dette er taget i betragtning i nærværende eksempel, men selskaberne er frit stillet og kan som hidtil postere den del af regnskabsårets overskud, hvorover der ikke er disponeret, som overførsel til næste år.

9. Posten værdipapirer 3.000 tkr. forudsættes at omfatte:

Obligationer til kursværdi	1.400 tkr.
Aktier i et datterselskab, nom. 0,5 mio. kr.	600 -
Aktier i et selskab, hvori man underhånden søger at erhverve majoriteten, men hvor man foreløbig kun har en mindre post af dets aktiekapital. Denne post er på nom. 800 tkr., erhvervet for	1.000 -
	3.000 tkr.

10. Posten debitorer og veksler i behold omfatter:

Veksler i behold	500 tkr.
Varedebitorer	24.000 -
Pengedebitorer (lån)	1.800 -
Tilgodehavende varefordring hos datterselskab (jfr. § 103, stk. 1).	1.200 -
	27.500 tkr.

11. Som omtalt under kommentar nr. 2 har selskabet ved udgangen af året nedskrevet varelageret med en skattemæssig reserve på 7,5 mio. kr., og lagerets værdi ifølge balancen på 17,5 mio. kr. fremkommer derfor således:

Primær værdiansættelse til bruttoværdi	25,0 mio. kr.
-T- skattemæssig nedskrivning (30 pct.)	7,5 - -
Balanceværdi:	17,5 mio. kr.

Lovudkastet stiller ikke krav om, at denne reserve skal vises i balancen.

12. Med henvisning til § 105, nr. 1, om oplysning til skade for selskabet, har selskabets bestyrelse ikke ønsket at oplyse navnet på det selskab, hvori man er i færd med at opkøbe aktier.

13. Selskabet har, som det vil ses, hidtil kun anført saldoværdien ved årets begyndelse og udgang for ejendomme ligesom for driftsmidler. Efter lovudkastets § 105, nr. 2 kan denne praksis kun opretholdes for driftsmidler, medens man (enten i regnskabet eller som note) fremtidig skal vise såvel de samlede anskaffelsessummer som de samlede afskrivninger for skibe, luftfartøjer og fast ejendom.

14. For at illustrere, at lovudkastet ikke indebærer skemapligt ved regnskabsopstillingen, er i eksemplet vist en afvigelse fra specifikationen i § 102, idet udbyttet er optaget under gruppen kortfristet gæld og ikke i særlig gruppe, og det forudsættes i eksemplet, at selskabet anser denne fremgangsmåde for stemmende med god regnskabsskik som givende et tydeligere udtryk for den samlede kortfristede gæld.

15. I lovudkastet er ikke stillet krav om, at lagerreservens størrelse skal vises, og i overensstemmelse hermed er selskabets lagerreserve ikke optaget under denne gruppe, men fratrukket i lagerets bruttoværdi (jfr. kommentar nr. 2 og 11). Om ændringer i lagerreserven m. m., som i væsentlig grad har påvirket årsresultatet, skal der ifølge § 105, nr. 11 gives oplysning i en note.

16. Da selskabet har betydelige reserver, har man ikke ment det nødvendigt at benytte sig af lovudkastets overgangsregel i § 170, stk. 2, om en 20 pct.-henlæggelse i en række overgangsår til oparbejdelse af skattehensættelse, jfr. note 4 s. 154.

Driftsregnskab 1. januar - 31. december 1969.

(Gældende lov)

		1.000 kr.
Bruttooverskud ved driften		16.000
Renteindtægter og udbytte		400
Nedskrivning på købskontrakter 1/1	1.500	
Nedskrivning på købskontrakter 31/12	1.200	300
		16.700
Gager, provisioner og øvrige administrationsudgifter	12.600	
Renteudgifter	900	
Betalte skatter	700	
Afskrivninger på bygninger og driftsmidler	1.300	15.500
Nettooverskud:		1.200
+ overførsel fra forrige år		200
Til disposition:		1.400
som foreslås fordelt således:		
9 pct. udbytte	900	
Henlæggelse til investeringsfond	400	
Tantieme til bestyrelsen	60	
Overførsel til næste år	40	1.400

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 1969.

(Lovudkast 1969)

		1.000 kr.	
(1)	Varesalg		82.000
(2)	÷ råvareforbrug, lønninger og øvrige produktionsomkostninger *(Note 1)*		66.000
	Bruttooverskud:		16.000
	Gager og provisioner	8.000	
	Øvrige administrationsomkostninger,	4.600	12.600
	Driftsoverskud før afskrivninger:		3.400
	— afskrivninger:		
	Bygninger....	100	
	Driftsmidler..	1.200	1.300
	Driftsoverskud:		2.100
	rente- og udbytteindtægter:		
	Udbytte af aktier i datterselskaber	50	
(3)	Udbytte af andre aktier	100	
	Renteindtægter...	250	400
			2.500
(4)	-4- renteomkostninger		900
			1.600
	+ formindskelse af kontraktreserven:		
	Nedskrivning 1/1	1.500	
	Nedskrivning 31/12	1.200	300
			1.900
	— tantieme til bestyrelsen	60	
(5)	Henlæggelse til investeringsfond	400	460
	Overskud før skat:		1.440
(6)	— beregnet skat af årets indkomst		410
(7)	*Nettooverskud:*		1.030
	hvortil lægges overførsel fra forrige år		200
	Til disposition:		1.230
	som foreslås fordelt:		
	9 pct. udbytte	900	
(8)	Henlæggelse til Ekstra reservefond	330	
		1.230	

Status pr. 31. december 1969.

(Gældende lov)

AKTIVER:

		1.000 kr.
Kasse-, bank- og girobeholdninger		900
Debitorer og veksler i behold		27.500
Diskonterede veksler 1.500 tkr.		
Værdipapirer		3.000
Varelager		17.500
Ejendomme:		
Saldo 1/1	19.100	
+ nettotilgang	1.000	
	20.100	
÷ årets afskrivning	100	20.000
Driftsmidler:		
Saldo 1/1	2.000	
+ nettotilgang	2.200	
	4.200	
— årets afskrivning	1.200	3.000
		71.900

Balance pr. 31. december 1969.

(Lovudkast 1969)

AKTIVER:

			1.000 kr.
	Omsætningsaktiver:		
	Kasse-, bank- og girobeholdninger		900
(9)	Obligationer		1.400
(10)	Veksler	2.000	
	÷ heraf diskonterede	1.500	500
	Varedebitorer (heraf datterselskab 1.200 tkr.)		25.200
(11)	Varebeholdninger		17.500
			45.500
	Anlægsaktiver:		
	Aktier i datterselskab (*Note 2*)		600
(12)	Aktier i andet selskab		1.000
	Pengedebitorer		1.800
	Maskiner og andre driftsmidler:		
	Saldo 1/1	2.000	
	+ nettotilgang	2.200	
		4.200	
	÷ årets afskrivning	1.200	3.000
	Ejendomme:		
(13)	Samlet anskaffelsesværdi 1/1	26.000	
	+ nettotilgang	1.000	
		27.000	
(13)	÷ samlede afskrivninger 31/12	7.000	20.000
	Ejendomsværdi 30 mio. kr.		
			26.400
	I alt aktiver:		71.900

PASSIVER.

(Gældende lov)

	1.000 kr.	
Aktiekapital		10.000
Lovmæssig reservefond		2.500
Ekstra reservefond		10.900
Investeringsfond:		
Saldo 1/1	1.000	
+ henlagt for året	400	1.400
Tabs- og vindingskonto		40
Nedskrivning på købskontrakter		1.200
Prioritetsgæld		14.000
Kreditorer		20.960
Årets udbytte		900
Bankgæld		10.000
Kautions- og garantiforpligtelser 800 tkr.		
		71.900

GÆLD OG EGENKAPITAL.

(Lovudkast 1969)

				1.000 kr.
	Kortfristet gæld:			
	Beregnet pålignet skat *(Note 3)*		410	
	Bankgæld		10.000	
	Varekreditorer		18.960	
(14)	Foreslået udbytte		900	30.270
	Langfristet gæld:			
	Prioritetsgæld		14.000	
	Lånekreditorer		2.000	16.000
(15)	*Investeringsfonds o. 1. henlæggelser:*			
	Investeringsfond:			
	Saldo 1/1	1.000		
	+ henlagt for året	400	1.400	
	Nedskrivning på købskontrakter		1.200	2.600
	Egenkapital:			
	Bunden egenkapital:			
	Aktiekapital		10.000	
	Lovpligtig reservefond		2.500	12.500
	Fri egenkapital:			
	Ekstra reservefond:			
	Saldo 1/1		10.900	
(16)	÷ anvendt til dækning af betalte skatter *(Note 4)*		700	
			10.200	
	+ henlagt iflg. overskudsfordelingen		330	10.530
				71.900

Kautions- og garantiforpligtelser 800 tkr.

Noter til regnskabet.

Note 1: I denne post er indeholdt et beløb svarende til forøgelsen af selskabets skattemæssige lagerreserver, hvilket i væsentlig grad har påvirket årsresultatet.

Note 2: Aktier i datterselskabet A/S N.N., bogført til 600 tkr., omfatter nom. 500 tkr.

Note 3: Selskabet har i en årrække benyttet sig af adgangen til at foretage større afskrivninger på bygninger i den skattemæssige opgørelse end i regnskaberne, og der påhviler således selskabet en eventuel skatteforpligtelse af en vis størrelse for disse udskudte skatter.

Note 4: Som følge af overgangen til at opføre beregnet pålignet skat i regnskabet, er dette beløb 410 tkr. belastet årets drift, medens det betalte skattebeløb er belastet ekstra reservefond.

Kapitel 13.

Udbyiteuddeling, reservefonds m. v.

§§ 109-115.

(AL §§ 43-44, udkast 1964 §§ 83-84 og bemærkningerne hertil s. 184).

/. *Almindelige bemærkninger.*

Bestemmelserne i udkastets §§ 109, 110, stk. 1, og 112 er med enkelte formelle ændringer helt i overensstemmelse med § 84 i udkastet af 1964.

Bestemmelsen i § 110, stk. 2, om, at der i et moderselskab, *selv om udbytteuddeling ellers er tilladt,* ikke må udbetales så stort udbytte, at uddelingen under hensyn til koncernens stilling iøvrigt må anses for stridende mod god forretningsskik, udsiger ikke andet, end hvad der følger af god regnskabs- og forretningsskik. Som den fremhævede sætning viser, har reglen i § 110, stk. 2, det tilfælde for øje, hvor moderselskabets regnskab isoleret betragtet ville tillade en udbytteudbetaling. Reglen peger da på, at det i koncernforhold er koncernens samlede økonomiske stilling, der er afgørende for, hvorvidt en udbytteudbetaling i moderselskabet er forsvarlig.

Reglerne i udkastets § 111 er i sine grundtræk overensstemmende med § 83 i udkast 1964 og dermed også med de nugældende regler i § 43 i aktieselskabsloven af 1930. På to punkter er der dog sket ændringer af væsentlig betydning. Ifølge udkast 1964 § 83, stk. 2, skulle overkurs på tegnede aktier - for så vidt disse beløb ikke anvendes til dækning af omkostningerne ved selskabets stiftelse eller ved forhøjelse af aktiekapitalen - henlægges til den lovpligtige reserve, såfremt denne ikke udgør en fjerdedel af aktiekapitalen. Efter nærværende udkasts § 111, stk. 2, skal overkursen henlægges til den lovpligtige reservefond uden hensyn til dennes størrelse. Til gengæld er det nu udtrykkelig fastslået i stk. 3, at, for så vidt den lovpligtige reservefond overstiger en fjerdedel af aktiekapitalen, kan det overskydende beløb anvendes til forhøjelse af aktiekapitalen. Begrundelsen for den frihed, der herved gives selskaberne, er, at det til aktiekapitalen svarende beløb ikke derved bliver mindre bundet i selskabet end det beløb, som omfattes af reservefonden.

§ 113, stk. 1, indeholder en hidtil ukendt udtrykkelig regel om, at hvis der er sket en udbetaling til aktionærerne i strid med lovens bestemmelser, skal de tilbagebetale det modtagne med rente. Undtagelse gøres dog, for så vidt angår udbetaling af udbytte, når vedkommende aktionær var i god tro ved modtagelsen. I realiteten afviger reglen i § 113 ikke fra, hvad man hidtil i dansk ret har antaget ifølge forholdets natur.

Reglen i § 114 er for dansk rets vedkommende ny. Den er i overensstemmelse med den svenske lovs § 76. Den norske lov indeholder i § 106, stk. 3, en bestemmelse om, at gaver, som går ud over gratialer og lejlighedsgaver af rimelig størrelse, der kan gives af bestyrelsen, må gives af generalforsamlingen, og kun kan gives af de samme midler, der står til rådighed til udbetaling af udbytte til aktionærerne, jfr. *Marthinussen* s. 325-326. Om forståelsen af reglen, om hvis optagelse der har været enighed mellem de nordiske udvalg, henvises til bemærkningerne til § 114.

Udkastets § 115 angår ikke udbytteuddelingen, men det spørgsmål, der hidtil i AL 1930 og i udkast 1964 har været behandlet som lån til aktionærer m. v. Der henvises i det hele til bemærkningerne til § 115. Her skal kun i tilslutning til de i betænkning 362-1964 s. 129 meddelte oplysninger om fremmed ret tilføjes, at efter den tyske AL 1965, § 89, kan Vorstand (direktionen) ikke uden samtykke af Aufsichtsrat (bestyrelsen) yde lån til direktører og ledende funktionærer, disses ægtefæller eller mindreårige børn, eller til nogen der optræder på disses vegne. Forbudet gælder også sikkerhedsstillelse. Undtaget er lån, der ikke går ud over en måneds lønning. Ifølge § 115 må et selskab ikke give et bestyrelsesmedlem lån uden samtykke af Aufsichtsrat. Bestemmelsen finder også anvendelse på lån til bestyrelsesmedlemmer i koncernselskaber, men ikke på lån til selve koncernselskabet. Er vedkommende bestyrelsesmedlem en selvstændig købmand, kan der dog uden videre ydes ham sædvanlig kredit for de varer, han køber af selskabet. Den østrigske AL 1965, § 80, indeholder bestemmelser, der svarer til den tyske § 89, men ingen regel om lån til medlemmer af Aufsichtsrat. Den særstilling, som exempt private companies havde med hensyn til lån til bestyrelsesmedlemmer ifølge den engelske Companies Act 1948 sect.

190, er bortfaldet ved Companies Act 1967 sect. 2.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 109.

Bestemmelsen fastslår den almindeligt anerkendte regel, at udbetaling af selskabets midler til aktionærerne kun kan finde sted som udbytte på grundlag af selskabets senest godkendte årsregnskab. Undtagelserne er udlodning i forbindelse med en nedsættelse af aktiekapitalen eller den lovpligtige reservefond, der kræver proklama til kreditorerne efter udkastets § 46. Endvidere udlodning i forbindelse med selskabets opløsning, der ligeledes kun kan ske efter udstedt proklama, se § 122, jfr. § 126 og § 130.

Til §110.

(AL § 44, udkast 1964 § 84 og bemærkningerne hertil s. 184).

Der henvises til de almindelige bemærkninger foran s. 155.

Til §111.

(AL § 43, udkast 1964 § 83 og bemærkningerne hertil s. 184).

Der henvises til de almindelige bemærkninger foran s. 155.

Til § 112.

(AL § 44, stk. 1, og § 55, stk. 1, udkast 1964 § 65, stk. 1, og bemærkningerne hertil s. 155-156).

Udtalelsen om, at det er generalforsamlingen, som træffer beslutning om fordelingen af det overskudsbeløb, der er til disposition, er i overensstemmelse med bestemmelsen i udkastets § 69, stk. 2. I 2. pkt. gentages - med lidt andre ord - bestemmelsen i udkast 1964 § 84, stk. 2, om, at generalforsamlingen ikke må beslutte uddeling af højere udbytte end foreslået eller tiltrådt af bestyrelsen. Angående begrundelsen for denne regel, der er optaget i samtlige nordiske udkast, henvises til bemærkninger i betænkning 362-1964, s. 184-185.

I forbindelse med ovennævnte bestemmelser har de øvrige nordiske udkast optaget en bestemmelse, der er rettet mod en majoritets forsøg på at udsulte minoritetsaktionærerne ved i en årrække at undlade at udbetale udbytte eller ved kun at udbetale en dividende, som er langt ringere end det udbytte, som det efter lovens regler ville være forsvarligt at udbetale. Der kan i sådanne tilfælde foreligge et groft misbrug fra majoritetens side med det formål at bevæge minoriteten til at sælge sine aktier til underkurs. Udformningen af en specialregel, rettet mod sådanne misbrug, der på den ene side yder minoriteten virkelig beskyttelse mod misbrug og på den anden side ikke skaber en hindring for en ønskelig konsolidering af selskabet, har imidlertid vist sig at være en nærmest uløselig opgave.[1])

Den nugældende svenske lov indeholder i § 75, stk. 2, en regel, der giver aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, ret til at forlange, at en vis del (nemlig højst en femtedel) af det overskud, der er til disposition ifølge selskabets godkendte status, udbetales som udbytte, men (af konsolideringshensyn) med den yderligere begrænsning, at der højst kan kræves halvdelen af årets overskud og højst fem pct. af selskabets beholdne formue (egenkapital).

Denne vanskeligt praktikable regel, der såvidt vides kun er omtalt i en enkelt trykt retsafgørelse, (Nytt Juridisk Arkiv 1965:29, Utansjö-målet, jfr. Nordisk Domssamling 1965, s. 236-242), og som efter svenske forfatteres udtalelser kun kan antages at have haft ringe praktisk betydning, har man af traditionelle grunde ment at burde bibeholde, men har ved en omformulering søgt at nå frem til en mere akceptabel regel. Efter den som § 112, stk. 2, i de andre nordiske udkast optagne regel kan en minoritet af den ovennævnte størrelse på den ordinære generalforsamling kræve, at generalforsamlingen beslutter, at der skal uddeles et udbytte svarende til højst halvdelen af det beløb, som generalforsamlingen ifølge § 110 kan uddele som årets nettooverskud, dog i intet tilfælde mere end 5 pct. af selskabets egenkapital ifølge den senest optagne status. En hertil svarende regel var også optaget i det udkast, som i foråret 1968 blev forelagt de danske

[1]) Den tyske AG 1965 indeholder i § 254 en regel om, at en generalforsamlingsbeslutning om anvendelse af årets overskud under visse nærmere betingelser kan anfægtes, når aktionærerne ikke mindst får et udbytte af 4 pct. *af aktiekapitalen.* - En således udformet regel har man under de nordiske drøftelser ikke fundet var en tilfredsstillende løsning.

erhvervsorganisationer. Disse frarådede enstemmigt, at en sådan bestemmelse optoges i udkastet, idet man påviste, at minoriteten i tilfælde, hvor selskabets egenkapital var stor, kunne fremtvinge et udbytte af en størrelse, der var helt urimelig i forhold til kapitalindsatsen og ville umuliggøre en konsolidering af en virksomhed, hvis driftsresultat er udsat for stærke svingninger.

Det danske udvalg besluttede herefter i efteråret 1968 helt at udelade en særregel rettet mod »udsultning« af aktionærerne. Dette betyder imidlertid ikke, at minoriteten er uden beskyttelse mod en politik fra majoritetens side, der går ud på at gøre dem ked af at være aktionær i selskabet, jfr. herved *Gomard,* Aktieselskabsret s. 264 og s. 269. Udkastet indeholder flere bestemmelser, der gør det muligt for domstolene at yde minoriteten beskyttelse. Først generalklausulen i § 80, jfr. foran s. 118. Holdes udbyttet kunstigt nede under, hvad der er naturligt og rimeligt efter selskabets indtjening og kapitalforhold, vil domstolene under en i henhold til § 81 anlagt sag kunne statuere, at der foreligger en ulovlig generalforsamlingsbeslutning, idet beslutningen om det for lave udbytte er egnet til at skaffe visse aktionærer en utilbørlig fordel på andre aktionærers bekostning. I meget grove tilfælde vil en tilsidesættelse af reglen i § 80 kunne føre til, at selskabet opløses ved dom i henhold til § 119, jfr. herom nedenfor s. 162.

Til § 113.

Bestemmelsen i udkastets § 113, stk. 1, om en aktionærs pligt til at tilbagebetale, hvad der er udbetalt ham i strid med lovens bestemmelser, er i overensstemmelse med, hvad der hidtil er antaget i dansk ret ifølge forholdets natur. Det årsudbytte, som aktionæren har modtaget i god tro, kan han dog beholde. Andre udbetalinger, det vil navnlig sige kapitaludlodninger i strid med lovens regler, er aktionæren derimod ubetinget forpligtet til at tilbagebetale. Denne absolutte regel er nødvendig af hensyn til kreditorernes beskyttelse.

Reglen i stk. 2 angår tilfælde, hvor det ulovligt udbetalte beløb er uerholdeligt hos modtageren, enten fordi han er insolvent, eller fordi der er tale om et årsudbytte, modtaget i god tro. Der indtræder da almindelig skadeserstatningspligt for dem, som forsætligt eller uagtsomt har medvirket til den ulovlige udbetaling, idet reglerne i udkastets §§ 140-143 finder anvendelse, jfr. nedenfor s. 173.

Til §114.

Reglen i § 114, 1. pkt., om generalforsamlingens kompetence til at beslutte, at der skal ydes *gaver* til almennyttige og dermed ligestillede formål, er for dansk rets vedkommende en nydannelse. Bestemmelsen i 2. pkt. om bestyrelsens kompetence i så henseende fremhæver den naturlige sammenhæng mellem disse regler, men systematisk hører reglen i 2. pkt. hjemme i kapitel 9, der angår de dispositioner, som bestyrelsen må foretage. Reglen i § 114 har sit forbillede i den svenske lovs § 76, stk. 1, jfr. § 91 (om »styrelsens befogenhet«), hvis anvendelse i praksis ikke har givet anledning til vanskeligheder.

Hensigten med bestemmelsen i § 114 er ikke så meget at sætte en grænse for, hvad der lovligt med simpelt flertal kan besluttes af generalforsamlingen med hensyn til gaver til almennyttige og dermed ligestillede formål, som at fastslå, at generalforsamlingen har denne beføjelse, uanset at et erhvervsdrivende aktieselskabs midler ellers ikke — uden enstemmig beslutning - kan anvendes til formål, der er selskabet uvedkommende, jfr. *Gomard* s.a. s. 269—270.

Angivelsen: Gaver til almennyttige eller dermed ligestillede formål er vidtrækkende og omfatter bl. a. sociale, kulturelle og ideelle formål, forskning udenfor selskabets interessesfære, hjælp i katastrofetilfælde, deltagelse i løsningen af nationale opgaver og lignende. Sociale foranstaltninger til fordel for de i selskabet ansatte funktionærer og arbejdere falder udenfor begrebet gaver i den forstand, hvori det er brugt i § 114. Det må også betones, at det i mange tilfælde er vanskeligt at trække en bestemt grænse mellem, hvad der skal anses som gaver til almennyttige formål og forretningsmæssigt betingede dispositioner, som direkte eller indirekte tjener selskabets interesser. Selskabets økonomiske stilling fremhæves som et væsentligt af de flere momenter, som skal tages i betragtning ved afgørelsen af, om en gavedisposition må anses for rimelig.

Bestyrelsens kompetence gælder samme formål, men er begrænset til beløb, som i

forhold til selskabets økonomiske stilling er af ringe betydning. Det må i overensstemmelse med den norske lovs § 106, stk. 3, antages, at gratialer og lejlighedsgaver af rimelig størrelse falder udenfor, hvad udkastets § 114 anser for gaver til almennyttige og lign. formål.

Til §115.

(AL §§ 45 a., b. og c, udkast 1964 §§ 45-49 og bemærkningerne hertil s. 128–133).

Den historiske udvikling, der førte frem til de ved lov nr. 232 af 7. juni 1952 i aktieselskabsloven som §§45 a., b. og c. indføjede bestemmelser om *lån til aktionærer m.* v. (omfattende lån til medlemmer af selskabets bestyrelse og direktion, uanset om de er aktionærer), er skildret i betænkning 362-1964, s. 128-129. Loven af 1952 bygger på en sondring mellem selskaber, hvis aktier er genstand for offentlig kursnotering, hvor aktionærlån er tilladt, og selskaber, hvis aktier ikke er kursnoterede, og hvor aktionærlån er forbudt.

Aktielovkommissionen tog spørgsmålet om aktionærlån (i den ovennævnte videre forstand) op til fornyet overvejelse. Man fandt, at et absolut forbud mod aktionærlån i selskaber, der ikke er børsnoterede, er for vidtgående, idet det i mange tilfælde vil lægge hindringer i vejen for legitime og fuldt ud rimelige dispositioner, og at der på den anden side ikke er tilstrækkelig grund til at undtage de børsnoterede selskaber fra reglerne om aktionærlån m. v., når disse udformes som foreslået i udkast 1964 §§ 45-49.

Udkast 1964 gik ind for et fuldstændigt forbud mod lån til medlemmer af et selskabs bestyrelse og revisorer. Vedrørende revisorer er det fastholdt i samtlige nordiske udkast § 85, stk. 3, at et selskabs revisor ikke må have lån i selskabet eller i selskaber indenfor samme koncern. Angående bestyrelsesmedlemmer se nedenfor.

Vedrørende aktionærlån iøvrigt stillede udkast 1964 følgende betingelser i § 45:

a. at lån alene ydes i det omfang, hvori selskabets egenkapital overstiger aktiekapitalen,
b. at lånet godkendes af samtlige medlemmer af bestyrelsen, og
c. at der stilles betryggende sikkerhed for lånet.

De under a. og c. nævnte betingelser for aktionærlån er fastholdt i nærværende udkasts § 115, stk. 1. Lån må kun ydes i det omfang, hvori selskabets egenkapital (jfr. § 102 B. V) overstiger aktiekapitalen. Der må ikke ved udlån af selskabets midler i henhold til § 115 gøres noget indgreb i aktiekapitalen. Lånet må kun ydes mod betryggende sikkerhed. Hvad der ligger i »betryggende sikkerhed«, må afhænge af forholdene i de konkrete tilfælde. På den ene side kan der ikke stilles krav om fuld »bankmæssig« sikkerhed, men det må kræves, at lånet er forsvarligt sikret under hensyntagen til låntagerens økonomiske forhold.

Den i udkast 1964 under b. stillede betingelse, at lånet godkendes af samtlige medlemmer af bestyrelsen, har man derimod opgivet. Den fandt ingen tilslutning fra de andre nordiske delegationers side, og det må erkendes, at der ikke ligger nogen reel garanti i et krav om formel enighed. For at betone den vægt, som loven tillægger den nøje overholdelse af reglerne i § 115, har udvalget som stk. 2 i det danske udkast tilføjet en bestemmelse om, at der i bestyrelsens protokol skal gøres bemærkning om ethvert i henhold til § 115 ydet lån og enhver sikkerhedsstillelse. Da en overtrædelse af reglerne i § 115 er strafbelagt ifølge § 161, vil kravet om protokoltilførsel være af betydning ved afgørelsen af, hvorvidt lovens betingelser er overholdt.

Vedrørende lån til bestyrelsesmedlemmer i selskabet anføres det i betænkning 362-1964 s. 130, anden spalte, at de frembyder en særlig fare for misbrug, idet der ikke er samme garanti for en tilstrækkelig kritisk bedømmelse, som når der er tale om lån til aktionærer og direktører. Under de indgående og gentagne drøftelser, som spørgsmålet om aktionærlån m. v. har været genstand for, har de andre nordiske landes standpunkt været, at man ikke finder, at det er påkrævet eller rigtigt at gennemføre så strenge regler, som findes i det danske udkast 1964 §§ 45–49, og særlig har man taget afstand fra det absolutte forbud mod lån til bestyrelsesmedlemmer. Samtlige udkast behandler lån til bestyrelsesmedlemmer efter samme retningslinie, som skal gælde for aktionærlån. Det finske og det svenske udkast har helt udeladt at nævne selskabets direktør blandt de personer, som § 115 er rettet mod, og man har fra norsk side fremhævet, at for-

budet mod fri adgang til lån til aktionærer er det væsentlige indhold i § 115.

Under disse omstændigheder har det danske udvalg ikke ment at kunne fastholde forbudet mod, at der ydes lån m. v. til medlemmer af selskabets bestyrelse, *når* disse lån holder sig indenfor den af § 115 fastsatte grænse, det vil sige, når aktiekapitalen ikke angribes, og der iøvrigt stilles betryggende sikkerhed for lånet. Det ovenfor omtalte krav i stk. 2 om protokoltilførsel vil også være egnet til at skærpe opmærksomheden på den nøje overholdelse af lovens betingelser ved lån til bestyrelsesmedlemmer.

Ligesom udkast 1964 medtager § 115 foruden lån - der ikke omfatter kreditforhold, der er opstået på grundlag af et almindeligt forretningsmellemværende i overensstemmelse med selskabets sædvanlige vilkår - også sikkerhedsstillelse. I overensstemmelse med en fra bankside fremsat henstilling er det udtrykkeligt udtalt i sidste punktum af stk. 1, at selskabets sikkerhedsstillelse er bindende, med mindre medkontrahenten er i ond tro, idet han havde kendskab **til,** at sikkerheden var stillet i strid med lovens regler.

Medens reglerne i stk. 1 også gælder aktionærer, bestyrelsesmedlemmer og direktører **i** et selskabs moderselskab, udtaler stk. 3 udtrykkeligt, at bestemmelserne i stk. 1 ikke gælder lån til selve moderselskabet eller sikkerhedsstillelse for dets forpligtelser. Banker er ligesom i AL 1930 holdt udenfor aktieselskabslovens regler om aktionærlån m. v.

Bestemmelsen i § 115, stk. 4, der forbyder et selskab at yde lån (eller stille sikkerhed) til finansiering af erhvervelse af aktier i selskabet eller dets moderselskab, er en dansk særregel, der i udkast 1964 findes i § 47, jfr. § 48. Som begrundelse for reglen anføres s. 132 i betænkning 362-1964: »Bestemmelsen supplerer såvel reglerne om ydelse af aktionærlån som reglerne om erhvervelse af egne aktier og tager navnlig sigte på de i praksis forekommende tilfælde, hvor en køber - evt. et i dette øjemed stiftet holding-selskab - erhverver samtlige aktier **i** et selskab på kredit og samtidig opnår et lån i det pågældende selskab til finansiering af købet med den udtrykkelige eller stiltiende aftale, at lånet efter overtagelsen af selskabet skal indfries ved hjælp af det overtagne selskabs midler.« Den her foreslåede regel har for dansk rets vedkommende fået forøget aktualitet og betydning ved det i »Boss«-sagen passerede.

Et bestyrelsesmedlems erstatningsansvar for det tab, som selskabet lider ved, at man har godkendt et lån m. v. i strid med reglerne i § 115, stk. 1, vil være at afgøre efter reglerne i § 140, jfr. § 143. I modsætning **til** udkast 1964 § 45, stk. 2, jfr. § 46, er aktionærlåneforholdets lovlighed ikke gjort afhængig af, om låntageren er bestyrelsen bekendt som aktionær. Spørgsmålet om bestyrelsens kundskab hertil vil være en af de omstændigheder, som må tages i betragtning ved afgørelsen af, om de subjektive betingelser foreligger for at gøre strafferetligt- eller erstatningsansvar gældende **i** anledning af en overtrædelse af § 115.

Aktionærlån (herunder lån til bestyrelsesmedlemmer og direktører uanset om de er aktionærer) skal opføres som en særlig post i status. Sikkerhedsstillelse for de samme personer skal oplyses særskilt i regnskabet, jfr. udkast 1964 § 79, stk. 12, og AL § 45 b, samt udkastets § 103, stk. 2.

Kapitel 14.

Aktieselskabers opløsning.

§§ 116-133.

1. Almindelige bemærkninger.

(AL §§ 59-69, § 71 og § 73, udkast 1964 §§ 86-114 og bemærkningerne hertil s. 185-190).

I de nordiske udvalg har der været enighed om, at det i almindelighed må tilkomme generalforsamlingen at tage beslutning om selskabets opløsning og om, at opløsningen skal ske ved likvidation. Bestemmelserne om de regler, hvorefter likvidationen skal foretages, afviger derimod betydeligt i de fire lande som følge af forskelligheder i den processuelle ordning. Reglerne herom i §§ 120–133 er søgt opstillet således, at de såvidt muligt i rækkefølgen svarer til tilsvarende regler i de andre nordiske lande.

Vedrørende tvangsmæssig opløsning af et aktieselskab har der været enighed om, at et selskab, der mangler ledelse (bestyrelse og direktion), må opløses. Endvidere om, at den omstændighed, at antallet af aktionærer går ned under tre, *ikke* bør medføre selskabets opløsning, idet udkastet anerkender, at et énmandsselskab lovligt kan bestå, se be-

mærkningerne nedenfor til § 118 og foran s. 53-54.

Derimod har der ikke været samme overensstemmelse angående de to tilfælde af tvangsmæssig opløsning, som nu skal omtales. Ifølge § 142 i den svenske lov skal et aktieselskab træde i likvidation og opløses, når to tredjedele af aktiekapitalen er tabt, og manglen ikke berigtiges indenfor en nærmere angivet tid, enten ved indbetaling af ny aktiekapital eller ved nedskrivning af den gamle. Den svenske lovs regel nævnes i bemærkningerne til den foreslåede § 59a i det af handelsministeren den 25. oktober 1956 fremsatte, men ikke vedtagne forslag til ændringer i aktieselskabsloven, se Folketingstidende 1956-57, tillæg A sp. 229 og betænkning 362-1964 s. 116. Man har fra svensk og finsk side ønsket i udkastet at optage en hertil svarende, men noget modificeret regel. Efter § 117 i det svenske og finske udkast er kriteriet ikke, at to tredjedele er tabt, men at selskabets egenkapital »understiger« en tredjedel af aktiekapitalen, og afgørelsen udskydes til den ordinære generalforsamling i det næstfølgende regnskabsår, hvor det er tilstrækkeligt, at balancen viser, at egenkapitalen opgår til den halve aktiekapital.

Man har fra det danske udvalgs side næret afgørende betænkelighed ved at optage en sådan regel, der i alt væsentligt rammes af den samme kritik, som blev fremført mod regeringsforslaget 1956. Se betænkning 362-1964 s. 117: "Man henviste særlig til, at aktiekapitalen i mange selskabers første leveår praktisk taget medgår til afholdelsen af startomkostninger og indarbejdelsen af erhvervsvirksomheden, uden at dette har været nogen hindring for, at selskabet senere har udviklet sig til et solidt og værdifuldt foretagende. Ved krav om likvidation eller rekonstruktion, når en del af aktiekapitalen er gået tabt, ville man lægge en hindring i vejen for, at sådanne selskaber kunne arbejde sig op.« Hertil kan føjes den usikkerhed, der altid vil være ved skønnet om, hvorvidt egenkapitalen på et givet tidspunkt understiger en tredjedel af aktiekapitalen, ved den endelige afgørelse halvdelen af denne. Heller ikke fra norsk side har man ment at kunne optage en regel svarende til § 117 i de svensk-finske udkast.

Et andet punkt, hvor meningerne har været delte under de nordiske forhandlinger, angår udkastets § 119. Her har delingslinien ligget således, at det danske og svenske udkast er overensstemmende, men afviger fra det finske og norske udkast. Forbilledet for reglen i § 119 er den norske lovs § 110, der igen er inspireret af den endnu videregående engelske lovs sec. 222. Efter den norske lovs § 110 skal et aktieselskab efter krav fra en aktionær opløses ved dom, dersom andre aktionærer til skade for sagsøgeren har optrådt i åbenbar strid med forudsætningerne for selskabsstiftelsen. I stedet for opløsning kan dommen efter påstand af sagsøgerne gå ud på, at selskabet skal udløse dem og annullere deres aktier. Der har været enighed om, at selv om »forutsetningerne for selskapsstiftelsen« nok giver et vist fingerpeg i den rigtige retning, så er dette kriterium dog for ubestemt og usikkert til, at der derpå kan opbygges en regel om tvangsmæssig likvidation af et aktieselskab.

I det norske og finske udkast er § 119 blevet omskrevet. Men det er stadig således, at kravet om opløsning kan rejses af en enkelt aktionær og ikke er betinget af, at der fra den skyldiges side foreligger et forhold, der kan begrunde et erstatningsansvar. Man har endvidere fastholdt, at dommen - efter påstand fra en af parterne - kan undlade opløsning og i stedet herfor pålægge selskabet at udløse sagsøgeren.

Man har fra dansk og svensk side erklæret sig indforstået med i udkastet at optage en regel, der giver mulighed for tvangsmæssig likvidation af et aktieselskab, når visse aktionærer groft har misbrugt deres indflydelse i dette til skade for andre aktionærer. Men man har ønsket, *at* betingelserne herfor mere præcist skulle angives, *at* der skulle være kongruens mellem § 119 og erstatningsreglen i § 142, for så vidt som opløsning efter § 119 ikke bør kunne ske, hvor der ikke er grundlag for erstatningsansvar efter § 142, *at* opløsning ikke bør kunne ske, med mindre krav herom fremsættes af aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, *og endelig* har man ikke villet gå med til, at opløsning skulle kunne erstattes med en pligt for selskabet til at udløse sagsøgerens aktier. Modstanden mod at åbne adgang til udløsning i dette tilfælde skyldes, dels de almindelige betænkeligheder ved at lade selskabet indløse visse aktier, hvilket formelt er i strid med forbudet mod at er-

hverve egne aktier og vil kunne bringe andre aktionærers og kreditorers interesse i fare, dels at man ved at afskære muligheden for udløsning har villet betone retsmidlets ekstraordinære karakter.

Vedrørende udkastets regler i §§ 120–133 om aktieselskabers likvidation bør der gøres den generelle bemærkning, at konkurslovudvalget har meddelt, at man arbejder på udkast til regler om en gældsordning, der i lige grad passer på enkeltpersoners og selskabers forhold, og som på væsentlige punkter viser overensstemmelse med den ordning af likvidation af aktieselskaber, som er foreslået i udkast 1964 og nærværende udkast, jfr. herom den i betænkning 362-1964, s. 186, indeholdte redegørelse for, hvorfor man i praksis har foretrukket likvidation som opløsningsmåde for aktieselskaber. Gennemføres en sådan almindelig gældsordning, vil ds særlige regler om likvidation af insolvente aktieselskaber antagelig blive overflødige i aktieselskabsloven.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til §116.

(AL § 59, stk. 3, og § 63, udkast 1964 § 86, stk. 1 og 3).

Hovedreglen er ifølge § 116, stk. 1, at det er selskabets generalforsamling, der tager beslutning om dets opløsning. Reglen i stk. 2 er ny, for så vidt som en tilsvarende bestemmelse ikke fandtes i udkast 1964, der overlod det til selskabets vedtægter at fastsætte den majoritet, der kræves til en beslutning om dets opløsning. Når opløsningen er påbudt i lov eller selskabets vedtægter, kræves der efter § 77 kun simpelt flertal. Af henvisningen til § 77 fremgår, at vedtægterne som hidtil kan kræve en større majoritet til enhver beslutning om opløsning. Udenfor disse særlige tilfælde henvises der til § 78, det vil sige den to tredjedels majoritet, der kræves til vedtægtsændring. Også her må vedtægternes større krav respekteres.

Ifølge stk. 3 skal beslutningen udtrykkelig angive, om likvidationen skal foretages efter reglerne om likvidation af solvente eller af insolvente selskaber. Den skal anmeldes inden otte dage. Det likviderende aktieselskab skal ifølge stk. 4 beholde sit navn med tilføjelse »i likvidation«.

Til § 117.

(AL § 62, udkast 1964 § 93 og bemærkningerne hertil s. 190).

Bliver opløsning ikke vedtaget i tilfælde, hvor den skal finde sted ifølge lov eller selskabets vedtægter, eller undlader man at vælge likvidator, er det efter bestemmelsen i § 117 overregistrators sag at skride ind ved at begære selskabet opløst af skifteretten. Ifølge sidste punktum skal overregistrator ligeledes rette henvendelse til skifteretten, når selskabet på grund af aktionærers misbrug er opløst ved dom i henhold til § 119.

Efter bestemmelsen i stk. 2 udnævner skifteretten en eller (undtagelsesvis) flere likvidatorer, idet reglerne i kapitel 14 om aktieselskabers opløsning finder anvendelse med de fornødne lempelser. I de fleste af de i praksis forekommende tilfælde vil behandlingen være forholdsvis enkel. Der vil således næppe blive spørgsmål om at udpege kreditorudvalg. Viser det sig, at selskabets midler ikke kan dække omkostningerne, kan likvidationen straks sluttes, jfr. udkastets § 131, stk. 5.

Til §118.

(AL § 59, stk. 1 og 2, samt § 72, udkast 1964 § 87 og § 97).

Reglerne i § 118 angår tilfælde, hvor loven bestemmer, at et selskab skal opløses. Dette gælder ifølge stk. 1, når selskabet mangler vedtægtsmæssig ledelse (bestyrelse og direktør), og manglen ikke afhjælpes inden en af overregistrator fastsat frist. I modsætning til udkast 1964 § 87, stk. 1, nævnes nu ikke mangel af revisor som opløsningsgrund. Dette beror på, at der ved bestemmelsen i § 87 er givet overregistrator beføjelse til i sådanne tilfælde efter anmodning af enhver aktionær eller et bestyrelsesmedlem eller en direktør at udnævne en revisor.

Et nyt tilfælde af tvungen opløsning er angivet i andet punktum af § 118, stk. 1, der henviser til § 15. Herefter kan overregistrator, når der ikke rettidigt foretages anmeldelse om, at aktiekapitalen er fuldt indbetalt, forelægge selskab en passende frist, og hvis denne overskrides, begære selskabet opløst af skifteretten. I modsætning til udkast 1964 § 87, stk. 1, nævner § 118 ikke det nu i § 164 omhandlede tilfælde, at et ældre aktieselskab undlader inden to år efter den nye

lovs ikrafttræden at bringe sine vedtægter i overensstemmelse med denne. Også i denne situation kan resultatet ifølge § 164, stk. 3, blive selskabets opløsning. Men da det drejer sig om en overgangsregel, har man ikke anset det for nødvendigt at markere dette i § 118.

Udeladt er reglen i udkast 1964 § 87, stk. 2, hvorefter enhver aktionær kan forlange selskabet opløst, såfremt antallet af aktionærer går ned under tre, og den i forbindelse dermed stående bestemmelse om personligt ansvar (efter tre måneders forløb) for den eller de tilbageværende aktionærer for de forpligtelser, som indgås på selskabets vegne, efter at de er blevet vidende om, at der ikke længere er tre aktionærer. Udeladelsen af denne regel hænger sammen med, at nærværende udkast har opgivet reglen i § 10 i udkast 1964, hvorefter antallet af aktionærer ikke må være under tre, og går ind for anerkendelsen af énmandsselskabet, jfr. foran s. 53-54.

Bestemmelsen i nærværende udkasts § 118, stk. 2, om, at overregistrator kan begære et selskab opløst af skifteretten, når det i tre år i træk ikke har indsendt regnskab til aktieselskabs-registeret, har afløst reglen i § 97, stk. 1, i udkast 1964, der var formuleret på en noget anden måde og havde en ti års frist. Om den foreslåede tre års frist er der nordisk enighed. Selskabets virksomhed vil i de fleste tilfælde være ophørt, når det ikke i tre år (trods påmindelse) har indsendt regnskab til registeret.

Til § 119.

Bestemmelsen i § 119 er, som tidligere bemærket, for dansk rets vedkommende en helt ny regel om, at et aktieselskab under visse nærmere betingelser kan opløses ved dom, når aktionærer har gjort sig skyldig i misbrug af deres indflydelse i selskabet. Udtrykket »aktionærer« er omfattende. Det kan være en majoritet af aktionærer eller en hovedaktionær eller en af andre grunde særlig indflydelsesrig aktionær.

Betingelserne for, at opløsning kan kræves, er strenge. Der skal foreligge et så groft forhold fra den eller de pågældende aktionærers side, at det ikke med rimelighed kan forlanges, at den eller de krænkede aktionærer skal forblive i selskabet.

Ikke ethvert sådant forhold kommer i betragtning. Den eller de pågældende aktionærer skal have medvirket til en overtrædelse af aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter. Det kan være, at han (de) selv har gjort sig skyldig heri, eller at han (de) har påvirket selskabetes ledelse hertil, navnlig ved at bevæge bestyrelsen eller direktøren til at handle i strid med lovens forskrifter.

§ 119 fremhæver eksempelvis det tilfælde, at aktionærer forsætligt har medvirket til en generalforsamlingsbeslutning i strid med generalklausulen i § 80. Dette vil normalt ske ved på generalforsamlingen at stemme for en beslutning, der åbenbart er egnet til at skaffe visse aktionærer eller andre utilbørlig fordel på andre aktionærers eller selskabets bekostning. Der er kongruens mellem § 119 og § 142, for så vidt som der efter begge bestemmelser kræves en medvirken til overtrædelse af aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter, både som betingelse for erstatningsansvaret efter § 142 og som den første betingelse for, at krav om selskabets opløsning kan rejses efter § 119.1 subjektiv henseende kræver § 119 forsæt, mens § 142 medtager den grove uagtsomhed.

Men opløsningskravet efter § 119 kræver yderligere betingelser. Det kan kun rejses af en minoritet af aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen. For at påstanden om selskabets opløsning kan nyde fremme, skal der yderligere foreligge det, at der som følge af misbrugets langvarighed eller andre grunde er særlig anledning til en tvangsmæssig opløsning af selskabet. Således som § 119 er udformet, vil den antagelig sjældent blive anvendt, men dens eksistens vil kunne virke forebyggende i tilfælde, hvor loven hidtil ikke har stillet noget retsmiddel til rådighed for en gennem længere tid undertrykt minoritet.

Til §§ 120-133.

(AL § 61, §§ 64-69, 71 og 73, udkast 1964 §§ 86, stk. 2, og 88-114 og bemærkningerne hertil s. 185-190).

Angående de i aktieselskabsloven af 1930 indeholdte bestemmelser om aktieselskabers opløsning og likvidation, samt kritikken af lovens regler henvises til bemærkningerne i betænkning 362-1964 s. 185-187.

Da udkastets bestemmelser om opløsning

af aktieselskaber efter det foran s. 161 anførte til en vis grad har en foreløbig karakter, idet reglerne herom kan blive påvirket af en kommende insolvenslovgivning, har udvalget afstået fra at foretage en detailleret gennemgang af bestemmelserne.

Reglerne om likvidation i §§ 120-133 er i alt væsentligt en gentagelse af reglerne i §§ 88-114 i udkast 1964. Da rækkefølgen og den systematiske opbygning imidlertid - af hensyn til tilpasningen til de andre nordiske landes udkast - afviger betydeligt fra tidligere, er bemærkningerne til afsnittet om likvidation skrevet om, således at henvisningerne passer til de nuværende paragraffer.

Efter bestemmelserne i de to første afsnit af kapitel 14 skal likvidation af *solvente aktieselskaber* foregå på stort set samme måde som efter den gældende lov. Formålet med likvidationen er her gennem realisation af selskabets aktiver og afvikling af dets forpligtelser at omsætte selskabets nettoformue i likvide midler, der kan udloddes til aktionærerne som tilbagebetaling af deres kapitalindskud med tillæg af eventuelt opsparet overskud. I likvidationsboer af denne art er det derfor naturligt at henlægge den afgørende indflydelse i alle boets forhold til aktionærerne som de virkelige interessenter i boet. Efter udkastet er det da også aktionærerne, som på generalforsamlingen træffer beslutning om likvidation, jfr. § 116, stk. 1, og det er generalforsamlingen, der vælger og eventuelt afsætter likvidatorerne, jfr. § 125, stk. 1, og § 120, stk. 2. Om selskabets økonomiske stilling ved likvidationens begyndelse skal aktionærerne have oplysning gennem et åbningsregnskab for likvidationen, jfr. § 121; de skal holdes underrettet om likvidationens forløb gennem regnskabsaflæggelse på årlige generalforsamlinger, så længe likvidationen står på, jfr. § 120, stk. 3, og ved likvidationens afslutning skal det endelige likvidationsregnskab forelægges generalforsamlingen til godkendelse, forinden likvidatorerne kan anmelde selskabets opløsning til aktieselskabs-registeret, jfr. § 126, stk. 2.

I *insolvente aktieselskaber* er den faktiske situation en helt anden. Hvis ellers vurderingen af selskabets aktiver og passiver viser sig at holde stik, har aktieselskabet her ingen nettoformue, som kan komme til udlodning til aktionærerne. De virkelige interessenter i det insolvente aktieselskab er kreditorerne, og det vil derfor være rimeligt, at hele den indflydelse på boets forhold, som tilkommer aktionærerne i det solvente bo, her ligger hos kreditorerne. Efter den gældende aktieselskabslov er dette imidlertid ikke tilfældet, og i mangel af lovhjemmel for et åbenlyst kreditorstyre har kreditorerne derfor hidtil måttet klare sig igennem med den faktiske indflydelse på aktionærernes beslutninger, som de har kunnet tiltvinge sig gennem truslen om indgivelse af en konkursbegæring mod selskabet.

Denne uheldige retstilstand vil udkastet råde bod på ved bestemmelserne i §§ 128 ff. Reglen i § 103 i udkast 1964, der angav, hvornår likvidation skulle finde sted efter reglerne om likvidation af insolvente selskaber, er udeladt i nærværende udkast. Det er herefter generalforsamlingen, der samtidig med beslutningen om likvidation træffer bestemmelse om, hvorvidt likvidation skal ske efter reglerne om likvidation af solvente eller insolvente aktieselskaber. Når en af de almindelige konkursbetingelser foreligger (betalingsstandsning, insolvens, insufficiens), vil det i almindelighed være mest hensigtsmæssigt - hvis en truende konkurs skal undgås - straks at træffe beslutning om likvidation efter reglerne i § 128-131 om likvidation af insolvente selskaber.

Når generalforsamlingen i henhold til udkastets § 128, stk. 1, har valgt en midlertidig likvidator, har den udspillet sin rolle som bestemmende selskabsorgan, idet den ikke skal indkaldes igen, før likvidationen er afsluttet, og udlodning til kreditorerne har fundet sted, jfr. udkastets § 130, stk. 3, der foreskriver, at det endelige likvidationsregnskab skal forelægges en afsluttende generalforsamling til efterretning for aktionærerne.

I øvrigt er det kreditorforsamlingen og de af skifteretten udnævnte likvidatorer, der træffer beslutning om selskabets forhold. Efter udkastets § 128 skal den midlertidige likvidator foranledige et likvidationsmøde berammet af skifteretten. Han skal inden otte dage med fjorten dages varsel bekendtgøre afholdelsen af mødet, ligesom han samtidig skal tilsende alle kendte kreditorer, selskabets bestyrelse, direktion og revisor en særskilt indkaldelse. På likvidationsmødet, hvor skifteretten fører forsædet, skal den midlertidige likvidator fremlægge en specificeret kreditorfortegnelse og afgive en redegø-

reise for selskabets stilling. Efter at de mødende - herunder repræsentanterne for selskabets ledelse og revisor - har haft lejlighed til at udtale sig, foretager de fremmødte kreditorer *med simpelt flertal* indstillingen til skifteretten om udnævnelse af de likvidatorer, der skal gennemføre likvidationen. Skifteretten udnævner herefter en eller flere likvidatorer, og da likvidation efter reglerne om opløsning af insolvente aktieselskaber som principiel hovedregel skal udelukke konkurs, jfr. nedenfor ad § 132, bestemmes det i § 128, stk. 4, at skifteretten ikke er bundet af kreditorflertallets indstilling. Også den midlertidige likvidator vil således kunne udnævnes, hvis retten finder det hensigtsmæssigt. På mødet kan der efter § 128, stk. 5, vælges et kreditorudvalg på højst tre medlemmer, men såfremt der udnævnes flere likvidatorer, er beslutningen herom dog kun gyldig, hvis den godkendes af skifteretten. Der gives således skifteretten beføjelse til at udøve et konkret skøn over hensigtsmæssigheden heraf. Vælges der flere likvidatorer, må det antages, at valget normalt sker således, at kreditorerne herigennem får en passende repræsentation, og i så fald vil det som regel ikke tjene noget praktisk formål yderligere at nedsætte et kreditorudvalg, idet dette da tværtimod vil kunne forsinke og fordyre bobehandlingen, jfr. herved udkastets § 131, stk. 4. Kreditorudvalget skal efter § 128, stk. 5, sidste punktum, holdes underrettet om likvidationens forløb og skal til erklæring have forelagt alle spørgsmål af væsentlig betydning, forinden likvidatorerne træffer deres afgørelse. Herudover er der ikke tillagt kreditorerne nogen ret til at gribe ind i likvidationsarbejdet eller til at følge dette på anden måde end gennem de af likvidatorerne aflagte årsregnskaber, jfr. § 131, og det endelige likvidationsregnskab med tilhørende udkast til endelig udlodning, jfr. § 130. Opstår der tvistigheder angående likvidationen eller om det endelige likvidationsregnskab og udlodningen, afgøres disse af skifteretten, jfr. § 131, stk. 1, og § 130, stk. 2. Der er ikke tillagt kreditorforsamlingen som sådan nogen ret til at vedtage eller forkaste de af likvidatorerne aflagte regnskaber eller udlodningsudkastet.

I forbindelse med denne principielle nyordning af likvidationen i insolvente aktieselskaber stilles der i § 132 forslag om indførelse af nye vigtige bestemmelser, der tilsigter at imødekomme erhvervslivets ønsker om såvidt muligt at undgå en egentlig konkursbehandling af selskaber. Uanset at betingelserne for konkurs foreligger, skal skifteretten herefter ikke uden videre imødekomme en indgiven konkursbegæring mod et aktieselskab. Hvad enten selskabet er under likvidation eller ikke, skal der indkaldes et likvidationsmøde efter reglerne i § 128, og på dette afgøres det ved afstemning blandt de mødende kreditorer, om konkursbegæringen skal fastholdes, eller om selskabet skal likvideres efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber. Likvidationen skal efter § 132, stk. 2, anses for vedtaget, medmindre et flertal af de i afstemningen deltagende *bestemt ef ter vægt* stemmer for konkurs. Hvis konkursbegæringen herefter bortfalder, skal i henhold til § 132, stk. 4, også en senere fremsat konkursbegæring afvises, medmindre det overfor skifteretten godtgøres, at forskrifterne om likvidationsbehandlingen er tilsidesat i væsentlig grad.

En i praksis så betydningsfuld beskæring af de enkelte kreditorers adgang til universel retsforfølgning mod et debitoraktieselskab må naturligt forudsætte, at bestemmelserne om likvidation af insolvente aktieselskaber i videst muligt omfang indeholder lignende kauteler for kreditorerne som konkurslovgivningen. Dette hensyn er imidlertid efter udvalgets opfattelse varetaget gennem de foran omtalte bestemmelser i §§ 128 ff om kreditorautonomien i forbindelse med bestemmelsen i § 129, stk. 1-2, der i udvidet omfang og mere konsekvent end den gældende aktieselskabslov gør de relevante konkurslovsbestemmelser tilsvarende anvendelige. Efter udkastet gælder dette således ikke alene bestemmelserne i konkurslovens kap. IV om retshandlers afkræftelse ved senere påfølgende konkurs, og kap. V om ordenen, hvori fordringerne mod et konkursbo skal fyldestgøres, men også bestemmelserne i konkurslovens kap. I om, hvad der skal inddrages under konkursbehandlingen, i kap. II om konkursens indflydelse med hensyn til retsforfølgning imod skyldneren eller forfølgning af hans rettigheder imod andre, i kap. III om konkursens almindelige indflydelse på de før konkursen af skyldneren indgåede retshandler og i § 62-63 om visse særlige afstemningssituationer på en skiftesamling.

Angående forskellige mindre ændringer - begrundet i praktiske hensyn — i den gældende lovs opløsningsregler, henvises til bemærkningerne i betænkning 362-1964 s. 189, sp. 2 og s. 190.

Den i forhold til reglen i AL § 65, stk. 1, stedfundne forkortelse af proklamafristen findes nu i udkastets § 122. Reglerne om fremgangsmåden, såfremt likvidationen ønskes afsluttet med, at selskabet træder i virksomhed på ny, findes i udkastets § 124. Bestemmelsen om reassumption af et afsluttet likvidationsbo findes i udkastets § 123.

Den efter tilskyndelse fra kreditforeningsside optagne nye bestemmelse, der giver panthaverne i et insolvent aktieselskabs faste ejendomme samme ret til at holde sig til deres pant og iøvrigt frafalde krav på boet, som de ifølge retsplejelovens §§ 680-681 har i konkursboer og dødsboer, hvori arv og gæld ikke vedgås, findes nu i udkastets § 131, stk. 2.

Kapitel 15.

Fusion.

§§ 134-139.

(AL § 70, udkast 1964 §§ 115-118 og bemærkningerne hertil s. 189).

/. *Almindelige bemærkninger.*

Som nævnt i bemærkningerne s. 189 til 1964 udkastets § 115-118 tilsigter de der foreslåede bestemmelser om overdragelse af et aktieselskabs formue og om sammensmeltning af aktieselskaber at klargøre fusionsreglernes indhold på punkter, hvor den gældende aktieselskabslovs § 70 har givet anledning til tvivl, at give nærmere anvisning på den fremgangsmåde, som skal følges ved ordningen af forholdet mellem de pågældende selskaber, og at skabe øget beskyttelse for det overtagne selskabs aktionærer og fordringshavere.

Det samme almindelige sigte har fusionsreglerne i det nordiske lovudkast, som derfor også indholdsmæssigt ligger nær op ad 1964 udkastet, selv om det på en række punkter afviger derfra både redaktionelt og i henseende til systematik. Således svarer bestemmelserne i udkastets

§ 134, stk. 1, om fusionsbeslutningens indhold og vedtagelse til 1964 udkastets § 115, stk. 1,

§ 134, stk. 2, om selskabsformuens overdragelse til den danske stat eller en dansk kommune til 1964 udkastets § 117,

§ 135 om sammensmeltning af aktieselskaber til et nyt selskab til 1964 udkastets § 118,

§ 136 om de overstemte minoritetsaktionærers krav på indløsning af deres aktier til 1964 udkastets § 116, stk. 1, 2. pkt.,

§ 137 om anmeldelse af fusionsbeslutningen til 1964 udkastets § 115, stk. 2, og § 118, stk. 3,2. pkt,

§ 138, stk. 1, om proklama til kreditorerne i det overtagne selskab og om særskilt forvaltning af dettes formue til 1964 udkastets § 115, stk. 3,

§ 138, stk. 2, om retsstillingen, hvis det overtagende selskab går konkurs, mens det overtagne selskabs formue forvaltes særskilt, til 1964 udkastets § 115, stk. 4,

§ 138, stk. 3, om anmeldelse af det overtagne selskabs opløsning til 1964 udkastets § 115, stk. 5, og

§ 138, stk. 4, om kapitalforhøjelsen i det overtagende selskab, når vederlaget til det overtagne selskabs aktionærer skal erlægges i aktier, til 1964 udkastets § 116, stk. 1,1. pkt.

I 1964 udkastet er der derimod ingen bestemmelser svarende til *udkastets § 139,* der indfører vigtige nye regler til lettelse af adgangen til fusion af moder-datterselskaber.

Også iøvrigt - jfr. således bestemmelserne i § 138, stk. 1, om proklama og særskilt forvaltning - har man bestræbt sig på at udforme udkastets fusionsregler således, at de under skyldig hensyntagen til det overtagne selskabs fordringshavere og aktionærer giver selskaberne et sæt af hensigtsmæssige og let anvendelige bestemmelser, som ikke lægger hindringer i vejen for den strukturrationalisering gennem koncentration af virksomheder, som af erhvervslivet anses for ønskelig på grund af den skærpede konkurrence indenfor nutidens store europæiske markedsdannelser og den heraf følgende nødvendighed af stordrift i så godt som alle grene af erhvervslivet. I så henseende er grundindstillingen bag udkastets fusionsregler på linie med de ved lov nr. 143 af 2. maj 1967 givne regler om såkaldt skattefri fusion af aktieselskaber m. v.

Under de nordiske forhandlinger har man i tilslutning til drøftelserne af udkastets fusi-

onsregler overvejet mulighederne for udarbejdelsen af regler om fusion over landegrænserne mellem selskaber, der har domicil i hver sit af de nordiske lande. Det var den almindelige opfattelse, at det ganske vist vil være en betydningsfuld støtte for de nordiske forbindelser indenfor næringslivet og for udviklingen af et nordisk marked, om de foreliggende nordiske forslag til aktieselskabslov ophøjes til lov, men under hensyn til den aktualitet fusionsreglerne har fået under de nu herskende erhvervsøkonomiske forhold, ville det dog være af overordentlig stor betydning, om der yderligere kunne skabes mulighed for fusion på tværs af de nordiske landes grænser. Man var derfor fra alle sider enige om det ønskelige heri, såfremt det kunne ske gennem optagelse af en forholdsvis enkel bestemmelse herom.

Drøftelserne viste også, at de lovtekniske forudsætninger for så vidt er til stede, idet fusionsbestemmelserne i de nu foreliggende nordiske lovtekster er så ensartede, at der stort set kun findes afvigelser indenfor reglerne om beskyttelse af kreditorerne i det overtagne selskab, og disse afvigelser vil være uden betydning, såfremt reglerne om internordisk fusion affattes således, at den for det overtagne selskab gældende nationale aktieselskabslovs fusionsregler bliver afgørende for fusionsproceduren i dette selskab.

Når man desuagtet har afstået fra i det foreliggende udkast at stille forslag om lovregler angående internordisk fusion, skyldes det ikke alene, at det kommissorium, der er givet delegationerne, ikke omfatter en sådan lovgivning, men også de komplikationer og dermed forsinkelse af lovforslagenes gennemførelse, dette kan medføre. Erfaringerne fra tilsvarende forhandlinger om fusion over landegrænserne indenfor fællesmarkedet (EEC) har vist, at en sådan selskabsretlig lovgivning vil rejse næsten uløselige problemer af skatteretlig, næringsretlig og beskæftigelsesmæssig karakter og nødvendiggøre en vidtgående harmonisering af de pågældende landes sociallovgivning m. v. For de nordiske lande må der forudses at opstå lignende problemer, og for Norge og Sveriges vedkommende vil der yderligere blive store vanskeligheder som følge af den bestående koncessionslovgivning, der formentlig ikke generelt kan tilpasses fusionsreglerne gennem en enkel selskabsretlig lovbestemmelse.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragrafter.*

Til § 134.

(AL § 70, stk. 1-2, 1964 udkastets § 115, stk. l, og § 117).

Stk. 1. Den i *§ 134, stk. 1,1. pkt.,* givne beskrivelse af fusionen som en opløsning af et aktieselskab uden likvidation ved overdragelse som helhed af selskabets aktiver og gæld til et andet aktieselskab er helt overensstemmende med den traditionelle opfattelse af aktieselskabsfusion. Det er således alene en tydeliggørelse, der tilsigtes, når udkastet i modsætning til AL § 70, stk. 1, og 1964 udkastets § 115, stk. 1, fremhæver fusionens karakter af en opløsningsmåde for aktieselskaber ved siden af likvidation. At likvidationsreglerne ikke skal iagttages ved opløsning gennem fusion, står i forbindelse med fusionens dobbelte formål: Opløsning af det overtagne selskab som selvstændigt retssubjekt og samtidig videreførelse af dets hele virksomhed indenfor rammerne af det overtagende selskabs juridiske og økonomiske organisation. Endvidere er det alene en redaktionel afvigelse, når udkastet som genstand for overdragelsen taler om selskabets aktiver og gæld som helhed, medens såvel AL § 70 som 1964 udkastets § 115 taler om selskabets formue som helhed. Også efter udkastet er der tale om universalsuccession.

Det er ligeledes overensstemmende med den gældende aktieselskabslov og 1964 udkastet, når udkastets § 134, stk. 1, gør *beslutningen om overdragelse* af et aktieselskabs formue til et generalforsamlingsanliggende. Nyt er det dog, at der gøres undtagelse herfra i tilfælde, hvor det er et hele jet datterselskab, der overdrager sin hele formue til moderselskabet, jfr. herom bemærkningerne nedenfor til § 139, stk. 1

Lige så lidt som den gældende aktieselskabslov og 1964 udkastet indeholder udkastets § 134 nogen bestemmelse om, at fusionen kræver generalforsamlingsbeslutning også i det *overtagende aktieselskab.* Et generelt krav om generalforsamlingsbeslutning er det naturligt at stille i det overtagne selskab, fordi beslutningen der går ud på opløsning af selskabet. Men denne begrundelse gælder ikke for det overtagende selskab, som tværtimod fortsætter driften ikke alene af sin egen, men også af det overtagne selskabs virksomhed. Lovens tavshed om spørgsmålet er dog

ikke ensbetydende med, at generalforsamlingens medvirken altid vil være ufornøden i det overtagende selskab. Såfremt overtagelsen nødvendiggør en kapitalforhøjelse, som bestyrelsen ikke har vedtægtsmæssig bemyndigelse til at gennemføre, eller ændring af selskabets vedtægtsbestemte formål, eller den iøvrigt medfører ændringer af selskabets vedtægter, f. eks. ved antagelse af et nyt binavn for selskabet, ved indførelse af præferenceaktier, ved ændring af regnskabsår eller lignende, kan beslutningen således kun fattes af generalforsamlingen, idet sådanne ændringer ifølge lovens regler iøvrigt henhører under generalforsamlingen. Også udenfor tilfælde af denne art vil generalforsamlingens medvirken være påkrævet, såfremt fusionsbeslutningen efter det overtagende selskabs forhold må anses for at være af så vidtrækkende og ekstraordinær karakter, at den falder udenfor bestyrelsens normale kompetence. Lovens tavshed overfor dette spørgsmål skal derfor forstås således, at fusionsbeslutmngen i det overtagende selskab er et bestyrelsesanliggende, med mindre beslutningen medfører ændringer i selskabets kapitalforhold eller vedtægter, eller den iøvrigt har så betydelig en indflydelse på selskabets økonomiske og forretningsmæssige forhold, at bestyrelsen efter de almindelige regler om kompetencefordelingen mellem bestyrelse og generalforsamling må anses for inkompetent. (Det finske udkast har en anden regel.)

Udkastets regler om fremgangsmåden ved generalforsamlingens vedtagelse af fusionsoverdragelsen afviger i flere henseender fra AL og 1964 udkastet. Disse sidste opstiller ikke selvstændige afstemningsregler, idet AL lader spørgsmålet om majoriteten helt uomtalt, og 1964 udkastet nøjes med en bestemmelse om, at vedtagelsen skal ske med den majoritet, vedtægterne foreskriver til beslutning om opløsning af selskabet. I udkastets *§ 134, stk. 1, 2. pkt.,* har man affattet afstemningsreglerne under hensyntagen til fusionens dobbelte formål: Selskabets opløsning og virksomhedens videreførelse. Med henblik på det sidstnævnte formål bestemmes det i udkastet, at fusionsbeslutningen skal træffes under iagttagelse af forskrifterne i udkastets § 78 om vedtægtsændringer. Dette indebærer, *at* beslutningen altid kræver tilslutning fra mindst to trediedele såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital, ligesom eventuelle yderligere forskrifter i vedtægterne skal opfyldes. Udover disse bestemmelser, som ifølge udkastets § 116, stk. 2, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse på generalfors amlingsbeslutninger om frivillig opløsning af selskabet, skal fusionsbeslutningen ifølge § 134, stk. 1, 2. pkt., opfylde de særlige forskrifter, vedtægterne måtte indeholde om vedtagelse af fusion eller frivillig opløsning af selskabet, hvorved man har lagt vægt på fusionens karakter af en opløsningsmåde for aktieselskaber.

Efter udkastet vil lovens regler om vedtagelse af vedtægtsændringer, om frivillig opløsning og om fusion således være ens, og da stemmeprocenterne i § 78 må antages at svare til det typiske indhold af de i dag gældende vedtægtsbestemmelser om disse forhold, kan man gå ud fra, at der kun forholdsvis sjældent vil være behov for særlige, videregående vedtægtsbestemmelser. For det store flertal af selskaber skulle det derfor betyde en praktisk lettelse ved dokumentskrivningen, at vedtægterne efter udkastet ikke længere behøver at indeholde regler om vedtagelse af vedtægtsændringer, frivillig likvidation og fusion. Baserer selskaberne sig alene på lovens - præsumptivt fyldestgørende - regler, vil man iøvrigt undgå den i praksis ikke ukendte situation, at særlige strengere vedtægtsbestemmelser, som tiden er løbet fra, viser sig at være til hinder f. eks. for en fusion, som et overvejende flertal af aktionærerne i dag ønsker gennemført som en fornuftig løsning på selskabets erhvervsøkonomiske problemer.

Reglerne i udkastets *§ 134, stk. 1, 3-4. pkt.,* om, hvilke dokumenter og oplysninger, der skal forelægges generalforsamlingen i forbindelse med et forslag om fusion, er indholdsmæssigt overensstemmende med de i 1964 udkastet foreslåede nye regler, bortset fra at man i udkastets § 134 har udeladt kravet om en vurderingsforretning. Begrundelsen for denne afvigelse er den samme som for opgivelsen af kravet om vurderingsforretning i forbindelse med aktieselskabers stiftelse og i forbindelse med kapitalforhøjelse, jfr. bemærkningerne herom s. 61 og 79.

Efter udkastet skal der under iagttagelse af bestemmelsen i § 73, stk. 4, forelægges generalforsamlingen, *dels* et udkast til fusionsoverenskomst mellem de pågældende sel-

skaber, *dels* et nærmere angivet regnskabsmateriale, som viser de statusmæssige virkninger af fusionen og den åbningsstatus for de fusionerede selskaber, på grundlag af hvilken de forenede virksomheder vil blive videreført. Forskrifterne herom er en lovfæstelse af den selskabsretlige praksis, der er dannet på grundlag af AL § 70, og som antages at give aktionærerne i det overtagne selskab såvel som den besluttende myndighed i det overtagende selskab fornødne oplysninger til brug ved en forsvarlig bedømmelse af den foreslåede aftale om fusion.

Kravene til *fusionsregnskaberne* viser ligesom ordvalget i udkastets § 134, stk. 1, 1. pkt., at det overtagende selskab som universalsuccessor skal indtræde i samtlige det overtagne selskabs rettigheder og forpligtelser. Principielt må dette finde regnskabsmæssigt udtryk på den måde, at aktiver lægges til aktiver og passiver til passiver i den åbningsstatus, på grundlag af hvilken det overtagende selskab skal videreføres. Princippet om simpel sammenlægning kan dog ikke fastholdes fuldt ud, idet den almindelige obligationsretlige grundsætning om fordringers ophør ved konfusion må medføre, at alle indbyrdes skyldforhold selskaberne imellem udlignes ved fusionen. Det samme gælder for så vidt indbyrdes aktiebesiddelse, men om erhvervelse af egne aktier i forbindelse med fusion har man dog fundet anledning til i udkastets § 48, stk. 2, at give en særlig afviklingsregel, jfr. bemærkningerne hertil foran s. 98.

Med udgangspunkt i beskatningsmæssige problemer har det under den gældende AL været drøftet, om der selskabsretligt vil være noget til hinder for at foretage opskrivning af det overtagne selskabs aktiver i forbindelse med fusionen, herunder særlig de i AL § 42, stk. 3, omhandlede aktiver bestemt til vedvarende brug for selskabet. - Hertil kan først bemærkes, at en formel universalsuccessionsbetragtning ikke kan være til hinder for en opskrivning, idet denne alene kræver, at overdragelsen omfatter samtlige det overtagne selskabs aktiver, men intet bestemmer om værdiansættelsen af disse. Ej heller kan de til AL § 42, stk. 3, svarende bestemmelser i udkastets § 100 anføres imod en sådan opskrivning, idet det herefter vil være tilladt at anvende opskrivningsbeløbet bl. a. til forhøjelse af aktiekapitalen, jfr. § 100, stk. 4, litra b. Efter udvalgets opfattelse må spørgsmålet herefter afgøres ud fra rent praktiske betragtninger, der tilsiger, at aktionærerne i det overdragende selskab skal have et vederlag, der svarer til værdien af de aktier, de afgiver til annulation i forbindelse med fusionen. Har det overdragne selskabs aktiver hidtil været bogført til en lavere værdi end den virkelige, må det derfor være berettiget at opskrive dem i forbindelse med fusionen, og med den således opskrevne værdi vil de da også kunne optages i fusionsregnskabets åbningsstatus, forudsat at værdiansættelserne er sket under iagttagelse af de udkastets §§ 99-101 indeholdte nye vurderingsregler. I denne forbindelse bemærkes, at bestemmelsen i udkastets § 101, stk. 3, om vederlag for goodwill også vil kunne anvendes i tilfælde af overtagelse af virksomhed gennem fusion.

Om indholdet af *fusionsaftalen* giver udkastets § 134, stk. 1, ingen forskrifter, idet dette spørgsmål ikke er af speciel selskabsretlig karakter. Dette gælder også spørgsmålet om vederlaget til det overdragne selskabs aktionærer. Udkastet forlanger således ikke, at vederlaget skal erlægges i aktier i det overtagende selskab - hvad der iøvrigt er det normale i praksis - det tillader, at vederlaget erlægges i kontanter eller i hvilke som helst andre værdier, herunder f. eks. de i udkastets §§ 41 og 43 omhandlede konvertible og udbyttegivende gældsbreve.

Stk. 2. Bestemmelserne i udkastets § 134, stk. 2, svarer til AL § 70, stk. 2, og 1964 udkastets § 117, der enslydende bestemmer, at »sker overdragelse til den danske stat eller til en dansk kommune, kan det straks anmeldes, at selskabet er opløst«. En sådan bestemmelse findes ikke i gældende lovgivning i de andre nordiske lande, og disses delegerede under aktielovforhandlingerne har heller ikke fundet, at der er et sådant praktisk behov for en særlig lovbestemmelse herom, at man har villet optage nogen hertil svarende bestemmelse.

Udkastets omformulering af bestemmelsen tilsigter ikke at give reglen noget andet indhold end i AL og 1964 udkastet men alene at tydeliggøre dens mening i det omfang, den hidtidige affattelse har kunnet give anledning til tvivl.

Det præciseres således i udkastet, at gene-

ralforsamlingens beslutning om at overdrage selskabets hele formue til den danske stat eller en dansk kommune skal træffes under iagttagelse af forskrifterne i udkastets § 134, stk. 1, 1.-3. pkt. Om indholdet af disse bestemmelser henvises til bemærkningerne foran s. 166-168. Modsætningsvis ligger heri, at der ikke kræves forelagt generalforsamlingen noget fusionsregnskab som omhandlet i stk. 1, 4. pkt.

Endvidere bestemmes det, at overstemte minoritetsaktionærer på samme måde som ved fusion med et aktieselskab har krav på indløsning af deres aktier efter reglerne i udkastets § 136.

Den gældende aktieselskabslovs bestemmelse om, at det efter generalforsamlingens vedtagelse af beslutningen straks kan anmeldes, at selskabet er opløst, hviler på den betragtning, at stat og kommune må forudsættes at være så solide debitorer, at det er ufornødent, at kræve de i lovens § 70, stk. 3 givne almindelige beskyttelsesregler for aktieselskabets kreditorer iagttaget ved overdragelse til stat eller kommune. Ud fra samme betragtning foreslås i udkastet en bestemmelse, der direkte siger, at overdragelsen kan ske uden iagttagelse af forskrifterne i § 138 om proklama og særskilt forvaltning af det overtagne selskabs formueværdier m. v.

I de to sidste punktummer i § 134, stk. 2, gives der endelig mere præcise regler, dels om anmeldelsen af beslutningen om overdragelsen og den herved skete opløsning af selskabet, dels om de særlige bilag, der skal følge med anmeldelsen.

Til § 135.

(AL § 70, stk. 6, og udkast 1964, § 118).

Medens udkastets § 134, stk. 1, omhandler den form for fusion, at et aktieselskabs hele formue overdrages til et andet aktieselskab, der fortsætter driften såvel af sin egen som af det overtagne selskabs virksomhed (svensk »absorption«), giver udkastets § 135 regler om fusion i den form, at de af fusionen omfattede aktieselskaber alle opløses, samtidig med at der ved fusionsbeslutningen stiftes et nyt aktieselskab, som overtager samtlige aktiver og passiver i de opløste selskaber og videreføre driften af disses virksomheder (svensk »kombination«).

Om denne fusionsform, der hidtil ikke har haft lovhjemmel i de andre nordiske lande, bestemmer den gældende danske *aktieselskabslovs § 70, stk. 6,* at bestemmelserne i denne paragrafs stk. 3-5 finder tilsvarende anvendelse ved sammensmeltning af aktieselskaber. De regler, loven herved gør anvendelige, er reglerne om kreditorbeskyttelse, om kapitalforhøjelse i det overtagende selskab og om erhvervelse af egne aktier i forbindelse med fusionen. Overensstemmende hermed bestemmes det i *1964 udkastets § 118, stk. 3,* at bestemmelserne i udkastets §§ 115 og 116 finder tilsvarende anvendelse på sammensmeltning. De fortolkningstvivl, som AL § 70 har efterladt, er i 1964 udkastet søgt løst ved i § 118, stk. 1, at optage udtrykkelige bestemmelser om, *at* sammensmeltning kan ske uden likvidation af de fusionerede selskaber og uden iagttagelse af de almindelige regler om stiftelse af aktieselskaber, og *at* fusionsbeslutningen skal træffes af generalforsamlingen i hvert af de pågældende selskaber under godkendelse af enslydende udkast til vedtægter og åbningsstatus for det nye selskab. Endvidere giver udkastets § 118, stk. 2, regler om valg af bestyrelse og revisor i det nystiftede selskab.

I det *nordiske lovudkast* er disse tvivlspørgsmål løst gennem bestemmelserne i § 135, 1. pkt., hvorefter reglerne i udkastets § 134, stk. 1, og i §§ 136-138 finder tilsvarende anvendelse i tilfælde af sammensmeltning af to eller flere aktieselskaber til et nyt selskab. Indholdsmæssigt er udkastets regler om sammensmeltning af aktieselskaber således overensstemmende med reglerne i 1964 udkastet. Om valg af bestyrelse og revisor i det nye selskab er der dog den afvigelse, at udkastets § 135, 2. pkt., åbner mulighed for at lade disse valg foregå ved vedtagelse af enslydende forslag på hvert af de fusionerede selskabers generalforsamlinger samtidig med vedtagelsen af fusionsbeslutningen, medens valgene efter 1964 udkastet altid skulle finde sted på en inden 8 dage efter fusionsbeslutningen afholdt generalforsamling i det nye selskab. Endvidere afviger udkastet fra 1964 udkastet ved ikke at give nogen speciel regel om bestyrelsens ansvar for uforsvarlig værdiansættelse af de ved fusionen indskudte formueværdier i det nye selskab, hvilket forhold er dækket af de ved udkastet indførte nye regler i kapitel 16 om erstatning m. v.

Til § 136.

(1964 udkastet § 116, stk. I, 2. pkt.)

Til beskyttelse for en overstemt aktionærminoritet foresloges der i 1964 udkastets § 116, stk. 1, 2. pkt., jfr. § 72, stk. 2, indført nye regler om ret for aktionærer, der har stemt imod en fusionsbeslutning, til at forlange deres aktier indløst af det overtagende selskab.

Tilsvarende regler er optaget i udkastets § 136, som dog på flere punkter adskiller sig fra 1964 udkastet. For det første tilkommer indløsningsretten enhver aktionær, som på generalforsamlingen »har modsat sig« fusionen, medens den efter 1964 udkastet var begrænset til aktionærer »der har stemt imod«. Det ændrede ordvalg indebærer, at beskyttelsen også tilkommer ejere af stemmeløse aktier. Dernæst tilsigtes der en udvidelse af minoritetsbeskyttelsen ved udkastets bestemmelse om, at indløsningspligten påhviler det overdragende selskab, medens den efter 1964 udkastet påhvilede det overtagende selskab.

Med det formål at forhindre misbrug af minoritetsretten til overrumpling af generalforsamlingsflertallet er der derhos i udkastets § 136 optaget bestemmelse om, *at* der før afstemningen kan afæskes aktionærerne en udtalelse om, hvem der ønsker at benytte indløsningsretten, og *at* kravet kun kan fremsættes af aktionærer, der på sådan forespørgsel har tilkendegivet deres ønske herom. For at forhindre spekulation i kursudviklingen, bestemmes det endvidere i udkastets § 136, at krav om indløsning skal fremsættes skriftligt inden en måned efter generalforsamlingen. Tilsidesættelse af denne forskrift medfører også bortfald af indløsningsretten.

Udkastets regler om, at indløsningskursen for aktierne i mangel af mindelig overenskomst fastsættes af retslig udmeldte skønsmænd, hvis afgørelse kan indbringes for retten, er overensstemmende med de tilsvarende regler i 1964 udkastet, jfr. også de i nærværende udkast § 19, stk. 4, indeholdte regler om kursfastsættelsen i forbindelse med udøvelsen af vedtægtsbestemt forkøbsret ved aktieovergang. Om det nærmere indhold af disse regler, herunder navnlig udtrykket »aktiernes værdi« i § 136, tredje punktum, kan derfor henvises til bemærkningerne foran s. 71-72 og i 1964 betænkningen s. 162.

Til § 137.

(AL § 70, stk. 1, 2. pkt., udkast 1964 § 115, stk. 2).

Fristen for anmeldelse af beslutningen om overdragelse af et aktieselskabs hele formue efter reglerne i udkastets §§134 og 135 er i udkastets § 137 fastsat til 8 dage. Anmeldelsesfristen er således den samme som ifølge AL § 70 og udkast 1964 §115, stk. 2, jfr. også at udkastets § 116, stk. 3, foreskriver en frist på 8 dage for anmeldelse af beslutning om likvidation.

På dette punkt afviger det danske lovudkast fra de andre nordiske udkast, som alle foreskriver en anmeldelsesfrist på 2 måneder, idet de samtidig bestemmer, at fristens overskridelse medfører beslutningens ugyldighed. Det system, de andre lande således anvender ved opløsning såvel som ved kapitalnedsættelse, har man fra dansk side vel ment at kunne følge i forbindelse med anmeldelse af beslutningen om en kapitalnedsættelse, jfr. udkastets § 44, stk. 5, og bemærkningerne hertil s. 96, men under hensyn til, at beslutningen om selskabets opløsning (ved likvidation eller fusion) er af langt mere indgribende betydning for selskabet og dets interessenter (aktionærer, fordringshavere, medkontrahenter og beskæftigede i selskabet m. fl.), har man fundet det betænkeligt at indføre ugyldighedsvirkning som sanktion overfor en overskridelse af fristen for anmeldelse om opløsning. Man har derfor bibeholdt den hidtidige korte anmeldelsesfrist, hvis overskridelse som hidtil vil kunne sanktioneres med administrative tvangsbøder, jfr. udkastets § 160, stk. 2.

Uanset om fusionsbeslutningen anfægtes ved søgsmål i medfør af udkastets §81, skal beslutningen i henhold til § 137 anmeldes til aktieselskabs-registeret inden 8 dage, men i overensstemmelse med hidtidig praksis på grundlag af AL § 58 vil aktieselskabs-registeret da lade anmeldelsens registrering bero på udfaldet af retssagen.

Til § 138.

(AL § 70, stk. 3-4, udkast 1964 § 115, stk. 3-5, og § 116, stk. 1).

Udkastets § 138 indeholder bestemmelserne om gennemførelsen af fusionsbeslutningen og opløsningen af selskabet, herunder

de regler, der skal yde selskabets fordringshavere beskyttelse imod, at selskabets formueværdier overdrages, uden at fordringshaverne først får lejlighed til at varetage deres interesser.

Efter *AL § 70, stk. 3,* skal det overtagne selskabs formue forvaltes særskilt, indtil 6 måneder er forløbet fra registreringen af fusionsbeslutningen, med mindre samtlige kreditorer enten samtykker i, at dette undlades, eller de fyldestgøres, eller der stilles dem betryggende sikkerhed. Denne bestemmelse, der underforstår den almindelige obligationsretlige grundsætning om delegation i skyldforhold, hvorefter indsættelse af en ny debitor kun kan ske med kreditors samtykke, åbner således mulighed for to måder at gennemføre fusionsbeslutningen på: Ønskes fusionen gennemført straks efter beslutningen, må det overtagne selskabs bestyrelse samtidig træffe en ordning med samtlige selskabets kreditorer. Vil eller kan man ikke det, må bestyrelsen gennem særskilt forvaltning af selskabets formue give kreditorerne mulighed for at søge sig fyldestgjort i formuen uden konkurrence med det overtagende selskabs fordringshavere.

Denne ordning af kreditorbeskyttelsen er med visse redaktionelle ændringer bibeholdt såvel i 1964 udkastets § 115, stk. 3, som i det nordiske udkasts § 138, stk. 1, men i begge udkast stilles der forslag om nye bestemmelser, der tilsigter en videregående kreditorbeskyttelse.

For det første bestemmes det i udkastets *§ 138, stk. 1,* ligesom i 1964 udkastets § 115, stk. 3, at der skal udstedes proklama til det overtagne selskabs kreditorer efter samme regler som ved likvidation, idet en sådan direkte opfordring til kreditorerne om at anmelde deres krav i selskabet må anses for påkrævet som en mere betryggende måde at advisere fordringshaverne på, end efter den gældende lov, hvorefter fordringshaverne ikke har krav på anden meddelelse om den forestående opløsning af selskabet end den officielle bekendtgørelse om aktieselskabsregisterets registrering af fusionsbeslutningen. Indholdsmæssigt adskiller proklamareglerne i de to udkast sig fra hinanden derved, at man i det nu foreliggende udkast har fundet det naturligt at pålægge bestyrelsen i det overtagne selskab pligten til at udstede proklama - ikke som i 1964 udkastet det overtagende selskabs bestyrelse. Derimod er proklamafristens længde ens i de to udkast, som begge fastsætter fristen for kreditorernes anmeldelse af deres krav til 3 måneder. Da begge udkast lader fristen for den særskilte formueforvaltning følge proklamaet, vil der efter udkastene ske en halvering af den 6-måneders-periode, hvori selskabsformuerne efter AL § 70 skal holdes adskilt. Den herved skete lettelse af fusionsproceduren har man fundet det ubetænkeligt at foreslå i betragtning af de samtidigt foreslåede nye regler om øget kreditorbeskyttelse.

Til yderligere beskyttelse for kreditorerne bestemmer dernæst udkastets *§ 138, stk.* 2, enslydende med 1964 udkastets § 115, stk. 4, at såfremt det overtagende selskab, medens det har det overtagne selskabs aktiver under særskilt forvaltning, går konkurs eller træder i likvidation som insolvent, skal det overtagne selskabs aktiver tjene til fortrinsvis dækning af dette selskabs kreditorer og af de tidligere aktionærers krav på vederlag ifølge overenskomsten. Man har herved villet sikre interessenterne i det overtagne selskab imod tab som følge af, at det overtagne selskabs formue inddrages under bobehandling i det overtagende selskabs eventuelle konkursbo eller som insolvent behandlede likvidationsbo.

Såvel udkastets § 138, stk. 2, som § 138, stk. 1, hviler på den antagelse, at ejendomsretten til den overdragne formuemasse efter almindelige aftaleregler overgår til det overtagende selskab med virkning fra og med den dato, der ved fusionsoverenskomsten er aftalt som overtagelsesdag. Det samme gælder bestemmelsen i AL § 70, stk. 3, og når kravet om særskilt forvaltning således allerede efter aktieselskabsloven alene har til formål midlertidigt at »båndlægge« det overtagne selskabs formue til fordel for selskabets egne kreditorer, er det for så vidt misvisende, når AL § 70, stk. 3, sidste pkt., i bestemmelsen om anmeldelsen af selskabets opløsning omtaler »den endelige overdragelse« som en disposition, der først finder sted efter udløbet af den anordnede 6-måneders-periode med særskilt forvaltning.

For at fjerne denne mulighed for misforståelse har man i anmeldelsesreglen i *udkastets § 138, stk. 3,* der er enslydende med 1964 udkastets § 115, stk. 5, udeladt de citerede ord og affattet bestemmelsen således,

at anmeldelsespligten indtræder 8 dage efter, at betingelserne for ophør af den særskilte forvaltning er opfyldt, og aktionærerne i det overtagne selskab er fyldestgjort. Det skulle herved være tydeliggjort, at fusionsaftalen er afgørende for, hvornår ejendomsretten er overgået til det overtagende selskab, og at det driftsoverskud eller - underskud, som videreførelsen af det overtagne selskabs virksomhed i forvaltningsperioden resulterer i, er uden indflydelse på parternes rettigheder og forpligtelser ifølge fusionsaftalen, herunder navnlig størrelsen af det aftalte vederlag til det overtagne selskabs aktionærer og deres ret til at få udstedt aktier af aftalt pålydende i det overtagende selskab.

At ejendomsretten til det overdragne selskabs formue således efter overenskomstens indhold kan være overgået til det overtagende selskab før udløbet af proklamafristen, kan derimod ikke føre til den slutning, at det overtagende selskab i så fald også er berettiget til inden fristens udløb at få registreret sådanne ændringer i selskabets kapitalforhold og vedtægter, der har fusionens *gennemførelse* som direkte forudsætning og grundlag. Lovens krav om særskilt forvaltning antages ganske vist ikke at være til hinder for, at ledelsen af det overtagne selskabs virksomhed straks overgår til det overtagende selskabs bestyrelse og direktion, men kravet er ensbetydende med et forbud imod enhver form for sammenblanding af formuemassen i de pågældende selskaber, - faktisk såvel som bogholderimæssigt - og det ville være en tilsidesættelse af dette forbud, om man inden fristens udløb ville forhøje aktiekapitalen i det overtagende selskab med nettoværdien af det overtagne selskabs formue som indbetaling på de nye aktier. Da det overtagne selskab på dette tidspunkt endnu består som et selvstændigt registreret selskab, hvis virksomhed videreføres, ville tilladeligheden af en sådan kapitalforhøjelse iøvrigt føre til det helt uantagelige resultat, at den samme formuemasse kunne tjene som indskud på aktiekapitalen i to selskaber på en gang, og konsekvensen måtte yderligere blive, at det overtagne selskabs navn da skulle kunne registreres som binavn for det overtagende selskab, samtidig med at det fortsat benyttedes som hovednavn for det overtagne selskab.

Indholdsmæssigt overensstemmende med AL § 70, stk. 4, og 1964 udkastets § 116, stk. 1, 1. pkt., bestemmes det i udkastets *§ 138, stk. 4,* at hvis aktionærerne i et overtaget selskab helt eller delvis skal vederlægges med aktier i det overtagende selskab, skal den derved nødvendiggjorte forhøjelse af dettes aktiekapital kunne foretages uden brug af tegningsliste i henhold til udkastets 34. Modsætningsvis ligger det i bestemmelsen, at beslutningen om kapitalforhøjelse i forbindelse med fusion må træffes og gennemføres under iagttagelse af de øvrige i udkastets §§ 29 ff indeholdte forskrifter med de lempelser, der følger af, at de nye aktier ikke skal tegnes, men blot fordeles til det overtagne selskabs aktionærer i overensstemmelse med fusionsaftalen.

Til § 139.

Med den svenske AL § 174 som forbillede foreslås der i udkastets § 139 indført vigtige nye regler om fusion mellem moderdatterselskaber og om indløsning af minoritetsaktierne i datterselskabet. Reglerne tilsigter at imødekomme det også her i landet konstaterede praktiske behov for en lettere fusionsprocedure i tilfælde, hvor det overtagende selskab ejer hele eller dog den alt overvejende del af aktierne i det overtagne selskab.

I udkastets § *139, stk. 1,1. pkt.,* bestemmes det, at hvis et moderselskab ejer samtlige aktier i datterselskabet, kan selskabernes bestyrelser træffe beslutning om moderselskabets overtagelse af datterselskabets formue som helhed. Bestemmelsen hviler på den betragtning, at det i et helejet datterselskab altid vil være moderselskabets bestyrelse, der som repræsentant for moderselskabet træffer afgørelsen i de anliggender, der skal behandles på datterselskabets generalforsamling, og at det derfor ville være en tom formalitet, om loven i denne situation forlangte fusionsbeslutningen forelagt datterselskabets generalforsamling til vedtagelse eller blot til efterfølgende godkendelse.

Efter udkastets *§ 139, stk. 1, 2. pkt.,* finder bestemmelserne i § 137 om fusionsbeslutningens anmeldelse til aktieselskabs-registeret og § 138, stk. 1-3, om proklama og særskilt forvaltning m. v. tilsvarende anvendelse i tilfælde af en sådan fusion. Anvendelsen af de sidstnævnte bestemmelser vil be-

skytte datterselskabets kreditorer i samme udstrækning som ved fusion mellem selskaber, der ikke er moder- datterselskaber, jfr. bemærkningerne foran s. 171. I henvisningen til udkastets § 137 ligger bl. a., at der - uanset at fusionsbeslutningen ikke skal træffes af generalforsamlingen - må udarbejdes en fusionsoverenskomst og opstilles et fusionsregnskab som omhandlet i udkastets § 134, stk. 1, idet disse dokumenter ifølge § 137, 2. pkt., skal medfølge som bilag til anmeldelsen om overdragelsen af datterselskabets formue. Disse bilag skal således danne grundlag for bestyrelsernes beslutning om fusionen og må derfor fremlægges til bestyrelsesprotokollen i hvert af selskaberne.

Også de nye bestemmelser i udkastets *§ 139, stk. 2-3,* har den svenske AL § 174 som forbillede. De tager sigte på den situation, at moderselskabet vel ikke ejer samtlige aktier i datterselskabet, men dog så stor en del deraf, at det har mere end 9/10 såvel af aktierne som af stemmerne på datterselskabets generalforsamling. I denne situation vil det ofte kunne være af praktisk betydning for selskaberne, at en senere fusion i henhold til udkastets § 139, stk. 1, kan forberedes gennem moderselskabets overtagelse af samtlige minoritetsaktier i datterselskabet. Hjemmelen hertil gives i *§ 139, stk. 2, 1. pkt.,* som dog efter sin affattelse også omfatter aktieoverdragelse uden forbindelse med en påtænkt fusion. I denne form virker indløsningsbestemmelsen som en regel om tvungen afståelse, der bryder med bestemmelsen i udkastets § 79, stk. 1 litra c, hvorefter indløsning af aktier udenfor tilfælde af selskabets opløsning kræver samtykke af de pågældende aktionærer. Fra dansk side har man derfor næret nogen betænkelighed ved bestemmelsen. Når man alligevel har fundet det forsvarligt overfor aktionærminoriteten at medtage den i det danske lovudkast, er det ud fra den betragtning, at en så lille minoritet, som ikke nyder den beskyttelse, der efter udkastet tilkommer aktionærer, der repræsenterer 1/10 af aktiekapitalen, under alle omstændigheder vil være afskåret fra indflydelse på selskabets ledelse, og at bestemmelserne i udkastets § 139 iøvrigt, *dels* giver minoriteten fornøden beskyttelse imod økonomisk tab som følge af indløsningen, *dels* giver minoriteten en tilsvarende ret til at forlange deres aktier indløst.

Til sikring af aktionærminoritetens økonomiske interesser bestemmes det i udkastets *§ 139, stk. 2, 2. pkt.,* at indløsningskursen i mangel af mindelig overenskomst med minoritetsaktionærerne skal fastsættes af skønsmænd efter reglerne i § 136, jfr. bemærkningerne herom s. 170. Gensidigheden i indløsningsretten lovfæstes i udkastets *§ 139, stk. 3,* der tillægger minoritetsaktionærerne en af moderselskabets ønsker uafhængig ret til at forlange deres aktier indløst af moderselskabet, nårsomhelst efter at moderselskabet har erhvervet mere end 9/10 af aktierne og stemmerne i datterselskabet. Minoritetsaktionærernes indløsningsret må iøvrigt antages at have selvstændig betydning til beskyttelse for disses økonomiske interesser i selskabet, idet den vil kunne virke præventivt overfor eventuelle forsøg på udsultning af minoritetsaktionærerne.

Kapitel 16.

Erstatning m. v.

§§ 140-146.

1. Almindelige bemærkninger.

(AL § 7, udkast 1964 § 7 og bemærkninger hertil s. 76-78, § 131 og bemærkningerne hertil s. 195-196).

Udkast 1964 indeholder kun to regler om erstatningsansvar. § 7 om stifternes ansvar, hvis et selskab i forbindelse med stiftelsen har overtaget en bestående virksomhed eller bestemte formueværdier, og stifterne ved værdiansættelsen har handlet uforsvarligt, svarer til den gældende lovs § 7, idet man dog har omformuleret reglen for at klargøre meningen med denne og har udeladt den særlige forældelsesregel. Kommissionen var opmærksom på, at § 7 herefter var overflødig, idet den ikke udsagde andet, end hvad der følger af almindelige erstatningsregler. Man bevarede alligevel § 7, fordi den nu engang fandtes i loven, og fordi den særlige ansvarsregel var egnet til at henlede stifternes opmærksomhed på det misbrug, der kan finde sted ved en overvurdering af den virksomhed, der overtages af det nystiftede aktieselskab.

Reglen i udkast 1964 § 131 om selskabsorganernes erstatningsansvar for tab, som de ved pligtstridige handlinger eller forsømmelser påfører selskabet, er ikke en ny er-

statningsregel, idet den ikke udtaler andet, end hvad der følger af dansk rets almindelige erstatningsregler, men man fandt, at det i tilslutning til udkastets straffebestemmelser var af betydning i selve loven at fastslå bestyrelsesmedlemmers, direktørers, revisorers og likvidatorers erstatningsansvar.

Den svenske AL §§ 207-212, jfr. også den norske AL §§ 122-124, indeholder mere udførlige erstatningsregler, der også omfatter stifternes ansvar og det ansvar, som i enkelte tilfælde kan komme til at påhvile selskabets aktionærer. Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om, at loven burde optage nærmere udformede erstatningsbestemmelser, og at man ikke burde afvente udfaldet af de drøftelser, som har fundet sted angående muligheden for at gennemføre mere almindelige, ensartede nordiske regler på erstatningsrettens område.

Det er i og for sig klart, at en almindelig regel om stifternes ansvar for tab, som de under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har påført selskabet (eller andre), også omfatter stifternes særlige ansvar for rigtig værdiansættelse af de formueværdier eller den bestående virksomhed, som overtages af det nystiftede selskab, jfr. herved den udtrykkelige bestemmelse herom i den gældende lovs § 7 og udkast 1964 § 7. Men det danske udvalg har desuagtet ment, at denne vigtige regel om stifternes ansvar stadig direkte burde udtales i loven, dels af forebyggende grunde og dels for at undgå modsætningsslutninger af dens udeladelse i forhold til § 7 i AL af 1930.

En vanskelighed for at nå til en ensartet nordisk ordning, der kunne akcepteres fra dansk side, har været den regel, som findes i den svenske lovs § 208-210 om ansvar for en aktionær for den skade, som han ved overtrædelse af aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter forsætligt eller af grov uagtsomhed har tilføjet selskabet. En hertil svarende regel er optaget i udkastets § 142 ligesom i de tilsvarende finske, norske og svenske udkast.

Til nærmere forståelse af betydningen og rækkeviden af reglen i § 142 skal følgende bemærkes. Aktionæren er principielt fri for ethvert ansvar for selskabets forpligtelser, jfr. § 1, stk. 2. Når han har indbetalt det beløb, som skal betales for hans aktie (jfr. § 13), kan der ikke stilles yderligere krav til ham. Nogen pligt til at møde på selskabets generalforsamling har han ikke. Møder han, har han ikke pligt **til** at stemme, hverken for eller imod et fremsat forslag, f. eks. om godkendelse af årsregnskabet og decharge. Han kan forholde sig aldeles passiv. Er en udbetaling, navnlig af udbytte, sket i strid med lovens regler, f. eks. fordi et underskud fra tidligere år ikke er dækket, kan aktionæren efter reglen i udkastets § 113 - der stemmer med, hvad der også uden nogen udtrykkelig lovregel herom måtte antages - tilpligtes til selskabet at tilbagebetale det modtagne (med renter), for så vidt han ved modtagelsen indså eller burde have indset, at udbetalingen var ulovlig. Men dette har ingen forbindelse med spørgsmålet om aktionærens erstatningsansvar. Om et erstatningsansvar kan der derimod være tale, hvis aktionæren er mødt på den generalforsamling, hvor det ulovlige udbytte er vedtaget og vidende om dettes ulovlighed har stemt herfor. Det samme gælder i grænsetilfældene, hvor der kan statueres grov uagtsomhed fra hans side.

Der kunne endvidere i visse andre tilfælde tænkes rejst spørgsmål om et erstatningsansvar for en aktionær, f. eks. hvor denne på en generalforsamling aktivt er gået ind for en tabbringende disposition, som f. eks. et salg til underpris eller et for dyrt køb. Selv om en efterfølgende bedømmelse måske ville gå ud på, at aktionærens bedømmelse var udtryk for en uforsvarlig pessimisme eller optimisme, vil der ikke være grundlag for et ansvar, med mindre det kan statueres, at aktionærens udtalelser har været dikteret af en eller anden form for egeninteresse, der nærmer forholdet til det strafbare. En fejlagtig bedømmelse af markedets konjunkturer bør ikke kunne medføre noget ansvar for en aktionær. Et *eventuelt* ansvar må rejses mod selskabets ansvarlige ledelse, dets bestyrelse og direktion.

En aktionær har ingen pligt til at fremme selskabets interesser. Det må være ham tilladt at konkurrere med selskabet, f. eks. ved undersalg, men han må ikke misbruge de oplysninger, som han på selskabets generalforsamling (eller ved henvendelse som aktionær til dettes ledelse) får om, hvad der må betragtes som selskabets forretningshemmeligheder. Den særlige stilling, som en aktionær indtager i forhold til det selskab, hvori han er parthaver, har man i tysk ret givet udtryk

ved at fremhæve, at en aktionær ikke har nogen særlig troskabspligt overfor selskabet eller sine medaktionærer, som han ofte ikke kender. Men han må ikke benytte sig af aktionærstillingen til at skaffe sig særfordele på selskabets eller medaktionærernes bekostning. Angående det nærmere indhold af reglen i § 142, der navnlig vil kunne få betydning i selskaber med få aktionærer, henvises til bemærkningerne til denne paragraf.

Det ansvar, der efter reglerne i §§ 140-142 påhviler stiftere, bestyrelsesmedlemmer, direktører, revisorer og granskningsmænd, vil efter omstændighederne kunne ramme de pågældende meget hårdt. Særlig gælder det, hvor en uagtsomhed, der ikke kan betegnes som grov, medfører ansvar. Med forbillede i den svenske lovs § 211, men med en noget afvigende formulering, bestemmer udkastets § 143, at erstatningsansvar kan nedsættes, når dette findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne iøvrigt. Også en aktionærs eventuelle ansvar efter § 142 kan nedsættes tilsvarende.

Hidtil har en tilsvarende adgang til lempelse af erstatningsansvaret for dansk rets vedkommende ifølge lov om umyndighed og værgemål af 30. juni 1922 §§ 63-64 været kendt ved ansvar for børn under 15 år og psykisk afvigende personer, som er ude af stand til at handle fornuftsmæssigt. Tilsvarende lempelsesadgang findes i forsikringsaftaleloven af 15. april 1930, § 25, jfr. også sømandslov § 50, stk. 2, og sølov § 67, pkt. 2. Nogen almindelig adgang til lempelse af arbejdstagerens ansvar overfor arbejdsgiveren, enten direkte eller i form af regres ifølge 3-19-2, findes ikke i øjeblikket. En generel lempelsesadgang er derimod foreslået af de nordiske erstatningskomiteer i forbindelse med en reform af husbondeansvaret, se *A. Vinding Kruse:* Erstatningsretten I 1964 s. 129.

En generel nedsættelsesregel fandtes allerede i aktielovudkast 1941, § 101, der - i overensstemmelse med den nugældende svenske lov (allenast ringa vårdslöshet) - dog begrænser adgangen til lempelse til tilfælde, hvor erstatningspligten er pådraget ved en uagtsomhed, der ikke kan betegnes som grov. Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om ikke at fastholde begrænsningen til tilfælde af simpel uagtsomhed, omend der naturligvis yderst sjældent vil blive spørgsmål om nedsættelse af erstatningen i tilfælde af grov uagtsomhed.

Efter AL 1930, § 55, skal årsregnskabet forelægges generalforsamlingen til godkendelse. Derimod foreskriver loven ikke, at generalforsamlingen skal tage stilling til, hvorvidt der skal bevilges ledelsen, bestyrelsen og direktionen, decharge, det vil sige ansvarsfrihed for dens forretningsførelse, særlig således som den fremgår af det aflagte årsregnskab. (Om decharge se *Sindballe,* Dansk Selskabsret III s. 189. *Sindballe-Klerk* 1949, s. 257. *Gomard,* Aktieselskabsret 1966, s. 286 f.) Ifølge den svenske lovs § 126, stk. 1, skal generalforsamlingen derimod tage stilling til spørgsmålet, hvorvidt der skal bevilges bestyrelsen og den »verkställande« direktør ansvarsfrihed for den tid, som årsregnskabet omfatter. Rent faktisk er forskellen ikke så stor, idet det også i danske aktieselskaber er det sædvanlige, at generalforsamlingen samtidig med, at den godkender årsregnskabet, meddeler ledelsen decharge. Der er intet til hinder for, at generalforsamlingen godkender regnskabet, men vægrer sig ved at meddele decharge, idet man lader spørgsmålet om ledelsens ansvar henstå på nærmere undersøgelse.

Udkastet betyder ikke nogen principiel ændring i dansk rets hidtidige stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der skal meddeles decharge og om dechargens betydning for spørgsmålet om, hvorvidt der - uanset meddelt decharge - kan rejses erstatningsansvar mod selskabets ledelse. Men udkastet har i § 144 givet nærmere regler om retsstillingen. I første stykke bestemmes, at det er generalforsamlingen, der afgør, om erstatningssøgsmål skal rejses. I 2. stykke tages standpunkt til det vigtige spørgsmål, hvorvidt meddelt decharge udelukker erstatningssag. Det bestemmes herom - hvad der må antages at være i overensstemmelse med, hvad der allerede nu gælder i dansk ret - at dechargen kun udelukker senere erstatningssag, såfremt der angående dechargebeslutningen eller det forhold, hvorpå erstatningssøgsmålet bygger, er givet i alt væsentlig rigtige og fuldstændige oplysninger til generalforsamlingen, da beslutningen blev truffet. Har generalforsamlingen fået alle relevante oplysninger, om f. eks. et af enkelte aktionærer kritiseret køb af et skib eller salg af en fast ejendom, og

derefter meddelt decharge, kan erstatningssag ikke rejses efter § 144, stk. 2.

Som et led i udkastets mindretalsbeskyttelse bestemmer dog § 144, stk. 3, at hvis aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, har modsat sig dechargebeslutningen, kan enhver aktionær i indtil seks måneder efter generalforsamlingen (jfr. § 145) rejse erstatningssag mod den eller de personer, som han anser ansvarlige. Påstanden må gå ud på, at de ansvarlige tilpligtes at betale selskabet erstatning for det tab, det har lidt. (Reglen i § 144, stk. 3, angår ikke erstatningskrav for tab, som en aktionær mener er påført ham (personlig) ved et bestyrelsesmedlems eller en direktørs handling.)

Endelig bestemmer § 144, stk. 4, at hvis selskabet går konkurs inden to år efter den generalforsamling, hvor decharge er meddelt, kan konkursboet anlægge erstatningssag uden hensyn til den meddelte decharge.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 140.

(AL § 7, udkast 1964 § 7 og bemærkningerne hertil s. 76-78 og § 131 og bemærkningerne hertil s. 195-196).

Angående stifternes ansvar kan i det hele henvises til de almindelige bemærkninger foran s. 173–174. Angående bestyrelsesmedlemmers og direktørers ansvar er reglen i § 140, stk. 2, i realiteten overensstemmende med reglen i udkast 1964 § 131.

Reglen i § 140, stk. 2, bestemmer, at stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører under de i stk. 1 angivne betingelser også kan have et erstatningsansvar overfor andre end selskabet, nemlig for tab, som de ved overtrædelse af loven eller selskabets vedtægter har tilføjet aktionærer, selskabets kreditorer eller tredjemand, f. eks. den, der har solgt sine aktier til underpris, foranlediget af et regnskab, der har undervurderet selskabets stilling. Der er for så vidt intet nyt heri. Men den udtrykkelige fremhævelse heraf er naturlig ved siden af de positive regler i stk. 1 om ansvaret overfor selskabet.

Likvidatorer omfattes også af bestemmelserne i § 140, jfr. § 120, stk. 1, hvorefter de om bestyrelsen givne regler finder anvendelse på likvidatorer.

Til § 141.

(AL § 54, udkast 1964 § 63 og bemærkningerne hertil s. 148-149).

Om revisorers og de i § 95 omtalte ganskningsmænds ansvar henvises der i § 141 til reglerne i § 140, det vil sige, at revisorer m. m. er ansvarlige efter den almindelige erstatningsregel for tab, som de under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet selskabet eller dets aktionærer eller kreditorer. Ved afgørelsen af, om der er grundlag for et erstatningsansvar mod selskabets revisorer, navnlig for forsømmelse af de dem som revisorer påhvilende forpligtelser, vil reglerne i udkastets kapitel 11 om revision og granskning være at lægge til grund. Dette gælder i første række reglerne i udkastets § 88. Den korte bestemmelse i gældende lov § 52 om, at årsregnskabet skal revideres af selskabets revisorer, er uddybet ved bestemmelsen i første stykke om, at revisor, i den udstrækning god revisionsskik kræver det, skal revidere årsregnskabet. Tilføjelsen om, at revisor herunder skal foretage en kritisk gennemgang af selskabets regnskabsmateriale og dets forhold iøvrigt, udtaler ikke andet og mere, end hvad den samvittighedsfulde revisor altid har anset for sin pligt. Men bestemmelserne i udkastets § 91, stk. 2 og 3 (se herom foran s. 125), der i et vist omfang specificerer revisors pligtmæssige erklæring til generalforsamlingen om selskabets årsregnskab, betoner herved revisors ansvar for, at årsregnskabet er opgjort i overensstemmelse med forskrifterne i loven og selskabets vedtægter.

Er selskabet et moderselskab, skal revisor ifølge § 88, stk. 2, ligeledes revidere koncernregnskabet i den udstrækning, god revisionsskik kræver det.

Henvisningen i § 88 til *god revisionsskik* opstiller en retlig standard, som det må blive praksis sag at udfylde. Den betegnes i bemærkningerne s. 148 til udkast 1964 § 63 som en programudtalelse, der henviser til, hvad der er fastlagt i praksis og findes udtrykt i den foreliggende faglitteratur om revision og erhvervsøkonomi. Samme regel findes i § 1 i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 293 af 28. juni 1967 om statsautoriserede revisorers virksomhed. Om begrebet »god revisionsskik« kan bl. a. henvises til *Stephan Hurwitz* i Revision og Regnskab-

svæsen 1952 s. 75, jfr. artikler sammest. 1967 s. 206 og s. 374-76.

Til § 142.

Aktionærens eventuelle ansvar er ifølge § 142 begrænset til tilfælde, hvor han forsætligt eller groft uagtsomt har overtrådt aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter.

Reglen i § 142 vil sikkert kun ganske undtagelsesvis finde anvendelse, men eksistensen af en sådan regel er velbegrundet, fordi den indeholder en påkrævet advarsel mod i aktionærforholdet at handle på en måde, som efter almindelige retsgrundsætninger er egnet til at pådrage ansvar.

En aktionær kan overtræde aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter f. eks. ved *på generalforsamlingen* at gå aktivt ind for og *stemme for* et højere udbytte end tilladt eller ved at stemme for godkendelse af et årsregnskab, som han ved er urigtigt, eller for en disposition, som han ved bringer selskabet tab og ham selv eller andre aktionærer en uberettiget fordel, det vil sige en generalforsamlingsbeslutning, der er i strid med generalklausulen i udkastets § 80.

Efter almindelige regler om medvirken til en skadetilføjelse kan en aktionær også blive ansvarlig for psykisk medvirken ved at tilskynde eller påvirke selskabets ledelse (bestyrelse, direktør eller likvidator), til at overtræde loven eller selskabets vedtægter, jfr. *A. Vinding Kruse:* Erstatningsretten II s. 398. Dette kan navnlig tænkes at få betydning i selskaber med ganske få aktionærer, og særlig i selskaber med en hovedaktionær eller en eneaktionær, der har overladt selskabets ledelse til andre personer, hvis dispositioner han kontrollerer og kan øve en væsentlig indflydelse på.

Reglen i § 142 er en erstatningsregel. Da det tab, som den krænkede aktionær har lidt, kan være vanskeligt at dokumentere, og det iøvrigt kan være svært at vurdere skader af denne art, bestemmes det i andet punktum af § 142, at dommen ved siden af erstatningen for det tab, der allerede er lidt, kan pålægge sagsøgte at indløse sagsøgerens aktier til en pris, som fastsættes i dommen under hensyn til selskabets økonomiske stilling og til, hvad der efter omstændighederne iøvrigt findes rimeligt. Det er ikke hverken likvidations-, skatte- eller børskursen, som er afgørende, men værdien af aktierne, når selskabets virksomhed skal fortsættes, under hensyntagen til selskabets udsigter, dets likviditet og reserver. Dommen kan fastsætte en længere frist for indløsningen end den almindelige fuldbyrdelsesfrist, jfr. rpl. § 487, stk. 2.

Reglen i § 142 suppleres af bestemmelsen i § 119, hvorefter retten i meget grove misbrugstilfælde under særlige betingelser har mulighed for som en sidste udvej at opløse selskabet, se foran s. 162.

Til § 143.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger til kapitel 16 (foran s. 175) er der i udkastets § 143 optaget en beføjelse for domstolene til at lempe erstatningsansvaret efter reglerne i §§ 140-142. Det er ikke udtrykkelig udtalt, at lempelsen kun kan ske, når der foreligger en uagtsomhed, der ikke kan betegnes som grov. Men når der peges på, hvad der findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne iøvrigt, vil dette sikkert i praksis føre til, at man kun ganske undtagelsesvis vil nedsætte ansvaret i tilfælde af grov uagtsomhed, og kun når denne på grund af særlige omstændigheder findes undskyldelig.

Det stemmer med almindelige regler, når det i stk. 2 bestemmes, at hvis flere samtidig er ansvarlige, hæfter de alle solidarisk for erstatningen. Som en naturlig følge af reglen i stk. 1 bestemmes det i andet punktum af stk. 2, at den, hvis ansvar er lempet efter reglerne i stk. 1, i forhold til de andre kun er ansvarlig med det nedsatte beløb.

Med hensyn til regressen mellem de flere ansvarlige bestemmer 3. pkt. overensstemmende med almindelige regler, at den, der har betalt erstatningen, kan afkræve hver enkelt af de andre ansvarlige dennes del under hensyn til størrelsen af hans skyld, og omstændighederne iøvrigt.

Til § 144.

Bestemmelserne i § 144, jfr. § 145, søger at løse det vigtige spørgsmål, hvorvidt den omstændighed, at generalforsamlingen i forbindelse med årsregnskabets godkendelse har meddelt bestyrelsen og direktionen de-

charge, det vil sige ansvarsfrihed for deres ledelse af selskabet i det tidsrum regnskabet omfatter, udelukker, at der senere rejses søgsmål til erstatning mod de pågældende for tab, som de menes at have påført selskabet.

Indledningsvis bestemmer stk. 1, at beslutning om, at selskabet skal anlægge erstatningssøgsmål mod de i §§ 140-142 omhandlede personer, træffes af generalforsamlingen. Generalforsamlingens beføjelse gælder kun selskabets krav, men ikke erstatningskrav som rejses af enkelte af selskabets aktionærer, kreditorer eller tredjemand i anledning af det tab, som de måtte have lidt. Derimod vil bestyrelsen ikke uden generalforsamlingens tilslutning kunne rejse erstatningssag mod selskabets direktør. Bestemmelsen kan dog ikke være til hinder for, at bestyrelsen under en offentlig straffesag mod en direktør efter rpl. § 991 på egen hånd fremsætter begæring om forfølgelse af de ved forbrydelsen begrundede »borgerlige krav« på tiltalte, herunder vindikationskrav og erstatningskrav. Ligeledes må det antages, at bestyrelsen under en retssag, hvorunder en afskediget direktør fremsætter lønkrav, er berettiget til at benytte selskabets erstatningsfordring som modkrav, jfr. rpl. § 280.

I udkastets § 69 er det ikke foreskrevet, at der på selskabets ordinære generalforsamling, hvor årsregnskabet forelægges til godkendelse, tillige skal træffes bestemmelse om decharge, det vil sige ansvarsfrihed for bestyrelsen og direktionen. Den tilsvarende regel i det svenske udkasts § 69 bestemmer derimod, at spørgsmålet om ansvarsfrihed skal afgøres på generalforsamlingen, med mindre vedtægterne bestemmer anderledes. I realiteten er forskellen meget lille, idet det også på danske ordinære generalforsamlinger er ganske sædvanligt, at spørgsmålet om ansvarsfrihed (decharge) forelægges i umiddelbar tilknytning til spørgsmålet om regnskabets godkendelse.

Reglerne i § 144, stk. 2-4, tager stilling til, hvorvidt meddelt decharge eller en generalforsamlingsbeslutning om ikke at rejse erstatningssag udelukker, at sådan sag alligevel anlægges.

Det bestemmes først i stk. 2, at erstatningssag alligevel kan anlægges, såfremt der ikke angående generalforsamlingens beslutning eller det forhold, hvorpå søgsmålet bygger, er givet generalforsamlingen i alt væsentligt rigtige og fuldstændige oplysninger. Denne regel må antages at være stemmende med, hvad der allerede nu er gældende ret.

Den i stk. 3 indeholdte beskyttelse for et mindretal er derimod ny. Det bestemmes her, at hvis aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, har modsat sig beslutningen om decharge eller om at undlade retssag, kan erstatningssag dog rejses af enhver aktionær. Sagen rejses for så vidt »på selskabets vegne«, som påstanden må gå ud på, at den eller de ansvarlige tilpligtes at betale *selskabet* erstatning. Når det danske udkast - i modsætning til de øvrige nordiske udkast - har fastholdt, at sagsøgeren må optræde under eget navn og ikke under selskabets navn, er der navnlig to grunde hertil. En sag anlagt af Aktieselskabet Hyndol mod bestyrelsen for A/S Hyndol vil, navnlig hvis selskabet er et anset selskab, kunne være overordentlig skadelig for dette, dets kredit og omdømme i forhold til kundekredsen. Søgsmålet kan være rent chikanøst eller led i et forsøg på fra sagsøgerens side at afpresse selskabet eller bestyrelsens medlemmer fordele, som han ikke har krav på. Dernæst er der den processuelle grund, at hvis sagsøgeren optræder på selskabets vegne og i dets navn, vil det være ganske uklart, i hvilket omfang han kan forlange adgang til selskabets interne regnskabsmateriale, dokumenter og korrespondance. Kan han eller hans procesfuldmægtig møde op på selskabets kontor og foretage eller forlange foretaget undersøgelse af, hvorvidt der måtte findes noget dokumentarisk materiale, der kan støtte erstatningspåstanden?

Spørgsmålet om at lade en minoritet optræde på selskabets vegne blev allerede drøftet i den danske aktielovkommissions møde den 7. april 1960, hvor man både fra dommer- og teoretisk side tog afstand fra tanken.

Når reglen i § 144, stk. 3, gør det til en betingelse for minoritetssøgsmålet, at aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, *har modsat* sig decharge eller afkald på retssag, viser de fremhævede ord, at betingelsen ikke er, at de har stemt imod beslutningen. Det er nok, at de på generalforsamlingen har givet til kende, at de modsætter sig beslutningen. Dette kan de

gøre, selv om de ikke har stemmeret. Rent bevismæssigt vil det være af betydning, at de forlanger deres standpunkt tilført generalforsamlingens protokol.

Angående sagsomkostningerne bestemmer sidste punktum i stk. 3, at sagsøgerne er ansvarlige for dem, men har ret til at få dem godtgjort af selskabet i det omfang, de dækkes af den erstatning, selskabet opnår.

Om den frist, inden hvilken en minoritetssag efter § 144, stk. 3, skal anlægges, findes en vigtig regel i § 145.

§ 144, stk. 4, tager stilling til konkurstilfældet. Bliver selskabet erklæret konkurs i henhold til en begæring, som er indgivet inden 2 år efter den generalforsamling, hvor decharge er meddelt, eller der er givet afkald på retssag, kan erstatningssag altid anlægges af konkursboet uden hensyn til generalforsamlingsbeslutningen, og uden at man på forhånd behøver at komme ind på den større eller mindre rigtighed og fuldstændighed af de oplysninger, der i sin tid er meddelt generalforsamlingen. For at undgå tvivl, er det udtrykkelig udtalt i sidste punktum, at erstatningssag under tilsvarende betingelser kan rejses af selskabets likvidationsbo, hvis selskabet inden to år kommer under likvidation efter reglerne i §§ 128–131 om likvidation af insolvente selskaber.

Til § 145.

Udkastet indeholder som hovedregel ikke særregler om forældelse af erstatningskravene efter §§ 140-142, men henholder sig til dansk rets almindelige forældelsesregler, hvilket her vil sige den femårige forældelsesfrist efter loven af 22. december 1908.

Angående to tilfælde indeholder udkastet dog særregler. Det er i det i § 144, stk. 3, omhandlede, temmelig ekstraordinære tilfælde - hvor aktionærer, der repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, har modsat sig decharge eller beslutning om at undlade retssag - af stor betydning for selskabet og dets ledelse snarest at blive bekendt med, om den heri liggende kritik af forvaltningen af selskabets anliggender vil blive efterfulgt af et erstatningssøgsmål.

§ 145, stk. 1, bestemmer derfor, at sådant søgsmål ikke kan anlægges senere end 6 måneder efter, at den omhandlede generalforsamlingsbeslutning blev truffet. Hvis den nævnte minoritet ikke blot har modsat sig decharge m. m., men i henhold til § 95 har begæret ekstraordinær granskning af selskabets forhold, og begæringen herom er taget til følge af skifteretten, regnes 6-månedersfristen først fra det tidspunkt, da granskningen er afsluttet.

Ifølge § 145, stk. 2, må konkursboet inden 3 måneder efter, at selskabet er erklæret konkurs, anlægge erstatningssøgsmål efter § 144, stk. 4.

Til § 146.

Bestemmelsen er ny. Det er anset for hensigtsmæssigt, at erstatningssager mod et aktieselskabs stiftere og ledelse tillige vil kunne anlægges ved selskabets værneting, i København ved Sø- og Handelsretten.

Kapitel 17.

Filialer af udenlandske aktieselskaber.

§§ 147-152.

(AL §§ 74–79, udkast 1964 §§ 119-124 og bemærkningerne hertil s. 190-192).

/. *Almindelige bemærkninger.*

Bestemmelserne i kapitel 17 modsvares af §§ 146-150 i det norske udkast, hvorimod bestemmelser om udenlandske filialer ikke er optaget i det svenske og det finske udkast. Reglerne herom er i Sverige og Finland indeholdt i næringslovgivningen.

Et udenlandsk aktieselskab, der vil drive virksomhed her i landet, vil normalt gøre dette gennem et her etableret datterselskab. Hvor dette er tilfældet, finder aktieselskabslovens regler såvel som dansk rets øvrige regler - herunder også dansk international privatret - anvendelse på datterselskabet. For så vidt angår udenlandske aktieselskabers etablering af datterselskaber i Danmark henledes opmærksomheden på, at udkastet viderefører og på visse punkter udvider de lempelser med hensyn til stifternes tilhørsforhold og aktietegning, der indeholdes i 1964-udkastet. Der skal efter udkastets § 3, stk. 2, vel fortsat være mindst tre stiftere, enten fysiske personer eller - med visse uvæsentlige begrænsninger - såkaldte juridiske personer, men der stilles alene krav om, at mindst to af disse skal have domicil her i landet, og dette krav er i det foreliggende

udkast yderligere gjort dispensabelt, jfr. § 3, stk. 2, 2. punktum.

Bortset fra denne dispensationsmulighed vil et udenlandsk aktieselskab således uden tilladelse efter aktieselskabsloven kunne indtræde som den nødvendige tredje stifter og tillige eventuelt ene-aktionær, idet udkastet, ligesom 1964-udkastet, har opgivet gældende lovs krav om, at stiftere af et aktieselskab *skal* tegne aktier i dette, og idet udkastet yderligere - modsat 1964-udkastet - anerkender enmandsaktieselskabet, jfr. bemærkninger foran s. 53-54 til kapitel 1.

Ved udarbejdelsen af udkastets bestemmelser såvel om stiftelse af aktieselskaber, herunder datterselskaber af udenlandske selskaber, som om oprettelse af filialer af udenlandske aktieselskaber er der herved taget hensyn til den efter EFTA-konventionen påhvilende forpligtelse til at gennemføre etableringsfrihed, for så vidt angår produktion og handel for statsborgere inden for EFTA-området, samt til den afvikling af diskriminerende bestemmelser på etableringsområdet, der vil være nødvendig ved en dansk tilslutning til fællesmarkedet (EEC).

Bestemmelserne i kapitel 17 giver - ligesom gældende lov - et udenlandsk aktieselskab adgang til at drive virksomhed gennem en herværende filial på betingelse af, at det udenlandske selskab er lovligt bestående i hjemlandet. Derimod har man i modsætning til gældende lov og 1964-udkastet opgivet det i den gældende lov opstillede krav om dokumentation for, at danske aktieselskaber indrømmes en tilsvarende ret i vedkommende land. En fuldstændig efterlevelse af gensidighedsprincippet kræver omstændelige undersøgelser, og afgørelsen vil ofte bero på en usikker fortolkning af de i andre lande gældende bestemmelser, ikke blot af selve aktielovgivningen, men også af reglerne om adgangen til erhvervsudøvelse inden for den pågældende branche. Forslaget skærer her igennem og stiller ikke andre krav til filialoprettelse, end der efter næringslovgivningen kræves for at give en filial af et udenlandsk aktieselskab adgang til næringsvirksomhed, d. v. s. at udenlandske aktieselskaber, der er lovligt bestående i hjemlandet, vil kunne oprette filialer her i landet, for så vidt adgang hertil er åbnet ved traktatmæssig aftale eller ved en af handelsministeren udfærdiget bekendtgørelse eller særlig tilladelse.

//. Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Til § 147.

For så vidt angår filialens virksomhedsområde er det efter AL gældende forbud mod, at udenlandske aktieselskabers filialer driver detailhandel, slettet, jfr. herved den tilsvarende bestemmelse i § 31, stk. 2, i næringslov nr. 212 af 8. juni 1966.

Til §§ 148-152.

Bestemmelserne er med enkelte formelle ændringer i overensstemmelse med udkastet af 1964.

Kapitel 18.

Aktieselskabers navn.

(AL § 2, udkast 1964, § 2, og bemærkningerne hertil s. 62-63).

Bestemmelserne om aktieselskabers navn svarer i det hele til de tilsvarende bestemmelser i 1964-udkastet § 2, men af systematiske grunde er bestemmelserne optaget som kapitel 18 i nær tilknytning til kapitel 19 om anmeldelse og registrering m. m. af aktieselskaber, jfr. herved §§ 155-157 i det svenske udkast.

Der kan om indholdet af § 153 i det danske udkast i det hele henvises til bemærkningerne s. 62-63 i 1964 udkastet bortset fra bestemmelserne i stk. 4. Kommissionen foreslog, at adgangen til at benytte og registrere binavne kun kunne antages, når der blev godtgjort en væsentlig interesse heri, idet det blev gjort gældende, at den hidtidige frie adgang til anmeldelse af binavne ofte havde været misbrugt, navnlig som en defensiv foranstaltning over for konkurrerende foretagender. Efter nærmere overvejelse og i overensstemmelse med den fra erhvervsside fremsatte henstilling er man dog nu enig i, at det på forhånd kan være vanskeligt at afgøre, om antagelsen af et binavn i de enkelte tilfælde vil være begrundet i en væsentlig interesse for selskabet, og udvalget har derfor i det nu foreliggende udkast genindført den nuværende praksis vedrørende anmeldelse af binavne. I øvrigt lovfæster forslaget det hidtil i praksis stillede krav om, at selskabets hovednavn tillige skal tilføjes binavnet i parentes.

Kapitel 19.

Anmeldelse og registrering m. m.

§ 154-159.

(AL §§ 81-84, udkast 1964 §§ 15, 18 og 125-128 og bemærkningerne hertil s. 86-90, s. 94 og s. 192-194).

/. *Almindelige bemærkninger.*

Udkastets bestemmelser om anmeldelser til aktieselskabs-registeret og disses registrering er i alt væsentligt overensstemmende med de tilsvarende bestemmelser i 1964 udkastet, hvorfra de alene afviger på enkelte punkter med hensyn til placering og formulering.

Udkastet medfører derfor så lidt som 1964 udkastet *principielle* ændringer af bestemmelserne i aktieselskabslovens registreringsafsnit, herunder de bestemmelser, der berører aktieselskabs-registerets forvaltningsretlige stilling, jfr. bemærkningerne herom i 1964 betænkningen s. 192-193.

Selv om aktieselskabs-registeret således også efter udkastet alene skal være en registreringsmyndighed uden opgaver af tilsynsførende eller kontrollerende art, må det imidlertid forudses, at *omfanget af aktieselskabs-registerets arbejde* vil blive ikke uvæsentligt forøget som følge af de mange nye regler, der i udkastet foreslås indført til beskyttelse for aktieselskabets minoritetsaktionærer og kreditorer og dermed til sikring af samfundets almindelige interesse i, at aktieselskaber stiftes og drives på økonomisk sund basis.

En sådan forøget arbejdsbyrde vil nok blive særlig mærkbar i den overgangsperiode, hvor den nye lovs regler skal indarbejdes i praksis, og samtlige ca. 17.000 bestående selskaber skal ændre deres vedtægter **i** overensstemmelse med de nye lovbestemmelser. Men den vil ikke være begrænset til overgangsperioden, idet de skærpede og mere detaillerede lovbestemmelser om stiftelse, drift og opløsning af aktieselskaber vil medføre, at aktieselskabs-registerets *prøvelse af indsendte anmeldelser* om stiftelse af nye selskaber såvel som om ændringer i bestående selskabers forhold i fremtiden må blive mere tidkrævende end efter den gældende AL. Bortset fra overgangsperioden må det dog antages, at selve registreringsarbejdet vil kunne varetages uden nogen større forøgelse af aktieselskabs-registerets nuværende medarbejderstab, såfremt der skabes mulighed for at rationalisere arbejdsproceduren ved brug af mere moderne kontormaskinel.

Endvidere må det påregnes, at de mange nye regler i udkastets kapitel 11 om revision og granskning, kapitel 12 om årsregnskab og koncernregnskab og kapitel 13 om udbytteuddeling og reservefonds m. v. vil forøge aktieselskabsregisterets arbejde med *gennemgang af* de af selskaberne *indsendte årsregnskaber* i så betydeligt omfang, at denne del af aktieselskabs-registerets opgaver kun vil kunne bestrides på tilfredsstillende måde, såfremt medarbejderstaben forøges dels med et vist antal kontormedhjælpere, dels med nogle regnskabskyndige medarbejdere.

//. *Bemærkninger til de enkelte paragraffer.*

Til § 154.

(AL § 81, udkast 1964 § 125 og bemærkningerne hertil s. 193).

§ 154, stk. 1, er overensstemmende med 1964 udkastets § 125, stk. I, jfr. bemærkningerne hertil i 1964 betænkningen s. 193.

Stk. 2. Efter den gældende aktieselskabslovs § 15 er det handelsministeren, der bestemmer den fællesform, hvori anmeldelser til aktieselskabs-registeret skal foretages. I bekendtgørelse nr. 300 af 5. september 1962 er denne beføjelse tillagt overregistrator. Udkastet opretholder denne ordning, hvorefter det er overregistrator, der træffer bestemmelse om formen for alle anmeldelser, jfr. udkastets § 155 om anmeldelse af nye aktieselskaber, § 156 om anmeldelse af ændringer i bestående aktieselskaber og § 151 om anmeldelse af filialer af udenlandske aktieselskaber.

Bestemmelserne i 1964 udkastets § 125, stk. 3, om registrerings- og takstbekendtgørelserne m. v. er overført uændrede til udkastets § 158 henholdsvis stk. 1 og stk. 4. Som nævnt i 1964 betænkningen s. 193 er disse bestemmelser indholdsmæssigt overensstemmende med reglerne i AL § 81, stk. 2.

Til § 155.

(AL §§ 15-16, udkast 1964 § 15, stk. 2-7, og bemærkningerne hertil s. 86-90).

Med 1964 udkastets § 15 tilstræbtes der - som nævnt i betænkningen s. 86-87 - en lovteknisk forenkling ved i denne ene paragraf at samle alle de bestemmelser om an-

meldelse af et nyt aktieselskab, som i den gældende lov er spredt over §§ 14-16. Bestemmelserne i udkastets § 155 har samme sigte, men er nu overført til registreringskapitlet, hvor de antages at have den logisk rigtigste placering. Reglerne om anmeldelsesfristerne og om følgerne af disses overskridelse har man dog fundet det mest hensigtsmæssigt at lade forblive i stiftelsesafsnittet, som de efter deres indhold har naturlig sammenhæng med, jfr. bemærkningerne til § 11 foran s. 65.

Bortset herfra er udkastets § 155 indholdsmæssigt overensstemmende med 1964 udkastets § 15.

Udkastets *§ 155, stk. 1,* om *anmeldelsens indhold* svarer til 1964 udkastets § 15, stk. 2, og dækker den gældende AL § 15, stk. 1 litra a-p. Ligesom i 1964 udkastet har man her undgået den gældende lovs lange beskrivelse af de forhold, hvorom anmeldelsen skal indeholde oplysninger, men trods den væsentlig enklere affattelse af udkastets § 155, stk. 1, vil kravene til indholdet af anmeldelsen herefter stort set være de samme som efter AL § 15.

Efter *litra a* skal anmeldelsen således indeholde oplysning om alle de lovpligtige vedtægtsbestemmelser, der kan have interesse for tredjemand. Når de i udkastets § 4, pkt. 6-8, omhandlede vedtægtsbestemmelser ikke kræves anmeldt, skyldes det, at disse bestemmelser i første række må interessere aktionærerne og for så vidt anses for bestemmelser af intern karakter. Det fornødne herom vil iøvrigt altid fremgå af selskabets offentligt tilgængelige vedtægter.

I *litra* b kræves oplysning om kapitalforholdene, således som de ser ud efter aktietegningens afslutning.

Endelig samler *litra c* alle anmeldelsens oplysninger om den kreds af personer, der er knyttet til selskabet som stiftere, bestyrelse, direktion m. v. Ligesom i 1964 udkastet foreskrives det, at også de valgte revisorer og eventuelle revisorsuppleanter skal anmeldes til aktieselskabs-registeret. Bestemmelsen herom er optaget efter forslag fra revisorside og med forbillede i den svenske AL § 32, stk. 2, jfr. § 107, 1. mom., 2. stk. og § 106, 4. stk. Indførelsen af anmeldelsespligten er iøvrigt sket med den begrundelse, at tredjemand ofte kan tænkes at have lige så stor interesse i at vide, hvem der bærer ansvaret for revisionen af et aktieselskabs regnskaber, som i, hvem der har ansvaret for selskabets ledelse. Da anmeldelsen ifølge stk. 3 skal bilægges dokumentation for, at revisor og eventuelle revisorsuppleanter opfylder de personlige betingelser i udkastets § 83, og de pågældende herefter selv skal afgive erklæring herom, vil disse bestemmelser samtidig kunne tjene til sikring af, at de inden registreringen får underretning om, at de er valgt. Man har derfor ikke fundet anledning til at indføre nogen til den svenske AL § 106, stk. 3, svarende bestemmelse om, at ledelsen straks skal give revisor meddelelse om valget. Som noget nyt også i forhold til 1964 udkastet foreskriver litra c, at der skal foretages anmeldelse dels af eventuelle bestyrelssupleanter, dels af personer, som bestyrelsen har givet signaturret. Den førstnævnte bestemmelse må ses i sammenhæng med de nye regler i udkastets § 49, stk. I, jfr. bemærkningerne foran s. 101, den sidstnævnte med de nye repræsentations- og tegningsregler i udkastets § 60, jfr. bemærkningerne foran s. 107.

Bestemmelsen i udkastets *§ 155, stk. 2,* om *underskrift af anmeldelsen* svarer **til den** gældende lovs § 16, stk. 1 og 3.

I udkastet har man ligesom i 1964 udkastet udeladt den i AL § 16, stk. 1, indeholdte bestemmelse om, at bestyrelsens medlemmer ved at underskrive anmeldelsen påtager sig solidarisk ansvar for anmeldelsens rigtighed, idet den enkelte underskrivers ansvar må bero på de nærmere omstændigheder. løvrigt bemærkes, at der ifølge domspraksis også vil kunne pålægges andre end bestyrelsesmedlemmer ansvar, når de har medvirket til en urigtig anmeldelse til aktieselskabs-registeret.

Udkastets *§ 155, stk. 3,* indeholder de til AL § 15, stk. 1, litra q-t, og stk. 2, svarende bestemmelser om, hvilke *bilag* der skal indsendes til aktieselskabs-registeret sammen med anmeldelsen af et nystiftet selskab. Med enkelte afvigelser er udkastet overensstemmende med 1964 udkastets § 15, stk. 4, jfr. bemærkningerne hertil i betænkningen s. 88-89. Afvigelserne tilsigter navnlig at imødekomme et af erhvervsorganisationerne i forbindelse med 1964 udkastet fremsat ønske om tydeliggørelse af lovens sondring mellem dokumenter, der er offentlig tilgængelige bilag til anmeldelsen, og dokumenter,

der alene skal indsendes til forevisning for overregistrator under aktieselskabs-registerets prøvelse af anmeldelsen.

Sondringen mellem blotte forevisningsdokumenter og offentlig tilgængelige bilag til anmeldelsen er indført ved AL 1930. Efter AL 1917 § 5, stk. 2, skulle samtlige de i anledning af stiftelsen oprettede dokumenter vedhæftes stiftelsesoverenskomsten og dermed være offentlig tilgængelige bilag til anmeldelsen. Da dette gik videre end tilsigtet og bl. a. medførte risiko for afsløring af forretningshemmeligheder, nøjedes man i AL 1930 med at kræve de i anledning af stiftelsen oprettede dokumenter forevist for overregistrator, som herved fik til opgave at påse, om de i stiftelsesoverenskomsten givne oplysninger om stiftelsesvilkårene på alle væsentlige punkter er fyldestgørende og stemmende med de oprettede dokumenter.

Som det første af de bilag, der ifølge udkastets *litra a* skal indsendes i original eller af bestyrelsen bekræftet genpart, nævner udkastet *stiftelsesoverenskomsten.* Til denne hører som integrerende bestanddele

1) selskabets *vedtægter,* jfr. § 3, stk. I,
2) den *åbningsstatus,* der ifølge § 6, stk. 3, 2 pkt., skal vedhæftes stiftelsesoverenskomsten i tilfælde, hvor selskabet i forbindelse med stiftelsen skal overtage en bestående virksomhed,
3) sådanne *dokumenter, hvortil der henvises* i stiftelsesoverenskomstens tekst, men hvis hovedindhold ikke er gengivet i stiftelsesoverenskomsten, jfr. § 6, stk. 4, sammenholdt med stk. 5.

Alle disse dokumenter er offentlig tilgængelige bilag til anmeldelsen, jfr. stk. 5, hvorefter stiftelsesoverenskomsten ikke skal tilbagesendes selskabet efter registreringen.

Dernæst skal anmeldelsen i henhold til stk. 3, litra a, bilægges de *regnskaber,* som ifølge § 6, stk. 3, 1. pkt., skal fremlægges ved stiftelsesoverenskomstens underskrivelse i tilfælde, hvor selskabet skal overtage en bestående virksomhed. Disse regnskaber for den overtagne virksomhed, nemlig resultatopgørelse og status for de to sidst afsluttede regnskabsår samt resultatopgørelse og status for den forløbne del af det løbende regnskabsår forud for overtagelsen, skal ifølge § 155, stk. 5, tilbagesendes selskabet efter registreringen, og de er således forevisningsdokumenter, der ikke er offentlig tilgængelige i aktieselskabs-registeret.

Endelig skal anmeldelsen i henhold til stk. 3, litra a, bilægges *»andre i anledning af stiftelsen oprettede dokumenter«.* Da disse dokumenter ifølge stk. 5 skal tilbagesendes selskabet efter registreringen, er også de blot indsendt til forevisning og ikke offentlig tilgængelige bilag til anmeldelsen.

Som eksempler på dokumenter, der herefter skal indsendes til forevisning for overregistrator, kan nævnes skøder og andre overdragelsesdokumenter, leje- og forpagtningskontrakter, eneretskontrakter vedrørende produktion eller salg og andre lignende dokumenter med relation til de i stiftelsesoverenskomsten indeholdte oplysninger om stiftelsesvilkårene, herunder navnlig de i udkastets § 6, stk. 1-3, omhandlede oplysninger.

Som eksempler på dokumenter, der vel oprettes i »anledning af stiftelsen«, men som dog ikke er forevisningspligtige, kan nævnes direktør- og andre funktionærkontrakter, interimsbeviser, aktiebreve og aktiebog, hvilke dokumenter er af rent intern karakter. Endvidere bemærkes, at aktionæroverenskomster ligesom efter gældende praksis ikke skal forevises, idet selskabet ikke er part i disse overenskomster.

Om stemmeretsaftaler, se *Gomard* i Juristen 1969, s. 349 f.

For så vidt angår de i udkastets § 155, stk. 3, *litra b og c,* omhandlede bilag, bemærkes, at udkastet på disse punkter er i overensstemmelse med 1964 udkastets § 15, stk. 4, litra b og c, og med AL § 15, stk. 1, litra r og t. Som en konsekvens af den i udkastets § 155, stk. 1, litra c, indførte anmeldelsespligt for de valgte revisorer og for revisor- og bestyrelsessuppleanter indeholder stk. 3, litra c, dog den nye bestemmelse, at anmeldelsen også skal bilægges bevis for, at selskabets revisor og de eventuelle revisorsuppleanter opfylder habilitetsbetingelserne i § 83, og at bestyrelsessuppleanterne opfylder betingelserne i § 52.

Bestemmelsen i *§ 155, stk.* 4, er ny i forhold til AL af 1930, men overensstemmende med 1964 udkastets § 15, stk. 5. Man har fundet det overflødigt at gentage den i 1964 udkastets § 1, stk. 5, optagne bestemmelse om, at loven i det hele finder anvendelse på et aktieselskab, uanset om det er stiftet alene

med det formål at være deltager med hele sin kapital i et ansvarligt selskab. For at sikre selskabets aktietegnere og medkontrahenter fornødent kendskab til vilkårene for selskabets deltagelse i virksomheden, har man i udkastets § 155, stk. 4, gjort aftalen herom til et offentlig tilgængeligt bilag til anmeldelsen af aktieselskabet.

Bestemmelsen i *§ 155, stk. 5,* giver ikke anledning til bemærkninger udover det foran i forbindelse med stk. 3, litra a anførte vedrørende sondringen mellem forevisningsbilag og offentlig tilgængelige bilag til anmeldelsen.

Udkastets *§ 155, stk. 6,* er overført uændret fra 1964 udkastets § 15, stk. 7. I forhold til AL er det en ny regel, når udkastet her giver overregistrator hjemmel til at afkræve anmelderen de oplysninger iøvrigt, som er nødvendige for, at der kan tages stilling til, om loven og selskabets vedtægter er overholdt.

Efter sin placering i § 155 er bestemmelsen direkte anvendelig i forbindelse med anmeldelser af nystiftede aktieselskaber, jfr. også bemærkningerne foran s. 58. Men da der har vist sig at være praktisk behov for en generel bestemmelse om overregistrators hjemmel til at kræve supplerende oplysninger indsendt, har man i udkastets *§ 156* gjort bestemmelsen tilsvarende anvendelig på ændringsanmeldelser af enhver art.

Bestemmelsen må iøvrigt ses i forbindelse med de ændrede regler i udkastets *§ 157,* som lovfæster den af aktieselskabs-registeret hidtil praktiserede sondring mellem reparable og irreparable fejl eller mangler ved en anmeldelse. For at kunne bedømme, om forefundne mangler er af den ene eller den anden kategori, og om anmeldelsen derfor skal nægtes registreret eller blot hjemsendes til berigtigelse, vil det nemlig ofte være nødvendigt for aktieselskabs-registeret at indkalde supplerende oplysninger til brug ved sagens behandling.

Ved ordene » . . . om *loven* . . . er overholdt« sigter § 155, stk. 6, til aktieselskabsloven, men det er dog ikke tanken hermed at afskære overregistrator fra at tage stilling til, om også andre love er overholdt. Således forstået er stk. 6 overensstemmende med den hidtil praktiserede opfattelse af ordene » . . . lovens forskrifter . . .« i AL § 82, stk. 1, jfr. også udkastets § 157, stk. 1.

Til § 156.

Bortset fra paragraf henvisningerne i 3. pkt. er § 156 enslydende med 1964 udkastets § 18. Ligesom denne opretholder udkastets § 156 således *den almindelige frist på en måned,* som i den gældende AL er fastsat for anmeldelser om ændringer i et registreret aktieselskabs forhold.

Udkastet opretholder ligeledes den *særlige 8-dages-frist,* som i AL §§63, 66, 67 og 70 er foreskrevet for anmeldelser om et aktieselskabs opløsning ved likvidation eller fusion, jfr. udkastets *§116, stk. 3:* Beslutning om selskabets likvidation, *§ 126, stk. 2,* og *§ 130, stk. 4:* Selskabets opløsning efter likvidation henholdsvis som solvent og som insolvent, *§ 131, stk. 5:* Selskabets opløsning i tilfælde, hvor det mangler midler til dækning af likvidationsomkostningerne, *§ 137* og *§ 138, stk. 3:* Henholdsvis beslutning om og gennemførelse af beslutningen om overdragelse af selskabets hele formue til et andet aktie*selskab, § 135:* Sammensmeltning af aktieselskaber, samt *§ 139:* Moder- datterselskabsfusioner.

Da det bag disse bestemmelser liggende hensyn til offentlighedens interesse i snarest muligt at få kendskab til ændringerne efter udvalgets opfattelse også gør sig gældende med hensyn til visse andre ændringer, har man i udkastet udvidet det område, hvor 8-dages-fristen skal gælde:

§ 124, stk. 2, om genoptagelse af virksomheden i et likviderende selskab, *§ 123* om reassumption af et afsluttet likvidationsbo, *§ 127, stk. 2,* om likvidationsboets overgang fra likvidation efter reglerne for solvente til likvidation for insolvente selskaber og *§ 132* om likvidation som følge af konkursbegæring mod selskabet.

Endelig har udkastet i *§ 151, stk. 6,* indført 8-dagesfristen til erstatning for det upræcise »ufortøvet« i AL § 78 in fine, der omhandler filialbestyrerens anmeldelsespligt i tilfælde, hvor et udenlandsk aktieselskab med herværende filial går konkurs.

Som nævnt foran s. 92 og 96 vedrørende udkastets § 44, stk. 5, har man derimod opgivet den i 1964 udkastets § 38, stk. 1, og § 41, stk. 1, foreslåede forkortelse af fristen for anmeldelse af beslutninger om en kapitalnedsættelse til 8 dage. På dette punkt er udkastet således vendt tilbage til den gæl-

dencle lovs ordning, hvorefter anmeldelsesfristen er en måned.

De særlige korte anmeldelsesfrister har man fundet det praktisk at gøre opmærksom på ved i udkastets § 156 om den almindelige månedsfrist at indføje »for så vidt ikke andet er bestemt i denne lov«.

Bortset fra rent redaktionelle ændringer adskiller udkastets § 156 sig iøvrigt kun fra den gældende aktieselskabslov ved bestemmelsen om, at reglerne i udkastets § 155, stk. 6, finder tilsvarende anvendelse. Om denne nye bestemmelse henvises til bemærkningerne foran s. 184.

Til § 157.

(AL § 82, 1964 udkastet § 126 og bemærkningerne hertil s. 193-194).

Bestemmelserne i § 157, *stk. 1,2 og 4,* er enslydende med og bestemmelserne i *stk. 3* er indholdsmæssigt overensstemmende med de tilsvarende regler i 1964 udkastets § 126. Om indholdet af disse bestemmelser kan derfor i det hele henvises til bemærkningerne i 1964 betænkningen s. 193-194.

Til § 158.

(AL § 81, stk. 2, og § 83, 1964 udkastets § 125, stk. 3, og § 127 og bemærkningerne hertil s. 193-194).

Stk. 1 og 4 er enslydende med 1964 udkastets § 125, stk. 3, og dermed indholdsmæssigt overensstemmende med AL § 81, stk. 2.

Bestemmelserne i *stk. 3* er enslydende med 1964 udkastets § 127, stk. 2, og bestemmelserne i *stk. 2* er trods ændret formulering indholdsmæssigt overensstemmende med 1964 udkastets § 127, stk. 1. Indholdsmæssigt afviger disse bestemmelser således ikke fra de tilsvarende bestemmelser i AL § 83.

Til § 159.

(AL § 84, 1964 udkastet § 128 og bemærkningerne hertil s. 194).

Stk. 1 er enslydende med 1964 udkastets § 128, jfr. bemærkningerne hertil s. 194.

Stk. 2 er en ny værnetingsregel, som man har fundet det hensigtsmæssigt at foreslå indført under hensyn til de nye opgaver og beføjelser, der i opløsningskapitlet er henlagt til skifteretten.

Kapitel 20.

Straffebestemmelser m. m.

§§ 160-162.

(AL §§ 85-86 og 88-89, udkast 1964 §§ 129–130 og § 132, og bemærkningerne hertil s. 194-196).

/. *Almindelige bemærkninger.*

De af dette kapitel omfattede bestemmelser må sammenholdes med borgerlig straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 276 af 30. juni 1965, som rammer de alvorligste overtrædelser af aktieselskabslovens bestemmelser. Straffelovens § 296 tager sigte bl. a. på urigtige eller vildledende angivelser angående aktieselskabers forhold gennem offentlige meddelelser, i beretninger, regnskabsopgørelser eller erklæringer til generalforsamlingen eller nogen selskabsmyndighed, ved anmeldelse til aktieselskabs-registeret eller i indbydelse til dannelse af selskaber eller udbud af andele i selskaber, i hvilken forbindelse opmærksomheden kan henledes på nærværende udkasts § 34, stk. 3, der i en særlig situation stiller specielle krav til tegningslistens indhold.

Efter samme lovbestemmelse straffes overtrædelser af de for aktieselskaber gældende bestemmelser med hensyn til udfærdigelse af aktiebreve eller interimsbeviser, hvormed vel de i § 31 i nærværende udkast omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser nu må ligestilles, anvendelse af overskud, udbetaling af udbytte og tantieme eller tilbagebetaling af indskud.

Efter gældende lov (§ 86, stk. 1) straffes overtrædelser af aktieselskabsloven, som ikke falder ind under straffeloven, med bøder. Tilsvarende bestemmelser går igen i 1964 udkastets § 130. En sådan generel bestemmelse om strafansvar for overtrædelse af særlove anses imidlertid ikke længere forenelig med de retssikkerhedssynspunkter, der ligger til grund for straffeloven. Udkastets bestemmelser er derfor formuleret på den måde, at det konkret angives, hvilke overtrædelser der er belagt med straf. Man har her haft for øje, at en række andre sanktionsformer end straf vil kunne have den fornødne effekt. Erstatningsansvar vil kunne oprette et tab, der er påført selskabet. En beslutning, der ikke er fattet i overensstemmelse med forskrifterne, kan være ugyldig. En forsømmelig ledelse kan afskediges.

Spørgsmålet om generalforsamlingers lovlighed kan indbringes for domstolene, alt sammen eksempler på, at andre sanktioner end straf kan anses for tilstrækkelige i givne situationer.

Til § 160.

(AL §§ 85-86, udkast 1964 § 129 og bemærkningerne hertil s. 194–195).

Det er af stor vigtighed, at selskaberne rettidigt til aktieselskabs-registeret indsender anmeldelser om stiftelsen og om senere ændringer i selskabets forhold, jfr. herved udkastets § 158, hvorefter registreringen af de indsendte anmeldelser skal indrykkes i Statstidende til orientering for tredjemand. Det er derfor fundet naturligt at foreslå en selvstændig straffebestemmelse for undladelse af indsendelse af pligtige anmeldelser, meddelelser, årsregnskaber m. v., jfr. § 160, stk. 1. Som foran under de almindelige bemærkninger til dette kapitel anført vil urigtige anmeldelse m. v. kunne indebære en overtrædelse af straffeloven. Der er derfor taget forbehold om, at strengere straf end bøde vil kunne være forskyldt ved overtrædelse af denne bestemmelse.

I § 160, stk. 2, indeholdes en til § 129 i udkast af 1964 svarende regel, hvorefter handelsministeren som tvangsmiddel kan pålægge ledelsen bøder, såfremt den ikke opfylder de forpligtelser, som påhviler den. Den foreslåede bestemmelse er noget afkortet set i forhold til 1964 udkastet, idet bl. a. bestemmelsen om, at bøderne kan inddrives ved udpantning, samt om, at pålæggets berettigelse kan indbringes for domstolene, er udeladt. Det følger nemlig af § 17 i lov om ikrafttræden af straffeloven, at udpantning kan ske for sådanne bøder, og efter grundlovens § 63 er berettigelsen af et bødepålæg underkastet domstolenes kontrol.

Til §161.

(AL § 86, stk. 1, udkast 1964 § 130 og bemærkningerne hertil s. 195).

Som ovenfor i de almindelige bemærkninger anført har man forladt den generelle straffebestemmelse i udkast 1964 og i stedet - udover bestemmelsen i § 160, stk. 1, - konkret angivet de paragraffer, hvis overtrædelse kan medføre straf efter aktieselskabsloven.

Stk. 2 omhandler det forhold, at et selskab som stifter eller revisor overtræder de gældende bestemmelser. At de enkelte handlende personer kan pådrage sig straf, er en given ting. Bestemmelsen indeholder det nye, at der endvidere vil kunne pålægges selskabet som sådant strafansvar.

Til §162.

(AL § 88, udkast 1964 § 132 og bemærkningerne hertil s. 196).

Bestemmelsen svarer til 1964 udkastets § 132, der henviser til samme udkasts § 131. Denne sidstnævnte bestemmelse om ansvar for ledelsen m. v. er i nærværende forslag erstattet af de videregående regler i §§ 140-142.

Kapitel 21.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§§ 163-172.

(AL §§ 90-91, udkast 1964 §§ 133-142 og bemærkningerne hertil s. 196-199).

Til § 163.

Når § 163, stk. 1, forsøgsvis angiver tidspunktet for lovens ikrafttræden til 1. januar 1971, er det navnlig for at have et udgangspunkt for beregningen af de frister, inden hvilke de i udkastet foreslåede nye regler om aktieselskabers og koncerners regnskab skal anvendes, se bemærkningerne nedenfor til § 170.

Fra ikrafttrædelsestidspunktet ophæves aktieselskabsloven af 15. april 1930 med senere ændringer, derunder også lov nr. 41 af 15. februar 1963, hvorved AL med enkelte ændringer blev sat i kraft i Grønland. Ifølge § 174 gælder den nye lov ikke umiddelbart for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Også lov nr. 225 af 22. juni 1962, der ved indføjelsen af § 57 a i AL 1930 lempede adgangen til at vedtage indskrænkning i aktiernes omsættelighed m. v., ophæves ved den nye lov. Men bestemmelser svarende til indholdet i loven af 22. juni 1962 er optaget i udkastets § 172.

Ifølge sidste punktum i stk. 2 ophæves lov nr. 36 af 15. februar 1895 vedrørende aktieselskaber med sæde i udlandet, hvor danske ikke er undergivet vedkommende lands juris-

diktion, jfr. AL § 91, stk. 5, hvorefter sådanne selskaber optages i aktieselskabs-registeret som selskaber med dansk nationalitet. Loven af 1895 er nu uden praktisk betydning.

Til §164.

Det er almindeligt antaget, at en ny aktieselskabslov som hovedregel kommer til anvendelse også på de før dens ikrafttræden bestående selskaber, med mindre den nye lov ved særlige overgangsbestemmelser opretholder den ældre lovs bestemmelser for disse selskaber eller giver dem en vis frist for indførelsen af den nye lovs regler. En undtagelse herfra danner reglerne om, hvad der kræves til et selskabs lovlige stiftelse. Er et selskab gyldigt stiftet efter den ældre lov, anerkendes det fortsat som et lovligt stiftet selskab, selv om den nye lovs fordringer til et selskabs stiftelse ikke er opfyldt.

Stk. 1. Bestemmelserne i udkastets § 164 hviler - ligesom AL §§ 90-91 - som nævnt på den opfattelse, at den nye lov har gyldighed også for de ældre selskaber, når den nye lov ikke har gjort undtagelse herfra. Ifølge § 164, stk. 1, skal de ved den nye lovs ikrafttræden registrerede aktieselskaber, som ikke er under likvidation eller konkursbehandling, inden to år efter lovens ikrafttræden formelt bringe deres vedtægter i overensstemmelse med lovens krav.

Det samme krav om vedtægtsændringer stilles i § 165 til aktieselskaber, der ved lovens ikrafttræden er anmeldt til aktieselskabs-registeret, men endnu ikke er registrerede. De nødvendige vedtægtsændringer skal i disse tilfælde foretages, inden registreringen kan finde sted.

Fra kravet om vedtægtsændringer gøres der dog følgende undtagelser:

1. De ved lovens ikrafttræden registrerede selskaber, som har en aktiekapital på under 30.000 kr., behøver ikke at forhøje denne aktiekapital til det i udkastets § 1, stk. 3, krævede mindstebeløb på 30.000 kr., og denne undtagelse udstrækkes i § 165 til også at gælde for selskaber, der ved lovens ikrafttræden er anmeldt til aktieselskabs-registeret, men endnu ikke registrerede. I sidstnævnte tilfælde skal indbetalingerne på aktiekapitalen - i overensstemmelse med AL 1930 § 14, stk. 2, - udgøre mindst 10 pct. på hver aktie og tilsammen mindst 5.000 kr.

2. De ved lovens ikrafttræden registrerede selskaber og selskaber, der på dette tidspunkt er anmeldt, men ikke registrerede, behøver ikke at ændre de i vedtægterne indeholdte regler om den til aktierne knyttede stemmeret i overensstemmelse med udkastets § 67, stk. 1, jfr. udkastets § 169 og bemærkningerne nedenfor til denne paragraf.

3. I de selskaber, som er registreret eller anmeldt før lovens ikrafttræden, bevarer de ved lovens ikrafttræden gældende vedtægtsbestemmelser, der begrænser aktiernes omsættelighed, ifølge § 166 deres gyldighed, uanset bestemmelsen i § 18, 2. pkt.

Stk. 2. Bestemmelsen stemmer overens med AL § 90, stk. 2, idet man dog har anset det for praktisk at henlægge skønnet over, hvilke vedtægtsændringer der må anses for nødvendige, til overregistrator.

Stk. 3. Medens den gældende lov i modsætning til 1964 udkastet ikke indeholder særlige sanktioner i tilfælde, hvor de nødvendige vedtægtsændringer ikke blev foretaget, har udvalget anset det for ønskeligt, at der gives overregistrator bemyndigelse til at foranledige et selskab opløst, såfremt dets vedtægter ikke er bragt i overensstemmelse med loven inden den foreskrevne frist, og selskabet derhos ikke foretager de nødvendige ændringer efter krav fra overregistrator. Der vil i sådanne tilfælde være tale om selskaber, som ingen er interesserede i at videreføre.

Til § 165.

Der henvises til bemærkningerne foran til § 164.

Til § 166.

Som foran bemærket til § 164 er hovedreglen, at de ved lovens ikrafttræden gældende vedtægtsbestemmelser, der begrænser aktiernes omsættelighed, bevarer deres gyldighed uanset bestemmelsen i § 18, 2. pkt.

Når man har fundet det påkrævet i forbindelse med bestemmelserne om forkøbsret i udkastets § 19 at tillægge domstolene en beføjelse til at tilsidesætte en vedtægtsbestemmelse om beregningsgrundlaget for købesummen, når dette måtte føre til en »åbenbart urimelig pris«, jfr. herom foran s. 71, er det naturligt, at reglen herom gøres anvendelig på tilsvarende bestemmelser i ældre vedtægter. Efter den i § 166, 2. punktum, foreslåede regel bliver det i så henseende afgø-

rende, hvorvidt forkøbsretten er gjort gældende før eller efter lovens ikrafttræden. Reglen i § 19, stk. 2, 2. pkt., er kun anvendelig når forkøbsretten er gjort gældende efter lovens ikrafttræden. Den her foreslåede regel stemmer med forsikringsaftalelovens § 129 i forhold til denne lovs § 34, samt med gældsbrevslovens § 53, stk. 2, der giver adgang til at tilsidesætte en bestemmelse i et gældsbrev, hvis det ville være utilbørligt eller klart stride mod god forretningsskik at anvende den, når det forhold, der giver anledning til at påkalde gældsbrevets bestemmelser, er indtrådt efter lovens ikrafttræden.

Til § 167.

I overensstemmelse med udkast 1964 § 136 skal de af et selskab før den nye lovs ikrafttræden lovligt erhvervede egne aktier eller aktier i et moderselskab ikke afvikles, jfr. bemærkningerne s. 197 til § 136. For egne aktier erhvervet før lovens ikrafttræden gælder den i § 39 i AL fastsatte begrænsning til højst 10 pct. af aktiekapitalen.

Da hovedreglen ifølge udkastets § 101, stk. 1, er, at egne aktier i status skal optages som aktiver uden værdi, og da dette ikke skal gælde for de af et selskab før den nye lovs ikrafttræden lovligt erhvervede egne aktier (eller aktier i et moderselskab), har man i § 167 - foruden til § 39 i AL - også henvist til AL § 42, stk. 6.

Til § 168.

Stk. 1. Ifølge § 4, punkt 6, jfr. § 49, stk. 3, kan valgperioden for et bestyrelsesmedlem ikke overstige fire år. Denne regel skal ifølge § 168, stk. 1, ikke have virkning fra lovens ikrafttræden, men kommer første gang til anvendelse, når valg - herunder genvalg - finder sted efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Forbudet mod, at en direktør er formand for bestyrelsen, og mod, at flertallet af bestyrelsens medlemmer - i de større selskaber - er direktører i selskabet, får efter denne overgangsbestemmelse først virkning fra lovens ikrafttræden. En direktør, der på dette tidspunkt er formand for selskabets bestyrelse, kan således bevare begge stillinger, og på tilsvarende måde kan et selskabs direktører, uanset bestemmelsen i udkastets § 51, stk. 2, fortsætte som bestyrelsesmedlemmer i selskabet, selv om de måtte være i flertal i bestyrelsen.

Stk. 3. Det i udkastets § 52, stk. 1, indeholdte krav om, at et selskabs direktører - bortset fra direktører for rederiaktieselskaber - skal være fysiske personer, får efter overgangsbestemmelsen først virkning fra lovens ikrafttræden. Et i henhold til AL § 49, sidste stykke, som direktør ansat enkeltmandsfirma, ansvarligt interessentskab eller aktieselskab kan således fortsætte som direktør i de pågældende selskaber.

Stk. 4. Kravet om valg af statsautoriseret revision udvides i udkastets § 84, stk. 1, dels ved reglen i 1. pkt., hvorefter der skal vælges en statsautoriseret revisor i alle selskaber med en aktiekapital på 400.000 kr. eller derover, dels ved bestemmelsen i 2. pkt., hvorefter kravet om ansættelse af statsautoriseret revisor i selskaber med børsnoterede aktier udvides til også at gælde for selskaber med børsnoterede obligationer.

Overgangsbestemmelsen i § 168, stk. 4, medfører, at de nævnte nye krav om ansættelse af statsautoriseret revisor ikke får virkning for bestående selskaber, så længe de ved lovens ikrafttræden valgte - ikke-statsautoriserede - revisorer bevarer deres hverv.

Stk. 5. Ifølge udkastets § 155, jfr. § 156, skal de valgte revisorer anmeldes til aktieselskabs-registeret, jfr. bemærkningerne foran s. 182 og betænkning 362-1964 s. 88 og s. 145. Dettte anmeldelseskrav gælder også for de ved lovens ikrafttræden valgte revisorer, og ifølge § 168, stk. 5, skal anmeldelsen foretages senest en måned efter afholdelsen af den første generalforsamling efter lovens ikrafttræden.

Til § 169.

Kravet i udkastets § 67, stk. 1, 1. pkt., om, at enhver aktie skal have stemmeret, kommer efter § 169, stk. 1, ikke til anvendelse på aktier, der er tegnet før lovens ikrafttræden, og til hvilke der på dette tidspunkt ikke er knyttet stemmeret. Derimod gælder kravet ubetinget for aktier, der tegnes efter lovens ikrafttræden. Et selskab vil således ikke i henhold til en af generalforsamlingen tidligere besluttet kapitalforhøjelse kunne udnytte denne beslutning til tegning af stemmeløse aktier efter lovens ikrafttræden.

Efter udkastets § 169, stk. 2, får det i § 67, stk. 1, 2. pkt., indeholdte forbud mod at give visse aktier en højere stemmeværdi end andre aktier af samme størrelse ligeledes kun virkning for aktier, der tegnes efter lovens ikrafttræden.

Til § 170.

Stk. 1. Med det formål at give selskaberne en rimelig tid til at tilrettelægge overgangen til de foreslåede bestemmelser om regnskabsaflæggelse m. v. i §§ 96-108 foreslås det, at disse bestemmelser først kommer til anvendelse for det regnskabsår, der begynder et år efter lovens ikrafttræden i øvrigt, jfr. § 163, stk. 1, og at der for så vidt angår reglerne om udarbejdelse af koncernopgørelse gives en yderligere frist på eet år. Overgangsbestemmelsen medfører, at den efter AL § 45, 2. punktum, bestående adgang til at tage forbehold mod offentliggørelse af de til aktieselskabs-registeret indsendte regnskaber først bortfalder fra det regnskabsår, der begynder et år efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2-5. Når et selskab går over fra at udgiftsføre de i årets løb betalte skatter til i overensstemmelse med *§ 104, stk. 4, pkt 5,* at udgiftsføre skatterne af regnskabsårets indkomst, vil dette medføre, at selskabet i overgangsåret må udgiftsføre to års skatter. Dette har man ikke ment at kunne pålægge selskaberne, og derfor har man i § 170, stk. 2-5, foreslået indført forskellige overgangsregler: I stk. 2 bestemmes det således, at overgangen til at udgiftsføre skatterne af årets indtægt ikke nødvendigvis behøver at finde sted umiddelbart efter lovens ikrafttræden, men vil kunne udskydes på betingelse af, at de pågældende selskaber i det første regnskabsår, der begynder efter lovens ikrafttræden, og i hvert af de følgende år henlægger 20 pct. af årsoverskuddet - det vil sige det regnskabsmæssige overskud, der foreligger, efter at eventuelt underskud fra tidligere år er dækket og de lovpligtige henlæggelser har fundet sted - til en skattekonto, indtil denne henlæggelse bringer skattekontoen op på et beløb, der kan dække de i det pågældende regnskabsår betalte skatter samt de endnu ikke betalte skatter af indkomsten i tidligere år. Overgangen til de nye posteringsregler skal dog senest ske i det 4. regnskabsår, på hvilket lovens regler om regnskabsaflæggelse finder anvendelse, jfr. § 170, stk. 1. Overgangen kan dog udskydes yderligere 4 regnskabsår, såfremt henlæggelserne til skattekontoen skal dække skatter af mere end eet års indkomst, hvilket vil blive aktuelt i selskaber, hvor regnskabsåret ikke følger kalenderåret, men f. eks. finansåret.

Et selskab, der benytter sig af den nævnte overgangsordning, er ikke pligtig at opføre de ikke-betalte skatter som et passiv i status efter udkastets § 102, stk. 2, B. I. 2, men skal dog ifølge § 170, stk. 3, i en note til regnskabet oplyse forskellen mellem det beløb, som skulle have været opført efter den ovennævnte bestemmelse i § 102, og det beløb, som er henlagt til skattekontoen.

I overgangsårene er det fundet rimeligt at give de pågældende selskaber adgang til ved en eventuel tantiemefastsættelse at bortse fra de foretagne henlæggelser til skattekontoen, jfr. § 170, stk. 2 i. f., ligesom der i det regnskabsår, hvori selskabet overgår til de nye posteringsregler, ved beregningen af tantieme kan ses bort fra de i regnskabsåret betalte eller skyldige skatter af indkomsten i tidligere år, jfr. § 170, stk. 4.

Endvidere lettes overgangen til den nye ordning efter § 170, stk. 5, derved, at det tillades, at skatterne af tidligere års indkomst helt eller delvis dækkes ved overførsel fra selskabets reserver i det omfang, disse ikke efter loven eller selskabets vedtægter er bundet til andet formål, jfr. herved § 110, stk. 1. Endvidere kan selskabet til samme formål anvende beløb, der er fremkommet ved opskrivning af aktiver, der er bestemt til vedvarende brug for selskabet, jfr. herved § 100, stk. 4.

Til §171.

Efter bestemmelsen i § 171 kommer udkastets regler i kapitel 14 om opløsning af aktieselskaber ved likvidation eller konkursbehandling - med en enkelt undtagelse, jfr. nedenfor - ikke til anvendelse på selskaber, der ved lovens ikrafttræden er under likvidation eller konkursbehandling. For selskaber under likvidation er det dog en forudsætning, at likvidationen er påbegyndt i den forstand, at udnævnelse af likvidatorer har fundet sted.

Udvalget har dog anset det for mest praktisk, at reglen i § 124 om adgangen til at hæve en likvidation med henblik på en genoptagelse af selskabets virksomhed bør finde

anvendelse på selskaber, der er trådt i likvidation før lovens ikrafttræden.

Opmærksomheden henledes på, at den nye regel i udkastets § 119, hvorefter et selskab ved meget grove misbrug fra visse aktionærers side kan opløses ved dom, finder anvendelse fra tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det kan efter udvalgets opfattelse ikke antages, at man som grundlag for et opløsningskrav kan påberåbe sig et forhold, der har fundet sted før lovens ikrafttræden. Men et før lovens ikrafttræden påbegyndt misbrug kan fortsætte efter dette tidspunkt og derved muliggøre påberåbelse af § 119.

Til § 172.

I overenstemmelse med et af erhvervsorganisationerne i december 1964 overfor handelsministeren udtalt ønske om, at bestemmelserne i lov nr. 225 af 22. juni 1962 om indførelse af vedtægtsbestemmelser om begrænsning i aktiers omsættelighed m. v. ikke falder bort med vedtagelsen af en ny lov, men at deres gyldighed forlænges indtil videre, er bestemmelser svarende til loven af 1962 optaget i udkastets § 172. Disse bestemmelsers ikke permanente karakter fremgår af reglen i § 172, stk. 7, hvorefter handelsministeren kan bestemme, at vedtægtsændringer efter stk. 1 og 2 ikke kan foretages efter en bestemt dato.

Kapitel 22.

Særlige bestemmelser.

Til §173.

Der henvises til bemærkningerne til udkastets § 1, jfr. foran s. 51.

Til § 174.

Der henvises til bemærkningerne til § 163, jfr. foran s. **186.**

Paralleltekster
til
Nordisk aktieselskabslovgivning.

(Dansk tekst)

Udkast
til
lov om aktieselskaber.

Kapitel 1.

Indledende bestemmelser.

§ 1.

Denne lov finder anvendelse på alle erhvervsdrivende aktieselskaber med de begrænsninger, der følger af § 173 og af de for visse aktieselskaber ved eller i henhold til lov givne særlige regler.

Stk. 2. I aktieselskaber hæfter deltagerne ikke personligt for selskabets forpligtelser.

Stk. 3. Et aktieselskab skal have en i aktier fordelt aktiekapital. Aktiekapitalen skal være på mindst 30.000 kr. Aktiernes antal skal være mindst tre.

§ 2.

Ejer et aktieselskab mere end halvdelen af aktiekapitalen i et andet aktieselskab eller en så stor del af aktierne, at de repræsenterer flertallet af stemmerne, anses det førstnævnte som moderselskab og det sidstnævnte som datterselskab. Ejer et moderselskab i forening med et eller flere datterselskaber eller et eller flere datterselskaber tilsammen så mange aktier i et andet selskab som nævnt i 1. punktum, anses sidstnævnte selskab ligeledes som datterselskab af moderselskabet.

Stk. 2. Har et aktieselskab i øvrigt på grund af aktiebesiddelse eller aftale en bestemmende indflydelse over et andet aktieselskab og en betydelig andel i dets driftsresultat, anses det førstnævnte selskab ligeledes som moderselskab og det sidstnævnte som datterselskab.

Stk. 3. Moder- og datterselskaber udgør i forening en koncern.

Kapitel 2.

Aktieselskabers stiftelse.

§ 3.

Ved stiftelsen af et aktieselskab skal stifterne oprette og underskrive en stiftelsesoverenskomst. Denne skal indeholde udkast til vedtægter og bestemmelser om de i §§ 5 og 6 omhandlede forhold.

(Foreløbig norsk tekst)

Utkast
til
lov om aksjeselskaper.

Kap. 1

Innledende bestemmelser.

o 1

Denne lov får anvendelse på ethvert aksjeselskap når ikke annet er fastsatt i lov.

Med aksjeselskap forstås i denne lov selskap hvor ikke noen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser udelt eller for deler som tilsammen utgjör selskapets samlede forpliktelser.

Et aksjeselskap skal ha en aksjekapital som er fordelt på aksjer. Aksjekapitalen skal være minst 10.000 kroner. Aksjenes antall skal være minst tre og alle skal lyde på like stort belöp.

Eier et aksjeselskap mer enn halvdelen av aksjene i et annet aksjeselskap eller så mange aksjer at de repræsenterer flertallet av stemmene, anses det förstnevnte selskap som morselskap og det sistnevnte som datterselskap. Eier morselskap sammen med datterselskap eller ett eller flere datterselskaper tilsammen så mange aksjer i et annet selskap som nevnt i förste punktum, anses også sistnevnte selskap som datterselskap til morselskapet.

Har et aksjeselskap ellers på grunn av aksjeeie eller avtale bestemmende innflytelse over et annet aksjeselskap og en betydelig andel i dets driftsresultat, anses også det förstnevnte selskap som morselskap og det andre som datterselskap.

Mor- og datterselskap utgjör tilsammen et konsern.

Kap. 2

Stiftelse av aksjeselskap.

De som vil stifte et aksjeselskap (stifterne) skal inngå og skrive under en skriftlig avtale som inneholder utkast til vedtekter og bestemmelser som nevnt i § § 5 og 6 (stiftelsesavtale).

(Foreløbig finsk tekst)

Förslag
till
aktiebolagslag.

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Denna lag är tillämplig på alla aktiebolag, om vilka ej annat särskilt stadgas.

I aktiebolag svarar delägarna ej personligen för bolagets förpliktelser.

Aktiebolag skall ha ett i aktier fördelat aktiekapital. Aktiekapitalet skall uppgå till minst femtusen mark. Aktierna skall vara minst tre och lyda på lika belopp.

2 §

Om ett aktiebolag äger mer än hälften av aktierna i ett annat aktiebolag eller så många aktier att det har mer än hälften av rösterna för samtliga aktier, är det förra bolaget moderbolag och det senare dotterbolag. Äger ett dotterbolag eller äger moderbolag och dotterbolag eller flera dotterbolag tillsammans så många aktier i ett annat bolag som nyss sagts, är även sistnämnda bolag dotterbolag til moderbolaget.

Har ett aktiebolag eljest på grund av aktieinnehav eller avtal ett bestämmande inflytande över ett annat aktiebolag och en betydande andel i resultatet av dess verksamhet, är även det förra bolaget moderbolag och det senare dotterbolag.

Moder- och dotterbolag utgör tillsammans en koncern.

2 kap.

Aktiebolags bildande

3 §

Vid bildande av aktiebolag skall stiftarna uppgöra och underteckna en stiftelseurkund innehållande förslag till bolagsordning samt bestämmelser enligt 5 och 6 §§.

(Foreløbig svensk tekst)

Förslag
till
aktiebolagslag.

1 kap.

Inledande bestämmelser

1 §

Denna lag är tillämplig på alla aktiebolag om vilka ej annat särskilt stadgas.

I aktiebolag svarar delägarna ej personligen för bolagets förpliktelser.

Aktiebolag skall ha ett i aktier fördelat aktiekapital. Aktiekapitalet skall uppgå till minst tjugotusen kronor. Aktierna skall vara minst tre och lyda på lika belopp.

2 §

Om ett aktiebolag äger mer an hälften av aktierna i ett annat aktiebolag eller, när aktier med olika röstvärde finns, så många aktier att det har mer än hälften av rösterna för samtliga aktier, är det förra bolaget moderbolag och det senare dotterbolag. Äger ett dotterbolag eller äger moderbolag och dotterbolag eller flera dotterbolag tillsammans så många aktier i ett annat bolag som nyss sagts, är även sistnämnda bolag dotterbolag till moderbolaget.

Har ett aktiebolag eljest på grund av aktieinnehav eller avtal ett bestämmande inflytande över ett annat aktiebolag och en betydande andel i resultatet av dess verksamhet, är även det förra bolaget moderbolag och det senare dotterbolag.

Moder- och dotterbolag utgör tillsammans en koncern.

2 kap.

Aktiebolags bildande

3 §

Vid bildande av aktiebolag skall stiftarna uppgöra och underteckna en stiftelseurkund. Den skall innehålla förslag till bolagsordning samt bestämmelser enligt 5 och 6 §§.

(Dansk tekst)

Stk. 2. Antallet af stiftere må ikke være under tre. Mindst to af stifterne skal være her i landet bosatte personer, medmindre handelsministeren undtager fra dette krav. Med her i landet bosatte personer ligestilles den danske stat, danske kommuner, her hjemmehørende ansvarlige interessentskaber, aktieselskaber, andre selskaber med begrænset ansvar og foreninger samt her hjemmehørende stiftelser og andre selvejende institutioner, der er undergivet offentligt tilsyn. Handelsministeren kan undtage fra kravet om, at stiftelser og andre selvejende institutioner skal være undergivet offentligt tilsyn.

Stk. 3. Den, der er umyndig eller ude af rådighed over sit bo, kan ikke være stifter.

§ 4.

Vedtægterne skal indeholde bestemmelser om:

1. selskabets navn og eventuelle binavne,
2. den kommune her i landet, hvor selskabet skal have hjemsted (hovedkontor),
3. selskabets formål,
4. aktiekapitalens størrelse. I tiden indtil den konstituerende generalfors amling kan aktiekapitalen angives med det mindste beløb, der skal tegnes, og det største beløb, der kan tegnes,
5. aktiernes pålydende (det nominelle beløb) og aktionærernes stemmeret,
6. antallet eller mindste og højeste antal af bestyrelsesmedlemmer og eventuelle bestyrelsessuppleanter, og af revisorer, samt bestyrelsesmedlemmernes og revisors valgperiode,
7. indkaldelse til generalforsamlinger,
8. hvilke anliggender der skal behandles på ordinær generalforsamling,
9. hvilken periode selskabets regnskabsår skal omfatte,
10. hvorvidt aktierne skal lyde på navn eller kan lyde på ihændehaver,
11. hvorvidt selskabets aktier ikke skal være omsætningspapirer,
12. hvorvidt aktionærer skal være forpligtet til at lade selskabet eller andre indløse deres aktier helt eller delvis, og da efter hvilke regler,
13. hvorvidt der skal gælde indskrænkninger i aktiernes omsættelighed og da efter hvilke regler,

(Foreløbig norsk tekst)

Det skal være minst tre stiftere. Minst to av stifterne skal være bosatt i riket, om ikke Kongen gjör unntak i det enkelte tilfelle. Like med personer som er bosatt i riket regnes staten og norske kommuner samt norske selskaper med begrenset ansvar, foreninger og stiftelser.

Den som er umyndig eller under konkursbehandling kan ikke være stifter.

§ 4

Vedtektene skal angi:

Selskapets firma.

Den kommune i riket hvor selskapet skal ha sitt forretningskontor.

Forretningens art.

Aksjekapitalen. I stiftelsesavtalen kan aksjekapitalen settes til et minstebelöp som må tegnes for at selskapet skal kunne stiftes og et höyeste belöp som kan tegnes.

Aksjenes pålydende (nominelle belöp).

Antallet eller laveste og höyeste antall styremedlemmer og revisorer samt i tilfelle varamenn for styremedlemmer og tjenestetiden for styremedlem og for revisor, fastsatt i samsvar med reglene i § 49 tredje ledd og § 86 förste ledd.

Hvordan generalforsamlingen skal innkalles.

Hvilke saker som skal behandles på den ordinære generalforsamling.

Den periode selskapets regnskapsår skal omfatte.

(Foreløbig finsk tekst)

Stiftarna skall vara minst tre. Minst två av dem skall vara i Finland bosatta personer eller finska sammanslutningar eller stiftelser, om ej handels- och industriministeriet medger undantag.

Den som är omyndig eller i konkurstillstånd kan ej vara stiftare.

4 §

Bolagsordningen skall ange

1. bolagets firma;
2. den kommun i Finland, som skall utgöra bolagets hemort;
3. föremålet för bolagets verksamhet;
4. aktiekapitalet eller, om detta skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet, varvid minimikapitalet ej får vara mindre än en fjärdedel av maximikapitalet;
5. det belopp på vilket aktierna lyder (nominella beloppet);
6. antalet eller lägsta och högsta antalet styrelseledamöter och revisorer samt styrelsesuppleanter, om sådana skall finnas, ävensom tiden för styrelseledamots och revisors uppdrag, varvid skall iakttagas vad i 49 och 86 §§ stadgas;
7. sättet för bolagsstämmans sammankallande;
8. vilka ärenden som skall förekomma på ordinarie stämma; samt
9. vilken tid bolagets räkenskapsår skall omfatta.

(Foreløbig svensk tekst)

Stiftarna skall vara minst tre. Minst två av dem skall, om ej Konungen eller myndighet Konungen förordnar medger undantag, vara bosatt i Sverige. Med i Sverige bosatt person likställes svenska staten eller svensk kommun, svenskt aktiebolag och ömsesidigt försäkringsbolag, svenskt handelsbolag, vari varje obegränsat ansvarig bolagsman är bosatt i Sverige, och svensk ekonomisk förening.

Den som är omyndig eller i konkurstillstånd kan ej vara stiftare.

4 §

Bolagsordningen skall ange

1. bolagets firma;
2. den ort i Sverige där bolagets styrelse skall ha sitt säte;
3. föremålet för bolagets verksamhet, angivet till sin art;
4. aktiekapitalet eller, om detta skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet, varvid minimikapitalet ej får vara mindre än en fjärdedel av maximikapitalet;
5. det belopp på vilket aktie skall lyda (nominella beloppet);
6. antalet eller lägsta och högsta antalet styrelseledamöter och revisorer samt styrelsesuppleanter, om sådana skall finnas, ävensom tiden för styrelseledamots och revisors uppdrag, varvid bestämmelserna i 49 och 86 §§ skall iakttagas;
7. sättet för bolagsstämmans sammankallande;
8. vilka ärenden som skall förekomma på ordinarie stämma; samt
9. vilken tid bolagets räkenskapsår skall omfatta.

(Dansk tekst)

14. hvorvidt nogle aktier skal have særlige rettigheder.

§ 5.

Stiftelsesoverenskomsten skal indeholde bestemmelser om:

a) tegningskursen for aktierne,
b) tidsfristerne for tegningen og indbetalingen af aktierne,
c) tiden, inden hvilken den konstituerende generalforsamling skal afholdes, samt på hvilken måde og med hvilket varsel indkaldelsen skal finde sted, medmindre generalforsamlingen ifølge § 9 afholdes uden indkaldelse.

§ 6.

I stiftelsesoverenskomsten skal endvidere optages de bestemmelser, som måtte være truffet om:

a) at aktier skal kunne tegnes mod indbetaling i andre værdier end kontanter (apportindskud),
b) at selskabet skal overtage sådanne værdier på anden måde end mod vederlag i aktier,
c) at selskabet skal afholde omkostningerne ved stiftelsen, samt
d) at der skal tilkomme stiftere eller andre særlige rettigheder eller fordele i selskabet.

Stk. 2. I stiftelsesoverenskomsten skal redegøres for de omstændigheder, der er af betydning for vurderingen af formueværdier, som skal overtages (vurderingsgrundlaget), samt for bedømmelsen af de i henhold til stk. 1 trufne bestemmelser i øvrigt. Redegørelsen skal særlig angive:

a) de af bestemmelserne omfattede personers navn og bopæl,
b) det fastsatte vederlag for overtagelse af formueværdier - hvilket vederlag ikke må overstige det beløb, hvormed de pågældende aktiver må antages at kunne optages i selskabets status - hvorvidt og da i hvilket omfang vederlaget erlægges i aktier, samt i hovedtræk de vilkår, som i øvrigt er aftalt for overtagelsen,
c) størstebeløbet af de med stiftelsen forbundne omkostninger. Disse omkostninger med tillæg af garantiprovision eller andet vederlag til stiftere eller andre, må

(Foreløbig norsk tekst)

§ 5

Stiftelsesavtalen skal angi:

1. Det belöp som skal betales for hver aksje.
2. Tiden for aksjetegningen og for innbetalingen af aksjekapitalen.
3. Tiden innen hvilken konstituerende generalforsamling skal holdes og på hvilken måte og med hvilket varsel konstituerende generalforsamling vil bli innkalt, om slik innkalling skal skje etter § 9.

Stiftelses avtalen skal inneholde enhver bestemmelse som treffes om

1. at aks jer skal kunne tegnes med rett eller plikt til å gjöre innskudd med andre formuesverdier enn penger (apportinnskudd) eller på andre særlige vilkår,
2. at selskapet skal overta slike formuesverdier mot vederlag i annet enn aksjer,
3. at selskapet skal dekke de omkostninger som er forbundet med stiftelsen, eller
4. at noen for övrig skal ha særskilte rettigheter eller fordeler av selskapet.

Stiftelsesavtalen skal redegjöre for de omstendigheter som kan være av betydning for vurderingen av formuesverdier som skal innskytes eller overtas og for bedömmelsen for övrig av bestemmelser som nevnt i förste ledd. Særskilt skal angis:

1. Navn og bopel på person som er tilgodesett eller forpliktet ved bestemmelsen.
2. Den verdi formuesgjenstander som skal skytes inn eller overtas av selskapet antas å kunne oppföres med i selskapets balanse, hvor mange aksjer eller hvilket annet vederlag som skal ytes, og i hovedtrekk de vilkår som for övrig skal gjelde for innskuddet eller overtakelsen.
3. De omkostninger som antas forbundet med stiftelsen og som skal dekkes av selskapet, med særskilt angivelse av hvor meget som i tilfelle skal betales som provisjon for garanti for tegning av aksjer og som godtgjørelse til noen for arbeid i samband med stiftelsen.

(Foreløbig finsk tekst)

5 §

I stiftelseurkunden skall finnas uppgift om

1. det belopp som skall betalas för varje aktie;
2. tiden för aktieteckningen och för aktiernas betalning; samt
3. tiden, inom vilken konstituerande stämma skall hållas, samt sättet och tiden för kallelse till sådan stämma, om kallelse enligt 9 § skall ske.

6 §

I stiftelsesurkunden skall anges varje bestämmelse som träffats därom

1. att aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar (apportegendom) eller eljest med villkor;
2. att egendom skall övertagas av bolaget mot annat vederlag än aktier;
3. att bolaget skall ersätta annan kostnad för bolagets bildande än allmänna avgifter och sedvanliga arvoden för upprättande av stiftelsehandlingar och liknande arbete; eller
4. att någon eljest skall av bolaget erhålla särskild rättighet eller förmån.

Stiftelseurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendom som skall tillskjutas eller övertagas och av bestämmelsen i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen;
2. det värde till vilket egendom som skall tillskjutas eller övertagas beräknas kunna upptagas i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas; samt
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i 1 mom., skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller avskrift där-

(Foreløbig svensk tekst)

5 §

I stiftelseurkunden skall finnas uppgift om

1. det belopp som skall betalas för varje aktie;
2. tiden för aktieteckningen och för aktiernas betalning; samt
3. tiden, inom vilken konstituerande stämma skall hållas, samt sättet och tiden för kallelse till sådan stämma, om kallelse enligt 9 § skall ske.

6 §

I stiftelseurkunden skall anges varje bestämmelse som träffats

1. att aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta annan egendom än pengar (apportegendom) eller eljest med villkor;
2. att egendom skall övertagas av bolaget mot annat vederlag än aktier;
3. att bolaget skall ersätta annan kostnad för bolagets bildande än allmänna avgifter och sedvanliga arvoden för upprattande av stiftelsehandlingar och liknande arbete; eller
4. att någon eljest skall av bolaget erhålla särskild rättighet eller förmån.

Stiftelsesurkunden skall innehålla redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendom som tillskjutes eller övertages och av bestämmelsen i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen;
2. det värde till vilket tillskjuten eller övertagen egendom beräknas kunna upptagas i balansräkningen och antalet aktier eller annat vederlag som skall lämnas; samt
3. högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i denna paragraf, skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller av-

(Dansk tekst)

- bortset fra offentlige afgifter - ikke uden overregistrators tilladelse overstige fem pct. af den tegnede aktiekapital.

Stk. 3. Når selskabet i forbindelse med stiftelsen skal overtage en bestående virksomhed, skal der, når stiftelsesoverenskomsten underskrives, fremlægges resultatopgørelse og status for virksomheden for de to sidst afsluttede regnskabsår eller den kortere tid, virksomheden måtte være drevet, samt resultatopgørelse og status for den forløbne del af det løbende regnskabsår forud for overtagelsen. Endvidere skal der vedhæftes stiftelsesoverenskomsten en åbningsstatus for selskabet forsynet med tilfredsstillende attestation for, at virksomhedens økonomiske stilling ikke er forringet i tiden mellem overtagelsen og stiftelsen.

Stk. 4. Dokumenter, hvis hovedindhold ikke er gengivet i stiftelsesoverenskomsten, men hvortil der henvises i stiftelsesoverenskomsten, skal vedhæftes denne.

Stk. 5. Aftaler angående de i stiftelsesoverenskomsten omhandlede forhold, som ikke godkendes ved stiftelsesoverenskomsten, har ikke gyldighed over for selskabet.

(Foreløbig norsk tekst)

Er det opprettet skriftlig avtale vedrørende bestemmelser som omhandlet i denne paragraf, skal stiftelsesavtalen gjengi avtalen eller inneholde henvisning til den og opplysning om det sted hvor den holdes tilgj engelig for aksjetegnerne. Avtaler som ikke er skriftlige, skal i sin helhet gjengis i stiftelsesavtalen. Blir en bestående virksomhet innskutt eller overtatt, skal det som her er bestemt om skriftlige avtaler gjelde også om balansen og resultatregnskapet for virksomheten for de siste to år, og det skal gis opplysning om resultatet av driften i tiden deretter. Foreligger ikke regnskap for virksomheten, skal stiftelsesavtalen gi opplysning om resultatet av virksomheten for samme tidsrom.

Bestemmelser som ikke er inntatt i stiftelsesavtalen eller angitt der slik det kreves etter reglene i denne paragraf, kan ikke gjøres gjeldende mot selskapet.

§7.

Tegning af aktier skal ske på stiftelsesoverenskomsten eller på tegningslister, som skal indeholde en genpart af stiftelsesoverenskomsten. De i § 6, stk. 3, omhandlede regnskaber skal i original eller bekræftet genpart fremlægges ved tegningen. Aktietegning uden iagttagelse af foranstående kan ikke påberåbes af selskabet, såfremt aktietegneren inden selskabets registrering har gjort indsigelse over for aktieselskabsregisteret.

Stk. 2. Er aktier tegnet under forbehold, er aktietegningen ugyldig. Såfremt der ikke inden selskabets registrering er gjort indsigelse over for aktieselskabs-registeret, er aktietegningen dog bindende og forbeholdet bortfaldet.

Tegning av aksjer skal skje på stiftelsesavtalen eller på tegningslister, som skal inneholde avskrift av stiftelsesavtalen.

Aksjetegning som skjer på annen måte, kan ikke påberopes av selskapet, dersom aksjetegneren för selskapets registrering har gjort gjeldende overfor handelsregisterföreren at tegningen ikke er bindende.

Tegnes aksje med forbehold som ikke stemmer med stiftelsesavtalen, er tegningen ugyldig. Er det ikke för selskapets registrering meddelt handelsregisterföreren at ugyldigheten gjöres gjeldende, er tegningen likevel bindende og forbeholdet uten virkning mot selskapet.

Etter at selskapet er registrert, kan en aksjetegner ikke gjöre gjeldende at han er ubundet av tegningen fordi vilkår i stiftelsesavtalen ikke er oppfylt.

§8.

Stifterne bestemmer, om aktietegningen kan akcepteres. Der kan ikke tildeles en stifter aktier for et mindre beløb, end han har

§ 8

Stifterne avgjör om en aksjetegning skal godtas. Er det i stiftelsesavtalen oppgitt at en stifter skal overta et bestemt antall aksjer,

(Foreløbig finsk tekst)

av eller hänvisning till avtalet och uppgift om den plats där det skall hållas tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet upptagas i stiftelseurkunden. Tillskjutes eller övertages rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för rörelsen under de sista två räkenskapsåren; i stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej uppgjorts för rörelsen, skall i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om föreskrifterna i denna paragraf ej iakttagits beträffande bestämmelse som ovan sägs, är bestämmelsen utan verkan mot bolaget. Detsamma gäller i fråga om annat förbehåll, om bestämmelse därom ej intagits i stifteseurkunden.

7 §

Teckning av aktie skall ske på stiftelseurkunden eller på teckningslistor som innehåller avskrift av stiftelseurkunden. Aktieteckning, som gjorts på annat sätt, kan ej göras gällande av bolaget, om aktietecknaren anmält felet hos registreringsmyndigheten före bolagets registrering.

Om aktie tecknats med villkor, som icke överensstämmer med bestämmelserna i stiftelseurkunden, är aktieteckningen ogiltig. Har ogiltigheten ej anmälts hos registreringsmyndigheten före bolagets registrering, är dock aktietecknaren bunden men kan ej åberopa villkoret.

Aktietecknare kan ej efter bolagets registrering som grund för aktietecknings ogiltighet åberopa, att villkor i stiftelseurkunden ej uppfyllts.

8 §

Stiftarna avgör om aktieteckning skall godtagas och hur många aktier som skall tilldelas tecknaren. Om stiftare angivit i stif-

(Foreløbig svensk tekst)

skrift därav eller hänvisning til avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet upptagas i stiftelseurkunden. Tillskjutes eller övertages rörelse, skall vad nu sagts om skriftligt avtal gälla även beträffande balans- och resultaträkningar för rörelsen under de sista två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning ges om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar ej uppgjorts för rörelsen, skall i stifteseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Om föreskrifterna i denna paragraf ej iakttagits beträffande viss bestämmelse, är bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

7 §

Teckning av aktie skall ske på stiftelseurkunden eller på teckningslista som innehåller avskrift av stiftelseurkunden. Aktieteckning, som gjorts på annat sätt, kan ej göras gällande av bolaget, om aktietecknaren anmäler felet hos registreringsmyndigheten före bolagets registrering.

Om aktie tecknats med villkor, som icke överensstämmer med bestämmelserna i stiftelseurkunden, är aktieteckningen ogiltig. Har ogiltigheten ej anmälts hos registreringsmyndigheten före bolagets registrering, är dock aktietecknaren bunden men kan ej åberopa villkoret.

Aktietecknare kan ej efter bolagets registrering som grund för aktietecknings ogiltighet åberopa, att villkor i stiftelseurkunden icke uppfyllts.

8 §

Stiftarna avgör om aktieteckning skall godtagas och hur många aktier som skall tilldelas tecknaren. Om stiftare angivet i stif-

Omansk tekst)

overtaget ifølge stiftelsesoverenskomsten. I tilfælde af overtegning skal stifterne, inden indkaldelse til konstituerende generalforsamling finder sted, træffe beslutning om, hvor mange aktier der tilkommer hver enkelt aktietegner.

Stk. 2. Er en aktietegning ikke akcepteret, eller stifterne finder tegningen ugyldig, eller er der ved overtegning foretaget nedsættelse af det tegnede beløb, skal stifterne straks underrette den pågældende aktietegner derom.

§9.

Beslutning om selskabets stiftelse træffes på den konstituerende generalforsamling.

Stk. 2. Hvis alle aktier tegnes på generalforsamlingen, og alle godkendte aktietegnere er enige heri, kan beslutning om selskabets stiftelse træffes uden forudgående indkaldelse. I modsat fald skal stifterne indkalde samtlige aktietegnere til en konstituerende generalforsamling. Med hensyn til denne generalforsamling finder lovens og vedtægternes forskrifter om generalforsamlinger tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Stifterne skal drage omsorg for, at de benyttede tegningslister og de i § 6, stk. 3, omhandlede regnskaber senest otte dage før generalforsamlingen fremlægges til eftersyn for aktietegnerne på et i indkaldelsen angivet sted.

Stk. 4. På generalforsamlingen fremlægges de i stk. 3 omhandlede dokumenter samt opgørelse over de i § 6, stk. 2, litra c, nævnte udgifter. Der skal endvidere gives oplysning om det aktiebeløb, der er akcepteret, aktiernes fordeling på de enkelte aktietegnere samt det beløb, der er indbetalt på aktierne. Disse oplysninger skal optages i forhandlingsprotokollen.

§10.

Viser det sig på den konstituerende generalforsamling, at aktiekapitalen eller det eventuelt fastsatte mindstebeløb ikke er blevet fuldt tegnet og akcepteret af stifterne, er spørgsmålet om selskabets stiftelse og dermed aktietegnernes forpligtelser bortfaldet. Indbetalte beløb tilbagebetales, dog at omkostningerne ved stiftelsen kan fradrages, hvis dette er betinget ved tegningen.

Stk. 2. Opstår der på den konstituerende generalforsamling spørgsmål om ændring af

(Foreløbig norsk tekst)

må et mindre antall ikke tildeles ham. I tilfelle av overtegning skal stifterne för de innkaller til konstituerende generalforsamling, treffe beslutning om det antall aks jer som skal tildeles hver enkelt aksjetegner.

Er en aksjetegning ikke godtatt eller antas tegningen å være ugyldig eller er aksjetegneren på grunn av overtegning tildelt mindre enn han har tegnet seg for, skal vedkommende snarest underrrettes.

§ 9

Beslutning om å stifte selskapet treffes på konstituerende generalforsamling.

Blir alle aksjer tegnet på generalforsamlingen og alle godtatte aksjetegnere er enige, kan selskapet besluttes stiftet uten forutgående innkalling av generalforsamlingen.

I andre tilfelle enn nevnt i annet ledd skal konstituerende generalforsamling innkalles av stifterne. Tegningslistene og skriftlige avtaler som det henvises til i stiftelsesavtalen skal i så fall i minst en uke før generalforsamlingen holdes tilgj engelig for aksjetegnerne på et sted som angis i innkallingen.

På den konstituerende generalforsamling skal stifterne fremlegge stiftelsesavtalen og dokumenter som nevnt i tredje ledd, sammen med en oppgave over antallet aksjer etter de av stifterne godtatte tegninger, aksjenes fordeling på de enkelte tegnere og det beløp som er innbetalt på aksjene. Oppgaven skal inntas i eller vedlegges protokollen.

§ 10

Blir ikke aksjer tegnet og tildelt for et beløp som svarer til den fastsatte aksjekapital eller det minste beløp som må tegnes i henhold til stiftelsesavtalen, kan selskapet ikke besluttes stiftet. Det, som er innbetalt på aksjene, skal i så fall uten opphold betales tilbake.

Før selskapet kan besluttes stiftet, skal den konstituerende generalforsamling ha behandlet og avgjort forslag som måtte være fremsatt om endringer i vedtektene eller i

(Foreløbig finsk tekst)

telseurkunden, att han tecknar visst antal aktier, får ej mindre antal tilldelas honom.

Om tilldelning av aktier ej sker enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål underrätta tecknaren därom.

9 §

Beslut om bolagets bildande fattas på konstituerande stämma.

Om alla aktier tecknas vid konstituerande stämma och de godtagna aktietecknarna är ense, kan beslut om bolagets bildande fattas även om kallelse till stämman ej skett.

I annat fall än i 2 mom. sägs skall stiftarna kalla aktietecknarna till konstituerande stämma enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämman. Teckningslistorna och de skriftliga avtal som stiftelseurkunden hänvisar till skall genom stiftarnas försorg hållas tillgängliga för aktietecknarna under minst en vecka före stämman på plats som angivits i kallelsen.

På den konstituerande stämman skall stiftarna framlägga stiftelseurkunden i huvudskrift och de handlingar som avses i 3 mom. Stiftarna skall vidare lämna uppgift om antalet aktier enligt godtagna teckningar, aktiernas fördelning på de enskilda tecknarna och det belopp som inbetalats på aktierna. Dessa uppgifter skall införas i protokollet.

10 §

Om vid konstituerande stämma ej visas, att teckning och tilldelning skett av aktier motsvarande minimikapitalet enligt stiftelseurkunden, är frågan om bolagets bildande förfallen. Vad på de tecknade aktierna betalats skall i sådant fall genast återbetalas.

Uppkommer på den konstituerande stämman fråga om ändring av bolagsordningen eller av bestämmelserna i stiftelseurkunden i övrigt, kan beslut om bolagets bildande ej fattas förrän frågan blivit avgjord. Bolags-

(Foreløbig svensk tekst)

telseurkunden, att han tecknar visst antal aktier, får ej mindre antal tilldelas honom.

Om tilldelning av aktier ej sker enligt aktieteckningen, skall stiftarna utan dröjsmål underrätta tecknaren därom.

9 §

Beslut om bolagets bildande fattas på konstituerande stämma.

Om alla aktier tecknas vid stämman och alla godtagna aktietecknare är ense, kan beslut om bolagets bildande fattas även om kallelse till stämman ej skett.

I annat fall än i andra stycket sägs skall stiftarna kalla aktietecknarna till konstituerande stämma enligt föreskrifterna i bolagsordningen om kallelse till bolagsstämma. Teckningslistorna och de skriftliga avtal som stiftelseurkunden hänvisar till skall genom stiftarnas försorg hållas tillgängliga för aktietecknarna under minst en vecka före stämman på plats som angivits i kallelsen.

På den konstituerande stämman skall stiftarna framlägga stifteseurkunden i huvudskrift och de handlingar som avses i tredje stycket. Stiftarna skall vidare lämna uppgift om antalet aktier enligt godtagna teckningar, aktiernas fördelning mellan tecknarna och det belopp som inbetalats på aktierna. Denna uppgift skall införas i protokollet.

10 §

Om vid konstituerande stämma ej visas att teckning och tilldelning av aktier skett motsvarande aktiekapitalet eller minimikapitalet enligt stiftelseurkunden, är frågan om bolagets bildande förfallen.

Uppkommer på den konstituerande stämman fråga om ändring av bolagsordningen eller av bestämmelserna i stiftelseurkunden i övrigt, kan beslut om bolagets bildande ej fattas förrän frågan blivit avgjord. Ändring, som avser höjning av aktiekapitalets eller

(Dansk tekst)

vedtægterne eller stiftelsesoverenskomsten i øvrigt, må beslutning om selskabets stiftelse ikke træffes, før dette spørgsmål er afgjort. Såfremt der i indkaldelsen til den konstituerende generalforsamling er stillet forslag om ændring af vedtægterne, kan forslaget vedtages under iagttagelse af de regler, som gælder om vedtægtsændringer. Forslag om at stifte selskabet med en højere aktiekapital end angivet i stiftelsesoverenskomsten eller om vedtægtsændringer, der ikke er angivet i indkaldelsen, eller om ændring af stiftelsesoverenskomsten i øvrigt, kan alene ske med samtykke af samtlige stiftere og aktietegnere.

Stk. 3. Til beslutning om selskabets stiftelse kræves, at beslutningen tiltrædes af flertallet af de afgivne stemmer og mindst $^2/_3$ af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital. I modsat fald er spørgsmålet om selskabets stiftelse bortfaldet.

Stk. 4. Efter at der er truffet beslutning om selskabets stiftelse, foretages der valg af bestyrelse og revisor.

§ 11.

Bestyrelsen skal anmelde selskabet til registrering senest 6 måneder efter datoen for stiftelsesoverenskomstens oprettelse.

Stk. 2. Selskabet kan ikke registreres, med mindre det samlede aktiebeløb, som er bindende tegnet og tildelt, svarer til den i vedtægterne angivne aktiekapital, og der på denne er indbetalt mindst halvdelen og i alt mindst 30.000 kr.

Stk. 3. Er anmeldelse om stiftelse af et aktieselskab ikke indgivet inden den i stk. 1 angivne frist, kan registrering ikke finde sted. I så fald bortfalder aktietegnernes forpligtelser, jfr. herved § 10, stk. 1. Det samme gælder, såfremt registrering af andre grunde nægtes.

(Foreløbig norsk tekst)

stiftelsesavtalen for øvrig. Endring i vedtektene som gjelder forhøyelse av aksjekapitalen eller som ikke er angitt i innkallingen i samsvar med § 73 og endringer i andre bestemmelser i stiftelsesavtalen, kan ikke finne sted uten at samtlige stiftere og aksjetegnere er enige om det.

Forslaget om å stifte selskapet anses vedtatt dersom det får flertallet av de avgitte stemmer og de som stemmer for å stifte selskapet, har to tredjedeler av den aksjekapital, som er representert på generalforsamlingen. Blir det ikke oppnådd slikt flertall, bortfaller stiftelsen av selskapet.

Når selskapet er stiftet, skal generalforsamlingen velge styre og revisor og i tilfelle representantskap.

De bestemmelser, som skal gjelde for generalforsamlingen i selskapet får ellers så langt de passer, anvendelse på den konstituerende generalforsamling.

§ 11

Senest seks måneder etter at stiftelsesavtalen er undertegnet, skal selskapet anmeldes til handelsregisteret.

Selskapet kan ikke registreres uten at det samlede beløp av aksjer, som er bindende tegnet og tildelt etter fradrag av aksjer som er slettet i medhold av § 14, svarer til den fastsatte aksjekapital eller det minstebeløp som må tegnes etter stiftelsesavtalen. Av det beløp som i henhold hertil skal registreres som selskapets aksjekapital, må minst halvdelen, dog minst 10.000 kroner, være innbetalt før registrering kan skje.

Er ikke selskapet anmeldt til registrering innen den fastsatte frist, kan registrering ikke finne sted. De aksjetegninger som er foretatt, er i så fall ikke lenger bindende. Det samme gjelder om registrering nektes på grunn av feil som ikke kan rettes.

(Foreløbig finsk tekst)

ordningsändring som avser höjning av aktiekapitalets storlek eller som ej angivits i kallelsen enligt 73 § 3 mom., eller ändring av bestämmelse i stiftelseurkunden i övrigt kan ej ske utan samtycke av samtliga stiftare och aktietecknare.

Om tecknare med flertalet avgivna röster och minst två tredjedelar av de på stämman företrädda aktierna beslutar om bolagets bildande, skall bolaget anses bildat. I annat fall är frågan om bolagets bildande förfallen.

När bolaget är bildat, skall väljas styrelse och revisorer samt, om bolagsordningen det föreskriver, förvaltningsråd.

I övrigt skall i fråga om konstituerande stämma i tilllämpliga delar gälla föreskrifterna om bolagsstämma i bolaget.

11 §

Bolaget skall anmälas för registrering senast sex månader efter dagen för stiftelseurkundens undertecknande.

Registrering kan ske endast om det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för aktier som förklarats förverkade uppgår till minimikapitalet, samt av detta belopp, vilket skall registreras såsom bolagets aktiekapital, minst en fjärdedel och åtminstone femtusen mark inbetalats.

Om ej anmälan för bolagets registrering skett inom den i 1 mom. angivna tiden eller om registrering genom lagakraftägande beslut vägrats, är frågan om bolagets bildande förfallen. Styrelseledamöterna ansvarar härvid solidariskt för återbäring av skedd inbetalning på tecknade aktier jämte uppkommen avkastning med avdrag för kostnader på grund av åtgärd enligt 12 § 1 mom. andra meningen.

(Foreløbig svensk tekst)

maximakapitalets storlek eller som ej enligt 73 § andra eller tredje stycket angivits i kallelsen, eller ändring av bestämmelse i stiftelseurkunden i övrigt kan ej ske utan samtycke av samtliga stiftare och aktietecknare.

Om tecknare med flertalet avgivna röster och två tredjedelar av de vid stämman företrädda aktierna beslutar om bolagets bildande, skall bolaget anses bildat. I annat fall är frågan om bolagets bildande förfallen.

När aktiebolaget är bildat, skall styrelse och revisorer väljas.

I övrigt skall i fråga om konstituerande stämma i tilllämpliga delar gälla föreskrifterna om bolagsstämma i bolaget.

11 §

Bolaget skall anmälas för registrering senast sex månader efter dagen för stiftelseurkundens undertecknande.

Registrering kan ske endast om det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier efter avdrag för aktier som förklarats förverkade och ej övertagits av annan uppgår till det i bolagsordningen angivna aktiekapitalet eller minimikapitalet samt av detta belopp minst hälften, dock minst tjugotusen kronor, inbetalats. Nämnda nominella belopp skall registreras såsom bolagets aktiekapital, varvid aktier som enligt anmälningen förverkats och ej övertagits av anan blir ogiltiga.

Om ej anmälan för bolagets registrering skett inom den i första stycket angivna tiden eller om registrering genom lagakraftägande beslut vägrats, är frågan om bolagets bildande förfallen. Styrelseledamöterna ansvarar solidariskt för återbäring av skedd inbetalning på tecknade aktier jämte uppkommen avkastning med avdrag för kostnader på grund av åtgärd enligt 12 § första stycket andra punkten.

(Dansk tekst)

§12.

Et selskab, der ikke er registreret, kan ikke som sådant erhverve rettigheder eller indgå forpligtelser. Det kan heller ikke være part i retssager, bortset fra søgsmål til indkrævning af tegnet aktiebeløb og andre søgsmål vedrørende aktietegningen.

Stk. 2. For en forpligtelse, der før registreringen indgås på selskabets vegne, hæfter de, som har indgået forpligtelsen eller har medansvar herfor, solidarisk. Ved registreringen overtager selskabet de forpligtelser, som følger af stiftelsesoverenskomsten, eller som er pådraget selskabet efter den konstituerende generalforsamling.

Stk. 3. Er der før selskabets registrering truffet en aftale, og var medkontrahenten vidende om, at selskabet ikke var registreret, kan medkontrahenten, med mindre andet er aftalt, hæve aftalen, såfremt anmeldelse til registrering ikke er foretaget inden udløbet af den i § 11, stk. 1, fastsatte frist, eller registrering nægtes. Var medkontrahenten uvidende om, at selskabet ikke var registreret, kan han hæve aftalen, så længe selskabet ikke er registreret.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 12

Først når et aksjeselskap er registrert, kan det som sådant erverve rettigheter og pådra seg forpliktelser.

Oppstår det før registreringen som følge av handling på selskapets vegne en forpliktelse som selskapet etter regelen i første ledd ikke svarer for, hefter de som har pådratt selskapet forpliktelsen personlig en for alle og alle for en. Ved registreringen inntrer selskapet i forpliktelsen.

Er det før registreringen sluttet avtale som selskapet ikke er bundet av, og visste den som avtalen var sluttet med, at selskapet var uregistrert, kan han, om ikke annet følger av avtalen, gå fra denne dersom selskapet ikke er anmeldt til registrering innen den frist som er fastsatt i § 11 første ledd eller anmeldelse til handelsregisteret som er foretatt innen denne frist, er avvist av registreringsmyndigheten. Visste han ikke at selskapet var uregistrert, kan han gå fra avtalen inntil selskapet er registrert.

Kapitel 3.

Indbetaling af aktiekapital.

§13.

Det beløb, som skal betales for en aktie, må ikke være lavere end aktiens pålydende.

Stk. 2. En aktietegner kan ikke uden bestyrelsens samtykke bringe fordringer på selskabet i modregning mod sin forpligtelse ifølge aktietegningen. Samtykke må ikke gives, såfremt modregningen kan skade selskabet eller dets kreditorer.

Stk. 3. Selskabets fordringer på aktieindbetalinger kan ikke afhændes eller pantsættes.

Stk. 4. Overdrages en ikke fuldt indbetalt aktie, hæfter erhververen, når han har anmeldt sin erhvervelse, for restindbetalingen sammen med overdrageren.

§14.

Foretager en aktionær ikke i rette tid en ham påhvilende indbetaling, er han, såfremt vedtægterne ikke bestemmer andet, pligtig at

Kap. 3

Innbetaling av aksjekapital.

§ 13

Det belöp som skal innbetales for en aksje, må ikke settes lavere enn aksjens pålydende.

En aksjetegner kan ikke bringe krav på selskapet i motregning med mindre styret samtykker eller vilkårene foreligger etter § 33. Styret må ikke samtykke i motregning dersom det kan skade selskapet eller dets kreditorer.

Selskapets krav på aksjeinnskudd kan ikke overdras, og heller ikke stilles som sikkerhet eller tas til utlegg for gjeld.

Går aksje som ikke er fullt innbetalt over til ny eier, bliv erververen solidarisk medansvarlig for innskuddet når han har anmeldt sitt erverv.

§ 14

Blir aksjeinnskudd ikke betalt i rett tid, skal den som i aksjeboken står som eier av aksjen, ved rekommandert brev oppfor dr es

(Foreløbig finsk tekst)

12 §

Förrän aktiebolag registrerats, kan det ej förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller söka, kära eller svara inför domstol eller annan myndighet. Styrelsen kan dock föra talan i mål rörande bolagsbildningen och eljest vidtaga åtgärd för erhållande av betalning för tecknad aktie.

Uppkommer förpliktelse genom åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som deltagit i åtgärden eller beslut därom solidariskt för förpliktelsen. När bolaget registrerats, övergår ansvaret på bolaget, såvida fråga är om förpliktelse som följer av stiftelseurkunden eller som tillkommit efter den konstituerande stämman.

Om avtal för bolaget slutits före registreringen med den som visste att bolaget ej var registrerat, kan han såvida annat ej följer av avtalet frånträda detta, om anmälan för registrering icke gjorts inom den i 11 § stadgade tiden eller om registreringsmyndigheten vägrat registrering av bolaget. Visste medkontrahenten ej att bolaget var oregistrerat, kan han frånträda avtalet, innan bolaget registrerats.

3 kap.

Inbetalning av aktiekapital

13 §

Vad för aktie skall betalas får ej understiga aktiens nominella belopp.

Kvittning av skuld på grund av aktieteckning mot fordran hos bolaget får ske endast om styrelsen medger det eller kvittningsrätt föreligger enligt 33 §. Styrelsen får ej lämna sådant medgivande, om det skulle vara till skada för bolaget eller dess borgenärer.

Fordran på aktiebelopp kan ej av bolaget överlåtas eller pantsättas. Försätts bolaget i konkurs, ingår fordran i konkursboet.

Överlåtes aktie för vilken full betalning ej erlagts är förvärvaren, sedan han anmält sig för införing i aktieboken, jämte överlåtaren ansvarig för betalningen.

14 §

Fullgöres ej inbetalning på aktie i rätt tid, kan styrelsen förklara aktien övertagen av annan. Erhålles likväl ej betalning och har

(Foreløbig svensk tekst)

12 §

Förrän aktiebolag registrerats, kan det ej förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller söka, kära eller svara inför domstol eller annan myndighet. Styrelsen kan dock föra talan i mål rörande bolagsbildningen och eljest vidtaga åtgärd för erhållande av betalning för tecknad aktie.

Uppkommer förpliktelse genom åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som deltagit i åtgärden eller beslut därom solidariskt för förpliktelsen. När bolaget registrerats, övergår ansvaret på bolaget, såvida fråga är om förpliktelse som följer av stiftelseurkunden eller som tillkommit efter den konstituerande stämman.

Om avtal för bolaget slutits före registreringen med medkontrahent som visste att bolaget ej var registrerat, kan denne såvida annat ej följer av avtalet frånträda detta, om anmälan för registrering icke gjorts inom den i 11 § stadgade tiden eller om registreringsmyndigheten vägrat registrering av bolaget. Visste medkontrahenten ej att bolaget var oregistrerat, kan han frånträda avtalet, innan bolaget registrerats.

3 kap.

Inbetalning av aktiekapital

13 §

Vad för aktie skall betalas får ej understiga aktiens nominella belopp.

Om ej rätt att kvitta skuld på grund av aktieteckning mot fordran hos bolaget föreligger enligt 33 § får kvittning av sådan skuld ske endast om styrelsen medger det. Medgivande får ej lämnas om det skulle vara till skada för bolaget eller dess borgenärer.

Fordran på aktiebelopp kan ej av bolaget överlåtas eller pantsättas.

Överlåtes aktie för vilken full betalning ej erlagts är förvärvaren, sedan han anmält sig för införing i aktieboken, jämte överlåtaren ansvarig för betalningen.

14 §

Om betalning på aktie ej fullgöres i rätt tid, kan styrelsen förklara aktien förverkad för den betalningsskyldige. Om hans adress

(Dansk tekst)

forrente det skyldige beløb med seks pct. årlig fra forfaldsdagen.

Stk. 2. Selskabet skal uden ugrundet ophold søge det skyldige beløb inddrevet eller med fire ugers varsel til aktionæren søge aktien afhændet for hans regning med forpligtelse for erhververen til at yde de manglende indbetalinger med påløbne renter. Er interimsbevis udleveret til aktionæren, kan selskabet efter udløbet af det nævnte varsel kræve det tilbageleveret ved umiddelbar fogedforretning i overensstemmelse med retsplejelovens § 609. Afhændelse skal ske ved et medlem af fondsbørsen.

Stk. 3. Viser det sig, at det skyldige beløb ikke kan inddrives, forholdes der efter reglerne i §§ 15 og 16.

§15.

Aktier tegnet ved stiftelsen af et aktieselskab skal være fuldt indbetalt senest et år efter, at selskabet er registreret. Er der ikke rettidigt foretaget anmeldelse om, at aktiekapitalen er fuldt indbetalt, skal overregistrator forelægge selskabet en passende frist til forholdets berigtigelse i overensstemmelse med reglerne i § 14 og med tilkendegivelse om, at selskabet i modsat fald skal opløses, om fornødent ved skifterettens foranstaltning, jfr. § 117.

§16.

Aktier tegnet ved kapitalforhøjelse skal være fuldt indbetalt senest et år efter, at forhøjelsen er registreret. Er der ikke rettidigt foretaget anmeldelse om, at de nytegnede aktier er fuldt indbetalt, skal overregistrator forelægge selskabet en passende frist til forhol-

(Foreløbig norsk tekst)

til å betale innen en måned fra avsendelsen av brevet og samtidig gjöres oppmerksom på fölgen av unnlatt betaling. Vet selskapet at aksjen er overdratt eller pantsatt, eller at det er tatt utlegg eller arrest i den, skal vedkommende rettighetshaver varsles på samme måte. Har noen som har krav på varsel ikke kjent bopel, skal betalingsoppf ordringen kunngjöres i Norsk Lysingsblad.

Blir aksjeinnskuddet ikke betalt innen utlöpet av fristen, kan styret la en annen overta aksjen og betalingsplikten. Er selskapet ikke registrert eller har ved forhöyelse av aksjekapitalen registrering av kapitalforhøyelsen ikke funnet sted, kan styret også slette aksjen dersom det ikke er rimelig utsikt til at det skyldige belöp kan inndrives.

§ 15

Aksjer tegnet ved selskapets stiftelse skal være fullt innbetalt senest ett år etter selskapets registrering. Er aksjekapitalen ikke anmeldt fullt innbetalt innen en måned etter utlöpet av denne frist, skal handelsregisterföreren varsle skifteretten, som skal gi selskapet en ny frist på høyst seks måneder. Er aksjene ikke anmeldt innbetalt innen denne frist, skal skifteretten beslutte selskapet opplöst eller satt under konkursbehandling om det antas å være insolvent. Skifteretten skal samtidig med fristfastsettelsen gi opplysning om fölgen av at anmeldelse ikke innkommer.

§ 16

Ved forhöyelse av aksjekapitalen skal aksjene være fullt innbetalt senest ett år etter at forhöyelsen er registrert. Er det ikke innen en måned etter fristens utlöp anmeldt til handelsregisteret at de nye aksjer er fullt innbetalt, skal registerföreren gi selskapet en

(Foreløbig finsk tekst)

registrering av bolaget eller, då aktiekapitalet skall ökas, av kapitalökningen ännu ej skett, skall styrelsen förklara aktien förverkad till bolaget.

Förklaring om övertagande eller förverkande kan meddelas först två veckor efter anmaning, innehållande erinran om påföljden av att den ej efterkommes. Anmaningen skall riktas till den försumlige aktietecknaren, om hans postadress är känd för bolaget. Underrättelse härom skall i fall som avses i 28 § genast sändas till den som är införd såsom panthavare eller uppdragstagare i särskild förteckning. .

15 §

För aktie tecknad vid bolagets stiftande skall full betalning erläggas inom ett år från bolagets registrering. Senast en månad efter utgången av denna tid skall bolaget för registrering anmäla, hur många av de i det registrerade aktiekapitalet ingående aktierna som blivit till fullo betalda. Har ej sålunda anmälts att full betalning erdagts för aktier med sammanlagt nominellt belopp motsvarande minimikapitalet, skall registreringsmyndigheten förelägga bolaget att inom viss tid inkomma med sådan anmälan. Sker det ej, skall bolaget upplösas.

Framgår av anmälan enligt 1 mom., att full betalning erlagts för aktier med sammanlagt nominellt belopp uppgående till minimikapitalet men ej till det registrerade aktiekapitalet, skall registreringsmyndigheten efter bolagets hörande registrera att aktiekapitalet nedsatts med de ej betalda aktiernas sammanlagda nominella beloppet av de ej betalda aktierna. Aktierna blir ogiltiga när nedsättningen registreras.

16 §

För aktie som tecknats vid ökning av aktiekapitalet skall full betalning erläggas senast ett år efter registrering enligt 36 §. Inom en månad efter utgången av denna tid skall bolaget till registreringsmyndigheten anmäla hur många av de i den registrerade kapital-

(Foreløbig svensk tekst)

är angiven vid aktieteckningen eller införd i aktieboken eller annars anmäld till bolaget, skall betalningsanmaning, innehållande erinran om att aktien kan förklaras förverkad, sändas till honom senast två veckor före förverkande förklaring. Underrättelse om sådan anmaning skall genast sändas till den som för aktien är införd såsom panthavare eller uppdragstagare i förteckning enligt 28 §.

Styrelsen kan låta annan övertaga förverkad aktie och betalningsansvar för denna om det sker innan aktien i anmälan för registrering angivits vara förverkad och ej övertagen av annan.

15 §

För aktie tecknad vid bolagets stiftande skall full betalning erläggas inom ett år från bolagets registrering. Senast en månad efter utgången av denna tid skall bolaget för registrering anmäla, hur många av de i det registrerade aktiekapitalet ingående aktierna som blivit till fullo betalda. Har ej sålunda anmälts att full betalning erlagts för aktier med sammanlagt nominellt belopp motsvarrande det i bolagsordningen angivna aktiekapitalet eller minimikapitalet, skal registreringsmyndigheten förelägga bolaget att inom viss tid inkomma med sådan anmälan. Inkommer ej anmälan skall bolaget träda i likvidation. Erinran härom skall intagas i föreläggandet.

Framgår av anmälan enligt första stycket, att full betalning erlagts för aktier med sammanlagt nominellt belopp uppgående till minimikapitalet men ej till det registrerade aktiekapitalet, skall registreringsmyndigheten efter bolagets hörande registrera att aktiekapitalet nedsatts med sammanlagda nomimella beloppet av de ej betalda aktierna. Aktierna blir ogiltiga när nedsättningen registrerats.

16 §

För aktie som tecknats vid ökning av aktiekapitalet skall full betalning erläggas inom ett år efter registrering enligt 36 §. Senast en månad efter utgången av denna tid skall bolaget för registrering anmäla hur många av de i den registrerade kapitalökningen in-

(Dansk tekst)

dets berigtigelse i overensstemmelse med reglerne i § 14. Er forholdet ikke berigtiget inden fristens udløb, og bestyrelsen ej heller har indgivet anmeldelse om kapitalnedsættelse under iagttagelse af § 46, foranlediger overregistrator registreret, at aktiekapitalen er nedsat med de ikke fuldt indbetalte aktiers pålydende, og at vedtægterne er ændret tilsvarende. Aktierne anses for annulleret, når nedsættelsen er registreret.

Kapitel 4.

Aktier, aktiebreve og aktiebog.

§ 17.

Alle aktier har lige ret i selskabet. Vedtægterne kan dog bestemme, at der skal være forskellige aktieklasser. I så fald skal vedtægterne angive forskellighederne mellem aktieklasserne, størrelsen af disse, samt den fortegningsret til nye aktier, som tilkommer aktionærerne ved forhøjelse af aktiekapitalen.

§ 18.

Aktierne er frit omsættelige, medmindre andet følger af lov eller vedtægter. I vedtægterne kan omsætteligheden kun begrænses for navneaktier og kun i overensstemmelse med forskrifterne i §§ 19-20 eller særlig lov.

§19.

Det kan i vedtægterne bestemmes, at der ved aktieovergang skal tilkomme aktionærer eller andre forkøbsret. Vedtægterne skal da indeholde de nærmere regler herom, herunder navnlig:

a) den rækkefølge, hvori forkøbsretten tilkommer de berettigede,
b) den frist på højst to måneder regnet fra tilbudets anmeldelse til bestyrelsen, inden hvilken de berettigede skal gøre forkøbsretten gældende, samt
c) den frist på højst to måneder regnet fra tidspunktet for fastsættelsen af købesum-

(Foreløbig norsk tekst)

frist på tre måneder til å anmelde hvor mange av de nye aksjer som er innbetalt. Blir det ikke anmeldt at alle aksjer er fullt innbetalt, skal registerföreren registrere at aksjekapitalen er nedsatt med de ikke innbetalte aksjers pålydende og at vedtektene er endret tilsvarende. Aksjene er slettet når nedsettelsen er registrert.

Kap. 4

Aksjer, aksjebrev m. v. og aksjebok.

§ 17

Alle aksjer gir like rett i selskapet. I vedtektene kan det likevel bestemmes at det skal være aksjer av ulike slag. Vedtektene skal i så fall angi ulikheten mellom aksjeklassene, aksjenes samlede pålydende innen hver klasse og den fortrinnsrett til nye aksjer som tilkommer aksjeeierne ved forhöyelse av aksjekapitalen.

§ 18

Aksje kan fritt overdras og erverves med mindre annet er bestemt i lov eller i selskapets vedtekter. I vedtektene kan retten til fritt å overdra og erverve aksjer innskrenkes bare ved bestemmelser som nevnt i §§ 19 og 20.

§ 19

I vedtektene kan bestemmes at aksjeeier eller annen skal ha rett til å overta aksje som er overgått til ny eier eller som ønskes overdratt. Bestemmelsen skal fastsette:

1. Den rekkefolge eller det forhold hvori retten tilkommer flere berettigede innbyrdes.
2. Fristen for å gjöre retten gjeldende ved melding til selskapet. Fristen må ikke være lenger enn to måneder fra det tidspunkt da styret fikk melding etter tredje ledd.
3. Fristen for betaling av losningssummen.

(Foreløbig finsk tekst)

ökningen ingående aktierna som blivit till fullo betalda. Har ej sålunda anmälts att full betalning erlagts för alla aktierna, skall registreringsmyndigheten efter bolagets hörande registrera aktiekapitalets nedsättning med sammanlagda nominella beloppet av de ej betalda aktierna samt, om det erfordras, en motsvarande ändring av bolagsordningen. Aktierna blir ogiltiga när nedsättningen registreras.

4 kap.

Aktie, aktiebrev och aktiebok

17 §

Alla aktier har lika rätt i bolaget. Dock kan i bolagsordningen bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. Sådan bestämmelse skall ange olikheterna mellan aktieslagen, det antal aktier av olika slag som skall finnas eller kunna utges och den företrädesrätt till nya aktier som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet.

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktie av visst slag skall kunna i närmare angiven ordning utbytas mot aktie av annat slag.

18 §

Aktie kan fritt överlåtas och förvärvas om ej annat följer av lag eller bolagsordningen. I bolagsordningen kan rätten därtill inskränkas endast beträffande namnaktie genom bestämmelse enligt 19 och 20 §§, om annat ej är särskilt stadgat.

19 §

I bolagsordningen kan intagas bestämmelse att aktieägare eller annan skall vara berättigad att lösa aktie, som övergår till ny ägare. Bestämmelsen skall ange

1. den ordning i vilken lösningsrätten tillkommer de lösningsberättigade inbördes;
2. den tid, ej överstigande två månader från anmälan hos styrelsen om akties övergång, inom vilken lösningsanspråk skall framställas hos bolaget; och
3. den tid inom vilken lösen skall erläggas, vilken tid icke får överstiga tre månader från anmälan hos styrelsen om aktiens

(Foreløbig svensk tekst)

gående aktierna som blivit till fullo betalda. Har ej sålunda anmälts att full betalning erlagts för alla dessa aktier, skall registreringsmyndigheten vidtaga åtgärd enligt 15 § andra stycket samt, om det fordras, registrera ändring av bolagsordningens bestämmelse om aktiekapitalet.

4 kap.

Aktier, aktiebrev m. m. och aktiebok

17 §

Alla aktier har lika rätt i bolaget. Dock kan i bolagsordningen bestämmas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna utges. Sådan bestämmelse skall ange olikheterna mellan aktieslagen, det antal aktier av olika slag som skall finnas eller kunna utges och, om aktierna ej skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst, den företrädesrätt till nya aktier som tillkommer aktieägarna vid ökning av aktiekapitalet.

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktie av visst slag skall kunna i närmare angiven ordning utbytas mot aktie av annat slag.

18 §

Aktie kan fritt överlåtas och förvärvas om ej annat följsr av lag eller bolagsordningen. I bolagsordningen kan rätten därtill inskränkas endast genom förbehåll enligt 19, 20 eller 158 §.

19 §

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktieägare eller annan skall vara berättigad att lösa aktie, som övergår till ny ägare. Förbehållet skall ange

1. den ordning, i vilken lösningsrätten tillkommer de lösningsberätigade inbördes,
2. den tid, ej överstigande två månader från anmälan hos styrelsen om akties övergång, inom vilken lösningsanspråk skall framställas hos bolaget; och
3. den tid inom vilken lösen skall erläggas, vilken tid ej får överstiga tre månader från anmälan hos styrelsen om aktiens över-

(Dansk tekst)

men, inden for hvilken købesummen skal erlægges.

Stk. 2. Omfatter tilbudet flere aktier, kan forkøbsretten ikke udøves for en del af disse, medmindre vedtægterne giver ret hertil. Såfremt en vedtægtsbestemmelse om beregningsgrundlaget for købesummen måtte føre til en åbenbart urimelig pris for aktierne, kan bestemmelsen tilsidesættes ved dom, og der forholdes da efter reglerne neden for i stk. 4.

Stk. 3. Det påhviler bestyrelsen ufortøvet at give de forkøbsberettigede skriftlig meddelelse om en stedfunden anmeldelse.

Stk. 4. Hvis vedtægterne ikke indeholder bestemmelser om beregningsgrundlaget for købesummen, og der ikke kan opnås enighed om dens størrelse, skal købesummen af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted fastsættes til aktiernes værdi. Den af skønsmændene trufne afgørelse kan af begge parter indbringes for retten. Sag herom må være anlagt inden tre måneder efter modtagelse af skønsmændenes erklæring.

§20.

Det kan i vedtægterne bestemmes, at overdragelse af aktier kun kan ske med samtykke af selskabet.

Stk. 2. Bestyrelsen træffer bestemmelse herom, med mindre afgørelsen er henlagt til generalforsamlingen. I vedtægterne kan der optages bestemmelser om betingelserne for meddelelse af samtykke. Afgørelsen skal træffes snarest muligt og senest to måneder efter anmodningens modtagelse. Den, som har anmodet om samtykke, skal ufortøvet underrettes om afgørelsen.

(Foreløbig norsk tekst)

Fristen må ikke vare lenger enn tre måneder fra det tidspunkt da styret fikk melding etter tredje ledd, eller, om losningsbelöpet ikke er fastsatt i vedtektene eller med rimelighet kan beregnes av de lösningsberettigede, en måned fra det tidspunkt da belöpet ble endelig fastsatt.

Med mindre annet er bestemt i vedtektene, kan ikke rett til å overta aks jer i det enkelte tilfelle kreves utøvd for et mindre antall aksjer enn retten i det hele kan gjøres gjeldende for. Vedtektsbestemmelse om løsningsbeløpet kan settes til side så langt den fører til et resultat som må anses åpenbart urimelig.

Melding om aksjeovergang eller om at aksje önskes overdratt skal gis til styret, som straks skal varsle de berettigede skriftlig.

Dersom ikke løsningsbeløpet eller grunnlaget for beregningen av det er fastsatt eller på annen måte fremgår av vedtektsbestemmelsen, skal beløpet fastsettes ved skjønn om partene ikke blir enige om annet og vedtektene ikke foreskriver en annen fremgangsmåte.

Inntil det viser seg om løsningsretten blir nyttet, kan erverver av aksjen ikke utöve andre rettigheter i selskapet enn retten til å heve utbyttet for aksjen og til utöve fortrinnsretten til nytegning ved kapitalforhöyelse. De rettigheter og plikter som knytter seg til nytegnede aksjer, går over på den som nytter lösningsretten.

§ 20

I vedtektene kan bestemmes at overdragelse av aksje i forhold til selskapet skal være betinget av selskapets samtykke.

Det horer under styret å avgjöre om samtykke skal gis, såfremt ikke vedtektene bestemmer annet. I vedtektene kan det gis forskrifter om vilkårene for å gi samtykke til erverv av aksjer i selskapet. Når det er anmodet om samtykke skal avgjörelse tas snarest mulig. Den som har bedt om samtykke, skal uten opphold underrettes skriftlig om avgjörelsen. Er underretning ikke gitt innen to måneder etter at anmodningen innkom til selskapet, anses samtykke å være gitt.

(Foreløbig finsk tekst)

övergång eller, orn bolagsordningen ej anger lösens belopp eller sådan grund för dess bestämmande att det utan svårighet kan beräknas av den lösningsberättigade, en månad från den senare tidpunkt då beloppet blev bestämt.

Förvärvas flera aktier genom samma fång, kan, där ej annat följer av bestämmelsen, lösningsrätt ej utövas beträffande mindre antal aktier än fånget omfattar. Om tillämpningen av föreskrift i bolagsordningen rörande lösens belopp skulle vara uppenbart obillig, kan jämkning ske. Tvist om lösens belopp skall hänskjutas till avgörande av skiljemän enligt 150 §, om ej annat är föreskrivet i bolagsordningen.

När anmälan gjorts om akties övergång skall styrelsen genast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad, vars postadress är känd för bolaget.

Innan det visar sig att lösningsrätten ej begagnas, kan den till vilken aktie övergått icke utöva annan av aktien härflytande rätt i bolaget än rätt till vinstutdelning och företrädesrätt till teckning av ny aktie vid ökning av aktiekapitalet. Rättigheter och skyldigheter på grund av sådan teckning övergår till den som begagnar sig av lösningsrätten.

20 §

I bolagsordningen kan intagas bestämmelse att aktie ej kan förvärvas genom överlåtelse utan bolagets tillstånd. Sådan bestämmelse gäller dock ej i fråga om förvärv på exekutiv auktion eller från konkursbo.

Det ankommer på styrelsen att besluta om tillstånd såframt bolagsordningen ej bestämmer annat. Föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd kan ges i bolagsordningen. Frågan om tillstånd skall avgöras snarast möjligt. Sökanden skall genast skriftligen underrättas om beslutet. Har sådan underrättelse ej givits inom två månader från det ansökan inkom till bolaget, anses tillstånd ha meddelats.

(Foreløbig svensk tekst)

gång eller, om bolagsordningen ej anger lösens belopp eller sådan grund för dess bestämmande att det skäligen kan beräknas av den lösningsberättigade, en månad från den senare tidpunkt då beloppet blev bestämt.

Förvärvas flera aktier genom samma fång, kan om ej annat följer av förbehållet lösningsrätt icke utövas beträffande mindre antal aktier än fånget omfattar. Om tillämpningen av föreskrift i bolagsordningen rörande lösens belopp skulle vara uppenbart obillig, kan jämkning ske.

När anmälan gjorts om akties övergång skall styrelsen gennast skriftligen meddela detta till varje lösningsberättigad, vars postadress är införd i aktieboken eller eljest känd för bolaget.

Tvist om lösens belopp skall, om ej annat är föreskrivet i bolagsordningen, hänskjutas till avgörande av tre skiljemän enligt lagen om skiljemän med rätt för part att klandra skiljemännens beslut genom att väcka talan vid domstol inom två månader från det beslutet delgavs honom.

Innan det visar sig att lösningsrätten ej begagnas, kan den till vilken aktie övergått icke utöva annan av aktien härflytande rätt gentemot bolaget än rätt till vinstutdelning och företrädesrätt till teckning av ny aktie vid ökning av aktiekapitalet. Rättigheter och skyldigheter på grund av sådan teckning övergår till den som begagnar sig av lösningsrätten.

20 §

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktie ej kan förvärvas genom överlåtelse utan bolagets tillstånd. Sådant förbehåll gäller dock ej i fråga om förvärv på exekutiv auktion eller från konkursbo.

Det ankommer på styrelsen att besluta rörande tillstånd om ej bolagsordningen bestämmer annat. Föreskrifter om förutsättningarna för tillstånd kan ges i bolagsordningen. Frågan om tillstånd skall avgöras snarast möjligt. Sökanden skall genast skriftligen underrättas om beslutet.

Har sådan underrättelse ej givits inom två månader från det ansökan inkom till bolaget, anses tillstånd ha meddelats.

(Dansk tekst)

§21.

Aktiebreve kan lyde på navn eller ihændehaver. Hvis der gælder indskrænkninger i aktiernes omsættelighed, eller aktionærerne er forpligtede til at lade deres aktier indløse, kan aktiebrevene dog ikke udstedes til ihændehaver, ligesom de ikke med virkning i forhold til selskabet kan overdrages til ihændehaver.

Stk. 2. Aktiebreve skal udstedes inden et år efter, at aktietegningen er registreret, og må ikke udleveres, før registrering er sket, og aktien er fuldt indbetalt. Navneaktier må kun udleveres til aktionærer, der er noteret i aktiebogen.

Stk. 3. Aktiebreve skal angive selskabets navn, hjemsted og registreringsnummer, aktiens løbenummer og aktiens pålydende beløb. Aktiebrevet skal endvidere angive, om aktien skal lyde på navn eller kan lyde på ihændehaver, samt aktiebrevets udstedelsesdag eller -måned. Aktiebreve skal underskrives af bestyrelsens medlemmer. Underskrifterne kan dog gengives ad mekanisk vej.

Stk. 4. Såfremt der efter vedtægterne kan udstedes aktier af forskellige klasser, skal aktiebrevet angive, til hvilken klasse det hører.

Stk. 5. Aktiebrevet, der kan være forsynet med udbyttekuponer, skal endvidere angive de bestemmelser, vedtægterne måtte indeholde om:

a) at aktierne skal noteres som betingelse for stemmeret,
b) at der til nogle aktier er knyttet særlige rettigheder,
c) at aktionærer skal være forpligtet til at lade deres aktier indløse,
d) at aktierne ikke skal være omsætningspapirer,
e) at der skal gælde indskrænkninger i aktiernes omsættelighed, samt
f) at aktierne skal kunne mortificeres uden dom.

Stk. 6. Aktiebreve skal indeholde et forbehold om, at der efter deres udstedelse kan være truffet bestemmelser vedrørende de i stk. 3-5 nævnte forhold, som ændrer aktionærens retsstilling. Foretages sådanne ændringer, skal bestyrelsen så vidt muligt drage omsorg for, at aktiebrevene får påtegning herom eller ombyttes med nye aktiebreve.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 21

Aksjebrev skal angi aksjeeierens navn. Det kan ikke utstedes før selskapet er registrert eller ved kapitalforhøyelse før forhøyelsen er registrert, og heller ikke før den eller de aks jer det omfatter er fullt innbetalt.

Aksjebrev skal dateres, underskrives av styrets medlemmer og angi selskapets navn, aks jens eller aksjebrevets nummer og aksjens pålydende. Styremedlems navnetrekk kan gjengis mekanisk.

Er det når aksjebrev utstedes, ulike aksjeklasser i selskapet, skal det angis i aksjebrevet hvilken klasse aksjen tilhører. Er aksjens omsettelighet innskrenket ved vedtektsbestemmelse eller skal den kunne innløses eller ombyttes med anne aksje uten aksjeeierens samtykke, eller er det knyttet særlige forpliktelser til aksjen utover plikten til å betale aksjeinnskuddet, skal dette tydelig angis i aksjebrevet.

(Foreløbig finsk tekst)

21 §

Aktiebrev skall ställas till viss man (namnaktie), om ej handels- och industriministeriet medgivit, att aktiebrev skall kunna ställas till innehavaren (innehavaraktie) och bolagsordningen innehåller föreskrift härom. Ett aktiebrev kan omfatta flera aktier. Aktiebrev får icke utges förrän bolaget, eller vid kapitalökning, denna registrerats samt full betalning erlagts för aktien. Namnaktie kan utlämnas endast till aktieägare som är införd i aktieboken.

Aktiebrev skall undertecknas av styrelsen. Namnteckning får återges genom tryckning eller på annat dylikt sätt. Brevet skall ange bolagets firma, och, om ej annat följer av 22 §, ordningsnummer på de aktier varå brevet lyder, samt akties nominella belopp och dagen för utfärdandet.

Kan, då aktiebrev utges, aktier av olika slag finnas enligt bolagsordningen, skall aktieslaget anges i aktiebrevet. Om bolagsordningen innehåller förbehåll enligt 17 § 2 mom., 19, 20, 22 eller 47 §§ eller bestämmelse att aktieägare skall kunna åläggas förpliktelse att erlägga särskilda avgifter till bolaget, skall tydlig uppgift härom intagas i aktiebrevet.

När utbetalning göres på grund av inlösning av aktie eller minskning av dess nominella belopp eller vid upplösning av bolaget, skall aktiebrevet förses med påskrift om utbetalningen. Påskrift skall även göras så snart det kan ske, när utan återbetalning aktie indragits eller dess nominella belopp minskats.

Aktiebrev som vid dödande trätt i stället för annat skall innehålla uppgift därom.

(Foreløbig svensk tekst)

21 §

Aktiebrev skall ställas till viss man och får utlämnas endast till aktieägare som är införd i aktieboken. Det får icke utges förrän bolaget eller vid kapitalökning denna registrerats samt full betalning erlagts för den eller de aktier som brevet lyder på.

Aktiebrev skall undertecknas av styrelsen eller enligt styrelsens fullmakt av bank eller av den som erhållit Konungens tillstånd enligt lagen om yrkesmässigt förande av aktiebok m. m. Om brevet undertecknas enligt fullmakt, skall detta anges.

Namnteckning får återges genom tryckning eller på annat dylikt sätt. Brevet skall ange bolagets firma, ordningsnummer på den eller de aktier varå brevet lyder, akties nominella belopp och dagen för utfärdandet.

Kan när aktiebrev utges aktier av olika slag finnas enligt bolagsordningen, skall aktieslaget anges i brevet. Om bolagsordningen innehåller förbehåll enligt 17 § andra stycket, 19, 20, 22 eller 47 §, skall tydlig uppgift därom intagas i aktiebrevet. Uppgiften kan förkortas på sätt som sägs i 152 §.

När utbetalning göres på grund av inlösning av aktie eller minskning av dess nominella belopp eller vid skifte av bolagets tillgångar, skall aktiebrevet förses med påskrift om utbetalningen. Påskrift skall även göras så snart det kan ske när utan återbetalning aktie indragits eller nominella beloppet minskats.

Aktiebrev, som i samband med dödning eller utbyte utges i stället för annat, skall innehålla uppgift därom samt vid utbyte uppgift om dag när det äldre aktiebrevet utfärdades. Efter utbyte skall det äldre aktiebrevet makuleras i betryggande ordning och förvaras av bolaget i huvudskrift eller fotografisk eller därmed jämförlig återgivning i tio år.

(Dansk tekst)

§22.

Et aktiebrev kan omfatte flere aktier. Et sådant aktiebrev skal angive aktiebrevets løbenummer, de af aktiebrevet omfattede aktiers løbenumre samt disses pålydende. I øvrigt finder bestemmelserne i § 21 tilsvarende anvendelse.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 22

Blir aksjekapitalen forhöyet uten utstedelse av nye aksjer eller nedsatt uten tilsvarende amortisasjon av aksjer, eller skjer det ellers forandring i noe forhold som nevnt i § 21 tredje ledd, eller blir det truffet ny bestemmelse av den art som der nevnt, skal styret så vidt mulig sörge for at aksjebrevene får påtegning om det. Styret kan innkalle aksjebrevene for slik påtegning eller ombytting.

§23.

For aktier, som ikke er fuldt indbetalt, kan der udstedes interimsbeviser, som skal lyde på navn og indeholde forbehold om, at aktiebrev kun udleveres mod tilbagelevering af beviset. Senere indbetalinger skal på begæring afskrives på beviset. Interimsbeviser kan underskrives af en af bestyrelsen dertil befuldmægtiget. I øvrigt finder reglerne i §§ 21-22 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. De i § 31 omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser skal ligesom udbyt-

§ 23

Interimsbevis skal inneholde forbehold om at aksjebrev utleveres mot tilbakelevering av beviset. På beviset skal etter anmodning gjöres anmerkning om de innbetalinger som er gjort på aksjen. Interimsbevis skal undertegnes på den måte som er bestemt for aksjebrev i § 21 eller av den styret har gitt fullmakt. For övrig skal bestemmelsene i § 21 om innholdet av aksjebrev gjelde tilsvarende.

Bevis (emisjonsbevis) som nevnt i § 31

(Foreløbig finsk tekst)

22 §

Namnaktie kan givas formen av aktieägarbevis, om föreskrift därom intages i bolagsordningen.

Aktieägarbevis skall i stället för akties ordningsnummer innehålla bevisets ordningsnummer. I aktieägarbevis skall angivas, att endast den som på fastställd i 32 § 2 mom. och 112 § 3 mom. avsedd avstämningsdag är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 28 § kan utöva aktieägares rätt till vinstutdelning eller hans företrädesrätt vid ökning av aktiekapitalet.

På begäran av aktieägare skall styrelsen verkställa uppdelning, sammanslagning eller annat utbyte av aktieägarbevis, såframt fråga är om aktier av samma slag.

23 §

Innan aktiebrev utfärdas, kan utges till viss man ställt bevis om rätt till en eller flera aktier med förbehåll att aktiebrev utlämnas endast mot återställande av beviset (interimsbevis). På beviset skall på begäran antecknas de betalningar som gjorts på aktien. Beviset skall undertecknas enligt 21 § 2 mom. eller med egenhändig underskrift enligt styrelsens fullmakt samt innehålla uppgifter enligt 21 § 2 och 3 mom.

Emissionsbevis som avses i 31 5 skall

(Foreløbig svensk tekst)

22 §

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktieägares rätt att efter beslut om vinstutdelning eller kapitalökning erhålla utdelningsbelopp eller emissionsbevis eller vid fondemission brev på ny aktie utövas av den som är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 28 § på i beslutet angiven dag (avstämningsdagen), då bolaget skall genomgå (avstämma) aktieboken och förteckningen för att fastställa vilka som är införda i dem. Bolag i vars bolagsordning finns sådant förbehåll (avstämningsförbehåll) kallas i denna lag *av stämningsbolag.*

Har genom ändring av bolagsordningen intagits avstämningsförbehåll, skall bolaget, när ändringen registrerats, genast anmana aktieägarna att inlämna sina aktiebrev för utbyte. Anmaningen skall innehålla erinran om att aktieägarna först efter inlämnandet kan erhålla utdelningsbelopp och emissionsbevis eler vid fondemission brev på ny aktie. Anmaningen skall kungöras i allmänna tidningarna och tidning inom den ort där styrelsen har sitt säte samt sändas till aktieägare, vars postadress är införd i aktieboken eller annars anmäld till bolaget.

Aktiebrev som utges efter det avstämningsförbehåll införts i bolagsordningen skall i stället för akties ordningsnummer innehålla aktiebrevets ordningsnummer och det antal aktier brevet avser. Bolaget skall på begäran av aktieägare verkställa uppdelning, samman. lägning eller annat utbyte av hans aktiebrev. När aktiebrev företes för införing av ny ägare i aktieboken, får bolaget utbyta det mot ett eller flera nya brev. I atiebrev som utfärdas vid sådant utbyte behöver ej intagas uppgift om utbytet eller om dag när det äldre aktiebrevet utfärdades.

23 §

Innan aktiebrev utfärdas, kan utges till viss man ställt bevis om rätt till en eller flera aktier, som skall innehålla förbehåll att aktiebrev utlämnas endast mot återställande av beviset (interimsbevis). På detta skall bolaget på begäran anteckna de betalningar som gjorts för aktien. Om undertecknandet och om de uppgifter beviset vid utfärdandet skall innehålla gäller bestämmelserna i 21 § andra, tredje och fjärde styckena. I avstämningsbolag skall i stället

(Dansk tekst)

tekuponer angive selskabets navn, løbenummeret på den eller de aktier, hvortil de hører, samt aktieklasse. Bestemmelserne om underskrift af interimsbeviser finder tilsvarende anvendelse på tegningsretsbeviser og delbeviser.

§24.

Overdrages et aktiebrev til eje eller pant, finder bestemmelserne i lov om gældsbreve § 14, stk. 1 og 2, tilsvarende anvendelse. Dette gælder dog ikke, hvis der i henhold til en bestemmelse i selskabets vedtægter er taget utvetydigt og iøjnefaldende forbehold i aktiebrevet, f. eks. lydende på, at det ikke er et omsætningspapir. Et til ihændehaveren udstedt aktiebrev vedbliver, selv om det forsynes med selskabets påtegning om, at ejerens navn er noteret, at være et ihændehaverpapir, dersom navnet ikke er påført aktiebrevet.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på interimsbeviser og på de i § 31 omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser. På de til et aktiebrev hørende udbyttekuponer finder bestemmelserne i lov om gældsbreve § § 24 og 25 anvendelse.

Stk. 3. Mortifikation af aktiebreve uden dom kan kun ske, såfremt selskabets vedtægter og aktiebreve indeholder bestemmelse herom. Mortifikationsindkaldelse skal indrykkes i Statstidende i det første nummer i et fjerdingår med følgende varsel:

a) mindst fire uger ved mortifikation af aktiebreve, der ikke er omsætningspapirer,
b) mindst seks måneder ved mortifikation af andre aktiebreve, og mortifikationen indtræder da tidligst seks måneder efter, at meddelelse om indkaldelsen er indført i den trækningsliste for obligationer, som af handelsministeren er anerkendt til optagelse af mortifikationsindkaldelser.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 3 finder tilsvarende anvendelse på interimsbeviser, de i § 31 omhandlede tegningsretsbeviser og delbeviser, samt på udbyttekuponer og taloner. Kuponark kan mortificeres uden dom sammen med et aktiebrev, hvortil de hører, såfremt vedtægterne ikke bestemmer andet.

(Foreløbig norsk tekst)

skal inneholde selskapets navn og nummeret på aksje eller aksjebrev som beviset knytter seg til, samt opplysninger som nevnt i § 21 tredje led. Beviset skal undertegnes på den måte som er bestemt for aksjebrev i § 21 eller av den styret gir fullmakt.

§ 24

Blir aksjebrev overdratt eller pantsatt, får bestemmelsene i gjeldsbrevlovens § 14, jfr. § 13, tilsvarende anvendelse, om det ikke i henhold til vedtektene er tatt tydelig forbehold i aksjebrevet. Som legitimasjonshaver anses også den som i henhold til selskapets påtegning på aksjebrevet er innført i aksjeboken som eier og har aksjebrevet i hende.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende for interimsbevis og emisjonsbevis som nevnt i § 31, og når kupong som nevnt i § 31 blir avhendet særskilt etter at aksjekapitalen er besluttet forhøyet.

(Foreløbig finsk tekst)

undertecknas på sätt i 1 mom. sägs. Emissionskupong som avses i 31 § skall ange vederbörande aktiers ordningsnummer.

Till aktiebrev dock icke till aktieägarbevis kan utges utdelningskuponger. Dessa skall ange vederbörande aktiers ordningsnummer.

24 §

Överlåtes eller pantsättes aktiebrev eller interimsbevis, skall vad i 13, 14 och 22 §§ lagen om skuldebrev är stadgat om löpande skuldebrev äga motsvarande tilllämpning. Härvid är den som innehar namnaktie eller interimsbevis och enligt bolagets påskrift därå år införd såsom ägare i aktieboken likställd med den som enligt 13 § 2 mom. nämnda lag förmodas äga rätt att göra handlingen gällande.

Stadgandena om skuldebrev tilll innehavaren i 13, 14 och 22 §§ lagen om skuldebrev skall äga motsvarande tillämpning beträffande emissionsbevis och, så snart beslut om kapitalökning fattats, beträffande emissionskupong. Till kupong, som har förvärvats i samband med aktiebrevet, äger mottagaren dock ej bättre rätt än till aktiebrevet. Bolagsordningens bestämmelser om kupongen gäller även för kuponghavaren. Har kupong överlåtits utan samband med aktiebrevet innan ökningsbeslut fattats, gäller ej 14 § lagen om skuldebrev.

Om utdelningskuponger stadgas i 24 och 25 §§ lagen om skuldebrev.

(Foreløbig svensk tekst)

för akties ordningsnummer anges bevisets ordningsnummer.

Emissionsbevis som avses i 31 § skall undertecknas på sätt i 21 § andra stycket sägs.

Bolag som ej är avstämningsbolag kan till aktiebrev utge utdelningskuponger. Dessa skall ange aktiernas nummer.

24 §

Överlåtes eller pantsättes aktiebrev eller interimsbevis äger vad i 13, 14 och 22 §§ lagen om skuldebrev föreskrives rörande skuldebrev till viss man eller order motsvarande tillämpning. Härvid är den som innehar handlingen och enligt bolagets påskrift därå är införd såsom ägare i aktieboken likställd med den som enligt 13 § andra stycket nämnda lag förmodas äga rätt att göra handlingen gällande.

Överlåtes eller pantsättes emissionsbevis, äger bestämmelserna i 13, 14 och 22 §§ lagen om skuldebrev rörande skuldebrev till innehavarna motsvarande tillämpning.

Om utdelningskuponger föreskrives i 24 och 25 §§ lagen om skuldebrev.

(Dansk tekst)

§25.

Bestyrelsen skal føre en fortegnelse over samtlige selskabets aktier (aktiebog). Den skal oprettes umiddelbart efter selskabets stiftelse. Aktierne skal indføres i nummerfølge, for navne aktiers vedkommende tillige med oplysning om aktionærernes navne.

Stk. 2. Såfremt et aktiebrev omfatter flere aktier, skal aktiebogen tillige indeholde oplysning om aktiebrevets løbenummer, de af aktiebrevet omfattede aktiers løbenumre samt disses pålydende.

Stk. 3. Har en navneaktie skiftet ejer, og der ikke efter vedtægterne er noget til hinder for erhvervelsen, skal den nye aktionærs navn noteres, såfremt han fremsætter begæring herom og dokumenterer sin adkomst. Notering i aktiebogen skal dateres.

Stk. 4. Om stedfunden notering skal selskabet give aktiebrevet påtegning eller, når vedtægterne bestemmer dette, mod deponering af aktiebrevet udstede bevis for, at notering er sket.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 25

Når selskapet er stiftet skal styret uten opphold oprette en aksjebok. I denne skal aksjetegnerne innfør es i alfabetisk orden med angivelse av navn, stilling og bopel, antall aksjer og nummer på aksjene eller aksjebrevene.

Aksjeboken kan bestå av et betryggende lösblad- eller kortsystem og den kan også föres med maskin for automatisk databehandling eller på annet lignende vis.

Skifter en aksje eier og ervervet ikke hindres på grunn av bestemmelser som nevnt i §§ 19 eller 20, skal erververen innföres på samme måte når han anmelder og godtgjör sitt erverv, og likeledes skal dagen for innföringen anmerkes. Får selskapet underretning fra avhender, mellommann eller andre om at aksje er overdratt, skal det anmerkes i aksjeboken med opplysning om den angivelige eiers navn og adresse.

Når en ny eier innføres i aksjeboken, skal aksjebrevet gis påtegning om innføringen.

(Foreløbig finsk tekst)

25 §

Över bolagets samtliga aktier skall styrelsen föra förteckning (aktiebok), som skall upprättas omedelbart efter bolagets bildande. Aktierna upptages i nummerföljd, i fråga om namnaktier med uppgift om aktieägarna samt deras yrke och postadress.

Skall aktiebreven utges i form av aktieägarbevis, skall aktieägarna införas i aktieboken i alfabetisk ordning med uppgift om det antal aktier var och en äger och om nummer på utfärdat aktiebrev eller interimsbevis. Därjämte skall föras register i nummerföljd över utfärdade aktiebrev och interimsbevis med uppgift om dagen för utfärdandet, antalet aktier och ägare (aktiebrevregister).

Finns aktier av olika slag, skall av aktieboken och aktiebrevregistret framgå, till vilket slag varje aktie hör.

Aktiebok och aktiebrevregister kan bestå av betryggande lösblads- eller kortsystem. De får även föras med maskin för automatisk databehandling, eller på annat därmed jämförligt sätt.

Av förvärvare anmälda och styrkta förvärv av aktie och andra anmälda förändringar i förhållanden som antecknats i aktieboken eller aktiebrevregistret skall ofördröjligen antecknas med uppgift om dagen för anteckningen. Om lösningsrätt enligt 19 § tillkommer aktieägare eller annan eller tillstånd till förvärv enligt 20 § kräves, får anteckning dock ej ske, förrän det visat sig att lösningsrätten icke begagnats eller förrän tillståndet givits.

Är sista överlåtelsen på aktiebrev eller interimsbevis tecknad in blanco, skall namnet insättas i överlåtelsen innan införing sker. Företett aktiebrev eller interimsbevis skall förses med bevis om införingen och dagen därför.

(Foreløbig svensk tekst)

25 §

Över bolagets samtliga aktier och aktieägare skall styrelsen föra förteckning (aktiebok), som skall upprättas omedelbart efter bolagets bildande. Aktierna upptages i nummerföljd med uppgift om aktietecknarna. Aktieägarnas postadress, yrke eller titel skall anges.

I avstämningsbolag införes aktieägarna i alfabetisk ordning med uppgift om det antal aktier var och en äger. I stället för aktienummer anges nummer på aktiebrev eller interimsbevis. Därjämte skall föras register i nummerföljd över utfärdade aktiebrev eller interimsbevis med uppgift om dagen för utfärdandet, antalet aktier samt aktieslag och ägare (aktiebrevregister). När nytt aktiebrev utfärdas i stället för äldre, skall i registret göras hänvisning till det äldre brevets nummer. För sistnämnda brev skall antecknas att det makulerats. Har avstämningsförbehållet införts genom ändring av bolagsordningen och har aktiebrev, som dessförinnan utfärdats, ej inlämnats till bolaget för utbyte skall ifråga om aktien den äldre aktiebokens uppgifter överföras till aktiebok enligt detta stycke. Därvid skall anges att aktiebrevet ej inlämnats.

Finns aktier av olika slag, skall av aktieboken och aktiebrevregistret framgå till vilket slag varje aktie hör.

Aktiebok och aktiebrevregister kan bestå av betryggande lösblads- eller kortsystem. De får även föras med maskin för automatisk databehandling eller på annat därmed jämförligt sätt.

Om förvärvare av aktie anmäler och styrker förvärvet samt företer utfärdat aktiebrev eller interimsbevis eller om aktieägare anmäler annan förändring i förhållanden som upptagits i aktieboken eller aktiebrevregistret, skall anteckning genast ske med angivande av dagen för anteckningen. Om lösningsrätt enligt 19 § tillkommer aktieägare eller annan eller om tillstånd enligt 20 § till förvärv kräves, får införing dock ej ske, förrän det visat sig att lösningsrätten icke begagnas eller förrän tillståndet givits

Är sista överlåtelsen på aktiebrev eller interimsbevis tecknad in blanco, skall namnet insättas i överlåtelsen innan införing sker. Företett aktiebrev eller interimsbevis

(Dansk tekst)

§26.

Som aktiebog kan anvendes et betryggende løsblads- eller kortsystem. Førelsen af aktiebogen kan ske ved databehandling eller på anden dermed ligestillet måde.

Stk. 2. Aktiebogen skal være tilgængelig for enhver aktionær på selskabets kontor.

§27.

Erhververen af en navneaktie kan ikke udøve de rettigheder, som tilkommer en aktionær, med mindre han er noteret i aktiebogen eller har anmeldt og dokumenteret sin erhvervelse. Dette gælder dog ikke retten til udbytte og andre udbetalinger og retten til nye aktier ved kapitalforhøjelse.

§28.

Ejes en aktie af flere i forening, kan de til aktien knyttede rettigheder over for selskabet kun udøves gennem en fælles befuldmægtiget.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 26

Aksjeboken skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne. Kongen kan gi nærmere regler om dette og kan herunder bestemme at selskapet etter begjæring av en aksjeeier skal gi utskrift av aksjeboken mot en nærmere fastsatt godtgjørelse.

§ 27

Erververen av en aksje kan ikke utøve de rettigheter som tilkommer en aksjeeier med mindre han er innført i aksjeboken eller har anmeldt og godtgjort sitt aksjeerverv. Dette gjelder dog ikke retten til utbytte og andre utbetalingar og retten til nye aksjer ved kapitalforhöyelse.

Den nye eier plikter å foreta anmeldelse innen en måned etter at han ervervet aksjen. Mellommann som har medvirket ved avhendelsen, plikter på afhenderens forlangende å oppgi erververens navn og adresse eller, om han ikke vet det, navn og adresse på andre melommenn som har medvirket ved avhendelsen.

Aksjebrevet skal ikke utleveres til erververen eller noen på hans vegne uten påtegnet transport lydende på erververens navn. Dette gjelder dog ikke ved utlevering til autorisert aksjemegler som opptrer som mellommann.

§ 28

Eier flere en aksje i fellesskap, må de oppnevne en enkelt til å opptre som aksjeeier overfor selskapet.

(Foreløbig finsk tekst)

26 §

Aktieboken eller, om den föres med maskin så att den ej är omedelbart läsbar, utskrift därav skall hållas tillgänglig hos bolaget för myndighet och aktieägare. Utskriften skall göras omedelbart före bolagsstämma. I övrigt äger myndighet och aktieägare mot ersättande av bolagets kostnader erhålla ny sådan utskrift av aktieboken eller del därav.

27 §

Den till vilken namnaktie övergått äger ej, innan han införts i aktieboken eller hos bolaget anmält och styrkt sitt förvärv, utöva aktieägares rätt i bolaget. Detta gäller dock icke uppbärande av vinstutdelning eller tecknande eller mottagande av ny aktie, när detta sker mot kupong eller annat särskilt bevis som utgivits av bolaget.

Om aktie äges av flera, kan de endast genom gemensam företrädare utöva aktieägares rätt i bolaget.

28 §

Om aktiebreven skall utges i form av aktieägarbevis, skall styrelsen i särskild förteckning på begäran införa den som med skriftlig handling styrker att han till följd av pantsättning eller uppdrag har rätt att

(Foreløbig svensk tekst)

skall förses med påskrift om införingen och dagen därför. För avstämningsbolag gäller vad i detta stycke sägs ej beträffande brev eller bevis som utbytes.

Efter införing enligt femte stycket skall bolaget bevara de äldre uppgifterna i tio år.

Om särskilt tillstånd att i stället för aktieägare införa annan i aktieboken föreskrives i 154 §.

26 §

Aktieboken eller, om den föres med maskin så att den ej är omedelbart läsbar, utskrift därav skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämma samt hos bolaget för envar. Utskriften skall göras omedelbart före bolagsstämma och därjämte minst en gång var tredje månad. I övrigt äger envar mot ersättande av bolagets kostnader erhålla sådan utskrift av aktieboken eller del därav.

27 §

Den till vilken aktie övergått äger ej, innan han införts i aktieboken eller hos bolaget anmält och styrkt sitt förvärv, utöva aktieägares rätt i bolaget. Detta gäller dock icke rätten att uppbära vinstutdelning eller att teckna eller mottaga ny aktie, när detta sker mot kupong eller annat särskilt bevis som utges av bolaget. Om översändande av emissionsbevis eller brev på ny aktie samt vinstutdelning i avstämningsbolag ges bestämmelser i 31 och 112 §§.

Har genom ändring i bolagsordningen införts avstämningsförbehåll kan ägare till aktie, för vilken aktiebrev utfärdats före registrering av ändringen, ej utöva rätt att uppbära utdelning eller mottaga emissionsbevis eller brev på ny aktie förrän han avlämnat aktiebrevet till bolaget och införts i aktiebok enligt 25 § andra stycket.

Om aktie äges av flera kan de endast genom gemensam företrädare utöva aktieägares rätt i bolaget.

28 §

I avstämningsbolag skall styrelsen i särskild förteckning på begäran införa den som med skriftlig handling styrker att han till följd av pantsättning eller uppdrag från en i aktieboken enligt 25 § andra stycket

(Dansk tekst)

Kapitel 5.

Forhøjelse af aktiekapitalen.

§29.

Beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen ved tegning af nye aktier eller ved overførsel af selskabets egne midler til aktiekapital (fondsemission) træffes af generalforsamlingen, jfr. dog § 37. Sådan beslutning kan ikke træffes, før selskabet er registreret.

Stk. 2. Forslag om kapitalforhøjelse skal fremlægges til eftersyn for aktionærerne og tilsendes disse efter de herom i § 73, stk. 4, indeholdte regler, samt fremlægges på generalforsamlingen. Såfremt årsregnskabet for sidste regnskabsår ikke skal behandles på samme generalforsamling, skal også følgende dokumenter fremlægges:

a) afskrift af det seneste årsregnskab med påtegning om generalforsamlingens beslutning vedrørende det foreliggende regnskabsmæssige overskud eller tab samt afskrift af revisionsberetningen for det år, årsregnskabet vedrører,
b) en af bestyrelsen afgiven beretning, hvori der gives oplysning om begivenheder af væsentlig betydning for selskabets stilling, som er indtruffet efter årsberetningens afgivelse, samt
c) en af revisor afgiven udtalelse om bestyrelsens beretning.

Stk. 3. Indkaldelse til generalforsamlingen skal indeholde oplysning om den fortegningsret, som tillægges aktionærer eller andre, jfr. § 30, samt oplysning om, hvordan de tegningsberettigede skal forholde sig, hvis de vil benytte deres fortegningsret. Såfremt der gøres afvigelse fra aktionærernes fortegningsret, skal grunden hertil oplyses.

(Foreløbig norsk tekst)

Kap. **5**

Forhöyelse av aksjekapitalen.

§ 29

Forhöyelse av aksjekapitalen ved nytegning av aksjer eller ved overforing av selskapets egne midler i samsvar med § 39 (fondemisjon) besluttes av generalforsamlingen om ikke annet er bestemt i denne lov. Slik beslutning kan ikke treffes för selskapet er registrert.

Forslag til beslutning om forhöyelse av aksjekapitalen skal holdes tilgjengelig for og tilstilles aksjeeierne etter reglene i § 73 fjerde ledd og fremlegges på generalforsamlingen. Dersom ikke generalforsamlingen samtidig skal behandle årsoppgjöret skal det samme gjelde for

1. avskrift av det siste årsoppgjör, der balansen skal være påfört anmerkning om generalforsamlingens beslutning med hensyn til selskapets overskudd eller tap, samt avskrift av revisjonsberetningen for det år oppgjöret gjelder for,
2. redegjørelse utarbeidet av styret, som i den utstrekning det ikke på grunn av særlige omstendigheter kan føre til skade for selskapet, skal opplyse om hendinger av vesentlig betydning for selskapets stilling som er inntruffet etter at årsoppgjøret ble avgitt,
3. uttalelse fra revisor og i tilfelle fra representantskapet om styrets redegjørelse.

I innkallingen til generalforsamlingen skal det særskilt gis opplysning om aksjeeiernes fortrinnsrett til de nye aksjer etter reglene i § 30.

Dersom de tidligere aksjeeiere etter forslaget ikke skal ha fortrinnsrett til de nye aks-

(Foreløbig finsk tekst)

uppbära utdelning eller mottaga emissionsbevis. I förteckningen skall även införas sådana uppgifter om honom som enligt 25 § 1 mom. skall införas i aktieboken beträffande aktieägare. Anteckningen skall avföras när det visas att panträtten eller uppdraget upphört.

5 kap.

Ökning av aktiekapitalet

29 §

Ökning av aktiekapitalet genom att aktier tecknas mot betalning (nyteckning) eller genom att aktier utges eller aktiernas nominella belopp höjas utan ny betalning (fondemission) beslutes av bolagsstämma, om ej annat stadgas i denna lag. Sådant beslut får ej fattas förrän bolaget blivit registrerat.

Förslag till ökningsbeslut skall hållas tillgängligt för och tillsändas aktieägarna enligt bestämmelserna i 73 § 4 mom. samt framläggas på stämman. Detsamma gäller, om ej årsredovisningen skall behandlas på stämman, beträffande följande handlingar

1. avskrift av den senaste årsredovisningen försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser;
2. redogörelse av styrelsen, såvida det ej på grund av särskilda omständigheter finnes lända till förfång för bolaget för händelser av väsentlig betydelse för dess ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande; samt
3. ett av revisorerna och förvaltningsrådet avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelse till bolagsstämman skall innehålla uppgift om den företrädesrätt till nya aktier som föreslås tillkomma aktieägarna eller andra samt upplysning vad aktieägare skall iakttaga om han vill begagna sin företrädesrätt, ävensom ifall avvikelse från aktieägares företrädesrätt enligt 30 § 1 mom. föreslås, skälen till avvikelsen.

(Foreløbig svensk tekst)

införd aktieägare har rätt att uppbära utdelning och mottaga emissionsbevis eller aktiebrev vid fondemission. I förteckningen skall även införas uppgift om hans postadress, yrke eller titel, antalet aktier som avses och nummer på de för dessa aktier utfärdade aktiebreven eller interimsbevisen. Av förteckningen skall framgå vilken rätt som tillkommer honom. Anteckningen skall avföras när det visats att panträtten eller uppdraget upphört.

5 kap.

Ökning av aktiekapitalet

29 §

Ökning av aktiekapitalet genom att aktier tecknas mot betalning (nyteckning) eller genom att aktier utges eller aktiernas nominella belopp höjes utan ny betalning (fondemission) beslutas av bolagsstämma om ej annat sägs i denna lag. Sådant beslut får ej fattas förrän bolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras skall beslut därom först fattas.

Förslag till ökningsbeslut skall hållas tillgängligt för och sändas till aktieägarna enligt bestämmelserna i 73 § fjärde stycket samt framlägges på stämman. Detsamma gäller, om ej årsredovisningen skall behandlas på stämman, beträffande följande handlingar

1. avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser;
2. redogörelse av styrelsen, såvida det ej på grund av särskilda omständigheter finnes lända till förfång för bolaget, för händelser av väsentlig betydelse för dess ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande; samt
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelse till bolagsstämman skall innehålla uppgift beträffande den företrädesrätt till nya aktier som föreslås tillkomma aktieägarna eller andra och upplysning vad aktieägare skall iakttaga om han vill begagna sin företrädesrätt samt, om avvikelse från aktie-

(Dansk tekst)

§30.

Ved forhøjelse af aktiekapitalen har aktionærerne ret til forholdsmæssig tegning af de nye aktier.

Stk. 2. Er der flere aktieklasser, finder vedtægternes regler om klassernes indbyrdes fortegningsret anvendelse, jfr. § 17.

Stk. 3. Generalforsamlingen kan med den i § 78 foreskrevne stemmeflerhed træffe beslutning om afvigelse fra reglerne i stk. 1. Generalforsamlingen kan ikke uden samtykke af de aktionærer, hvis fortegningsret formindskes, beslutte større afvigelser fra aktionærernes fortegningsret end angivet i indkaldelsen.

§31.

En aktionær er berettiget til for hver aktie at få udstedt et tegningsretsbevis, som skal angive, hvor mange beviser der kræves ved tegning af en ny aktie af en angiven størrelse. Forhøjes aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier, er aktionæren berettiget til at få udstedt bevis for sin andel i udvidelsen (delbevis).

(Foreløbig norsk tekst)

jer, skal det i stedet opplyses hvem som skal ha rett til å tegne aksjene og grunnen til at fortrinnsretten ønskes fraveket.

§ 30

Ved forhøyelse av aksjekapitalen har selskapets aksjeeiere fortrinnsrett til de nye aksjer i samme forhold som de fra før eier aksjer i selskapet. Er det blant de eldre aksjeeiere noen som ikke benytter tegningsretten fullt ut og heller ikke avhender den, har andre aksjeeiere som vil overta en større brøkdel fortrinnsrett fremfor utenforstående og slik at det i tilfelle foretas fordeling mellom dem mest mulig i forhold til det antall aksjer hver av dem har fra før. Reglene i foregående punktum er dog ikke til hinder for at styret tillåter andre å tegne det overskytende helt eller delvis dersom tegningene skjer til fordel for aksjeeiere som ikke har benyttet eller avhendet sin tegningsrett; det skal i tilfelle dras omsorg for at aksjene snarest mulig blir solgt og mulig overskudd godskrevet de nevnte aksjeeiere.

I vedtektene kan bestemmes at bare visse aksjer skal gi fortrinnsrett. Har selskapet for övrig aksjer med ulike rettigheter skal med hensyn til den innbyrdes fortrinnsrett gjelde det som er fastsatt i vedtektene.

Ved forhøyelse av tksjekapitalen mot nytegning av aksjer kan generalforsamlingen ved beslutning med flertall som for vedtektsendring fravike det som er bestemt om aksjeeiernes fortrinnsrett i første ledd. Uten samtykke fra de aksjeeiere hvis rett forringes, kan generalforsamlingen ikke beslutte större avvik fra aksjeeiernes fortrinnsrett enn det er angitt i innkallingen.

Arbeidere og funksjonærer i selskapet har fortrinnsrett til nye aksjer som ikke er tegnet av eller til fordel for aksjeeierne etter reglene i förste ledd og som ikke ved bestemmelse som nevnt i tredje ledd er forbeholdt andre.

§ 31

Er det ikke bestemt at kupong som er tilknyttet aksjebrevet, skal brukes ved utövelse av aksjeeiernes fortrinnsrett, har hver aksjeeier rett til for hver aksje å få utferdiget av selskapet et bevis (emisjonsbevis) som angir hvor mange slike bevis som kreves for tegning av ny aksje eller for å få ny aksje ved fondemisjon.

(Foreløbig finsk tekst)

30 §

Vid ökning av aktiekapitalet har bolagets aktieägare företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger.

Finns aktier av olika slag, gäller vad i bolagsordningen föreskrivs om deras inbördes företrädesrätt.

Vid ökning av aktiekapitalet genom nyteckning kan avvikelse från vad i 1 mom. stadgas om aktieägares företrädesrätt beslutas av bolagsstämma. Beslutet är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna. Stämman kan ej utan samtycke av aktieägare, vars rätt minskas, besluta större avvikelse från företrädesrätten än vad som angivits i kallelsen.

31 §

Aktieägare är berättigad att för varje aktie utfå särskilt emissionsbevis angivande hur många dylika bevis som skall avlämnas vid teckning eller erhållande av ny aktie vid fondemission. Om bolaget icke har aktieägarbevis, kan dock i ökningsbeslutet bestämmas att till aktiebreven hörande kuponger i stället skall användas.

(Foreløbig svensk tekst)

ägares företrädesrätt enligt 30 § föreslås, skälen till avvikelsen.

30 §

Vid ökning av aktiekapitalet har bolagets aktieägare företrädesrätt till de nya aktierna i förhållande till det antal aktier de förut äger.

Finns aktier, som ej medför lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst, gäller vad i bolagsordningen föreskrives om deras inbördes företrädesrätt.

Vid ökning av aktiekapitalet genom nyteckning kan avvikelse från vad i första stycket sägs om aktieägarnas företrädesrätt beslutas av bolagsstämma. Beslutet är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna. Stämman kan ej utan samtycke av aktieägare, vars rätt minskas, besluta större avvikelse från företrädesrätten än vad som angivits i kallelsen.

31 §

Aktieägare är berättigad att för varje aktie utfå särskilt emissionsbevis (teckningsrättsbevis, vid fondemission delbevis) angivande hur många dylika bevis som skall avlämnas vid teckning eller erhållande av ny aktie vid fondemission.

I bolag som ej är avstämningsbolag skall, när emissionsbevis utlämnas eller, om så-

(Dansk tekst)

Stk. 2. Aktiebrevet skal forsynes med påtegning om, at tegningsrets- eller delbevis er udstedt. Sker nytegning uden anvendelse af tegningsretsbevis, skal aktiebrevet forevises og forsynes med påtegning om benyttelsen. Udstedes fondsaktier uden benyttelse af delbevis, skal aktiebrevet forevises og forsynes med påtegning om benyttelsen.

§32.

Beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen ved tegning af nye aktier skal angive:

a) det mindste beløb og det højeste beløb, hvormed aktiekapitalen skal kunne forhøjes,
b) den aktieklasse, hvortil de nye aktier skal høre, dersom der er eller skal være forskellige aktieklasser,
c) den fortegningsret, der tilkommer aktionærer eller andre, samt hvorvidt der skal gælde indskrænkninger i de nye aktionærers fortegningsret ved fremtidige forhøjelser,
d) tegningsfristen samt den frist på mindst otte dage, regnet fra tidspunktet for tegningslistens fremlæggelse, inden hvilken aktionærerne skal gøre brug af fortegningsretten,
e) fristen for aktiernes indbetaling samt i de tilfælde, hvor fordelingen ikke er overladt til bestyrelsen, de regler, efter hvilke fordeling ved overtegning skal ske af de aktier, som ikke er tegnet på grundlag af fortegningsret,
f) aktiernes nominelle størrelse og tegningskursen,
g) hvorvidt de nye aktier skal lyde på, at de ikke er omsætningspapirer,
h) hvorvidt de nye aktier skal lyde på navn eller kan lyde på ihændehaver,
i) størstebeløbet af de med kapitalforhøjelsen forbundne omkostninger. Disse omkostninger med tillæg af garantiprovision

(Foreløbig norsk tekst)

§ 32

Beslutning om å forhøye aksjekapitalen mot nytegning av aksjer skal angi:

1. Det beløp aksjekapitalen skal forhøyes med. Det kan fastsettes en øvre og en nedre grense for forhøyelsen.
2. Den aksjeklasse de nye aksjer skal tilhøre dersom det er eller skal være aksjer av forskjellig slag i selskapet.
3. Den fortrinnsrett til aksjer som tilkommer aksjeeierne eller hvem som ellers kan tegne aksjer.
4. Tegningsfristen og den frist aksjeeierne skal ha for tegning av aksjer i henhold til fortrinnsretten og som ikke må være kortere enn to uker regnet fra det tidspunkt tegningslistene legges frem.
5. Tiden for innbetaling av aksjene og de regler som ved overtegning skal gjelde for fordelingen av aksjer som ikke er tegnet på grunnlag av fortrinnsrett, om ikke fordelingen er overlatt til styret.
6. Aksjenes nominelle beløp og det beløp som skal betales for aksjene.

Skal det for de nye aksjer gjelde forbehold om innskrenket omsettelighet eller om plikt til innløsning, skal det opplyses i beslutningen.

Aksjeeiere som etter beslutningen skal ha fortrinnsrett til de nye aksjer skal gjøres kjent med beslutningen etter de regler som gjelder for innkalling til generalforsamling og gis opplysning om hva de skal iaktta om de vil bruke fortrinnsretten.

(Foreløbig finsk tekst)

Vid teckning av aktie eller vid erhållande av ny aktie vid fondemission skall, om ej emissionsbevis eller kupong användes, aktiebrevet företes och förses med påskrift att företrädesrätten begagnats.

I bolag med aktieägarbevis skall emissionsbevis eller, vid fondemission, brev på ny aktie efter avstämning enligt 32 § 2 mom. utan dröjsmål översändas i rekommenderat brev eller på annat betryggande sätt till den som enligt avstämningen är berättigad att mottaga handlingen. Var ej denne på avstämningsdagen berättigad, skall bolaget likväl anses ha fullgjort sin skyldighet, om icke bolaget visste att handlingen kom i orätta händer eller åsidosatt, den aktsamhet som efter omständigheterna skäligen bort iakttagas.

32 §

Beslut om aktiekapitalets ökning genom nyteckning skall ange

1. det belopp, varmed aktiekapitalet skall kunna ökas, eller det minsta och högsta beloppet för ökningen;
2. det aktieslag vartill de nya aktierna skall höra, om aktier av olika slag finns eller kan utges;
3. den företrädesrätt att teckna aktierna som tillkommer aktieägarna eller vem som eljest äger teckna aktier;
4. den tid inom vilken aktieteckning kan ske samt den tid, ej understigande två veckor från teckningstidens början, inom vilken aktieägare kan begagna sin företrädesrätt til teckning;
5. tiden för aktiernas betalning samt den beräkningsgrund, efter vilken vid överteckning de aktier som icke tecknats med företrädesrätt skall fördelas, om ej föreskrift meddelas att fördelningen skall bestämmas av styrelsen; samt
6. nominella beloppet och det belopp som skall inbetalas för aktie.

Om förehåll enligt 17 § 2 mom., 19, 20 eller 47 §§ eller bestämmelse att aktieägare skall kunna åläggas förpliktelse att erlägga särskilda avgifter till bolaget skall gälla beträffande de nya aktierna, skall uppgift därom intagas i ökningsbeslutet. I bolag med aktieägarbevis skall anges den dag (avstämningsdagen), då aktieägare, panthavare eller uppdragstagare för att kunna utöva sin

(Foreløbig svensk tekst)

dana ej användes, när teckning sker eller aktiebrev vid fondemission mottages, det aktiebrev, varå företrädesrätten grundas, förses med påskrift att denna begagnats.

I avstämningsbolag skall emissionsbevis eller, vid fondemission, brev på ny aktie efter avstämningen utan dröjsmål översändas i rekommenderat brev eller på annat betryggande sätt till den som enligt avstämningen är berättigad att mottaga handlingen. Var denne på avstämningsdagen ej berättigad, skall bolaget likväl anses ha fullgjort sin skyldighet, om icke bolaget visste att handlingen kom i orätta händer eller åsidosatt den aktsamhet som efter omständigheterna skäligen bort iakttagas.

32 §

Beslut om aktiekapitalets ökning genom nyteckning skall ange

1. det belopp, varmed aktiekapitalet skall skall kunna ökas, eller det minsta och högsta beloppet för ökningen;
2. det aktieslag vartill de nya aktierna skall höra, om aktier av olika slag finns eller kan utges;
3. den företrädesrätt att teckna aktier som tillkommer aktieägarna eller vem som eljest äger teckna aktier;
4. den tid inom vilken aktieteckning kan ske samt den tid, ej understigande två veckor från utfärdandet av kungörelse enligt tredje stycket, inom vilken aktieägare äger begagna företrädesrätt till teckning;
5. tiden för aktiernas betalning samt den beräkningsgrund, efter vilken vid överteckning de aktier som icke tecknats med företrädesrätt skall fördelas, om ej föreskrift meddelas att fördelningen skall bestämmas av styrelsen; samt
6. nominella beloppet och det belopp som skall inbetalas för aktie.

Om förbehåll enligt 17 § andra stycket, 19, 20, 47 eller 158 § skall gälla beträffande de nya aktierna, skall erinran därom intagas i ökningsbeslutet. I avstämningsbolag skall avstämningsdagen anges i beslutet om ej teckning får ske endast av andra än aktieägare. Avstämningsdagen får ej sättas

(Dansk tekst)

eller andet vederlag til bestyrelsesmedlemmer, direktører eller andre, må - bortset fra offentlige afgifter - ikke uden overregistrators tilladelse overstige fem pct. af den nytegnede kapital.

Stk. 2. Skal der gælde indskrænkninger i de nye aktiers omsættelighed, eller skal de nye aktionærer være forpligtet til at lade deres aktier indløse, skal beslutningen indeholde oplysning herom.

Stk. 3. De nye aktier giver ret til udbytte og andre rettigheder i selskabet fra tidspunktet for kapitalforhøjelsens registrering, med mindre generalforsamlingsbeslutningen bestemmer andet. Aktionærrettighederne indtræder dog senest et år efter registreringen.

(Foreløbig norsk tekst)

De nye aksjer gir rett til utbytte og andre rettigheter i selskapet fra registreringen av kapitalforhøyelsen om ikke annet er bestemt i generalforsamlingens beslutning.

s 33

Såfremt nye aktier skal kunne indbetales i andre værdier end kontanter eller ved konvertering af gæld, skal bestemmelserne herom angives i generalforsamlingsbeslutningen. Reglerne i § 6 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Revisor skal afgive udtalelse om de i stk. 1 omhandlede forhold, derunder særlig om en eventuel konverterings forsvarlighed. Udtalelsen og de eventuelt oprettede dokumenter skal mindst otte dage før generalforsamlingen være fremlagt til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor samt fremlægges på generalforsamlingen.

§ 33

Skal ny aksje kunne tegnes mot innskudd som ikke består i penger eller skal aksjetegnerne kunne nytte krav på selskapet til motregning eller skal det for øvrig gjelde særlige tegningsvilkår skal vilkårene fastsettes av generalforsamlingen. Bestemmelsene i § 6 gjelder tilsvarende.

Om vilkår som nevnt i første ledd skal revisor gis anledning til å gi uttalelse. Uttalelsen og skriftlige avtaler som er opprettet om vilkår som nevnt i første ledd, skal holdes tilgjengelig for og tilstilles aksjeeierne etter reglene i § 73 fjerde ledd og fremlegges på generalforsamlingen.

§34.

Tegning af nye aktier skal ske på tegningslister, der underskrives af bestyrelsen, eller på genparter deraf. Tegningslisten skal indeholde generalforsamlingens beslutning om forhøjelse af aktiekapitalen. Ved tegningen skal vedtægterne og de i § 29, stk. 2, omhandlede dokumenter fremlægges. Omfattes aktietegningen af bestemmelsen i § 33, stk. 1, skal endvidere de i § 33, stk. 2, omhandlede dokumenter fremlægges ved tegningen.

Stk. 2. Tegning af nye aktier kan dog ske i generalforsamlingsprotokollen, hvis samtlige aktionærer og de efter generalforsamlingsbeslutningen tegningsberettigede er til

§ 34

Tegningen av de nye aksjer skal skje på tegningsliste, som inneholder generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelsen. Sslskapets vedteker og avskrift av dokumenter som nevnt i § 29 annet ledd skal vedlegges tegningslisten og likeledes revisors uttalelse om tegningsvilkår som nevnt i § 33. Dokumenter som er opprettet om slike vilkår skal holdes tilgjengelig for aksjetegnerne på et sted som angis i tegningslisten.

Dersom alle aksjer tegnes på generalforsamlingen av dem som etter beslutningen er berettiget til å tegne aksj ene, kan tegningen skje i protokollen for geralforsamlingen.

(Foreløbig finsk tekst)

rätt att teckna eller erhålla ny aktie skall vara införd i aktieboken eller i förteckning enligt 28 §. Avstämningsdagen får icke sättas tidigare än två veckor efter bolagsstämmans beslut.

Avviker ökningsbeslutets innehåll från vad som angivits i kallelsen, skall aktieägare, som enligt beslutet tillkommer företrädesrätt att teckna aktier, genast underrättas om beslutet på sätt kallelse till bolagsstämma skall ske, varvid skall anges vad han skall iakttaga, om han vill begagna sin företrädesrätt. Teckningstiden börjar ej löpa förrän underrättelsen skett.

De nya aktierna medför rätt till utdelning och annan rätt i bolaget från dagen för registrering av ökningen. I ökningsbeslutet kan dock anges senare dag, högst ett år efter registreringen, när sådan rätt inträder.

33 §

Skall någon kunna teckna aktier mot tillskjutande av annan egendom än pengar eller med kvittningsrätt eller annars med villkor, skall bestämmelse därom upptagas i ökningsbeslutet. Stadgandena i 6 § äger motsvarande tillämpning. Redogörelse enligt 6 § 2 mom. skall lämnas av styrelsen. Över redogörelsen skall revisorerna avge yttrande. Redogörelsen, yttrandet och de avtal som upprättats rörande bestämmelsen skall hållas tillgängliga för och tillsändas aktieägarna enligt bestämmelserna i 73 § 4 mom. och framläggas på stämman.

34 §

Teckning av nya aktier skall ske på teckningslista, som innehåller bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning. Avskrifter av bolagsordningen samt av de enligt 29 § 2 rrom. och 33 § framlagda handlingarna skall vara fogade vid listan eller hållas tillgängliga för aktietecknare på plats som anges i listan.

Om alla aktierna tecknas av de därtill berättigade, vid den bolagsstämma, där ökningsbeslut fattas, kan teckningen ske i protokollet för stämman. Detta gäller dock icke bolag med aktieägarbevis.

(Foreløbig svensk tekst)

tidigare än två veckor från det kungörelse i tidningarna skett enligt tredje stycket.

Ökningsbeslutet skall genast kungöras genom införande i allmänna tidningarna och tidning inom den ort där styrelsen har sitt säte. I bolag som ej är avstämningsbolag skall ökningsbeslutet även tillsändas aktieägare, vars postadress är införd i aktieboken eller annars anmäld till bolaget och som ej enligt ökningsbeslutet är utesluten från teckningsrätt.

De nya aktierna medför rätt till utdelning och annan rätt i bolaget från dagen för registrering av ökningen. I ökningsbeslutet kan dock anges senare dag, högst ett år efter registreringen, när sådan rätt inträder.

33 §

Skall någon kunna teckna aktier mot tillskjutande av annan egendom än pengar eller med kvittningsrätt eller annars med villkor, skall bestämmelse därom upptagas i ökningsbeslutet. Föreskrifterna i 6 § äger motsvarande tillämpning. Redogörelse enligt 6 § andra stycket skall lämnas av styrelsen. Över redogörelsen skall revisorerna avge yttrande. Redogörelsen, yttrandet och de avtal som upprättats rörande bestämmelsen skall hållas tillgängliga för och tillsändas aktieägarna enligt 73 § fjärde stycket samt framläggas på stämman.

34 §

Teckning av nya aktier skall ske på teckningslista, som innehåller bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning. Avskrift av bolagsordningen samt av de enligt 29 § andra stycket och 33 § framlagda handlingarna skall vara fogade vid listan eller hållas tillgängliga för aktietecknare på plats som anges i listan.

Om alla aktier av de därtill berättigade tecknas vid den stämma där ökningsbeslutet fattas, kan teckningen ske i stämmans protokoll. Detta gäller dock icke avstämningsbolag.

(Dansk tekst)

stede på generalforsamlingen, og alle aktier tegnes på denne måde.

Stk. 3. Hvis der i selskabets regnskabsresultat for noget af de sidste to år indgår indtægter, der hidrører fra hensættelser i tidligere år, og som ikke fremgår af regnskaberne, skal dette oplyses i tegningslisten.

§35.

Er tegning ikke sket efter reglerne i § 34, stk. 1 og 2, eller hvis tegning er sket under forbehold, finder bestemmelserne i § 7 tilsvarende anvendelse.

§36.

Er det fastsatte mindstebeløb for kapitalforhøjelsen ikke tegnet inden den i tegningslisten fastsatte frist, er beslutningen om kapitalforhøjelsen og dermed aktietegnernes forpligtelser bortfaldet, jfr. herved § 10, stk. 1.

Stk. 2. Er det fastsatte mindstebløb rettidigt tegnet, og mindst en fjerdedel deraf indbetalt, skal der foretages anmeldelse til aktieselskabs-registeret om det aktiebeløb, der er tegnet og akcepteret af bestyrelsen og ikke annulleret i henhold til § 16, samt om det beløb, der er indbetalt på aktierne. Er anmeldelse ikke indgivet inden et år efter beslutningen eller nægtes registrering, finder reglerne i stk. 1 tilsvarende anvendelse.

§37.

Ved bestemmelse i vedtægterne kan bestyrelsen bemyndiges til at forhøje aktiekapitalen ved tegning af nye aktier.

Stk. 2. Vedtægterne skal angive det mindstebeløb og det højestebeløb, hvormed bestyrelsen skal kunne forhøje aktiekapitalen, samt i øvrigt indeholde bestemmelse om de

(Foreløbig norsk tekst)

§ 35

Er tegning ikke skjedd etter reglene i § 34 eller er tegning skjedd med forbehold gjelder bestemmelsene i § 7 tilsvarende.

§ 36

Blir den fastsatte minstekapital ikke tegnet innen tegningsfristens utløp, bortfaller kapitalforhøyelsen. Det som er innbetalt på aksjene skal i så fall uten opphold betales tilbake.

Er den fastsatte minstekapital tegnet, skal kapitalforhøyelsen og den innbetaling som har funnet sted anmeldes til handelsregisteret senest en måned etter at en fjerdedel av den nye kapital er blitt innbetalt. Er anmeldelse ikke inngitt innen ett år etter beslutningen om kapitalforhøyelse, eller nektes registrering, gjelder bestemmelsene i første ledd tilsvarende.

Aksjekapitalen anses forhøyet med det anmeldte tegnede beløp når kapitalforhøyelsen er registrert.

§ 37

Generalforsamlingen kan ved beslutning med det flertall som gjelder for kapitalforhøyelse gi styret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen ved ny tegning av aks jer. Bestemmelsene i § 29 annet ledd, gjelder tilsvarende. Skal fullmakten omfatte kapitalforhøyelse mot innskudd i annet enn penger,

(Foreløbig finsk tekst)

35 §

Om teckning skett utan att bestämmelserna i 34 § iakttagits eller om aktie tecknats med villkor, skall vad i 7 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

36 §

Om för ökningen bestämts ett minsta belopp och detta ej tecknats inom teckningstiden, är ökningsbeslutet förfallet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet ökas. Vad på de tecknade aktierna betalats, skall i sådant fall genast återbetalas.

Är det i 1 mom. nämnda beloppet tecknat, skall när en fjärdedel därav blivit inbetalad, ökningen av aktiekapitalet med uppgift om verkställd inbetalning anmälas för registrering. Ökningen får dock ej registreras om den ej uppgår till det i ökningsbeslutet bestämda minsta beloppet och ej heller förrän registrering skett att full betalning erlagts för tidigare utgivna aktier. Om sådan anmälan ej ingivits senast ett år efter ökningsbeslutet eller om registrering genom lagakraftägande beslut vägrats, gäller vad i 1 mom. sägs.

Aktiekapitalet är ökat med de anmälda aktiernas sammanlagda belopp när registrering sker.

37 §

Styrelsen kan besluta om aktiekapitalets ökning genom nyteckning under förutsättning av bolagsstämmas godkännande. Rörande styrelsens ökningsbeslut, yttrande av revisorerna samt meddelande till aktieägarna gäller föreskrifterna i 32 och 33 §§.

Teckningslista skall innehålla styrelsens

(Foreløbig svensk tekst)

35 §

Om teckning skett utan att bestämmelserna i 34 § iakttagits eller om aktie tecknats med villkor, äger bestämmelserna i 7 § motsvarande tillämpning.

36 §

Om för ökningen bestämts ett minsta belopp och detta ej tecknats inom teckningstiden, är ökningsbeslutet förfallet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet ökas. Vad på de teckade aktierna betalats, skall i sådant fall genast återbetalas.

Ökningen av aktiekapitalet, motsvarande sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade aktier med avdrag för aktier som förklarats förverkade och ej övertagits av annan, skall anmälas för registrering när hälften av nämnda nominella belopp blivit inbetalad. Anmälan får dock ej göras om ej ökningen uppgår till det i ökningsbeslutet bestämda minsta beloppet och ej heller innan registrering skett på grund av anmälan enligt 15 eller 16 § att full betalning erlagts för aktierna i det för bolaget registrerade aktiekapitalet. Om anmälan enligt detta stycke ej ingivits senast ett år efter ökningsbeslutet eller om registrering genom lagakraftägande beslut vägrats, gäller vad i första stycket sägs.

Aktiekapitalet är ökat när registrering sker.

37 §

Styrelsen kan besluta om aktiekapitalets ökning genom nyteckning under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. Rörande styrelsens ökningsbeslut, yttrande av revisorerna samt kungörelse och meddelande till aktieägarna gäller föreskrifterna i 32 och 33 §8.

(Dansk tekst)

i § 32, stk. 1, litra b, c, g og h samt stk. 2 og 3 omhandlede forhold. Såfremt forhøjelsen helt eller delvis skal kunne ske på anden måde end ved kontant indbetaling, skal dette angives i vedtægterne.

§38.

Ændring af vedtægterne som følge af kapitalforhøjelse i henhold til § 37 kan foretages af bestyrelsen, for så vidt der ikke i forbindelse med beslutningen om forhøjelse af aktiekapitalen foretages andre vedtægtsændringer.

Stk. 2. De aktionærer, der har fortegningsret, skal straks efter bestyrelsens beslutning om kapitalforhøjelsen underrettes herom efter de for indkaldelse af generalforsamling gældende regler med oplysning om, hvorledes de skal forholde sig, hvis de vil benytte deres fortegningsret.

Stk. 3. Tegningslisten skal indeholde oplysning om de i § 37, stk. 2, omhandlede forhold samt om de af bestyrelsen trufne bestemmelser vedrørende fristen for tegningen, indbetalingen, aktiernes nominelle størrelse og tegningskursen, jfr. § 32, stk. 1, litra d-f. Ved tegningen finder i øvrigt bestemmelserne i § 31 og §§ 33-36 tilsvarende anvendelse.

(Foreløbig norsk tekst)

eller skal styret ellers kunne treffe beslutning som nevnt i § 30 tredje ledd, skal det særskilt angis i beslutningen. For øvrig skal generalforsamlingens beslutning angi det beløp aksejekapitalen skal kunne forhøyes med, den aksjeklasse de nye aksjer skal tilhøre dersom det er eller skal være aksjer av forskjellig slag i selskapet, og hvor lang tid fullmakten skal gjelde for.

Det samlede pålydende av de aksjer som kan besluttes utstedt etter reglene i første ledd kan ikke overstige halvdelen av selskapets aksjekapital på den tid beslutningen ble truffet og fullmakten kan ikke gis for mer enn fem år om gangen.

Generalforsamlingens beslutning skal anmeldes til handelsregisteret og skal være registrert før styret fatter sin beslutning.

§ 38

Styrets beslutning om forhøyelse av aksjekapitalen i henhold til fullmakt etter § 37 skal angi det beløp kapitalen skal forhøyes med. Det kan fastsettes en øvre og en nedre grense for forhøyelsen. Styret skal videre fastsette tegningsvilkår som nevnt i § 32 nr. 2-6. Vilkår som nevnt i § 32 annet og fjerde ledd og særlige tegningsvilkår som nevnt i § 33 skal i tilfelle også fastsettes av styret. For tegningsvilkår som nevnt i § 33 gjelder bestemmelsene i § 6 tilsvarende, og revisor skal gis anledning til å gi uttalelse om dem. Styret skal dessuten utarbeide redegjørelse og innhente uttalelser som nevnt i § 29 annet ledd nr. 2 og 3.

Skal de eldre aksjeeiere ha fortrinnsrett til de nye aksjer etter bestemmelsene i § 30, første eller annet ledd, skal de varsles etter de regler som gjelder for innkalling til generalforsamling og gis opplysning om hva de etter beslutningen skal gjøre om de vil bruke fortrinnsretten.

Tegningslisten skal inneholde generalforsamlingens og styrets beslutning om kapitalforhøyelsen. For övrig gjelder bestemmelsene i § 34 förste ledd og §§ 35 og 36 tilsvarende. Styret skal foreta de endringer i selskapets vedtekter som kapitalforhöyelsen gjör nödvendig.

(Foreløbig finsk tekst)

beslut. I övrigt gäller föreskrifterna i 31 §, 34 § 1 mom. och 35 §.

Med avseende på bolagsstämmans beslut om godkännande och beträffande anmälan för registrering gäller 29, 30, 33 och 36 §§ i tillämpliga delar.

Förrän ökningsbeslutet godkänts av stämman får anmälan för registrering ej göras. Om sådan anmälan ej ingivits senast ett år från styrelsens ökningsbeslut, gäller vad i 36 § 1 mom. sägs.

38 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att låta genom nyteckning öka aktiekapitalet med högst hälften av dess belopp vid tiden för bemyndigandet i den mån det kan ske utan ändring av bolagsordningen. Om aktie skall kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än pengar eller eljest med villkor, eller om avvikelse enligt 30 § 3 mom. skall kunna göras från aktieägares företrädesrätt skall detta anges i bolagsstämmans beslut. Detta är i sådant fall giltigt endast om det biträtts av ägare till mer än nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna. I annat fall kräves för beslutets giltighet att det biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av de företrädda aktierna. Bolagsstämmans beslut skall innehålla bestämmelse om den tid, högst fem år från bolagsstämmans beslut, inom vilken styrelsens beslut skall fattas. Angående tillhandahållande och framläggande på stämman av handlingar skall gälla vad i 29 § 2 mom. stadgas.

Bolagsstämmans beslut skall genast anmalas för registrering. Innan registrering skett kan styrelsen icke fatta beslut om kapitalökning.

Rörande styrelsens ökningsbeslut, yttrande av revisorerne samt meddelande till aktieägarna gäller foreskrifterne i 32 och 33 §§. Teckningslista skall innehålla styrelsens beslut. I övrigt äger 31, 34 § 1 mom., 35 och 36 §§ tillämpning.

(Foreløbig svensk tekst)

Teckningslista skall innehålla styrelsens beslut. I övrigt gäller föreskrifterna i 31 §, 34 § första stycket och 35 §.

Med avseende på bolagsstämmans beslut om godkännande och beträffande anmälan för registrering gäller 29, 30, 33 och 36 §§ i tillämpliga delar.

Innan ökningsbeslutet godkänts av stämman får anmälan för registrering ej göras. Om sådan anmälan ej ingivits senast ett år från styrelsens ökningsbeslut, gäller vad i 36 § första stycket sägs.

38 §

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att låta genom nyteckning öka aktiekapitalet med högst hälften av dess belopp i den mån det kan ske utan ändring av bolagsordningen. Om aktier skall kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än pengar eller eljest med villkor eller om avvikelse enligt 30 § tredje stycket skall kunna göras från aktieägares företrädesrätt, skall detta anges i bolagsstämmans beslut. Detta är i sådant fall giltigt endast om det biträtts av ägare till mer än nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna. I annat fall kräves för beslutets giltighet att det biträtts av ägare till två tredjedelar av de företrädda aktierna. Bolagsstämmans beslut skall innehålla bestämmelse om den tid, högst fem år från bolagsstämmans beslut, inom vilken styrelsens beslut skall fattas. Angående tillhandahållande och framläggande på stämman av handlingar skall bestämmelserna i 29 § andra stycket 1.-3. gälla.

Bolagsstämmans beslut skall genast anmälas för registrering. Innan registrering skett kan styrelsen ej fatta beslut om kapitalökning.

Rörande styrelsens ökningsbeslut, yttrande av revisorerna samt kungörelse och meddelande till aktieägare gäller föreskrifterna i 32 och 33 §§. Teckningslista skall innehålla styrelsens beslut. I övrigt äger 31 §, 34 § första stycket, 35 och 36 §§ tillämpning.

(Dansk tekst)

§39.

Forhøjelse af aktiekapitalen ved udstedelse af fondsaktier kan ske ved overførsel til denne af sådanne beløb, som efter § 110 kan udbetales som udbytte, eller af beløb fremkommet ved opskrivning af aktiver i henhold til § 100, stk. 4, eller ved overførsel fra den lovpligtige reservefond i henhold til § 111, stk. 3.

Stk. 2. Beslutningen skal angive det beløb, hvormed aktiekapitalen skal forhøjes. Bestemmelserne i § 32, stk. 1, litra b, og litra g og h, samt stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Kapitalforhøjelsen kan ikke gennemføres, før beslutningen er registreret.

§40.

Er der forløbet fem år efter registreringen af en fondsemission, og har en dertil berettiget ikke fremsat begæring om udlevering af sine aktier, kan bestyrelsen ved bekendtgørelse i Statstidende opfordre den pågældende til inden seks måneder at afhente aktierne. Når fristen er udløbet, uden at henvendelse er sket, kan bestyrelsen for aktionærens regning afhænde aktierne gennem et medlem af fondsbørsen. I salgsprovenuet kan selskabet fradrage omkostningerne ved bekendtgørelsen og afhændelsen. Er salgsprovenuet ikke afhentet inden fem år efter afhændelsen, tilfalder beløbet selskabet.

Kapitel 6.

Konvertible og udbyttegivende gældsbreve.

§41.

Generalforsamlingen kan træffe beslutning om optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbreve, der giver långiveren ret til at konvertere sin fordring til aktier i selskabet. Sådant lån kan ikke optages med et

(Foreløbig norsk tekst)

39

Fondemisjon kan skje ved overforing til aksjekapitalen av midler som etter reglene i § 110 kan utdeles som utbytte eller ved overforing fra oppskrivningsfond eller reservefond eller av belöb fremkommet ved oppskrivning av anleggseiendel i henhold til § 100 fjerde ledd.

Generalforsamlingens beslutning om fondemisjon skal angi det belöp kapitalen forhöyes med, om forhöyelsen skal skje ved udstedelse av nye aksjer eller ved forhöyelse av de eldre aksjers pålydende, og den aksjeklasse nye aksjer i tilfelle skal tilhore. Bestemmelsen i § 32 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Beslutningen skal anmeldes til handelsregisteret, og kan ikke settes i verk för den er registrert. Bestemmelsen i § 36 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 40

Viser det seg ved fondemisjon at en aksjeeier som har rett til en eller flere nye aksjer ikke med rimelige anstrengelser lar seg finne, kan selskapet når det er gått fem år fra registreringen av beslutningen om kapitalforhöyelsen, seige aksjen ved offentlig auksjon. För aksjen kan selges, skal vedkommende varsles ved kunngjöring i Norsk Lysingsblad og gis en frist på seks måneder for å melde seg hos selskapet. Har aksjeeieren ikke innen fem år etter salget hevet salgsbelöpet, tilfaller det selskapet. Utgiftene ved varslet og salget kan selskapet fradra i salgsbelöpet.

Kap. 6

Opptak av lån på særlige vilkår.

§ 41

Generalforsamlingen kan med flertall som for kapitalforhöyelse beslutte at selskapet skal oppta lån mot obligasjoner eller andre gjeldsbrev med rett for lån giverne til å kreve ombyttet gjeldsbrevene med aksjer i selska-

(Foreløbig finsk tekst)

39 §

Fondemission kan ske genom överföring till aktiekapitalet av vad som kan utdelas enligt 110 § samt av uppskrivningsfond och reservfond, eller genom uppskrivning av anläggningstillgångs värde enligt 100 § 4 mom.

Beslut om fondemission skall ange det belopp varmed aktiekapitalet ökas samt de nya aktiernas aktieslag eller det belopp vartill aktiernas nominella belopp höjes. I bolag med aktieägarbevis gäller vad **i** 32 § 2 mom. stadgas om avstämningsdag. Dock får avstämning ej ske innan ökningsbeslutet registrerats.

Ökningsbeslutet skall anmälas för registrering och får ej verkställas före registreringen. Vad i 32 § 4 mom. och 36 § 3 mom. sägs äger motsvarande tillämpning.

40 §

Har ej inom fem år från det beslut om ökning av aktiekapitalet genom fondemission registrerades behörig person framställt anspråk att erhålla ny aktie, skall den berättigade anmanas att vid äventyr av aktiens förlust uttaga densamma. Om hans namn och adress ej är kända för bolaget, skall anmaningen kungöras i åtminstone en tidning inom bolagets hemort. Inkommer ej anmälan inom sex månader från anmaningen, skall aktien för vederbörandes räkning försäljas på offentlig auktion eller genom fondbörs. Sedan försäljning skett, har förutvarande aktieägare rätt att erhålla vid försäljningen influtet belopp med avdrag för kostnaderna för anmaningen och försäljningen. Har beloppet ej lyfts inom fem år från försäljningen, tillfaller det bolaget.

6 kap.

Upptagande av lån på särskilda villkor

41 §

Bolagsstämman kan besluta om upptagande av lån mot obligationer eller andra skuldebrev med rätt för långivarna att helt eller delvis utbyta sina skuldebrev mot aktier (konvertibla skuldebrev). Genom sådant ut-

(Foreløbig svensk tekst)

39 §

Fondemission kan ske genom överföring till aktiekapitalet av belopp som kan utdelas enligt 110 § samt av uppskrivningsfond och reservfond eller genom uppskrivning av anläggningstillgångs värde enligt 100 § fjärde stycket.

Beslutet om fondemission skall ange det belopp varmed aktiekapitalet ökas, de nya aktiernas aktieslag eller det belopp vartill aktiernas nominella belopp höjes. I avstämningsbolag skall avstämningsdagen anges i beslutet och föreskrifterna i 32 § andra och tredje styckena om tiden för avstämningen och kungörelse av beslutet gälla, dock får avstämning ej ske innan ökningsbeslutet registrerats.

Ökningsbeslutet skall anmälas för registrering och får ej verkställas före registreringen. Vad i 32 § sista stycket och 36 § sista stycket sägs äger tillämpning.

40 §

Om vid fondemission behörigt anspråk att erhålla ny aktie ej framställts inom fem år från det ökningen av aktiekapitalet registrerades, skall bolaget anmana den berättigade att vid äventyr av aktiens förlust uttaga aktien. Om hans namn och adress ej är kända för bolaget, skall anmaningen kungöras i allmäna tidningarna och tidning inom den ort där styrelsen har sitt säte. Inkommer ej anmälan inom sex månader från anmaningen, skall den nya aktien för vederbörandes räkning säljas genom fondkommissionär. Sedan försäljning skett, har vederbörande endast rätt att erhålla därvid influtet belopp med avdrag för kostnaderna för anmaningen och försäljningen. Belopp som ej lyfts inom fem år från försäljningen tillfaller bolaget.

6 kap.

Konvertibla skuldebrev och vinstandelsbevis

41 §

I den mån det kan ske utan ändring av bolagsordningen kan bolagsstämman besluta om upptagande av lån mot obligationer eller andra skuldebrev som kan helt eller delvis utbytas mot aktier (konvertibla skuldebrev).

(Dansk tekst)

større beløb end halvdelen af aktiekapitalen på det tidspunkt, beslutningen træffes.

Stk. 2. I generalforsamlingens beslutning skal fastsættes de nærmere lånevilkår og regler for ombytningen. Endvidere skal generalforsamlingens beslutning indeholde bestemmelse om långiverens retsstilling i tilfælde af kapitalforhøjelse, kapitalnedsættelse, udstedelse af nye konvertible gældsbreve eller opløsning, herunder fusion, forinden konvertering finder sted. Med hensyn til beslutningen om optagelse af lånet og fortegningsretten finder bestemmelserne i §§ 29-31 samt 32, stk. 1, litra a-f, og stk. 2 og 3 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Samtidig med den i stk. 1 omhandlede beslutning skal generalforsamlingen i vedtægterne optage en bemyndigelse for bestyrelsen til at forhøje aktiekapitalen med det beløb, som ombytningen forudsætter. Bemyndigelsen skal indeholde bestemmelse om de i § 32, stk. 1, litra b, g og h, samt stk. 2 og 3 omhandlede forhold.

Stk. 4. Hvis det beløb, der er indbetalt for et gældsbrev, er mindre end det pålydende beløb af den eller de aktier, hvormed gældsbrevet ifølge lånevilkårene skal kunne ombyttes, må ombytningen kun gennemføres, såfremt forskellen dækkes ved indbetaling eller af selskabets frie egenkapital.

§42.

Beslutning i henhold til § 41, stk. 1, skal inden otte dage anmeldes til aktieselskabsregisteret. Anmeldelsen skal indeholde oplysning om det beløb, som aktiekapitalen ved ombytning kan forhøjes med, samt om den tid, inden hvilken ombytning kan ske.

Stk. 2. Efter udløbet af hvert regnskabsår skal det anmeldes til aktieselskabs-registeret, hvor mange aktier der i årets løb er udstedt efter reglerne i § 41. Bestemmelserne i § 32, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Bestyrelsen kan foretage de ændringer i selskabets vedtægter, som er en følge af kapitalforhøjelsen.

(Foreløbig norsk tekst)

pet. Gjennom slik ombytting kan aksjekapitalen uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen ökes med inntil halvdelen av selskapets aksjekapital på det tidspunkt beslutningen blir tatt.

Generalforsamlingen skal fastsette lånevilkårene og vilkårene for å kunne kreve aksjer. Herunder skal angis hvilke rettigheter fordringshaverne skal ha ved forhøyelse eller nedsettelse av aksjekapitalen eller ved opptagelse af nye ombyttingslån, og hvilke rettigheter de skal ha om selskapet oppløses eller opphører ved fusjon.

Om beslutningen om å oppta lån, om fortrinnsrett for aksjeeierne til tegning av en forholdsmessig del av lånet, og om tegningen gjelder reglene i §§ 29–31, § 32 förste ledd nr. 1–5 og annet — fjerde ledd tilsvarende.

Det belöp selskapet får for gjeldsbrevene må ikke være mindre enn pålydende av de aksjer som gjeldsbrevene kan kreves ombyttet med, om ikke forskjellen dekkes gjennom innbetaling ved ombyttingen eller gjennom overføring fra selskapets fri egenkapital.

§ 42

Beslutning som nevnt i § 41 skal uten opphold anmeldes til handelsregisteret. Anmeldelsen skal inneholde opplysning om det belöp aksjekapitalen ved ombytting kan forhöyes med og om den tid innen hvilken ombytting kan skje.

Når tiden for ombytting er utlöpt, skal styret straks anmelde til handelsregisteret hvor mange aksjer som er utstedt i bytte med gjeldsbrev. Er ombyttingstiden lenger enn 12 måneder, skal styret senest en måned etter utlöpet av hvert regnskapsår anmelde hvor mange aksjer som i löpet av året er utstedt i bytte med gjeldsbrev. Når registrering har funnet sted, anses aksjekapitalen forhöyet med det samlede pålydende av disse aksjer. Styret skal foreta de endringer i selskapets vedtekter som kapitalforhöyelsen gjör nödvendig.

(Foreløbig finsk tekst)

byte kan aktiekapitalet utan ytterligare beslut av bolagetsstämma ökas med högst hälften av aktiekapitalets belopp vid tiden för beslutet.

Bolagsstämmans beslut skall ange lånevillkoren, däribland tid och villkor för utbytet och den rätt som skall tillkomma skuldebrevens ägare för den händelse aktiekapitalet före utbytet ökas eller nedsättes eller nya konvertibla skuldebrev utges eller bolaget upplöses eller upphör genom fusion.

I fråga om framläggande av förslag till upptagande av lån som i 1 mom. sägs, aktieägarnas företrädesrätt att teckna andel i lånet, bolagsstämmans beslut samt meddelande till aktieägarna äger stadgandena i 29-32 §§ motsvarande tillämpning.

Villkoren för utbytet får ej bestämmas så att vad som betalas för skuldebreven understiger det nominella beloppet på aktie mot vilken skuldebrev skall kunna utbytas, såvida ej skillnaden täckes genom inbetalning vid utbytet eller genom överföring från bolagets fria egna kapital.

42 §

Beslut enligt 41 § skall utan dröjsmål anmälas för registrering, varvid uppgift skall lämnas om det belopp varmed aktiekapitalet kan ökas genom utbyte och om den tid inom vilken utbyte kan ske.

När tiden för utbyte utgått skall ofördröjligen för registrering anmälas hur många aktier som utgivits i utbyte mot skuldebrev. Om utbytestiden är längre än 12 månader, skall anmälan göras senst en månad efter utgången av räkenskapsår under vilket utbyte skett. Vad i 36 § 3 mom. sägs äger motsvarande tillämpning.

Är ändring av bolagsordningen nödvändig för genomförande av utbyte av skuldebrev mot aktier, skall styrelsen fatta beslut härom och anmäla beslutet för registrering.

(Foreløbig svensk tekst)

Genom sådant beslut kan aktiekapitalet utan ytterligare beslut av bolagsstämman ökas med högst hälften av dess belopp vid beslutet.

Bolagsstämmans beslut skall ange lånevillkoren, däribland tid och villkor för utbytet och den rätt som skall tillkomma skuldebrevens ägare för den händelse aktiekapitalet före utbytet ökas eller nedsättes eller nya konvertibla skuldebrev utges eller bolaget upplöses eller upphör genom fusion.

Ifråga om förslag till upptagande av lån enligt denna paragraf, aktieägarnas företrädesrätt att teckna andel i lånet, bolagsstämmans beslut samt kungörelse och tillsändande av beslutet äger föreskrifterna i 29-31 §§, 32 § första stycket 1.-5. samt andra, tredje och fjärde styckena motsvarande tillämpning, varvid företrädesrätten gäller såsom vid teckning av de aktier mot vilka skuldebrevet kan utbytas.

Villkoren för utbytet får ej bestämmas så att vad som betalas för skuldebreven understiger det nominella beloppet på aktie mot vilken skuldebrev skall kunna utbytas, såvida ej skillnaden täckes genom inbetalning vid utbytet eller genom överföring från bolagets fria egna kapital.

42 §

Beslut enligt 41 § skall genast anmälas av bolaget för registrering.

När tiden för utbyte utgått skall utan dröjsmål för registrering anmälas hur många aktier som utgivits i utbyte mot skuldebrev. Om utbytetiden är längre än 12 månader, skall anmälan göras senast en månad efter utgången av räkenskapsår under vilket utbyte skett. Bestämmelsen i 36 § sista stycket äger motsvarande tillämpning.

(Dansk tekst)

§43.

Generalforsamlingen eller bestyrelsen efter dennes bemyndigelse kan træffe beslutning om optagelse af lån mod obligationer eller andre gældsbreve med ret til rente, hvis størrelse helt eller delvis er afhængig af det udbytte, selskabets aktier afkaster, eller af årets overskud. Beslutningen er kun gyldig, såfremt den tiltrædes af aktionærer med to tredjedele af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital, eller, hvis der findes forskellige aktieklasser, af aktionærer med to tredjedele af de på generalforsamlingen repræsenterede aktier af hver klasse.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 43

Beslutning om opptak av lån med rente som helt eller delvis avhenger av det utbytte som utdeles til aksjeeierne eller av selskapets overskudd, treffes av generalforsamlingen eller i henhold til generalforsamlingens bemyndigelse av styret. Generalforsamlingens beslutning krever tilslutning fra minst to tredjedeler av de avgitte stemmer og av den på generalforsamlingen representerte stemmeberettigede aksjekapital.

Kapitel 7.

Nedsættelse af aktiekapitalen.

§44.

Bortset fra kapitalnedsættelse efter reglerne i §§ 16 og 47 kan beslutning om nedsættelse af aktiekapitalen kun træffes af generalforsamlingen. Sådan beslutning kan ikke træffes, før selskabet er registreret.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 29, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på beslutninger om kapitalnedsættelse. Beslutningen skal angive det beløb, hvormed aktiekapitalen nedsættes (nedsættelsesbeløbet), samt oplyse, til hvilket af følgende formål beløbet skal anvendes:

a) dækning af underskud,
b) udbetaling til aktionærerne,
c) afskrivning på aktionærernes indbetalingspligt,
d) henlæggelse til en særlig fond, der kun kan anvendes efter beslutning af generalforsamlingen.

Stk. 3. Generalforsamlingen kan kun træffe beslutning om anvendelse af nedsættelsesbeløbet til de i stk. 2, litra b-d, angivne formål, såfremt bestyrelsen stiller eller godkender forslag herom, og der skal efter nedsættelsen være fuld dækning for aktiekapitalen og den hertil svarende lovpligtige reservefond.

Stk. 4. Skal udbetaling af selskabets midler ske med et højere beløb end nedsættelses-

Kap. 7

Nedsettelse av aksjekapitalen.

§ 44

Beslutning om å nedsette aksjekapitalen i andre tilfelle enn nevnt i § § 16 og 47 treffes av generalforsamlingen. Slik beslutning kan ikke treffes för selskapet er registrert.

For beslutningen om kapitalnedsettelse gjelder bestemmelsene i § 29 annet ledd tilsvarende. Beslutningen skal angi det belöp aksjekapitalen skal nedsettes med (nedsettelsesbelöpet) og fastsette om belöpet skal anvendes til

1. dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte,
2. tilbakebetaling til aksjeeierne,
3. avskrivning på aksjeeiernes innskudsplikt.
4. avsetning til fond som skal anvendes etter generalforsamlingens beslutning.

Beslutning som nevnt i annet ledd nr. 2-4 kan bare fattes etter forslag fra styret eller med styrets godkjennelse og kan ikke gjelde större belöp enn at det etter nedsettelsen er full dekning for den nedsatte aksjekapital og selskapets bundne egenkapital for övrig. Ved beregningen av belöpet skal balansen for det forlöpne regnskapsår legges til grunn dersom den fastsettes på generalforsamlingen, og ellers de dokumenter som er nevnt i § 29 annet ledd.

Beslutningen skal videre angi om nedset-

(Foreløbig finsk tekst)

43 §

Beslut om upptagande av lån, vars ränta helt eller delvis är beroende av utdelningen till bolagets aktieägare eller av bolagets vinst, fattas av bolagsstämman. Stämman kan även bemyndiga styrelsen att upptaga sådant lån intill visst belopp. Bolagsstämmans beslut är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädda aktierna.

7 kap.

Nedsättning av aktiekapitalet

44 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet 1 annat fall än i 15, 16 och 47 §§ sägs fattas av bolagsstämma. Sådant beslut får ej fattas förrän bolaget blivit registrerat.

I fråga om bolagsstämmans beslut äger 29 § 2 mom. motsvarande tillämpning. Beslutet skall ange det belopp varmed aktiekapitalet skall nedsättas (nedsättningsbeloppet) samt innehålla bestämmelse att detta belopp skall användas till ett eller flere av följande ändamål

1. avsättning till reservfond eller omedelbar täckning av förlust enligt fastställd balansräkning som ej kan täckas av fritt eget kapital;
2. återbetalning till aktieägarna;
3. minskning av aktieägarnas insatsskyldighet; och
4. avsättning till fond att användas enligt beslut av bolagsstämman.

Beslut som innehåller bestämmelse enligt 2 mom. 2, 3 eller 4 punkterna kan endast fattas efter förslag eller godkännande av styrelsen och får ej avse större belopp än att efter nedsättningen full täckning finns för det nedsatta aktiekapitalet och övrigt bundet eget kapital. Beräkning därav sker, om vid stämman balansräkning för nästföregående räkenskapsår fastställes, enligt denna och

(Foreløbig svensk tekst)

43 §

Bolagsstämman kan besluta om upptagande av lån mot obligationer eller andra skuldebrev med rätt till ränta, vars storlek är helt eller delvis beroende av utdelningen till aktieägare i bolaget eller av bolagets vinst (vinstandelsbevis). Stämman kan även bemyndiga styrelsen att upptaga sådant lån intill visst belopp. Bolagsstämmans beslut är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna. Om aktieslag med olika rätt till bolagets vinst eller övriga tillgångar finns, fordras samtycke av ägare till två tredjedelar av de på stämman företrädda aktierna av varje slag.

7 kap.

Nedsättning av aktiekapitalet

44 §

Beslut om nedsättning av aktiekapitalet i annat fall än i 15 § andra stycket, 16 § och 47 § sägs fattas av bolagsstämma. Sådant beslut får ej fattas förrän bolaget blivit registrerat. Behöver bolagsordningen ändras skall beslut därom först fattas.

Ifråga om bolagsstämmans beslut äger 29 § andra stycket motsvarande tillämpning. Beslutet är giltigt endast om det fattas med den pluralitet som föreskrives rörande ändring av bolagsordningen i 78 § första stycket eller, om genom beslutet rättsförhållandet mellan aktierna rubbas, i 79 § första eller tredje stycket. Beslutet skall ange det belopp varmed aktiekapitalet skall nedsättas (nedsättningsbeloppet) samt innehålla bestämmelse att detta belopp skall användas till ett eller flera av följande ändemål

1. avsättning till reservfond eller omedelbar täckning av förlust enligt fastställd balansräkning som ej kan täckas av fritt eget kapital;
2. återbetalning till aktieägarna;
3. minskning av aktieägarnas insatsskyldighet; och
4. avsättning till fond att användas enligt beslut av bolagsstämman.

Bestämmelse enligt andra stycket 2., 3. eller 4. kan meddelas endast efter förslag

(Dansk tekst)

beløbet, skal dette oplyses i beslutningen såvel som i proklamaet i henhold til § 46 med angivelse af det overskydende beløb.

Stk. 5. Beslutningen om kapitalnedsættelssn skal anmeldes efter reglerne i kapitel 19. Indgives anmeldelsen ikke rettidigt, mister beslutningen sin gyldighed.

§45.

Anvendes nedsættelsesbeløbet til dækning af underskud, skal det samtidig anmeldes, at kapitalnedsættelsen er gennemført. I et tidsrum af tre år regnet fra registreringen må der da ikke træffes beslutning om udbetaling af et højere samlet udbytte end seks pct. årlig, med mindre aktiekapitalen igen er forhøjet med et beløb, der modsvarer nedsættelsesbeløbet.

§46.

Såfremt nedsættelsesbeløbet helt eller delvis skal anvendes til de i § 44, stk. 2, litra b, c og d nævnte formål, skal der, medmindre aktiekapitalen samtidig forhøjes med et tilsvarende beløb, ved en tre gange med otte dages mellemrum i Statstidende indrykket bekendtgørelse med et varsel af mindst tre måneder regnet fra den første indrykning rettes opfordring til selskabets kreditorer om at anmelde deres krav. Så længe anmeldte, forfaldne krav ikke er fyldestgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende

(Foreløbig norsk tekst)

teisen skal gjennomföres ved inndragning av aks jer eller ved minskning av aksjenes pålydende. Dersom det i samband med nedsettelsen skal skje utbetalinger med större belöp enn nedsettelsesbelöpet, skal også dette höyere belöp an gis.

Beslutning om nedsettelse skal anmeldes til handelsregisteret innen fire måneder etter at beslutningen er fattet. Er anmeldelse ikke innkommet innen den fastsatte frist, kan kapitalnedsettelsen ikke gjennomföres.

§ 45

Skal hele nedsettelsesbeløpet anvendes i samsvar med § 44 annet ledd nr. 1, trer kapitalnedsettelsen i kraft ved registreringen. Utdeling av utbytte kan i så fall ikke besluttes før det er gått tre år fra registreringen, med mindre aksjekapitalen igjen er blitt tilsvarende forhøyet eller reglene i § 46 er blitt iakttatt.

§ 46

Skal nedsettelsesbeløpet helt eller delvis anvendes i samsvar med annet ledd nr. 2, 3 eller 4, skal handelsregisteret, når beslutningen om kapitalnedsettelsen er registrert, to ganger med minst en ukes mellomrom i Norsk Lysningsblad og i en avis som er alminnnelig lest på stedet kunngjøre innholdet av beslutningen og varsle selskapets kreditorer om at de må melde fra til selskapet innen tre måneder fra siste kunngjøring dersom de vil gjøre innsigelse mot at nedsettelsen settes i kraft.

(Foreløbig finsk tekst)

eljest på grundval av de handlingar som anges i 29 § 2 mom. 1-3 punkterna.

Bolagsstämmans beslut skall vidare ange huruvida nedsättningen skall genomföras genom inlösen av aktier, genom indragning av aktier utan återbetalning eller genom minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning. Om i samband med nedsättningen medel skall utskiftas med högre belopp än nedsättningsbeloppet, skall även detta högre belopp anges i beslutet.

Nedsättningsbeslutet skall utan dröjsmål anmälas för registrering. Har anmälan ej gjorts inom två månader från nedsättningsbeslutet eller, om talan förs mot beslutet, från det denna genom lagakraftägande utslag ogillades, är nedsättningsbeslutet förfallet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet nedsätts.

45 §

Skall hela nedsättningsbeloppet användas enligt 44 § 2 mom. 1 punkten, anses aktiekapitalet nedsatt, när beslutet blivit registrerat. Innan tre år förflutit från registreringen, får vinstutdelning beslutas endast om domstol givit tillstånd därtill eller om aktiekapitalet ökats med minst nedsättningsbeloppet. I fråga om meddelande av domstolens tillstånd gäller 46 § 2 mom. i tillämpliga delar.

46 §

Skall nedsättningsbeloppet helt eller delvis användas enligt 44 § 2 mom. 2, 3 eller 4 punkterna, får nedsättningsbeslutet ej verkställas utan domstols tillstånd.

Domstolens tillstånd skall sökas senast två månader efter det nedsättningsbeslutet registrerats. Vid ansökningen skall vara fogade bevis att nedsättningsbeslutet registrerats och förteckning över bolagets kända borgenärer med angivande av postadress. Domstolen skall kalla bolagets borgenärer, såväl kända som okända, med föreläggande för

(Foreløbig svensk tekst)

eller godkännande av styrelsen och får ej avse större belopp än att efter nedsättningen full täckning finns för det nedsatta aktiekapitalet och övrigt bundet eget kapital. Beräkning därav sker enligt balansräkning för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställes vid stämman, och eljest på grundval av de handlingar som anges i 29 § andra stycket 1.-3.

Bolagsstämmans beslut skall vidare ange huruvida nedsättningen skall genomföras genom inlösen av aktier, genom indragning av aktier utan återbetalning eller genom minskning av aktiernas nominella belopp med eller utan återbetalning. Om i samband med nedsättningen medel skall utskiftas med högre belopp än nedsättningsbeloppet, skall även detta högra belopp anges i beslutet.

Nedsättningsbeslutet skall utan dröjsmål anmälas för registrering. Har anmälan ej gjorts inom två månader från nedsättningsbeslutet eller, om talan föres mot beslutet, från det denna talan genom lagakraftägande utslag ogillades, är nedsättningsbeslutet förfallet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet nedsättes.

45 §

Skall nedsättningsbeloppet användas enligt 44 § andra stycket 1., är aktiekapitalet nedsatt, när beslutet registrerats. Innan tre år förflutit från registreringen, får vinstutdelning endast beslutas om rätten ger tillstånd därtill eller om aktiekapitalet ökats med minst nedsättningsbeloppet. I fråga om handläggningen av ansökan om rättens tillstånd gäller 46 § andra stycket i tillämpliga delar.

46 §

Skall nedsättningsbeloppet helt eller delvis användas enligt 44 § andra stycket 2., 3. eller 4., får nedsättningsbeslutet ej verkställas utan rättens tillstånd.

Rättens tillstånd skall sökas senast två månader efter det nedsättningsbeslutet registrerats. Vid ansökningen skall vara fogade bevis att nedsättningsbeslutet registrerats och förteckning över bolagets kända borgenärer med angivande av postadress. Rätten skall kalla bolagets borgenärer, såväl kända som okända, med föreläggande för den som vill

(Dansk tekst)

sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav, må kapitalnedsættelsen ikke gennemføres. Overregistrator afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Stk. 2. Er anmeldelse om gennemførelse af aktiekapitalens nedsættelse ikke indgivet inden et år efter beslutningens registrering, mister denne sin gyldighed, og den i henhold til § 44, stk. 5, skete anmeldelse slettes af aktieselskabs-registeret.

(Foreløbig norsk tekst)

Gjør noen kreditor innen fristens utløp innsigelse mot kapitalnedsettelsen, kan den ikke settes i kraft før han har fått betaling eller betryggende sikkerhet. Hvorvidt tilbudt sikkerhet skal anses betryggende, kan forlanges avgjort av skifteretten.

Når fristen etter første ledd er utløpt, kan beslutningen om nedsettelse av aksjekapitalen settes i kraft ved at en erklæring om det blir registrert i handelsregisteret. Med erklæringen skal foruten andre nødvendige legitimasjoner følge en bevitnelse underskrevet av styret og revisor om at forholdet til kreditorene ikke er til hinder for ikraftsettelsen. Utbetaling til aksjeeiere kan først finne sted når kapitalnedsettelsen er trådt i kraft.

Er nedsettelsen av aksjekapitalen ikke anmeldt satt i kraft innen ett år etter at den er besluttet, bortfaller den og anmeldelsen av beslutningen om kapitalnedsettelse skal slettes av handelsregisteret.

§47.

Nedsættelse af aktiekapitalen ved indløsning af aktier efter bestemte regler (amortisation) kan finde sted uden proklama i henhold til § 46, når bestemmelse herom med angivelse af de nærmere regler for indløsningen er truffet i de ved selskabets stiftelse fastsatte vedtægter eller, for så vidt angår de ved en forhøjelse af aktiekapitalen udstedte aktier, i generalforsamlingens beslutning om forhøjelse eller dens bemyndigelse til besty-

§ 47

Nedsettelse av aksjekapitalen ved innløsning av aks jer etter bestemte regler (amortisasjon) kan gjennomføres av styret uten forutgående beslutning av generalforsamlingen og uten kreditorinnkalling etter § 46 i den utstrekning innløsningen skjer i henhold til forbehold i vedtektene og gjelder aksjer som er utstedt etter at forbeholdet ble tatt.

Nedsettelse av aksjekapitalen etter første ledd kan bare gjennomføres for så vidt det etter innløsningen er full dekning for den

(Foreløbig finsk tekst)

den som vill bestrida ansökningen, att sist viss dag, sedan tre månader förflutit, skriftligen hos domstolen anmäla detta vid äventyr att han eljest anses ha medgivit ansökningen. Kallelsen skall anslås på domstolens anslagstavla tre månader före inställelsedagen samt kungöras genom domstolens försorg i officiella tidningen två gånger, första gången två månader och andra gången sist en månad före inställelsedagen. Länsstyrelsen och alla kända borgenär skall genom domstolens försorg särskilt underrättas. Bestrides ej ansökningen av någon borgenär eller styrkes inför domstolen, att de borgenärer som hos domstolen bestritt ansökningen blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller att säkerhet, som av domstolen godkänts, ställts för deras fordringar, skall ansökningen bifallas.

Domstolen skall utan dröjsmål underrätta registreringsmyndigheten om ansökan som gjorts inom föreskriven tid och om beslut som meddelats med anledning av ansökningen.

Domstolens tillstånd till nedsättningens verkställande skall senast två månader sedan det vunnit laga kraft av bolaget anmälas för registrering. När registrering skett anses aktiekapitalet nedsatt.

Har ej ansökan om domstolens tillstånd gjorts inom den i 2 mom. angivna tiden eller har domstolen genom lagakraftvunnet beslut avslagit ansökan, skall registreringsmyndigheten förklara nedsättningsbeslutet förfallet samt, om det fordras, registrera en motsvarande ändring av bolagsordningen. Detsamma gäller om bolaget ej gjort anmälan för registrering som sägs i 4 mom.

47 §

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktiekapitalet kan nedsättas genom inlösen av aktier, dock icke under minimikapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösningen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning. Om förbehållet införts genom ändring av bolagsordningen, kan det endast avse aktier som kan tecknas först efter det att ändringen av bolagsordningen registrerats.

Nedsättning får ej ske så att full täckning

(Foreløbig svensk tekst)

bestrida ansökningen att sist viss dag, sedan tre månader förflutit, skriftligen hos rätten anmäla detta vid äventyr att han eljest anses ha medgivit ansökningen. Kallelsen skall anslås i rättens kansli tre månader före inställelsedagen samt kungöras genom rättens försorg i allmänna tidningarna två gånger, första gången två månader före inställelsedagen. Utmätningsmannen i orten och alla kända borgenärer skall genom rättens försorg särskilt underrättas. Bestrides ej ansökningen eller styrkes inför rätten, att de borgenärer som hos rätten bestritt ansökningen blivit till fullo förnöjda för sina fordringar eller att säkerhet, som av rätten godkännes, ställts för deras fordringar, skall ansökningen bifallas.

Rätten skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökan som gjorts inom föreskriven tid och om beslut som meddelats med anledning av ansökningen.

Rättens tillstånd till nedsättningens verkställande skall senast två månader sedan det vunnit laga kraft av bolaget anmälas för registrering. När registrering skett anses aktiekapitalet nedsatt.

Har ej ansökan om rättens tillstånd gjorts inom den i andra stycket angivna tiden eller har rätten genom lagakraftvunnet beslut avslagit ansökan, skall registreringsmyndigheten förklara nedsättningsbeslutet förfallet. Detsamma gäller om bolaget ej gjort anmälan för registrering som sägs i fjärde stycket.

47 §

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktiekapitalet kan nedsättas genom inlösen av aktier, dock ej under minimikapitalet. Förbehållet skall ange ordningen för inlösningen och inlösningsbeloppet eller grunderna för dess beräkning. Om förbehållet införs genom ändring av bolagsordningen, får det endast avse aktier som kan tecknas först efter det att ändringen registrerats.

Nedsättningen får ej ske så att full täckning ej finns för det nedsatta aktiekapitalet

(Dansk tekst)

reisen. Bestyrelsen kan vedtage de af nedsættelsen nødvendiggjorte vedtægtsændringer.

Stk. 2. Gennemførelse af en kapitalnedsættelse efter stk. 1 må kun finde sted, såfremt der efter nedsættelsen er fuld dækning for aktiekapitalen og den dertil svarende lovpligtige reservefond.

(Foreløbig norsk tekst)

nedsatte aksjekapital og den bundne egenkapital for øvrig.

Når aksjer er besluttet inniöst etter bestemmelsen i förste ledd, skal styret anmelde til handelsregisteret at aksjekapitalen er nedsatt og at vedtektene er endret tilsvarende. Når registrering har funnet sted trer kapitalnedsettelsen i kraft.

Kapitel 8.

Egne aktier.

§ 48.

Et aktieselskab må ikke mod vederlag erhverve egne aktier til eje eller pant. Et datterselskab må ikke erhverve aktier i moderselskabet til eje eller pant. Aftale i strid med disse bestemmelser er ugyldig. Ugyldigheden kan dog ikke gøres gældende mod en overdrager, som ikke havde eller burde have kundskab om, at aftalen var ugyldig.

Stk. 2. Bestemmelserne i 1. stk. er ikke til hinder for, at aktier erhverves ved overtagelse af bestående erhvervsvirksomhed gennem fusion eller på anden måde, ved retsforfølgning til dækning af selskabets fordring eller til opfyldelse af en selskabet påhvilende indløsningspligt efter §§ 136 og 172. Aktier, som er erhvervet på denne måde, skal afhændes, så snart det kan ske uden tab for selskabet og, såfremt aktien er erhvervet ved overtagelse af bestående virksomhed, senest inden to år. Såfremt afhændelse ikke kan ske, skal aktierne annulleres i forbindelse med en tilsvarende nedsættelse af aktiekapitalen.

Stk. 3. Den bankerne efter bankloven tilkommende adgang til at erhverve og belåne egne aktier berøres ikke af denne lov.

Kap. 8

Egne aksjer.

§ 48

Et aksjeselskap kan ikke mot vederlag erverve egne aksjer og det kan heller ikke ved avtale erverve pant i egne aksjer. Datterselskap kan ikke mot vederlag erverve aksjer i morselskap eller ved avtale erverve pant i slike aksjer. Avtale som er i strid med disse bestemmelser er ugyldig.

Bestemmelsene i første ledd er ikke til hinder for at aksjer erverves ved overtagelse av annen bedrift gjennom fusjon eller på annen måte, ved utløsning i henhold til § 119 annet ledd eller ved tvangsinndrivelse til dekning av selskapets fordring. Aksje som er ervervet på denne måte skal om den ikke slettes gjennom nedsettelse av aksjekapitalen, avhendes så snart det kan skje uten tap for selskapet, og senest innen to år dersom aksjen er ervervet ved overtakelse av armen bedrift eller i henhold til § 119.

Kapitel 9.

Selskabets ledelse.

§49.

Et aktieselskab skal have en bestyrelse bestående af mindst tre medlemmer. I selskaber med en aktiekapital på under 400.000 kr. kan bestyrelsen dog bestå af et eller to medlemmer, men i så fald skal der vælges mindst en suppleant.

Kap. 9

Selskapets ledelse.

§ 49

Et aksjeselskap skal ha et styre med minst tre medlemmer. Er selskapets aksjekapital mindre enn en million kroner kan styret bestå av ett eller to medlemmer, men i så fall skal det velges minst en varamann.

Styret velges av generalforsamlingen om

(Foreløbig finsk tekst)

ej finns för det nedsatta aktiekapitalet och övrigt bundet eget kapital. Beräkning därav skall ske på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår.

När enligt förbehållet blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas, skall ofördröjligen anmälas för registrering att aktiekapitalet nedsättes med motsvarande belopp. När reristrering skett, är aktiekapitalet nedsatt.

8 kap.

Egna **aktier**

48 §

Aktiebolag får ej mot vederlag förvärva eller såsom pant mottaga egen aktie eller aktie i bolagets moderbolag. Avtal i strid mot detta förbud är ogiltigt.

Vad i 1 mom. sägs utgör ej hinder för aktiebolag att vid övertagande genom fusion eller på annat sätt av affärsrörelse förvärva däri ingående aktie eller att inlösa aktie enligt 119 § 2 mom. eller att på auktion ropa för bolagets fordran utmätt aktie. Förvärvad aktie skall, om den ej indragits genom nedsättning av aktiekapitalet, avyttras så snart det kan ske utan förlust och beträffande aktie, som förvärvats vid övertagande av affärsrörelse eller enligt 119 §, senast två år efter förvärvet.

9 kap.

Bolagets ledning

49 §

Aktiebolag skall ha en styrelse bestående av minst tre ledamöter. Uppgår ej aktiekapitalet eller maximikapitalet till femhundratusen mark, kan dock styrelsen bestå av en eller två ledamöter, i vilket fall minst en suppleant skall finnas.

(Foreløbig svensk tekst)

och övrigt bundet eget kapital. Beräkning därav skall ske på grundval av fastställd balansräkning för nästföregående räkenskapsår.

När enligt förbehållet blivit bestämt att vissa aktier skall inlösas, skall utan dröjsmål anmälas för registrering att aktiekapitalet nedsättes med dessa aktiers sammanlagda nominella belopp. När registrering skett, är aktiekapitalet nedsatt.

8 kap.

Egna aktier

48 §

Aktiebolag får ej mot vederlag förvärva eller såsom pant mottaga egen aktie eller aktie i bolagets moderbolag. Avtal i strid med detta förbud är ogiltigt.

Vad i första stycket sägs utgör ej hinder för aktiebolag att vid övertagande genom fusion eller på annat sätt av affärsrörelse förvärva däri ingående aktie eller att på auktion inropa för bolagets fordran utmätt aktie. Förvärvad aktie skall, om den ej indragits genom nedsättning av aktiekapitalet, avyttras så snart det kan ske utan förlust och beträffande aktie, som förvärvats vid övertagande av affärsrörelse, senast två år efter förvärvet.

9 kap.

Bolagets ledning

49 §

Aktiebolag skall ha en styrelse bestående av minst tre ledamöter. Uppgår aktiekapitalet eller maximikapitalet ej till en miljon kronor, kan dock styrelsen bestå av en eller två ledamöter, i vilket fall minst en suppleant skall finnas.

(Dansk tekst)

Stk. 2. Bestyrelsen vælges af generalforsamlingen, jfr. dog § 59, stk. 3. Vedtægterne kan tillægge offentlige myndigheder eller andre ret til at udpege et eller flere medlemmer af bestyrelsen. Flertallet af bestyrelsens medlemmer skal dog vælges af generalforsamlingen.

Stk. 3. Et bestyrelsesmedlems hverv gælder for den tid, der er fastsat i vedtægterne. Valgperioden skal ophøre ved afslutningen af en ordinær generalforsamling, senest fire år efter valget.

Stk. 4. Lovens bestemmelser om bestyrelsesmedlemmer finder tilsvarende anvendelse på suppleanter for disse.

§50.

Et bestyrelsesmedlem kan til enhver tid udtræde af bestyrelsen. Meddelelse herom skal gives selskabets bestyrelse, og såfremt medlemmet ikke er valgt af generalforsamlingen, tillige den, som har udpeget ham. Et bestyrelsesmedlem kan til enhver tid afsættes af den, som har valgt eller udpeget ham.

Stk. 2. Ophører et bestyrelsesmedlems hverv før udløbet af valgperioden, eller opfylder han ikke længere betingelserne i § 52 for at være bestyrelsesmedlem, og er der ingen suppleant til at indtræde i hans sted, påhviler det de øvrige bestyrelsesmedlemmer at foranledige valg af et nyt medlem for det afgåede medlems resterende valgperiode. Hører valget under generalforsamlingen, kan valg af nyt bestyrelsesmedlem dog udskydes til næste ordinære generalforsamling, hvor bestyrelsesvalg skal finde sted, såfremt bestyrelsen er beslutningsdygtig med de tilbageværende medlemmer og suppleanter.

§51.

I selskaber med en aktiekapital på 400.000 kr. eller derover, skal bestyrelsen ansætte en direktion bestående af et eller flere medlemmer. I mindre selskaber kan bestyrelsen ansætte en direktion.

Stk. 2. I selskaber med en aktiekapital på 400.000 kr. eller derover, skal flertallet af bestyrelsens medlemmer bestå af personer, der ikke er direktører i selskabet.

(Foreløbig norsk tekst)

ikke valget etter § 59 hører under representantskapet. I vedtektene kan bestemmes at ett eller flere av styrets medlemmer, men ikke så mange som halvdelen, skal velges på annen måte.

Styremedlem gjør tjeneste i den tid som er fastsatt i vedtektene. Tjenestetiden skal bestemmes slik at den opphører ved avslutningen av en ordinær generalforsamling, senest i det fjerde regnskapsår etter valget.

Lovens bestemmelser om styremedlemmer får så langt de passer anvendelse på varamenn.

§ 50

Et styremedlem har rett til å tre tilbake selv om tjenestetiden ikke er ute. Om tilbaketreden skal styret underrettes og likeledes den som har valgt ham, dersom styremedlemmet ikke er valgt av selskapet. Medlem av styret kan også fjernes ved beslutning av den som har valgt ham.

Opphører vervet for et styremedlem før utløpet av tjenestetiden eller inntrer det for ham en hindring som nevnt i § 52, og varamann for ham ikke finnes, skal de øvrige styremedlemmer sørge for at det blir valgt nytt styremedlem for resten av hans tjenestetid. Hører valget under generalforsamlingen, kan det utstå til neste ordinære generalforsamling dersom styret er beslutningsdyktig med de gjenstående medlemmer og varamenn.

§ 51

I selskap med en aksjekapital på en million kroner eller mer skal styret tilsette administrerende direktør. I andre selskaper kan styret tilsette administrerende direktør.

(Foreløbig finsk tekst)

Styrelsen väljes av bolagsstämma eller, där detta följer av 59 § 4 mom., av förvaltningsrådet. I bolagsordningen kan bestämmas att en eller flera av styrelseledamöterna, dock icke så många som halva antalet, tillsättes i annan ordning.

Styrelsesledamots uppdrag gäller för tid som anges i bolagsordningen. Tiden skall bestämmas så att uppdraget upphör vid utgången av bolagsstämma för nyval under visst räkenskapsår eller vid visst räkenskapsårs utgång; räkenskapsåret skall vara senast det fjärde efter valet.

Vad i denna lag är stadgat om styrelseledamot skall i tillämpliga delar gälla om suppleant.

50 §

Även om den tid för vilken styrelseledamot blivit utsedd ej gått till ända, kan han avgå. Anmälan om avgång skall göras hos styrelsen och, om styrelseledamoten ej är vald på bolagsstämma, även hos den som tillsatt honom. Styrelseledamot kan skiljas från uppdraget genom beslut av den som utsett honom.

Upphör styrelseledamots uppdrag före utgången av den tid för vilken han blivit utsedd eller uppkommer för honom hinder enligt: 52 § att vara styrelseledamot och finnes ej suppleant, åligger det övriga styrelseledamöter att vidtaga åtgärd för val av ny ledamot för den återstående mandattiden. Ankommer valet på bolagsstämma kan därmed anstå till nästa ordinarie stämma, där val av styrelseledamot annars skall äga rum, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

51 §

I bolag, vars aktiekapital eller maximikapital uppgår til femhundratusen mark, skall styrelsen utse en verkställande direktör. I andra bolag kan styrelsen utse verkställande direktör.

Vad i denna lag är stadgat om verkställande direktör skall i tillämpliga delar gälla om suppleant.

(Foreløbig svensk tekst)

Styrelse väljes av bolagsstämma eller, om detta föreskrives i bolagsordningen, av förvaltningsrådet. I bolagsordningen kan föreskrivas att en eller flera av styrelseledamöterna, dock icke så många som halva antalet, tillsättes i annan ordning.

Styrelseledamots uppdrag gäller för tid som anges i bolagsordningen. Tiden skall bestämmas så att uppdraget upphör vid utgången av ordinarie bolagsstämma för nyval under visst räkenskapsår, senast det fjärde efter valet.

Vad i denna lag sägs om styrelseledamot skall i tilllämpliga delar gälla om suppleant.

50 §

Även om den tid för vilken styrelseledamot blivit utsedd ej gått till ända, kan han avgå. Anmälan om avgång skall göras hos styrelsen och, om styrelseledamot ej är vald på bolagsstämma, även hos den som tillsatt honom. Styrelseledamot kan skiljas från uppdraget genom beslut av den som utsett honom.

Upphör styrelseledamots uppdrag före utgången av den tid för vilken han blivit utsedd eller uppkommer för honom hinder enligt 52 § att vara styrelseledamot och finns ej suppleant, åligger det övriga styrelseledamöter att vidtaga åtgärd för val av ny ledamot för den återstående mandattiden. Ankommer valet på bolagsstämma kan det anstå till nästa ordinarie stämma, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

51 §

I bolag, vars aktiekapital eller maximikapital uppgår till en miljon kronor, skall styrelsen utse en verkställande direktör. I andra bolag kan styrelsen utse verkställande direktör.

Vad i denna lag sägs om verkställande direktör skall i tillämpliga delar gälla om suppleant för honom (vice verkställande direktör).

(Dansk tekst)

§52.

Bestyrelsesmedlemmer og direktører skal være myndige personer.

Stk. 2. Direktører og mindst halvdelen af bestyrelsens medlemmer skal have bopæl her i landet, medmindre handelsministeren undtager fra dette krav.

Stk. 3. I rederiaktieselskaber kan et enkeltm andsfirma eller et ansvarligt interessentskab dog være direktør forudsat, at indehaverne opfylder betingelserne i stk. 1 og 2 for at være direktør.

§53.

De enkelte medlemmer af selskabets bestyrelse og direktion skal ved deres indtræden i bestyrelsen eller direktionen give bestyrelsen meddelelse om deres beholdning af aktier i selskabet og i selskaber inden for samme koncern og senere give meddelelse om deres køb og salg af sådanne aktier. Meddelelserne skal indføres i en særlig protokol.

Stk. 2. Bestyrelsesmedlemmer og direktører må ikke udføre eller deltage i spekulationsforretninger vedrørende aktier i selskabet eller i selskaber inden for samme koncern.

§54.

Bestyrelsen forestår ledelsen af selskabets anliggender og skal sørge for en forsvarlig organisation af selskabets virksomhed. Findes der en direktion, forestås ledelsen af bestyrelsen og direktionen.

Stk. 2. Direktionen varetager den daglige ledelse af selskabet og skal derved følge de retningslinier og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den daglige ledelse omfatter ikke dispositioner, der efter selskabets forhold er af usædvanlig art eller størrelse. Sådanne dispositioner kan direktionen kun foretage efter særlig bemyndigelse fra bestyrelsen, medmindre bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for selskabets virksomhed. Bestyrelsen skal i så fald snarest muligt underrettes om den trufne disposition.

Stk. 3. Bestyrelsen skal påse, at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres på en efter selskabets forhold tilfredsstillende måde. Er der ansat en direktion, skal denne sørge for, at selskabets bogføring sker under

(Foreløbig norsk tekst)

52

Styremedlem og administrerende direktør må være myndig.

Om ikke Kongen dispenserer skal administrerende direktør og minst halvdelen av styrets medlemmer være bosatt i riket.

§ 53

De enkelte medlemmer av styret og administrerende direktør skal når funksjons- eller tjenestetiden begynner, gi styret melding om hvor mange aksjer de eier i selskapet og i selskaper innenfor samme konsern. Melding skal også gis om kjøp og salg av aksjer som finner sted senere. Meldingene skal innføres i en særlig protokoll.

§ 54

Forvaltningen av selskapets anliggender hører under styret som skal sørge for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Har selskapet administrerende direktør, hører forvaltningen under styret og administrerende direktør.

Administrerende direktør forestår den daglige ledelse og skal derunder følge de retningslinjer og anvisninger styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av usedvanlig art eller stor betydning. Slike saker kan administrerende direktør avgjøre bare om styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Styret har plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Administrerende direktør skal sørge for at selskapets bokføring er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

(Foreløbig finsk tekst)

52 §

Styrelsesledamot och verkställande direktör skall vara myndiga.

Verkställande direktör och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta i Finland, om ej handels- och industriministeriet tillåter annat.

53 §

Styrelseledamot och verkställande direktör skall när de tillträder meddela styrelsen sitt innehav av aktier i bolaget och i bolag inom samma koncern, om innehavet ej framgår av aktieboken. Senare köp och försäljningar av sådana aktier skall inom en månad meddelas, om de ej dessförinnan anmälts till införing i aktieboken. Meddelandena skall införas i en särskild förteckning.

54 §

Förvaltningen av bolagets angelägenheter ankommer på styrelsen, som svarar för en tillfredsställande organisation av bolagets verksamhet. Finns verkställande direktör, ankommer förvaltningen på styrelsen och verkställande direktör enligt stadgandena i 2 och 3 mom. samt vad i övrigt föreskrives i denna lag.

Verkställande direktör skall sköta den löpande förvaltningen och därvid följa de riktlinjer och anvisningar styrelsen givit. Till den löpande förvaltningen hör ej åtgärder, som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är av osedvanlig beskaffenhet eller stor betydelse. Sådana åtgärder får verkställande direktör vidtaga endast om han därtill bemyndigats av styrelsen eller om styrelsens beslut ej kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I sådant fall skall styrelsen så snart det kan ske underrättas om åtgärden.

Styrelsen skall tillse att organisationen beträffande bokföringen och medelsförvalt-

(Foreløbig svensk tekst)

52 §

Styrelseledamot och verkställande direktör skall vara myndiga.

Verkställande direktör och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta i Sverige om ej Konungen, eller myndighet Konungen förordnar, tillåter annat.

53 §

Styrelseledamot och verkställande direktör skall när de tillträder meddela styrelsen sitt innehav av aktier i bolaget och i bolag inom samma koncern, om innehavet ej framgår av aktieboken. Senare köp och försäljningar av sådana aktier skall inom en månad meddelas, om de ej dessförinnan anmälts till införing i aktieboken. Meddelande skall införas i en särskild förteckning.

54 §

Förvaltningen av bolagets angelägenheter ankommer på styrelsen, som svarar för en tillfredsställande organisation av bolagets verksamhet. Finns verkställande direktör, ankommer förvaltningen på styrelsen och verkställande direktör enligt bestämmelserna i andra och tredje styckena samt vad i övrigt föreskrives i denna lag.

Verkställande direktör skall sköta den löpande förvaltningen och därvid följa de riktlinjer och anvisningar styrelsen givit. Till den löpande förvaltningen hör ej åtgärder, som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är av osedvanlig beskaffenhet eller stor betydelse. Sådana åtgärder får verkställande direktör vidtaga endast om han därtill bemyndigats av styrelsen eller om styrelsens beslut ej kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I sådant fall skall styrelsen så snart det kan ske underrättas om åtgärden.

Styrelsen skall tillse att organisationen beträffande bokföringen och medelsförvalt-

(Dansk tekst)

iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde.

Stk. 4. Prokura kan kun meddeles af bestyrelsen.

§55.

Bestyrelsen i et moderselskab er pligtig at underrette bestyrelsen for et datterselskab, så snart et koncernforhold er etableret. Et datterselskabs bestyrelse skal give moderselskabet de oplysninger, som er nødvendige for vurderingen af koncernens stilling og resultatet af koncernens vrksomhed.

§56.

Bestyrelsen vælger selv sin formand, medmindre andet er bestemt i vedtægterne. Ved stemmelighed afgøres valg ved lodtrækning. En direktør må ikke vælges til formand.

Stk. 2. Formanden træffer bestemmelse om indkaldelse af bestyrelsens møder. Møde skal i øvrigt afholdes på forlangende af et medlem af bestyrelsen eller af en direktør. En direktør har, selv om han ikke er medlem af bestyrelse, ret til at være til stede og udtale sig ved bestyrelsens møder, medmindre bestyrelsen i de enkelte tilfælde træffer anden bestemmelse.

Stk. 3. Over forhandlingerne i bestyrelsen skal der føres en protokol, der underskrives af samtlige tilstedeværende medlemmer. Et bestyrelsesmedlem og en direktør, der ikke er enig i bestyrelsens beslutning, har ret til at forlange sin mening indført i protokollen.

§57.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når flertallet af samtlige medlemmer er til stede, for så vidt der ikke efter vedtægterne stilles større krav. Beslutning må dog ikke tages, uden at så vidt muligt samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft adgang til at deltage i sagens behandling. Har et medlem af bestyrelsen på grund af sygdom, bortrejse el. lign. mere varigt forfald, og er der valgt en suppleant, skal der gives denne adgang til delta-

(Foreløbig norsk tekst)

§ 55

Når et konsernforhold er inntrådt, skal morselskapets styre snarest underrette styret i datterselskapet. Datterselskapets styre er pliktig til å gi styret for morselskapet de opplysninger som er nödvendig for vurdering av konsernets stilling og resultatet av konsernets virksomhet.

§ 56

Styret skal ha en formann. Er ikke annet bestemt i vedtektene eller av det selskapsorgan som velger styret, skal styret velge formann. Ved stemmelikhet afgj øres valget ved loddtrekning. Administrerende direktør kan ikke velges til formann i styret.

Formannen skal sørge for at styret holder møte så ofte som nødvendig. Medlem av styret og administrerende direktør kan kreve at styret sammenkalles. Om styret ikke for det enkelte tilfelle bestemmer annet, har administrerende direktør rett til å være til stede og til å uttale seg på styremønter, selv om han ikke er medlem av styret.

Ved styremøter skal føres protokoll som underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styremedlem eller administrerende direktør som ikke er enig i styrets beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.

§ 57

Styret er beslutningsdyktig når mer enn halvdelen av samtlige medlemmer er til stede, om ikke vedtektene stiller strengere krav. Styret kan dog ikke treffe beslutning med mindre alle medlemmer av styret så vidt mulig er gitt anledning til å delta i sakens behandling. Har et styremedlem forfall og det finnes varamann for ham, ska varamannen gis anledning til å møte.

Som styrets beslutning gjelder, for så vidt

(Foreløbig finsk tekst)

ningen även innefattar en tillfredsställande kontroll. Verkställande direktör skall sörja för att bolagets bokföring fullgöres i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen skötes på ett betryggande sätt.

55 §

Om aktiebolag blivit moderbolag, skall styrelsen meddela detta til styrelsen för dotterbolaget. Dotterbolags styrelse skall meddela styrelsen för moderbolaget de upplysningar, som fordras för beräkningen av koncernens ställning och resultat av koncernens verksamhet.

56 §

Inom styrelsen skall en ledamot vara ordförande. Om ej annat föreskrives i bolagsordningen eller beslutas av det bolagsorgan som utser styrelsen, väljer styrelsen ordförande. Vid lika röstetal avgöres val genom lottning. Verkställande direktör får ej utses till ordförande.

Ordföranden skall tillse att sammanträden hålles när så erfordras. Såväl styrelseledamot som verkställande direktör äger påkalla att styrelsen sammankallas. Verkställande direktör har, även om han ej är styrelseledamot, rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden, om ej styrelsen för visst fall bestämmer annat.

Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll, som undertecknas av ordföranden och, om styrelsen består av flera ledamöter, den ledamot styrelsen därtill utser. Styrelseledamot och verkställande direktör är berättigade att få avvikande mening antecknad till protokollet. Protokollen skall föras i nummerföljd och förvaras på betryggande sätt.

57 §

Styrelsen är beslutför, om flera än hälften av hela antalet styrelseledamöter eller det högre antal som föreskrives i bolagsordningen är närvarande. Beslut får dock icke fattas, om ej såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling. Har styrelseledamot förfall och finnes suppleant, som skall inträda i hans ställe, skall denne beredas tillfälle därtill.

Såsom styrelsens beslut gäller, om ej bo-

(Foreløbig svensk tekst)

ningen även innefattar en tillfredsställande kontroll. Verkställande direktör skall sörja för att bolagets bokföring fullgöres i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen skötes på ett betryggande sätt.

55 §

Om aktiebolag blivit moderbolag, skall styrelsen meddela detta till styrelsen för dotterbolaget. Dotterbolagets styrelse skall meddela styrelsen för moderbolaget de upplysningar, som fordras för beräkningen av koncernens ställning och resultatet av koncernens verksamhet.

56 §

Inom styrelsen skall en ledamot vara ordförande. Om ej annat föreskrives i bolagsordningen eller beslutas av bolagsstämman, väljer styrelsen ordförande. Vid lika röstetal avgöres valet genom lottning. Verkställande direktör får ej utses till ordförande.

Ordföranden skall tillse att sammanträdan hålles när så fordras. Styrelseledamot och verkställande direktör kan fordra att styrelsen sammankallas. Verkställande direktör har, även om han ej är styrelseledamot, rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden, om ej styrelsen för visst fall bestämmer annat.

Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll, som undertecknas eller justeras av ordföranden och, om styrelsen består av flera ledamöter, den ledamot styrelsen därtill utser. Styrelseledamot och verkställande direktör är berättigade att få avvikande mening antecknad till protokollet. Protokollen skall föras i nummerföljd och förvaras på betryggande sätt.

57 §

Styrelsen är beslutför, om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter eller det högre antal som föreskrives i bolagsordningen är närvarande. Beslut får dock icke fattas, om ej såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling. Har styrelseledamot förfall och finns suppleant, som skall inträda i hans ställe, skall denne beredas tillfälle därtill.

(Dansk tekst)

geise i bestyrelsens møder, så længe forfaldet varer.

Stk. 2. De i bestyrelsen behandlede anliggender afgøres, for så vidt der ikke efter vedtægterne kræves særligt stemmeflertal, ved simpelt stemmeflertal. Det kan i vedtægterne bestemmes, at formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

§ 58.

Et bestyrelsesmedlem eller en direktør må ikke deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem selskabet og ham selv eller om søgsmål mod ham selv, eller om aftale mellem selskabet og tredjemand eller søgsmål mod tredjemand, hvis han deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod selskabets.

§59.

Vedtægterne kan bestemme, at der foruden bestyrelsen skal være et repræsentantskab. Dette vælges af generalforsamlingen. Vedtægterne kan bestemme, at et eller flere medlemmer skal udpeges på anden måde, men flertallet af repræsentantskabets medlemmer skal dog vælges af generalforsamlingen.

Stk. 2. Repræsentantskabet skal bestå af mindst fem medlemmer. Direktører og bestyrelsesmedlemmer må ikke være medlem af repræsentantskabet. Vedtægterne skal indeholde nærmere bestemmelse om repræsentantskabets sammensætning og medlemmernes funktionstid.

Stk. 3. Repræsentantskabet skal føre tilsyn med bestyrelsens og direktionens forvaltning af selskabets anliggender. Vedtægterne kan bestemme, at bestyrelsen så vidt muligt på forhånd skal gøre repræsentantskabet bekendt med visse nærmere angivne foranstaltninger, der ikke omfattes af den daglige ledelse. Vedtægterne kan endvidere bestemme, at valg af bestyrelse og fastsættelse af bestyrelsesmedlemmernes vederlag foretages af repræsentantskabet. Andre beføjelser kan ikke tillægges repræsentantskabet.

Stk. 4. De i §§ 50, 52-53, 56-58, 62, 64, 103, stk. 2, 115, 140 og 143-146 indeholdte regler om bestyrelsen og bestyrelsesmedlem-

(Foreløbig norsk tekst)

ikke vedtektene krever særlig flertall, det som de fleste stemmer blant de møtende er avgitt for, eller ved stemmelikhet det som møtelederen har stemt for. De som stemmer for en beslutning må dog alltid utgjøre mer enn en tredjedel av samtlige styremedlemmer.

§ 58

Medlem av styret eller administerende direktør må ikke delta i behandlingen av spörsmål om avtale mellom ham selv og selskapet eller om avtale mellom selskapet og tredjemann som han har en vesentlig interesse i, som kan være stridende mot selskapets. Det som her er bestemt gjelder tilsvarende om söksmål.

§ 59

Vedtektene kan bestemme at selskapet skal ha et representantskap.

Representantskapet skal bestå av minst tre medlemmer. Medlem av styret og administrerende direktør kan ikke være medlem av representantskapet. Det som er bestemt om styremedlemmer i § 4 nr. 6 og § 52 og om varamenn i § 49 fjerde ledd får tilsvareden anvendelse.

Representantskapet velges av generalforsamlingen. Bestemmelsens i § 49 annet ledds annet punktum og tredje ledd og § 50 får tilsvarende anvendelse.

Representantskapet skal føre tilsyn med styrets og administrerende direktørs forvaltning av selskapets anliggender og gi uttalelse til generalforsamlingen om hvorvidt selskapets årsoppgjør bør godkjennes og om styrets forslag til anvendelse av overskuddet. Representantskapet skal gis opplysning om forretningens drift i den utstrekning det finner det nødvendig og forholdene tillåter det. Er ikke annet bestemt i vedtektene, velges styret av representantskabet. Vedtektene kan videre bestemme at det til visse arter forretninger som ikke hører under den daglige ledelse, skal kreves samtykke av representantskapet. Andre beføyeiser kan ikke legges til representantskapet med mindre loven særlig hjemler det.

(Foreløbig finsk tekst)

lagsordningen föreskriver särskild röstpluralitet, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta röstande förenar sig, eller vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden.

58 §

Ledamot av styrelsen eller verkställande direktör får ej handlägga fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller får han handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, om han däri har ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Med avtal jämställes rättegång eller annan talan.

59 §

I bolagsordningen kan föreskrivas, att bolaget skall ha ett förvaltningsråd.

Förvaltningsrådet skall bestå av minst fem ledamöter. Verkställande direktör eller styrelseledamot får ej vara ledamot av förvaltningsrådet. Vad i 4 § 6 p. stadgas om styrelse skall äga motsvarande tillämpning på förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådet väljs av bolagsstämma. Vad i 49 § 2-4 mom. samt 50 och 52 §§ stadgas om styrelsen skall äga motsvarande tillämpning på förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådet skall övervaka styrelsens och verkställande direktörs skötsel av bolagets angelägenheter och till ordinarie bolagsstämma avge utlåtande med anledning av årsredovisningen och revisorernas berättelse. Styrelsen och verkställande direktör skall ge förvaltningsrådet erforderliga upplysningar angående bolagets förvaltning. Om ej annat stadgas i bolagsordningen, skall förvaltningsrådet välja styrelse och bestämma styrelseledamöternas arvode. I bolagsordningen kan föreskrivas, att vissa till sin art angivna åtgärder utanför den löpande förvaltningen ej får av styrelsen företagas utan förvaltningsrådets samtycke. Andra befogenheter får ej ges åt förvaltningsrådet, med mindre annat följer av stadgandena i denna lag.

(Foreløbig svensk tekst)

Såsom styrelsens beslut gäller, om bolagsordningen ej föreskriver särskild röstpluralitet, den mening för vilken vid sammanträde mer än hälften av de närvarande röstar eller vid lika röstetal den mening som biträdes av ordföranden. Om ej annat föreskrives i bolagsordningen skall de som röstar för beslutet dock utgöra mer än en tredjedel av hela antalet styrelseledamöter.

58 §

Ledamot av styrelsen eller verkställande direktör får ej handlägga fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller får han handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, om han däri har ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Med avtal jämställes rättegång eller annan talan.

59 §

I bolagsordningen kan föreskrivas, att ett förvaltningsråd skall tillsättas.

Förvaltningsrådet består av minst fem ledamöter. Verkställande direktör eller styrelseledamot får ej vara ledamot av förvaltningsrådet. I bolagsordningen skall intagas bestämmelser angående förvaltningsrådets sammansättning och ledamöternas mandattid.

Förvaltningsrådet skall övervaka styrelsens och verkställande direktörens skötsel av bolagets angelägenheter och till bolagsstämma lämna sådana uppgifter med anledning av förvaltningen eller årsredovisningen som bör komma till aktieägarnas kännedom. Styrelsen och verkställande direktören skall för nu angivna ändamål ge förvaltningsrådet erforderliga upplysningar. I bolagsordningen kan föreskrivas att förvaltningsrådet väljer styrelsen och att styrelsen skall såvitt möjligt på förhand lämna förvaltningsrådet meddelande om vissa till sin art angivna åtgärder utanför den löpande förvaltningen. Rörande befogenhet att sammankalla bolagsstämma stadgas i 72 § sista stycket. Andra befogenheter än som anges i detta stycke får ej ges åt förvaltningsrådet.

Vad i 10 § fjärde stycket, 49 § andra, tredje och fjärde styckena samt 50, 52, 56, 57, 64, 115, 131, 140, 143, 144 och 145 §§

(Dansk tekst)

mer finder tilsvarende anvendelse på repræsentantskabet og dets medlemmer.

§ 60.

Bestyrelsen repræsenterer selskabet udadtil og tegner dets firma.

Stk. 2. Medlemmer af bestyrelsen, direktører og andre kan af bestyrelsen bemyndiges til at tegne selskabets firma, for så vidt ikke andet er bestemt i vedtægterne. Bestemmelserne i § 52 og § 58 finder tilsvarende anvendelse på sådanne tegningsberettigede, som ikke er medlem af bestyrelsen eller direktionen.

Stk. 3. Tegningsretten kan begrænses således, at den kun kan udøves af flere i forening. Anden begrænsning i tegningsretten kan ikke registreres.

Stk. 4. Bestyrelsen kan til enhver tid tilbagekalde en bemyndigelse til at tegne selskabets firma.

§ 61.

Selv om en direktør ifølge den registrerede tegningsregel kun kan tegne selskabet i forening med andre, kan han dog altid binde selskabet ved retshandler, der falder inden for hans område efter reglerne i § 54.

§ 62.

Bestyrelsen, direktionen eller andre, der har bemyndigelse til at tegne selskabet, må ikke disponere på en sådan måde, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe visse aktionærer eller andre en utilbørlig fordel på andre aktionærers eller selskabets bekostning.

Stk. 2. Bestyrelsen, direktionen eller andre, der er bemyndiget til at repræsentere selskabet, må ikke efterkomme generalforsamlingsbeslutninger eller beslutninger af andre selskabsorganer, for så vidt beslutningen måtte være ugyldig som stridende mod denne lov eller selskabets vedtægter.

§ 63.

Har den, der efter reglerne i §§ 60-61 handler på selskabets vegne, overskredet sin beføjelse, er retshandlen ikke bindende for selskabet, såfremt medkontrahenten indså

(Foreløbig norsk tekst)

For øvrig får bestemmelsene i §§ 56, 57, 58, 62, 76 og 89 tilsvarende anvendelse på representantskapet og dets medlemmer.

§ 60

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Rett for styremedlem, administrerende direktør eller andre til å tegne selskapets firma kan gis av styret, for så vidt ikke annet er bestemt i vedtektene. Det som gjelder for administrerende direktør etter § 52 og 58, får tilsvarende anvendelse på firmategner som ikke er styremedlem eller administrerende direktør.

Styret kan bestemme at rett til å tegne selskapets firma bare kan utøves av flere i fellesskap. Armen innskrenkning i retten til å tegne firmaet kan ikke registreres.

Rett til å tegne selskapets firma kan styret når som helst kalle tilbake.

§ 61

Administrerende direktør kan alltid representere selskapet utad i anliggender som faller innenfor hans myndighet etter § 54.

§ 62

Styret og andre som representerer selskapet, må ikke treffe tiltak som åpenbart er egnet til å gi visse aksjeeiere eller tredjemann en utilbörlig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning.

Styret og andre som representerer selskapet, må ikke etterkomme beslutning av generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som finnes å være ugyldig som stridende mot denne lov eller vedtektene.

§ 63

Har noen som etter §§ 60 eller 61 representerer selskapet utad, ved rettshandel på vegne av selskapet overskredet sin myndighet, er rettshandelen ikke bindende for sel-

(Foreløbig finsk tekst)

Vad i 56-58, 62, 64, 89 och 149 §§ är stadgat om styrelse och styrelseledamot galler i tillämpliga delar om förvaltningsrådet och dess ledamöter.

60 §

Styrelsen företräder bolaget utåt och tecknar dess firma.

Bemyndigande för styrelseledamot, verkställande direktör eller annan att teckna bolagets firma kan meddelas av styrelsen, om ej förbud däremot intagits i bolagsordningen. Vad i 52 och 58 §§ är stadgat gäller även i fråga om firmatecknare, som ej är styrelseledamot eller verkställande direktör.

Styrelsen kan föreskriva att rätten till firmateckning får av två eller flera personer utövas endast i förening. Annan inskränkning i rätten att teckna firman får ej registreras.

Styrelsen kan när som helst återkalla bemyndigande att teckna bolagets firma.

61 §

Verkställande direktör kan alltid företräda bolaget beträffande åtgärd, som enligt 54 § ankommer på honom.

62 §

Styrelsen eller annan ställföreträdare för bolaget får ej företaga rättshandling eller annan åtgärd som uppenbarligen är ägnad att bereda otillbörlig fördel åt aktieägare eller annan, til skada för bolaget eller annan aktieägare.

Ställföreträdare får ej efterkomma beslut av bolagsstämman eller annan bolagsorgan, om det finnes såsom stridande mot denna lag eller bolagsordningen ej vara gällande.

63 §

Har ställföreträdare som företagit rättshandling för bolaget överskridit sin befogenhet, är rättshandlingen ej gällande mot bolaget, om den mot vilken rättshandlingen fö-

(Foreløbig svensk tekst)

sägs om styrelse och styrelseledamot gäller i tillämpliga delar om förvaltningsrådet och dess ledamöter.

60 §

Styrelsen företräder bolaget utåt och tecknar dess firma.

Bemyndigande för styrelseledamot, verkställande direktör eller annan att teckna bolagets firma kan meddelas av styrelsen, om ej förbud däremot intagits i bolagsordningen. I fråga om firmatecknare, som ej är styrelseledamot eller verkställande direktör, gäller vad i 52 och 58 §§ sägs om verkställande direktör.

Styrelsen kan föreskriva att rätten till firmateckning får av två eller flera personer utövas endast i förening. Annan inskränkning i rätten att teckna firman får ej registreras.

Styrelsen kan när som helst återkalla bemyndigande att teckna bolagets firma.

61 §

Verkställande direktör äger alltid företräda bolaget beträffande åtgärd, som enligt 54 § ankommer på honom.

62 §

Styrelsen eller annan ställföreträdare för bolaget får ej företaga rättshandling eller annan åtgärd som uppenbarligen är ägnad att bereda otillbörlig fördel åt aktieägare eller annan, till skada för bolaget eller annan aktieägare.

Ställföreträdare får ej heller efterkomma föreskrift av bolagsstämman eller annat bolagsorgan, om den finnes såsom stridande mot denna lag eller bolagsordningen ej vara gällande.

63 §

Har ställföreträdare som företagit rättshandling för bolaget överskridit sin befogenhet, är rättshandlingen ej gällande mot bolaget, om den mot vilken rättshandlingen

(Dansk tekst)

eller burde indse, at en sådan overskridelse forelå.

§64.

Bestyrelsesmedlemmer og direktører kan lønnes såvel med fast vederlag som med andel i årets nettofortjeneste (tantieme), men ikke med andel i bruttoindtægten eller i bruttofortjenesten af driften. For bestyrelsesmedlemmernes vedkommende skal reglerne for tantiemens fastsættelse fremgå af vedtægterne.

Stk. 2. De samlede tantiemebeløb må ikke overstige det beløb, der er til rådighed, efter at underskud fra tidligere år er dækket og de i denne lov påbudte henlæggelser har fundet sted.

Stk. 3. Går et aktieselskab konkurs, eller er et aktieselskab under likvidation efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber, skal bestyrelsesmedlemmer og direktører, selv om de har været i god tro, tilbagebetale, hvad de i de sidste fem år før konkursdekretet eller beslutningen om likvidation har oppebåret som tantieme, forudsat at selskabet var insolvent, da tantiemen blev fastsat.

Kapitel 10.

Generalforsamling.

§65.

Aktionærernes ret til at træffe beslutning i selskabet udøves på generalforsamlingen.

Stk. 2. Enhver aktionær har ret til at møde på generalforsamlingen og tage ordet

(Foreløbig norsk tekst)

skapet dersom medkontrahenten innså eller burde innse at myndigheten ble overskredet.

§ 64

Godtgjørelse til medlemmer av styret og representantskap fastsettes av generalforsamlingen.

Styremedlem, administrerende direktør eller noen av deres underordnede eller representantskapsmedlem må ikke i anledning av rettshandel for selskapet ta imot godtgjørelse fra andre enn selskapet og heller ikke godtgjørelse som medkontrahenten eller representant for denne har betinget hos selskapet. Representantskapsmedlem og styremedlem som ikke deltar i den daglige ledelse, kan dog opptre som mellommann overfor selskapet mot vanlig mellommannsgodtgjørelse for så vidt angår forretninger som inngår under mellommannsvirksomhet som vedkommende driver som næring, forutsatt at han ikke ved anledningen også representerer selskapet. Godtgjørelse som ikke må mottas av styremedlem eller administrerende direktør, må heller ikke mottas av deres ektefelle eller noen som er beslektet eller besvogret med dem i rett opp- eller nedstigende linje eller av selskap som noen i dette ledd nevnt person har en fremtredende interesse i.

Godtgjørelse som er avtalt eller mottatt i strid med bestemmelse i annet eller tredje ledd, tilfaller aksjeselskapet.

Det kan ikke treffes bestemmelse om at godtgjørelse (herunder kontorholdsgodtgjørelse) til styremedlem, administrerende direktør eller representantskapsmedlem helt eller delvis skal beregnes av selskapets produksjon, omsetning, inntekter, utgifter, driftsmidler eller overskudd som ikke er nettooverskudd. Dettte gjelder dog ikke bestemmelse om godtgjørelse for en termin som er utløpt på den tid bestemmelsen treffes.

Kap. 10

Generalforsamlingen.

§ 65

Aksjeeiernes rett til å treffe beslutninger i selskapet utøves gjennom generalforsamlingen.

I vedtektene kan bestemmes at aksjeeiere

(Foreløbig finsk tekst)

retogs insåg eller bort inse att befogenheten överskreds.

64 §

Om efter ansökningen om bolagets registrering verkställande direktör eller suppleant för honom utses eller ändring sker beträffande deras hemvist, skall detta ofördröjligen anmälas för registrering. Beträffande anmälan, rörande styrelseledamot och firmatecknare skall iakttagas vad därom är särskilt föreskrivet.

(Foreløbig svensk tekst)

företogs insåg eller bort inse att befogenheten överskreds.

64 §

Om efter ansökningen om bolagets registrering verkställande direktör eller suppleant för honom utses eller ändring sker beträffande rätten att teckna bolagets firma eller beträffande styrelseledamöter eller styrelsesuppleanter eller verkställande direktör eller suppleant för honom eller firmatecknare eller deras hemvist eller bolagets postadress, skall detta genast anmälas för registrering. Rätt att göra anmälan tillkommer även den som beröres av anmälningen.

10 kap.

Bolagsstämma

65 §

Aktieägarnas rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas vid bolagsstämma.

10 kap.

Bolagsstämma

65 §

Aktieägarnas rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas vid bolagsstämma.

I bolagsordningen kan bestämmas att aktieägare förr att få deltaga i bolagsstämman

(Dansk tekst)

dér. Vedtægterne kan bestemme, at en aktionær, for at kunne møde på generalforsamlingen, skal have anmeldt sin deltagelse hos selskabet en vis tid, dog højst tre dage før generalforsamlingen.

§ 66.

Aktionæren har ret til at møde på generalforsamlingen ved fuldmægtig og kan møde sammen med en rådgiver.

Stk. 2. Fuldmægtigen skal fremlægge skriftlig og dateret fuldmagt. Denne kan ikke gives for længere tid end fem år.

§67.

Enhver aktie skal give stemmeret. Vedtægterne kan bestemme, at visse aktiers stemmeværdi forøges, dog ikke ud over ti gange stemmeværdien af nogen anden aktie eller aktiebeløb af samme størrelse.

Stk. 2. Vedtægterne kan endvidere bestemme, at en aktionær, der har erhvervet aktier ved overdragelse, ikke skal kunne udøve stemmeret for de pågældende aktier før udløbet af en vis tid, dog højst tre måneder efter, at han er noteret i aktiebogen eller har anmeldt og dokumenteret sin erhvervelse.

Stk. 3. For egne aktier samt for et datterselskabs aktier i moderselskabet kan stemmeret ikke udøves. Sådanne aktier medregnes ikke, når der til en beslutnings gyldighed eller udøvelse af en beføjelse kræves samtykke af samtlige aktionærer eller en vis stemmeflerhed enten af de på generalforsamlingen repræsenterede aktier eller af selskabets hele aktiekapital.

Stk. 4. En aktionær må ikke selv, ved fuldmægtig eller som fuldmægtig for andre, deltage i afstemning på generalforsamlingen om søgsmål mod ham selv eller om hans eget ansvar over for selskabet og heller ikke om søgsmål mod andre eller andres ansvar, hvis han deri har en betydeligere interesse, der kan være stridende mod selskabets.

(Foreløbig norsk tekst)

som ønsker å delta i generalforsamlingen, skal melde seg hos selskapet innen en bestemt frist som angis i innkallingen og som ikke skal utløpe tidligere enn fem dager før generalforsamlingen.

§ 66

Aksjeeier har rett til å møte ved fullmektig på generalforsamlingen. Fullmektigen skal fremlegge skriftlig og datert fullmakt. Fullmakten kan ikke gis lenger gyldighetstid enn fem år.

Aksjeeier har rett til å ta med en rådgiver på generalforsamlingen.

§ 67

I generalforsamlingen gir hver aksje en stemme om ikke annet følger av denne lov eller av vedtektene. I vedtektene kan bestemmes at aksjer som overdras til ny eier, ikke skal gi stemmerett før det er gått en viss tid, men ikke mer enn tre måneder, etter at ervervet er anmeldt til selskapet.

Slik aksje skal ikke medregnes når en beslutning krever samtykke fra samtlige aksjeeiere eller en viss del av aksjene eller når en rett kan utöves bare av eierne av en viss del av selskapets aksjer.

Ingen kan selv eller ved fullmektig eller som fullmektig delta i avstemming på generalforsamlingen om søksmål mot seg selv eller om eget ansvar overfor selskapet og heller ikke om søksmål mot andre eller andres ansvar dersom han har en vesentlig interesse i saken som kan være stridende mot selskapets.

(Foreløbig finsk tekst)

66 §

Aktieägare kan vid bolagsstämma utöva sin rätt genom ombud. Ombudet skall förete skriftlig dagtecknad fullmakt. Fullmakt galler högst fem år från utfärdandet.

Aktieägare kan vid bolagsstämma anlita biträde.

67 §

Varje aktie har en röst vid bolagsstämma, om ej annat följer av denna lag. I bolagsordningen kan dock föreskrivas att aktier skall ha olika röstvärde, varvid röstvärdet för någon aktie ej får överstiga tio gånger röstvärdet för annan aktie. I bolagsordningen kan även föreskrivas, att den som förvärvat aktie genom överlåtelse ej får rösta för aktien förrän viss tid högst tre månader förflutit från det han anmält och styrkt sitt förvärv.

Rösträtt på bolagsstämman kan icke utövas för aktie, som tillhör bolaget eller dess dotterbolag. Sådan aktie skall ej medräknas när för besluts giltighet eller för utövning av viss rättighet fordras samtycke av samtliga aktieägare eller viss röstpluralitet av de vid bolagsstämma företrädda aktierna eller av bolagets samtliga aktier.

Aktieägare får ej själv eller genom ombud rösta vid bolagsstämma i fråga om att föra talan mot honom eller att befria honom från skadeståndsansvar eller annan förpliktelse gentemot bolaget, ej heller i fråga om talan mot eller befrielse från förpliktelse för annan, när aktieägaren i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets. Vad nu sagts beträffande aktieägare gäller även beträffande ombud för aktieägare.

(Foreløbig svensk tekst)

skall föranmäla sig hos bolaget senast viss dag, högst fem dagar före stämman. Denna dag, som ej får vara söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton eller julafton, skall anges i kallelse till stämman.

66 §

Frånvarande aktieägares rätt vid bolagsstämma kan utövas genom ombud med skriftlig dagtecknad fullmakt. Fullmakt gäller högst fem år från utfärdandet.

Aktieägare kan vid bolagsstämma medföra ett biträde.

67 §

Varje aktie har en röst vid bolagsstämma, om ej annat följer av denna lag. Ingen kan dock rösta för egna och andras aktier för sammanlagt mer än en femtedel av de på stämman företrädda aktierna.

I bolagsordningen kan intagas bestämmelser som avviker från vad i första stycket sägs. Dock får, om aktierna skall ha olika röstvärde, ingen aktie ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för annan aktie. Ej heller kan aktieägare genom bestämmelse i bolagsordningen uteslutas från rösträtt i vidare mån än så att den som förvärvat aktie genom överlåtelse ej får rösta förrän viss tid högst tre månader förflutit från det han anmält och styrkt sitt förvärv.

Rösträtt på bolagsstämman kan icke utövas för aktie som tillhör bolaget eller dess dotterbolag. Sådan aktie skall ej medräknas när för giltigheten av beslut eller utövandet av befogenhet fordras samtycke av ägare till alla eller viss del av aktierna i bolaget.

Aktieägare får ej själv eller genom ombud rösta vid bolagsstämma i fråga om att föra talan mot honom eller att befria honom från skadeståndsansvar eller annan förpliktelse gentemot bolaget, ej heller i fråga om talan mot eller befrielse från förpliktelse för annan, när aktieägaren i frågan har ett väsentligt intresse, som kan strida mot bolagets. Vad nu sagts beträffande aktieägare gäller även beträffande ombud för aktieägare.

(Dansk tekst)

§68.

Generalforsamling skal afholdes på selskabets hjemsted, medmindre vedtægterne bestemmer, at den skal eller kan afholdes på andet angivet sted. Er det under særlige omstændigheder nødvendigt, kan generalforsamling afholdes andetsteds.

§69.

Inden seks måneder efter udløbet af hvert regnskabsår skal der afholdes ordinær generalforsamling. På denne skal fremlægges årsregnskab og revisionsberetning.

Stk. 2. På generalforsamlingen skal afgørelse træffes

a) om godkendelse af resultatopgørelse og status (balance),
b) om hvorledes der skal forholdes med årets fortjeneste eller tab,
c) om andre spørgsmål, som efter selskabets vedtægter er henlagt til generalforsamlingen.

§70.

Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når bestyrelsen eller repræsentantskabet finder det hensigtsmæssigt. Ekstraordinær generalforsamling skal indkaldes inden fjorten dage, når det til behandling af et bestemt angivet emne skriftligt forlanges af aktionærer, der ejer en tiendedel af aktiekapitalen eller den mindre brøkdel, som vedtægterne måtte bestemme.

§71.

Enhver aktionær har ret til at få et bestemt emne behandlet på generalforsamlingen, såfremt han skriftligt fremsætter krav herom over for bestyrelsen i så god tid, at punktet kan optages på dagsordenen for generalforsamlingen.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 68

Generalforsamlingen skal holdes i den kommune der selskapet har sitt forretningskontor, med mindre vedtektene bestemmer at den skal eller kan holdes på annet bestemt angitt sted. Er det av særlige grunner nødvendig, kan generalforsamlingen holdes et annet sted.

§ 69

Innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår skal det holdes ordinær generalforsamling. På denne generalforsamling skal årsoppgjøret og revisjonsberetningen fremlegges.

På den ordinære generalforsamling skal følgende spørgsmål behandles og avgjøres:

1. Fastsettelse av balansen og resultatregnskapet.
2. Anvendelse av overskudd eller dekning av tap i henhold til den fastsatte balanse.
3. Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen.

Aksjeeiere som representerer minst en tiendedel av aksjekapitalen, kan kreve at beslutning i de spørsmål som er nevnt i annet ledd nr. I og 2 eller som angår ansvarsfrihet, skal utstå til en fortsatt generalforsamling som i så fall skal holdes minst én måned og høyst to måneder senere. Beslutningen kan ikke kreves utsatt ytterligere.

§ 70

Ekstraordinær generalforsamling holdes når styret eller representantskapet eller dettes ordfører finner det nødvendig. Ekstraordinær generalforsamling skal også innkalles innen to uker når det til behandling av bestemt angitt emne kreves skriftlig av revisor eller av aksjeeiere som representerer minst en tiendedel av aksjekapitalen.

§ 71

En aksjeeier har rett til å få behandlet på generalforsamlingen spørgsmål som han anmelder skriftlig til styret, i så god tid at det kan medtas i innkallingen.

(Foreløbig finsk tekst)

68 §

Bolagsstämma skall hållas på bolagets hemort, såvida ej i bolagsordningen bestämmes att den skall eller kan hållas på annan angiven ort. Om utomordentliga omständigheter påkallar det, får stämman hållas annorstädes.

69 §

Inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma. Vid sådan stämma skall årsredovisningen och revisionsberättelsen framläggas.

Vid stämman skall beslut fattas

1. om fastställelse av balansräkningen och resultaträkningen;
2. om åtgärd med anledning av vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen; samt
3. i annat ärende som ankommer på stämman enligt denna lag eller bolagsordningen.

Med beslut i fråga, som avses i 2 mom. 1 och 2 punkterna eller som gäller ansvarsfrihet, skall dock anstå till fortsatt stämma viss dag minst en och högst två månader därefter, om det fordras av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier. Ytterligare uppskov är ej tillåtet.

70 §

Extra bolagsstämma skall hållas, när styrelsen eller förvaltningsrådet finner skäl därtill. Sådan stämma skall även inom 14 dagar utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen kräves av revisor eller ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget.

71 §

Aktieägare har rätt att få ärende behandlat vid bolagsstämma, om han skriftligen framställer yrkande därom hos styrelsen i så god tid, att ärendet kan upptagas i kallelsen till stämman.

(Foreløbig svensk tekst)

68 §

Bolagsstämma skall hållas på den ort, där styrelsen har sitt säte, såvida ej i bolagsordningen bestämmes att den skall eller kan hållas på annan angiven ort. Om utomordentliga omständigheter påkallar det får stämma hållas annorstädes.

69 §

Inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma. Vid sådan stämma skall årsredovisningen och revisionsberättelsen framläggas.

Vid stämman skall beslut fattas

1. om f astställelse av balansräkningen och resultaträkningen;
2. om åtgärd med anledning av vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen;
3. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktör såvida ej annat föreskrives i bolagsordningen; samt
4. i annat ärende som ankommer på stämman enligt denna lag eller bolagsordningen.

Med beslut i fråga som avses i andra stycket 1., 2. eller 3. skall dock anstå till fortsatt stämma viss dag minst en och högst två månader därefter, om det fordras av ägare till en tiondel av samtliga aktier. Ytterligare uppskov är ej tillåtet.

70 §

Extra bolagsstämma hålles när styrelsen finner skäl därtill. Sådan stämma skall även inom fjorton dagar utlysas när det kräves av förvaltningsrådet eller när det för uppgivet ändamål skriftligen kräves av revisor eller av ägare till en tiondel av samtliga aktier eller den mindre del som kan vara bestämd i bolagsordningen.

71 §

Aktieägare har rätt att få ärende behandlat vid bolagsstämma om han skriftligen framställer yrkande därom hos styrelsen i så god tid att ärendet kan upptagas i kallelsen till stämman.

(Dansk tekst)

§72.

Indkaldelse til generalforsamlinger foretages af bestyrelsen.

Stk. 2. Har selskabet ingen bestyrelse, eller undlader bestyrelsen at indkalde en generalforsamling, som skal afholdes efter loven, vedtægterne eller en generalforsamlingsbeslutning, indkaldes denne på forlangende af et bestyrelsesmedlem, en direktør, revisor eller aktionær af overregistrator. En af overregistrator indkaldt generalforsamling ledes af ham selv eller af en af ham dertil befuldmægtiget, og bestyrelsen er pligtig at udlevere ham selskabets aktiebog, generalforsamlingsprotokol og revisionsprotokol. Udgifterne ved generalforsamlingen udredes forlods af overregistrator, men afholdes endeligt af selskabet.

§73.

Indkaldelse til generalforsamlinger skal foretages tidligst fire uger og, medmindre vedtægterne foreskriver en længere frist, senest otte dage før generalforsamlingen. Vedtages det at udskyde generalforsamlingen til en dag, som falder mere end fire uger senere, skal der finde indkaldelse sted til den fortsatte generalforsamling. Er en generalforsamlingsbeslutnings gyldighed i vedtægterne gjort betinget af vedtagelse på to generalforsamlinger, kan indkaldelse til den anden generalforsamling ikke foretages, før den første er afholdt, og det skal i indkaldelsen angives, hvilken beslutning den første generalforsamling har truffet.

Stk. 2. Indkaldelsen skal ske i overensstemmelse med vedtægternes bestemmelser. Indkaldelse skal dog ske skriftligt til alle i aktiebogen noterede aktionærer, som har fremsat begæring herom. Kan selskabets aktier lyde på ihændehaveren, skal indkaldelsen ske offentligt.

Stk. 3. I indkaldelsen skal angives, hvilke anliggender der skal behandles på generalforsamlingen. Såfremt forslag til vedtægtsændringer skal behandles på generalforsamlingen, skal forslagets væsentligste indhold angives i indkaldelsen.

Stk. 4. Senest otte dage før generalforsamlingen skal dagsordenen og de fuldstændige forslag, samt for den ordinære generalforsamlings vedkommende tillige årsregnskab

(Foreløbig norsk tekst)

§ 72

Generalforsamlingen innkalles av styret. I selskaper med representantskap kan det i vedtektene bestemmes at generalforsamlingen skal innkalles av representantskapets ordfører.

Blir generalforsamling som skal holdes etter loven, vedtektene eller tidligere beslutning av generalforsamlingen, ikke innkalt, skal generalforsamlingen snarest og på selskapets bekostning innkalles av skifteretten når det kreves av medlem av styret eller representantskapet, administrerende direktør, revisor eller aksjeeier.

§ 73

Innkalling til generalforsamling skal utferdiges tidligst fire uker før den skal holdes. Fastsetter ikke vedtektene lengre frist, skal innkalling utferdiges senest åtte dager før generalforsamlingen, eller om det skal skje forhåndsanmeldelse, før siste anmeldelsesdag. Utsettes generalforsamlingen til en dag som faller mer een fire uker senere, skal det skje innkalling til den fortsatte generalforsamling. Er det etter vedtektene nødvendig for gyldig generalforsamlingsbeslutning at det treffes vedtak på to generalforsamlinger, kan den annen generalforsamling ikke innkalles før den første er holdt, og innkallingen skal angi utfallet av avstemningen på den første generalforsamling.

Generalforsamlingen skal innkalles i samsvar med hva vedtektene bestemmer. Skal ordinær generalforsamling holdes til annen tid enn fastsatt i vedtektene eller skal generalforsamlingen behandle spørgsmål om endring i vedtektene etter bestemmelsene i § 79 eller om å oppløse selskapet eller om å omgjøre beslutning om oppløsning, skal dessuten skriftlig innkalling alltid sendes til alle aksjeeiere med kjent oppholdssted.

Innkallingen skal bestemt angi de saker som skal behandles på generalforsamlingen. Vil vedtektene bli foreslått forandret, må hovedinnholdet av forslaget gjengis i innkallingen.

Årsoppgjøret og i tilfelle representantska-

(Foreløbig finsk tekst)

72 §

Styrelsen kallar till bolagsstämma. Om förvaltningsråd finns kan dock i bolagsordningen föreskrivas att förvaltningsrådet skall kalla till bolagsstämma.

Om stämma, som skall hållas enligt denna lag, bolagsordningen eller stämmobeslut, ej sammankallas, skall länsstyrelsen på anmälan av styrelseledamot, ledamot av förvaltningsrådet, verkställande direktör, revisor, eller aktieägare berättiga sökanden att på bolagets bekostnad utlysa stämman.

73 §

Kallelse till bolagsstämma skall utfärdas tidigast fyra veckor och, om ej bolagsordningen föreskriver längre tid, senast åtta dagar före stämman eller, om föranmälan skall ske, före anmälnings tidens utgång. I kallelsen kan angivas att aktieägarna för att få deltaga i stämman skall anmäla sig hos styrelsen viss tid, högst fem dagar före stämman. Uppskjutes stämma med mer än fyra veckor skall kallelse ske till den fortsatta stämman. Fordras enligt bolagsordningen för giltighet av bolagsstämmobeslut, att det fattas på två stämmor, kan kallelse till sista stämman ej ske innan första stämman hållits. I sådan kallelse skall anges vilket beslut den första stämman fattat.

Kallelse skall ske enligt bolagsordningens föreskrifter. Om i bolagsordningen intagits bestämmelse angående tiden för ordinarie bolagsstämma och sådan stämma utlyses att hållas på annan tid eller om stämma skall behandla fråga om ändring av bolagsordningen enligt 79 § eller om bolagets upplösning eller återkallande av upplösningsbeslut, skall dessutom skriftlig kallelse avsändas till varje aktieägare vars postadress är införd i aktieboken eller eljest känd för bolaget.

I kallelsen skall anges de ärenden som skall förekomma på stämman. Avser ärende ändring av bolagsordningen, skall det huvudsakliga innehållet av förslaget anges i kallelsen.

(Foreløbig svensk tekst)

72 §

Styrelsen kallar till bolagsstämma. Om förvaltningsråd finns kan i bolagsordningen föreskrivas att förvaltningsrådet i stället för styrelsen skall kalla till bolagsstämma.

Om stämma som skall hållas enligt denna lag, bolagsordningen eller stämmobeslut ej sammankallas i föreskriven ordning, skall länsstyrelsen på anmälan av styrelseledamot, verkställande direktör, revisor, aktieägare eller ledamot av förvaltningsrådet genast på bolagets bekostnad utlysa stämman i den ordning som sägs i 73 §.

73 §

Kallelse till bolagsstämma skall utfärdas tidigast fyra veckor före stämman. Om ej bolagsordningen föreskriver längre tid, skall kallelsen utfärdas senast åtta dagar före stämman eller, om föranmälan skall ske, före sista föranmälningsdagen. Uppskjutes stämma till dag som infaller mer än fyra veckor därefter skall kallelse ske till den fortsatta stämman. Fordras enligt bolagsordningen för giltighet av bolagsstämmobeslut, att det fattas på två stämmor, kan kallelse till sista stämman ej ske innan första stämman hållits. I sådan kallelse skall anges vilket beslut den första stämman fattat.

Kallelse skall ske enligt bolagsordningens föreskrifter. Om i bolagsordningen intagits bestämmelse angående tiden för ordinarie bolagsstämma och sådan stämma utlyses att hållas på annan tid eller om stämma skall behandla fråga rörande ändring av bolagsordningen enligt 79 § eller rörande bolagets försättande i likvidation eller rörande likvidationens upphörande, skall dessutom skriftlig kallelse avsändas till varje aktieägare vars postadress är införd i aktieboken eller eljest känd för bolaget.

I kallelsen skall tydligt anges de ärenden som skall förekomma på stämman. Avser ärende ändring av bolagsordningen, skall det huvudsakliga innehållet av förslaget anges i kallelsen.

Under minst en vecka närmast före stäm-

(Dansk tekst)

og revisionsberetning, fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor og samtidig tilstilles enhver noteret aktionær, som har fremsat begæring herom.

§74.

Sager, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, uden at være sat på dagsordenen, kan ikke afgøres uden enstemmig vedtagelse af samtlige aktionærer. Dog kan den ordinære generalforsamling altid afgøre sager, som efter vedtægterne skal behandles på en sådan generalforsamling, ligesom det kan besluttes at indkalde en ekstraordinær generalforsamling til behandling af et bestemt emne.

§75.

Generalforsamlingen ledes af en dirigent, der, medmindre vedtægterne bestemmer andet, vælges af generalforsamlingen blandt aktionærerne eller uden for disses kreds.

Stk. 2. Over forhandlingerne på generalforsamlingen skal der føres en protokol, der underskrives af dirigenten.

Stk. 3. Senest fjorten dage efter generalforsamlingens afholdelse skal generalforsamlingsprotokollen eller en bekræftet udskrift af denne være tilgængelig for aktionærerne på selskabets kontor. Protokollen skal opbevares på betryggende måde.

(Foreløbig norsk tekst)

pets uttalelse etter § 59 fjerde ledd skal innen åtte dager før den ordinære generalforsamling sendes til enhver aksjeeier med kjent oppholdssted. I vedtektene kan det bestemmes at dokumentene ikke behøver å tilstilles aksjeeiere som ikke ber om det. I så fall skal dokumentene være utlagt på selskapets kontor til ettersyn for aksjeeierne minst åtte dager før generalforsamlingen. Revisjonsberetningen skal utlegges på samme måte dersom den ikke sendes enhver aksjeeier med kjent oppholdssted.

§ 74

Saker som ikke er meddelt aksjeeierne etter de regler som gjelder for innkalling til generalforsamling, kan ikke avgjøres av generalforsamlingen med mindre samtlige aksjeeiere samtykker. At saken ikke er nevnt i innkallingen, er dog ikke til hinder for at det besluttes innkalt ny generalforsamling til avgjørelse av forslag som er fremsatt i møtet, eller for at den ordinære generalforsamling afgjør saker som etter lov eller vedtektene skal behandles på hver slik generalforsamling.

§ 75

Generalforsamlingen skal velge en møteleder, som ikke behøver være aksjeeier. Styrets formann eller en armen person utpekt av styret åpner generalforsamlingen og leder forhandlingene til møteleder er valgt. Har selskapet representantskap, åpnes generalforsamlingen av representantskapets ordfører eller den representantskapet oppnevner. Det som her er bestemt, gjelder dog bare for så vidt ikke annet følger av vedtektene. Er generalforsamlingen innkaldt i medhold av § 72 annet ledd, bestemmer skifteretten hvem som skal være møteleder.

Når generalforsamlingen er åpnet, skal møtelederen opprette fortegnelse over de møtende aksjeeiere og representanter for aksjeeiere med oppgave over hvor mange aksjer og stemmer hver av dem representerer. Denne fortegnelse anvendes inntil den måtte bli endret av generalforsamlingen.

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll for generalforsamlingen. I protokollen skal generalforsamlingens beslutnin-

(Foreløbig finsk tekst)

Under minst en vecka före stämma skall redovisningshandlingar och revisionsberättelse, som skall framläggas på stämman, eller avskrifter av dem hållas hos bolaget tillgängliga för aktieägarna och genast översändas till aktieägare, som anhåller därom och uppger sin postadress.

74 §

Beslut i ärende beträffande vilket stadgandena i 73 § 1-3 mom. icke iakttagits får ej fattas utan samtycke av alla aktieägare. Dock skall den omständigheten, att ärende ej upptagits i kallelse, ej utgöra hinder för bolagsstämma att avgöra ärendet om det enligt bolagsordningen skall förekomma på stämman, eller att besluta att extra bolagsstämma skall sammankallas för behandling av ärendet.

75 §

Till ordförande vid bolagsstämma utser stämman aktieägare eller annan. Styrelsens ordförande eller den styrelsen särskilt utsett öppnar stämman och leder förhandlingarna till dess ordförande valts. Har bolaget ett förvaltningsråd, öppnas stämman av förvaltningsrådets ordförande eller den förvaltningsrådet särskilt utsett. Vad här sagts gäller ej om annat bestämts i bolagsordningen.

Stämmans ordförande skall upprätta en förteckning över stämmans närvarande aktieägare och ombud med uppgift om hur många aktier och röster var och en företräder (röstlängd).

Genom ordförandens försorg skall föras protokoll vid stämman. Röstlängden skall intagas i eller bifogas protokollet. I detta skall intagas beslut som stämman fattat samt, om röstning skett, dess resultat. Protokollet skall undertecknas av ordföranden och minst en på stämman utsedd justeringsman. Senast två veckor efter stämman skall protokollet hållas tillgängligt för aktieägarna

(Foreløbig svensk tekst)

man skall redovisningshandlingar och revisionsberättelse, som skall framläggas på stämman, eller avskrifter av dem hållas hos bolaget tillgängliga för aktieägarna och genast översändas till aktieägare, som anhåller därom och uppger sin postadress.

74 §

Beslut i ärende, beträffande vilket bestämmelserna i 73 § första, andra eller tredje stycket icke iakttagits, får ej fattas utan samtliga aktieägares samtycke. Dock skall den omständigheten, att ärende ej upptagits i kallelse ej utgöra hinder för bolagsstämma att avgöra ärendet, om det enligt bolagsordningen skall förekomma på stämman, eller att besluta att extra bolagsstämma skall sammankallas för behandling av ärendet.

75 §

Till ordförande vid bolagsstämma utser stämman aktieägare eller annan. Styrelsens ordförande eller den styrelsen särskilt utsett öppnar stämman och leder förhandlingarna till dess ordförande valts. Vad här sagts gäller ej om annat bestämmes i bolagsordningen.

Stämmans ordförande skall upprätta en förteckning över närvarande aktieägare och ombud med uppgift om hur många aktier och röster var och en företräder (röstlängd). Denna röstlängd skall tillämpas intill dess stämman beslutat ändring däri. Uppskjutes stämman till senare dag än nästföljande vardag skall ny röstlängd upprättas.

Genom ordförandens försorg skall föras protokoll vid stämman. Röstlängden skall intagas i eller såsom bilaga fogas till protokollet. I detta skall införas stämmans beslut och, om röstning skett, hur den utfallit. Protokollet skall undertecknas av ordföranden och minst en på stämman utsedd justeringsman. Senast två veckor efter stämman skall

(Dansk tekst)

(Foreløbig norsk tekst)

ger inntas med angivelse av utfallet av stemmegivningen, og fortegnelsen over møtende aksjeeiere og representanter skal inntas i eller vedlegges protokollen. Protokollen skal undertegnes av møtelederen og minst en annen person som utpekes av generalforsamlingen blant de tilstedeværende og den skal senest to uker etter generalforsamlingen holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet. Protokollen skal oppbevares på betryggende måte.

§76.

Bestyrelsen og direktionen skal, når det forlanges af en aktionær, og det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for selskabet, meddele til rådighed stående oplysninger på generalforsamlingen om alle forhold, som er af betydning for bedømmelsen af selskabets regnskab og dets stilling i øvrigt eller for aktionærernes stillingtagen til spørgsmål, hvorom beslutning skal træffes på generalforsamlingen. Oplysningspligten gælder også selskabets forhold til koncernselskaber.

Stk. 2. Hvis besvarelsen kræver oplysninger, som ikke er tilgængelige på generalforsamlingen, skal oplysningerne inden fjorten dage derefter skriftlig holdes tilgængelig hos selskabet for aktionærerne, ligesom de skal tilstilles de aktionærer, der har fremsat begæring herom.

§ 76

Når det kreves av en aksjeeier og kan skje uten vesentlig skade for selskapet, er medlem av styret og administrerende direktør forpliktet til på generalforsamlingen å gi opplysninger som står til rådighet om forhold som kan innvirke på bedømmelsen av årsregnskapet og selskapets stilling i øvrig eller af saker som generalforsamlingen skal avgjøre. Opplysningsplikten gjelder også forholdet til selskap som hører til samme konsern.

Dersom svar ikke kan gis på generalforsamlingen fordi opplysninger må innhentes, skal det utarbeides skriftlig svar innen to uker og svaret skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne på selskapets kontor og sendes alle aksjeeiere som har bedt om opplysningen.

§77.

På generalforsamlingen afgøres alle anliggender ved simpelt stemmeflertal, hvis ikke denne lov eller vedtægterne bestemmer andet. Står stemmerne lige, skal valg afgøres

§ 77

Er ikke annet bestemt i denne lov eller i vedtektene, gjelder som generalforsamlingens beslutning det som flertallet av stemmene er avgitt for. Står stemmetallet likt.

(Foreløbig finsk tekst)

hos bolaget. Protokollen skall förvaras på betryggande sätt.

76 §

Styrelsen och verkställande direktör skall, i den mån aktieägare så yrkar och styrelsen finner det kunna ske utan väsentligt förfång för bolaget, på bolagsstämma meddela till buds stående närmare upplysningar angående förhållanden, som kan inverka på bedömandet av bolagets årsredovisning och dess ställning i övrigt eller av ärende på stämman. Upplysningsplikten avser även bolagets förhållanden till bolag som hör till samma koncern.

Kan begärd upplysning lämnas endast med stöd av uppgifter, som ej är tillgängliga på stämman, skall upplysningen inom två veckor därefter skriftligen hos bolaget framläggas för aktieägarna och översändas till aktieägare, som begärt upplysningen.

77 §

Bolagsstämmans beslut utgöres av den mening, för vilken de flesta rösterna avgivits. Vid lika röstetal avgöres val genom lottning men andra frågor av stämmans ordförande.

(Foreløbig svensk tekst)

protokollet hållas tillgängligt för aktieägarna hos bolaget. Protokollet skall förvaras på betryggande sätt.

76 §

Styrelsen och verkställande direktör skall, i den mån aktieägare så yrkar och styrelsen finner det kunna ske utan väsentligt förfång för bolaget, på bolagsstämman meddela till buds stående närmare upplysningar angående förhållanden, som kan inverka på bedömandet av bolagets årsredovisning och dess ställning i övrigt eller av ärende på stämman. Upplysningsplikten avser även bolagets förhållande till bolag som hör till samma koncern.

Kan begärd upplysning lämnas endast med stöd av uppgifter, som ej är tillgängliga på stämman, skall upplysningen inom två veckor därefter skriftligen hos bolaget hållas tillgänglig för aktieägarna samt översändas till aktieägare, som begärt upplysningen.

Finner styrelsen att begärd upplysning icke kan lämnas på stämman utan väsentligt förfång för bolaget, skall upplysningen i stället på aktieägarens begäran länmnas till bolagets revisorer inom två veckor därefter. Revisorerna skall inom en månad efter stämman till styrelsen avge skriftligt yttrande, huruvida den begärda upplysningen lämnats till dem samt huruvida upplysningen enligt deras mening bort föranleda ändring i revisionsberättelsen eller eljest ger anledning till erinran. Om så är fallet, skall ändringen eller erinringen anges i yttrandet. Styrelsen skall hålla revisorernas yttrande tillgängligt för aktieägarna hos bolaget samt översända det i avskrift till aktieägare, som begärt upplysningen.

77 §

Bolagsstämmans beslut utgöres av den mening, som fått mer än hälften av de avgivna rösterna. Vid lika röstetal avgöres val genom lottning men andra frågor av stäm-

(Dansk tekst)

ved lodtrækning, medmindre vedtægterne bestemmer andet.

§ 78.

Beslutning om ændring af vedtægterne i andre tilfælde end dem, som er nævnt i §§ 16, 38, 42 og 47, træffes på generalforsamlingen. Beslutningen er kun gyldig, såfremt den tiltrædes af mindst to tredjedele, såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital. Beslutningen skal i øvrigt opfylde de yderligere forskrifter, som vedtægterne måtte indeholde, samt de særlige regler i § 79.

§79.

Beslutning om vedtægtsændringer, hvorved

a) aktionærernes ret til udbytte eller til udlodning af selskabets midler i øvrigt formindskes til fordel for andre end aktionærerne,
b) aktionærernes forpligtelser over for selskabet forøges,
c) aktiernes omsættelighed begrænses i overensstemmelse med § 19 eller § 20, eller aktionærerne forpligtes til at lade deres aktier indløse uden for tilfælde af selskabets opløsning,

er kun gyldig, såfremt den tiltrædes af samtlige aktionærer.

Stk. 2. Beslutning om vedtægtsændring, hvorved aktionærernes ret til udbytte eller til udlodning af selskabets midler i øvrigt formindskes uden at falde ind under første stykke litra a), er kun gyldig, såfremt beslutningen tiltrædes af mere end ni tiendedele af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital.

Stk. 3. Beslutning om vedtægtsændringer, hvorved retsforholdet mellem aktionærer

(Foreløbig norsk tekst)

skal om ikke annet er bestemt i vedtektene, valg avgjøres ved loddtrekning og andre spørsmål av møtelederen, selv om han ikke har stemmerett.

§ 78

Beslutning om å endre vedtektene i andre tilfelle enn de som er nevnt i §§ 16, 38, 42 og 47, fattes av generalforsamlingen. Beslutningen krever tilslutning fra minst to tredjedeler av de avgitte stemmer og av den på generalforsamlingen representererte stemmeberettigede aksjekapital.

§79.

Beslutning om endring av vedtektene som for så vidt angår utgitte aks jer innebærer

1. at aksjeeiernes rett til utbytte eller til selskapets formue reduseres ved bestemmelse som nevnt i § 109 annet ledd,
2. at aksjeeiernes forpliktelser i forhold til selskapet økes,
3. at retten til å erverve aksjer i selskapet innskrenkes ved bestemmelser som nevnt i §§ 19 eller 20, eller at aksjer kan være gjenstand for tvungen innløsning,
4. at rettsforholdet mellom aksjer endres,

krever tilslutning fra samtlige aksjeeiere.

Beslutning om vedtektsendring som innebærer at aksjeeiernes rett til utbytte eller til selskapets formue reduseres på armen måte enn ved bestemmelse som nevnt i første ledd nr. 1, krever tilslutning fra eiere av aksjer som utgjør mer erm ni tiendedeler av den på generalforsamlingen representerte aksjekapital.

Berører en vedtektsendring som nevnt i første eller annet ledd bare visse aksjeeiere, kreves det i tillegg til beslutning etter § 78 samtykke bare fra disse aksjeeiere. Innebæ-

(Foreløbig finsk tekst)

Vad här sagts gäller om ej annat följer av denna lag eller bolagsordningen.

78 §

Beslut om ändring av bolagsordningen fattas av bolagsstämma utom i fall som avses i 16 §, 42 § 3 mom. och 46 § 5 mom. Sådant beslut är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med åtminstone två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

Beslut om ändring av bolagsordningen skall genast anmälas för registrering och får ej verkställas förrän registrering skett.

79 §

Beslut om sådan ändring av bolagsordningen att såvitt angår redan utgivna aktier

1. aktieägarnas rätt till bolagets vinst eller övriga tillgångar minskas genom bestämmelse enligt 109 § 2 mom.;
2. aktieägares förpliktelser mot bolaget ökas;
3. rätten att förvärva aktier i bolaget inskränks genom förbehåll enligt 19 eller 20 §§; eller
4. rättsförhållandet mellan aktierna rubbas,

är ej giltigt utan samtycke av samtliga aktieägare.

Beslut om införande i bolagsordningen av bestämmelse att av bolagets årsvinst, efter avdrag av vad som åtgår för täckande av förlust från föregående år, mer än en tiondel skall avsättas till reservfond eller eljest innehållas, är giltigt endast om det biträtts av ägare till mer än nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna. Detsamma gäller ifråga om annan bestämmelse rörande anvandningen av bolagets vinst eller dess behållna tillgångar vid dess upplösning, dock ej i fråga om bestämmelse enligt 1 mom. 1. punkten.

(Foreløbig svensk tekst)

mans ordförande. Vad här sagts gäller om ej annat följer av denna lag eller bolagsordningen. För beslut som enligt denna lag kräver mer än hälften av de avgivna rösterna kan i bolagsordningen föreskrivas ytterligare villkor.

78 o

Beslut om ändring av bolagsordningen fattas av bolagsstämma utom i fall som avses i 16 §. Sådant beslut är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna. Därutöver skall tillämpas de för särskilda fall gällande bestämmelserna i 79 §.

Har i bolagsordningen på grund av särskild lag eller författning eller efter Konungens medgivande intagits föreskrift, enligt vilken viss bestämmelse icke får ändras utan att Konungen lämnat medgivande därtill, får ej heller sådan föreskrift ändras utan Konungens medgivande.

Beslut om ändring av bolagsordningen skall genast anmälas för registrering och får med undantag som följer av 170 § ej verkställas förrän registrering skett.

79 §

Beslut om sådan ändring av bolagsordningen att såvitt angår redan utgivna aktier

1. aktieägarnas rätt till bolagets vinst eller övriga tillgångar minskas genom bestämmelse enligt 109 § andra stycket;
2. rätten att förvärva aktier i bolaget inskränkes genom förbehåll enligt 19 eller 20 §, eller
3. rättsförhållandet mellan aktier rubbas,

är ej giltigt utan samtycke av samtliga aktieägare.

Beslut att i bolagsordningen införa bestämmelse att det antal aktier för vilka aktieägare kan rösta på bolagsstämma begränsas eller at av bolagets årsvinst, efter avdrag av vad som åtgår för täckande av förlust från föregående år, mer än en tiondel skall avsättas till reservfond eller eljest innehållas, är giltigt endast om det biträtts av ägare till mer än nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna. Detsamma gäller i fråga om bestämmelse som på annat sätt avser användningen av bolagets vinst eller dess behållna tillgångar vid dess

(Dansk tekst)

forrykkes, er kun gyldig, såfremt beslutningen tiltrædes af de aktionærer, hvis retsstilling forringes. Findes der flere aktieklasser i selskabet, kan en vedtægtsændring, der medfører en forskydning af retsforholdet mellem disse, dog gennemføres, når den tiltrædes af aktionærer, der ejer mere end ni tiendedele af den på generalforsamlingen repræsenterede del af den aktieklasse, hvis retsstilling forringes, og mere end halvdelen af denne aktieklasse.

§80.

Generalforsamlingen må ikke træffe beslutning, som åbenbart er egnet til at skaffe visse aktionærer eller andre en utilbørlig fordel på andre aktionærers eller selskabets bekostning.

§ 81.

Søgsmål i anledning af en generalforsamlingsbeslutning, som ikke er blevet til på lovlig måde eller er stridende mod denne lov eller selskabets vedtægter, kan anlægges af en aktionær eller et medlem af bestyrelsen eller af en direktør.

Stk. 2. Sag skal være anlagt inden tre måneder efter beslutningen. Ellers anses beslutningen for gyldig.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 2 finder ikke anvendelse,

a) når beslutningen ikke lovlig kunne tages selv med samtlige aktionærers samtykke,
b) når der ifølge denne lov eller selskabets vedtægter kræves samtykke til beslutningen af alle eller visse aktionærer, og sådant samtykke ikke er givet,
c) når indkaldelse til generalforsamlingen ikke er sket, eller de for selskabet gældende regler for indkaldelse væsentlig er tilsidesat,
d) når den aktionær, der har rejst sagen efter udløbet af den i stk. 2 angivne tid, men dog inden to år efter beslutningen, har haft rimelig grund til forsinkelsen, og retten på grund heraf og under hensyntagen til omstændighederne i øvrigt finder, at en anvendelse af bestemmelserne i stk. 2 ville føre til åbenbar ubillighed.

Stk. 4. Finder retten, at generalforsam-

(Foreløbig norsk tekst)

rer endringen en forringelse av en hel aksjeklasses rett, er det tilstrekkelig med tilslutning fra eiere av aks jer som utgjør mer enn halvdelen av denne aksjeklasse og mer enn ni tiendedeler af de på generalforsamlingen representerte aks jer av denne klasse.

§ 80

Generalforsamlingen kan ikke fatte beslutning som åpenbart er egnet til å gi visse aksjeeiere eller andre en utilbørlig fordel på annen aksjeeiers eller selskapets bekostning.

§ 81

Søksmål med påstand om at en beslutning av generalforsamlingen er blitt til på ulovlig måte eller for øvrig er i strid med denne lov eller selskapets vedtekter, kan anlegges av aksjeeier, styremedlem eller administrerende direktør.

Saken må anlegges innen tre måneder etterat beslutningen ble truffet. Ellers er beslutningen gyldig.

Det som er bestemt i annet ledd gjelder ikke

1. når beslutningen er av en slik art at den ikke kan treffes selv med samtykke av alle aksjeeiere,
2. når etter lov eller vedtekter samtlige eller visse aksjeeiere må samtykke i beslutningen og slikt samtykke ikke er gitt,
3. når innkalling til generalforsamlingen ikke har skjedd eller reglene om innkalling har vært vesentlig satt til side,
4. når saken anlegges etter utløpet av fristen, men ikke senere enn to år etter generalforsamlingsbeslutningen, og retten finner at saksøkeren har hatt rimelig grunn til sin forsømmelse og at anvendelse av bestemmelsen i annet ledd som følge herav og under hensyn til omstendighetene for øvrig ville føre til et åpenbart urimelig resultat.

Dom som kjenner generalforsamlingens beslutning ugyldig eller som endrer den, vir-

(Foreløbig finsk tekst)

Om ändring som avses i 1 mom. eller 2 mom. andra meningen endast försämrar viss eller vissa aktiers rätt, fordras utöver beslut enligt 78 § samtycke endast av ägarna till dessa aktier. Försämras helt aktieslags rätt, kräves samtycke blott av ägare till mer än hälften av detta aktieslag och mer än nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna av detta slag.

80 §

Bolagsstämman får ej fatta beslut, som uppenbarligen är ägnat att bereda viss aktieägare eller tredje man otillbörlig fördel på annan aktieägares eller på bolagets bekostnad.

81 §

Om bolagsstämmobeslut ej tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen, kan talan om upphävande eller ändring av beslutet föras av aktieägare eller av styrelsen, styrelseledamot eller verkställande direktör.

Talan skall anhängiggöras inom tre månader från dagen för beslutet. Försummas det, är beslutet gällande.

Bestämmelserna i 2 mom. skall dock ej gälla

1. när beslutet är sådant att det ej lagligen kan fattas ens med alla aktieägares samtycke;
2. när enligt denna lag eller bolagsordningen samtycke till beslutet kräves av alla eller vissa aktieägare och sådant samtycke ej givits;
3. när kallelse til stämman ej skett eller de för bolaget gällande bestämmelserna om kallelse väsentligen eftersatts; eller
4. när aktieägare, som väcker talan först efter tre månader men inom två år från, beslutet, haft skälig anledning till dröjsmålet, och på grund härav samt med hänsyn till omständigheterna i övrigt beslutets giltighet skulle medföra uppenbar obillighet.

Domstols avgörande, varigenom bolagsstämmobeslut upphävts eller ändrats, gäller även för de aktieägare, som ej instämt talan.

(Foreløbig svensk tekst)

upplösning utan att fall enligt första stycket 1. föreligger.

Om ändring som avses i första eller andra stycket endast försämrar viss eller vissa aktiers rätt, fordras utöver beslut enligt 78 § samtycke endast av ägarna till dessa aktier. Försämras helt aktieslags rätt, kräves samtycke blott av ägare till mer än hälften av detta aktieslag och mer än nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna av detta slag.

80 §

Bolagsstämma får ej fatta beslut, som uppenbarligen är ägnat att bereda viss aktieägare eller tredje man otillbörlig fördel på annan aktieägares eller på bolagets bekostnad.

81 §

Om bolagsstämmobeslut ej tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen, kan talan om upphävande eller ändring av beslutet föras av aktieägare eller av styrelsen, styrelseledamot eller verkställande direktör.

Talan skall instämmas inom tre månader från dagen för beslutet. Försummas det, är beslutet gällande.

Bestämmelserna i andra stycket skall dock ej gälla

1. när beslutet är sådant att det ej lagligen kan fattas ens med alla aktieägares samtycke;
2. när enligt denna lag eller bolagsordningen samtycke till beslutet kräves av alla eller vissa aktieägare och sådant samtycke ej givits;
3. när kallelse till stämman ej skett eller de för bolaget gällande bestämmelserna om kallelse väsentligen eftersatts; eller
4. när aktieägare, som väckt talan först efter tre månader men inom två år från beslutet, haft skälig anledning till dröjsmålet och på grund härav samt med hänsyn till omständigheterna i övrigt beslutets giltighet skulle medföra uppenbar obillighet.

Rättens avgörande, varigenom bolagsstämmobeslut upphävts eller ändrats, gäller även för de aktieägare, som ej instämt talan. Rätten kan ändra beslutet endast om det kan

(Dansk tekst)

Krigsbeslutningen omfattes af bestemmelsen **i** stk. 1, skal den ved dom kendes ugyldig eller ændres. En ændring af generalforsamlingsbeslutningen kan dog kun ske, såfremt der nedlægges påstand derpå, og retten er i stand til at fastslå, hvilket indhold beslutningen rettelig skulle have haft. Rettens afgørelse har også gyldighed for de aktionærer, der ikke har anlagt sagen.

Kapitel 11.

Revision og granskning.

§ 82.

Generalforsamlingen vælger en eller flere revisorer i overensstemmelse med vedtægterne. Generalforsamlingen kan vælge suppleanter for disse. Vedtægterne kan tillægge offentlige myndigheder eller andre ret til at udpege yderligere en eller flere revisorer.

Stk. 2. Når aktionærer, **der** repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, på en generalforsamling, hvor valg af revisor **er** på dagsordenen, stemmer derfor, skal bestyrelsen opfordre overregistrator til at udnævne en revisor til sammen med **den** eller **de** øvrige revisorer at deltage **i** revisionen for tiden til og med næste ordinære generalforsamling. Undlader bestyrelsen at rette henvendelse til overregistrator, kan opfordringen fremsættes af enhver aktionær. Overregistrator fastsætter vederlaget til den udpegede revisor.

§83.

Revisor skal være myndig. Mindst en af revisorerne skal have bopæl her i landet.

Stk. 2. Revisor skal have den indsigt og erfaring med hensyn til regnskabsvæsen og økonomiske forhold, som under hensyn til arten og omfanget af selskabets virksomhed er nødvendig for hvervets udførelse.

Stk. 3. Vælges et revisionsselskab til revisor, skal den, hvem revisionen overdrages, opfylde de i §§ 83-85 foreskrevne betingelser.

Stk. 4. Skal der i medfør af loven eller selskabets vedtægter vælges flere revisorer, kan de valgte revisorers personale eller medinteressenter ikke vælges som medrevisorer.

(Foreløbig norsk tekst)

ker for alle aksjeeiere. Dommen kan bare gå ut på endring av beslutningen dersom det nedlegges påstand på det og retten kan fastslå det innhold beslutningen skulle hatt.

Var beslutningen anmeldt til handelsregisteret, skal dommen anmeldes og registreres på selskapets bekostning.

Kap. 11

Revisjon og gransking.

§ 82

Generalforsamlingen skal velge en eller flere revisorer og, om det besluttes av generalforsamlingen, en eller flere varamenn. I vedtektene kan bestemmes at en eller flere revisorer, men ikke alle, skal utpekes på annen måte.

På generalforsamling der valg av revisor skal finne sted eller der saken skal behandles i henhold til innkallingen, kan det tas opp forslag om at skifteretten skal oppnevne en revisor i tillegg til selskapets øvrige revisorer. Får forslaget tilslutning fra aksjeeiere som representerer minst en tiendedel av den kapital som er representert på generalforsamlingen skal skifteretten etter å ha gitt selskapets styre anledning til å uttale seg, oppnevne revisoren for tiden til og med neste ordinære generalforsamling dersom en aksjeeier krever det. Godtgjørelsen for den oppnevnte revisor fastsettes av skifteretten.

§ 83

Revisor skal være registrert eller statsautorisert. Til revisor kan også velges et selskap som driver revisjonsvirksomhet. Lov om revisjon og revisorer av 14. mars 1964 § 4 gjelder i så fall tilsvarende.

Kongen kan gjøre unntak fra kravet om at revisor skal være registrert eller statsautorisert. Bestemmelsen om taushetsplikt i loven av 14. mars 1964 § 15 annet ledd gjelder **i** så fall tilsvarende.

Til revisor i datterselskap bør så **vidt** mulig velges en av morselskapets revisorer.

Kongen kan gi nærmere regler om revisjonen og om revisors plikter og kan herunder fastsette **i** hvilken utstrekning revisjonsarbei-

(Foreløbig finsk tekst)

Domstolen kan ändra beslutet endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft.

(Foreløbig svensk tekst)

fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft. Om rätten genom lagakraftägande dom upphäver eller ändrar bolagsstämmobeslut, som enligt denna lag skall anmälas för registrering, eller i rättegången förordnar att beslutet ej får verkställas, skall rätten för registrering underrätta registreringsmyndigheten härom.

11 kap.

Revision och särskild granskning

82 §

Bolagsstämma väljer revisorer för tid och till antal som anges i bolagsordningen. Stämman kan även utse en eller flera suppleanter. Skall flera revisorer utses, kan i bolagsordningen bestämmas, att en eller flera av dem, dock icke alla, skall tillsättas i annan ordning.

Aktieägare kan hos länsstyrelsen påkalla tillsättande av en revisor att med övriga revisorer deltaga i revisionen. Förslag därom skall framställas på bolagsstämma, där revisorsval skall ske eller ärendet behandlas enligt kallelsen till stämman. Biträdes förslaget på stämman av ägare till en tiondel av samtliga aktier eller till en tredjedel av de vid stämman företrädda aktierna, skall länsstyrelsen efter hörande av bolagets styrelse utse revisorn för tiden till och med ordinarie bolagsstämma under nästföljande räkenskapsår.

83 §

Revisor skall vara myndig. Åtminstone en av revisorerna skall vara bosatt i Finland eller vara bolag som avses i 3 mom.

Revisor skall ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden, som med hänsyn till arten och omfånget av bolagets verksamhet fordras för uppdragets fullgörande.

Till revisor kan utses av Centralhandelskammaren godkänt revisionsbolag. Sådant bolag är vid tillämpningen av stadgandena i detta kapitel likställt med av Centralhandelskammaren godkänd revisor. När bolag utses till revisor skall bolaget till styrelsen för det bolag som revisionen, avser anmäla

11 kap.

Revision och särskild granskning

82 §

Bolagsstämma väljer revisorer för tid och till antal som anges i bolagsordningen. Stämman kan även utse en eller flera suppleanter. Skall flera revisorer utses, kan i bolagsordningen bestämmas, att en eller flera av dem, dock icke alla, skall tillsättas i annan ordning.

Aktieägare kan hos länsstyrelsen påkalla tillsättande av en revisor att med övriga revisorer deltaga i revisionen. Förslag därom skall framställas på bolagsstämma, där revisorsval skall ske eller ärendet behandlas enligt kallelse till stämman. Biträdes förslaget på stämman av ägare till en tiondel av samtliga aktier eller till en tredjedel av de vid stämman företrädda aktierna, skall länsstyrelsen efter hörande av bolagets styrelse utse revisorn för tiden till och med ordinarie bolagsstämma under nästföljande räkenskapsår.

83 §

Revisor skall vara myndig. Åtminstone en av revisorerna skall vara bosatt i Sverige eller vara bolag som avses i tredje stycket.

Revisor skall ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden, som med hänsyn till arten och omfånget av bolagets verksamhet fordras för uppdragets fullgörande.

Till revisor kan utses av handelskammare i Sverige auktoriserat revisionsbolag eller godkänt granskningsbolag. Vid tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel likställes auktoriserat revisionsbolag med auktoriserad revisor och godkänt granskningsbolag med godkänd granskningsman. När bolag utses

(Dansk tekst)

Vælges et revisionsselskab til revisor, kan ingen i revisionsselskabet ansat person vælges som medrevisor.

Stk. 5. Til revisor i et datterselskab bør så vidt muligt vælges mindst en af moderselskabets revisorer.

§84.

I selskaber med en aktiekapital på 400.000 kr. eller derover skal mindst en af de på generalforsamlingen valgte revisorer være statsautoriseret. I selskaber, hvis aktier eller obligationer er genstand for offentlig kursnotering, skal der vælges to revisorer, hvoraf den ene skal være statsautoriseret.

Stk. 2. I andre selskaber kan aktionærer, der ejer en tiendedel af aktiekapitalen, kræve, at der vælges en statsautoriseret revisor.

§85.

Til revisor må ikke vælges:

a) medlemmer af selskabets eller dets datterselskabers bestyrelse eller repræsentantskab,
b) personer, der er ansat i selskabet, eller som i øvrigt står i afhængighedsforhold til selskabet eller til dets bestyrelsesmedlemmer eller direktører eller de funktionærer, som har til opgave at sørge for eller kontrollere bogføringen eller forvaltningen af de likvide midler,
c) personer, der er knyttet til medlemmer af selskabets bestyrelse eller direktion eller til de i litra b nævnte funktionærer ved ægteskab, ved adoptiv- eller plejeforhold eller ved slægt- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nært som søskende.

Stk. 2. Til revisor i et datterselskab må ikke vælges nogen, som ikke kan vælges til revisor i moderselskabet.

Stk. 3. Revisor må ikke have lån i selskabet eller i selskaber inden for samme koncern.

§ 86.

Revisors hverv gælder for den tid, der er fastsat i vedtægterne. Revisors hverv skal

(Foreløbig norsk tekst)

det kan utføres ved assistenter og hvilke kvalifikasjoner assistentene skal ha.

§ 84

I selskaper hvor summen av eiendeler ifølge balansen for de to siste regnskapsår overstiger to millioner kroner, eller hvis aksjer eller obligasjoner noteres på børsen, skal det være minst en statsautorisert revisor som er valgt av generalforsamlingen. Kongen kan bestemme at visse selskaper også ellers skal ha statsautorisert revisor.

I andre selskaper skal generalforsamlingen velge en statsautorisert revisor når det kreves av aksjeeiere som tilsammen representerer minst en tiendedel av aksjekapitalen. Krav om dette kan bare fremsettes når generalforsamlingen skal velge revisor.

§ 85

Til revisor kan ikke velges

1. den som er medlem av selskapets eller et datterselskaps styre eller som har til oppgave å sørge for eller kontrollere selskapets bokføring eller formuesforvaltning,
2. den som er medlem av representantskapet i selskapet eller et datterselskap,
3. den som er ansatt i selskapet eller for øvrig står i underordnings- eller avhengighetsforhold til selskapet eller til medlem av styret eller administrerende direktør, eller noen anne som nevnt under nr. 1.,
4. den som er gift med eller som i rett oppeller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søsken er beslektet eller besvogret med styremedlem, administrerende direktør eller noen annen som nevnt under nr. 1.

Til revisor i datterselskap kan ikke velges noen som etter reglene foran ikke kunne være revisor i morselskapet.

Revisor må ikke ha lån i selskapet eller i selskap innen samme konsern.

§ 86

Revisors tjenestetid skal bestemmes slik at den opphører ved avslutningen av en ordi-

(Foreløbig finsk tekst)

vem som är huvudansvarig för revisionen. Vad i 85 og 93 § § stadgas tilllämpas på den huvudansvarige.

Till revisor i dotterbolag bör, om det kan ske, utses minst en av moderbolagets revisorer.

84 §

I bolag, där det bundna egna kapitalet överstiger femhundratusen mark eller tillgångarna enligt fastställda balansräkningar för de två senaste räkenskapsåren överstiger två miljoner mark, eller vars aktier eller skuldebrev noteras på fondbörs, skall minst en av bolagsstämman utsedd revisor vara av Centralhandelskammaren godkänd revisor.

I annat bolag skall av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller av handelskammare godkänd räkenskapsman utses, om ägare till en tiondel av samtliga aktier begär det vid bolagsstämma, där revisor skall utses.

85 §

Den kan ej vara revisor som

1. är ledamot av styrelsen eller verkställande direktör i bolaget eller dess dotterbolag eller ombesörjer bolagets bokföring eller medelsförvaltning eller kontrollen däröver;
2. är ledamot av förvaltningsrådet i bolaget eller dess dotterbolag;
3. är anställd hos eller eljest intager en underordnad eller beroende ställning till bolaget, styrelsesledamot eller annan som anges under 1;
4. är gift med eller syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till person som anges under 1 eller är besvågrad med sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.

I dotterbolag kan den ej vara revisor som enligt första stycket ej är behörig att vara revisor i moderbolaget.

Revisor får ej stå i låneskuld till bolaget eller annat bolag inom samma koncern.

86 §

Revisors uppdrag upphör vid utgången av ordinarie bolagsstämma under det räken-

(Foreløbig svensk tekst)

till revisor skall bolaget till styrelsen för det bolag som revisionen avser anmäla vem som är huvudansvarig för revisionen. Bestämmelserna i 85 och 93 §§ tillämpas på den huvudansvarige.

Till revisor i dotterbolag bör, om det kan ske, utses minst en av moderbolagets revisorer.

84 §

Överstiger bolagets bundna egna kapital två miljoner kronor skall minst en av bolagsstämman utsedd revisor vara auktoriserad revisor eller godkänd granskningsman. Om tillgångarna enligt fastställda balansräkningar för de två senaste räkenskapsåren överstiger sex miljoner kronor eller om bolagets aktier eller skuldebrev är noterade på fondbörs skall minst en av bolagsstämman utsedd revisor vara auktoriserad revisor.

I annat bolag skall auktoriserad revisor eller godkänd granskningsman utses, om ägare till en tiondel av samtliga aktier begär det vid bolagsstämma, där revisor skall utses.

85 §

Den kan ej vara revisor som

1. är ledamot av styrelsen eller verkställande direktör i bolaget eller dess dotterbolag eller ombesörjer bolagets bokföring eller medelsförvaltning eller kontrollen däröver;
2. är ledamot av förvaltningsrådet i bolaget eller dess dotterbolag;
3. är anställd hos eller eljest intager en underordnad ställning till bolaget, styrelseledamot eller annan som anges under 1;
4. är gift med eller syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led eller på grund av adoption står i motsvarande förhållande till person som anges under 1. eller är besvågrad med sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.

I dotterbolag kan den ej vara revisor som enligt första stycket ej är behörig att vara revisor i moderbolaget.

Revisor får ej stå i låneskuld till bolaget eller annat bolag inom samma koncern.

86 §

Revisors uppdrag upphör vid utgången av ordinarie bolagsstämma under det räken-

(Dansk tekst)

ophøre ved afslutningen af den ordinære generalforsamling, der afholdes efter udløbet af det sidste regnskabsår, for hvilket han er valgt, eller, såfremt revisor er valgt for ubestemt tid, når en anden revisor er valgt i hans sted.

Stk. 2. En revisor kan til enhver tid fratræde sit hverv og afsættes ved beslutning af den myndighed, der har valgt ham.

Stk. 3. Ophører en revisors hverv før udløbet af valgperioden, eller opfylder han ikke længere betingelserne for at være revisor, og er der ingen suppleant til at indtræde i hans sted, påhviler det bestyrelsen snarest at foranledige valg af ny revisor.

§ 87.

Bliver revisor ikke valgt eller foretages valget i strid med bestemmelserne i § 83, stk. 1, § 84, stk. 1, eller § 85, stk. I og 2, eller i strid med de i vedtægterne herom fastsatte regler, skal overregistrator udnævne revisor, når anmodning herom fremsættes af et bestyrelsesmedlem, en direktør eller en aktionær.

Stk. 2. Har generalforsamlingen ikke efterkommet et krav om valg af en statsautoriseret revisor i henhold til § 84, stk. 2, skal overregistrator udnævne denne revisor, når begæring herom fremsættes af en aktionær. Begæringen skal fremsættes senest en måned efter generalforsamlingens afholdelse.

Stk. 3. Udnævnelse af revisor i henhold til stk. 1 og 2 gælder for tiden, indtil ny revisor er valgt i henhold til vedtægterne.

Revisor skal, i den udstrækning god revisionsskik kræver det, revidere årsregnskabet og herunder foretage en kritisk gennemgang af selskabets regnskabsmateriale og dets forhold i øvrigt.

Stk. 2. Er selskabet et moderselskab, skal revisor tillige revidere koncernregnskabet og

(Foreløbig norsk tekst)

nær generalforsamling, eller dersom han velges på ubestemt tid, når ny revisor er valgt.

Selv om tjenestetiden ikke er ute, kan revisor tre tilbake eller fjernes fra oppdraget av den som har valgt ham.

Opphører revisors oppdrag før utløpet av tjenestetiden eller fyller han ikke lenger vilkårene for å være revisor i selskapet, og varamann for ham ikke finnes, skal styret uten opphold sørge for at ny revisor velges i hans sted.

§ 87

Har generalforsamlingen unnlatt å velge revisor eller har den ikke iakttatt reglene i §§83 første ledd, 84 første ledd eller 85 første eller annet ledd, skal skifteretten etter krav fra styremedlem, administrerende direktør eller aksjeeier oppnevne revisor som fyller de fastsatte vilkår.

Har generalforsamlingen ikke etterkommet krav om valg av statsautorisert revisor i tilfelle som nevnt i § 84 annet ledd, skal skifteretten oppnevne slik revisor når en aksjeeier begjærer det innen en måned etter generalforsamlingen.

Skifterettens oppnevnelse etter denne paragraf gjelder for tiden inntil annen revisor er valgt på foreskrevet måte.

I den utstrekning det følger av god revisjonsskikk, skal revisor granske selskapets årsoppgjør og regnskaper og behandlingen av dets anliggender for øvrig.

Er selskapet morselskap skal revisor granske også konsernoppgjøret og konsernselskapenes forhold innbyrdes.

(Foreløbig finsk tekst)

skapsår, då tiden för vilken han blivit utsedd utgår, eller om uppdraget avser obestämd tid, när ny revisor utsetts.

Revisor kan avgå eller av den som utsett honom skiljas från uppdraget även om den tid för vilken han blivit utsedd ej gått till ända.

Upphör revisors uppdrag före utgången av den tid för vilken han blivit utsedd eller förlorar han sin behörighet för uppdraget och finnes ej suppleant åligger det styrelsen att ofördröjligen vidtaga åtgärd för val av ny revisor i hans ställe.

87 §

Om revisor icke finnes i bolaget eller om revisor icke har den behörighet han enligt 83 § 1 och 2 mom., 84 § 1 mom. och 85 § 1 och 2 mom. eller bolagsordningen bör äga, skall länsstyrelsen på anmälan förordna behörig revisor. Anmälan kan göras av envar. Styrelsen är skyldig att göra anmälan om ej rättelse utan dröjsmål sker genom den som utser revisor.

Om bolagsstämman underlåtit att på begäran enligt 84 § 2 mom. utse av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller av handelskammare godkänd räkenskapsman och aktieägare inom en månad från stämman gör framställning till länsstyrelsen, skall denna förordna sådan revisor.

Förordnande enligt denna paragraf skall meddelas efter bolagets hörande och avse tid till dess annan revisor blivit i föreskriven ordning utsedd.

88 §

Revisor skall i den omfattning god revisionssed bjuder granska bolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt handhavandet av bolagets angelägenheter i övrigt.

Är bolaget moderbolag, skall revisor tillika granska koncernredovisningen och koncernbolagens inbördes förhållanden i övrigt.

(Foreløbig svensk tekst)

skapsår, då tiden för vilken han blivit utsedd utgår, eller om uppdraget avser obestämd tid, när ny revisor utsetts.

Revisor kan avgå eller av den som utsett honom skiljas från uppdraget även om den tid för vilken han blivit utsedd ej gått till ända.

Om revisors uppdrag upphör före utgången av den tid för vilken han blivit utsedd eller om han förlorar sin behörighet för uppdraget och suppleant ej finns, skall styrelsen ofördröjligen vidtaga åtgärd för val av ny revisor i hans ställe.

87 §

På anmälan skall länsstyrelsen förordna behörig revisor

1. när i Sverige bosatt revisor ej finns i bolaget eller autoriserad revisor eller godkänd granskningsman ej enligt 84 § första stycket är utsedd;
2. när revisor är omyndig eller obehörig enligt 85 § första eller andra stycket; och
3. när bestämmelse i bolagsordningen om antalet revisorer eller om revisors behörighet åsidosatts.

Anmälan enligt första stycket kan göras av envar. Styrelsen är skyldig göra anmälan om ej rättelse utan dröjsmål sker genom den som utser revisor.

Om bolagsstämman underlåtit att på begäran enligt 84 § andra stycket utse auktoriserad revisor eller godkänd granskningsman och aktieägare inom en månad från stämman gör framställning till länsstyrelsen, skall denna förordna sådan revisor.

Förordnande enligt denna paragraf skall meddelas efter bolagets hörande och avse tid till dess annan revisor blivit i föreskriven ordning utsedd. Vid förordnande enligt första stycket 2. skall länsstyrelsen entlediga den obehörige revisorn.

88 §

Revisor skall i den omfattning god revisionsed bjuder granska bolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt handhavandet av bolagets angelägenheter i övrigt.

Är bolaget moderbolag, skall revisor även granska koncernredovisningen och koncernbolagens inbördes förhållanden i övrigt.

(Dansk tekst)

koncernselskabernes indbyrdes regnskabsmæssige forhold.

Stk. 3. Revisor skal efterkomme de krav vedrørende revisionen, som måtte blive stillet af generalforsamlingen, for så vidt de ikke strider mod lov eller mod selskabets vedtægter eller god revisionsskik.

§ 89.

Bestyrelse og direktion skal give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, denne finder nødvendige, og skal ligeledes sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som han anser for nødvendig for udførelsen af sit hverv. Et datterselskabs bestyrelse og direktion har tilsvarende forpligtelser over for moderselskabets revisor.

§90.

Efter at revisionen er afsluttet, skal revisor under henvisning til den af ham afgivne revisionsberetning ved påtegning på regnskabet bekræfte, at han har revideret dette. Såfremt status eller resultatopgørelsen efter revisors opfattelse ikke bør godkendes, skal han tillige bemærke dette.

§91.

Revisor skal afgive en revisionsberetning til generalforsamlingen. Beretningen skal være bestyrelsen i hænde senest to uger før den ordinære generalforsamling.

Stk. 2. Revisionsberetningen skal indeholde erklæring om, hvorvidt årsregnskabet og det eventuelle koncernregnskab er opgjort i overensstemmelse med forskrifterne i loven og vedtægterne, tilligemed en redegørelse for resultatet af revisionen i øvrigt.

Stk. 3. For så vidt årsregnskabet ikke indeholder de oplysninger om resultatet af selskabets drift og økonomiske stilling i øvrigt, som skal oplyses, eller hvis revisor i et moderselskab savner fornødne oplysninger om et datterselskabs forhold, skal revisor gøre bemærkning herom, og såfremt det er muligt, give de nødvendige supplerende oplysninger i sin beretning. Såfremt revisor ved sin revision har fundet, at der foreligger forhold, som kan medføre ansvar for bestyrelsesmedlemmer eller direktører, skal han gøre anmærkning herom i beretningen. Revisor kan i øvrigt i beretningen meddele oplysnin-

(Foreløbig norsk tekst)

Revisor skal følge de instrukser og pålegg som gis av generalforsamlingen, for så vidt de ikke strider mot bestemmelser gitt i lov eller i medhold av lov, selskapets vedtekter eller god revisjonsskikk.

§ 89

Styret og administrerende direktør skal gi revisor anledning til å foreta de undersøkelser denne finner nødvendig, og skal likeledes sørge for at revisor får de opplysninger og den bistand han krever for utførselen av sitt oppdrag. I datterselskap skal det som her er bestemt gjelde også overfor revisor i morselskapet.

§ 90

Når revisjonen er utført, skal revisor under henvisning til revisjonsberetningen bekrefte dette ved påtegning på årsoppgjøret. Finner revisor at regnskapet ikke bør fastsettes som selskapets regnskap, skal han gjøre anmerkning også om dette.

§ 91

Revisor skal for hvert regnskapsår avgi revisjonsberetning til generalforsamlingen. Beretningen skal være styret i hende senest to uker før den ordinære generalforsamling.

Revisjonsberetningen skal inneholde uttalelse om hvorvidt årsoppgjøret og i morselskap også konsernoppgjøret er gjort opp i samsvar med loven samt redegjørelse for resultatet av revisjonen for øvrig.

For så vidt årsoppgjøret ikke gir slike opplysninger om selskapets årsresultat og stilling som burde ha vært gitt eller revisor i morselskap savner nødvendige opplysninger om datterselskapsforhold, skal revisor gjøre anmerkning om dette og, om det kan skje, gi nødvendige tilleggsopplysninger i sin beretning. Har revisor ved sine undersøkelser funnet at det foreligger forhold som kan føre til ansvar for styremedlem, representantskapsmedlem eller administrerende direktør, skal det gjøres anmerkning om dette i beretningen. Revisor kan også for øvrig i beretningen gi opplysninger som menes å burde komme til aksjeeiernes kunnskap.

(Foreløbig finsk tekst)

Revisor skall följa de föreskrifter, som meddelas av bolagsstämma, såvida föreskrifterna icke strider mot log, bolagsordning eller god revisionssed.

89 §

Styrelsen och verkställande direktör skall bereda revisor tillfälle att verkställa granskningen i den omfattning revisorn finner erforderlig samt lämna de upplysningar och det biträde, som han begär. Samma skyldighet åligger styrelsen och verkställande direktör i dotterbolag gentemot revisor i moderbolag.

90 §

Sedan granskningen slutförts, skall revisor på årsredovisningen göra anteckning härom med hänvisning till revisionsberättelsen. Finner revisor, att balansräkningen eller resultaträkningen ej bör fastställas, skall han göra anteckning även därom.

91 §

Revisorerna skall för varje räkenskapsår avge revisionsberättelse till bolagsstämman. Berättelsen skall överlämnas till bolagets styrelse senast två veckor före den ordinarie bolagsstämma vid vilken den skall framläggas.

Revisionsberättelsen skall innehålla uttalande, huruvida årsredovisningen och i moderbolag jämväl koncernredovisningen uppgjorts i enlighet med föreskrifterna i denna lag, samt redogörelse för resultatet av revisionen i övrigt.

Om i årsredovisningen icke lämnats sådana upplysningar angående bolagets årsresultat och ställning som bort lämnas eller om revisorerna i moderbolag saknat erforderliga upplysningar om dotterbolag, skall revisorerna ange detta och, om det kan ske, lämna erforderliga tilläggsupplysningar i sin berättelse. Har revisorerna vid sin granskning funnit, att åtgärd eller försummelse, som kan föranleda ersättningsskyldighet, ligger styrelseledamot eller verkställande direktör eller ledamot av förvaltningsrådet til last

(Foreløbig svensk tekst)

Revisor skall följa de särskilda föreskrifter, som meddelas av bolagsstämma, såvida föreskrifterna icke strider mot lag, bolagsordning eller god revisionssed.

89 §

Styrelsen och verkställande direktör skall bereda revisor tillfälle att verkställa granskningen i den omfattning revisorn finner erforderlig samt lämna de upplysningar och det biträde, som han begär. Samma skyldighet åligger styrelsen och verkställande direktör i dotterbolag gentemot revisor i moderbolag.

90 §

Sedan granskningen slutförts, skall revisor på årsredovisningen teckna hänvisning till revisionsberättelsen. Finner revisor, att balansräkningen eller resultaträkningen ej bör fastställas, skall han göra anteckning även därom.

91 §

Revisorerna skall för varje räkenskapsår avge revisionsberättelse till bolagsstämman. Berättelsen skall överlämnas till bolagets styrelse senast två veckor före ordinarie bolagsstämma.

Revisionsberättelsen skall innehålla uttalande, huruvida årsredovisningen och i moderbolag dessutom koncernredovisningen uppgjorts enligt föreskrifterna i denna lag, samt redogörelse för resultatet av revisionen i övrigt.

Om i årsredovisningen icke lämnats sådana upplysningar angående bolagets årsresultat och ställning som bort lämnas eller om revisorerna i moderbolag saknat erforderliga upplysningar om dotterbolag, skall revisorerna ange detta och, om det kan ske, lämna erforderliga tilläggsupplysningar i sin berättelse. Har revisorerna vid sin granskning funnit, att åtgärd eller försummelse, som kan föranleda ersättningsskyldighet, ligger styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget till last skall det anmärkas i berättelsen. Om stämman skall besluta om

(Dansk tekst)

ger, som han anser det for rigtigt at lade komme til aktionærernes kundskab.

§92.

Revisor skal til brug for bestyrelsen føre en revisionsprotokol, hvori han skal anføre, hvilke revisionsarbejder der er udført, og hvilke mangler vedrørende selskabets bogholderi og regnskabsvæsen, der måtte være forefundet. Efter hver protokoltilførsel skal protokollen fremlægges på det førstkommende bestyrelsesmøde, hvor de tilstedeværende bestyrelsesmedlemmer med deres underskrift skal bekræfte, at de er gjort bekendt med indholdet.

§93.

Revisor har ret til at være til stede på generalforsamlingen.

§94.

Revisor og hans medarbejdere er ikke berettiget til at afgive oplysninger om selskabets forhold til enkelte aktionærer eller til uvedkommende. En revisor, der fratræder sit hverv, er dog berettiget til at meddele den revisor, der træder i stedet for ham, grunden til sin fratræden.

§95.

En aktionær kan på den ordinære generalforsamling eller på en generalforsamling, hvor emnet er sat på dagsordenen, fremsætte forslag om en ekstraordinær granskning af selskabets stiftelse eller af nærmere angivne forhold vedrørende selskabets forvaltning eller af visse regnskaber. Opnår forslaget til-

(Foreløbig norsk tekst)

Revisjonsberetningen skal inneholde særskilt uttalelse om fastsettelsen av balansen og resultatregnskapet samt om styrets forslag om anvendelse av overskudd eller dekning av tap i henhold til balansen.

§ 92

Forhold som revisor har påpekt overfor styret eller administrerende direktør, skal innføres i en protokoll, som styret skal oppbevare på betryggende måte.

§ 93

Revisor skal være til stede i generalforsamlingen for så vidt de saker som skal behandles er av slik art at hans nærvær kan anses nødvendig. Også i andre tilfelle har revisor rett til å være til stede i generalforsamlingen.

§ 94

Når det kreves av generalforsamlingen eller representantskapet eller av granskningsmann, er revisor forpliktet til å gi opplysninger om forhold vedrørende selskapet som han har fått kjennskap til under utførelsen av sitt oppdrag.

§ 95

Ekstraordinær granskning av selskapets forvaltning eller stiftelse eller av nærmere angitte forhold vedrørende forvaltningen eller av bestemte regnskaper, kan en aksjeeier fremsette forslag om på ordinær generalforsamling eller på generalforsamling der saken skal behandles i henhold til innkallingen. Får

(Foreløbig finsk tekst)

skall det anmärkas i berättelsen. Om enligt bolagsordningen fråga om ansvarsfrihet skall avgöras på bolagsstämman, skall revisionsberättelsen även innehålla uttalande om sådan ansvarsfrihet. Revisorerna kan även i övrigt i berättelsen meddela upplysningar, som de önskar bringa till aktieägarnas kännedom.

Revisionsberättelsen skall innehålla särskilt uttalande angående fastställandet av balansräkningen och resultaträkningen samt angående styrelsens förslag i anledning av vinst eller förlust enligt balansräkningen.

92 §

Erinringar som revisor framställt till styrelsen eller verkställande direktör skall antecknas i protokoll eller annan handling som skall överlämnas till styrelsen och av denna bevaras på betryggande sätt.

93 §

Revisor skall närvara vid bolagsstämma, om ärendena är sådana, att hans närvaro är påkallad. Även i andra fall äger han rätt därtill.

94 §

På anfordran av bolagsstämma, förvaltningsråd eller granskare som avses i 95 § är revisor skyldig att lämna upplysningar om sådana bolagets angelägenheter, som han vid fullgörande av sitt uppdrag fått kännedom om. Revisor får ej lämna sådana upplysningar till enskild aktieägare eller utomstående.

95 §

Aktieägare kan på ordinarie bolagsstämma eller på stämma där ärendet enligt kallelsen till stämman skall behandlas, framställa förslag om särskild granskning av bolagets förvaltning och räkenskaper under viss förfluten tid eller av vissa åtgärder eller förhållanden i bolaget. Biträdes förslaget av

(Foreløbig svensk tekst)

ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktör, skall revisionsberättelsen även innehålla uttalande om sådan ansvarsfrihet. Revisorerna kan även i övrigt i berättelsen meddela upplysningar, som de önskar bringa till aktieägarnas kännedom.

Revisionsberättelsen skall innehålla särskilt uttalande angående fastställandet av balansräkningen och resultaträkningen samt angående styrelsens förslag i anledning av vinst eller förlust enligt balansräkningen.

92 §

Erinringar som revisor framställt till styrelsen eller verkställande direktör skall antecknas i protokoll eller annan handling som skall överlämnas till styrelsen och av denna bevaras på betryggande sätt.

93 §

Revisor skall närvara vid bolagsstämma, om redovisning för bolaget skall behandlas eller eljest sådant ärende skall förekomma att han kan ge upplysning som faller inom hans uppdrag. Även vid annan bolagsstämma har revisor rätt att närvara.

94 §

Revisor får ej till enskild aktieägare eller utomstående lämna upplysningar om sådana bolagets angelägenheter som han fått kännedom om vid fullgörande av sitt uppdrag.

95 §

Aktieägare kan på ordinarie bolagsstämma eller på stämma där ärendet enligt kallelse till stämman skall behandlas framställa förslag om särskild granskning av bolagets förvaltning och räkenskaper under viss förfluten tid eller av vissa åtgärder eller förhållanden i bolaget. Biträdes förslaget av ägare

(Dansk tekst)

slutning fra aktionærer, som repræsenterer en tiendedel af aktiekapitalen, kan en aktionær senest en måned efter generalforsamlingens afholdelse anmode skifteretten på selskabets hjemsted om at udnævne granskningsmænd. Begæringen skal tages til følge, såfremt skifteretten finder den tilstrækkeligt begrundet. Skifteretten skal give selskabet og i givet fald den, hvis forhold begæringen omfatter, adgang til at udtale sig, før den træffer sin afgørelse. Antallet af granskningsmænd fastsættes af skifteretten.

Stk. 2. Reglerne i §§ 83, stk. 1, 85, 89, 93 og 94 finder tilsvarende anvendelse på granskningsmænd.

Stk. 3. Granskningsmændene, der skal afgive en skriftlig beretning til generalforsamlingen, er berettiget til af selskabet at erholde et vederlag, der fastsættes af skifteretten.

Stk. 4. Senest otte dage før generalforsamlingen skal granskningsmændenes beretning fremlægges til eftersyn for aktionærerne på selskabets kontor.

Stk. 5. Skifterettens afgørelser i henhold til foranstående bestemmelser er genstand for kære.

(Foreløbig norsk tekst)

forslaget tilslutning av aksjeeiere som representerer minst en tiendedel av aksjekapitalen eller minst en tredjedel av den kapital som er representert på generalforsamlingen, kan en aksjeeier innen en måned etter generalforsamlingen henvende seg til skifteretten og be om at denne oppnevner granskningsmenn.

Skifteretten skal gi selskapet og i tilfelle den hvis forhold begjæringen gjelder, anledning til å uttale seg før den treffer avgjørelse. Begjæringen skal tas tilfølge om den finnes å ha rimelig grunn. Skifteretten oppnevner en eller flere granskningsmenn.

Det som er bestemt om revisor i §§ 85 og 89 gjelder tilsvarende for granskningsmennene, og om deres taushetsplikt gjelder samme regler som for revisor.

Granskningsmennene avgir skriftlig beretning om granskningen til skifteretten, som sammenkaller en generalforsamling, hvor beretningen deles ut og leses opp. Det som er bestemt om revisjonsberetningen i § 73 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Skifteretten fastsetter godtgjørelsen **for** granskningsmennene. Omkostningene ved granskningen bæres av selskapet. Resulterer ikke granskningen i kritikk av vesentlig betydning, kan skifteretten likevel bestemme at omkostningen helt eller delvis skal bæres av de aksjeeiere som begjærte granskningen.

Skifterettens avgjørelser etter denne paragraf er gjenstand for kjæremål etter tvistemålslovens regler.

Kapitel 12.

Årsregnskab og koncernregnskab.

§ 96.

Der skal for hvert regnskabsår udarbejdes årsregnskab samt i moderselskaber tillige et koncernregnskab. Årsregnskabet omfatter status (balance), resultatopgørelse og årsberetning.

Stk. 2. Årsregnskabet og koncernregnskabet skal underskrives af bestyrelsen og direktionen. Mener et bestyrelsesmedlem eller en direktør, at status eller resultatopgørelsen ikke bør godkendes, eller har han andre indvendinger mod årsregnskabet, som han ønsker at gøre aktionærerne bekendt med, skal det fremgå af påtegningen på regnskabet, og en redegørelse herfor gives i årsberetningen.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 96-108 finder

Kap. 12

Årsoppgjør og konsernoppgjør.

§ 96

For hvert regnskapsår avgis årsoppgjør og i tilfelle konsernsoppgjør. Årsoppgjøret skal bestå av balanse, resultatregnskap (vinnings- og tapsregnskap) og årsberetning.

Årsoppgjøret og konsernoppgjøret skal undertegnes av styret og administrerende direktør. Mener et styremedlem eller administrerende direktør at regnskapet ikke bør fastsettes som selskapets regnskap, eller har han andre innvendinger mot oppgjöret som han mener aksjeeierne bör få kjennskap til, skal undertegningen skje med forbehold og nærmere redegjörelse gis i årsberetningen.

Minst en måned forut **for** den ordinære generalforsamling skal årsoppgjöret og i til-

(Foreløbig finsk tekst)

ägare till en tiondel av samtliga aktier eller till en tredjedel av de vid stämman företrädda aktierna, kan aktieägare inom en månad från stämman göra framställning hos länsstyrelsen om utseende av granskare.

Länsstyrelsen skall ge bolaget och, om granskningen enligt framställningen avser viss persons åtgärder, denne tillfälle att yttra sig. Framställningen skall bifallas om länsstyrelsen finner skälen därtill vägande. Länsstyrelsen kan förordna en eller flera granskare.

Vad i 83 § 1 och 3 mom. samt 85, 89, 94, 141, 143-145 och 149 §§ är stadgat om revisor skall äga motsvarande tillämpning i fråga om granskare, som avses i denna paragraf.

Över granskningen skall till bolagsstämma avgivas yttrande. Härvid skall vad i 73 § 4 mom. stadgas äga motsvarande tillämpning. Granskare är berättigad att erhålla arvode av bolaget.

(Foreløbig svensk tekst)

till en tiondel av samtliga aktier eller till en tredjedel av de vid stämman företrädda aktierna, kan aktieägare inom en månad från stämman göra framställning hos länsstyrelsen om utseende av granskare.

Länsstyrelsen skall ge bolaget och, om granskningen avser viss persons åtgärder, denne tillfälle att yttra sig. Framställningen skall bifallas om ej länsstyrelsen finner att rimliga skäl därtill icke anförts. Länsstyrelsen kan förordna en eller flera granskare.

Vad i 83 § första och tredje styckena samt 85, 89, 93, 94, 141 och 143-145 §§ sägs om revisor, skall äga motsvarande tilllämpning i fråga om granskare.

Över granskningen skall yttrande avges till bolagsstämma. Om yttrandet gäller bestämmelsen i 73 § fjärde stycket. Granskare är berättigad att erhålla arvode av bolaget.

12 kap.

Årsredovisning och koncernredovisning

96 §

För varje räkenskapsår skall avges årsredovisning, i moderbolag dessutom koncernredovisning. Årsredovisning består av balansräkning, resultaträkning och förvaltningsberättelse.

Årsredovisningen och koncernredovisningen skall underskrivas av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör. Har någon av dem anfört avvikande mening beträffande årsredovisningen, kan han kräva att yttrandet fogas till redovisningen.

Minst en månad före ordinarie bolagsstämma skall de i 1 mom. angivna redovisningshandlingarna för det förflutna räkenskapsåret avlämnas till revisorerna.

12 kap.

Årsredovisning och koncernredovisning

96 §

För varje räkenskapsår skall avges årsredovisning, i moderbolag dessutom koncernredovisning. Årsredovisning består av balansräkning, resultaträkning och förvaltningsberättelse.

Årsredovisningen och koncernredovisningen skall underskrivas av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör. Har någon beträffande årsredovisningen anfört avvikande mening, skall hans yttrande fogas till redovisningen.

Minst en månad före ordinarie bolagsstämma skall de i första stycket angivna redovisningshandlingarna för det förflutna räkenskapsåret avlämmas till revisorerna.

(Dansk tekst)

kun anvendelse på banker i det omfang, det er fastsat i bankloven eller i de i medfør af samme givne forskrifter.

§97.

Regnskabsåret skal omfatte tolv måneder. Dog kan et selskabs første regnskabsperiode, og ved omlægning af regnskabsperioden, en senere periode, omfatte et kortere eller længere tidsrum, dog højst atten måneder.

Stk. 2. Selskaber, der hører til samme koncern, skal have samme regnskabsår, medmindre særlige forhold tilsiger andet.

§98.

Årsregnskabet skal opgøres således, som god regnskabsskik tilsiger såvel med hensyn til vurderingen af posterne i status som vedrørende regnskabets specifikation, opstilling og posternes benævnelse. Ved anvendelsen af bestemmelserne i §§ 102, 104 og 105 ligestilles andele i andre selskaber med aktier, der ejes af selskabet.

§99.

Aktiver, der ikke er bestemt til vedvarende eje eller brug for selskabet (omsætningsaktiver) må ikke optages til en højere værdi end anskaffelsesprisen eller dagsprisen, hvis denne er lavere. Omsætningsaktiver kan dog ansættes højere end anskaffelsesprisen, såfremt det under særlige omstændigheder kan anses for foreneligt med god regnskabsskik.

§ 100.

Aktiver, der er bestemt til vedvarende eje eller brug for selskabet (anlægsaktiver), må ikke optages til en højere værdi end anskaffelsesprisen. Til anskaffelsesprisen kan medregnes beløb, som er anvendt til forbedringer og er afholdt i regnskabsåret eller overført fra tidligere regnskabsår. Anlægsaktiver må i øvrigt ikke - bortset fra reglerne i stk. 4

(Foreløbig norsk tekst)

felle konsernoppgjøret stilles til rådighet for revisor.

§ 97

Regnskapsåret skal være tolv måneder. Ved selskapets stiftelse og ved omlegging av regnskapsåret kan tiden være kortere eller lenger, dog höyst atten måneder.

Aksjeselskaper som tilhorer samme konsern skal ha samme regnskapsår, med mindre særlige omstendigheter nödvendiggjör noe annet.

§ 98

Årsoppgjøret skal settes opp slik at det stemmer med god regnskapsskikk.

Med anleggseiendel menes eiendel bestemt til varig eie eller bruk for selskapet. Annen eiendel er omsetningseiendel.

Med anskaffelsesomkostning menes omkostning ved erverv eller tilvirkning af eiendelen.

Ved anvendelsen av bestemmelsene i §§ 102, 104 og 105 skal andeler i andre selskaper enn aksjeselskaper likestilles med aksjer som tilhorer selskapet.

§ 99

Omsetningseiendel må ikke oppføres høyere enn den virkelige verdi og ikke høyere enn anskaffelsesomkostningene. Omsetningseiendel kan dog oppføres høyere enn askaffelsesomkostningene når det på grunn av særlige omstendigheter kan anses forenlig med god regnskapsskikk.

Som den virkelige værdi af omsetningseiendel skal anses salgsverdien etter fradrag for salgsomkostninger, dersom ikke eiendelens art eller andre forhold tilsier at det i samsvar med god regnskapsskikk fastsettes en annen verdi.

§ 100

Anleggseiendel må ikke oppføres høyere enn anskaffelsesomkostningene. I anskaffelsesomkostningene kan medregnes omkostninger til forbedring av eiendelen som er medgått i regnskapsåret eller som var medtatt i balansen for det forutgående regnskapsår. Med de unntak som følger av fjerde og femte ledd, kan anleggseiendel ellers ikke

(Foreløbig finsk tekst)

97 §

Räkenskapsåret skall vara tolv månader. Dock får det vid bolagets bildande och vid omläggning av räkenskapsår avse kortare tid eller utsträckas att omfatta högst aderton månader.

Aktiebolag, som hör till samma koncern, skall ha samma räkenskapsår, om ej särskilda omständigheter påkallar annat.

98 §

Årsredovisning skall upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

Med anläggningstillgång förstås tillgång, som är avsedd till stadigvarande innehav eller bruk för bolaget, och med omsättningstillgång annan tillgång.

Med en tillgångs anskaffningskostnad avses kostnaden för dess förvärv eller tillverkning.

Andelar i andra företag än aktiebolag likställes med bolaget tillhöriga aktier vid tillämpning av stadgandena i 102, 104 och 105 §§.

99 §

Omsättningstillgång får ej upptagas över vare sig verkliga värdet eller anskaffningskostnaden. Omsättningstillgång får dock upptagas över anskaffningskostnaden, när det på grund av särskilda omständigheter kan anses tillåtligt enligt god redovisningssed.

Såsom verkliga värdet av omsättningstillgång skall anses försäljningsvärdet efter avdrag för försäljningskostnaderna, om ej på grund av tillgångens beskaffenhet eller andra omständigheter det verkliga värdet bör enligt god redovisningssed bestämmas på annat sätt.

100 §

Anläggningstillgång får upptagas til högst anskaffningskostnaden. I anskaffningskostnaden får inräknas kostnader för förbättring av tillgången, vilka nedlagts under räkenskapsåret eller balanserats från tidigare räkenskapsår. Anläggningstillgång får ej eljest, utom i fall som anges i 4 och 5 mom. stadgas, upptagas till högre värde än det, vartill

(Foreløbig svensk tekst)

97 §

Räkenskapsåret skall vara tolv månader. Dock får det vid bolagets bildande och vid omläggning av räkenskapsår avse kortare tid eller utsträckas att omfatta högst aderton månader.

Aktiebolag, som hör till samma koncern, skall ha samma räkenskapsår, om ej särskilda omständigheter påkallar annat.

98 §

Årsredovisning skall upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

Med *anläggningstillgång* förstås tillgång, som är avsedd till stadigvarande innehav eller bruk för bolaget, och med *omsättningstillgång* förstås annan tillgång.

Med en tillgångs *anskaffningskostnad* avses kostnaden för dess förvärv eller tillverkning.

Andelar i andra företag än aktiebolag likställes med bolaget tillhöriga aktier vid tillämpning av bestämmelserna i 102, 104 och 105 §§.

99 §

Omsättningstillgång får ej upptagas vare sig över verkliga värdet eller över anskaffningskostnaden. Omsättningstillgång får dock upptagas över anskaffningskostnaden, när det på grund av särskilda omständigheter kan anses tillåtligt enligt god redovisningssed.

Såsom verkliga värdet av omsättningstillgång anses försäljningsvärdet efter avdrag för försäljningskostnaderna, om ej på grund av tillgångens beskaffenhet eller andra omständigheter verkliga värdet bör enligt god redovisningssed bestämmas på annat sätt.

100 §

Anläggningstillgång får upptagas till högst anskaffningskostnaden. I anskaffningskostnaden får inräknas kostnader för förbättring av tillgången, vilka nedlagts under räkenskapsåret eller balanserats från tidigare räkenskapsår. Anläggningstillgång får ej eljest, utom i fall som anges i fjärde och femte styckena, upptagas till högre värde än det,

(Dansk tekst)

og 5 - optages til en højere værdi end den, hvortil de er optaget i status for det forudgående regnskabsår.

Stk. 2. Anlægsaktiver, der undergår værdiforringelse på grund af alder, slid eller andre tilsvarende forhold, skal årligt afskrives med mindst et hertil svarende beløb, med mindre det pågældende aktiv allerede er tilstrækkeligt afskrevet. Afskrivning skal foretages, selv om resultatopgørelsen viser eller derved kommer til at udvise underskud.

Stk. 3. Er værdien af anlægsaktiver lavere end den værdi, hvortil de kan opføres efter bestemmelserne i stk. 1 og 2, og dette skyldes årsager, som ikke kan antages at være forbigående, skal de pågældende aktiver nedskrives i den udstrækning, det må anses for nødvendigt efter god regnskabsskik.

Stk. 4. Uanset foranstående bestemmelser kan anlægsaktiver, hvis værdi er væsentlig højere end det beløb, hvortil de er optaget i status for det foregående regnskabsår, når værdiforøgelsen må antages at være af varig karakter, dog optages til højst denne værdi. Fast ejendom må dog ikke opskrives over ejendomsværdien ifølge den senest foretagne offentlige vurdering. Det ved opskrivningen indvundne beløb må kun anvendes til

a) nødvendig nedskrivning på andre til vedvarende brug bestemte aktiver,
b) forhøjelse af aktiekapitalen,
c) dækning af underskud, eller
d) henlæggelse til en opskrivningsfond, der kun må benyttes i de under a-c nævnte øjemed.

Stk. 5. En fordring, som er anlægsaktiv, kan optages til den værdi, som den beregnes at have, selv om den som usikker eller værdiløs er optaget til et lavere beløb i den nærmest foregående status.

(Foreløbig norsk tekst)

oppføres høyere enn til den verdi den var oppført med i den nærmest forutgående balanse.

Anleggseiendel som forringes på grunn av alder, slit eller annen liknende årsak, skal hvert år avskrives med et beløp minst så stort som en fornuftig avskrivningsplan tilsier med mindre den åpenbart allerede er tilstrekkelig avskrevet.

Er den virkelige verdi av anleggseiendel lavere enn den verdi eiendelen etter bestemmelsene i første og annet ledd kan oppføres med og dette skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående, skal eiendelen nedskrives i den utstrekning det må anses nødvendig etter god regnskapsskik.

Uten hinder av bestemmelsene foran kan anleggseiendel som må anses å ha en verdi som vesentlig overstiger det beløp den er oppført med i nærmest forutgående balanse, oppføres med den høyere verdi, såfremt denne ikke skyldes forhold av forbigående art, og oppskrivningsbeløpet anvendes til

1. nødvendig nedskrivning av verdien på andre anleggseiendeler, eller
2. Fondemisjon i samsvar med reglerne i § 39,
3. avsetning til oppskrivningsfond som senere bare kan brukes til de formål som er nevnt under 1. og 2.

Fordring som er anleggseiendel kan opptas til den verdi den beregnes å ha selv om den i nærmest forutgående balanse har vært oppført med lavere beløp fordi den ble ansett som usikker eller verdiløs.

§ 101.

Egne aktiver skal med angivelse af deres pålydende optages som aktiver uden værdi. Er aktierne lovligt erhvervet inden for de sidste to regnskabsår, kan de dog optages i status til højst anskaffelsessummen.

Stk. 2. Ved vurderingen af et moderselskabs aktier i et datterselskab skal der ses bort fra værdien af de aktier, som datterselskabet måtte eje i moderselskabet.

§ 101

Egne aksjer skal med angivelse av pålydende opføres som eiendeler uten verdi. Er aksjene lovlig ervervet i løpet av de to siste regnskapsår, kan de likevel oppføres med en verdi som ikke må overstige anskaff elsesomkostningene.

Ved verdsetting etter reglene i § 100 av aksjer i datterselskap skal aksjer som datterselskap har i morselskapet, ikke medregnes med noen verdi.

(Foreløbig finsk tekst)

den er uppförd i närmast föregående balansräkning.

På anläggningstillgång, som undergår värdeminskning på grund av ålder och nyttjande eller annan därmed jämförlig orsak, skall avskrivning årligen ske med minst ett däremot svarande belopp, om ej tillgången uppenbarligen redan är tillräckligt avskriven.

Finnes till följd av orsak, som ej kan antagas vara övergående, anläggningstillgångs verkliga värde vara lägre än det värde som erhålles efter vad i 1 och 2 mom. sägs, skall nedskrivning ske med belopp som kan anses erforderligt enligt god redovisningssed.

Anläggningstillgång som äger ett bestående värde väsentligt överstigande det belopp, vartill den är uppförd i närmast föregående balansräkning, får upptagas till högst detta värde, om det belopp varmed uppskrivning sker användes till

1. erforderlig nedskrivning på värdet av andra anläggningstillgånger;
2. fondemission; eller
3. avsättning till uppskrivningsfond, vilken fond senare får tagas i anspråk endast för de under punkterna 1 och 2 angivna ändamålen.

Fordran som är anläggningstillgång får upptagas till sitt beräknade värde även om den såsom osäker eller värdelös upptagits till lägre belopp i närmast föregående balansräkning.

(Foreløbig svensk tekst)

vartill den är uppförd i närmast föregående balansräkning.

På anläggningstillgång, som undergår värdeminskning på grund av ålder och nyttjande eller annan därmed jämförlig orsak, skall avskrivning årligen ske med minst belopp svarande mot lämplig avskrivningsplan, om ej tillgången uppenbarligen redan är tillräckligt avskriven.

Finnes till följd av orsak, som ej kan antagas vara övergående, anläggningstillgångs verkliga värde vara lägre än det värde som erhålles efter vad i första och andra stycket sägs, skall nedskrivning ske med belopp som kan anses erforderligt enligt god redovisningssed.

Anläggningstillgång som äger ett bestående värde väsentligt överstigande det belopp, vartill den är uppförd i närmast föregående balansräkning, får upptagas till högst detta värde, beträffande fastighet dock ej över senast fastställda taxeringsvärdet.Det belopp varmed uppskrivning sker skall användas till

1. erforderlig nedskrivning på värdet av andra anläggningstillgångar;
2. fondemission enligt 39 §; eller
3. avsättning till uppskrivningsfond, vilken fond senare får tagas i anspråk endast för de under 1. och 2. angivna ändamålen.

Fordran som är anläggningstillgång får upptagas till sitt beräknade värde även om den såsom osäker eller värdelös upptagits till lägre belopp i närmast föregående balansräkning.

101 §

Om bolaget innehar egna aktier, skall de med angivande av nominella beloppet upptagas såsom tillgång utan värde. Har de förvärvats under något av de två senaste räkenskapsåren, får de dock upptagas till högst anskaffningskostnaden.

Vid värdering enligt 100 § av moderbolags aktier i dotterbolag skall aktier, vilka dotterbolaget äger i moderbolaget, ej anses äga något värde.

101 §

Om bolaget innehar egna aktier, skall de med angivande av nominella beloppet upptagas såsom tillgång utan värde. Har de förvärvats under något av de två senaste räkenskapsåren, får de dock upptagas till högst anskaffningskostnaden.

Vid värdering enligt 100 § av moderbolags aktier i dotterbolag skall aktier, vilka dotterbolag äger i moderbolaget, ej anses äga något värde.

(Dansk tekst)

Stk. 3. Har selskabet overtaget en bestående virksomhed for en købesum, der overstiger værdien af de overtagne aktiver, kan det overskydende beløb - i det omfang det repræsenterer et vederlag for virksomhedens afståelse (good-will) - opføres som et anlægsaktiv. Det pågældende aktiv skal årligt afskrives med et rimeligt beløb, dog mindst ti pct. årligt.

Stk. 4. Afholdte omkostninger til teknisk, kommerciel eller lignende bistand, herunder forsknings- og udviklingsarbejde, kan i det omfang, de repræsenterer en væsentlig og varig værdi for selskabet, optages som et anlægsaktiv. Den årlige afskrivning skal andrage et rimeligt beløb, dog mindst tyve pct., medmindre afskrivning med en mindre andel under særlige omstændigheder må anses for forenelig med god regnskabsskik.

Stk. 5. Provision og direkte omkostninger ved optagelse af langfristede lån og kurstab på sådanne lån skal, såfremt de ikke straks afskrives, årligt afskrives med et rimeligt beløb inden lånets forfaldsdag.

Stk. 6. Omkostninger ved selskabets stiftelse eller ved forhøjelse af aktiekapitalen må ikke opføres som aktiv.

Stk. 7. Værdipapirer, der er genstand for offentlig kursnotering, må ikke opføres til en kurs, der er højere end den ved regnskabsårets slutning senest noterede køberkurs.

Stk. 8. Ved vurderingen af igangværende arbejder for fremmed regning kan der efter et forsigtigt skøn indregnes en andel af den påregnede fortjeneste.

(Foreløbig norsk tekst)

Har selskapet overtatt en virksomhet mot vederlag som overstiger verdien av de enkelte eiendeler, kan forskjellen oppføres som anleggseiendel i den utstrekning den representerer forretningsverdi (goodwill). Avskrivning skal skje årlig med et rimelig beløp, men minst med en tiendedel.

Omkostninger for teknisk bistand, forsknings- og utviklingsarbeid, prøvedrift, markedsundersøkelser og liknende, kan oppføres som anleggseiendel for så vidt det ved disse omkostninger kan anses ervervet vesentlige verdier for selskapet ut over verdien av selskapets enkelte eiendeler. Avskrivning skal skje årlig med et rimelig beløp, men minst med en femtedel, om ikke avskrivning med en mindre del på grunn av særlige omstendigheter kan anses stemmende med god regnskapsskikk.

Kapitalrabatt og direkte omkostninger ved opptak av langsiktige lån og kurstap ved slike lån kan oppføres som anleggseiendel og avskrives planmessig i tiden inntil senest når lånet forfaller til betaling.

Stiftelsesomkostninger og omkostninger ved kapitalforhøyelse må ikke oppføres som aktivposter i balansen.

§ 102.

Status (balancen) skal indeholde en opgørelse over selskabets aktiver, gæld og egenkapital ved regnskabsårets udgang.

Stk. 2. Følgende poster skal fremgå særskilt af status, idet yderligere specifikation af status dog skal foretages, hvor dette tilsiges af forholdene. Opstillingen kan fraviges, såfremt det er stemmende med god regnskabsskik.

§ 102

Balansen skal vise selskapets eiendeler, gjeld og egenkapital og dessuten pantstillelser og garantiansvar ved regnskapsårets utgang. Pantstillelser og garantiansvar skal angis innenfor linjen.

Nedenstående poster skal oppføres særskilt, men slik at ytterligere spesifikasjon skal skje i samsvar med § 103 og ellers i den utstrekning selskapets forhold tilsier det. Oppstillingen kan fravikes i den utstrekning det kan forenes med god regnskapsskikk.

(Foreløbig finsk tekst)

Om bolaget har förvärvat rörelse mot vederlag som överstiger värdet av de övertagna tillgångerna, får skillnaden till den del den representerar affärsvärde (goodwill) upptagas såsom anläggningstillgång. Denna tillgång skall årligen avskrivas med skäligt belopp, dock minst en tiondel.

Kostnader för teknisk hjälp, forsknings- och utvecklingsarbete, provdrift, marknadsundersökningar och liknande får upptagas såsom anläggningstillgång, om de är av väsentlig värde för bolagets rörelse under kommande år. På sådan tillgång skall årligen avskrivas ett skäligt belopp, dock minst en femtedel, om ej på grund av särskilda omständigheter avskrivning med en mindre del får anses överensstämma med god redovisningssed.

Kapitalrabatt och direkta emissionskostnader vid upptagande av långfristigt lån samt kursförlust på sådant lån får, om beloppen ej omedelbart redovisas såsom kostnad, avskrivas enligt lämplig avskrivningsplan senast intill tiden för lånets förfallande till betalning.

(Foreløbig svensk tekst)

Om bolaget har övertagit rörelse mot vederlag som överstiger värdet av de övertagna tillgångarna, får skillnaden upptagas såsom anläggningstillgång till den del den representerar af färs värde (goodwill). Denna tillgång skall årligen avskrivas med skäligt belopp, dock minst en tiondel.

Kostnader för teknisk hjälp, forsknings- och utvecklingsarbete, provdrift, marknadsundersökningar och liknande får upptagas såsom anläggningstillgång, om de är av väsentligt värde för bolagets rörelse under kommande år. På sådan tillgång skall årligen avskrivas skäligt belopp, dock minst en femtedel, om ej på grund av särskilda omständigheter avskrivning med en mindre del får anses överensstämma med god redovisningssed.

Kapitalrabatt och direkta emissionskostnader vid upptagande av långfristigt lån samt kursförlust på sådant lån får, om beloppen ej omedelbart redovisas såsom kostnad, avskrivas enligt lämplig avskrivningsplan senast intill tiden för skuldens förfallande till betalning.

Kostnader för bolagsbildningen eller för ökning av aktiekapitalet får ej upptagas som tillgång.

102 §

[balansräkningen skall redovisas aktiebolagets tillgångar, skulder och eget kapital vid räkenskapsårets utgång(balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser upptages inom linjen.

Följande poster skall upptagas var för sig. Ytterligare fördelning i poster skall göras dels enligt 103 §, dels i övrigt om det med hänsyn till bolagets förhållanden får anses påkallat. Från uppställningen får avvikelser göras i den mån det icke står i strid med god redovisningssed.

102 §

I balansräkningen skall redovisas bolagets tillgångar, skulder och eget kapital vid räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser skall upptagas inom linjen.

Följande poster skall upptagas var för sig. Ytterligare fördelning i poster skall göras dels enligt 103 §, dels i övrigt om det med hänsyn till bolagets förhållanden får anses påkallat. Från uppställningen får avvikelse göras i den mån det ej står i strid med god redovisningssed.

(Dansk tekst)

A. Aktiver.

I. Omsætningsaktiver:

1. Kassebeholdning, banktilgodehavender og lign.,
2. Aktier i andre selskaber,
3. Obligationer og andre værdipapirer,
4. Veksler,
5. Andre fordringer,
6. Igangværende arbejder for fremmed regning,
7. Varebeholdninger,
8. Forudbetaling til leverandører.

II. Anlægsaktiver:

1. Aktier i datterselskaber,
2. Aktier i andre selskaber,
3. Obligationer og andre værdipapirer,
4. Andre fordringer,
5. Forudbetaling til leverandører,
6. Patent- og lign. rettigheder,
7. Good-will,
8. Organisationsomkostninger m. v.,
9. Maskiner, inventar og lign. driftsmidler,
10. Skibe og luftfartøjer,
11. Fast ejendom.

III:

1. Aktionærforskrivninger,
2. Egne aktier.

B. Gæld og egenkapital.

I. Kortfristet gæld:

1. Vekselgæld.
2. Skatter, der er eller kan forventes påliglnet selskabet for tiden før statusdagen,
3. Forudbetaling fra kunder,
4. Bankgæld og lign. gæld,
5. Anden gæld.

II. Udbytte til aktionærerne:

1. Ikke hævet udbytte fra tidligere år,
2. Udbytte for regnskabsåret.

III. Langfristet gæld:

1. Prioritetsgæld,
2. Anden gæld, for hvilken selskabet har stillet sikkerhed,

(Foreløbig norsk tekst)

A. Eiendeler.

I. Omsetningseiendeler.

1. Kontanter og bankinnskudd.
2. Aksjer.
3. Obligasjoner og andre verdipapirer.
4. Vekselfordringer.
5. Andre fordringer.
6. Varelager.
7. Forskudd til leverandører.

II. Anleggseiendeler.

1. Aksjer i datterselskaper.
2. Andre aksjer.
3. Obligasjoner og andre verdipapirer.
4. Andre fordringer.
5. Forskudd til leverandører.
6. Patent og liknende rettigheter.
7. Goodwill etter reglene i § 101 tredje ledd.
8. Omkostninger m. v. etter reglene i § 101 fjerde og femte ledd, hver for seg.
9. Skip.
10. Maskiner, inventar og liknende.
11. Bygninger.
12. Fast eiendom for øvrig.

III. 1. Krav på aksjeinnskudd.
2. Egne aksjer, jfr. § 101 første ledd.

B. Gjeld og egenkapital.

I. Kortsiktig gjeld.

1. Vekselgjeld.
2. Utlignet skatt og skatt som kan ventes utlignet på formue og inntekt ved første ligning etter regnskapsårets utløp.
3. Annen kortsiktig gjeld.
4. Forskudd fra kunder.

II. Langsiktig gjeld.

1. Pensjonforpliktelser.
2. Annen langsiktig gjeld.

III. Investeringsfond og dermed sammenlignbare reserver, hver for seg.

(Foreløbig finsk tekst)

A. **Tillgångar**

I. Omsättningstillgångar
1. Kassa och banktillgodohavanden.
2. Aktier.
3. Obligationer och andra värdepapper.
4. Växelfordringar.
5. Skatteåterbäringar.
6. Andra fordringar.
7. Varulager.
8. Förskott till leverantörer.

II. Anläggningstillgångar
1. Aktier i dotterbolag.
2. Andra aktier.
3. Obligationer och andra värdepapper.
4. Andra fordringar.
5. Förskott till leverantörer.
6. Patent och liknande rättigheter.
7. Goodwill, som avses i 101 § 3 mom.
8. Kostnad, som avses i 101 § 4 mom.
9. Fartyg.
10. Maskiner, inventarier och dylikt.
11. Byggnader.
12. Fastigheter i övrigt.

III. 1. Fordringar på icke fullgjorda inbetalningar på tecknade aktier.
2. Egna aktier enligt 101 § **1** mom.

B. Skulder och eget kapital

I. Kortfristiga skulder
1. Växelskulder.
2. Skuld för inkomstskatter och därtill hörande avgifter, som påförts eller kan beräknas bli påförda bolaget för tiden före balansdagen.
3. Andra kortfristiga skulder.
4. Förskott från kunder.

II. Långfristiga skulder

III. Investeringsfonder och därmed jämförliga reserver, var för sig.

(Foreløbig svensk tekst)

A. Tillgångar

I. Omsättningstillgångar
1. Kassa och banktillgodohavandan.
2. Aktier.
3. Obligationer och andra värdepapper.
4. Växelfordringar.
5. Skattefordringar.
6. Andra fordringar.
7. Varulager.
8. Förskott till leverantörer.

II. Anläggningstillgångar
1. Aktier i dotterbolag.
2. Andra aktier.
3. Obligationer och andra värdepapper.
4. Andra fordringar.
5. Förskott till leverantörer.
6. Patent och liknande rättigheter.
7. Goodwill, som avses i 101 § tredje stycket.
8. Kostnad, som avses i 101 § fjärde stycket.
9. Fartyg.
10. Maskiner, inventarier och dylikt.
11. Byggnader.
12. Fastigheter i övrigt.

III. 1. Fordringar på icke fullgjorda inbetalningar på tecknade aktier.
2. Egna aktier enligt 101 § första stycket.

B. Skulder och eget kapital

I. Kortfristiga skulder
1. Växelskulder.
2. Skuld för inkomstskatt, som påförts eller kan beräknas bli påförd bolaget för tiden före balansdagen.
3. Andra kortfristiga skulder.
4. Förskott från kunder.

II. Långfristiga skulder
1. Avsatt till pensioner.
2. Andra långfristiga skulder.

III. Investeringsfonder och därmed jämförliga reserver, var för sig.

(Dansk tekst)

3. Konvertible gældsbreve,
4. Udbyttegivende gældsbreve,
5. Anden gæld.

IV. Investeringsfonds og andre tilsvarende henlæggelser, hver for sig.

V. Egenkapital:

a. Bunden egenkapital,
   1. Aktiekapital,
   2. Lovpligtig reservefond,
   3. Opskrivningsfond.

b. Fri egenkapital,
   1. Frie reserver, hver for sig,
   2. Overførsel til næste år.
   Underskud for regnskabsåret og tidligere år optages som fradragsposter.

Status skal - eventuelt indenfor linjen - endvidere indeholde oplysning om:

C. Pantsætninger.

1. Omfanget af pantsætninger i fast ejendom,
2. Andre pantsætninger, hver for sig, med angivelse af pantets bogførte værdi.

D. Garantiforpligtelser.

1. Diskonterede veksler,
2. Ikke særligt dækkede kautions- og andre garantiforpligtelser.

§ 103.

Hvis der i fordrings- eller gældsposterne i henhold til § 102, stk. 2, indgår tilgodehavender hos eller gæld til datterselskaber eller tilgodehavender hos eller gæld til moderselskaber, skal summen af disse tilgodehavender eller gældsposter angives særskilt. Dette kan ske inden for linjen. På tilsvarende måde angives pantsætninger samt ikke særligt dækkede kautions- eller andre garantiforpligtelser for datterselskaber eller moderselskaber.

Stk. 2. Har selskabet i øvrigt lånt penge til aktionærer i selskabet eller dets moderselskab, til medlemmer af selskabets bestyrelse eller direktion eller til bestyrelsesmedlemmer eller direktører i dets moderselskab, skal fordringernes samlede beløb opføres som en særlig post i status. Har selskabet stillet pant,

(Foreløbig norsk tekst)

IV. Egenkapital.

a. Bunden egenkapital.
   1. Aksjekapital med angivelse av aksjenes antall og pålydende.
   2. Reservefond.
   3. Oppskrivningsfond.

b. Fri egenkapital eller udekket tap.
   1. Frie fond hver for seg.
   2. Udisponert vinning eller udekket tap.
   3. Netto vinning eller tap i regnskapsåret.
   Udekket tap fra tidligere år og tap i regnskapsåret skal føres opp som fradragsposter.

C. Pantstillelser.

1. Tinglyste eller registrerte pantstillelser, hvert slag for seg.
2. Andre panteheftelser og sikkerhetsstillelser, hvert slag for seg, med angivelse av verdien etter balansen for de gjenstander panteretten eller sikkerhetsstillelsen omfatter.

D. Garantiansvar.

1. Diskonterte veksler.
2. Kausjonsansvar og annet garantiansvar.

§ 103

Inngår det i fordrings- eller gj eldspost i henhold til § 102 annet ledd fordringer på eller gjeld til datterselskap, eller fordringer på eller gjeld til morselskap, skal beløpene angis særskilt. Dette kan skje innenfor linjen. Tilsvarende gjelder for garantistillelser for mor- eller datterselskap og for pant som er stilt til fordel for mor- eller datterselskap.

Har selskapet lånt penger til medlem av styre eller representantskap, eller til administrerende direktør eller til styremedlem eller administrerende direktør i morselskapet, skal fordringenes samlede beløp angis i balansen. Likeledes skal angis det samlede beløp av pengelån til aksjeeiere som ikke inngår under første ledd, og til aksjeeiere i morselskap. Har selskapet stilt pant eller ga-

(Foreløbig finsk tekst)

IV. Eget kapital
a. Bundet eget kapital
1. Aktiekapital med angivande av antalet aktier och akties nominella belopp.
2. Reservfond.
3. Uppskrivningsfond.
b. Fritt eget kapital eller ansamlad förlust, varvid balanserad förlust och förlust för räkenskapsåret upptages såsom avdragsposter.
1. Fria fonder, var för sig.
2. Balanserad vinst eller förlust.
3. Nettovinst eller förlust för räkenskapsåret.

C. Ställda panter m. m.
1. Inteckningar i fast egendom, lösöreinteckningar och andra inteckningar, varje slag för sig.
2. Andra ställda panter och därmed jämförliga säkerheter, varje slag för sig, med angivande av panternas värde enligt balansräkningen.

D. Ansvarsförbindelser
1. Diskonterade växlar.
2. Borgens- och övriga ansvarsförbindelser.

103 §

Ingår i fordrings- eller skuldpost enligt 102 § 2 mom. fordringar hos eller skulder till dotterbolag, skall dessa fordringars eller skulders belopp anges särskilt, vilket får ske inom linjen. Detsamma gäller fordringar hos eller skulder till moderbolag.

På sätt i 1 mom. sägs skall även redovisas sammanlagda beloppet av lån i pengar **till** andra aktieägare än moderbolaget, till aktieägare i moderbolaget, till ledamöter av styrelsen eller förvaltningsråd eller verkställande direktör i bolaget eller dess moderbolag, om beloppet överstiger femtiotusen mark eller det lägre belopp som motsvarar fem procent av bolagets eget kapital enligt balansräkningen.

Ingår i post enligt 102 § 2 mom. C. panter

(Foreløbig svensk tekst)

IV. Eget kapital
a. Bundet eget kapital
1. Aktiekapital med angivande av antalet aktier och akties nominella belopp.
2. Reservfond.
3. Uppskrivningsfond.
b. Fritt eget kapital eller ansamlad förlust, varvid balanserad förlust för räkenskapsåret upptages såsom avdragsposter
1. Fria fonder, var för sig.
2. Balanserad vinst eller förlust.
3. Nettovinst eller förlust för räkenskapsåret.

C. Ställda panter m m
1. Inteckningar i fast egendom, företagsinteckningar och andra inteckningar, varje slag för sig.
2. Andra ställda panter och därmed jämförliga säkerheter, varje slag för för sig, med angivande av panternas värde enligt balansräkningen.

D. Ansvarsförbindelser
1. Diskonterade växlar.
2. Borgens- och övriga ansvarsförbindelser.

103 §

Ingår i fordrings- eller skuldpost enligt 102 § andra stycket fordringar hos eller skulder till dotterbolag, skall dessa fordringars eller skulders belopp anges särskilt, vilket får ske inom linjen. Detsamma gäller fordringar hos eller skulder till moderbolag.

På samma sätt skall redovisas sammanlagda beloppet av lån i pengar till andra aktieägare än moderbolag, till aktieägare i moderbolag samt till ledamöter av styrelsen eller förvaltningsråd och verkställande direktör i bolaget eller i dess moderbolag, om nämnda belopp av sådana lån överstiger femtiotusen kronor eller det lägre belopp som motsvarar fem procent av bolagets eget kapital enligt balansräkningen.

Ingår i post enligt 102 § andra stycket C.

(Dansk tekst)

kaution eller påtaget sig andre garantiforpligtelser for de i 1. punktum nævnte personer, skal dette oplyses særskilt i regnskabet.

Stk. 3. Har selskabet stillet pant for tredjemands gæld, uden at der er givet oplysning herom efter reglerne i stk. 1 og 2, skal det samlede beløb heraf særskilt angives.

§104.

Resultatopgørelsen skal opgøres således, at den giver en efter selskabets forhold tilfredsstillende redegørelse for, hvorledes regnskabsårets overskud eller tab er fremkommet.

Stk. 2. Indtægter og omkostninger skal fordeles i poster i det omfang, det efter selskabets forhold må anses for påkrævet.

Stk. 3. Blandt indtægterne skal særskilt angives:

1. Udbytte af aktier i datterselskaber,
2. Udbytte af andre aktier,
3. Renteindtægter,
4. Fortjeneste ved afhændelse af anlægsaktiver, såfremt den indgår i resultatopgørelsen,
5. Andre ekstraordinære indtægter.

Stk. 4. Blandt omkostningerne skal særskilt angives:

1. Renteomkostninger,
2. Afskrivninger og nedskrivninger på anlægsaktiver,
3. Tab ved afhændelse af anlægsaktiver, såfremt det indgår i resultatopgørelsen,
4. Andre ekstraordinære omkostninger,
5. Det beregnede beløb af skatter, som kan forventes pålignet årets indkomst, samt eventuelle efterreguleringer vedrørende tidligere år,
6. Henlæggelser til investeringsfonds.

Stk. 5. De i stk. 3 og 4 anførte fortjenester og tab ved afhændelse af anlægsaktiver og de i stk. 4, punkt 2, nævnte afskrivninger og nedskrivninger skal fordeles på de poster i status, som de knytter sig til. De i stk. 3 og 4 anførte andre ekstraordinære indtægter og omkostninger skal specificeres efter deres karakter.

§105.

Til status og resultatopgørelsen skal gives følgende særlige oplysninger, der kan opta-

(Foreløbig norsk tekst)

ranti for noen som her nevnt, skal dette opplyses tilsvarende.

Har selskapet stilt pant for armens gjeld som det ikke er gitt oplysning om etter reglene i første og annet ledd, skal det samlede beløp angis særskilt.

§104

Resultatregnskapet skal settes opp slik at det etter selskapets forhold gir et tilfredsstillende uttrykk for hvordan det økonomiske resultat av selskapets virksomhet i regnskapsåret er fremkommet. Resultatregnskapet skal vise hele inntekten av selskapets virksomhet (omsetningen) med mindre opplysning om dette på grunn av særlige omstendigheter antas å kunne skade selskapet. Opplysningen kan gis innenfor linjen.

Inntekter og utgifter skal fordeles i poster i den utstrekning selskapets forhold tilsier det.

Blant inntektene skal særskilt angis:

1. Utdeling på aksjer i datterselskap.
2. Utdeling på andre aksjer.
3. Renteinntekter.
4. Vinning ved avgang (salg, ekspropriasjon m. m.) av anleggseiendeler.
5. Andre ekstraordinære inntekter.

Blant utgiftene skal særskilt angis:

1. Renter.
2. Avskrivning og nedskrivning på anleggseiendeler.
3. Tap ved avgang (salg, ekspropriasjon m. m.) av anleggseiendeler.
4. Andre ekstraordinære utgifter.
5. Skatter.

De inntekter og utgifter som er nevnt i tredje ledd nr. 4 og fjerde ledd nr. 2 og 3 skal fordeles på de poster i balansen som de knytter seg til. Arten av de inntekter og utgifter som er medtatt under tredje ledd nr. 5 og fjerde ledd nr. 4, skal likeledes angis særskilt.

§105

Til balansen og resultatregnskapet skal gis følgende tilleggsoplysninger, som kan inntas

(Foreløbig finsk tekst)

för annans förbindelse, skall var för sig redovisas sådana panter för dotterbolag, for moderbolag, för person som nämnts i 2 mom. och för annan. Detsamma gäller ansvarsförbindelser enligt 102 § 2 mom. D., ingångna för dotterbolag, för moderbolag och för person som nämnts i 2 mom.

104 §

Resultaträkningen skall uppställas så, att en med hänsyn till bolagets förhållanden tillfredsställande redovisning erhålles för hur räkenskapsårets resultat uppkommit. I resultaträkningen skall upptagas hela intäkten av rörelsen under räkenskapsåret (omsättningssumman), om det ej på grund av särskilda omständigheter finnes lända till förfång för bolaget. Uppgiften får lämnas inom linjen.

Intäkter och kostnader skall fördelas i poster enligt vad bolagets förhållanden påkallar.

Bland intäkterna skall såsom särskilda poster upptagas

1. utdelning på aktier i dotterbolag,
2. utdelning på andra aktier,
3. ränteintäkter,
4. vinster på avyttring av anläggningstillgångar, och
5. extraordinära intäkter som ej skall redovisas under annan post.

Bland kostnaderna skall såsom särskilda poster upptagas

1. räntekostnader,
2. avskrivningar och nedskrivningar på anläggningstillgångar,
3. förluster på avyttring av anläggningstillgångar,
4. extraordinära kostnader som ej skall redovisas under annan post, och
5. inkomstskatt.

Vinster och förluster på avyttring av anläggningstillgånger samt avskrivningar och nedskrivningar på sådana tillgångar skall fördelas på de under särskilda poster i balansräkningen upptagna anläggningstillgångarna. I 3 och 4 mom. avsedda extraordinära intäkter och kostnader skall specificeras till sin art.

105 §

Till balansräkningen och resultaträkningen skall ytterligare lämnas följande särskil-

(Foreløbig svensk tekst)

pant för annans förbindelse, skall var för sig redovisas sådan pant för dotterbolag, för moderbolag, för person som nämnts i andra stycket och för annan. Detsamma gäller ansvarsförbindelser enligt 102 § andra stycket D., ingångna för dotterbolag, för moderbolag och för person som nämnts i andra stycket.

104 §

Resultaträkningen skall uppställas så, att en med hänsyn till bolagets förhållanden tillfredsställande redovisning erhålles för hur räkenskapsårets resultat uppkommit. I resultaträkningen skall upptagas hela intäkten av rörelsen under räkenskapsåret (omsättningssumman), om det ej på grund av särskilda omständigheter finnes lända till förfång för bolaget. Uppgiften får lämnas inom linjen.

Intäkter och kostnader skall fördelas i poster enligt vad bolagets förhållanden påkallar.

Bland intäkterna skall såsom särskilda poster upptagas

1. Utdelning på aktier i dotterbolag.
2. Utdelning på andra aktier.
3. Ränteintäkter.
4. Vinster på avyttring av anläggningstillgångar.
5. Extraordinära intäkter som ej skall redovisas under annan post.

Bland kostnaderna skall såsom särskilda poster upptagas

1. Räntekostnader.
2. Avskrivningar och nedskrivningar på anläggningstillgångar.
3. Förluster på avyttring av anläggningstillgångar.
4. Extraordinära kostnader som ej skall redovisas under annan post.
5. Inkomstskatt.

Vinster och förluster på avyttring av anläggningstillgångar samt avskrivningar och nedskrivningar på sådana tillgångar skall fördelas på de under särskilda poster i balansräkningen upptagna anläggningstillgångarna. I tredje och fjärde styckena avsedda extraordinära intäkter och kostnader skall specificeras till sin art.

105 §

Till balansräkningen och resultaträkningen skall ytterligare lämnas följande uppgifter

(Dansk tekst)

ges som noter til de regnskabsposter, hvortil de hører.

1. Aktier i andre selskaber skal, medmindre dette efter bestyrelsens skøn findes at kunne være til skade for selskabet, specificeres med angivelse for hvert enkelt selskab af dets navn, aktiernes pålydende værdi og den værdi, hvortil de er optaget i status. Sådan specifikation kan dog undlades, såfremt såvel den pålydende værdi som statusværdien af selskabets aktier i et selskab, som ikke er et datterselskab, udgør mindre end 50.000 kr. eller det lavere beløb, som svarer til fem pct. af det aktieejende selskabs egenkapital.
2. For skibe, luftfartøjer og fast ejendom skal for hver gruppe for sig oplyses anskaffelsesomkostningerne ifølge status for det sidste regnskabsår - herunder eventuel tidligere foretagen opskrivning - det nettobeløb, hvormed anskaffelsesomkostningerne er forøget eller formindsket i løbet af regnskabsåret, foretagne opskrivninger, samt det sammenlagte beløb af de indtil regnskabsårets udgang foretagne af- og nedskrivninger.
3. Såfremt selskabets gæld ifølge pensionsforpligtelser ikke er optaget med det fulde beløb i status, skal gælden oplyses.
4. Såfremt selskabet har optaget lån mod udstedelse af konvertible gældsbreve, skal for hvert sådant lån oplyses det beløb, som udestår, ombytningskursen og den fastsatte frist for ombytning til aktier. Er der optaget lån som omhandlet i § 43, skal for hvert lån angives det udestående lånebeløb samt den aftalte forrentning.
5. Består aktiekapitalen af flere aktieklasser, skal disse specificeres.
6. De i forhold til status for sidste regnskabsår stedfundne ændringer i egenkapitalens størrelse og fordeling skal specificeres.
7. For faste ejendomme skal oplyses ejendomsværdien ifølge den senest foretagne offentlige vurdering.
8. Om omsætningsaktiver er optaget over anskaffelsesværdien og da med hvilket beløb.

(Foreløbig norsk tekst)

i noter med tydelig henvisning til de poster i regnskapet de knytter seg til:

1. Aksjer i andre selskaper skal spesifiseres med angivelse av selskapets navn, antallet aksjer, pålydende og verdien i henhold til balansen. Er både pålydende og verdien av aksjer i selskap som ikke er datterselskap mindre enn femti tusen kroner, og samtidig mindre enn fem prosent av det aksjeeiende selskaps egenkapital etter balansen kan spesifikasjon unnlates. Kongen kan ved forskrifter bestemme at spesifikasjon kan unnlates også i andre tilfeller.
2. For hver post i balansen som omfatter skip, maskiner, inventar og lignende eller bygninger skal gis opplysning om anskaffelsesomkostningene etter den forutgående balanse med tidligere foretatt opskrivning, om nettoøkning eller minskning av anskaffelsesomkostningene i regnskapsåret, om oppskrivning foretatt i regnskapsåret samt om de samlede av- og nedskrivninger som var foretatt inntil regnskapsårets utgang.
3. Er gjeld som har sitt grunnlag i pensjonforpliktelse ikke oppført med sitt fulle beløp i balansen, skal den totale gjeld opplyses.
4. Har selskapet opptatt lån mot ombyttingsgjeldsbrev skal for hvert slikt lån oppgis det utestående lånebeløp.
5. Består aksjekapitalen av aksjer av forskjellige klasser, skal det gis oplysning om sammensetningen av hver klasse.
6. Endringer i størrelsen av de enkelte poster under selskapets egenkapital i forhold til den forutgående balanse skal spesifiseres.
7. Oppføring av omsetningseiendeler med mer enn anskaffelsesomkostningene skal oplyses og beløpets størrelse angis.
8. Oppskrivning av anleggseiendeler i regnskapsåret skal angis med opplysning om oppskrivningsbeløpets størrelse og hvordan det er anvendt.
9. Er det med hensyn til grupperingen av poster i balansen eller resultatregnskapet foretatt endringer som vesentlig påvirker muligheten for sammenligning med tidligere årsregnskap, skal det redegjøres for dette.

(Foreløbig finsk tekst)

da upplysningar. Dessa får intagas i noter, om tydliga hänvisningar göres vid de poster i redovisningshandlingarna, till vilka de hänför sig.

1. Aktier i andra bolag skall specificeras med angivande för varje bolag av dess namn, antalet aktier och dessas nominella värde och värde enligt balansräkningen. Understiger båda dessa värden för aktierna i ett bolag som ej är dotterbolag femtiotusen mark eller det lägre belopp, som motsvarar fem procent av det aktieägande bolagets eget kapital enligt balansräkningen, får dock specifikation utelämnas. Även i andra fall kan specifikation utelämnas i den mån det skulle vara till förfång för bolaget.
2. För varje i balansräkningen såsom anläggningstillgång upptagen post, vari ingår fartyg eller maskiner, inventarier och dylikt eller byggnader, skall anges dels tillgångarnas anskaffningskostnad för så vitt det kan ske, dels det sammanlagda beloppet av de intill balansdagen på anskaffningskostnaden företagna av- och nedskrivningarna. Har sådana tillgångar uppskrivits, skall även anges kvarstående oavskrivet belopp av uppskrivningen.
3. Har bolaget lån mot konvertibla skuldebrev eller riskdebenturelån, skall för varje sådant lån anges utestående lånebelopp.
4. Består aktiekapitalet av aktier av olika slag, skall anges hur det fördelar sig på de olika aktieslagen.
5. Ändringar i beloppen av det egna kapitalets poster jämfört med föregående balansräkning skall specificeras.
6. Om omsättningstillgångar upptagits över anskaffningskostnaden, skall detta anges och beloppet uppges.
7. Om uppskrivning av anläggningstillgångar verkställts för räkenskapsåret, skall detta anges, varvid uppskrivningsbeloppet och dess använding skall redovisas.
8. Om beträffande posters gruppering i balansräkning eller resultaträkning sådan ändring som väsentligt påverkar jämförbarheten mellan åren vidtagits, skall redogörelse lämnas för ändringen.
9. Om beträffande omsättningstillgångars värdering, avskrivningar på anläggningstillgångar, skulders värdering eller i andra hänseenden sådan ändring i förhållande

(Foreløbig svensk tekst)

och särskilda upplysningar. Dessa får intagas i noter, om tydliga hänvisningar göres vid de poster i redovisningshandlingarna, till vilka de hänför sig.

1. Aktier i andra bolag skall upptagas med angivande för varje bolag av dess namn, antalet aktier och dessas nominella värde och värde enligt balansräkningen. Understiger båda dessa värden för aktierna i ett bolag som ej är dotterbolag femtiotusen kronor eller det lägre belopp, som motsvarar fem procent av det aktieägande bolagets eget kapital enligt balansräkningen, får dock specifikation utelämnas. När det ur allmän och enskild synspunkt är påkallat får Konungen eller myndighet Konungen förordnar tillåta att även eljest aktier redovisas utan specifikation.
2. För varje i balansräkningen såsom anläggningstillgång upptagen post, vari ingår fartyg eller maskiner, inventarier och dylikt eller byggnader, skall anges dels tillgångarnas anskaffningskostnad, dels det sammanlagda beloppet av de intill balansdagen på anskaffningskostnaden företagna av- och nedskrivningarna. Har sådana tillgångar uppskrivits, skall även anges kvarstående avskrivet belopp av uppskrivningen.
3. Det beräknade kapitalvärdet av bolagets pensionsåtaganden skall anges till den del det icke redovisats bland skulderna i balansräkningen och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet.
4. Har bolaget utelöpande lån mot konvertibla skuldebrev, skall för varje lån anges utestående lånebelopp, utbyteskursen och den tid inom vilken skuldebreven kan utbytas mot aktier. Beträffande utelöpande lån mot vinstandelsbevis skall för varje lån anges utestående lånebelopp och räntebestämmelserna.
5. Består aktiekapitalet av aktier av olika slag, skall anges hur det fördelar sig på de olika aktieslagen.
6. Ändringar i beloppen av det egna kapitalets poster jämfört med föregående balansräkning skall specificeras.
7. För fastigheter som är anläggningstillgångar skall anges taxeringsvärden, med

(Dansk tekst)

9. Hvorledes der i tilfælde af opskrivning af anlægsaktiver er forholdt med anvendelse af beløbet.
10. Om der i resultatopgørelsen eller status er foretaget sådanne ændringer, og da hvilke, i regnskabsposternes opstilling, som væsentligt påvirker muligheden for en sammenligning mellem regnskabsårene.
11. Om der vedrørende omsætnings aktivers vurdering, afskrivninger på anlægsaktiver eller i andre henseender er foretaget sådanne ændringer i forhold til status eller resultatopgørelsen for sidste regnskabsår, som i væsentlig grad har påvirket årsresultatet eller i øvrigt er af større betydning.
12. Om der ved vurderingen af igangværende arbejder for fremmed regning er indregnet en andel af den påregnede fortjeneste, og i så fald en redegørelse for vurderingen.
13. Om der ved vurderingen af selskabets aktiver er opstået en skatteforpligtelse, som ikke fremgår af årsregnskabet.
14. Det samlede beløb af de i regnskabsåret betalte skatter.

§106.

I årsberetningen skal der - i det omfang, det kan ske uden skade for selskabet - gives oplysning om forhold, som ikke skal fremgå af status og resultatopgørelse, men som er af vigtighed ved bedømmelsen af selskabets økonomiske stilling og resultatet af virksomheden i det forløbne år. Dette gælder også om forhold, som er indtrådt efter udgangen af regnskabsåret. Er et aktieselskab deltager i et ansvarligt selskab, skal dette oplyses i årsberetningen, og for så vidt det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for selskabet, skal det ansvarlige selskabs seneste årsregnskab vedhæftes årsberetningen.

Stk. 2. Såfremt selskabets bruttoomsætning ikke fremgår af resultatopgørelsen eller af en note til denne, skal bruttoomsætningen oplyses i årsberetningen, for så vidt det efter bestyrelsens skøn kan ske uden skade for selskabet.

Stk. 3. Årsberetningen skal indeholde oplysning om det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret og det samlede beløb

(Foreløbig norsk tekst)

10. Endringer med hensyn til vurderingen av omsetningseiendeler, avskrivning på anleggseiendeler, vurdering av gjeldsforpliktelser eller i andre henseender i forhold til tidligere balanse og resultatregnskap som i vesentlig grad påvirker årsresultatet eller som for øvrig er av større betydning, skal opplyses.

§ 106

I årsberetningen skal det for så vidt det ikke på grunn av særlige omstendigheter kan skade selskapet, gis opplysning om forhold som er viktige for bedømmelsen av selskapets stilling og resultatet av virksomheten og som ikke fremgår av balanse eller resultatregnskap, samt om andre forhold av vesentlig betydning for selskapet, selv om de er inntrådt etter regnskapsårets utgang.

Årsberetningen skal gi opplysning om hvor mange personer som i gjennomsnitt har vært ansatt i selskapet i regnskapsåret, om de samlede utgifter til lønn og annen godtgjørelse til representantskap, styre og administrerende direktør og til lønn og annen godtgjørelse til andre ansatte. Tantieme til styre og administrerende direktør skal angis særskilt.

Styret skal i årsberetningen legge frem forslag med hensyn til anvendelse av overskudd eller dekning av tap.

I årsberetningen for morselskap skal gis opplysning om konsernets årsresultat i hen-

(Foreløbig finsk tekst)

till tidigare balansräkning eller resultaträkning vidtagits, som i avsevärd mån påverkat årsresultatet eller eljest är av större vikt, skall redogörelse lämnas för ändringen.

(Foreløbig svensk tekst)

fördelning på de under särskilda poster i balansräkningen upptagna tillgångarna.

8. Om omsättningstillgångar upptagits över anskaffningskostnaden skall det anges och i så fall med vilket belopp det skett.
9. Om uppskrivning av anläggningstillgångar verkställts för räkenskapsåret, skall det anges, varvid uppskrivningsbeloppet och dess användning redovisas.
10. Om beträffande posters gruppering i balansräkning eller resultaträkning sådan ändring som väsentligt påverkar jämförbarheten mellan åren vidtagits, skall redogörelse lämnas för ändringen.
11. Om beträffande omsättningstillgångars värdering, avskrivningar på anläggningstillgångar, skulders värdering eller i andra hänseenden sådan ändring i förhållande till tidigare balansräkning eller resultaträkning vidtagits, som i avsevärd mån påverkat årsresultatet eller eljest är av större vikt, skall redogörelse lämnas för ändringen.

106 §

I förvaltningsberättelsen skall, om det ej på grund av särskilda omständigheter lända finnes till förfång för bolaget, upplysning lämnas dels om sådana för bedömningen av bolagets ställning och verksamhetsresultat viktiga förhållanden, för vilka redovisning ej skall lämnas i balansräkning eller resultaträkning, dels om händelser av väsentlig betydelse för bolaget, även om de inträffat efter räkenskapsårets slut.

I förvaltningsberättelsen skall anges medelantalet under räkenskapsåret anställda personer samt sammanlagda beloppet av räkenskapsårets löner och ersättningar dels till styrelsen, förvaltningsråd och verkställande direktör, dels till övriga anställda.

Styrelsen skall i förvaltningsberättelsen framställa förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

I förvaltningsberättelsen för moderbolag skall upptagas dels beloppet av fritt eget kapital eller av ansamlad förlust i koncernen, dels koncernens årsresultat enligt avgiven

106 §

I förvaltningsberättelsen skall, om det ej på grund av särskilda omständigheter finnes lända till förfång för bolaget, upplysning lämnas dels om sådana för bedömningen av bolagets ställning och resultatet av dess verksemhet viktiga förhållanden, för vilka redovisning ej skall lämnas i balansräkning eller resultaträkning, dels om händelser av väsentlig betydelse för bolaget, även om de inträffat efter räkenskapsårets slut.

I förvaltningsberättelsen skall anges medelantalet under räkenskapsåret anställda arbetare och medelantalet övriga anställda samt sammanlagda beloppet av räkenskapsårets löner och ersättningar dels till styrelsen, förvaltningsråd och verkställande direktör, dels till arbetare, dels till övriga anställda.

Styrelsen skall i förvaltningsberättelsen framställa förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

I förvaltningsberättelsen för moderbolag skall upptagas dels beloppet av fritt eget ka-

(Dansk tekst)

til lønninger og vederlag til bestyrelse, repræsentantskab, direktion og andre i selskabet ansatte personer. Tantieme til bestyrelsen skal særskilt oplyses.

Stk. 4. Bestyrelsen skal i årsberetningen stille forslag til beslutning vedrørende anvendelse af selskabets overskud eller dækning af tab.

Stk. 5. I årsberetningen for et moderselskab skal der gives oplysning om koncernens årsresultat samt om den samlede frie egenkapital eller det samlede tab i koncernen.

§ 107.

Det i et moderselskab udarbejdede koncernregnskab skal opgøres pr. samme dato som moderselskabets årsregnskab. Koncernregnskabet udarbejdes som en koncernbalance. Såfremt koncernens sammensætning eller andre særlige forhold tilsiger dette, kan i stedet for en koncernbalance udarbejdes en koncernredegørelse.

Stk. 2. Koncernbalancen skal indeholde et sammendrag af moder- og datterselskabernes status opgjort i overensstemmelse med god regnskabsskik og under iagttagelse af de tilsvarende regler i §§ 102-103. Koncernbalancen skal angive koncernens årsresultat samt dens samlede frie egenkapital eller i givet fald det samlede tab. Ved beregningen skal der ske fradrag af interne fortjenester og foretaget udbytteudbetaling mellem koncernselskaberne.

Stk. 3. Koncernredegørelsen skal oplyse det samlede beløb af moderselskabets tilgodehavender hos og gæld til hvert enkelt datterselskab og hvert enkelt datterselskabs tilgodehavender hos og gæld til andre datterselskaber og moderselskabet. I redegørelsen skal tillige oplyses moderselskabets årsresultat samt dets frie egenkapital eller tab. Tilsvarende oplysninger skal gives for hvert af datterselskaberne, for så vidt angår den på moderselskabet faldende andel heraf, i det omfang dette ikke er taget i betragtning i moderselskabets status ved værdiansættelsen af aktierne i det pågældende datterselskab. Endvidere skal der gives oplysning om koncernens årsresultat samt om den samlede frie egenkapital eller det samlede tab inden for koncernen. Ved beregningen af de nævnte

(Foreløbig norsk tekst)

hold til konsernbalanse eller konsernredegjørelse og om den samlede frie egenkapital eller det samlede tap i konsernet. Videre skal oppgis det beløp som av konsernets fri egenkapital i henhold til årsoppgjørene for selskaper innen konsernet skal overføres til bunden egenkapital.

§ 107

I morselskap skal avgis konsernoppgjør som skal knytte seg til balansedagen i morselskapet. Konsernoppgjøret skal bestå av konsernbalanse. Når konsernets sammensetning eller andre særlige forhold gjør det ønskelig, kan konsernoppgjør i stedet avgis som konsernredegjørelse.

Konsernbalansen skal inneholde et sammendrag av morselskapets og datterselskapenes balanser. Den skal settes opp som god regnskapsskikk krever det og bestemmelsene i §§ 102 og 103 skal anvendes tilsvarende så langt det passer. Konsernbalansen skal vise konsernets årsresultat samt den samlede frie egenkapital eller det samlede tap i konsernet. Ved beregningen skal det gjöres fradrag for interngevinster og for utbytte som er utdelt mellom konsernselskapene.

Konsernredegjørelsen skal i tilfelle gi opplysning om morselskapets krav på og gjeld til hvert datterselskap samt om hvert av datterselskapenes krav på og gjeld til annet datterselskap og til morselskapet. I redegjørelsen skal også gis opplysning om morselskapets årsresultat og frie egenkapital eller samlede tap. Tilsvarende opplysning skal gis for hvert datterselskap for så vidt gjelder den andel som må anses å falle på morselskapet, og forholdet ikke er tatt i betraktning ved verdsettelsen i morselskapets balanse av aksjene i datterselskapet. Videre skal gis opplysning om konsernets årsresultat samt om den samlede frie egenkapital eller det samlede tap i konsernet. Ved beregningene skal gjøres fradrag for interngevinster og for utbytte som er utdelt mellom konsernselskapene.

Som interngevinst anses morselskapets

(Foreløbig finsk tekst)

koncernbalansräkning eller koncernredogörelse. Vidare skall uppges det belopp, som av det fria egna kapitalet i koncernen skall överföras till bundet eget kapital.

107 §

Koncernredovisningen skall hänföra sig till balansdagen för moderbolaget. Koncernredovisningen består av koncernbalansräkning. Dock får den, om det med hänsyn till koncernens sammansättning eller andra särskilda förhållanden är påkallat, i stället utgöras av koncernredogörelse.

Koncernbalansräkning skall upptaga ett sammandrag av moderbolagets och dotterbolagens balansräkningar, upprättat enligt god redovisningssed och med iakttagande i tillämpliga delar av vad i 102 och 103 §§ stadgas. Koncernbalansräkningen skall utvisa beloppet av fritt eget kapital eller av ansamlad förlust i koncernen efter avdrag för internvinster. Vidare skall utvisas koncernens årsresultat, varvid skall ha gjorts avdrag för redovisad vinstutdelning inom koncernen och avdrag eller tillägg for ökning eller minskning av internvinst under räkenskabsåret.

Koncernredogörelse skall upptaga beloppet av moderbolagets fordringar hos och skulder till varje dotterbolag samt beloppet av varje dotterbolags fordringar hos och skulder till andra dotterbolag och moderbolaget. I redogörelsen skall vidare anges dels moderbolagets fria egna kapital eller ansamlade förlust samt dess årsresultat, dels för varje dotterbolag den på moderbolaget belöpande andelen av motsvarande belopp, i den mån den icke blivit beaktad i moderbolagets balansräkning vid värderingen av aktierna i dotter bolaget, dels summorna för koncernen av fritt eget kapital eller ansamlad förlust samt av årsresultat. Vid beräkning av summorna skall avdrag och tillägg för internvinster och redovisad vinstutdelning inom konsernen ha

(Foreløbig svensk tekst)

pital eller av ansamlad förlust i koncernen, dels koncernens årsresultat enligt angiven koncernbalansräkning eller koncernredogörelse. Vidare skall uppges det belopp som av det fria egna kapitalet i koncernen enligt årsredovisningarna för bolag inom koncernen skall överföras till bundet eget kapital.

107 §

Koncernredovisning skall hänföra sig till balansdagen för moderbolaget. Koncernredovisningen består av koncernbalansräkning. Dock får den, om det med hänsyn till koncernens sammansättning eller andra särskilda förhållanden är påkallat, i stället utgöras av koncernredogörelse.

Koncernbalansräkning skall upptaga ett sammandrag av moderbolagets och dotterbolagets balansräkningar, upprättat enligt god redovisningssed och med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelsern i 102 och 103 §§, Koncernbalansräkningen skall utvisa beloppet av fritt eget kapital eller av ansamlad förlust i koncernen efter avdrag för internvinster. Vidare skall utvisas koncernens årsresultat, varvid skall ha gjorts avdrag för redovisad vinstutdelning inom koncernen och avdrag eller tillägg för ökning eller minskning av internvinst under räkenskapsåret.

Koncernredogörelse skall upptaga beloppet av moderbolagets fordringar hos och skulder till varje dotterbolag samt beloppet av varje dotterbolags fordringar hos och skulder till andra dotterbolag och moderbolaget. I redogörelsen skall vidare anges dels moderbolagets fria egna kapital eller ansamlade förlust samt dess årsresultat, dels för varje dotterbolag den på moderbolaget belöpande andelen av motsvarande belopp, i den mån den icke blivit beaktad i moderbolagets balansräkning vid värderingen av aktierna i dotterbolaget, dels summorna för koncernen av fritt eget kapital eller ansamlad förlust samt av årsresultat. Vid beräkning av summorna skall avdrag och tillägg

(Dansk tekst)

beløb skal der ske fradrag af interne fortjenester og af foretaget udbytteudbetaling mellem koncernselskaberne.

Stk. 4. Som intern fortjeneste anses den på moderselskabet faldende andel af fortjenesten ved overdragelse af aktiver mellem moder- og datterselskaber, så længe overdragelse ikke har fundet sted til en uden for koncernen stående køber, eller det pågældende aktiv er tilsvarende nedskrevet eller er forbrugt hos det koncernselskab, som har erhvervet aktivet.

§108.

Senest en måned efter årsregnskabets godkendelse, dog senest syv måneder efter regnskabsårets udgang, skal til aktieselskabs-registeret indsendes en af generalforsamlingens dirigent bekræftet afskrift af årsregnskabet og revisionsberetningen med oplysning om, hvornår regnskabet er godkendt. Såfremt den i årsberetningen foreslåede fordeling af det beløb, der er til disposition efter årsregnskabet, ændres på generalforsamlingen, skal der tillige indsendes en bekræftet udskrift af generalforsamlingsprotokollen, udvisende fordelingen af beløbet.

Kapitel 13.

Udbytteuddeling, reservefonds m. v.

§ 109.

Uddeling af selskabets midler til aktionærerne må - bortset fra udlodning i forbindelse med nedsættelse af aktiekapitalen eller den lovpligtige reservefond eller i forbindelse med selskabets opløsning - kun finde sted som udbytte på grundlag af det senest godkendte årsregnskab.

§ 110.

Som udbytte kan kun uddeles årets overskud i henhold til det godkendte regnskab for sidste regnskabsår, overført overskud fra tidligere år og frie reserver efter fradrag dels af udækket underskud dels af beløb, der i henhold til lov eller selskabets vedtægter skal

(Foreløbig norsk tekst)

andel av vinning ved overdragelse innen konsernet, for så vidt ikke eiendelen senere er overdratt til kjøper utenfor konsernet eller forbrukt eller dens verdi nedsatt hos det konsernselskap som ervervet den.

§ 108

Senest en måned etter fastsettelsen av årsoppgjøret skal avskrift av årsoppgjøret og revisjonsberetningen innsendes til handelsregisteret. Det skal på avskriften av årsoppgjøret gis opplysning om når det er fastsatt og hvilken beslutning generalforsamlingen har truffet om anvendelse av overskudd eller dekning av tap.

Kongen kan gi bestemmelser om fritagelse for visse selskaper for plikten til å innsende årsoppgjør og revisjonsberetning.

Kap. 13

Utdeling av utbytte og annen anvendelse af selskapets midler

§ 109

Selskapets midler kan ikke nyttes til utbetaling på aksjer med mindre det skjer etter reglene om utdeling av utbytte eller som tilbakebetaling i forbindelse med nedsettelse av aksjekapitalen eller reservefondet eller med selskapets oppløsning.

I den utstrekning selskapet ved sin virksomhet ikke har til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelse om anvendelse av overskudd og av formuen ved likvidasjon.

§ 110

Som utbytte kan bare utdeles årsoverskudd i henhold til den fastsatte balanse for siste regnskapsår, udisponert overskudd fra tidligere år og frie fond etter fradrag for udekket tap og for den del av årsoverskuddet som i henhold til lov eller vedtekter skal

(Foreløbig finsk tekst)

gjorts såsom i komanbalansräkning enligt 2 mom.

Med internvinster avses på moderbolaget belöpande andel av vinst på överlåtelse av tillgång inom koncernen, i den mån ej överlåtelse av tillgången därefter skett till köpare utanför koncernen eller förbrukning av tillgången eller nedsättning av dess varde ägt rum hos det bolag inom koncernen som förvärvat tillgången.

108 §

Senast en månad efter det balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda skall avskrift av årsredovisning och revisionsberättelse insändas till registreringsmyndigheten. På avskriften av årsredovisningen skall styrelseledamot eller verkställande direktör teckna bevis om dagen för fastställandet av balansräkningen och resultaträkningen; beviset skall tillika innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

13 kap.

Vinstutdelning och annan användning av bolagets egendom

109 §

Utbetalning på aktier får ske endast i enlighet med vad i denna lag stadgas om vinstutdelning, om nedsättning av aktiekapitalet eller reservfond och om bolagets likvidation.

Om bolagets verksamhet helt eller delvis skall ha annat syfte än att bereda vinst åt aktieägarna, skall i bolagsordningen intagas bestämmelse om användning av vinst och behållna tillgångar vid bolagets likvidation.

110 §

Vinstutdelning får icke överstiga vad som i fastställd balansräkning för det senaste räkenskapsåret redovisas såsom årsvinst, balanserad vinst och fria fonder med avdrag för dels redovisad förlust, dels belopp som enligt bolagsordningen skall avsättes till re-

(Foreløbig svensk tekst)

för internvinster och redovisad vinstutdelning inom koncernen ha gjorts såsom i koncernbalansräkning enligt andra stycket.

Med internvinst avses på moderbolaget belöpande andel av vinst på överlåtelse av tillgång inom koncernen, i den mån ej överlåtelse av tillgången därefter skett till köpare utanför koncernen eller förbrukning av tillgången eller nedsättning av dess värde ägt rum hos det bolag inom koncernen som förvärvat tillgången.

108 §

Senast en månad efter det balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda skall avskrift av årsredovisning och revisionsberättelse insändas till registreringsmyndigheten. På avskriften av årsredovisningen skall styrelseledamot eller verkställande direktör teckna bevis om att balansräkning och resultaträkning fastställts samt dagen därför; beviset skall även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

13 kap.

Vinstutdelning och annan användning av bolagets egendom.

109 §

Utbetalning på aktier får ske endast enligt bestämmelserna i denna lag om vinstutdelning, utbetalning vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden och utskiftning vid bolagets likvidation.

Om bolagets verksamhet helt eller delvis skall ha annat syfte än att bereda vinst åt aktieägarna, skall boglagsordningen innehålla bestämmelse om användning av vinst och behållna tillgångar vid bolagets likvidation.

110 §

Vinstutdelning får icke överstiga vad som i fastställd balansräkning för det senaste räkenskapsåret redovisas såsom årsvinst, balanserad vinst och fria fonder med avdrag för dels redovisad förlust, dels belopp som enligt bolagsordningen skall avsättas till re-

(Dansk tekst)

henlægges til den lovpligtige reservefond eller andre formål. Udgør den lovpligtige reservefond ikke en tiendedel af aktiekapitalen, må udbyttet højst fastsættes til seks pct. af den indbetalte aktiekapital, jfr. endvidere §45.

Stk. 2. I et moderselskab må der, selv om udbytteuddeling ellers er tilladt, ikke udbetales så stort udbytte, at uddelingen under hensyn til koncernens stilling i øvrigt må anses for stridende mod god forretningsskik.

§ 111.

Af den del af årets overskud, der ikke medgår til dækning af muligt underskud fra tidligere år, skal mindst ti pct. overføres til den lovpligtige reservefond, indtil denne udgør ti pct. af aktiekapitalen. Henlæggelse skal derefter ske med mindst fem pct., indtil fonden udgør en fjerdedel af aktiekapitalen. Vedtægterne kan foreskrive pligt til større henlæggelse.

Stk. 2. Til den lovpligtige reservefond skal endvidere henlægges beløb, som selskabet ved aktietegning modtager for aktierne udover disses pålydende med fradrag af omkostninger ved selskabets stiftelse eller aktiekapitalens forhøjelse, samt beløb, som selskabet har modtaget ved salg af aktier i henhoıd til §40.

Stk. 3. Den lovpligtige reservefond kan bruges til dækning af underskud, som ikke kan dækkes af andre reserver. For så vidt den lovpligtige reservefond overstiger en fjerdedel af aktiekapitalen, kan det overskydende beløb anvendes til forhøjelse af aktiekapitalen, eller - under iagttagelse af forskrifterne i § 46 - til andre formål.

§ 112.

Beslutning om fordelingen af det overskudsbeløb, der er til disposition efter årsregnskabet, træffes af generalforsamlingen. Generalforsamlingen må ikke beslutte uddeling af højere udbytte end foreslået eller tiltrådt af bestyrelsen.

(Foreløbig norsk tekst)

avsettes til reservefond eller ikke kan utdeles som utbytte.

Av morselskaps overskudd kan under enhver omstendighet ikke utdeles så meget at det under hensyn til størrelsen av den frie egenkapital innen konsernet og konsernets stilling for øvrig må anses stridende mot forsiktig og god forretningsskikk.

§ H1

Av den del av årsoverskuddet som etter § 110 første ledd ellers kunne utdeles som utbytte skal minst 10 prosent avsettes til et reservefond inntil fondet svarer til 20 prosent av aksjekapitalen.

Til reservefondet skal legges overkurs ved aksjetegning etter at utgifter ved selskapsstiftelsen eller kapitalforhøyelsen er trukket fra. Til reservefondet skal også legges beløp som tilfaller selskapet ved salg av aksjer etter § 40.

Reservefondet kan brukes til:

1. dekning av tap som ikke kan dekkes av fri egenkapital
2. fondemisjon
3. andre formål for så vidt fondet overstiger det som ialt skal være avsatt, men slik at i den utstrekning fondet skyldes avsetning etter annet ledd får bestemmelsene i § 46 tilsvarende anvendelse.

Kongen kan frita for plikt til å avsette til reservefond og kan også ellers gjøre unntak fra bestemmelsene i denne paragraf.

§ 112

Beslutning om utdeling av utbytte fattes av generalforsamlingen etter at styret har fremlagt forslag om utdeling eller annen anvendelse av overskuddet. Har selskapet representantskap, kan det bestemmes i vedtektene at beslutning om utdeling av utbytte skal treffes av dette med forbehold av generalforsamlingens fastsettelse av årsoppgjøret. Det kan ikke besluttes utdelt høyere utbytte enn styret foreslår eller godtar.

Aksjeeiere som samlet eier minst en tiendedel av aksjekapitalen, kan, om kravet på

(Foreløbig finsk tekst)

servfond eller eljest innehållas. Förbud mot vinstutdelning för visst fall föreskrives i 45 §.

Av moderbolags vinst får även om eljest vinstutdelning är tillåten, så stort belopp ej utdelas, att utdelningen, med hänsyn till storleken av det fria egna kapitalet inom koncernen och koncernens ställning i övrigt står i strid mot god affärssed.

111 §

Till reservefond skall läggas dels vad som på grund av aktieteckning erhållits för aktierna utöver det nominella beloppet, dels vad som enligt 40 § tillfallit bolaget, dels och vad som enligt bolagsordningen skall avsättas till reservfonden. Bolagsstämman kan besluta att av redovisad vinst enligt balansräkningen överför visst belopp till reservfonden.

Nedsättning av reservfonden får enligt beslut av bolagsstämma ske endast för

1. täckande av förlust enligt fastställd balansräkning, om förlusten ej kan täckas av fritt eget kapital;
2. fondemission; och
3. andra ändamål, om domstolen ger tillstånd till nedsättningen med iakttagande i tillämpliga delar av vad i 46 § sögs.

112 §

Beslut om vinstutdelning fattas av bolagsstämma. Stämman får endast i den mån skyldighet därtill föreligger enligt 2 mom. besluta om utdelning av större belopp än styrelsen föreslagit eller godkänt.

Om ägare till en tiondel av samtliga aktier på ordinarie stämma, innan beslut om användning av vinsten fattas, så yrkar skall stämman besluta utdelning av åtminstone ett belopp motsvarande hälften av vad som återstår av årsvinsten, sedan avdrag skett för dels balanserad förlust, som överstiger fria

(Foreløbig svensk tekst)

servfond eller eljest innehållas. Förbud mot vinstutdelning i visst fall föreskrives i 45 §.

Av moderbolags vinst får, även om vinstutdelning eljest är tillåten, ej utdelas så stort belopp att utdelningen med hänsyn till storleken av det fria egna kapitalet inom koncernen och koncernens ställning i övrigt står i strid mot god affärssed.

111 §

Till reservfond skall läggas dels vad som på grund av aktieteckning erhållits för aktierna utöver det nominella beloppet, dels vad som enligt 40 § tillfallit bolaget, och dels vad som enligt bolagsordningen skall avsättas till reservefonden. Boglagsstämman kan besluta att av redovisad vinst enligt balansräkningen överföra visst belopp till reservfond.

Nedsättning av reservfond får enligt beslut av bolagsstämma ske endast för

1. täckande av förlust enligt fastställd balansräkning, om förlusten ej kan täckas av fritt eget kapital;
2. fondemission; och
3. annat ändamål om rätten enligt 46 § ger tillstånd till nedsättningen.

112 §

Beslut om vinstutdelning fattas av bolagsstämma. Stämman får endast i den mån skyldighet därtill föreligger enligt andra stycket besluta om utdelning av större belopp än styrelsen föreslagit eller godkänt.

Om ägare till en tiondel av samtliga aktier på ordinarie stämma, innan beslut om användning av vinsten fattas, så yrkar skall stämman besluta utdelning av åtminstone ett belopp motsvarande hälften av vad som återstår av årsvinsten, sedan avdrag skett för dels balanserad förlust, som överstiger

(Dansk tekst)

(Foreløbig norsk tekst)

forhånd er anmeldt til styret etter regelen i § 71, på den ordinære generalforsamling kreve at generalsamlingen beslutter utdelt som utbytte et beløp som minst svarer til halvdelen av det som er tilbake av årsoverskuddet etter at det er skjedd fradrag for tap fra tidligere år og for det som etter lov eller vedtekter skal avsettes til reservefond eller som av andre grunner ikke kan utdeles som utbytte. Det kan likevel ikke kreves utdelt mer enn fem prosent av selskapets egenkapital.

Utbetalingsdagen skal ikke settes senere enn seks måneder etter beslutningen om utdeling av utbytte.

§ 113.

Er udbetaling til aktionærerne sket i strid med bestemmelserne i denne lov, skal disse tilbagebetale, hvad de har oppebåret tillige med seks pct. i årlig rente. Dette gælder dog ikke udbetaling af udbytte, såfremt vedkommende aktionær hverken indså eller burde have indset, at udbetalingen var ulovlig.

Stk. 2. Viser beløbet sig at være uerholdeligt, er de, som har medvirket til beslutningen om udbetalingen eller gennemførelsen af denne eller til opstillingen eller godkendelsen af den urigtige regnskabsopgørelse, ansvarlige efter reglerne i §§ 140-143 om skadeserstatning.

§ 113

Er utbetaling til aksjeeier skjedd i strid med bestemmelsene i denne lov, skal aksjeeieren tilbakebetale det han har mottatt. Dette gjelder dog ikke dersom utbetalingen skjedde som utdeling av utbytte og aksjeeieren, da han mottok beløpet, ikke forsto og heller ikke burde ha innsett at utdelingen var ulovlig.

Den som medvirker til beslutningen om eller gjennomføringen av utbetalingen eller til oppsettingen eller fastsettingen av balansen, er ansvarlig etter reglene i §§ 140-142, for tap selskapet lider ved at uriktig utbetalte beløp ikke blir tilbakebetalt.

§114.

Generalforsamlingen kan beslutte, at der af selskabets midler ydes gaver til almennyttige eller dermed ligestillede formål, for så vidt det under hensyn til hensigten med gaven, selskabets økonomiske stilling samt omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt. Bestyrelsen kan til de i 1. punktum nævnte formål anvende beløb, som i forhold

§114

Generalforsamlingen kan i almennyttig eller lignede øyemed beslutte å gi gaver som sett i sammenheng med gavens øyemed, selskapets økonomiske stilling og omstendighetene for øvrig må anses rimelig. Styret kan i samme øyemed gi gaver som i forhold til selskapets stilling er av liten betydning.

(Foreløbig finsk tekst)

fonder och reservfond, dels belopp som enligt bolagsordningen skall avsättas till reservfond eller eljest innehållas. Aktieägare kan dock icke kräva utdelning av mera än fem procent av bolagets egna kapital.

Om bolaget utgivit aktieägarbevis, skall i bolagsstämmans beslut om vinstutdelning anges en avstämningsdag, då aktieägare, panthavare, uppdragstagare för att äga mottaga utdelningen skall vara införd i aktieboken eller i förteckning enligt 28 §. Sedan avstämning skett, skall utdelningsbeloppet om ej annat överenskommits betalas utan dröjsmål till den som enligt avstämningen är berättigad. Var ej denne på avstämningsdagen berättigad, skall bolaget likväl anses ha fullgjort sin skyldighet, om icke bolaget visste att beloppet kom i orätta händer eller åsidosatt den aktsamhet som efter omständigheterna skäligen bort iakttagas. Kan utdelningsbeloppet ej tillställas den berättigade därför att han saknar känd postadress eller av annan godtagbar anledning, och har ej behörig person inom tre år från avstämningsdagen begärt att erhålla beloppet, har han förlorat sin rätt.

113 §

Om utbetalning till aktieägarna skett i strid mot bestämmelserna i denna lag skall mottagarna återbära vad de uppburit med sex procent årlig ränta. Detta gäller dock ej om utbetalningen skedde såsom vinstutdelning och mottagaren varken insåg eller bort inse att utdelningen var olaglig.

För brist som uppkommer vid återbäringen är de som medverkat till beslutet om utbetalningen eller verkställande därav eller till upprättande eller fastställande av en till grund för beslutet liggande oriktig balansräkning ansvariga enligt reglerna i 140-143

114 §

Bolagsstämman äger besluta om gåva till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål, om gåvans belopp med hänsyn til ändamålets beskaffenhet, bolagets ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt. Styrelsen äger till sådant ändamål använda tillgång som med hänsyn till bolagets ställning är av ringa betydelse.

(Foreløbig svensk tekst)

fria fonder och reservfond, och dels belopp som enligt bolagsordningen skall avsättas till reservfond eller eljest innehållas. Stämman är dock ej skyldig att besluta högre utdelning än fem procent av bolagets egna kapital.

I avstämningsbolag skall, sedan avstämning skett på den i utdelningsbeslutet angivna dagen, utdelningsbeloppet betalas utan dröjsmål till den som är berättigad enligt avstämningen. Var denne på avstämningsdagen ej beättigad, skall bolaget likväl anses ha fullgjort sin skyldighet, om icke bolaget visste att beloppet kom i orätta händer eller åsidosatt den aktsamhet som efter omständigheterna skälligen bort iakttagas. Kan utdelningsbelopp ej tillställas den berättigade därför att han saknar känd postadress eller av annan anledning, och har ej behörig person inom tre år från avstämningsdagen begärt att erhålla beloppet, har han förlorat sin hätt.

113 §

Om utbetalning till aktieägarna sker i strid mot bestämmelserna i denna lag, skall mottagaren återbära vad han uppburit med sex procent årlig ränta. Detta gäller dock ej om utbetalningen skedde såsom vinstutdelning och mottagaren varken insåg eller bort inse att utdelningen var olaglig.

För brist som uppkommer vid återbäringen är de som medverkat till beslutet om utbetalningen eller verkställande därav eller till upprättande eller fastställande av en till grund för beslutet liggande oriktig balansräkning ansvariga enligt reglerna i 140-143 §§ om skadeståndsskyldighet.

114 §

Bolagsstämman äger besluta om gåva till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål, om det med hänsyn till ändamålets beskaffenhet, bolagets ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt. Styrelsen äger til sådant ändamål använda tillgång som med hänsyn till bolagets ställning är av ringa betydelse.

(Dansk tekst)

til selskabets økonomiske stilling er af ringe betydning.

§ 115.

Ydelse af lån til eller sikkerhedsstillelse for aktionærer, bestyrelsesmedlemmer eller direktører i selskabet eller dets moderselskab må kun finde sted mod betryggende sikkerhed og alene i det omfang, hvori selskabets egenkapital overstiger aktiekapitalen. Selskabets sikkerhedsstillelse for de nævnte personer er dog bindende, medmindre medkontrahenten havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med foranstående.

Stk. 2. I bestyrelsens protokol skal der gøres bemærkning om ethvert i henhold til stk. 1 ydet lån og enhver sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 gælder ikke lån til et moderselskab og sikkerhedsstillelse for et moderselskabs forpligtelser. Ej heller finder bestemmelserne anvendelse på banker.

Stk. 4. Et selskab må ikke yde lån til finansiering af erhvervelse af aktier i selskabet eller dets moderselskab. Ej heller må selskabet stille sikkerhed i forbindelse med sådan erhvervelse.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 115

Selskapet må ikke uten betryggende sikkerhet yte aksjeeier lån dersom dets nettoformue er mindre enn aksjekapitalen eller ville være det om kravet på tilbakebetaling av lånet settes ut av betraktning, og heller ikke stille sikkerhet for aksjeeiers forpliktelse dersom nettoformuen er mindre enn aksjekapitalen eller ville være det om selskapet selv skyldte beløpet uten tilbakesøkningsrett. Tilsvarende gjelder for lån til og sikkerhetsstillelse for styremedlemmer, administrerende direktør og representantskapsmedlem i selskapet eller dets morselskap.

Disse bestemmelser gjelder ikke lån til morselskap og sikkerhet for morselskaps forpliktelser.

Kapitel 14.

Aktieselskabers opløsning.

Almindelige bestemmelser.

§116.

Såfremt ikke andet er fastsat i lovgivningen, træffes beslutning om opløsning af et aktieselskab af generalforsamlingen og gennemføres ved likvidation.

Stk. 2. Generalforsamlingens beslutning træffes i tilfælde, hvor opløsning er påbudt i lovgivningen eller selskabets vedtægter, overensstemmende med reglerne i § 77. I andre tilfælde finder § 78 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Beslutningen, der skal anmeldes inden otte dage, skal angive, om likvidationen skal foretages efter reglerne i §§ 125-127 om likvidation af solvente aktieselskaber eller efter reglerne i §§ 128-131 om likvidation af insolvente aktieselskaber.

Stk. 4. Et aktieselskab, der er under likvidation eller under opløsning i henhold til § 117, skal bibeholde sit navn med tilføjelsen »i likvidation«.

Kap. 14

Oppløsning og avvikling

§ 116

Om ikke annet er bestemt i lov treffes beslutning om å oppløse et aksjeselskap av generalforsamlingen.

(Foreløbig finsk tekst)

115 §

Aktiebolag får ej utan betryggande säkerhet lämna penninglån till aktieägare, om bolagets behållna tillgångar enligt senaste balansräkning understiger aktiekapitalet eller skulle göra det, i fall lånet icke återbetalas. Detsamma gäller i tillämpliga delar ställande av säkerhet för aktieägares förpliktelser. Vad nu är sagt gäller även lån til styrelseledamot och ledamot av förvaltningsrådet i bolaget eller dess moderbolag samt ställande av säkerhet för deras förpliktelser.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller icke beviljande av lån till moderbolag eller ställande av säkerhet för moderbolags förpliktelser.

(Foreløbig svensk tekst)

115 §

Aktiebolag får ej utan betryggande säkerhet lämna penninglån till aktieägare eller styrelseledamot i bolaget eller dess moderbolag, ej heller ställa säkerhet för deras förpliktelser. Detta förbud gäller ej såvida fastställd balansräkning för det sist förflutna räkenskapsåret utvisar att bolagets fria egna kapital, minskat med utdelning enligt styrelsens förslag eller bolagsstämmans beslut täcken sammanlagda beloppet av sådana lån och säkerheter.

Bestämmelserna i första stycket gäller ej om gäldenären är bolagets moderbolag eller om han är aktieägare som äger mindre än en procent av bolagets aktiekapital eller eljest så ringa del därav att den uppenbarligen ej varit avgörande för bolagets beslut om lånet eller säkerheten.

14 kap.

Upplösning och likvidation

116 §

Beslut att aktiebolag skall upplösas fattas av bolagsstämman, om ej annat är stadgat i denna lag.

Upplösningsbeslut kan fattas enligt 77 § om bolaget skall upplösas på grund av bestämmelse i denna lag eller föreskrift i bolagsordningen. I annat fall är beslutet giltigt endast om det biträtts av aktieägare med åtminstone två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

Upplösningsbeslutet verkställes genom likvidation, om ej annat nedan stadgas. Bolaget träder i likvidation den dag upplösningsbeslut fattas. Om bolaget inte skall upplösas enligt lag eller bolagsordningen, kan annan senare dag angivas i beslutet.

14 kap.

Likvidation och upplösning

116 §

Beslut att aktiebolag skall träda i likvidation fattas av bolagsstämma, om ej annat stadgas i denna lag.

Beslutet kan fattas enligt 77 § om bolaget skall träda i likvidation på grund av bestämmelse i denna lag eller bolagsordningen. I andra fall är beslutet giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

Bolaget träder i likvidation den dag beslutet härom fattas. I fall som avses i andra stycket andra punkten kan dock bolagsstämman besluta att likvidationen skall inträda en angiven senare dag.

(Dansk tekst)

§117.

Bliver opløsning ikke vedtaget i tilfælde, hvor dette er påbudt i lovgivningen eller selskabets vedtægter, eller bliver likvidator ikke valgt, opløses selskabet på overregistrators begæring af skifteretten på selskabets hjemsted. Det samme gælder, hvor selskabets opløsning er besluttet af retten i henhold til § 119.

Stk. 2. Skifteretten udnævner en eller flere likvidatorer. For opløsningen gælder i øvrigt de i nærværende kapitel indeholdte bestemmelser om likvidation med de fornødne lempelser.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 117

Skal selskapet oppløses som følge av bestemmelse i lov eller vedtekter, treffes beslutning om oppløsning etter reglene i § 77.1 andre tilfelle krever beslutning om å oppløse selskapet tilslutning fra minst to tredjedeler av de avgitte stemmer og av den på generalforsamlingen representerte stemmeberettigede aksjekapital.

§118.

Et aktieselskab skal opløses, om fornødent efter reglerne i § 117, hvis det ikke har vedtægtsmæssig ledelse, og mangelen ikke afhjælpes inden udløbet af en af overregistrator fastsat frist. Det samme gælder, hvis en af overregistrator i medfør af § 15, fastsat frist for anmeldelse om aktiekapitalens indbetaling overskrides.

Stk. 2. Har et selskab ikke tre år i træk indsendt årsregnskab til aktieselskabs-registeret, finder reglerne i § 117 tilsvarende anvendelse.

§ 118

Skifteretten skal på begjæring beslutte selskapet oppløst:

1. når selskapet skal oppløses som følge av bestemmelse i lov eller vedtekter og generalforsamlingen ikke fatter vedtak om oppløsning;
2. når selskapet ikke har anmeldt til handelsregisteret styre som fyller de vilkår som er fastsatt i lov eller ikke har administrerende direktør når det kreves etter loven;
3. når årsopgjør som etter § 108 pliktes innsendt til handelsregisteret, ikke er innkommet for noen av de siste tre regnskapsår.

Rett til å begjære selskapet oppløst av skifteretten har styremedlem, administrerende direktør og aksjeeier og i de tilfelle som er nevnt i første ledd nr. 2, også handelsregisterføreren, fordringshaver og andre som har rettslig interesse i at det er noen som kan representere selskapet. Foreligger opløsningsgrunn etter første led nr. 3, skal registerføreren melde fra til skifteretten og kreve selskapet oppløst.

(Foreløbig finsk tekst)

117 §

Finner styrelsen vid upprättande av balansräkning eller eljest, att bolagets eget kapital understiger en tredjedel av aktiekapitalet, skall styrelsen snarast möjligt till bolagsstämma hänskjuta fråga om bolagets upplösning. Om ej på ordinarie bolagsstämma under nästföljande räkenskapsår fastställes balansräkning utvisande att det egna kapitalet uppgår till halva aktiekapitalet, skall bolaget träda i likvidation. Om bolagsstämman ej fattar beslut därom, skall styrelsen hos domstol ansöka om beslut att bolaget skall träda i likvidation.

Vid beräkning av det egna kapitalets storlet tillägges inom linjen en post utvisande den ökning av tillgångarnas sammanlagda värde som skulle följa av deras redovisning till verkliga värdet eller, för anläggningstillgång, till anskaffningskostnaderna minskade med erforderliga avskrivningar, om därigenom erhålles ett högre värde.

118 §

Bolaget skall upplösas

1. om bolaget saknar till registret anmäld behörig styrelse eller verkställande direktör, när sådan skall finnas enligt lag, eller
2. om bolaget icke enligt 108 § insänt årsredovisning för något av de tre sista räkenskapsåren till registreringsmyndigheten.

Om bolaget skall upplösas enligt 1 mom. eller enligt 15 § eller 117 § eller enligt bolagsordningen, men bolagsstämman underlåtit att fatta upplösningsbeslut, skall domstol på ansökan eller efter anmälan enligt 3 mom. besluta, att bolaget skall träda i likvidation.

Behörig att göra ansökan hos domstol enligt 2 mom. är styrelseledamot, verkställande direktör eller aktieägare samt i fall som avses i 1 mom. 1 p. tillika borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av att någon finns som kan företräda bolaget. Registermyndigheten kan göra anmälan hos domstol i fall som avses i 1 mom. 1 p. och skall göra anmälan i fall som avses i 1 mom. 2 p. och i 15 §.

(Foreløbig svensk tekst)

117 §

Finner styrelsen vid upprättande av balansräkning eller eljest, att bolagets eget kapital understiger en tredjedel av aktiekapitalet, skall styrelsen snarast möjligt till bolagsstämma hänskjuta fråga om att bolaget skall träda i likvidation. Om ej på ordinarie bolagsstämma under nästföljande räkenskapsår fastställes balansräkning utvisande, att det egna kapitalet uppgår till halva aktiekapitalet, skall bolaget träda i likvidation. Om bolagsstämman ej fattar beslut därom, skall styrelsen hos rätten ansöka om beslut att bolaget skall träda i likvidation.

Vid beräkningen av det egna kapitalets storlek tillägges inom linjen en post utvisande den ökning av tillgångarnas sammanlagda värde som skulle följa av deras redovisning till verkliga värdet eller för anläggningstillgång till anskaffningskostnaderna minskade med erforderliga avskrivningar, om därigenom erhålles ett högre värde.

118 §

Bolaget skall träda i likvidation

1. om bolaget saknar till registret anmäld behörig styrelse eller verkställande direktör, när sådan skall finnas enligt lag, eller
2. om bolaget icke enligt 108 § insänt årsredovisning för något av de tre sista räkenskapsåren till registreringsmyndigheten.

Om bolaget skall träda i likvidation enligt första stycket, eller enligt 15, 117 eller 161 § eller enligt föreskrift i bolagsordningen men bolagsstämman underlåtit att fatta likvidationsbeslut, skall rätten på ansökan eller efter anmälan enligt tredje stycket besluta att bolaget skall träda i likvidation.

Behörig att göra ansökan hos rätten ar styrelseledamot, verkställande direktör eller aktieägare samt i fall som avses i första stycket 1. borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av att någon finns som kan företräda bolaget. I sistnämnda fall kan även anmälan göras av registreringsmyndigheten. I fall som avses i första stycket 2. samt 15 och 161 §§ skall registreringsmyndigheten göra anmälan till rätten.

(Dansk tekst)

§ 119.

Har aktionærer ved forsætlig medvirken til en generalforsamlingsbeslutning i strid med § 80 eller på anden måde ved misbrug af deres indflydelse i selskabet, medvirket til overtrædelse af denne lov eller selskabets vedtægter, kan retten, hvis der som følge af misbrugets langvarighed eller andre grunde foreligger særlig anledning hertil, efter påstand af aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, bestemme, at selskabet skal opløses.

§ 120.

Likvidation af et aktieselskab foretages af en eller flere likvidatorer, der træder i bestyrelsens og direktionens sted. De i denne lov om bestyrelsen givne bestemmelser finder med de fornødne lempelser anvendelse på likvidatorerne.

Stk. 2. Likvidator kan til enhver tid afsættes af den myndighed, der har udnævnt ham.

Stk. 3. I øvrigt finder lovens regler om regnskabsaflæggelse, revision, generalforsamlinger og om regnskabers indsendelse til aktieselskabs-registeret tilsvarende anvendelse i selskaber under likvidation med de afvigelser, der følger af nedenstående bestemmelser.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 119

En aksjeeier kan kreve selskapet oppløst ved dom når noen annen aksjeeier gjennom medvirkning til beslutning i strid med § 80 eller på annen måte har misbrukt sin innflytelse i selskapet og oppløsning som følge derav tilsies av særlig tungtveiende grunner.

I stedet for oppløsning kan dommen, om det nedlegges påstand på det, gå ut på at selskapet innen en frist som fastsettes i dommen, skal utløse saksøkeren. Utløsningssummen fastsettes i dommen under hensyn til selskapets økonomiske stilling og det som etter omstendighetene for øvrig finnes rimelig. Gjennomføres ikke utløsningen innen den fastsatte frist, og dette ikke skyldes saksøkerens eget forhold, skal skifteretten på begjæring beslutte selskapet oppløst.

§ 120

Når det er krevd oppløsning i medhold av § 118, skal selskapet og aksjeeierne varsles av skifteretten og gis en frist for uttalelse og for i tilfelle å rette på det forhold som ligger til grunn for kravet om oppløsning. Varslet kan etter skifterettens bestemmelse skje ved kunngjøring i samsvar med reglene i § 124 annet punktum. Godtgjøres det ikke innen fristens utløp at oppløsningsgrunnen ikke lenger er til stede, streffer skifteretten beslutning om å oppløse selskapet.

(Foreløbig finsk tekst)

119 §

Har aktieägare genom att medverka till bolagsstämmobeslut i strid med 80 § eller på annat sätt missbrukat sitt inflytande i bolaget kan domstol när synnerligen vägande skäl föreligger, på talan av aktieägare besluta att bolaget skall upplösas.

Då förutsättningarna för beslut enligt 1 mom. föreligger, kan domstolen i stället, om yrkande därpå framställs, ålägga bolaget att inlösa kärandens aktier inom viss tid. Lösens belopp skall fastställas efter vad med hänsyn till bolagets ställning och omständigheterna i övrigt befinnes skäligt. Försummar bolaget att verkställa inlösning inom den fastställda tiden, skall bolaget upplösas genom beslut av domstolen på ansökan av den, vars aktier enligt domen bort inlösas.

120 §

Sker ansökan eller anmälan enligt 118 § eller 119 § 2 mom. skall domstolen genast kalla bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig i domstolen på utsatt dag, då fråga om bolagets upplösning skall prövas av domstolen. Kallelsen skall, såvida ej upplysning saknas om någon med vilken delgivning kan ske, delges bolaget på sätt om stämning i tvistemål är stadgat. Härjämte skall kungörelse om kallelsen genom domstolens försorg införas i officiella tidningen och i en tidning inom bolagets hemort, minst två och högst fyra månader före inställelsedagen. Domstolen äger, när så erfordras, förordna en eller flera sysslomän att taga bolagets egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda bolaget till dess domstolen meddelat beslut i ärendet.

Om ej innan ärendet avgjorts styrkes att upplösningsgrunden upphört, förordnar domstolen att bolaget skall träda i likvidation.

Har sökanden fått vidkännas kostnader för delgivning eller kungörelse samt för expeditioner i ärendet, skall gottgörelse härför utgå av bolagets medel, om bolaget förpliktas träda i likvidation eller domstolen eljest finner det skäligt. När anmälan gjorts av registreringsmyndigheten skall dessa kostnader ersättas av bolaget eller om bolaget saknar tillgångar, ur statsmedel.

(Foreløbig svensk tekst)

119 §

Har aktieägare uppsåtligen genom deltagande i beslut i strid mot 80 § eller annars genom missbruk av sitt inflytande i bolaget medverkat till överträdelse av denna lag eller bolagsordningen, skall rätten om på grund av missbrukets långvarighet eller annan anledning särskilda skäl därtill föreligger, på talan av ägare till en tiondel av aktierna besluta att bolaget skall träda i likvidation. Om aktieägare sedan talan väckts avstår från talan, kan likväl de övriga fullfölja denna.

120 §

Sker ansökan eller anmälan enligt 118 § skall rätten genast kalla bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på utsatt dag, då fråga om skyldighet för bolaget att träda i likvidation skall prövas. Kallelsen skall, såvida ej upplysning saknas om någon med vilken delgivning kan ske, delges bolaget på sätt som är föreskrivet om stämning i tvistemål. Härjämte skall kungörelse om kallelsen genom rättens försorg införas i allmänna tidningarna och tidning inom den ort där bolagets styrelse har sitt säte, minst två och högst fyra månader före inställelsedagen. Rätten äger, när så fordras, förordna en eller flera sysslomän att taga bolagets egendom under vård samt bevaka dess angelägenheter och företräda bolaget till dess rätten medelat beslut i ärendet.

Om ej, innan ärendet företages till avgörande, styrkes att grunden till likvidationen upphört, förordnar rätten att bolaget skall träda i likvidation.

Har sökanden fått vidkännas kostnader för delgivning eller kungörelse samt för expeditioner i ärendet, skall gottgörelse härför utgå av bolagets medel, om bolaget förpliktas träda i likvidation eller rätten eljest finner det skäligt. När anmälan gjorts av registreringsmyndigheten, skall dessa kostnader ersättas av bolaget eller, om bolaget saknar tillgångar, av statsverket.

(Dansk tekst)

§ 121.

Likvidatorerne skal udarbejde en resultatopgørelse for tiden fra udløbet af det sidste år, for hvilket regnskab er aflagt, til likvidationens indtræden og en status på sidstnævnte tidspunkt. Regnskabet skal i revideret stand snarest muligt fremlægges til eftersyn for aktionærerne og kreditorerne på selskabets kontor og indsendes til aktieselskabs-registeret.

§ 122.

Likvidatorerne skal snarest ved en i tre på hinanden følgende hverdage i Statstidende indrykket bekendtgørelse med et varsel af mindst tre måneder regnet fra den første indrykning opfordre selskabets kreditorer til at anmelde deres krav. Det skal i bekendtgørelsen angives, om likvidationen foretages efter reglerne om likvidation af solvente aktieselskaber eller efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber. Meddelelse om bekendtgørelsens indrykning skal samtidig sendes til alle kendte kreditorer.

Stk. 2. Kan en fordring ikke anerkendes som anmeldt, skal der gives kreditor underretning herom ved anbefalet brev med tilkendegivelse om, at han, såfremt han ønsker at anfægte afgørelsen, må indbringe spørgsmålet for retten inden tre måneder fra brevets afsendelse at regne.

Stk. 3. Fordringer, der anmeldes, efter at boet er optaget til slutning, dækkes ved eventuel efterudlodning til kreditorerne eller, i solvente boer, ved midler, der endnu ikke er udloddet til aktionærerne.

§ 123.

Såfremt der efter selskabets udslettelse af aktieselskabs-registeret fremkommer yderligere midler, eller der i øvrigt måtte være an-

(Foreløbig norsk tekst)

§ 121

Når selskapet er besluttet oppløst, skal generalforsamlingen velge et avviklingsstyre. Valget skjer på ubestemt tid med en oppsigelsesfrist på tre måneder. For øvrig gjelder bestemmelsene om styret i kapittel 8 også for avviklingsstyret.

§ 122

Når selskapet er besluttet oppløst i medhold av §§ 15, 118 eller 119, trer skifteretten i generalforsamlingens sted. Etter begjæring av aksjeeiere som representerer minst en femtedel av aksjekapitalen, kan skifteretten når særlige grunner taler for det, bestemme at det samme skal gjelde også ellers. Før skifteretten treffer sin avgjørelse, skal den gi styret anledning til å uttale seg. Skifterettens avgjørelse er gjenstand for kjæremål etter tvistemålslovens regler.

For øvrig innkalles generalforsamlingen under avviklingen etter samme regler som ellers.

Når skifteretten trer i generalforsamlingens sted, bortfaller representantskap. Generalforsamlingen kan beslutte at representantskapet også ellers skal tre ut av funksjon når selskapet er besluttet oppløst.

§ 123

Avviklingsstyret skal oppta fortegnelse over selskapets eiendeler og gjøre opp balanse med henblikk på avviklingen. Forteg-

(Foreløbig finsk tekst)

121 §

Bolagsstämman eller domstol som fattar beslut om att bolaget skall träda i likvidation skall samtidigt utse en eller flera likvidatorer.

Saknar aktiebolag, som trätt i likvidation, till registret anmälla behöriga likvidatorer, skall domstolen efter anmälan av registermyndigheten eller på ansökan av aktieägare, borgenär eller annan, vars rätt kan vara beroende av att någon finns som äger företräda bolaget, förordna likvidatorer.

Vad i denna lag är föreskrivet om styrelse och styrelseledamöter skall, i den mån annat ej följer av vad i detta kapitel sägs, i tillämpliga delar gälla om likvidatorer.

Revisors uppdrag upphör icke genom att bolaget träder i likvidation. Stadgandena i 82-95 §§ äger motsvarande tillämpning.

122 §

I fråga om bolagsstämma under likvidationen gäller i tillämpliga delar vad i denna lag stadgas om bolagsstämma i den mån ej annat följer av stadgandena i detta kapitel.

123 §

När bolaget trätt i likvidation skall styrelsen och verkställande direktör ofördröjligen avge redovisning för sin förvaltning av

(Foreløbig svensk tekst)

121 §

Bolagsstämma eller domstol, som fattar beslut om att bolaget skall träda i likvidation, skall samtidigt utse en eller flera likvidatorer.

Saknar aktiebolag, som trätt i likvidation till registret anmälda behöriga likvidatorer, skall rätten förordna likvidatorer efter anmälan av registreringsmyndigheten eller ansökan av aktieägare, borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av att någon finns som äger företräda bolaget.

Vad i denna lag är föreskrivet om styrelse och styrelseledamöter, om rätt att utse dem, om deras rätt att företräda bolaget och om deras rättigheter och skyldigheter i övrigt samt om talan för bolaget mot dem skall i tillämpliga delar gälla om likvidatorer i den mån ej annat följer av detta kapitel.

Revisors uppdrag upphör icke genom att bolaget träder i likvidation. Bestämmelserna i 82-95 §§ äger motsvarande tillämpning.

122 §

I fråga om bolagsstämma under likvidationen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i denna lag om bolagsstämma i den mån ej annat följer av detta kapitel.

123 §

När bolaget trätt i likvidation skall styrelsen och verkställande direktör genast avge redovisning för sin förvaltning av bolagets

(Dansk tekst)

ledning dertil, kan likvidationen efter skifterettens bestemmelse genoptages. Dette sker ved de tidligere likvidatorer eller, hvis disse ikke kan genoptage likvidationen, ved skifteretten. Genoptagelse af likvidationen og dens afslutning skal anmeldes inden otte dage.

§ 124.

Viser det sig under likvidationen, at de forhold, der har ført til selskabets likvidation, ikke længere foreligger, skal likvidatorerne indkalde en generalforsamling, der under iagttagelse af forskrifterne i § 78 kan vedtage, at likvidationen skal hæves, og at selskabet på ny skal træde i virksomhed. Vedtages dette, skal der vælges en bestyrelse og revisor. Aktiekapitalen skal nedskrives til det beløb, der er i behold. Er den beholdne aktiekapital mindre end 30.000 kr., skal den bringes op til mindst dette beløb.

Stk. 2. Anmeldelse om likvidationens ophævelse og om selskabets genoptagelse af virksomheden skal ske inden otte dage. Anmeldelsen skal være ledsaget af dokumentation for, at betingelserne i stk. 1 er opfyldt.

Likvidation af solvente aktieselskaber.

§ 125.

Til at foretage likvidationen vælger generalforsamlingen en eller flere likvidatorer.

Stk. 2. Aktionærer, der ejer en fjerdedel af aktiekapitalen, har ret til på generalforsamlingen at vælge en likvidator til sammen med de af generalforsamlingen valgte at foretage likvidationen.

Stk. 3. Generalforsamlingen kan beslutte, at skifteretten skal udnævne likvidatorer. Skifteretten fastsætter det vederlag, det likviderende selskab skal yde de af retten udnævnte likvidatorer.

§ 126.

Udlodning til aktionærerne kan først foretages, når den frist, der er fastsat i den i § 122, stk. 1, omhandlede bekendtgørelse er udløbet og gælden betalt. Bobehandlingen

(Foreløbig norsk tekst)

nelsen og balansen skal i revidert stand utlegges på selskapets kontor til ettersyn for aksjeeierne og gjenpart av oppgjøret med revisjonsberetning tilstilles enhver aksjeeier med kjent oppholdssted.

Når oppløsning er besluttet, skal selskapet ved sitt firma på brev, kunngjøringer og andre dokumenter tilføye ordene »under avvikling«.

§ 124

Beslutningen om å oppløse selskapet skal avviklingsstyret straks anmelde til handelsregisteret. Handelsregisteret skal samtidig med at registrering finner sted, to ganger med minst en ukes mellomrom i Norsk Lysingsblad og en avis som er alminnelig lest på stedet, kunngjøre beslutningen og varsle selskapets kreditorer om at de må melde seg til selskapet innen seks måneder fra siste kunngjøring. Alle kreditorer med kjent adresse skal så vidt mulig ha særskilt varsel.

§ 125

Når det er særlig grunn til det, kan Kongen gi styret tillåtelse til å innkalle selskapets fordringshavere ved preklusivt proklama. Frist og kunngjøringsmåte fastsettes i tillåtelsen. Proklamaet omfatter ikke skattekrav og, om selskapet har drevet forsikringsvirksomhet, heller ikke de forsikringer det har tegnet.

§ 126

Selskapets forretning kan under avviklingen fortsettes i den utstrekning det er nødvendig for en hensiktsmessig gjennomføring av avviklingen.

(Foreløbig finsk tekst)

bolagets angelägenheter under den tid för vilken redovisningshandlingarna ej förut framlagts på bolagsstämma. Redovisningen och revisionsberättelse skall framläggas på bolagsstämma så snart det kan ske.

124 §

Likvidatorerna skall genast anmäla likvidationsbeslutet för registrering. Förordnas syssloman skall han ofördröj ligen anmäla förordnandet för registrering.

Likvidatorerna skall utan dröjsmål söka kallelse på bolagets borgenärer samt upprätta och i bolagets inventariebok införa balansräkning så snart det kan ske.

125 §

Likvidatorerna skall förvalta bolagets angelägenheter under likvidationen. De skall så snart det kan ske förvandla bolagets egendom i pengar, i den mån det fordras för likvidationen, samt betala bolagets skulder. Bolagets rörelse får fortsättas endast i den mån det är nödvändigt för en ändamålsenlig avveckling.

126 §

Likvidatorerna skall för varje räkenskapsår avge årsdovisning, som frarnlägges på ordinarie bolagsstämma för godkännande.

I fråga om denne redovisning äger bestäm-

(Foreløbig svensk tekst)

angelägenheter under den tid, för vilken redovisningshandlingar ej förut framlagts på bolagsstämma. Redovisningen och revisionsberättelse skall framläggas på bolagsstämma så snart det kan ske. I fråga om denna redovisning äger bestämmelserna i denna lag om koncernredovisning ej tillämpning.

Omfattar tiden även föregående räkenskapsår skall särskild redovisning, i moderbolag omfattande även koncernredovisning, avges för nämnda år.

124 §

Likvidatorerna skall genast anmäla likvidationsbeslutet för registrering. Förordnas syssloman skall han genast anmäla förordnandet för registrering.

Likvidatorerna skall genast söka kallelse på bolagets okända borgenärer samt upprätta och i bolagets årsbok införa balansräkning så snart det kan ske.

125 §

Likvidatorerna skall förvalta bolagets angelägenheter under likvidationen. De skall så snart det kan ske förvandla bolagets egendom i pengar, i den mån det fordras för likvidationen, samt betala bolagets skuler. Bolagets rörelse får fortsättas endast i den mån det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

126 §

Likvidatorerna skall för varje räkenskapsår avge årsredovisning, som framlägges på ordinarie bolagsstämma för godkännande. I fråga om denna redovisning äger bestäm-

(Dansk tekst)

må ikke afsluttes, før mulige tvistigheder i henhold til § 122, stk. 2, er afgjort.

Stk. 2. Inden otte dage efter, at det endelige likvidationsregnskab er godkendt af generalforsamlingen, skal likvidatorerne anmelde selskabet til udslettelse af aktieselskabs-registeret. Som bilag til denne anmeldelse skal følge likvidationsregnskabet.

(Foreløbig norsk tekst)

Under awiklingen skal årsoppgjør fr emlegges, revideres og prøves etter samme regler som ellers.

§127.

Såfremt likvidatorerne finder, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal de indkalde generalforsamlingen til beslutning om, at likvidationen skal foregå efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber.

Stk. 2. Vedtager generalforsamlingen forslaget, vælger den en midlertidig likvidator, hvorefter reglerne i § 128 finder tilsvarende anvendelse. Den af generalforsamlingen trufne beslutning skal anmeldes inden otte dage.

§ 127

I den utstrekning ikke alle aksjeeiere er enige om naturraldeling, skal selskapets eiendeler omgjøres i penger. Under enhver omstendighet skal selskapets eiendeler realiseres så langt det er nødvendig av hensyn til gjelden. Avviklingsstyret skal innkalle utestående aksjeinnskudd i den utstrekning det trengs til dekning av gjelden.

Likvidation af insolvente aktieselskaber.

§128.

Samtidig med beslutningen om likvidation vælges en midlertidig likvidator.

Stk. 2. Inden otte dage bekendtgør den midlertidige likvidator med højst fjorten dages varsel i Statstidende afholdelsen af et

§ 128

Avviklingsstyret skal sørge for at selskapets forpliktelser dekkes for så vidt ikke kreditor frafaller sitt krav eller samtykker i å ta en annen som debitor i stedet. Kan en fordringshaver ikke finnes, eller nekter han å

(Foreløbig finsk tekst)

melserna i denna lag om koncernredovisning ej den tillaenpning.

I balansräkningen upptages det egna kapitalet i en post, varvid aktiekapitalet anges inom linjen, i förekommande fall fördelat på olika aktieslag.

Tillgång får ej upptagas till högre värde än vad beräknas inbringa efter avdrag för försäljningskostnader. Beräknas tillgång inbringa väsentligt högre belopp än det i balansräkningen upptagna värdet eller beräknas för skulder och likvidationskostnader ett belopp som väsentligt avviker från redovisad skuld, skall vid motsvarande tillgångs- eller skuldposter de beräknade beloppen anges inom linjen.

127 §

När den i kallelsen på bolagets borgenärer utsatta inställelsedagen är förbi och all veterlig gäld blivit betald, skall likvidatorerna skifta bolagets tillgångar. Om gäld är tvistig eller ej förfallen till betalning eller av annan orsak ej kan betalas, skall erforderliga medel avsättas och återstoden skiftas.

Aktieägare har rätt att av bolagets behållna tillgångar erhålla vad som belöper sig på hans aktier i förhållande till aktiekapitalet i den mån ej annat följer av bolagsordningen.

Aktieägare, som vill klandra skiftet, skall väcka talan mot bolaget inom tre månader efter det slutredovisning framlades på bolagsstämma.

Har aktieägare ej inom fem år efter det slutredovisning framlades på bolagsstämma anmält sig för att lyfta vad han vid skiftet er, hållit, har han förlorat sin rätt därtill. Är medlen i förhållande till de skiftade tillgångarna att anse som ringa, kan domstol på anmälan av likvidatorerna förordna att de skall tillfalla staten; i annat fall skall vad i 130 § stadgas äga tillämpning.

128 §

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skall de så snart det kan ske avge slutredovisning för sin förvaltning genom förvaltningsberättelse rörande likvidationen i dess helhet. Berättelsen skall även innehål-

(Foreløbig svensk tekst)

melserna i denna lag om koncernredovisning ej tillämpning.

I balansräkningen upptages det egna kapitalet i en post, varvid aktiekapitalet anges inom linjen, i förekommande fall fördelat på olika aktieslag.

Tillgång får ej upptagas till högre värde än den beräknas inbringa efter avdrag för försäljningskostnaderna. Om tillgång kan beräknas inbringa väsentligt högre belopp än det i balansräkningen upptagna värdet eller om för skuld och likvidationskostnad kan beräknas åtgå ett belopp som väsentligt avviker från redovisad skuld, skall vid tillgångs- eller skuldposten det beräknade beloppet anges inom linjen.

127 §

När den i kallelsen på okända borgenärer utsatta inställelsedagen är förbi och all veterlig gäld blivit betald, skall likvidatorerna skifta bolagets behållna tillgångar. Om gäld är tvistig eller ej förfallen till betalning eller av annan orsak ej kan betalas, skall erforderliga medel avsättas och återstoden skiftas.

Vid skiftet har aktieägare rätt att av bolagets behållna tillgångar erhålla vad som belöper på hans aktier i den mån ej annat följer av bolagsordningen.

Aktieägare som vill klandra utskiftningen skall väcka talan mot bolaget inom tre månader efter det slutredovisning framlades på bolagsstämman vid äventyr att han eljest förlorar sin rätt till talan.

Har aktieägare ej inom fem år efter det slutredovisning framlades på bolagsstämma anmält sig för att lyfta vad han erhållit vid skiftet, har han förlorat sin rätt därtill. Är medlen i förhållande till de skiftade tillgångarna att anse som ringa, kan rätten på anmälan av likvidatorerna förordna att de skall tillfalla allmänna arvsfonden. I annat fall äger 130 § motsvarande tillämpning.

128 §

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skall de så snart det kan ske avge slutredovisning för sin förvaltning genom förvaltningsberättelse rörande likvidationen i dess helhet. Berättelsen skall även innehålla redo-

(Dansk tekst)

af skifteretten berammet likvidationsmøde. Særskilt indkaldelse sendes samtidig til alle kendte kreditorer, selskabets bestyrelse, direktion og revisor.

Stk. 3. På mødet, hvor skifteretten fører forsædet, fremlægges en fortegnelse over de kendte kreditorer og disses tilgodehavender.

Stk. 4. Efter at den midlertidige likvidator har redegjort for selskabets stilling, og de mødende har haft lejlighed til at ytre sig, foretager de mødende kreditorer med simpelt flertal indstilling til skifteretten angående udnævnelse af likvidator. Skifteretten udnævner en eller flere likvidatorer uden at være bundet af afstemningens resultat.

Stk. 5. På mødet kan der vælges et kreditorudvalg på højst tre medlemmer. Udnævnes flere likvidatorer, er beslutningen om nedsættelse af kreditorudvalg dog kun gyldig, hvis den godkendes af skifteretten. Likvidatorerne skal holde kreditorudvalget underrettet om likvidationens forløb og forelægge udvalget spørgsmål af væsentlig betydning til erklæring, forinden afgørelse træffes.

Stk. 6. Såfremt en af de mødende kreditorer fremsætter ønske derom, træffes der bestemmelse om sikkerhedsstillelse for likvidator, jfr. konkurslovens § 70, stk. 2.

Stk. 7. Den af generalforsamlingen før likvidationen valgte revisor fortsætter sin virksomhed, medmindre der på et likvidationsmøde med simpelt flertal af de mødende kreditorer vælges ny revisor.

§129.

De i konkursloven kap. 1-5 og §§ 62-63 indeholdte regler finder med de fornødne lempelser anvendelse ved likvidation af insolvente aktieselskaber, dog at afkræftelsessøgsmål skal anlægges inden seks måneder efter likvidationens indtræden.

Stk. 2. Beslutning om selskabets likvidation som insolvent sidestilles ved anvendelse af konkurslovens regler med indgivelse af konkursbegæring. Med indgivelse af konkursbegæring sidestilles endvidere beslutning om selskabets likvidation som solvent, hvis selskabet inden tre måneder efter denne beslutning overgår til likvidation som insolvent. Træder selskabet i likvidation i fortsættelse af konkursbegæring, anses likvidationen som

(Foreløbig norsk tekst)

motta sitt tilgodehavende, skal beløpet deponeres i Norges Bank i samsvar med reglene i lov om deponering i gjeldshøve av 17. februar 1939.

§ 129

Utbetaling av overskudd i større utstrekning enn tillatt etter § 110, skal ikke finne sted før selskapets forpliktelser er dekket etter reglene i § 128 og det er gått seks måneder siden siste kunngjøring etter § 124. Utbetaling kan dog finne sted dersom det bare gjenstår uvisse eller omtvistede fordringer og det avsettes tilstrekkelige beløp til dekning av dem. Beløpet skal innsettes i sparebank på styrets og fordringshaverens navn i fellesskap og skal ikke utbetales uten begge parters skriftlige samtykke eller etter endelig dom.

Utbetaling av overskudd som nevnt i første ledd skjer mot innlevering av aksjebrevet eller påtegning på dette.

(Foreløbig finsk tekst)

la redogörelse för utskiftning. Vid berättelsen skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden. Berättelsen jämte redovisningshandlingarna skall i huvudskrift eller avskrift avlämnas till revisorerna. Dessa skall inom en månad därefter avge slutredovisning och revisionsberättelse över förvaltningen under likvidationen och återställa handlingarna. Efter det revisionsberättelsen avlämnats till likvidatorerna, skall dessa ofördröjligen kalla aktieägarna till bolagsstämma för granskning av slutredovisningen.

129 §

När likvidatorerna framlagt slutredovisning, anses bolaget upplöst. Anmälan därom skall ofördröjligen göras för registrering.

Utan hinder av vad i 1 mom. sägs kan aktieägare representerande minst en tiondel av samtliga aktier senast sex månader efter det slutredovisning framlades hos likvidatorerna påkalla bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 144 §. Vad i 72 § 2 mom. stadgas skall äga motsvarande tillämpning.

Om bolag som trätt i likvidation ej har tillgångar som täcker likvidationskostnaderna, skall domstol på anmälan av likvidatioreraa förklara att likvidationen skall nedläggas och bolaget anses upplöst. När sådan

(Foreløbig svensk tekst)

görelse för utskiftning. Vid berättelsen skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden. Berättelsen och redovisningshandlingarna skall i huvudskrift eller avskrift avlämnas till revisorerna. Dessa skall inom en månad därefter avge revisionsberättelse över slutredovisningen och förvaltningen under likvidationen och återställa handlingarna.

Efter det revisionsberättelsen avlämnats till likvidatorerna skall dessa genast kalla aktieägarna till bolagsstämma för granskning av slutredovisningen. Bestämmelserna i 69 § sista stycket och 73 § sista stycket äger motsvarande tillämpning.

129 §

När likvidatorerna framlagt slutredovisning, anses bolaget upplöst. Anmälan därom skall genast göras för registrering.

Utan hinder av vad i första stycket sägs kan ägare till minst en tiondel av samtliga aktier hos likvidatorerna påkalla bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 144 §. Bestämmelsen i 72 § andra stycket äger motsvarande tillämpning.

Om bolag som är i likvidation ej har tillgångar som täcker likvidationskostnaderna, skall rätten på anmälan av likvidatorerna förklara att likvidationen skall nedläggas och bolaget anses upplöst. När sådan förklaring meddelas, äger bestämmelserna i 122-128 §§ ej tillämpning. Tillgångarna skall efter

(Dansk tekst)

begyndt fra begæringens indgivelse til skifteretten.

Stk. 3. De i boet anmeldte fordringer indføres i en gældbog, hvori tillige skal angives resultatet af fordringernes prøvelse og de foretagne udlodninger.

Stk. 4. En liste over de anmeldte fordringer med likvidators bemærkninger dertil fremlægges til eftersyn i mindst fjorten dage på likvidators eller selskabets kontor, hvorom bekendtgørelse skal ske i Statstidende. Rejser en kreditor, et bestyrelsesmedlem eller en direktør eller selskabets revisor indsigelse mod nogen af de fordringer, der er opført som berettiget til fyldestgørelse, indkalder likvidator med fjorten dages varsel ved bekendtgørelse i Statstidende til møde til prøvelse af de bestridte fordringer. Særskilt indkaldelse sendes til den, hvis fordring bestrides, og til den, der har rejst indsigelse mod fordringen. Efter at de mødende har haft lejlighed til at ytre sig om fordringens rigtighed, træffer likvidator sin afgørelse. Såfremt likvidator herefter ikke kan anerkende fordringen, finder reglerne i § 122, stk. 2, anvendelse.

§ 130.

Udlodning til kreditorerne kan først foretages efter udløbet af den frist, der er fastsat i den i § 122, stk. 1, nævnte bekendtgørelse.

Stk. 2. Forinden endelig udlodning til kreditorerne kan finde sted, skal likvidationsregnskabet og udkast til den endelige opgørelse fremlægges til eftersyn for aktionærer og kreditorer på likvidators eller selskabets kontor i fjorten dage, og bekendtgørelse om fremlæggelsen indrykkes i Statstidende. Tvistigheder angående regnskabet og udlodningen skal indbringes for skifteretten inden en måned efter udløbet af den foran angivne frist af fjorten dage.

Stk. 3. Efter udløbet af den i stk. 1 nævnte frist og efter, at mulige tvistigheder i henhold til stk. 2 eller § 122, stk. 2, er afgjort og udlodningen gennemført, forelægges det endelige likvidationsregnskab snarest på en med kortest muligt varsel indkaldt afsluttende generalforsamling til efterretning for aktionærerne.

Stk. 4. Inden otte dage efter generalforsamlingen skal likvidatorerne anmelde selskabet til udslettelse af aktieselskabs-registe-

(Foreløbig norsk tekst)

§ 130

Etter avsluttet utbetaling fremlegges revidert regnskap for generalforsamlingen eller i tilfelle for skifteretten. Når regnskapet er godkjent, skal det anmeldes til handelsregisteret at selskapet er oppløst.

Avviklingsstyret skal oppbevare selskapets bøker i minst 10 år etter oppløsningen.

Det som måtte tilfalle selskapet av beløp som er avsatt etter regl ene i § 129 første ledd, og hva det for øvrig måtte vise seg at det oppløste selskap eier, utloddes etterskuddsvis. Er beløpet så lite at en etterutlodning ville volde uforholdsmessig ulempe eller omkostning, kan avviklingsstyret i stedet anvende det til veldedige eller humanitære formål.

(Foreløbig finsk tekst)

förklaring meddelas, äger vad i 122-128 §§ stadgas ej tillämpning. Tillgångarna skall efter domstolens förordnande tillfalla staten. Domstolen skall underrätta registreringsmyndigheten om förklaringen för anteckning i handelsregistret.

(Foreløbig svensk tekst)

rättens förordnande tillfalla allmänna arvsfonden. Rätten skall för registrering underrätta registreringsmyndigheten om förklaringen.

130 §

Yppas efter bolagets upplösning enligt 129 § tillgång för bolaget eller väckes talan mot bolaget eller uppkommer eljest behov av likvidationsåtgärd, skall likvidationen fortsättas. Anmälan härom skall av likvidatorerna ofördröjligen göras för registrering. Beträffande återupptagande skall iakttagas vad i 73 § 2 mom. stadgas.

130 §

Om tillgång yppas för bolaget efter det bolaget skall anses upplöst enligt 129 § eller om talan väckes mot bolaget eller eljest behov uppkommer av likvidationsåtgärd, skall likvidationen fortsättas. Anmälan härom skall genast göras av likvidatorerna för registrering. Beträffande kallelse till första bolagsstämman efter återupptagandet, äger bestämmelserna i 73 § andra stycket motsvarande tillämpning.

(Dansk tekst)

ret. Som bilag til anmeldelsen skal følge det endelige likvidationsregnskab.

§ 131.

Tvistigheder angående likvidationen indbringes for skifteretten og behandles efter reglerne i retsplejelovens kap. 59.

Stk. 2. Bortsalg ved auktion af selskabets pantsatte aktiver sker efter reglerne om tvangsauktion. Bestemmelserne i retsplejelovens §§ 680 og 681 finder tilsvarende anvendelse, således at den i § 680 fastsatte frist for afgivelse af en panthavers erklæring regnes fra den i denne lovs § 128, stk. 2, omhandlede bekendtgørelse i Statstidende.

Stk. 3. Inden tre måneder efter udløbet af selskabets regnskabsår skal likvidatorerne indsende det reviderede årsregnskab til aktieselskabs-registeret.

Stk. 4. Vederlag til likvidatorer og til kreditorudvalg skal godkendes af skifteretten.

Stk. 5. Viser det sig under en likvidation, at selskabets midler ikke kan dække omkostningerne, sluttes likvidationen straks, og likvidatorerne skal inden otte dage anmelde, at selskabet er opløst. Med anmeldelsen skal følge bevis for, at betingelserne for likvidationens slutning har været til stede.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 131

Overfor kreditor som ikke har fått dekning og som heller ikke er tilstrekkelig sikret ved avsetning etter reglene i § 129 første ledd, svarer aksjeeierne en for alle og alle for en inntil den verdi vedkommende har mottatt som likvidasjonsandel. Likeledes svarer avviklingsstyrets medlemmer en for alle og alle for en med mindre det må antas at de var uvitende om fordringen uten at uvitenheten kan legges dem til last som mangel på tilbørlig aktsomhet.

I regressomgangen skal fordeling skje mellom aksjeeierne i forhold til hva enhver har fått utbetalt. Lov om gjeldsbrev av 17. februar 1939 § 2 tredje ledd får tilsvarende anvendelse.

Kreditors krav mot aksjeeierne etter første ledds første punktum foreldes i tre år fra det tidspunkt selskapets endelige oppløsning ble anmeldt til handelsregisteret.

Konkursbegæring mod et aktieselskab.

§ 132.

Indgives konkursbegæring mod et aktieselskab og finder skifteretten, jfr. konkursloven § 48, at betingelserne for konkurs foreligger, skal nedenstående regler iagttages.

Stk. 2. Er selskabet ikke under likvidation, udpeger skifteretten en midlertidig likvidator. Denne indkalder til likvidationsmøde, idet reglerne i § 128, stk. 2 og 3, finder anvendelse. Efter at han har redegjort for selskabets stilling, og de mødende har haft lejlighed til at ytre sig, træffer de mødende kreditorer bestemmelse om, hvorvidt konkursbegæringen skal fastholdes, eller selskabet skal likvideres efter reglerne om likvidation af insolvente aktieselskaber. Likvidation anses for vedtaget, medmindre et flertal af de i afstemningen deltagende bestemt efter vægt stemmer for konkurs. Træffes beslut-

§ 132

En beslutning av generalforsamlingen om oppløsning av selskapet kan omgjøres av generalforsamlingen med det flertall som var nødvendig for beslutningen om oppløsning. Er selskapet oppløst på grunn av bestemmelse i lov eller vedtekter, kan beslutningen ikke omgjøres med mindre opløsningsgrunnen ikke lenger er til stede.

Omgjøring kan ikke besluttes dersom selskapet har foretatt utbetaling i henhold til bestemmelsene i § 129. Er aksjekapitalen delvis gått tapt, skal den dessuten være nedsatt til det beløp som er i behold. Er den aksjekapital som er i behold mindre enn 10.000 kroner skal den bringes opp til minst dette beløp.

(Foreløbig finsk tekst)

131

Har bolaget trätt i likvidation på grund av bolagsstämmans beslut, kan stämman, sedan revisorerna avgivit yttrande, med samma pluralitet som erfordrades för beslutet besluta att upplösningsbeslutet återkallas och likvidationen upphör. Sådant beslut får dock ej fattas om upplösningsanledning på grund av denna lag eller bolagsordningen föreligger eller om bolagets eget kapital beräknat enligt vad i 117 § 2 mom. stadgas ej uppgår till halva aktiekapitalet eller om utskiftning ägt rum.

När beslut enligt 1 mom. fattas, skall tillika väljas styrelse och förvaltningsråd, om sådant skall finnas enligt bolagsordningen.

Beslut om likvidationens upphörande och val av styrelse skall av likvidatorerna ofördröjligen anmälas för registrering. Beslutet får ej verktällas förrän registrering skett. Kallelse på bolagets borgenärer är utan verkan, då likvidationen upphört enligt föreskrifterna i denna paragraf.

132 §

Om någon anmälan rörande aktiebolag ej inkommit till registreringsmyndigheten under de tio senaste åren, skall denna på lämpligt sätt förhöra sig, huruvida bolaget äger bestånd. Vinnes ej upplysning att bolaget fortfarande består, skall registreringsmyndigheten genom kungörelse i officiella tidningen anmana bolaget att inom tre månader från kungörelsens offentliggörande låta avhöra sig. Om eje före fristens utlopp upplysning erhålles att bolaget består, skall det anses upplöst och avföras ur registret.

Om bolaget avförts ur registret enligt 1 mom, men behov av likvidationsåtgärd uppkommer, skall på ansökan av den vars rätt därav beröres en eller flere likvidatorer förordnas av domstol och likvidation genomföras.

(Foreløbig svensk tekst)

131 §

Har bolaget trätt i likvidation på grund av bolagsstämmans beslut eller rättens beslut enligt 133 §, kan stämman, sedan revisorerna avgivit yttrande, besluta att likvidationen skall upphöra och bolagets verksamhet återupptagas. Beslutet är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de angivna sösterna som de vid stämman företrädda aktierna. Sådant beslut får dock ej fattas om likvidationsanledning på grund av denna lag eller bolagsordningen föreligger eller om bolagets eget kapital beräknat enligt 117 § andra stycket ej uppgår till halva aktiekapitalet eller om utskiftning ägt rum.

När beslut enligt första stycket fattas, skall tillika väljas styrelse.

Bolagsstämmans beslut om likvidationens upphörande och val av styrelse skall av likvidatorerna anmälas för registrering. Beslutet får ej verkställas förrän registrering skett.

Om likvidationsbeslut blivit upphävt genom domstols lagakraftägande dom skall likvidatorerna genast göra anmälan därom för registrering samt kalla till bolagsstämma för val av styrelse.

När likvidation upphört enligt denna paragraf äger 128 § motsvarande tillämpning.

132 §

Om någon anmälan rörande bolaget ej inkommit till registreringsmyndigheten under de tio senaste åren, skall denna på lämpligt sätt förhöra sig, huruvida bolaget äger bestånd. Vinnes ej upplysning att bolaget fortfarande består, skall det avföras ur registret och därmed anses upplöst. Uppkommer därefter behov av likvidations åtgärd skall på ansökan av den vars rätt därav beröres en eller flera likvidatorer förordnas av rätten och likvidation genomföras.

(Dansk tekst)

ning om likvidation, finder reglerne i § 128, stk. 4 og 5, anvendelse. Anmeldslse skal ske inden otte dage.

Stk. 3. Er selskabet under likvidation, finder reglerne i stk. 2 tilsvarende anvendelse dog at likvidationsmøde indkaldes af likvidator.

Stk. 4. Bortfalder konkursbegæringen efter stk. 2, afvises ny konkursbegæring, medmindre det over for skifteretten godtgøres, at forskrifterne om likvidationsbehandling væsentligt er tilsidesat.

Stk. 5. Det har sit forblivende ved bestemmelsen i banklovens § 16, stk. 3.

§ 133.

På selskabets vegne kan konkursbegæring kun fremsættes af bestyrelsen eller, hvis selskabet er under likvidation, af likvidator. Reglerne i § 132 finder herved tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Kommer et aktieselskab under konkurs, skal skifteretten gøre anmeldelse om konkursens begyndelse og slutning. Som bilag til anmeldelsen om konkursens slutning skal følge det afsluttende boregnskab.

Stk. 3. Kommer et likviderende selskab under konkurs er fordring på vederlag til likvidatorer, kreditorudvalg og revisorer ligestillet med de i konkurslovens § 31, litra b omhandlede fordringer.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 133

Begjæring om konkursbehandling eller akkordforhandling kan fra selskapets side bare fremsettes av styret. Med mindre styret av hensyn til kreditorene må anses forpliktet til å begjære konkursbehandling, kan slik begjæring bare fremsettes i henhold til generalforsamlingens beslutning. Under konkursbehandlingen representerer styret selskapet som konkursskyldner.

Når konkursbehandlingen er avsluttet, skal skifteretten foranledige selskapet slettet av handelsregisteret. Dette gjelder dog ikke dersom konkursbehandlingen slutter med overskudd for selskapet eller med akkord eller tilbakelevering etter konkurslovens § 80.

Er det åpenbart at et selskap som er besluttet oppløst, ikke har midler til dekning av omkostningene ved avvikling, skal handelsregisterføreren etter anmeldelse fra avviklingsstyret straks registrerer at selskapet er oppløst og slette dette av registeret. Staten dekker utgiftene ved registreringen.

Kapitel 15.

Fusion.

§ 134.

Beslutning om opløsning af et aktieselskab uden likvidation ved overdragelse som helhed af selskabets aktiver og gæld til et andet aktieselskab kan - bortset fra de i § 139 omhandlede fusioner - kun træffes af generalforsamlingen. Beslutningen træffes under iagttagelse af forskrifterne i § 78 samt de yderligere forskrifter, som vedtægterne måtte

Kap. 15

Fusjon

§ 134

Beslutning om at et aksjeselskap gjennom fusjon skal oppløses uten avvikling ved at selskapets eiendeler og gjeld som helhet overtas av et annet aksjeselskap kan treffes av generalforsamlingen med tilslutning fra minst to tredjedeler av de avgitte stemmer og av den på generalforsamlingen representerte stemmeberettigde aksjekapital.

(Foreløbig finsk tekst)

133 §

Ansökan om avträdande av aktiebolags egendom till konkurs kan blott göras efter beslut av styrelsen eller, om bolaget befinner sig i likvidation, av likvidatorerna. Under konkurs företrädes aktiebolag såsom konkursgäldenär av styrelsen och verkställande direktör eller, om vid konkursens början sysslomän eller likvidatorer var utsedda, av dessa; dock kan i behörig ordning utses styrelse i stället för sysslomän samt nya styrelsesledamöter eller nya likvidatorer.

Om aktiebolag är försatt i konkurs och denna avslutas utan överskott, är bolaget upplöst när konkursförvaltningen avlämnat slutredovisning. Anmälan härom skall av konkursförvaltningen göras till handelsregistret.

Finnes överskott och var bolaget ej i likvidation, då egendomen avträddes till konkurs, skall bolagsstämma så snart det kan ske sammankallas av styrelsen för att besluta om aktiebolaget skall fortsätta sin verksamhet eller träda i likvidation. Hade bolaget trätt i likvidation innan det blev försatt i konkurs, gäller stadgandena i 130 §.

15 kap.

Fusion

134 §

Avtal om fusion, varigenom ett aktiebolag (överlåtande bolaget) upplösas utan likvidation och dess till gångar och skulder övertages av ett annat aktiebolag (övertagande bolaget), skall utom då fråga är om dotterbolagsfusion enligt 139 §, för att bli giltigt godkännas av bolagsstämman i vartdera bolaget med den röstpluralitet som gäller för

(Foreløbig svensk tekst)

133 §

Om aktiebolag är försatt i konkurs och denna avslutas utan överskott, är bolaget upplöst när konkursen avslutas.

Finns överskott skall bolagsstämman besluta om likvidation och utse en eller flera likvidatorer samt likvidation genomföras enligt bestämmelserna i detta kapitel. Underlåter bolagsstämma att fatta beslut om likvidation inom en månad från det konkursen avslutades skall rätten på ansökan eller anmälan besluta att bolaget skall träda i likvidation. Om behörighet att göra ansökan eller anmälan samt om handläggningen inför rätten gäller bestämmelserna i detta kapitel om ansökan eller anmälan och handläggning därav i fall som avses i 118 § första stycket 1.

Om bolaget i fall som avses i andra stycket trätt i likvidation innan det blev försatt i konkurs gäller i stället bestämmelserna i **130** §.

15 kap.

Fusion

134 §

Avtal om fusion, varigenom ett aktiebolag (överlåtande bolaget) upplöses utan likvidation och dess tillgångar och skulder övertages av ett annat aktiebolag (övertagande bolaget), skall utom i fall som avses i 139 § för att bli giltigt godkännas av bolagsstämman i det överlåtande bolaget. Bolagsstämmans beslut om godkännande är giltigt

(Dansk tekst)

indeholde om opløsning eller fusion. På generalforsamlingen skal der under iagttagelse af bestemmelsen i § 73, stk. 4, forelægges udkast til overenskomst mellem de to selskaber. Endvidere skal der forelægges en revideret, fælles regnskabsopstilling udvisende samtlige aktiver og passiver i hvert af selskaberne, de reguleringer, som overtagelsen antages at ville medføre, samt udkast til en åbningsstatus for det overtagende selskab efter overtagelsen.

Stk. 2. Forskrifterne i stk. 1, 1-3 punktum finder tilsvarende anvendelse, såfremt generalforsamlingen beslutter at overdrage et aktieselskabs hele formue til den danske stat eller en dansk kommune. Endvidere finder bestemmelsen i § 136 tilsvarende anvendelse. Overdragelsen kan gennemføres uden iagttagelse af forskrifterne i § 138. Bestyrelsen skal anmelde beslutningen inden otte dage og kan samtidig anmelde, at selskabet er opløst. Med anmeldelsen skal følge den i stk. 1 nævnte overenskomst i original eller bekræftet genpart.

(Foreløbig norsk tekst)

Fusjonsavtalen skal holdes tilgjengelig for og tilstilles aksjeeierne etter reglene i § 73 fjerde ledd og fremlegges i generalforsamlingen. Det samme gjelder for

1. avskrift av balansene for hvert av selskapene for de siste to år påført anmerkning om generalforsamlingens beslutninger med hensyn til selskapenes overskudd eller tap, samt avskrift av årsberetningen og revisjonsberetningen for vedkommende år,
2. uttalelse fra styret, som i den utstrekning det ikke på grunn av særlige omstendigheter kan føre til skade for selskapene, skal opplyse om forhold av betydning for vurderingen av avtalen, herunder om hendinger av vesentlig betydning for selskapenes stilling som er inntruffet etter at årsopgjøret blev avgitt.
3. utttalelse fra revisor og i tilfelle fra representantskapet om styrets redegjørelse.

§135.

Besluttes det at sammensmelte to eller flere aktieselskaber til et nyt selskab, finder bestemmelserne i § 134, stk. 1, samt bestemmelserne i §§ 136-138 tilsvarende anvendelse. Såfremt valg af bestyrelse og revisor ikke foretages efter, at generalforsamlingerne har vedtaget sammenslutningen og godkendt vedtægterne og åbningsstatus for det nye selskab, skal der inden otte dage derefter afholdes generalforsamling i det nye selskab til valg af bestyrelse og revisor. De af sammenslutningen følgende anmeldelser skal indgives inden otte dage.

§ 135

Bestemmelsene i § 134 gjelder tilsvarende for beslutning om fusjon ved at to eller flere aksjeselskaper sluttes sammen til et nytt aksjeselskap.

§ 136.

Aktionærer i det eller de overtagne selskaber, der på generalforsamlingen har modsat

§ 136

Aksjeeier i det overtatte selskap som i generalforsamlingen har motsatt seg en beslut-

(Foreløbig finsk tekst)

upplösning av bolaget i fall som avses i 116 § 2 mom. andra meningen. Beslut om fusion kan fattas utan hinder av att det överlåtande bolaget trätt i likvidation.

Följande handlingar skall hållas tillgängliga och sändas til aktieägarna enligt bestämmelserna i 73 § 4 mom. samt framläggas på stämman

1. fullständigt förslag till fusionsavtal angivande fusionsvederlaget och grundlaget för dess fördelning mellan aktieägarna i det överlåtande bolaget; samt
2. sådana handlingar för båda bolagen som i 29 § 2 mom. 1-3 punkterna sägs.

Då bolagsstämman i det övertagande bolaget skall fatta beslut om utgivande av aktier eller konvertibla skuldebrev såsom vederlag åt aktieägarna i det överlåtande bolaget, skall förslag till beslut hållas tillgängligt för och tillsändas aktieägarna enligt bestämmelserna i 73 § 4 mom. samt framläggas på stämman. Stadgandena i 29 § 1 mom., 32 § 1 mom. 1 och 2 punkterna samt 2 och 4 mom. ävensom 41 och 42 §§ äger motsvarande tillämpning.

135 §

Stadgandena i 134 § 1 och 2 mom. gäller i tillämpliga delar även beträffande sådan fusion att två eller flere aktiebolag förenas genom att bilda ett nytt aktiebolag för övertagande av deras tillgångar och skulder mot aktierna i det övertagande bolaget. Vid sistnämnda bolags bildande träder fusionsavtalet i stiftelsesurkundens ställe. I övrigt äger 4 § tillämpning. Samtidigt med att bolagsstämmorna i de överlåtande bolagen godkänner fusions avtalet skall de för det övertagande bolaget antaga bolagsordning och i enlighet med förslaget till fusionsavtal utse styrelse och revisorer samt, om bolagsordningen det föreskriver, förvaltningsråd.

136 §

Aktieägare i överlåtande bolag, som röstat mot fusionsbeslut, äger skriftligen hos sty-

(Foreløbig svensk tekst)

endast om det fattats med en röstpluralitet som gäller för likvidationsbeslut enligt 116 § andra stycket andra punkten. Fusion kan ske utan hinder av att det överlåtande bolaget trätt i likvidation, i vilket fall likvidationen skall avslutas när registrering skett av rättens tillstånd enligt 138 §.

Följande handlingar skall hållas tillgängliga och sändas till aktieägarna enligt bestämmelserna i 73 § fjärde stycket samt framläggas på stämman

1. fullständigt förslag till fusions avtal angivande fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning mellan aktieägarna i det överlåtande bolaget varjämte, såvida lösningsanspråk som framställes enligt 136 § skall inverka på fusionsvederlaget eller eljest på fusionsavtalet, bestämmelse därom skall intagas i avtalet; samt
2. sådana handlingar för båda bolagen som enligt 29 § andra stycket skall framläggas vid ökning av aktiekapitalet.

Om vederlaget helt eller delvis utgöres av aktier eller konvertibla skuldebrev eller vinstandelsbevis som skall utget av det övertagande bolaget, gäller rörande bolagsstämmans beslut om utgivandet i tillämpliga delar, beträffande aktier bestämmelserna i 29 § första stycket, 32 § första stycket 1. och 2. samt andra och fjärde styckna, beträffande konvertibla skuldebrev bestämmelserna i 41 och 42 §§ samt beträffande vinstandelsbevis bestämmelserne i 43 §.

135 §

Bestämmelserna i 134 § första och andra styckena gäller i tillämpliga delar även beträffande sådan fusion att två eller flera aktiebolag (överlåtande bolag) förenas genom att bilda ett nytt aktiebolag för övertagande av deras tillgångar och skulder mot aktierna i det övertagande bolaget. Vid sistnämnda bolags bildande träder fusionsavtalet i stiftelseurkundens ställe. Fusionsavtalet skall innahålla bolagsordning för det övertagande bolaget. Samtidigt med att bolagsstämmorna i de överlåtande bolagen godkänner fusionsavtalet skall de antaga bolagsordningen och utse styrelse och revisorer för det övertagande bolaget enligt fusions avtalet.

136 §

Aktieägare i överlåtande bolag, som röstat mot bolagsstämmans beslut enligt 134 eller

(Dansk tekst)

sig overdragelsen eller en sammensmeltning, har krav på indløsning af deres aktier, såfremt kravet fremsættes skriftligt inden en måned efter generalforsamlingen. Er der før afstemningen afæsket aktionærerne en udtalelse om, hvem der ønsker at benytte denne ret, er indløsningsretten dog betinget af, at de pågældende på generalforsamlingen har tilkendegivet dette. Selskabet skal da afkøbe dem deres aktier til en pris, der svarer til aktiernes værdi, og som i mangel af mindelig overenskomst fastsættes af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted. Den af skønsmændene trufne afgørelse kan af begge parter indbringes for retten. Sag herom må være anlagt inden tre måneder efter skønsmændenes erklæring.

§ 137.

Det overtagne selskabs bestyrelse skal anmelde beslutningen inden otte dage. Med anmeldelsen skal følge de i § 134, stk. 1, nævnte bilag i original eller af bestyrelsen bekræftet genpart.

§ 138.

Bestyrelsen for det overtagne selskab skal ved en i tre på hinanden følgende hverdage i Statstidende indrykket bekendtgørelse med en frist af mindst tre måneder regnet fra den første indrykning opfordre selskabets kreditorer til at anmelde deres krav. Selskabets aktiver skal forvaltes særskilt, indtil fristen er udløbet, og de anmeldte kreditorer er fyldestgjort. Særskilt forvaltning kan dog undlades, når samtlige kreditorer samtykker heri, eller der stilles dem betryggende sikkerhed. Overregistrator afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende.

Stk. 2. Såfremt det overtagende selskab, medens det har det overtagne selskabs aktiver under særskilt forvaltning, går konkurs eller træder i likvidation efter reglerne om insolvente aktieselskaber, tjener det overtagne selskabs aktiver til fortrinsvis dækning af dette selskabs kreditorer og af de tidligere aktionærers krav på vederlag ifølge overenskomsten.

Stk. 3. Når betingelserne for ophør af den

(Foreløbig norsk tekst)

ning om fusjon etter §§ 134 eller 135, har rett til å kreve utløsning for sine aksjer, men ikke om han før avstemningen på forespørgsel unnlater å forbeholde seg retten. Kravet på utløsning tapes om det ikke er gjort gjeldende innen en måned etter at beslutningen ble truffet. Løsningssummen fastsettes i mangel av minnelig overenskomst ved skjønn på selskapets bekostning.

§ 137

Beslutning om fusjon skal anmeldes til handelsregisteret. Har anmeldelse ikke funnet sted innen to måneder etter at beslutningen ble truffet, bortfaller den.

§ 138

Når registrering av fusjonsbeslutningen har funnet sted, skal handelsregisteret to ganger med minst en ukes mellomrom i Norsk Lysingsblad og en avis som er alminnelig lest på stedet kunngjøre beslutningen og varsle selskapets kreditorer om at de må melde fra til selskapet innen tre måneder fra siste kunngjøring dersom de vil gjøre innsigelse mot at beslutningen settes i verk.

Gjør noen kreditor innen fristens utløp innsigelse, kan beslutningen ikke settes i verk før han har fått betaling eller betryggende sikkerhet. Hvorvidt tilbudt sikkerhet skal anses betryggende, kan forlanges avgjort av skifteretten.

Når fristen etter første ledd er utløpt, kan beslutningen settes i verk ved at en erklæring om det blir registrert i handelsregisteret. Med erklæringen skal følge en bevitnelse underskrevet af styret og revisor en at forholdet til kreditorerne ikke er til hinder for iverksettelsen. Bestemmelsen i §§ 129 annet ledd og 130 gjelder tilsvarende så langt de passer.

(Foreløbig finsk tekst)

reisen inom en månad från beslutet påkalla att hans aktier inlöses av bolaget, dock ej om han underlåter att på stämman på därom ställd fråga före omröstningen förbehålla sig sådan rätt. Träffas icke överenskommelse om lösens belopp, skall detta fastställas av skiljemän enligt 150 §, om ej annat föreskrivs i bolagsordningen.

137 §

Sedan avtal enligt 134 eller 135 § godkänts av bolagsstämmorna skall det ofördröjligen av bolagen anmälas för registrering. Har anmälan ej gjorts inom två månader från godkännandet eller, om talan föres mot godkännandet, från det denna talan genom lagakraftägande utslag ogillades, är frågan om fusion förfallen.

138 §

Senast två månader efter det avtal om fusion registrerades, skall bolagen hos domstolen i det överlåtande bolags hemort eller, vid fusion enligt 135 §, det övertagande bolagets hemort göra ansökan om tillstånd att bringa fusionsavtalet till verkställighet. Vid ansökan skall vara fogade bevis att avtalet blivit registrerat samt av överlåtande bolags styrelse underskriven förteckning över bolagets kända borgenärer med angivande av postadress. I övrigt skall vad i 46 § 2 mim. för där avsett fall är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Domstolen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökan som gjorts inom föreskriven tid och om beslut som meddelats med anledning av ansökningen.

Domstolens tillstånd skall inom två månader sedan beslutet därom vunnit laga kraft av styrelsen såväl i överlåtande som övertagande bolag anmälas för registrering. Om vederlaget helt eller delvis utgöres av aktier i det övertagande bolaget, skall anmälan även avse registrering av aktiekapitalets ök-

(Foreløbig svensk tekst)

135 §, äger skriftligen hos styrelsen inom en månad från stämman påkalla att hans aktier inlöses av bolaget, dock ej om han underlåter att på stämman på därom ställd fråga före omröstningen förbehålla sig sådan rätt. Träffas ej överenskommelse om lösens belopp, kan aktieägaren inom två månader från bolagsstämman hänskjuta tvisten till avgörande av tre skiljemän utsedda enligt lagen om skiljemän. Kostnaderna för skiljemannaförfarandet skall åvila bolaget. Skiljemännen kan dock på särskilda skäl ålägga aktieägaren att helt eller delvis ersätta bolaget för dess kostnader. Part kan, om ej annat föreskrives i bolagsordningen, klandra skiljemännens beslut genom att väcka talan vid domstol inom två månader från det beslutet delgavs honom.

137 §

När avtal enligt 134 eller 135 § godkänts av bolagsstämma i det överlåtande bolaget skall det utan dröjsmål anmälas för registrering. Har anmälan ej gjorts inom två månader från godkännande eller, om talan föres mot godkännandet, från det denna talan genom lagakraftägande utslag ogillades, är frågan om fusion förfallen.

138 §

Senast två månader efter det avtal om fusion registrerades, skall bolagen hos rätten i den ort där det överlåtande eller, vid fusion enligt 135 §, det övertagande bolagets styrelse har sitt säte göra ansökan om tillstånd att bringa avtalet till verkställighet. Vid ansökan skall vara fogade bevis at redistrering skett på grund av anmälan enligt 137 § samt en av överlåtande bolags styrelse underskriven förteckning över bolagets kända borgenärer, däribland aktieägare som påkallat inlösan enligt 136 §, med angivande av postadress. I övrigt äger bestämmelserna i 46 § andra stycket motsvarande tillämpning.

Rätten skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökan som gjorts inom föreskriven tid och om beslut som meddelats med anledning av ansökningen.

Rättens tillstånd skall senast två månader sedan det vunnit laga kraft av bolagen anmälas för registrering. Om vederlaget helt eller delvis utgöres av aktier i det övertagande bolaget, skall anmälningen även avse registrering av aktiekapitalets ökning

(Dansk tekst)

særskilte forvaltning af det overtagne selskabs aktiver er opfyldt, og aktionærerne i det overtagne selskab er fyldestgjort, skal der inden otte dage indgives anmeldelse om selskabets udslettelse af aktieselskabs-registeret. Anmeldelsen skal underskrives af bestyrelserne for såvel det overtagne som det overtagende selskab.

Stk. 4. Skal aktionærerne i det eller de overtagne selskaber helt eller delvis vederlægges med aktier i det overtagende selskab, kommer reglerne i § 34 ikke til anvendelse på den derved nødvendiggjorte forhøjelse af dettes aktiekapital.

§ 139.

Ejer et moderselskab samtlige aktier i et datterselskab, kan selskabernes bestyrelse træffe beslutning om moderselskabets overtagelse af datterselskabets formue som helhed. Bestemmelserne i § 137 og § 138, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2 Ejer et moderselskab mere end ni tiendedele af aktierne i et datterselskab, og har det en tilsvarende del af stemmerne, kan selskabernes bestyrelse træffe bestemmelse om moderselskabets indløsning af de resterende aktier i datterselskabet. I mangel af mindelig overenskomst med minoritetsaktionærerne om indløsningskursen fastsættes denne af skønsmænd, jfr. § 136, 3-5 punktum.

Stk. 3. I det i stk. 2 omhandlede tilfælde har minoritetsaktionærerne ret til at forlange deres aktier i datterselskabet indløst af moderselskabet. Bestemmelsen i stk. 2, 2. punktum, finder tilsvarende anvendelse.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 139

Eier et morselskap samtlige aksjer i et datterselskap, kan selskapenes styrer treffe avtale om at datterselskapet skal gå opp i morselskapet ved overføring av eiendeler og gjeld som helhet. Beslutningen anmeldes til handelsregisteret etter bestemmelsen i § 137 og det som er bestemt i § 138 får tilsvarende anvendelse.

Eier et morselskap mer enn ni tiendedeler av aksj ene i et datterselskap og har det en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan styret i morselskapet beslutte at morselskapet skal innløse de øvrige aksjer i datterselskapet. Også de andre aksjeeiere i datterselskapet har i dette tilfelle rett til å kreve sine aksjer innløst av morselskapet. Løsningssummen fastsettes i mangel av minnelig overenskomst ved skjønn på selskapets bekostning.

(Foreløbig finsk tekst)

ning eller vid fusion enligt 135 § registrering av det övertagande bolaget och dess styrelse, varvid anmälan skall innehålla uppgift att full betalning för aktierna erlagts.

När domstolens tillstånd till fusion enligt 134 § registrerats, övergår överlåtande bolags tillgångar och skulder till det övertagande bolaget. Styrelsen och verkställande direktör i det överlåtande bolaget skall utskifta vederlaget och avge slutredovisning. Vad i 127-129 §§ är stadgat beträffande likvidation gäller i tilllämpliga delar.

Fusion enligt 135 § anses fullbordad och de överlåtande bolagen upplösta, när domstolens tillstånd till fusionen registrerats och det övertagande bolaget blivit infört i handelsregistret. Aktieägare i överlåtande bolag blir då aktieägare i det övertagande bolaget enligt fusions avtalets bestämmelser.

Har ej ansökan om domstols tillstånd gjorts inom den i 1 mom. angivna tiden eller har domstolen genom beslut som vunnit laga kraft avslagit ansökan, skall registreringsmyndigheten förklara frågan om fusion förfallen samt, om det fordras, registrera en motsvarande ändring av bolagsordningen. Detsamma gäller om bolagen ej gjort anmälan för registrering som sägs i 3 mom.

139 §

Äger moderbolag samtliga aktier i dotterbolag, kan bolagens styrelser träffa sådant avtal om fusion, att dotterbolaget skall uppgå i moderbolaget. Avtalet skall av bolagen anmälas för registrering. Vad i 138 § stadgas skall i tillämpliga delar gälla; dock anses dotterbolaget upplöst när domstolens beslut registrerats.

Äger moderbolag mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolag med mer än nio tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i dotterbolaget, är moderbolaget berättigat att av övriga aktieägare i dotterbolaget inlösa återstående aktier. Skriftlig ansökan därom göres hos dotterbolagets styrelse som ofördröjligen skall kalla övriga aktieägare i dotterbolaget till sammankomst på viss dag för förhandling med moderbolaget rörande inlösningen. Kallelse skall ske senast två veckor före sammankomsten genom annons i officiella tidningen och minst en daglig tidning inom bolagets hemort samt genom skriftligt meddelande till aktieägare, vars

(Foreløbig svensk tekst)

eller vid fusion enligt 135 § registrering av det övertagande bolaget och dess styrelse. Anmälningen ersätter teckning av aktierna.

När registrering sker på grund av anmälan enligt tredje stycket, övergår överlåtande bolags tillgångar och skulder till det övertagande bolaget. Styrelsen och verkställande direktör i överlåtande bolag skall utskifta vederlaget enligt fusions avtalets bestämmelser och avge slutredovisning. Vad som sägs i 127 § tredje och fjärde styckena, 128 og 129 §§ beträffande likvidation gäller i tilllämpliga delar.

Har ej ansökan om rättens tillstånd gjorts inom den i första stycket angivna tiden eller har rätten genom beslut som vunnit laga kraft avslagit ansökan, skall registreringsmyndigheten förklara frågan om fusion förfallen. Detsamma gäller om bolagen ej gjort anmälan för registrering som sägs i tredje stycket.

139 §

Äger moderbolag samtliga aktier i dotterbolag, kan bolagens styrelser träffa sådant avtal om fusion, att dotterbolaget skall uppgå i moderbolaget. Avtalet skall av bolagen anmälas för registrering. Bestämmelserna i 138 § gäller i tillämpliga delar. Dock anses dotterbolaget upplöst när rättens beslut registrerats.

Äger moderbolag mer än nio tiondelar av aktierna med mer än nio tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i dotterbolag, är moderbolaget berättigat att av övriga aktieägare i dotterbolaget inlösa återstående aktier i den ordning som sägs i 150 §.

I fall som sägs i andra stycket äger även annan aktieägare än moderbolaget påkalla att hans aktier i dotterbolaget inlöses av moderbolaget. Kan aktieägaren och moderbolaget icke överenskomma om saken, kan aktieägaren hänskjuta tvisten till avgörande av tre skiljemän. Om skiljemannaförfarandet föreskrives i 150 § sista stycket.

(Dansk tekst)

Kapitel 16.

Erstatning m. v.

§ 140.

Har stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører under udførelsen af deres hverv, herunder ved værdiansættelsen af de ved selskabets stiftelse eller ved en kapitalforhøjelse overtagne formueværdier, forsætligt eller uagtsomt tilføjet selskabet tab, er de pligtige at erstatte dette.

Stk. 2. Efter samme regler er de i stk. 1 nævnte personer erstatningspligtige for tab, som de ved overtrædelse af denne lov eller vedtægterne har tilføjet aktionærer, selskabets kreditorer eller tredjemand.

§ 141.

Med hensyn til erstatningspligt for revisorer og granskningsmænd finder § 140 tilsvarende anvendelse.

§ 142.

En aktionær er pligtig at erstatte tab, som han ved forsætligt eller groft uagtsomt at overtræde denne lov eller selskabets vedtægter har tilføjet selskabet, andre aktionærer eller tredjemand. Hvis retten af hensyn til faren for fortsat misbrug og forholdene i øv-

(Foreløbig norsk tekst)

Kap. **16**

Erstatning m. v.

§ 140

Stifter, styremedlem, representantskapsmedlem og administrerende direktør plikter å erstatte skade som han under utførelsen av sitt oppdrag forsettlig eller uaktsomt har voldt selskapet. Det samme gjælder når skaden er voldt aksjeejer eller andre ved overtredelse av bestemmelse i denne lov eller selskapets vedtekter.

§ 141

For revisor og granskningsmann gjelder bestemmelsen om erstatningsansvar **i** § **140** tilsvarende.

Er et revisjonsselskap valgt til revisor, er selskapet og den som har utført revisjonen, erstatningsansvarlige en for begge og begge for en for skaden.

§ 142

Erstatningsansvar etter §§ 140 og **141** kan nedsettes for så vidt det finnes rimelig under hensyn til utvist skyld, skadens størrelse, økonomisk evne og forholdene for øvrig.

(Foreløbig finsk tekst)

adress är känd för bolaget. Kan överenskommelse ej träffas om lösens belopp, skall moderbolaget hänskjuta tvisten till avgörande av skiljemän enligt 150 §, om ej annat föreskrivs i bolagsordningen. För de aktieägare i dotterbolaget, vilka inte är kända, skall dotterbolagets styrelse hos domstol utverka förordnande av god man att bevaka deras rätt under tvisten.

I fall som i 2 mom. sägs äger jämväl annan aktieägare än moderbolaget påkalla att hans aktier i dotterbolaget inlöses av moderbolaget. Kan aktieägaren och moderbolaget icke enas om lösens belopp, skall aktieägaren hänskjuta tvisten till avgörande av skiljemän enligt 150 § om ej annat föreskrivs i bolagsordningen.

16 kap.

Skadeståndsskyldighet

140 §

Stiftare, styrelseledamot, ledamot av förvaltningsrådet och verkställande direktör, som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligen eller av vårdslöshet skadar bolaget, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas aktieägare eller annan genom överträdelse av denna lag eller bolagsordningen.

141 §

Revisor är ersättningsskyldig enligt i 140 § stadgade grunder. Han ansvarar även för skada, som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållas av hans medhjälpare.

Om ett revisionsbolag är revisor, svarar detta bolag och den för revisionen huvudansvarige för skadan.

142 §

Aktieägare är ersättningsskyldig för skada som han genom att medverka till överträdelse av denna lag eller bolagsordningen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet tillfogar bolaget, aktieägare eller annan.

(Foreløbig svensk tekst)

16 kap.

Skadestånd m. m.

140 §

Stiftare, styrelseledamot och verkställande direktör, som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligen eller av vårdslöshet skadar bolaget, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas aktieägare eller annan genom överträdelse av denna lag eller bolagsordningen.

141 §

Revisor är ersättningsskyldig enligt i 140 § angivna grunder. Han ansvarar även för skada som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållas av hans medhjälpare.

Om ett revisionsbolag eller granskningsbolag är revisor, svarar detta bolag och den för revisionen huvudansvarige för skadan.

142 §

Aktieägare är ersättningsskyldig för skada som han genom att medverka till överträdelse av denna lag eller bolagsordningen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet tillfogar bolaget, aktieägare eller annan. Om det med hänsyn till faran av fortsatt missbruck och

(Dansk tekst)

rigt finder, at der særlig grund hertil, kan sagsøgte desuden tilpligtes at indløse en skadelidende aktionærs aktier til en pris, som fastsættes under hensyn til selskabets økonomiske stilling og til, hvad der efter omstændighederne i øvrigt findes rimeligt.

§ 143.

Erstatning efter reglerne i §§ 140-142 kan nedsættes, når dette findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 2. Er flere samtidig erstatningspligtige, hæfter de solidarisk for erstatningen. Den, hvis erstatningsansvar er lempet efter reglerne i stk. 1, er dog kun ansvarlig med det nedsatte beløb. Har en af dem betalt erstatningen, kan han afkræve hver enkelt af de medansvarlige dennes del under hensyn til størrelsen af den skyld, der måtte påhvile hver enkelt, samt omstændighederne i øvrigt.

§ 144.

Beslutning om, at selskabet skal anlægge søgsmål mod stiftere, bestyrelsesmedlemmer, direktører, revisorer, granskningsmænd eller aktionærer efter reglerne i §§ 140-142 træffes af generalforsamlingen.

Stk. 2. Søgsmål kan anlægges, selv om generalforsamlingen tidligere har besluttet ansvarsfrihed eller afstået fra at anlægge søgsmål, såfremt der angående denne beslutning eller det forhold, hvorpå søgsmålet bygger, ikke er givet i alt væsentligt rigtige og fuldstændige oplysninger til generalforsamlingen, inden beslutningen blev truffet.

Stk. 3. Har aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen, modsat sig en beslutning om ansvarsfrihed eller om afkald på retssag, kan der af enhver aktionær anlægges søgsmål med påstand om, at den eller de ansvarlige tilpligtes at betale selskabet erstatning for det tab, det har lidt. Aktionærer, som herefter anlægger sag, er ansvarlige for sagsomkostningerne, dog med ret til at få disse godtgjort af selskabet i det omfang, omkostningerne dækkes af det beløb, der gennem retssagen kommer selskabet til gode.

Stk. 4. Går selskabet konkurs i henhold til konkursbegæring, som er indgivet inden to år efter afholdelsen af den generalforsamling, som har bevilget ansvarsfrihed eller

(Foreløbig norsk tekst)

§ 143

Beslutning om at selskapet skal gjøre gjeldende erstatningsansvar etter §§ 140 eller 141 treffes av generalforsamlingen. Selv om generalforsamlingen tidligere har besluttet ansvarsfrihet eller ikke å reise søksmål, kan selskapet gjøre gjeldende erstatningsansvar i anledning av forhold som det på vesentlige punkter ikke var gitt uttømmende og riktige opplysninger om overfor generalforsamlingen da beslutningen ble truffet.

§ 144

Har generalforsamlingen truffet beslutning om ansvarsfrihet eller forkastet et forslag om å gjøre ansvar gjeldende, kan aksjeeiere som eier minst en tiendedel av aksjekapitalen, gjøre gjeldende erstatningskrav på selskapets vegne og i dets navn. Er sak reist, kan den fortsettes, selv om noen aksjeeier trekker seg tilbake eller avhender sine aksjer. Omkostningene ved søksmålet er selskapet uvedkommende, men saksøkerne kan kreve omkostningene dekket av selskapet med inntil det beløp som er kommet selskapet til gode ved søksmålet.

Generalforsamlingens beslutning om ansvarsfrihet eller om ikke å gjøre ansvar gjeldende er ikke bindende for selskapets konkursbo dersom selskapet må antas å ha vært insolvent da beslutningen ble truffet eller konkurs blir åpnet innen ett år etter beslutningen.

(Foreløbig finsk tekst)

143 §

Är någon ersättningsskyldig enligt 140, 141 eller 142 §, kan skadeståndet jämkas efter vad med hänsyn till hans skuld, skadans storlek och omständigheterna i övrigt prövas skäligt.

Om flera är ersättningsskyldiga för samma skada, ansvarer de solidariskt. Den vars skadeståndsskyldighet nedsatts enligt 1 mom. svarar dock endast med det nedsatte beloppet. Vad någon utgivit i skadestånd får sökas åter av de andra efter vad med hänsyn till var och ens skuld och till omständigheterna i övrigt prövas skäligt.

144 §

Bolagsstämman beslutar huruvida talan skall anställlas om skadestånd till bolaget enligt 140-142 §§. Stämman kan dock ej bevilja ansvarsfrihet eller annars besluta att avstå från sådan talan, om ägare till minst en tiondel av samtliga aktier röstar emot förslag härom.

Har vid bolagsstämma framlagts förslag om ansvarsfrihet eller om skadeståndstalan för bolaget men beslut om ansvarsfrihet eller avstående från väckande av talan icke fattats, kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i bolaget väcka talan på bolagets vägnar. Om aktieögare sedan talan väckts avstår från talan, kan likväl de övriga fullfölja denna. Den som anställt talan svarar för rättegångskostnaderna men har rätt till ersättning av bolaget för kostnad som täckes av vad bolaget vunnit i rättegången.

Utan hinder av att ansvarsfrihet beviljats eller att beslut annars fattats om att avstå från att väcka skadeståndstalan kan talan enligt 1 eller 2 mom. väckas, såvida angående beslut eller åtgärd, varå talan grundas, årsredovisningen eller revisionsberättelsen eller uppgifterna till bolagsstämman i övrigt varit i väsentliga hänseenden oriktiga eller ofullständiga.

Försättes bolaget i konkurs på ansökan som gjorts inom två år från det bolagsstäm-

(Foreløbig svensk tekst)

förhållandena i övrigt är påkallat, är han även skyldig att inlösa skadelidande aktieägares aktier till ett pris som med hänsyn till bolagets ställning och övriga omständigheter är skäligt.

143 §

Om någon är ersättningsskyldig enligt 140, 141 eller 142 §, kan skadeståndet jämkas efter vad som är skäligt med hänsyn till hans skuld, skadans storlek och omständigteterna i övrigt.

Om flera är ersättningsskyldiga för samma skada ansvarar de solidariskt. Den vars skadeståndsskyldighet jämkats enligt första stycket svarar dock endast med det jämkade beloppet. Vad någon utgivit i skadestånd får sökas åter av de andra efter vad som är skäligt med hänsyn till vars och ens skuld och omständigheterna i övrigt.

144 §

Bolagsstämman beslutar huruvida talan skall anställas om skadestånd till bolaget enligt 140-142 §§. Stämman kan dock ej bevilja ansvarsfrihet eller besluta att avstå från skadeståndstalan om ägare till en tiondel av samtliga aktier röstar emot förslag härom.

Har vid bolagsstämman framlagts förslag om ansvarsfrihet eller om skadeståndstalan för bolaget men beslut om ansvarsfrihet eller avstående från talan icke fattats, kan ägare till en tiondel av samtliga aktier väcke skadeståndstalan på bolagets vägnar. Om aktieägare sedan talan väckts avstår från talan, kan likväl de övriga fullfölja denna. Den som anställt talan svarar för rättegångskostnaderna men har rätt till ersättning av bolaget för kostnad som täckes av vad bolaget vunnit i rättegången.

Talan för bolaget mot styrelseledamot och verkställande direktör om skadestånd skall väckas sist sex månader från det att årsredovisning och revisionsberättelse framlades på bolagstämma.

Utan hinder av att beslut fattats om att bevilja ansvarsfrihet eller avst å från skadeståndstalan eller att tiden enligt tredje stycket för talon försuttits, kan talon enligt första eller andra stycket väckas, såvida årsredovnsningen eller revisionsberättelsen eller uppgifterna till bolagsstämman i övrigt

(Dansk tekst)

givet afkald på anlæggelse af søgsmål, kan konkursboet dog anlægge erstatningssag uden hensyn til denne generalforsamlingsbeslutning. Det samme gælder, hvis selskabet inden de nævnte to år kommer under likvidation efter reglerne i §§ 128–131 om likvidation af insolvente aktieselskaber.

§ 145.

Søgsmål i henhold til § 144, stk. 3, kan ikke anlægges senere end seks måneder efter, at den dér omhandlede generalforsamlingsbeslutning blev truffet, eller, hvis granskning er iværksat efter reglerne i § 95, efter at granskningen er afsluttet.

Stk. 2. Søgsmål i henhold til § 144, stk. 4, kan ikke anlægges senere end tre måneder efter, at selskabet er erklæret konkurs, eller trådt i likvidation efter reglerne i §§ 128-131.

§ 146.

Erstatningssøgsmål mod stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører kan anlægges ved retten på det sted, hvor selskabet har sit hjemsted, i København ved Sø- og Handelsretten.

Kapitel 17.

Filialer al udenlandske aktieselskaber.

§ 147.

Et udenlandsk aktieselskab, der er lovligt bestående i hjemlandet, kan drive virksomhed gennem en herværende filial, såfremt dette er hjemlet i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af handelsministeren, eller såfremt ministeren giver tilladelse hertil.

j (Foreløbig norsk tekst)

§ 145

Erstatningssak som nevnt i § 144 første ledd må anlegges ved en felles fullmektig og innen tre måneder etter generalforsamlingen eller, om det er begjært granskning i medhold av § 95, etter at granskningen er avsluttet eller begjæringen endelig avslått. Vil selskapets konkursbo gjøre gjeldende erstatningskrav i henhold til bestemmelsen i § 144 annet ledd, må sak anlegges innen tre måneder etter konkursåpningen.

Bestemmelsene i denne og foregående paragraf får tilsvarende anvendelse på selskapets krav etter § 64 fjerde ledd og på påtale av straffbare handlinger og begjæring om påtale.

Kap. 17

Utenlandsk selskaps forretningsavdeling

§ 146

Et aksjeselskap som er gyldig stiftet i sitt hjemland, kan drive virksomhet her **i** landet gjennom en forretningsavdeling (filial, underkontor) under særskilt styre, som binder selskapet overfor tredjemann i samme utstrekning som styret i et norsk aksjeselskap.

(Foreløbig finsk tekst)

ma beviljat ansvarsfrihet eller beslutat avstå från att väcka talan, äger konkursboet föra talan utan hinder av beslutet.

145 §

Talan för bolaget enligt 140-142 §§ kan ej, med mindre talan grundas på straffbelagd gärning, väckas

mot stiftare sedan tre år förflutit från det beslut om bolagets bildande fattades på konstituerande stämma;

mot styrelseledamot, ledamot av förvaltningsrådet eller verkställande direktör sedan tre år förflutit från utgången av det räkenskapsår, då beslut eller åtgärd, varå talan grundas, fattades eller vidtogs;

mot revisor sedan två år förflutit från det revisionsberättelse eller yttrande som i 33 § sägs framlades på bolagsstämma; eller

mot aktieägare sedan två år förflutit från det beslut eller den åtgärd, varå talan grundas.

Om tiden för väckande av talan för bolaget gått till ända, kan ej talan enligt 144 § 4 mom. väckas senare än en månad efter inställelsedagen i konkursen.

17 kap.

Särskilda bestämmelser

146 §

Utan hinder av vad om laga domstol i tvistemål är stadgat, kan ersättningstalan som avses i 144 § föras vid domstolen i bolagets hemort. Sådan domstol kan jämväl handlägga ersättningsyrkande på grund av brott.

(Foreløbig svensk tekst)

angående beslut eller åtgärd, varå talan grundas, varit i väsentliga hänseenden oriktiga eller ofullständiga.

Försättes bolaget i konkurs på ansökan som gjorts inom två år från det bolagsstämma beviljat ansvarsfrihet eller beslutat avstå från att väcka talan, äger konkursboet föra talan utan hinder av beslutet.

145 §

Talan för bolaget enligt 140-142 §§ som icke grundas på straffbelagd gärning kan ej väckas

mot stiftare sedan tre år förflutit från det beslut om bolagets bildande fattades på konstituerande stämma;

mot styrelseledamot eller verkställande direktör sedan tre år förflutit från utgången av det räkenskapsår, då beslut eller åtgärd, varå talan grundas, fattades eller vidtogs;

mot revisor sedan två år förflutit från det revisionsberättelse eller yttrande som sägs i 33 § framlades på bolagsstämma; eller

mot aktieägare sedan två år förflutit från beslut eller åtgärd varå talan grundas.

Om tiden för anställande av talan för bolaget gått till ända, kan ej talan enligt 144 § sista stycket väckas senare än sex månader från första borgenärssammanträdet.

17 kap.

Särskilda bestämmelser

146 §

Innan styrelse valts, kan inbetalning i pengar på aktie fullgöras endast genom insättning på räkning, som av stiftarna öppnats för mottagande av inbetalning på aktier i bolaget.

På räkningen insatt belopp får ej för bolaget lyftas innan bolaget registrerats. Har frågan om bolagets bildande förfallit enligt 10 § eller är aktieteckning eljest icke bindan-

(Dansk tekst)

§148.

Filialen skal i sit navn optage selskabets navn med tilføjelse af ordet filial og med tydelig angivelse af selskabets nationalitet.

§ 149.

Filialen skal ledes af en eller flere filialbestyrere.

Stk. 2. Filialbestyrere skal være myndige og skal have bopæl her i landet. I øvrigt finder lovens bestemmelser om direktører med de fornødne afvigelser tilsvarende anvendelse på filialbestyrere.

Stk. 3. Filialen tegnes af filialbestyrerne, hver for sig eller flere i forening. Filialbestyreren kan meddele prokura.

(Foreløbig norsk tekst)

§147

För et utenlandsk aksjeselskaps forretningsavdeling begynner sin virksomhet, skal avdelingens styre foreta anmeldelse til handelsregisteret i samsvar med bestemmelsene i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17. mai 1890. Opplysninger som nevnt i handelsregisterlovens § 19 förste ledd nr. 10-15, behöver dog bare gis i anmeldelsen dersom selskapet er stiftet i löpet av de siste fem år. Er aksjekapitalen ikke fulltegnet, kan bare den tegnede kapital anmeldes som selskapets aksjekapital.

Som vedlegg til anmeldelsen skal fölge en skriftlig erklæring fra styret om

a) at hele belöpet er innbetalt på aksjer som det skal ytes vederlag for i penger,
b) at alle innskudd i verdigjenstander er ytet.

Med anmeldelsen skal dessuten fölge en av norsk konsul i selskapets hjemland bekreftet bevitnelse fra vedkommende utenlandske registerförer eller tilsvarende myndighet om at selskapet er lovlig stiftet og har sitt hovedkontor i utlandet.

Unnlatt anmeldelse medförer at også herværende styremedlemmer blir personlig og solidarisk ansvarlige i samsvar med § 12 annet ledd.

Senere endringer, herunder også åpning av konkurs, skal anmeldes på samme måte.

§ 148

Utenlandsk aksjeselskaps forretningsavdeling skal på brev, kunngjöringer og andre dokumenter bruke betegnelsen »utenlandsk aksjeselskap«. Under avvikling gjelder bestemmelsen i § 123 annet ledd tilsvarende.

(Foreløbig finsk tekst)

147 §

Stämning anses ha kommit bolaget till handa, då styrelseledamot, verkställande direktör eller annan som, ensam eller i förening med annan, bemyndigats teckna firman, erhållit del av stämningen. Detsamma gäller annat meddelande, som skall delges bolaget.

Vill styrelsen väcka talan mot bolaget, skall styrelsen utlysa bolagsstämma för val av ombud att företräda bolaget. Stämning skal härvid anses delgiven, då den blivit föredragen på stämman.

148 §

Har talan mot bolagsstämmobeslut anhängiggjorts, kan domstolen på kärandens yrkande innan målet avgjorts förordna, att beslutet ej får verkställas. Domstol kan, om skäl därtill föreligger, återkalla sådant förordnande.

Har domstol utfärdat i 1 mom. avsett förordnande i fråga om beslut som skall registreras, skall domstolen ofördröjligen underrätta registreringsmyndigheten härom. Om återkallande av sådant förbud skall registreringsmyndigheten likaså underrättas.

Särskilda besvär får ej anföras över beslut som i 1 mom. sägs.

(Foreløbig svensk tekst)

de, skall återbetalning tillsammans med gottgjord ränta ske till aktietecknarna. Utfärdade interimsbevis skall förses med påskrift om återbetalningen.

147 §

Vad i denna lag sägs om aktieägares rätt att i bolaget företräda aktier skall gälla även beträffande den som genom testamente erhållit nyttjanderätten till eller rätten till avgomst av aktier, om testamentet inneråller bestämmelse att han skall äga företräda aktierna och, beträffande avkomsträttshavaren, att aktierna till tryggande av hans avkomsträtt skall sättas under särskild vård.

Såväl ägaren som nyttjande- och avkomsträttshavaren skall på anmälan bli införd i aktieboken. Vid införingen skall göras anteckning om äganderättsförvärvet och om den med nyttjande- eller avkomsträttan förenade rätten att i bolaget företräda aktierna. I fråga om inf öring av nyttjande- eller avkomsträttshavaren gäller i övrigt vad i denna lag sägs om införing av aktieägare. Dock skall påskrift om införingen ej ske på aktiebrevet. När det styrkes att nyttjande- eller avkomsträtten upphört, skall anteckning därom göras i aktieboken.

När god man på grund av förordnande jämlikt 18 kap. 4 § 5. föräldrabalken förvaltar aktier för blivande aktieägares räkning, skall blivande ägare på anmälan av gode mannen införas såsom ägare i aktieboken med anteckning om förvärvet och om förordnandet

148 §

Om styrelsen vill väcka talan mot bolaget, skall bolagsstämma sammankallas för val av ställföreträdare att föra bolagets talan i tvisten. Stämning anses delgiven då den blivit föredragen vid stämman.

(Dansk tekst)

150.

Selskabet skal i alle af virksomheden her i landet opstående retsforhold være underkastet dansk ret og danske domstoles afgørelse.

§ 151.

Oprettelse af filialer skal anmeldes til aktieselskabs-registeret. Anmeldelsen skal underskrives af filialbestyrerne.

Stk. 2. Med anmeldelsen skal følge:

a. officel bevidnelse om, at selskabet er lovligt bestående i sit hjemland,
b. en af selskabet afgiven erklæring om, at det forpligter sig til i alle af virksomheden her i landet opstående retsforhold at underkaste sig dansk ret og danske domstoles afgørelse,
c. fuldmagt for filialbestyrerne, i original eller behørig bekræftet genpart,
d. et eksemplar af selskabets vedtægter,
e. bevis for, at filialbestyrerne opfylder de i § 149 foreskrevne betingelser.

Stk. 3. På overregistrators begæring skal der indsendes en autoriseret oversættelse af de i stk. 2 under litra c og d omhandlede bilag.

Stk. 4. Filialen må ikke begynde virksomheden, forinden registrering er sket.

Stk. 5. Reglerne i §§ 108, 155, stk. 2, og 156 finder tilsvarende anvendelse. Samtidig med det udenlandske selskabs årsregnskab skal der indsendes en af filialbestyrerne underskreven årsberetning for filialvirksomheden.

Stk. 6. Kommer selskabet under konkurs, eller træder det i likvidation, skal filialbestyrerne inden otte dage anmelde dette til aktieselskabs-registeret.

(Foreløbig norsk tekst)

§ 149

Medlem av styret for utenlandsk aksjeselskaps forretningsavdeling har overfor tredjemann samme ansvar for sine handlinger som medlem av styret i et norsk aksjeselskap.

§ 150

Utenlandsk selskap hvor samtlige aksjer lyder på ihendehaveren, skal hvert år innen åtte måneder etter regnskapsårets utløb i Norsk Lysingsblad offentliggjöre selskapets årsopgjör for forretnings avdelingen. Blir ikke dette gjort, skal forretningsavdelingens styre straks fristen er utlöpt, anmelde det til handelsregisteret og samtidig offentliggjöre årsoppgjöret for avdelingen.

For övrig får bestemmelsene i § 108 tilsvarende anvendelse på årsoppgjör og revisjonsberetning for selskapet og forretningsavdelingen.

(Foreløbig finsk tekst)

149 §

Innehåller bolagsordningen förbehåll, att tvister mellan bolaget och styrelsen, styrelseledamot, verkställande direktör, revisor, likvidator eller aktieägare skall avgöras av skiljemän, har detta förbehåll samma verkan som skiljeavtal. Detsamma gäller förbehåll att tvist mellan aktieförvärvare och lösningsberättigad skall avgöras av skiljemän.

150 §

Centralhandelskammaren utser för varje särskilt fall erforderligt antal i 19, 136 och 139 §§ avsedda skiljemän, som skall äga nödig sakkunskap. Centralhandelskammaren utser även skiljemännens ordförande.

Då skiljemän fastställer lösen för aktier i fall som avses i 1 mom., skall de taga hänsyn til alla på saken verkande omständigheter i det enskilda fallet.

Kostnaderna för skiljemannaförfarande enligt 136 § skall åvila bolaget; skiljemännen kan dock på särskilda skäl ålägga aktieägare att helt eller delvis ersätta bolaget för dess kostnader. Vid skiljemannaförfarande enligt 139 § skall kostnaderna åvila moderbolaget, där ej skiljemännen på grund av särskilda omständigheter prövar skäligt ålägga annan aktieägare att helt eller delvis svara för dessa kostnader.

Skiljemännen skall lämna parterna meddelande om tid och ort för skiljedomens avkunnande. Uteblir part, skall skiljedomen ofördröjligen tillställas honom i rekommenderat brev mot mottagningsbevis. Part, som är missnöjd med skiljemännens beslut, kan draga tvisten under domstols prövning. Stämning skall delges motparten inom tre månader räknat från det skiljedomen avkunnades eller då talan väckes av part som ej var därvid närvarande, från det domen delgavs honom. Sökes ej ändring i skiljedomen, skall i fråga om verkställigheten iakttagas vad i 3 kap. 16 § utsökningslagen stadgas. I fråga om skiljemannaförfarandet skall i övrigt gälla vad i lagen om skiljemannaförfarande är stadgat.

(Foreløbig svensk tekst)

149 §

Förbehåll i bolagsordningen att tvister mellan bolaget och styrelsen, styrelseledamot, verkställande direktör, likvidator eller aktieägare skall hänskjutas till skiljemän har samma verkan som skiljeavtal. Om styrelsens påkallande av skiljemannaförfarande mot bolaget gäller vad i 148 § sägs om stämning. Är fråga om klandertalan av styrelsen mot bolagsstämmas beslut i fall som avses i 81 § andra stycket har styrelsen bevarat sin rätt till talan om den inom där angiven klandertid utlyst bolagsstämma enligt 148 §.

150 §

Moderbolag, som vill inlösa aktier i dotterbolag enligt 139 § andra stycket, skall göra skriftlig ansökan därom hos dotterbolagets styrelse. Denna skall genast på sätt i 73 § andra stycket andra punktet sägs kalla övriga aktieägare i dotterbolaget till sammankomst på viss dag för förhandling med moderbolaget. Sammankomsten skall äga rum på ort där bolagsstämma kan hållas.

Tvist om lösens belopp kan av moderbolaget hänskjutas till avgörande av tre skiljemän. Moderbolaget skall i sådant fall vid sammankomsten påkalla skiljemannaförfarande och så snart det kan ske till dotterbolagets styrelse skriftligen ange en skiljeman. Om de närvarande övriga aktieägarna i dotterbolaget är ense, kan de vid sammankomsten utse en skiljeman. I annat fall skall dotterbolagets styrelse inom en vecka hos överexekutor i den ort där styrelsen har sitt säte begära förordnande av skiljeman bland dem som därtill föreslagits av aktieägare vid sammankomsten eller därefter. Om ej alla aktieägare i dotterbolaget är närvarande vid sammankomsten eller därefter givit sig till känna för styrelsen, skall denna även hos överexekutor begära förordnande av god man att bevaka frånvarande aktieägares rätt under tvisten. På yrkande av aktieägare i dotterbolaget skall moderbolaget, innan ärendet vidare behandlas inför skiljemännen eller rätten, ställa säkerhet för lösenbeloppet, som godkännes av skiljemännen eller rätten.

Inom en månad efter det lösenbeloppet blivit fastställt genom lagakraftägande beslut, skall aktieägarna till moderbolaget överlämna sina aktiebrev, försedda med påskrift

(Dansk tekst)

(Foreløbig norsk tekst)

§ 152.

Filialen slettes af aktieselskabs-registeret:

a. når selskabet gør anmeldelse om, at det ønsker filialen slettet,

b. på begæring af en fordringshaver, der godtgør, at han ikke af selskabets her i

(Foreløbig finsk tekst)

| (Foreløbig svensk tekst)

om överlåtelse, mot erhållande av lösenbeloppet. Har aktiebrev ej inom nämnda tid överlämnats, skall moderbolaget ofördröjligen nedsätta lösenbeloppet hos överexekutor enligt lagen om gälds betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar utan förbehåll om rätt att återtaga beloppet.

Utan att avvakta att skiljemännens beslut rörande lösens belopp vunnit laga kraft kan moderbolaget enligt tredje stycket nedsätta det av skiljemännen bestämda beloppet samt, om ej säkerhet redan är ställd, ställa säkerhet som av rätten godkännes för det ytterligare lösenbelopp som kan komma att beslutas av rätten.

När nedsättning av lösenbeloppet föf aktie skett och i fall då lagakraftägande beslut om lösenbeloppet ej föreligger säkerhet ställts är moderbolaget ägare av aktien. Aktiebrevet medför då, innan det överlämnats till moderbolaget, ej annan rätt för innehavaren än att mot brevets överlämnande till överexekutor utfå beloppet enligt nyssnämnda lag. I övrigt likställes sådant aktiebrev med handling som blivit dödad enligt lagen om dödande av förkommen handling.

Beträffande skiljemannaförfarandet i fall som avses i första stycket och i fall då aktieägare i dotterbolag enligt 139 § tredje stycket hänskjutit tvist till skiljemän äger bestämmelserna i lagen om skiljemän tillämpning, i den mån ej annat sägs i denna paragraf. Kostnaderna för skiljemannaförfarandet skall åvila moderbolaget, om ej skiljemännen på grund av särskilda omständigheter finner skäligt ålägga annan aktieägare att helt eller delvis svara för dessa postnader. Part kan klandra skiljemännens beslut genom att väcka talan vid domstol inom två månader från det beslutet delgavs honom.

151 §

I fråga om medel som enligt 127 § 4 mom. eller 129 § 3 mom. tillfaller staten skall i tillämpliga delar gälla vad i 5 kap. 2 § ärvdabalken stadgas.

151 §

Skall talan väckas enligt 19, 136 eller 150 § mot skiljemännens beslut är rätten i den ort där styrelsen har sitt säte behörig domstol.

152 §

I fråga om anmälningar och meddelanden till handelsregistret rörande aktiebolag skall utöver vad i denna lag sägs tillämpas vad därom är särskilt stadgat.

152 §

Uppgifter som avses i 21 § fjärde stycket kan i aktiebreven anges på följande sätt

1. »kan utbytas mot aktie av annat slag» vid förbehåll enligt 17 § andra stycket;

u

(Dansk tekst)

landet værende midler har kunnet opnå fyldestgørelse for sit fra selskabets herværende virksomhed hidrørende krav,

c. når der ikke er nogen filialbestyrer, og denne mangel ikke afhjælpes inden en af overregistrator fastsat frist.

Stk. 2. Efter at filialen er slettet af registeret, må selskabet ikke fortsætte sin virksomhed her i landet, medmindre der oprettes og registreres en ny filial. I det i stk. 1, litra b, nævnte tilfælde kan ny filial ikke oprettes, før vedkommende fordringshaver er fyldestgjort eller samtykker i oprettelsen.

(Foreløbig norsk tekst)

(Foreløbig finsk tekst)

Styrelsen ordinarie medlemmer svarar för att anmälan görs och någon av dem skall underskriva anmälan, för så vitt ej annat följer av vad som är särskilt föreskrivet.

Har bolaget verkställande direktör, svarar även han för att anmälan görs; han är berättigad att ensam underskriva densamma. Då verkställande direktörens uppdrag upphört, äger han rätt att göra anmälan om upphörandet. Vad nu sagts, gäller dock icke grundanmälan rörande bolaget.

(Foreløbig svensk tekst)

2. »föremål för hembud» vid förbehåll enligt 19 §•
3. »kan förvärvas endast med bolagets tillstånd» vid förbehåll enligt 20 §;
4. »utdelning m. m. tillsändes hos bolaget registrerad peson» vid förbehåll enligt 22 §.

153 §

Har någon

1. Vid utgivande av aktiebrev, interimsbevis, emissionskupong eller -bevis eller dividendkupong förfarit i strid mot stadgandena i denna lag eller efter utgivandet underlåtit att göra i denna lag föreskriven anteckning på sådan handling,
2. underlåtit att i föreskriven ordning upprätta eller föra aktiebok, aktiebrevregister eller förteckning enligt 28 § eller hålla aktieboken tillgänglig,
3. i bolag med aktieägarbevis underlåtit att iakttaga stadgandena i 32 och 112 §§ om avstämning, översändande av emissionsbevis eller nytt aktiebrev eller om betalning av belopp som skall utdelas som vinst,
4. utövat rösträtt på bolagsstämma såsom mellanhand för annan i syfte att kringgå enligt denna lag eller bolagsordningen gällande förbud för denne att utöva rösträtt för aktie, eller
5. i väsentligt hänseende åsidosatt bestämmelserna om upprättande av årsredovisning och revisionsberättelse, dömes han till böter eller fängelse i högst ett år.

Om fel som avses i denna paragraf blivit rättat utan dröjsmål och innan skada inträffat, skall dock ej dömas till straff.

153 §

Om aktiebolag försättes i konkurs eller om ackordsförhandling utan konkurs inledes för bolaget skall underrättelse om beslutet genast avsändas för registrering. Konkursdomaren skall för ändamålet avsända kungörelse om beslutet till registreringsmyndigheten.

Under konkurs företrädes bolaget såsom konkursgäldenär av styrelsen och verkställande direktör eller, om vid konkursens början sysslomän eller likvidatorer var utsedda, av dem. Utan hinder av konkurs kan bolaget utse styrelse i stället för sysslomän samt nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

När konkurs avslutats eller ackordsförhandling utan konkurs upphört skall konkursdomaren genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten samt i förra fallet ange om överskott finns eller ej. Konkursdomaren skall även för registrering underrätta registreringsmyndigheten när överrätt genom beslut, som vunnit laga kraft, upphävt besluta att försätta bolaget i konkurs eller att inleda ackorsförhandling utan konkurs.

154 §

Linderlåter någon att iakttaga föreskrift i denna lag om skyldighet att till registreringsmyndigheten insända redovisningshandlingar och revisionsberättelse eller att hos myndigheten göra anmälan för registrering kan han vid vite åläggas att fullgöra sin skyldighet,

154 §

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer kan ge bolag som avses i 22 § tillstånd att i stället för aktieägare på aktiebrev och interimsbevis samt i aktieboken införa den som på grund av uppdrag förvaltar aktie med rätt att i eget namn uppbära ut-

(Dansk tekst)

Kapitel 18.

Aktieselskabers navn.

§ 153.

Aktieselskaber er pligtige og eneberettigede til i deres navn at benytte ordet »aktieselskab« eller deraf dannede forkortelser. Handelsministeren kan dog tillade, at aktieselskaber, hvis kapitalgrundlag er af særegen karakter, i stedet for ordet »aktieselskab« benytter en anden betegnelse, der angiver selskabets karakter af selskab med begrænset ansvar.

Stk. 2. Aktieselskabers navne skal tydeligt adskille sig fra hinanden. I navnet må ikke optages slægtsnavn, firma, særegent navn på fast ejendom, varemærke, forretningskendetegn og lignende, der ikke tilkommer selskabet, eller noget, som kan forveksles hermed.

Stk. 3. Et aktieselskabs navn må ikke være egnet til at vildlede. Det må ikke indeholde angivelse af foretagender, der ikke står i forbindelse med selskabets formål. Angiver navnet en bestemt virksomhed, må det ikke bibeholdes uforandret, når virksomhedens art væsentligt forandres.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på aktieselskabers binavne. Ved benyttelse af binavnet skal selskabets hovednavn tilføjes binavnet i parentes.

Stk. 5. Filialer skal i deres navn angive deres karakter af filialer.

(Foreløbig norsk tekst)

Kap. 18

Registrering. Rettergang

§151

Anmeldelse til handelsregisteret skal foruten i de tilfelle hvor det er påbudt etter denne lov, og for så vidt ikke annet följer av den, foretas i samsvar med bestemmelsene i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17. mai 1890.

Ved anmeldelse skal det gis slike opplysninger at registföreren kan ta standpunkt til om lovens bestemmelser og selskapets vedtekter er fulgt.

Registföreren skal nöye prove hvorvidt det som begjæres registrert, og grunnlaget for det stemmer med loven og er blitt til i samsvar med lov og vedtekter, og kan kreve de opplysninger som er nödvendige til bedömmelse av dette. I tilfelle av mangler i denne henseende, skal anmeldelsen avvises etter reglene i handelsregisterlovens § 3.

Bestemmelsene i annet og tredje ledd gjelder også når anmeldelsen foretas i medhold av handelsregisterloven.

§152

I saker mellom styret eller enkelte styremedlemmer på den ene side og aksjeselskapet på den annen, bortsett fra saker som nevnt i § 144, jfr. § 145, skjer forkynnelse for selskapet for representantskapets ordfører, og representantskapet förer saken foı selskapet. Har ikke selskapet representant-

(Foreløbig finsk tekst)

dock icke i fråga om anmälningsskyldighet vars åsidosättande kan medföra förfallopåföljd eller likvidation. Vite utsattes på registreringsmyndighetens begäran av länsstyrelsen.

(Foreløbig svensk tekst)

delning och mottaga handlingar som utges i samband med ökning av aktiekapitalet. Uppdragstagaren skall förete aktiebrev eller interimsbevis och styrka sin behörighet. I aktieboken skall anmärkas att aktien innehas för annans räkning. Bestämmelserna i 22 § andra stycket och 25 § sjunde stycket om aktieägare äger motsvarande tillämpning beträffande den införde uppdragstagaren.

18 kap.

Aktiebolags firma

155 §

Aktiebolags firma skall innehålla ordet aktiebolag. Firman skall även om den icke avser verksamhet av samma eller liknande slag skilja sig från annan förut i aktiebolagsregistret införd firma.

Om bolagets firma skall registreras i översättning, skall översättningen anges i bolagsordningen.

Hur firmateckning skall verkställas föreskrives i firmalagen.

156 §

Sedan bolaget bildats äger bolagets styrelse antaga bifirma. Bestämmelsen i 155 § första stycket andra punkten äger motvarande tilllämpning. Ordet aktiebolag får ej intagas i bifirma.

(Dansk tekst)

Kapitel 19.

Anmeldelse og registrering m. m.

§ 154.

Aktieselskabs-registeret har sæde i København og forestås af overregistrator.

Stk. 2. Alle anmeldelser til aktieselskabsregisteret skal ske ved benyttelse af de dertil af overregistrator foreskrevne blanketter.

§155.

Anmeldelse om stiftelse af et aktieselskab skal angive:

a) de i henhold til § 4, punkt 1-3, 5 og 9–14, trufne vedtægtsbestemmelser,

(Foreløbig norsk tekst)

skap, skal styret sammenkalle en generalforsamling til valg av en eller flere personer som skal opptre for selskapet under saken. Foretar ikke generalforsamlingen slikt valg, kan forkynnelse foregå for hvem som helst av aksjeeierne.

Föres det sak mellom representantskapet eller dets flertall på den ene side og aksjeselskapet på den annen, skal styret sammenkalle en generalforsamling til valg av en eller flere personer som skal opptre for selskapet under saken.

Kap. 19

Straff

§ 153

Den som unnlater å foreta anmeldelse som er påbudt i denne lov, eller medvirker til det, straffes med bøter. På samme måte straffes den som mottar aksjetegning i strid med bestemmelsen i § 7 første ledd eller § 34 eller medvirker til det. Med bøter straffes også den som unnlater å anmelde erverv av aksje eller å gi opplysning i samsvar med § 27 annet ledd, eller som utleverer aksjebrev i strid med § 27 tredje ledd.

Stifter, styremedlem, administrerende direktör, representantskapsmedlem eller revisor som ellers overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller medvirker til slik overtredelse, straffes med böter eller under særlig skjerpende omstendigheter med fengsel inntil tre måneder, for så vidt ikke handlingen rammes av noe strengere straffebud. Overtredelse er straffbar også når den er begått av uaktsomhet.

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

157 §

Om registrering av firma och bifirma foreskrives i firmalagen.

19 kap.

Fria och bundna aktier

158 §

I bolagsordningen kan intagas förbehåll, att aktier i bolaget ej får genom teckning eller överlåtelse förvärvas av aktiebolag eller andra sammanslutningar eller stiftelser eller av vissa slag av aktiebolag eller andra sammanslutningar eller stiftelser eller av annan än svensk medborgare. I förbehållet kan bestämmas, att viss del av aktierna *(fria aktier)* icke skall avses med den i förbehållet bestämda inskränkningen och att övriga aktier *(bundna aktier)* skall avses därmed.

På konstituerande stämma kan ej fattas annat beslut rörande förbehåll enligt första stycket än godkännande av sådant förbehåll som intagits i förslaget till bolagsordning.

Har aktieägare, som enligt förbehållet ej får genom teckning eller överlåtelse förvärva bundna aktier, på annat sätt förvärvat sådana aktier, hindrar förbehållet honom ej att vid ökning av aktiekapitalet utöva med aktierna förenad företrädesrätt till bundna aktier.

När förbehåll gjorts enligt denna paragraf, gäller bestämmelserna i 159-164 §§.

159 §

Om förbehållet ej avser samtliga aktier, skall aktietecknare med rätt att förvärva endast fria aktier ange det vid sin teckning. Har det belopp som skall inbetalas för aktie

(Dansk tekst)

b) den tegnede aktiekapitals størrelse, hvor stor en del deraf der er indbetalt, på hvilken måde indbetalingen er sket, og hvornår det mulige restbeløb skal indbetales,

c) fulde navn, stilling og bopæl for selskabets stiftere, bestyrelsesmedlemmer, direktører, andre tegningsberettigede, prokurister, revisorer og eventuelle suppleanter for bestyrelsesmedlemmer og revisorer.

Stk. 2. Anmeldelsen skal underskrives af alle bestyrelsesmedlemmer, hvis underskrifter skal bekræftes af en notar, en advokat eller to vitterlighedsvidner.

Stk. 3. Med anmeldelsen skal følge:

a) stiftelsesoverenskomsten, de i § 6, stk. 3, 1. punktum, omhandlede regnskaber og andre i anledning af stiftelsen oprettede dokumenter, i original eller af bestyrelsen bekræftet genpart,

b) bekræftet udskrift af den på den konstituerende generalforsamling førte forhandlingsprotokol,

c) bevis for, at stifterne opfylder de i § 3, bestyrelsesmedlemmer (og suppleanter for disse) og direktører de i § 52 og revisorer (og suppleanter for disse) de i § 83 nævnte betingelser.

Stk. 4. Hvis selskabet er stiftet alene med det formål at være deltager med hele sin kapital i et ansvarligt selskab, skal med anmeldelsen yderligere følge den herom trufne aftale, i original eller af bestyrelsen bekræftet genpart.

Stk. 5. De med anmeldelsen indsendte bilag tilbagesendes selskabet med undtagelse af stiftelsesoverenskomsten og de i stk. 3, litra b og c samt stk. 4 nævnte bilag.

Stk. 6. Overregistrator kan i øvrigt forlange de oplysninger, som er nødvendige for, at der kan tages stilling til, om loven og selskabets vedtægter er overholdt.

§ 156.

Sker der ændring i selskabets vedtægter eller noget andet forhold, hvorom anmeldelse er sket, skal anmeldelse herom, for så vidt ikke andet er bestemt i denne lov, foretages inden en måned. Anmeldelsen skal være ledsaget af bevis for ændringens lovlige

(Foreløbig norsk tekst)

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

bestämts högre för fria aktier än för bundna, skall annan aktietecknare vid sin teckning ange det antal fria aktier som får tilldelas honom.

Aktietecknare med rätt att förvärva endast fria aktier skall vid tilldelningen erhålla sådana aktier.

Vid ökning eller nedsättning av aktiekapitalet får förhållandet mellan fria och bundna aktier ej ändras i strid mot förbehållet.

160 §

På varje brev eller interimsbevis på aktie som förbehållet avser skall anges att aktien är bunden.

På emissionsbevis skall anges om företrädesrätten till ny aktie tillkommer aktieägare på grund av fri eller bunden aktie.

(Dansk tekst)

vedtagelse. Reglerne i § 155, stk. 2 og 6, finder tilsvarende anvendelse. Forandring af bopæl behøver ikke at anmeldes, medmindre den pågældende tager bopæl i udlandet.

§ 157.

Dersom anmeldelsen eller den anmeldte ordning ikke fyldestgør lovens forskrifter eller ikke stemmer med aktieselskabets vedtægter, eller dersom den beslutning, i henhold til hvilken den anmeldte ordning er truffet, ikke er blevet til på den måde, som loven eller vedtægterne foreskriver, skal registrering nægtes.

Stk. 2. Finder overregistrator, at en fejl eller mangel kan afhjælpes ved beslutning på generalforsamling eller bestyrelsesvedtagelse, fastsættes der en frist til forholdets berigtigelse. Sker berigtigelse ikke inden den fastsatte frist, nægtes registrering.

Stk. 3. Anmelderen skal have skriftlig meddelelse om nægtelsen og om grundene til denne. Han kan inden en måned indbringe nægtelsen for handelsministeren. Sag til omstødelse af nægtelsen eller af handelsministerens afgørelse skal anlægges inden seks måneder.

Stk. 4. Mener nogen - bortset fra tilfælde der omfattes af § 81 - at en stedfunden registrering er ham til skade, hører spørgsmålet om registreringens udslettelse under domstolenes afgørelse. Sag herom skal anlægges mod selskabet senest seks måneder efter registreringens bekendtgørelse i Statstidende. Retten tilstiller overregistrator udskrift af dommen. Om sagens udfald skal der uden betaling optages bemærkning i registeret og ske bekendtgørelse i Statstidende og registreringstidende.

§158.

Angående de stedfundne registreringer skal der straks indrykkes bekendtgørelse i Statstidende, ligesom registreringen skal offentliggøres i en registreringstidende, der forsynes med årsregister.

Stk. 2. Det, som er blevet registreret og bekendtgjort i Statstidende, anses for at være kommet til tredjemands kundskab, medmindre han ikke har haft mulighed for at få kendskab til bekendtgørelsen.

Stk. 3. Så længe sådan bekendtgørelse ikke har fundet sted, kan forhold, der skal

(Foreløbig norsk tekst)

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

I aktieboken skall vid varje aktie anmärkas om den är fri eller bunden.

161 §

Har antalet fria aktier kommit att överstiga den enligt förbehållet medgivna delen av aktierna genom att bundna aktier blivit ogiltiga eller i samband med nedsättning av aktiekapitalet inlösta, skall bolaget inom tre månader därefter för registrering anmäla och visa att det tillåtna förhållandet mellan antalet fria och antalet bundna aktier inträtt. Sker det ej, skall registreringsmyndigheten skriftligen anmana bolaget att inom en månad inkomma med anmälan jämte bevis. Efterkommes ej anmaningen, skall bolaget träda i likvidation.

162 §

Efter registrering av bolagsstämmobeslut varigenom förbehåll enligt 158 § intages i bolagsordningen skall styrelsen genast verkställa beslutet.

Avser förbehållet ej samtliga aktier, skall styrelsen inför notarius publicus bestämma, vilka aktier som skall vare fria och vilka som skall vara bundna. Aktie som vid tiden för bolagsstämmobeslutets kungörande tillhör någon, som på grund av förbehållet icke får förvärva bunden aktie, är fri om ägaren ej genom överlåtelse förvärvat aktien efter

(Dansk, tekst)

anmeldes, ikke gøres gældende imod tredjemand, medmindre det bevises, at han har haft kundskab derom.

Stk. 4. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om registerets førelse, om registreringstidendes udgivelse samt om afgifterne for registrering, for gennemsyn og afskrifter af registerfoliet, anmeldelser og regnskaber m. v.

§ 159.

Sag mod et aktieselskab indbringes for retten på det sted, hvor selskabet har sit hjemsted eller, for udenlandske aktieselskabers vedkommende, hvor den pågældende filials kontor findes. Kontoret kan i sådanne sager med hensyn til forkyndelse og varsel betragtes som bopæl.

Stk. 2. Hvor beføjelser i forbindelse med opløsning af aktieselskaber er henlagt til skifteretten, udøves de af skifteretten på selskabets hjemsted, i København af Sø- og Handelsrettens skifteretsafdeling.

Kapital 20.

Straffebestemmelser m. m.

§ 160.

Er strengere straf ikke forskyldt efter borgerlig straffelov, straffes overtrædelse af lovens forskrifter om indsendelse af anmeldel-

(Foreløbig norsk tekst)

Kap. 20

Unntak fra loven og særbestemmelser **for** visse selskaper

§ 154

Denne lov får ikke anvendelse på:

1. Sparebanker.
2. Kredittforeninger.

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

beslutet och med vetskap därom. Har ägarna av övriga aktier ej kommit överens om annat, skall genom lottning bestämmas vilka övriga aktier som skall vara fria. För vad sålunda bestämts skall skriftlig redogörelse upprättas och bestyrkas av notarius publicus.

Styrelsen skall utan dröjsmål genom anmaning till aktieägarna på sätt som föreskrives i fråga om kallelse till bolagsstämma infordra breven på de aktier som skall vara bundna. Genom styrelsens försorg skall påskrift om förbehållet ske på dessa aktiebrev och i aktieboken vid varje aktie anmärkas, om aktien är bunden eller fri. Om den i aktieboken senast införde ägaren på grund av förbehållet inte kan förvärva bunden aktie, får påskrift på brevet ej ske, utan att i aktieboken införes sådan ägare till aktien som kan förvärra bunden aktie utan hinder av förbehållet.

163 §

Inom ett år efter det att beslut fattades om intagande av förbehållet i bolagsordningen eller talan om klander av beslutet genom lagakraftvunnen dom ogillats, skall för registrering anmälas att beslutet blivit verkställt. Har anmälan ej gjorts inom föreskriven tid, eller har registrering av verkställighet genom lagakraftägande beslut vägrats, skall registeringsmyndigheten förklara frågan om ändring av bolagsordningen förfallen.

Har ej registrering skett på grund av anmälan enligt första stycket, kan bolagsstämma med den pluralitet som sägs i 78 § första stycket besluta att ändringen ej skall verkställas. Beslutet skall genast anmälas för registrering.

164 §

På bunden aktie får utdelning ej äga rum,, innan förbehållet angivits i aktiebrevet eller interimsbeviset enligt 160 § eller påskrift gjorts på aktiebrevet enligt 162 §.

20 kap.

Registrering

165 §

Registreringsmyndighet för aktiebolag är patent- och registreringsverket.

Hos registreringsmyndigheten föres aktie-

(Dansk tekst)

ser, meddelelser, årsregnskaber m. v. til aktieselskabs-registeret med bøde.

Stk. 2. Undlader et aktieselskabs bestyrelse, direktion eller likvidator, eller bestyreren af et udenlandsk aktieselskabs filial, i rette tid at efterkomme de pligter, der ifølge loven påhviler dem i forhold til aktieselskabs-registeret, kan handelsministeren som tvangsmiddel pålægge de pågældende daglige eller ugentlige bøder.

§ 161.

Overtrædelse af §§ 13, stk. 1, 25, 48, 53, 75, stk. 2 og 3, 94, 96, stk. 1, jfr. §§ 97-107, 115, 116, stk. 4, 148, 151, stk. 4, 152, stk. 2, 1. punktum og 153 straffes med bøde.

Stk. 2. Hvor et aktieselskab eller lign. optræder som stifter eller revisor, kan der pålægges det pågældende selskab som sådant bødeansvar for overtrædelse af lovens bestemmelser.

§ 162.

Straffesager, der alene angår overtrædelse af denne lov, og sager der rejses i medfør af §§ 140-142, behandles i København af Sø- og Handelsretten.

(Foreløbig norsk tekst)

3. Flötningsforeninger.
4. Boligsparelag.
5. Gjensidige forsikringsselskaper.
6. Norges Bank.
7. Sammenslutninger som går inn under lov om husbruksskog av 9. juni 1939.
8. Selskaper som er unntatt ved lov.

Selskaper som har til formål å fremme medlemmenes forbruksmessige eller yrkesmessige interesser (samvirkelag), går heller ikke inn under loven, forutsatt at de er stiftet som selskaper med vekslende medlemstall og vekslende kapital. Kongen kan bestemme at et selskap ikke skal gå inn under loven hvis det er tvil om hvorvidt unntaksregelen i foregående punktum kommer til anvendelse.

§ 155

Med mindre selskapet i stiftelsesgrunnlaget er betegnet som aksjeselskap, får denne lov ikke anvendelse på:

1. Selskaper dannet av kommuner til fremme av ökonomiske fellesinteresser (interkommunale selskaper).
2. Selskaper som har til formål å skaffe deltakerne bolig ved å erverve, forestå opföringen av eller oppföre boligbygg og leie ut boliger i slike bygg til deltakerne (borettslag).
3. Selskaper som ikke har ökonomisk formål.

På de i förste ledd nr. 1 og 2 nevnte selskaper får loven likevel anvendelse dersom selskapet er stiftet för 1. januar 1959 og var å anse som aksjeselskap etter den da gjeldende lovgivning.

§ 156

I selskap der staten eier alle aksjer velges styret av generalforsamlingen. De ansatte skal ha rett til representasjon i styret etter nærmere regler som gis av Kongen. Kongen kan gjöre unntak fra bestemmelsen om rett til representasjon i styret dersom selskapets störrelse eller andre særlige forhold gjör slik representasjon uhensiktsmessig. Så langt det passer, tas bestemmelser om representasjon som nevnt inn i selskapets vedtekter.

Selskapet skal i alminnelighet ha et representantskap som skal bestå av minst seks medlemmer. En tredjedel av representant-

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

bolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning.

166 §

Vad som införes i aktiebolagsregistret skall med undantag av redistrering enligt 153 § av registreringsmyndigheten utan dröjsmål kungöras i allmänna tidningarna.

167 §

Det som enligt denna lag eller närmare bestämmelser om aktiebolagsregistrets förande blivit infört i aktiebolagsregistret samt blivit kungjort skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det ej av omständigheterna framgår att han varken ägde eller bort äga vetskap därom.

Det som ej kungjorts enligt första stycket kan ej, även om det blivit eller bort bli infört i registret, med laga verkan åberopas mot annan än den som visas ha ägt vetskap därom.

(Dansk tekst)

(Foreløbig norsk tekst)

skåpets medlemmer skal velges ved direkte valg av selskapets ansatte.

Nærmere regler om framgangsmåten ved valg etter foregående punktum gis i vedtektene.

§ 157

I selskaper som nevnt i § 156 kan ekstraordinær generalforsamling kreves holdt av det departement selskapet horer under, av styret eller av to medlemmer av representantskapet. Departementet forestår innkallingen til så vel ordinær som ekstraordinær generalforsamling og bestemmer innkallingsmåten. Innkallingen skal skje med det varsel som er bestemt i § 73 förste ledd, med mindre kortere varsel i et særlig tilfelle blir påtrengende nödvendig. Til mötet innkalles administrerende direktör, medlemmer av styret og eventuelt representantskapet, samt revisor for så vidt de saker som skal behandles er av slik art at hans nærvær kan anses nödvendig. Riksrevisjonen skal varsles om generalforsamlingen.

Saker som ikke er meddelt de som har krav på innkalling etter de regler som gjelder for innkalling til generalforsamling, kan ikke avgjöres av generalforsamlingen med mindre de mötende medlemmer av styret og eventuelt representantskapet enstemmig samtykker i det. Er administrerende direktör, et medlem av styret eller representantskapet uenig i den beslutning som fattes av den som representerer selskapets aksjer, skal han kreve sin dissens tilfort protokollen.

Departementet skal sende årsoppgjör og i tilfelle konsernoppgjör til Riksrevisjonen. Riksrevisjonen har rett til å kreve de opplysninger som den finner påkrevd for sin kontroll, så vel fra selskapets administrerende direktör og styre som fra den valgte revisor. Den kan i den utstrekning som finnes nödvendig selv foreta regnskapsundersökelser i bedriften.

Tredje punktum i § 112 förste ledd gjelder ikke.

§ 158

Går selskapets forretning utelukkende ut på å drive skipsfart eller pelagisk hvalfangst eller begge deler, eller på å drive slik virksomhet i forbindelse med ekspedisjon, gjelder följende særregler:

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

168 §

Har sökande vid anmälan för registrering ej iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan eller finner registreringsmyndigheten beslut som anmäles för registrering ej ha tillkommit i behörig ordning eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller vara till sin avfattning i något viktigare hänseende otydligt eller vilseledande, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidtaga rättelse. Om sökanden ej inom förelagd tid inkommer med yttrande eller vidtar åtgärd för att avhjälpa anmärkt brist skall anmälningen avskrivas. Underrättelse därom skall intagas i föreläggandet.

Föreligger även efter det yttrande avgivits hinder för registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om anledning ej förekommer att ge sökanden nytt föreläggande. Registrering kan dock ske av sådant bolagsstämmobeslut som avses i 81 § första stycket - såvida beslutet ej finnes ogiltigt enligt bestämmelserna i 81 § tredje stycket 1., 2. eller 3. - när två år eller, om vad i registreringsärendet förekommit ej ger anledning till antagande att klandertalan kan instämmas enligt 81 § tredje stycket 4., när tre månader förflutit från dagen för beslutet.

Avskrives anmälan eller vägras registrering, skall registreringsmyndigheten genast skriftligen underrätta bolaget eller den som gjort anmälan med stød av 64 § om beslutet samt skälen därför.

Her i övrigt i denna lag verkan knutits till att registrering vägrats skall det äga tillämpning även när registreringsmyndigheten avskrivit anmälan enligt första stycket.

169 §

Menar någon att en i aktiebolagsregistret verkställd införing är till skada för honom, får talan föras om registreringens hävande samt om skadestånd. Rörande talan om hävande eller ändring av registrering av bola-

(Dansk tekst)

(Foreløbig norsk tekst)

1. Har selskapet til formål å drive skipsfart med et bestemt skip som ikke er ferdigbygget ved selskapets stiftelse, er det tilstrekkelig at aksjene er fullt innbetalt innen det tidspunkt byggingen eller kontrakten skal være fullfört. For övrig gjelder § 15.
2. Har selskapet representantskap, kan styret bestå av ett eller to medlemmer. Bestemmelsen i § 51 første punktum om tiisetting av administrerende direktør kommer bare til anvendelse hvor styret har tre eller flere medlemmer.
3. I vedtektene kan bestemmes at en eller flere bestemte personer på ubestemt tid skal være medlem av styret eller administrerende direktör, enten alene eller sammen med andre. Den som i henhold hertil er styremedlem eller administrerende direktör, kan oppsies av generalforsamlingen med minst to tredjedeler av de avgitte stemmer, dersom det ikke er tatt forbehold om oppsigelse med mindre stemmetall.
4. Et ansvarlig selskap kan velges til styremedlem eller tilsettes som administrerende direktör. Bestemmelsene i nr. 3 får tilsvarende anvendelse. De enkelte deltagere i det ansvarlige selskap anses i tilfelle som styremedlemmer eller administrerende direktörer, men de utöver vervet i egenskap av deltagere i det ansvarlige selskap og som et selskapsanliggende i dette.

§ 159

Er et ansvarlig selskap styremedlem eller administrerende direktör i henhold til § 158 nr. 4, gjelder följende:

1. Ved inntreden av ny deltager i det ansvarlige selskap går vervet også over på denne. Ved uttreden bortfaller vervet for den uttrådte. Ved uttreden av den siste som var deltager på valgtiden, bortfaller vervet også for de övrige deltagere i det ansvarlige selskap.
2. Inntrer det etter valget for en av deltagerne i det ansvarlig selskap noen hindring som nevnt i § 52, får det virkning også for de övrige deltagere. Vervet bortfaller dog bare dersom tre måneder er gått uten at vedkommende er trådt ut av selskapet.

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

gets firma ges särskilda bestämmelser i /firmalagen/.

Rätten skall om registrering häves underrätta registreringsmyndigheten härom.

170 §

Ändring av bolagsordningen beträffande aktiekapitalets eller minimi- eller maximikapitalets storlek eller beträffande aktiernas nominella belopp samt för ändringen erforderlig ökning eller nedsättning av aktiekapitalet får endast samtidigt registreras.

Ändring av bolagsordningen varigenom förbehåll intages enligt 19 eller 20 § får ej registeras förrän bolaget anmält att uppgift om förbehållet intagits i varje brev på aktie som avses med förbehållet.

(Dansk tekst)

(Foreløbig norsk tekst)

3. Beslutning om fjernelse eller oppsigelse må treffes under ett for alle medlemmer av det ansvarlige selskap og kan lyde på dette selskap.
4. Styret kan uten hensyn til aksjekapitalens størrelse bestå av ett eller to medlemmer. Bestemmelsene i § 56 første ledd og § 57 får bare anvendelse dersom det er andre styremedlemmer ved siden av deltagerne i det ansvarlige selskap. Disse har i så fall bare én stemme tilsammen. I forhold til bestemmelsen i § 158 nr. 2 annet punktum regnes det ansvarlige selskap som ett styremedlem.
5. Er det ikke andre styremedlemmer enn deltagerne i det ansvarlige selskap, representeres aksjeselskapet av den som har rett til å tegne det ansvarlige selskaps firma.

Kapitel 21.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 163.

Loven træder i kraft den 1. januar (1971).

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr.123 af

Kap. 21

Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser

§ 160

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

171 §

Närmare bestämmelser angående anmälan för registrering och aktiebolagsregistrets förande meddelas av Konungen /eller, i den omfattning Konungen bestämmer, av registreringsmyndigheten/. Detsamma gäller ifråga om avgifter, kungörelser och expeditioner i registeringsärende.

172 §

Talan mot beslut varigenom anmälan avskrivits eller registrering vägrats enligt 168 § får föras genom besvär hos patent- och registeringsverkets besvärsavdelning sist två månader från beslutets dag. Detsamma gäller när nedsättning av aktiekapitalet registrerats enligt 15 eller 16 § eller beslut av bolagsstämman förklarats förfallet enligt 46, 138 eller 163 §.

Mot beslut på besvärsavdelningen får talan föras genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

Mot beslut varigenom registreringsmyndigheten förelagt eller utdömt vite enligt denna lag får talan föras i den ordning som sägs i första och andra styckena.

21 kap.

Straff- och vitesbestämmelser

173 §

Till böter eller fängelse i högst ett år dömes

(Dansk tekst)

15. april 1930 om aktieselskaber med senere ændringer. Endvidere ophæves lov nr. 36 af 15. februar 1895 om danske aktieselskaber med sæde i udlandet.

§ 164.

De ved lovens ikrafttræden registrerede aktieselskaber, som ikke er under likvidation eller konkursbehandling, skal inden to år efter lovens ikrafttræden bringe deres vedtægter i overensstemmelse med lovens krav, jfr. dog §§ 166 og 169. De behøver dog ikke at bringe deres aktiekapital op på det i § 1 omhandlede mindstebeløb af 30.000 kr.

Stk. 2. Vedtægtsændringer, som overregistrator finder nødvendige for at bringe ved-

(Foreløbig norsk tekst)

Fra lovens ikrafttreden oppheves lov om aksjeselskaper av 6. juli 1957.

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

1. den som vid utfärdande eller utgivande av aktiebrev, interimsbevis eller emissionsbevis förfar i strid mot bestämmelserna i denna lag eller som senare underlåter att göra föreskriven anteckning på sådan handling,
2. den som underlåter att i föreskriven ordning upprätta eller föra aktiebok, aktiebrevregister eller förteckning enligt 28 § eller hålla aktieboken tillgänglig,
3. den som i bolag som avses i 22 § underlåter att iakttaga bestämmelse i denna lag om avstämning, om översändande av emissionsbevis eller brev på ny aktie eller om betalning av utdelningsbelopp.
4. den som utövar rösträtt på bolagsstämma såsom bulvan för annan i syfte att kringgå enligt denna lag eller bolagsordningen gällande förbud för denne att rösta för aktie,
5. revisor eller granskare som utan att det är nödvändigt för fullgörande av uppdraget yppar vad han därvid fått känndom om, fastän han insett eller bort inse att skada kunnat följa därav,
6. den som i väsentligt hänseende åsidosätter bestämmelserna om upprättande av årsredovisning och revisionsberättelse,
7. den som låter verkställa utbetalning på aktier i strid mot denna lag samt
8. den som lämnar penninglån eller ställer säkerhet i strid mot bestämmelserna i 115 §.

Sker rättelse utan dröjsmål och innan skada inträffat eller är förseelsen eljest ringa, skall ej dömas till straff.

Förseelse som avses i första stycket under 5. får åtalas av åklagare endast efter angivelse av målsägande. Som målsägande anses härvid såväl bolaget som varje aktieägare.

174 §

Underlåter någon att iakttaga föreskrift i denna lag om skyldighet att till registreringsmyndigheten insända redovisningshandlingar och revisionsberättelse eller att hos myndigheten göra anmälan för registrering, äger myndigheten genom vite ålägga honom att fullgöra sin skyldighet samt utdöma sådant vite. Vad nu sagts gäller ej anmälningsskyldighet vars åsidosättande kan medföra förfallopåföljd eller likvidation.

(Dansk tekst)

tægterne i overensstemmelse med forskrifterne i denne lov, og som ikke på selskabets gsneralforsamling har opnået det til deres gennemførelse vedtægtsmæssigt fornødne stemmetal, skal anses som gyldigt vedtagne af generalforsamlingen, såfremt der på denne ikke er afgivet så stort et antal stemmer imod ændringerne, som efter vedtægterne udkræves til beslutning om selskabets opløsning.

Stk. 3. Er selskabets vedtægter ikke bragt i overensstemmelse med loven inden den i stk. 1 angivne frist, og foretager selskabet ikke de fornødne ændringer efter krav fra overregistrator, foranlediger overregistrator selskabet opløst, om fornødent efter reglerne i §117.

§ 165.

Aktieselskaber, der ikke er registreret, men anmeldt før lovens ikrafttræden skal inden registreringen bringe deres vedtægter i overensstemmelse med lovens krav, jfr. dog §§ 166 og 169, men kan uanset bestemmelserne i §§ 1 og 11 registreres med en aktiekapital på 10.000 kr. Indbetalingerne på hver aktie skal udgøre mindst ti pct. og tilsammen mindst 5.000 kr.

§ 166.

Uanset bestemmelsen i § 18, 2. punktum, bevarer de ved lovens ikrafttræden gældende vedtægtsbestemmelser deres gyldighed. Bestemmelserne i § 19, stk. 2., 2. pkt., jfr. stk. 4, om tilsidesættelse af en vedtægtsbestemmelse om beregningsgrundlaget for købesummen finder dog anvendelse, hvor forkøbsretten gøres gældende efter lovens ikrafttræden.

§167.

Bestemmelserne i § 48, stk. 2, om afvikling af de af et aktieselskab erhvervede egne aktier eller aktier i et moderselskab finder ikke anvendelse med hensyn til aktier, der er erhvervet før denne lovs ikrafttræden. For egne aktier erhvervet før lovens ikrafttræden gælder § 39, jfr. § 42, stk. 6 i aktieselskabsloven af 15. april 1930.

§ 168.

Den i medfør af § 4, punkt 6, jfr. § 49, stk. 3, fastsatte valgperiode for bestyrelsesmedlemmer, kommer første gang til anven-

(Foreløbig norsk tekst)

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

Lag den
om införande av nya lagen om aktiebolag

1 x

Den nu antagna lagen om aktiebolag samt följande bestämmelser träder i kraft den 1 januari (årtal). Dock skall bestämmelsen i 6 § gälla från där angiven dag.

Genom nya lagen upphäves, med nedan angivna begränsning, lagen den 14 september 1944 om aktiebolag och alla de särskilda bestämmelser som innefattar ändring i eller tillägg till nämnda lag samt vad i övrigt i lag eller särskild författning strider mot nya lagen.

När i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

4 §

När ansökning om godkännande enligt 14 § lagen den 14 september 1944 gjorts hos registreringsmyndigheten före nya lagens ikraftträdande skall, om godkännande meddelas, bestämmelserna i 15-33, 40-47 §§ samt 190 § 1 mom., 191 §, 192 § 1 och 3 mom. och 193 § lagen den 14 september 1944 gälla i stället för motsvarande bestämmelser i nya lagen.

5 §

För bolag som bildats enligt äldre lag gäller nya lagen med nedan angivna undantag.

1. Beträffande bolag som bildats innan lagen den 12 augusti 1910 trätt i kraft skall vad som gäller för sådant bolag enligt 141 § tredje stycket 2), 6) och 10) nämnda lag fortfarande gälla.
2. Rörande aktiekapitalets storlek skall i stället för bestämmelsen i 1 § äldre lag gälla. Dock får det i bolagsordningen bestämda aktiekapitalet eller minimikapitalet ej genom ändring av bolagsordningen sänkas till belopp under 20.000 kronor.
3. Om ej bolagsordningen innehåller bestämmelse rörande vilken tid räken-

(Dansk tekst)

delse, når valg - herunder genvalg - af bestyrelsesmedlemmer finder sted efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Direktører, der ved lovens ikrafttræden er medlem af bestyrelsen, kan uanset bestemmelsen i § 51, stk. 2, bevare dette hverv. Det samme gælder, uanset § 56, stk. 1, sidste punktum, hvervet som formand for bestyrelsen.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i § 52, stk. 1, kan de ved lovens ikrafttræden i henhold til § 49, sidste stykke, i lov om aktieselskaber af 15. april 1930 som direktører ansatte enkeltmandsfirmaer, selskaber m. v. fortsætte som direktører i de pågældende selskaber.

Stk. 4. Uanset bestemmelserne i § 83, stk. 1, og § 84, stk. 1, kan de ved lovens ikrafttræden lovligt valgte revisorer bevare deres hverv.

Stk. 5. Den i § 155, stk. 1, litra c, foreskrevne anmeldelse af revisorer skal for de ved lovens ikrafttræden valgte revisorer være foretaget senest en måned efter afholdelsen af den første generalforsamling efter lovens ikrafttræden.

§ 169.

Bestemmelsen i § 67, stk. 1, hvorefter enhver aktie skal give stemmeret, finder ikke anvendelse på aktier, der er tegnet inden lovens ikrafttræden, og til hvilke der på dette tidspunkt ikke er knyttet stemmeret.

Stk. 2. Aktier, der er tegnet før lovens ikrafttræden, og hvis stemmeværdi overstiger ti gange stemmeværdien af nogen anden aktie eller noget andet aktiebeløb af samme størrelse, bevarer deres stemmeværdi uanset reglen i § 67, stk. 1.

§ 170.

Bestemmelserne i §§ 96-108 om årsregnskab og koncernregnskab kommer første gang til anvendelse for det regnskabsår der begynder efter den 31. december (1971), reglerne om udarbejdelse af koncernregnskab dog først for det derefter følgende regnskabsår. For tidligere regnskabsår skal de hidtil gældende regler om regnskabsaflæggelse og om regnskabernes offentlighed iagttages.

Stk. 2. Uanset foranstående bestemmelser kan aktieselskaber, for så vidt angår skatter-

(Foreløbig norsk tekst)

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

skapsåret omfattar, skall kalenderåret vara räkenskapsår.

4. Om vid nya lagens ikraftträdande för aktie i enlighet med äldre lag utgivits aktiebrev till innehavaren, gäller beträffande aktiebrev för sådan aktie föreskrifterna därom i äldre lag. Dock skall i avstämningsbolag nya lagen gälla beträffande aktiebrev som utfärdas efter det beslut om intagande i boglagsordningen av avstämningsförbehåll registrerats.
5. Bestämmelsen i 24 § första stycket andra punkten nya lagen gäller när införingen i aktieboken och därefter följande förvärv av aktien skett efter nya lagens ikraftträdande. Har förvärvet men ej införingen skett tidigare gäller även nämnda bestämmelse, om ej den som enligt äldre lag skulle äga bättre rätt till aktien inom tre år från nya lagens ikraftträdande väcker talan mot innehavaren eller gör ansökan om aktiebrevets dödande.
6. Sådan bestämmelse i bolagsordningen om rätten att teckna eller erhålla nya aktier vid ökning av aktiekapitalet som avses i 9 § 1 mom. tredje stycket lagen den 14 september 1944 skall anses gälla även beträffande aktier som utges utöver det förutvarande maximikapitalet.
7. Om beslut av bolagsstämma fattats före nya lagens ikraftträdande, skall i fråga om beslutet, om talan däremot samt om beslutets registrering och verkställande bestämmelserna i äldre lag äga tillämpning.
8. Har styrelsen enligt 63 § lagen den 14 september 1944 fattat beslut om ökning av aktiekapitalet och har detta beslut kungjorts innan nya lagen trätt i kraft, skall äldre lag tillämpas i fråga om kapitalökningen.
9. Om före nya lagens ikraftträdande åtgärd vidtagits för verkställighet av nedsättning av aktiekapitalet enligt 65 § lagen den 14 september 1944, må nedsättningen verkställas och registreras enligt bestämmelserna i sistnämnda lag.
10. Den i 53 § föreskrivna skyldigheten för styrelseledamot och verkställande direktör att när de tillträder meddela sitt aktieinnehav skall, om tillträdet skett

(Dansk tekst)

nes postering på årsregnskabet, udskyde anvendelsen af reglerne herom i §§ 102 og 104, men de pågældende selskaber skal da i det første regnskabsår, der begynder efter lovens ikrafttræden, og i hvert af de følgende år af det regnskabsmæssige overskud henlægge tyve pct. til en skattekonto. Når det ved udarbejdelsen af et årsregnskab viser sig, at den påbudte henlæggelse for det pågældende regnskabsår vil bringe skattekontoen op på et beløb svarende til de i regnskabsåret betalte samt de endnu ikke betalte skatter af indkomsten i tidligere år, skal skatterne posteres i regnskabet i overensstemmelse med de nye regler. Dette skal ske senest i det fjerde regnskabsår, på hvilket denne lovs regler om regnskabsaflæggelse i øvrigt finder anvendelse. Skal disse henlæggelser dække skatter af mere end ét års indkomst, skal overgangen ske senest i det ottende regnskabsår, på hvilket denne lovs regler om regnskabsaflæggelse finder anvendelse. Ved opgørelsen af det regnskabsmæssige overskud, som danner grundlag for fastsættelse af tantieme, jfr. § 64, stk. 1, kan der ses bort fra den nævnte henlæggelse til skattekontoen.

Stk. 3. Indtil et selskab har gennemført overgangen til at postere skatterne i overensstemmelse med denne lov, skal forskellen mellem det i § 102, stk. 2, B.I.2., omhandlede beløb og det på skattekontoen hensatte beløb opføres som en note i regnskabet.

Stk. 4. I det regnskabsår, hvori et selskab overgår til at postere skatterne i overensstemmelse med denne lov, kan der ved opgørelsen af det regnskabsmæssige overskud, som danner grundlag for fastsættelse af tantieme, jfr. § 64, stk. 1, ses bort fra de i det pågældende regnskabsår betalte eller endnu ikke betalte skatter af indkomsten i tidligere år.

Stk. 5. De ovennævnte skatter af tidligere års indkomst skal helt eller delvis kunne dækkes ved overførsel fra selskabets reserver, i det omfang disse ikke efter loven eller selskabets vedtægter er bundet til andet formål. På tilsvarende måde skal opskrivningsbeløb i henhold til § 100, stk. 4, kunne anvendes.

§ 171.

Bestemmelserne i §§ 116-123 og §§

(Foreløbig norsk tekst)

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

tidigare, avse aktieinnehavet den dag då lagen träder i kraft.

11. Finns i bolag aktier, vilkas röstvärde överstiger tio gånger röstvärdet för aktier av annat slag, får bolaget utan hinder av vad i 67 § andra stycket föreskrives utge aktier med de röstvärden, som tillkommer redan utgivna aktier.

12. I den mån bestämmelserna i 49 §, 84 § första stycket samt 85 § första och andra styskena avviker från äldre lag aräder de i tillämpning när ordinarie bolagsstämma först hålles efter nya lagens ikraftträdande.

13. I fråga om årsredovisning och kancernredovisning för räkenskapsår, som slutar före eller under det år nya lagen träder i kraft, får bolaget tillämpa äldre lag.

14. Om den i nya lagen 105 § första stycket 2. angivna anskaffningskostnaden för tillgång ej kan utrönas med hjälp av bolagets bevarade räkenskaper, skall som anskaffningskostnad redovisas beträffande byggnad det vid 1965 års allmänna fastighetstaxering ås åtta taxeringsvärdet (byggnadsvärdet), ökat med förbättringskostnader under tiden efter den 31 december 1964, samt beträffande annan tillgång det belopp vartill anskaffningskostnaden skäligen kan uppskattas.

15. Om bolaget vid nya lagens ikraftträdande har skuldregleringsfond, gäller om nedsättning av fonden och dess överföring till reservfonden bestämmelserna i 72 § 1 mom. sista stycket lagen den 14 september 1944. När fem räkenskapsår förflutit efter nya lagens ikraftträdande, skall skuldregleringsfonden helt överföras till reservfonden.

16. Om likvidatorer utsetts före nya lagens ikraftträdande skall i stället för bestämmelserna i 121-130 §§ nya lagen äldre lags motsvarande bestämmelser tillämpas beträffande likvidationen.

17. Om före nya lagens ikraftträdande påkallats skiljemannaförfarande rörande inlösen av aktier enligt 174 § 2 mom. lagen den 14 september 1944, skall beträffande förfarandet 223 § 2 och 3 mom. samma lag gälla i stället för bestämmelserna i 150 § nya lagen.

(Dansk tekst)

125-131 kommer ikke til anvendelse på aktieselskaber, i hvilke der ved lovens ikrafttræden allerede var udnævnt likvidatorer. Reglerne i §§ 132-133 finder ikke anvendelse på selskaber, der ved lovens ikrafttræden er under konkursbehandling. Likvidations- eller konkursbehandlingen skal i de pågældende selskaber foretages under iagttagelse af reglerne i §§ 61-72 i lov om aktieselskaber af 15. april 1930.

§ 172.

Uanset reglerne i § 79, stk. 1, litra c, kan bestemmelser om, at selskabets samtykke kræves til overdragelse af aktier, hvortil der er knyttet eller ved notering kan knyttes stemmeret, vedtages på en generalforsamling med den stemmeflerhed, der er nødvendig til ændring af vedtægterne, dog mindst fire femtedele af den stemmeberettigede aktiekapital. Hvis forslaget ikke vedtages med en sådan stemmeflerhed, men dog opnår fire femtedele af de afgivne stemmer, kan det vedtages på en ny generalforsamling med fire femtedele af de afgivne stemmer.

Stk. 2. Uanset reglerne i § 79, stk. 3, kan bestemmelser om, at ingen aktionær for egne eller andres aktier kan udøve stemmeret for mere end en nærmere fastsat del af den stemmeberettigede aktiekapital, vedtages på den i stk. 1 angivne måde.

Stk. 3. Indkaldelse til generalforsamlingerne skal foretages i overensstemmelse med reglerne i selskabets vedtægter og i § 73. Indkaldelserne skal dog indeholde den fulde ordlyd af forslaget til vedtægtsændringer og skal sendes til enhver noteret aktionær. Er stemmeret betinget af aktiernes notering, skal den første generalforsamling indkaldes med et varsel, der er mindst to uger længere end noteringsfristen.

Stk. 4. Aktionærer, som på generalforsamlingen har modsat sig de i stk. 1 nævnte vedtægtsændringer, kan kræve, at selskabet indløser deres aktier, såfremt krav herom fremsættes skriftligt inden fire uger efter generalforsamlingens afholdelse. Er der før afstemningen afæsket aktionærerne en udtalelse om, hvem der ønsker at benytte denne ret, er indløsningsretten dog betinget af, at de pågældende på generalforsamlingen har tilkendegivet dette. Selskabet skal da afkøbe

(Foreløbig norsk tekst)

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)

18. Innehåller bolagsordningen förbehåll som avses i 52 § andra stycket lagen den 12 augusti 1910, skall bolagsordningens bestämmelser om förbehållet gälla även om de avviker från bestämmelserna i 158 § nya lagen.

6 §

Från och med den 1 januari (årtal = ett år före lagens ikraftträdande) kan beslut fattas enligt 78 eller 79 § nya lagen om ändringar i bolagsordningen till överensstämmelse med nya lagen att gälla från det lagen trätt i kraft. Beslutet kan registreras med anteckning i registret att ändringen skall gälla från dagen för nya lagens ikraftträdande.

7 §

Om bolagsordning vid lagens ikraftträdande innehåller bestämmelse som strider mot nya lagen, skall styrelsen utan dröjsmål framlägga förslag för bolagsstämma om ändring av bolagsordningen till överensstämmelse med nya lagen.

Om bestämmelse som avses i första stycket gäller tiden för kallelse till bolagsstämma, skall registreringsmyndigheten sedan två år förflutit från nya lagens ikraftträdande anmana bolaget att inom ett år för registrering anmäla beslut om ändring av bolagsordningen till överensstämmelse med nya lagen. Efterkommes ej anmaningen, skall myndigheten upprätta förslag till jämkning av bolagsordningen och, sedan bolagets styrelse fått tillfälle att yttra sig över förslaget, besluta sådan jämkning samt skriftligen underrätta bolaget därom. Över beslutet kan besvär anföras i den ordning som i 172 § sägs. Sedan beslutet vunnit laga kraft, skall i registret införas anteckning om jämkningen samt bevis om bestämmelsens nya lydelse tillställas bolaget.

(Dansk tekst)

dem deres aktier til en pris, der svarer til aktiernes værdi, og som i mangel af mindelig overenskomst fastsættes af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted. Den af skønsmændene trufne afgørelse kan af begge parter indbringes for retten. Sag herom må være anlagt inden tre måneder efter skønsmændenes erklæring.

Stk. 5. De vedtagne ændringer skal anmeldes til aktieselskabs-registeret inden otte dage.

Stk. 6. Bestemmelsen i § 20, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på meddelelse af samtykke til overdragelse af aktier i henhold til en i medfør af stk. 1 foretaget vedtægtsændring.

Stk. 7. Handelsministeren kan fastsætte, at vedtægtsændringer efter stk. 1 og 2 ikke kan foretages efter en bestemt dato.

(Foreløbig norsk tekst)

Kapital 22.

Særlige bestemmelser.

§ 173.

Loven finder ikke anvendelse på selskaber, som gennem medlemmernes deltagelse i virksomheden som aftagere, leverandører eller på anden lignende måde har til formål at virke til fremme af medlemmernes fælles interesse, såfremt udbyttet - bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital - alene anvendes til fordeling blandt medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen, og såfremt formuen ved selskabets opløsning - efter tilbagebetaling af den indskudte kapital - fordeles på samme måde.

Stk. 2. Loven omfatter heller ikke selskaber, hvis udbytte - bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital - alene anvendes til velgørende eller almennyttige formål, og hvis formue ved selskabets opløsning - efter tilbagebetaling af kapitalen - udelukkende anvendes til velgørende eller almennyttige formål.

Stk. 3. De i aktieselskabs-registeret optagne selskaber med begrænset ansvar, der som følge af reglerne i stk. 1 og 2 ikke omfattes af denne lov, slettes efter nærmere af handelsministeren fastsatte regler.

§ 174.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som landsdelenes særlige forhold tilsiger.

(Foreløbig finsk tekst)

(Foreløbig svensk tekst)